

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

18

JULKAISTAAN
VKP(b):n IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

ИНСТИТУТ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА
при ЦК КПСС

В. И. ЛЕНИН
СОЧИНЕНИЯ

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА

NKP:n KARJALAN ALUEKOMITEAN PUOLUEHISTORIAN
INSTITUUTTI — NKP:n KK:n MARXISMIN-LENINISMIN
INSTITUUTIN FILIAALI

V. I. L E N I N

T E O K S E T

*Suomennos neljännessä
venäjänkielisestä painoksesta*

KARJALAN ASNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE
PETROSKOI — 1958

V. I. LENIN

18
OSA

Huhtikuu 1912 – maaliskuu 1913

ESIPUHE

Kahdeksastoista osa sisältää ne V. I. Leninin tuotteet, jotka hän on kirjoittanut vuoden 1912 huhtikuun ja vuoden 1913 maaliskuun välisenä aikana Venäjän uuden vallankumouksellisen nousun kaudella.

Tämän osan perussisällön muodostavat ne tuotteet, joissa Lenin erittelee Venäjän uuden vallankumouksen kehkeytymisen yhteiskunnallis-taloudellisia ja poliittisia syitä; kehittää bolshevikkipuolueen taktiikkaa uuden vallankumouksellisen nousun oloissa; paljastaa liberaalisen porvariston vastavallankumouksellisuuden sekä likvidaattori-menshevikien, trotskilaisten ja vperjodilaisten petturinosan työväenliikkeessä. Niihin kuuluvat kirjoitukset: „Vallankumouksellinen nousu”, „Poliittiset puolueet Venäjällä”, kirjanen „VSDTP:n nykytilanteesta”, „Likvidaattorit puoluetta vastaan”, „Kuinka P. B. Axelrod paljastaa likvidaattoreita” ynnä muut.

Suuressa kirjoitussarjassa: „IV Duuman vaalikampanja ja vallankumouksellisen sosialidemokratian tehtävät”, „Reformistien ohjelma ja vallankumouksellisten sosialidemokraattien ohjelma”, „Vaalien tulokset”, „Kysymyksen eräistä työläisedustajain puheista” y.m. käsitellään IV Valtakunnanduuman vaalikampanjaa, arvioidaan vaalien tuloksia ja sosialidemokraattisen duumaryhmän toimintaa.

Kirjoituksissa „„Venäjän agraarikysymyksen” olemus”, „Stolypinin ja narodnikkien agraariohjelman vertailua”, „Viimeinen venttiili” y.m. Lenin tuo esiin stolypinilaisen agraaripolitiikan olemuksen ja osoittaa, että sen vararikko on kiertämätön.

VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin yhteisen „helmikuun” neuvottelukokouksen päätöslauselmissa, jotka julkaistaan tässä osassa, on annettu johtavat ohjeet kaikista Venäjän sosialidemokraattista toimintaa koskevista tärkeimmistä kysymyksistä.

Tässä osassa julkaistaan viisitoista sellaista tuotetta, jotka on otettu V. I. Leninin Teoksiin ensimmäisen kerran. Näissä tuotteissa kosketellaan taistelua likvidaattoreita vastaan ja kehitellään bolshevikkipuolueen taktiikan kysymyksiä.

„Kirjeessä J. V. Stalinille” Lenin antaa johtavia ohjeita IV Duuman bolshevikkijäsenille.

Asiakirja „Duuman työläisedustajia ja heidän julkilausumaansa koskevasta kysymyksestä” on julkilausuman luonnos IV Duuman sosialidemokraattista ryhmää varten.

Teoksissa „Illegaalinen puolue ja legaalinen toiminta”, „Vastaus likvidaattoreille”, „Alkuperäinen jälkikirjoitus kirjaseen „VSDTP:n nykytilanteesta””, „Voiko työväenliikkeen perustana nykyään olla „liittoutumisvapauden” tunnus?”, „Kirje Sveitsin työläisille”, „Suhtautumisesta likvidaattoruuteen ja yhtenäisyydestä. Teesit” ja „Alkuperäinen jälkikirjoitus artikkeliin „Vallankumouksellisten lakkojen ja katumielenosoitusten kehitys”” V. I. Lenin arvostelee likvidaattorien ja täydellisesti likvidaattoreita kannattaneen Trotskin katsomuksia.

Kirjoituksissa „Kadetit ja suurporvaristo” ja „Perustuslaillisten harhojen romahdus” paljastetaan vastavallankumouksellisen liberaalisen porvariston puolueen, kadettien, duumataktiikka.

Teoksissa „Kapinat armeijassa ja laivastossa”, „Työläiset ja „Pravda”” sekä „Ennen ja nyt” on eritelty vallankumousliikkeen nousua ja legaalisen bolshevikkilehdistön kehitystä.

VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin „helmikuun” neuvottelukokouksen „Tiedonannossa” on tehty yhteenvedot neuvottelusta.

IV DUUMAN VAALIKAMPANJA JA VALLANKUMOUKSELLISEN SOSIALI- DEMOKRATIAN TEHTÄVÄT

Poliittiset lakot ja mielenosoitusten puhkeaminen Lenan verilöylyn johdosta osoittavat, että työväenjoukkojen vallankumouksellinen liike Venäjällä kasvaa. Tämä vallankumouksellisen ilmapiirin sakeneminen luo kirkasta valoa sekä puolueen tehtäviin että sen merkitykseen vaalikampanjassa.

Kriisi paisuu uusissa olosuhteissa. Musta Duuma, joka antaa tilanherroille valtaa, porvaristolle areenan kauppojen hierontaa varten ja proletariaatille pienen puhujalavan, kuuluu näihin olosuhteisiin välttämättömänä aineksena. Me tarvitsemme tuota puhujalavaa, tarvitsemme vaalikampanjaa vallankumouksellisen työn *suorittamiseen* joukoissa. Me tarvitsemme illegaalista puoluetta kaiken tämän työn *johtamiseen* kokonaisuudessaan, sekä Taurian palatsissa että Kasaanin aukiolla, sekä työväen joukkokokouksessa että lakon aikana, sekä sosialidemokraattisten työläisten piirikokouksessa että ammattiyhdistyksen avoimessa kokouksessa. Vain auttamattoman sokeat ihmiset saattavat olla yhä vielä näkemättä, miten toikuttomia, miten turmiollisia työväenluokalle ovat otzovismi ja likvidaattoruus, nuo vastavallankumouksen voiton kaudella ilmaantuneen hajaannuksen ja rappion seuraukset. Narodnikkien esimerkki on osoittanut meille havainnollisesti, mikä skandaalimainen *nolla* siitä saadaan, kun „trudovikkien” sekä „Russkoje Bogatstvo”¹ ja „Sovremennikin”² legaalisten kynäilijäin *likvidaattoruus* ja sosialistivallankumouksellisten „puolueen” *otzovismi* lasketaan yhteen.

Tehkäämme yleinen yhteenveto siitä, mitä poliittisten voimien mobilisointi vaalien edellä on osoittanut. On tullut

selvästi näkyviin *kolme* leiriä: 1) *Oikeisto* kannattaa hallitusta Purishkevitshista Gutshkoviin. Mustasotnialainen tilanherra ja vanhanaikainen kauppias kannattavat kaksin käsin hallitusta. 2) *Liberaaliset* porvarit — „progressistit” ja kadetit kaikenlaisten „kansallisten” ryhmien kanssa ovat hallitusta vastaan *sekä* vallankumousta *vastaan*. Liberalismin vastavallankumouksellisuus on nykyisen historiallisen ajankohdan tärkeimpiä erikoisuuksia. Ken ei näe tätä „kulttuurisen” porvariston vastavallankumouksellisuutta, hän on unohtanut kaiken eikä ole mitään oppinut, hän käyttää turhaan demokraatin nimeä, sosialistin nimestä puhumattakaan. Mutta trudovikit ja „meidän” likvidaattorimme näkevät huonosti ja ymmärtävät huonosti! 3) Demokratian leiri, jossa *vain* vallankumoukselliset sosialidemokraatit, antilikvidaattorit ovat rivit tiiviinä, järjestyneesti, järkähtämättömästi ja selvästi kohottaneet *oman* vallankumouksilippunsa. Trudovikit ja likvidaattorimme horjuvat liberalismiin ja demokratian *välillä*, legaalisen opposition ja vallankumouksen välillä.

Ensimmäistä ja toista leiriä erottavat luokkajuuret ovat selvät. Mutta niiden luokkajuurien suhteen, jotka erottavat toista leiriä kolmannesta, ovat liberaalit panneet monelta pään sekaisin, Vodovozovista alkaen aina Dania myöten. Liberaalin „strategia”, jonka Blanck „Zaprosy Zhizni” lehdessä³ lörpötteli naiivisti julki, on hyvin yksinkertainen: kadetit ovat opposition keskus, aisahevonen; sivuhevosina („sivustoina”) ovat progressistit oikealla, trudovikit ja likvidaattorit vasemmalla. Tällä „kolmivaljakolla” toivovat hrat Miljukovit pääsevänsä „porhaltamaan” voittoon „vastuunalaisen opposition” ominaisuudessa.

Liberaalien hegemonia Venäjän vapausliikkeessä on *aina* merkinnyt ja tulee aina merkitsemään vapausliikkeen tappiota. Liberaali luovii Purishkevitshien monarkian sekä työväen ja talonpoikain vallankumouksen välillä pettäen viimeainittua *jokaisessa* vakavassa vaiheessa. Vallankumouksen tehtävänä on *käyttää hyväkseen* liberaalien taistelua hallitusta vastaan ja *neutralisoida* liberaalien horjunnat ja petokset.

Liberaalien politiikka: pelotellaan vallankumouksella ja sitä tietä jaetaan valta Purishkevitshin ja Romanovin kanssa tukahduttaen yhdessä vallankumousta. Ja johtavana tuossa politiikassa on porvariston luokka-asema. Siitä joh-

tuu kadettien leikkittely huokeahkolla „demokratismilla” ja heidän *reaalinen* yhteen sulautumisensa Jefremovien, Lvovien, Rjabushinskiin ja kumpp. mitä maltillisimman „progressismin” kanssa.

On käytettävä hyväksi liberaalien ja Purishkevitshien välistä taistelua vallan jakamisesta, *antamatta millään muotoa* kansassa syntyä „uskoa” liberaaliin,— jotta saataisiin kehitetyksi, voimistetuksi ja lujitetuksi joukkojen vallankumouksellinen rynnistys, joka kukistaa monarkian, hävittää perinjuurin pois Purishkevitshit ja Romanovit,— sellainen on proletaarisen puolueen taktiikka. Vaaleissa on liitettävä yhteen demokraattiset ainekset oikeistolaisia *vastaan sekä* kadetteja *vastaan*, „käyttäen hyväksi” uusintäänestyksissä, sanomalehdistössä ja kokouksissa liberaalien ja oikeistolaisten välistä taistelua. Tästä seuraa, että pitää olla vallankumouksellinen vaaliohjelma, joka menee jo nyt ulos „legaalisuuden” puitteista. Tästä seuraa tasavaltatunnus, joka esitetään vastapainoksi liberaaliselle „perustuslaillisilla” tunnuksilla, „rasputinilais-treshtshenkovilaisen perustuslain” tunnuksilla pelaamiselle. Meidän tehtävänämmä on vallankumoustaistelujain armeijan valmentaminen joka paikassa, aina ja kaikkialla, kaikissa toimintamuodoissa, kaikilla toimialoilla, kaikissa käänteissä, joihin taantumuksen voitto tai liberaalien petturuus taikka kriisin pitkittyminen j.n.e. saattaa meidät viedä.

Katsokaa trudovikkeja. He ovat narodnikkilaisia likvidaattoreita sans phrases *. Olemme vallankumouksellisia, „vihjailee” hra Vodovozov, *mutta...* eihän saa menetellä vastoin 129. pykälää ⁴, lisää hän. Sadan vuoden kuluttua Herzenin syntymästä monimiljoonaisen talonpoikaiston „puolue” ei edes osaa julkaista lehteä — vaikkapa hektografilla monistettua! — vastoin 129. pykälää!! Ollen taipuvaisia tekemään vaaliliiton „ensi kädessä” sosialidemokraattien kanssa trudovikit eivät pysty sanomaan selvästi sanaansa kadettien vastavallankumouksellisuudesta, eivät pysty panemaan alulle *tasavaltalaista* talonpoikaispuoluetta. Mutta vuosien 1905—1907 ja 1908—1911 antama opetus asetti kysymyksen nimenomaan näin: on taisteltava tasavallan puolesta, taikka saa nuolla Purishkevitshin saapasta

* — ilman fraaseja. *Toim.*

ja virua Markovin ja Romanovin raipan alla. Muuta valinnan varaa ei talonpojilla ole.

Katsokaa likvidaattoreita. Luikertelivatpa ja temppuillivatpa Martynovit, Martovit ja kumpp. miten tahansa, niin jokainen rehti ja järjevä lukija tunnustaa, että R—kov⁵ teki yhteenvedon *juuri heidän* katsomuksistaan, kun hän sanoi: „Ei pidä rakennella itselleen harhakuvia: on valmisteilla varsin maltillisen porvarillisen progressismin voitto”. Tuohon siivekkääseen sanontaan sisältyy seuraava *objektiiuinen* ajatus: vallankumous on harhakuva; „progressistien” tukeminen on realiteetti. No mutta eikö nyt jokainen, joka ei tahallaan ummista silmiään, todellakin näe, että *juuri samaa*, joskin hiukan toisin sanoin, puhuvat Danit ja Martovit esittäessään tunnuksen: „Duuman (neljännen Duuman, tilanherrain Duuman) tempaaminen taantumuksen käsistä”? harhautuessaan satoja kertoja kahden-leirinaatteeseen? huutaessaan „älkää estäkö” liberaalisten porvarien progressiivista työtä? taistellessaan „vasemmistoliittoutumaa” vastaan? sylkiessään omahyväisesti „Zhivoje Delo” lehdessä⁶ „ulkomaisen kirjallisuuden päälle, jota ei kukaan lue”? tyytyessään *itse asiassa* legaaliseen vaali-ohjelmaan, legaalisiin järjestäytymisyryksiin? perustaessaan likvidaattorilaisia „aloiteryhmiä”⁷, katkaistessaan välit vallankumoukselliseen VSDTP:hen? Eikö tosiaankaan ole selvää, että samaa virttä veisaavat Levitskit, jotka syventävät filosofisesti liberaalisia aatteita taistelusta oikeuden puolesta, Nevedomskit, jotka uudelleen „tarkistavat” Dobro-ljubovin aatteita takaperoisesti, *alkaen* demokratismista ja *päätyen* liberalismiin, Smirnovit, jotka mielistelevät „progressismia”, sekä kaikki muutkin „Nasha Zarjan”⁸ ja „Zhivoje Delon” sankarit?

Vaikka demokraatit ja sosialidemokraatit haluaisivatkin, eivät he todellisuudessa voisi koskaan „estää” „progressisteja” pääsemästä voitolle tilanherrojen ja porvarien keskuudessa! Se on silkea korulause. Vakavat erimielisyydet eivät ole siinä. *Liberaalisen* ja *sosialidemokraattisen* työväenpolitiikan ero ei ole siinä. Progressistien „tukeminen” ja se, kun heidän „voittonsa” katsotaan merkitsevän „kulttuurisen porvarin pääsemistä lähemmäksi valtaa”, on liberaalista työväenpolitiikkaa.

Me sosialidemokraatit näemme progressistien „voitossa” demokraattisen nousun *välillisen* ilmauksen. Progressistien

ja oikeistolaisten välisten yhteenottojen hyväksikäyttö on tarpeen, pelkkä tunnuslause progressistien tukemisesta ei kelpaa. Meidän tehtävänämme on kehittää demokraattista nousua, vaalia uutta vallankumouksellista demokratia-ainesta, joka kasvaa uudella Venäjällä uudella tavalla. Ellei se pääse lujittumaan ja voitolle vastoin liberaalien tahtoa,— silloin *ei mikään* progressistien ja kadettien „voitto” vaaleissa aiheuta itse asiassa mitään tuntuva muutosta Venäjän tilanteessa.

Se, että demokraattinen nousu on olemassa, on nyt kiistatonta. Se edistyy vaikeammin, hitaammin ja mutkallisemmin kuin saattaisimme toivoa, mutta se edistyy. *Sitä* täytyy „tukea” ja kehittää sekä vaalitoiminnalla että kaikella muulla toiminnalla. On järjestettävä vallankumouksellisdemokraattisia aineksia, — arvostelemalla armottomasti narodnikkilaista likvidaattoruutta ja narodnikkilaista otzovismia on luotava tasavaltalaista talonpoikaispuoluetta,— mutta ennen kaikkea ja tarmokkaimmin on „kotona” puhdistettava itseään likvidaattoruudesta ja otzovismista, lujitettava vallankumouksellista sosialidemokraattista toimintaa proletariaatin keskuudessa ja illegaalista sosialidemokraattista työväenpuoluetta,— sellainen on tehtävämme. Millaiseksi muodostuu kasvavan vallankumouksellisen kriisin loppuratkaisu — se ei riipu meistä, vaan tuhansista syistä, vallankumouksesta Aasiassa ja sosialismista Euroopassa; mutta meistä riippuu johdonmukaisen ja järkähtämättömän marxilaishenkisen toiminnan harjoittaminen joukoissa, ja yksin vain tämä työ *ei koskaan* ole jättämättä jälkeä.

„Sotsial-Demokrat” № 26,
toukokuun 8 (huhtikuun 25) pnä 1912

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

LIKVIDAATTORIT PUOLUETTA VASTAAN

Kaikkien vivahteiden likvidaattorit harjoittavat Venäjän legaalisisessa lehdistössä sellaista puoluekonferenssin parjausta, että sen viehättävää julkeutta pitäisi jopa Bulgari-nien ja Bureninien kadehtia⁹. „Zhivoje Delossa” julkaistut kirjoitukset, joissa edustajilta tiukataan avoimesti, *kenen* lähettämiä he ovat, ja joissa sensuurin turvin hyökkäillään sitä vastaan, mitä legaalisisessa lehdistössä ei voida puolustaa, ovat sellainen näyte alkeellisten rehellisyysääntöjen unohtamisesta kirjallisuuden alalla, ettei niiden luulisi herättävän ainoastaan konferenssin kannattajain protestia, vaan myös inhoa kaikissa niissä poliittisissa toimihenkilöissä, jotka ovat yksinkertaisesti rehellisiä. Mutta „Vorwärtsin”¹⁰ anonyymien tiedonantajan kirjoituksesta lemuaa sellainen hävyttömän kerskailun ja korukieli-sen valheen löyhkä, ettei jää epäilystä sen suhteen, että likvidaattorit ovat antaneet näiden kirjoitusten tilauksen taitaviin käsiin*.

Ahtaalle joutuneet likvidaattoriryhmät ja -kerhot eivät kuitenkaan rajoitu parjauksemppailuun puoluetta vastaan. Ne yrittävät kutsua koolle oman konferenssinsa. On tietysti käytetty kaikkia keinoja, jotta tuota konferenssia koolle-kutsuva Organisaatiokomitea¹¹ saataisiin näyttämään „puoluekantaiselta”, „ei-ryhmäkuntalaiselta”, näyttämään „yhteenliittymiseltä”. Nuo sanathan ovat niin sopivia... silloin kun pitää saada likvidaattorien onkeen kaikki ne, jotka ovat jostain syystä tyytymättömiä puoluekonferenssiin.

* Tutustuttaakseen saksalaisia tovereita VSDTP:ssä vallitsevaan todelliseen asiointitilaan Pää-äänenkannattajan toimitus on julkaissut saksan kielellä erikoisen kirjasen, jossa paljastetaan muun muassa „Vorwärtsin” anonyymien tiedonantajan menettelytavat. (Ks. Teokset, 17. osa, ss. 511—524. *Toim.*)

Trotskin tehtäväksi annettiin ylistää Organisaatiokomitean ja tulevan likvidaattorikonferenssin kaikkia hyveitä: kenel-lepää muulle se olisi voitu uskoa ellei „ammattiyhdistäjälle”. Ja hän alkoi ylistää... kaikilla kirjasinlajeilla, joita Wienin kirjapainolla on käytettävänään: „vperjodilaiset, golosilaiset, puoluemies-bolshevikit, puoluemies-menshevikit, niin sanotut likvidaattorit ja puolueyhtiin kuulumattomat — Venäjällä sekä ulkomailla — kannattavat päättävästi työtä”, jota tekee... Organisaatiokomitea („Pravda”¹² № 24).

Poloinen on taas... valehdellut ja taas erehtynyt laskelmissaan. Sellaisella melulla ja rytinällä valmisteltu v:n 1912 konferenssia vastustava likvidaattorien johtama blokki rakoilee kaikista liitoksistaan ja rakoilee siksi, että likvidaattorien korvat näkyvät liian selvästi. Puolalaiset ovat kieltäytyneet osallistumasta Organisaatiokomiteaan. Oltuaan kirjeenvaihdossa sen edustajan kanssa Plehanov sai selville muutamia mielenkiintoisia yksityisseikkoja: 1) että konferenssi on tarkoitettu „perustavaksi”, t.s. ei VSDTP:n, vaan jonkin uuden puolueen konferenssiksi, 2) että sen koollekutsumisen perustaksi on otettu „anarkistinen” periaate, 3) että „konferenssin kutsuvat koolle likvidaattorit”. Sen jälkeen, kun tov. Plehanov oli saanut nämä seikat selville, meitä ei enää ihmetyttänyt, että niin sanotut sovittelija-bolshevikit (!) rohkaisivat mielensä ja päättivät saada Trotskin kiinni siitä, että hän... ei puhunut totta lukiessaan heidät Organisaatiokomitean kannattajien joukkoon. „Tämä Organisaatiokomitea nykyisessä kokoonpanossaan, pyrkiessään ilmeisesti tyrkyttämään koko puolueelle omaa suhdettaan likvidaattoreihin, ottaessaan kokoonpanonsa täydentämisen pohjaksi organisatorisen anarkian periaatteet,— tämä Organisaatiokomitea ei missään määrin turvaa todella koko puoluetta käsittävän konferenssin koollekutsumista”,— näin meidän rohkaistuneet „puoluemiehemme” lausuvat nykyään ajatuksensa Organisaatiokomiteasta. Missä oleilevat nyt meidän vasemmistolaisistakin vasemmistolaisimmat, vperjodilaiset, jotka aikoinaan kiihuivat ilmaisemaan myötätuntonsa Organisaatiokomitealle,— sitä emme tiedä, mutta se ei ole tärkeää: tärkeätä on se, että Plehanov on eittämättömän selvästi todennut Organisaatiokomitean toimesta koollekutsuttavalla konferenssilla olevan likvidaattorimaisen luonteen ja että „sovittelijain” valtioviisaiden älyjen on

täytynyt nöyrtyä tämän tosiasian edessä. Kuka sitten on enää jäljellä? Ilmeiset likvidaattorit ja Trotski...

Tuon blokin, liittoutuman perusta on selvä: likvidaattoreilla on täysi vapaus ajaa „kuten ennenkin” kantaansa „Zhivoje Delossa” ja „Nasha Zarjassa”, ja Trotski — ulkomailta käsin — peittelee heitä räiskyvän vallankumouksellisilla korulauseilla, jotka hänelle eivät maksa mitään eivätkä heitä velvoita mihinkään.

Tästä jutusta seuraa eräs pieni opetus ulkomaisille yhteinäisyydestä huokailijoille, jotka kyhäsivät äskettäin pariisilaisen lehden „Za Partiju”¹³. Puolueen rakentamiseen ei riitä se, että osataan huutaa: „yhtenäisyyttä”; täytyy olla vielä jonkinlainen *poliittinen* ohjelma, poliittisten toimintojen ohjelma. Likvidaattorien, Trotskin, vperjodilaisten, puolalaisten, puoluemies-bolshevikkien (?), pariisilaisten menshevikkien y.m. y.m. y.m. blokki oli jo etukäteen tuomittu romahtamaan häpeällisesti, koska se pohjautui periaatteettomuuteen, ulkokultaisuuteen ja silkkään korulauseeseen. Ja huokailijain sietäisi tehdä itselleen vihdoinkin selväksi mitä mutkikkain ja vaikein kysymys: kenen kanssa on pyrittävä liittymään yhteen? Jos likvidaattorien kanssa, niin miksei sitä voida sanoa kieräilemättä; mutta jos he ovat likvidaattorien kanssa yhdistymistä vastaan, niin mistä yhtenäisyydestä he huokailevat?

Vain tammikuun konferenssi ja sen valitsevat elimet yhdistävät nykyään tosiasiallisesti kaikkia Venäjällä olevia VSDTP:n työntekijöitä. Sen ulkopuolella ovat vain bundilaisten ynnä Trotskin lupaus Organisaatiokomitean likvidaattorikonferenssin koollekutsumisesta ja likvidaattorilaista kohmeloa potevat „sovittelijat”.

„Sotsial-Demokrat” № 26,
toukokuun 8 (huhtikuun 25) pnä 1912

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

HERZENIN MUISTOLLE

On kulunut sata vuotta Herzenin syntymästä. Tätä päivää viettää koko liberaalinen Venäjä kiertäen huolellisesti sosialismin vakavat kysymykset, salaten visusti sen, missä suhteessa *vallankumousmies* Herzen erosi liberaalista. Myös oikeistolehdistö muistelee Herzeniä väittäen valheellisesti, että elämänsä loppuvuosina Herzen luopui vallankumouksesta. Ulkomaisissa Herzenin muistolle pidetyissä liberaalisissa ja narodnikkilaisissa puheissa on vain pelkkiä korulauseita.

Työväen puolueen ei tule muistella Herzeniä poroparillisen ylistyksen mielessä, vaan selvittääkseen tehtäviään, selvittääkseen tämän kirjailijan todellisen historiallisen paikan, kirjailijan, jolla on ollut suuri merkitys Venäjän vallankumouksen valmistelussa.

Herzen kuului viime vuosisadan alkupuoliskon aatelis-
tosta, tilanherroista lähtöisin olevaan vallankumousmiesten sukupolveen. Aatelisto antoi Venäjälle Bironeja ja Araktshejeveja, lukemattoman määrän „juoppoja upseereja, rettelöitsijöitä, korttipelureita, markkinahuijareita, koiramiehiä, tappelupukareita, piiskureita, haareminpitäjiä” sekä kaunosieluisia Maniloveja. „Ja heidän keskuudessaan”, kirjoitti Herzen, „varttuivat joulukuun 14 päivän miehet, Romuluksen ja Remuksen lailla villipedon maidolla ruokittujen sankarien falangi... He olivat kiireestä kantapäähän puhtaasta teräksestä taottuja urhoja, aseveljiä, jotka olivat tietoisesti lähteneet varmaan kuolemaan herättääkseen nuoren sukupolven uuteen elämään ja puhdistaaikseen julmuuden ja orjailun oloissa syntyneet lapset”¹⁴.

Herzen kuului näihin lapsiin. Dekabristien kapina herätti ja „puhdisti” hänet. XIX vuosisadan 40-luvun

maaorjuudellisella Venäjällä hän pystyi nousemaan niin korkealle, että pääsi aikansa suurimpien ajattelijain tasolle. Hän omaksui Hegelin dialektiikan. Hän käsitti, että se on „vallankumouksen algebraa”. Hän kulki pitemmälle kuin Hegel, kulki materialismiin, Feuerbachin jäljessä. „Empiria ja idealismi”, ensimmäinen vuonna 1844 kirjoitettu kirje sarjasta „Kirjeitä luonnon tutkistelusta”, toi esiin ajattelijan, joka on vieläkin päättään korkeammalla nykyisten luonnontutkija-empiirikkojen lukematonta joukkoa ja nykyisten filosofien, idealistien ja puoli-idealistien ääretöntä paljoutta. Herzen pääsi välittömästi dialektiseen materialismiin asti ja pysähtyi historiallisen materialismin eteen.

Tämä „pysähdys” aiheuttikin Herzenin henkisen vararikon vuoden 1848 vallankumouksen tappion jälkeen. Herzen oli jo silloin lähtenyt Venäjältä ja seurasi tätä vallankumousta välittömästi. Hän oli silloin demokraatti, vallankumousmies ja sosialisti. Mutta hänen „socialisminsa” kuului niihin vuoden 1848 kauden porvarillisen ja pikkuporvarillisen sosialismin lukemattomiin muotoihin ja muunnoksiin, joille kesäkuun päivät antoivat lopullisen surmaniskun. Itse asiassa se ei ollut lainkaan sosialismia, vaan kaunosielun korulause, kaunis unelma, johon porvarilliset demokraatit pukivat *silloisen* vallankumouksellisuutensa samoin kuin niiden vaikutusvallasta vapautumaton proletariaattikin.

Herzenin henkinen vararikko, hänen syvä skeptisisminsä ja pessimisminsä vuoden 1848 jälkeen oli *porvarillisten* sosialismi-*illuusioiden* vararikko. Herzenin henkinen draama oli maailmanhistorian sen aikakauden aikaansaannos ja heijastuma, jolloin porvarillisten demokraattien vallankumouksellisuus teki *jo* kuolemaa (Euroopassa), mutta sosialistisen proletariaatin vallankumouksellisuus *ei ollut vielä* kypsänyt. Venäjän liberaalisen kielenpieksännän ritarit, jotka nyt peittelevät vastavallankumouksellisuuttaan värikkäillä korulauseilla Herzenin skeptisismistä, eivät ymmärtäneet eivätkä voineet sitä ymmärtää. Näillä ritareilla, jotka kavalsivat vuoden 1905 Venäjän vallankumouksen, jotka eivät muistaneet edes ajatellakaan *vallankumousmiehen* suurta nimeä, skeptisismi on demokratiasta liberalismiin siirtymisen muoto,— siihen lakeijamaiseen, halpamaiseen, saastaiseen ja petomaiseen liberalismiin, joka ammutti työläisiä v. 1848, joka pystytti kumoosyöstyjä

valtaistuimia, joka taputti käsiään Napoleon kolmannelle ja jota Herzen *kirosi* kykenemättä käsittämään sen luokkaluonnetta.

Herzenin skeptisismi oli siirtymämuoto „luokkien yläpuolella olevan” porvarillisen demokratismin harhakuvitelmista proletariaatin ankaraan, horjumattomaan ja lannistumattomaan luokkataisteluun. Todistuksena siitä ovat: „Kirjeet vanhalle toverille”, Bakuninille, jotka Herzen kirjoitti v. 1869, vuotta ennen kuolemaansa. Herzen katkaisee välinsä anarkisti Bakuniniin. Tosin Herzen pitää tätä välien katkaisua ainoastaan taktiikkaerimielisyytenä, muttei kuuluna luokkansa voitosta varman proletaarin ja pelastumistoivonsa menettäneen pikkuporvarin maailmankatsomusten välillä. Tosin Herzen tällöinkin taas toistaa sellaisia vanhoja porvarillisdemokraattisia korulauseita, että sosialismin muka pitäisi esiintyä „julistuksella, joka on tarkoitettu yhtäläisesti työntekijälle ja isännälle, maanviljelijälle ja pikkuporvarille”. Mutta katkaistuaan välinsä Bakuniniin Herzen ei kuitenkaan suunnannut katsettaan liberalismiin, vaan *Internationaleen*, siihen *Internationaleen*, jota johti Marx,—siihen *Internationaleen*, joka alkoi proletariaatin „rykmenttien kokoamisen”, alkoi yhdistää „työväen maailmaa”, joka „hylkää ilman työntekoa nauttivien maailman”!¹⁵

Käsittämättä vuoden 1848 koko liikkeen ja kaikkien esimarxilaisen sosialismin muotojen porvarillisdemokraattista olemusta Herzen semmitenkään ei voinut käsittää Venäjän vallankumouksen porvarillista luonnetta. Herzen on „venäläisen” sosialismin, „narodnikkilaisuuden” perustanlaskija. Herzen piti „sosialismina” talonpoikien vapautumista *maineen*, maan yhteisöomistusta ja talonpoikaista „maanhallintaoikeus”-aatetta. Hän kehitteli lukemattomia kertoja mielijatuksiaan tästä aiheesta.

Itse asiassa tässä Herzenin opissa, enempää kuin koko venäläisessä narodnikkilaisuudessa — aina nykyisten „sosialistivallankumouksellisten” haalistuneeseen narodnikkilaisuuteen saakka — ei ole *hituistakaan* sosialismia. Se on samanlainen kaunosielun korulause, samanlainen kaunis unelma, johon porvarillisten talonpoikaisdemokraattien *vallankumouksellisuus* Venäjällä pukeutui, kuin „vuoden

1848 sosialismin” eri muodot Lännessä. Mitä enemmän talonpojat olisivat v. 1861 saaneet maata ja mitä halvemmalla he sitä olisivat saaneet, sitä voimakkaammin olisi maaorjuuttajatilanherrain valta järkkynyt ja sitä nopeammin, vapaammin ja laajemmin olisi kapitalismin kehitys Venäjällä käynyt. Ajatus „maanhallintaoikeudesta” ja „tasaasuhteisesta maan jaosta” ei ole mitään muuta kuin määritelmä talonpoikain vallankumouksellisista tasa-arvoisuuspyrkimyksistä, talonpoikain, jotka taistelevat tilanherrain vallan täydellisen kukistamisen ja tilanherrain maanomistuksen täydellisen hävittämisen puolesta.

Vuoden 1905 vallankumous todisti sen täydellisesti: toisaalta proletariaatti esiintyi täysin itsenäisesti vallankumouksellisen taistelun johdossa ja loi sosialidemokraattisen työväenpuolueen; toisaalta vallankumoukselliset talonpojat („trudovikit” ja „Talonpoikaisliitto”), jotka taistelivat tilanherrain maanomistuksen kaikkien hävittämismuotojen puolesta „aina maan yksityisomistuksen lakkauttamiseen” saakka, taistelivat nimenomaan pikkuisäntinä, pikkuyrittäjinä.

Kinastelut maanhallintaoikeus-aatteen „socialistisuudesta” y.m.s. ovat nykyään vain omiaan *hämäröittämään* ja peittämään todella tärkeää ja vakavaa historiallista kysymystä liberaalisen porvariston ja vallankumouksellisen talonpoikaiston *etujen* erilaisuudesta Venäjän *porvarillisessa* vallankumouksessa; toisin sanoen liberaalisesta ja demokraattisesta, „sovittelevasta” (monarkistisesta) ja tasa-valtalaisesta tendenssistä tässä vallankumouksessa. Juuri tämän kysymyksen on Herzenin „Kolokol”¹⁶ herättänyt, jos tarkastellaan asian ydintä eikä fraaseja, jos tutkitaan luokkataistelua „teorioiden” ja oppien perustana eikä päinvastoin.

Herzen loi ulkomailta vapaan venäläisen sanomalehdistön. Se on hänen suuri ansionsa. „Poljarnaja Zvezda”¹⁷ nosti korkealle dekabristien perinteet. „Kolokol” lehti (1857—1867) puolusti kaikin voimin talonpoikaiston vapauttamisen asiaa. Orjamainen vaikeneminen murrettiin.

Mutta Herzen kuului tilanherrapiireihin. Hän lähti Venäjältä v. 1847, hän ei nähnyt vallankumouksellista kansaa eikä voinut uskoa siihen. Siitä johtuukin hänen liberaalinen vetoamisensa „ylhäisöpiireihin”. Siitä johtuvat hänen luke-mattomat imelät kirjeensä Aleksanteri II:lle Hirttäjälle,

jotka hän julkaisi „Kolokol” lehdessä ja joita nykyään ei voi inhotta lukea. Tshernyshevski, Dobroljubov, Serno-Solovjevitch, jotka edustivat raznotshinets-vallankumouksellisten * uutta polvea, olivat tuhannesti oikeassa moittiesaan Herzeniä näistä hänen perääntymisistään demokratisista liberalismiin. Oikeudenmukaisuus vaatii kuitenkin sanomaan, että huolimatta kaikista Herzenin horjumisista demokratismin ja liberalismin välillä demokraatti sai hänessä sittenkin voiton.

Kun Kavelin, eräs liberaalisen halunkkisuuden inhoittavimmista tyypeistä, joka aikaisemmin oli ihastunut „Kolikoliin” nimenomaan sen *liberaalisten* pyrkimysten vuoksi, nousi perustuslakia vastaan, kävi vallankumouksellisen agitaation kimppuun, nousi „väkivaltaa” ja siihen kehottamista vastaan ja alkoi saarnata kärsivällisyyttä, niin Herzen *katkasi* suhteensa tuohon liberaaliseen älypattiin. Herzen hyökkäsi raivokkaasti hänen „vaivaista, tolkutonta ja vahingollista herjauskirjoitustaan” vastaan, joka oli kirjoitettu „salaiseksi ohjeeksi liberalisoivalle hallitukselle”, ja kavelinilaisia „poliittis-sentimentaalisia järkeilyjä” vastaan, jotka kuvaavat „Venäjän kansan elukaksi, mutta hallituksen itse viisaudeksi”. „Kolokol” julkaisi artikkelin „Hautakirjoitus”, jossa ruoski „ylimielisen mitättömien aatepahasten lahoa hämähäkinverkkoa kutovia professoreja ja ex-professoreja, jotka aikoinaan olivat olleet hyvänsuopia, mutta sitten katkeroituneet nähdessään, että terve nuoriso ei voi kannattaa heidän risatautisia ajatuksiaan”. Kavelin tunsii oitis itsensä tästä kuvasta.

Kun Tshernyshevski vangittiin, niin katala liberaali Kavelin kirjoitti: „Minusta eivät vangitsemiset tunnu paheksuttavilta... vallankumouksellinen puolue pitää kaikkia keinoja hyvinä suistaakseen hallituksen alas, ja hallitus puolustautuu omilla keinoillaan”. Herzen aivan kuin olisi vastannut tälle kadetille sanoessaan Tshernyshevskiä vastaan aloitetun oikeudenkäynnin johdosta seuraavaa: „Mutta nyt viheliäiset ihmiset, ihmismitättömyydet, ihmisnilviäiset sanovat, ettei tuota meitä hallitsevaa rosvojen ja heittiöiden joukkiota saa moittia”.

* — rasnotshinetsit — „...liberaalisen ja demokraattisen porvariston sivistyneitä edustajia, jotka eivät kuuluneet aatelistoon, vaan virkamiehistöön, kaupunkien pieneläjiin, kauppiasiin ja talonpoikaistoon”. (Ks. Teokset, 20. osa, venäjänk. painos, s. 223.) Suom.

Kun liberaali Turgenev kirjoitti Aleksanteri II:lle yksityiskirjeen, jossa hän vakuutteli alamaista uskollisuuttaan ja lahjoitti kaksi kultarahaa Puolan kapinan tukahduttamisessa haavoittuneiden sotilaiden hyväksi, niin „Kolokol” kirjoitti „harmaahapsisesta Magdaleenasta (miespuolisesta), joka oli kirjoittanut hallitsijalle, ettei hän saa unta silmiinsä kärsien siitä, ettei hallitsija tiedä hänen katumuksestaan”. Ja Turgenev tunsii oitis itsensä.

Kun venäläisten liberaalien lauma kaikkosi pois Herzenin luota siitä syystä, että Herzen puolusti Puolaa, kun kaikki „sivistyneet yhteiskuntapiirit” käänsivät „Kolokolille” selkänsä, Herzen ei hämmentynyt. Hän jatkoi Puolan vapauden puolustamista ja kapinan tukahduttajien, pyövelien, Aleksanteri II:n hirsipuumiesten ruoskimista. Herzen pelasti Venäjän demokraattisten piirien kunnian. „Me pelastimme venäläisen nimen kunnian”, kirjoitti hän Turgeneville, „ja siksi olemme saaneet kärsiä orjamaisen enemmistön taholta”.

Kun saapui tieto, että eräs maaorjatalonpoika oli surmannut tilanherran, joka oli yrittänyt riistää tuon talonpojan morsiamen kunniallisuuden, niin Herzen lisäsi „Kolokolissa” julkaistuun uutiseen: „Ja teki siinä mainiosti!” Kun ilmoitettiin, että säädetään sotilashenkilöiden hoitamat päällikönvirat „rauhallisen” „vapauttamisen” suorittamista varten, niin Herzen kirjoitti: „Ensimmäinen järkevä eversti, joka sotilasosastoinen liittyy talonpoikiin sen sijaan että kuristaisi heitä, nousee Romanovien valtaistuimelle”. Kun eversti Reitern ampui itsensä Varsovassa (v. 1860), ettei joutuisi pyöveleiden apuriksi, niin Herzen kirjoitti: „Jos ammutaan, niin pitää ampua niitä kenraaleja, jotka käskivät ampumaan aseettomia”. Kun Bezdnessa piestiin 50 talonpoikaa ja mestattiin heidän johtajansa Anton Petrov (huhtikuun 12 p:nä 1861), niin Herzen kirjoitti „Kolokolissa”:

„Ah, jospa sanani lentäisivät luoksesi, Venäjän maan raataja ja marttyyri!.. opettaisinpa silloin sinua halveksimaan hengellisiä sielunpaimeniasi, jotka Pietarin synodi ja saksalainen tsaari ovat esimiehiksesi asettaneet... Sinä vihaat tilanherraa, vihaat kirjuria, pelkää heitä — ja olet aivan oikeassa; mutta uskot vielä tsaariin ja piispaan... älä usko heihin. Tsaari on heidän kanssaan ja he ovat hänen. Hänet sinä näet nyt, sinä, Bezdnessa surmatun nuorukaisen isä, sinä, Penzassa surmatun isän poika... Sinun sielunpaimenesi ovat tietämättömiä

kuin sinä, köyhiä kuin sinä... Sellainen oli sinun puolestasi Kasaanissa kärsinyt muuan Antonius (ei piispa Antonius, vaan Anton bezdnalainen)... Sinun pyhimystesi ruumiit eivät tee neljääkymmentä kahdeksaa ihmettä, niiden rukoileminen ei päästä hammaskivusta; mutta elävä muisto heistä voi saada aikaan yhden ihmeen: sinun vapauttamisesi”.

Tästä näkyy, miten halpamaisesti ja ilkeästi orjamaiseen „legaaliseseen” lehdistöön pesiytyneet liberaalimme panettelevat Herzeniä ylistäessään Herzenin heikkoja puolia ja vaietessaan vahvoista puolista. Se, ettei Herzen voinut nähdä vallankumouksellista kansaa itse Venäjällä 40-luvulla, ei ole hänen vikansa, vaan hänen onnettomuutensa. Kun hän näki sen 60-luvulla — niin hän asettui rohkeasti vallankumouksellisten demokraattisten ainesten puolelle liberaaleja vastaan. Hän taisteli kansan voiton puolesta tsarismia vastaan eikä liberaalisen porvariston ja tilanherrojen tsaarin sopimuksen puolesta. Hän nosti vallankumouksen lipun.

Juhliessamme Herzeniä me näemme selvästi kolme sukupolvea, kolme luokkaa, jotka ovat toimineet Venäjän vallankumouksessa. Ensiksi — aateliset ja tilanherrat, dekabristit ja Herzen. Näiden vallankumousmiesten piiri on suppea. He ovat kansasta tavattoman kaukana. Mutta heidän työnsä ei mennyt hukkaan. Dekabristit herättivät Herzenin. Herzen pani alulle vallankumouksellisen agitaation.

Sitä jatkoivat, laajensivat, lujittivat ja karaisivat razno-tshinetsilaiset, erisäätyiset vallankumoukselliset Tshernyshevskistä „Narodnaja voljan” sankareihin saakka. Taisteelijain piiri kävi laajemmaksi, heidän yhteytensä kansaan läheisemmäksi. „Tulevan myrskyn nuoria perämiehiä” — sanoi heistä Herzen. Mutta se ei ollut vielä itse myrsky.

Myrsky — se on itse joukkojen liike. Proletariaatti, ainoa loppuun asti vallankumouksellinen luokka, nousi joukkojen johtoon ja ensi kerran nostatti miljoonat talonpojat avoimeen vallankumoukselliseen taisteluun. Myrskyn ensimmäinen pyörre oli v. 1905. Seuraava alkaa kasvaa silmiemme edessä.

Juhliessaan Herzeniä proletariaatti oppii hänen esimerkkinsä perustalla ymmärtämään vallankumouksellisen teo-

rian suuren merkityksen; — oppii ymmärtämään, että rajaton uskollisuus vallankumoukselle ja kääntyminen kansan puoleen vallankumouksellisin kehotuksin ei mene hukkaan silloinkaan, kun kokonaiset vuosikymmenet erottavat kylvön leikkuusta; — oppii määrittelemään eri luokkien osuuden Venäjän ja kansainvälisessä vallankumouksessa. Näiden opetusten rikastuttamana proletariaatti raivaa itselleen tien vapaaseen liittoon kaikkien maiden sosialististen työläisten kanssa, nujertaen sen hirviön, tsaristisen monarkian, jota vastaan Herzen ensimmäisenä kohotti suuren taistelun lipun julistaen joukoille *vapaata venäläistä sanaa*.

„Sotsial-Demokrat” № 26,
toukokuun 8 (huhtikuun 25) pnä 1912

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehdessä
tekstin mukaan

MAANOMISTUS EUROOPAN-VENÄJÄLLÄ

Kolmenkymmenen miljoonan talonpojan nälänhätä on taas uudelleen antanut virikettä kysymykselle talonpoikaiston asemasta Venäjällä. Tätä kysymystä pohdittaessa jätetään tavallisesti huomioimatta pääasia, nimittäin suurmaanomistuksen, etupäässä aateliston, tilanherrain maanomistuksen suhde talonpoikaiston asemaan. Tähän pääasiaan tahdommekin kiinnittää lukijain huomion.

Vuonna 1907 sisäasiainministeriö julkaisi „Maanomistuksen tilastot vuodelta 1905”. Näiden virallisten tietojen nojalla, joita ei ainakaan voida missään tapauksessa epäillä puolueellisuudesta talonpoikien hyväksi, voidaan saada melko tarkka käsitys eräästä nälänhädän perussyystä.

Hallituksen tilasto määritteli Euroopan-Venäjän 50 kuvernementissa olevan maamäärän 395 miljoonaksi desjatiinaksi. Mutta tämä luku ei anna kuvaa todellisesta asiain-tilasta, koska siihen sisältyy toista sataa miljoonaa desjatiinaa kruununmaita kaukaisesta pohjolasta: Arkangelin, Aunuksen ja Vologdan kuvernementeista. Nämä maat ovat enimmäkseen kelpaamattomia maataloudelliseen käyttöön; ne ovat kaukaisen pohjolan tundraa ja metsiä. Näihin maihin viitataan tavallisesti vain siinä tarkoituksessa, että saataisiin *hämäröitetyn* maataloudelliseen käyttöön kelvollisten maiden todellinen jakautuminen.

Vähentämällä pois nämä maat saamme kelvollisen maan kokonaismääräksi 280 miljoonaa desjatiinaa (pyöristetyin luvuin). Niistä lasketaan olevan yksityismaata 101 miljoonaa desjatiinaa ja osuusmaata 139 miljoonaa. On tarkastettava erikseen tilanomistajain suurmaanomistusta ja talonpoikain pienmaanomistusta.

Suurista maataloista hallituksen tilasto antaa tällaiset tiedot:

*Yksityinen henkilökohtainen maaomaisuus
Euroopan-Venäjällä:*

Maatilojen suuruus: yli	Maatiloja	Maata— desjatiinaa	Keskimmäin yhtä maatilaa koh- den—desjati- naa
500 — 2.000 desj.	21.748	20.590.708	947
2.000 — 10.000 „	5.386	20.602.109	3.825
10.000 desjatiinaa	699	20.798.504	29.754
<i>Yhteensä</i>	27.833	61.991.321	2.227

Nämä tiedot ovat vaillinaisia, koska ei ole laskettu hallitsijasuvun maita, suurten kauppayhtiöiden maita ynnä muuta sellaista. Mutta kuitenkin *pääasia* Venäjän tilanherrojen maanomistuksesta selviää näistäkin numeroista. *Seitsemänsataa* tilanherraa omistaa 21 miljoonaa desjatiinaa, s.o. lähes *kolmekymmentä tuhatta desjatiinaa kukin*.

Vähemmän kuin 28 tuhatta tilanherraa omistaa 62 miljoonaa desjatiinaa maata, s.o. keskimäärin *2.200 desjatiinaa kukin*. Siihen on lisättävä hallitsijasuvun maat — niitä lasketaan olevan yli *viisi* miljoonaa desjatiinaa. Ja sitten yli *kolme ja puoli* miljoonaa desjatiinaa maata kuuluu 272:lle „kauppa- ja teollisuus-, tehdas- ynnä muulle” yhtiölle. Epäilemättä ne ovat suuria maatiloja, — suurin osa niistä sijaitsee Permin läänissä; *yhdeksälle* sellaiselle yhtiölle siellä kuuluu *lähes puolitoista miljoonaa* desjatiinaa maata (tarkka luku on 1.448.902).

Siis saamme yhteensä ei ainakaan alle, vaan varmastikin yli *70 miljoonan* desjatiinan maata, joka kuuluu kaikkein suurimmille tilanherroille. Näiden suurtilanomistajien lukumäärä on vajaa *30 tuhatta*.

Otamme nyt talonpoikien maanhallinnan. Hallituksen tilastotietojen mukaan niillä talonpojilla, joilla on pienimmät maaosuudet, oli osuusmaata:

Osuusmaa:

Maosuuksen suuruus	Taloja	Maata— desjatiinaa	Keskimää- rin 1 taloa kohden desjatiinaa
Alle 5 desjatiinan	2.857.650	9.030.333	3,1
5—8 desj.	3.317.601	21.706.550	6,5
8—15 „	3.932.485	42.182.923	10,7
<i>Yhteensä</i>	10.107.736	72.919.806	7,0

Siis *kymmenellä miljoonalla* talonpoikaisperheellä — joita on kaikkiaan noin 13 miljoonaa — on *73 miljoonaa desjatiinaa maata*. Keskimäärin tulee *seitsemän* desjatiinaa taloa kohden. Tähän on lisättävä pienet yksityisomistajain maatilat: omistajia, joilla on alle 10 desjatiinan, lasketaan olevan 409.864, ja maata heillä on 1.625.226 desjatiinaa, s. o. vähemmän kuin neljä desjatiinaa taloa kohden. Näin muodoin saamme kokonaisluvuksi *noin kymmenen ja puoli miljoonaa* talonpoikaisperhettä, joilla on *75 miljoonaa* desjatiinaa maata.

Nyt voimme rinnastaa näitä perustietoja, jotka talonpoikaiskysymystä pohdittaessa hyvin usein unohdetaan tai esitetään väärin:

Tilanherrain suurmaanomistus: *30 tuhatta* omistajaa — 70 miljoonaa desjatiinaa maata.

Talonpoikain pienmaanhallinta: *kymmenen ja puoli miljoonaa* haltijaa — 75 miljoonaa desjatiinaa maata.

Nämä ovat tietenkin yleistietoja. Talonpoikien aseman ja suurtilojen merkityksen seikkaperäisempää tutkimista varten on otettava tiedot alueittain tai piireittäin ja toisinaan jopa kuvernementeittain. Mutta sekä hallituksen että liberaalien ja osaksi jopa narodnikkienkin leiriin kuuluvat taloustieteilijät hyvin usein *hämärtävät* maakysymyksen *ytimen* nimenomaan viittaamalla eri seutuihin tahi kysymyksen erinäisiin yksityisseikkoihin. Jotta maata ja talonpoikien asemaa koskevan kysymyksen *perusmerkitys* tulisi selväksi ei saa jättää huomioimatta ylläesitettyjä perustietoja eikä antaa yksityisseikkojen hämärtää pääasiaa.

Esimerkkejä sellaisesta hämärtämisestä mainitsemme seuraavassa kirjoituksessa *. Mutta nyt teemme ensimmäisen perusyhteenvedon. Euroopan-Venäjällä maa on jaettu niin, että suurimmilla tilanherroilla, jotka omistavat yli 500 desj., on hallussaan 70 miljoonaa desjatiinaa, ja sitä paitsi näiden tilanherrojen luku ei nouse edes 30 tuhanteen.

Mutta talonpoikien valtavalla enemmistöllä, nimittäin kymmenellä ja puolella miljoonalla perheellä 13 miljoonan talonpoikaisperheen kokonaisluvusta, on maata 75 miljoonaa desjatiinaa.

* Ks. tätä osaa, ss. 58—62. *Toim.*

Tilanherrain maatilojen keskisuuruus on *2.200 desjatiinaa*. Pienten talonpoikaistilojen keskisuuruus on *seitsemän desjatiinaa*.

Jos kolmenkymmenen tuhannen suuromistajan maat joutuisivat kymmenelle miljoonalle talonpoikaistalolle, niin näiden talojen haltuun tulisi *miltei kaksi kertaa enemmän* maata.

Millaiset tilanherrain ja talonpoikien väliset taloussuhteet tällaisesta maan jakautumisesta johtuvat, siitä puhumme seuraavalla kerralla.

„*Neuskaja Zvezda*” № 3,
toukokuun 6 pnä 1912
Allekirjoitus: R. S i l i n

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehdessä
tekstin mukaan

TRUDOVIKIT JA TYÖLÄISDEMOKRAATIT

Vaalikampanja IV Duuman vaalien edellä on aiheuttanut jonkin verran vilkastumista ja lisännyt mielenkiintoa poliittisiin kysymyksiin. Lenan tapahtumien herättämä laaja liike on tehnyt tämän vilkastumisen vakavaksi ja tämän mielenkiinnon erikoisen päivänpolttavaksi. Nyt enemmän kuin koskaan ennen on paikallaan pohtia kysymystä trudovikien, s.o. talonpoikaisdemokraattien, suhtautumisesta työläisdemokraatteihin.

Kirjoituksessa „Työryhmä ja työväenpuolue” („Zaprosy Zhizni” № 17) hra V. Vodovozov selostaa trudovikkien näkökantaa tässä kysymyksessä vastaten minun „Zvezdassa”¹⁸ olleisiin kirjoituksiini: „Liberalismi ja demokratia”*. Kiista koskee kahden poliittisen suuntauksen varsinaista olemusta; nämä suuntaukset ilmentävät Venäjän väestön *yhdeksän kymmenesosan* etuja. Sen vuoksi on jokaisen demokraatin ehdottomasti suhtauduttava kiistan aiheeseen mitä tarkkaavaisimmin.

I

Työläisdemokraatit ovat luokkataistelun kannalla. Palkkatyöläiset muodostavat nykyisessä yhteiskunnassa tietyn luokan. Tämän luokan asema eroaa pikkuisäntien, talonpoikien luokan asemasta perinpohjin. Sen vuoksi ei voi olla puhettakaan heidän yhdistymisestään samaan puolueeseen.

Työläisten päämääränä on palkkaorjuuden hävittäminen kukistamalla porvariston herruuden. Talonpoikien päämääränä ovat sellaiset demokraattiset vaatimukset, jotka voivat

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 546—555. *Toim.*

hävittää maaorjuuden kaikkine yhteiskunnallisine perustuksineen ja ilmauksineen, mutta eivät pysty edes kajoamaan porvariston herruuteen.

Molempien yhteiset tehtävät nykykaudella lähentävät Venäjällä talonpoikaisdemokraatteja ja työläisdemokraatteja toisiinsa; ne eivät voi kulkea muuten kuin erikseen, mutta ne voivat — ja menestystä varten niiden täytyy — toimia yhdessä kaikkea sitä vastaan, mikä on ristiriidassa demokratismin kanssa. Ellei tätä yhteistä, yhdessä toimimista saada aikaan, elleivät talonpoikaisdemokraatit pääse eroon liberaalien (kadettien) holhouksesta, niin ei voi olla puhettakaan vakavien demokraattisten uudistusten toimeenpanemisesta Venäjällä.

Sellaisia ovat työläisdemokraattien, marxilaisten katsomukset, joita kehitteletin kahdessa kirjoituksessani „Liberalismi ja demokratia”.

Trudovikit, joiden katsomuksia hra Vodovozov esittää, haluavat esiintyä „luokkien yläpuolella olevana” puolueena. Heidän vakaumuksensa mukaan yksi puolue „voisi aivan hyvin palvella kolmen yhteiskuntaluokan etuja”: talonpoikaiston, työväenluokan ja „työätekevän sivistyneistön” etuja.

Sanoin, että tuo „vakaumus” on ristiriidassa 1) taloustieteen kaikkien totuuksien kanssa, 2) kaiken kokemuksen kanssa, joka on hankittu maissa, jotka ovat eläneet sen kaltaisia aikakausia kuin on nykykausi Venäjällä, 3) Venäjän kokemuksen kanssa, joka saatiin Venäjän historian erikoisen tärkeässä, erikoisen kriittisessä vaiheessa — vuonna 1905. Ivasin aito kadetti-laista pyrkimystä „sulkea syliinsä” erilaiset luokat ja muistutin, että kadetit sanovat herroja Maklakoveja „työätekeväksi sivistyneistöksi”.

Hra Vodovozov ei esitä näitä perustelujani täydellisesti ja yhtäjaksoisesti, vaan koettaa väittää vastaan repostelemalla. Esim. ensimmäistä perusteluani vastaan hän sanoo: „Talonpoikaisto on massaa, joka elää omalla työllään; sen edut ovat työn etuja, ja siksi se muodostaa suuren työarmeijan toisen joukko-osaston, samoin kuin toisen joukko-osaston muodostavat työläiset”.

Tämä ei ole marxilaista, vaan porvarillista taloustiedettä: työn etuja koskevan korulauseen avulla siinä hämäröitettiin pikkuisännän ja palkkatyöläisen aseman välistä peruseroavuutta. Työläisellä ei ole mitään tuotantovälineitä,

ja hän myy itseään, käsiään, *työvoimaansa*. Talonpojalla on tuotantovälineet — työkaluja, karjaa, maata, joko omaa tai vuokrattua, — ja hän myy taloutensa *tuotteita* ollen pikkuisäntä, pienyrittäjä, pikkuporvari.

Nykyäänkin Venäjällä talonpojat palkkaavat talouksiinsa vähintään *2 miljoonaa* maatalouspalkkatyöläistä. Ja jos kaikki tilanherrain maat joutuisivat lunastusmaksutta talonpojille, niin nämä palkkaisivat paljon enemmänkin työläisiä.

Tällainen maiden siirtyminen talonpojille muodostaa koko talonpoikaiston, kaikkien palkkatyöläisten, kaikkien demokraattisten joukkojen yhteisen intressin, koska tilanherrain maanomistus on tilanherrain sentyyppisen poliittisen vallan perustana, jollaiseen Venäjä on saanut tutustua erikoisen havainnollisesti Purishkevitchin, sitten Markov II:n ja muiden „kolmasduumalaisten”, nationalistien, lokakuulaisten y.m. ansiosta.

Tästä näkyy, että siinä yhteisessä päämäärässä, joka on nyt talonpoikien ja työläisten edessä, ei ole kerrassaan mitään sosialistista, vastoin tietämättömien mustasotnialaisten ja toisinaan liberaalienkin mielipidettä. Tuo päämäärä on yksinomaan demokraattinen. Tuon päämäärän saavuttaminen merkitsee Venäjälle vapauden saavuttamista, muttei vielä suinkaan palkkaorjuuden hävittämistä.

Eri luokkien yhteisten toimintojen vakavalle järjestämiselle ja näiden toimintojen pysyvälle ja todelliselle menestykselle on tarpeen, että käsitetään selvästi, missä suhteessa näiden luokkien edut käyvät yhteen ja missä ne eroavat. Kaikkinaiset harhaluulot ja „väärinkäsitykset” tämän suhteen, kaikkinaisen asian hämäröittäminen korulauseilla on saava mitä turmiollisimman merkityksen, se on hävittävä pohjan menestykseltä.

II

„Maanviljelystyö eroaa tehdastyöstä; mutta eroaahan tehdastyökin kauppa-apulaisen työstä puodissa, — ja „Zvezda” kuitenkin todistelee ahkerasti kauppa-apulaisille, että he ovat työläisten kanssa samaa luokkaa, että sen vuoksi heidän on pidettävä sosialidemokratiaa omana edustajanaan”...

Tällaisen vastaväitteen hra Vodovozov esittää niihin perusteluihin, jotka koskevat pikkuisäntien ja palkkatyöläisten välistä syvää luokkaeroa! Hra Vodovozovin järkeilyt

ovat tässäkin täynnä porvarillisen poliittisen taloustieteen tavanomaista henkeä. Maata viljelevä pikkuisäntä kuuluu samaan *luokkaan* kuin tehtailija tai käsityötä harjoittava pikkuisäntä, kauppa harjoittava pikkuisäntä; tässä ei ole ero luokkien, vaan *ammattien* välillä. Maanviljelijä-palkkatyöläinen kuuluu samaan luokkaan kuin tehdas- ja kauppalan *palkkatyöläinen*.

Kaikki nämä totuudet ovat marxilaisuuden näkökannalta aivan aakostotuuksia. Ja turhaan hra Vodovozov luulee, että jos hän sanoo „minun” marxilaisuuttani „äärimmäisen yksinkertaistetuksi”, niin siten hän saa peitetyksi *asian ytimen*, nimittäin sen, että trudovikit luisuvat alituisesti marxilaisesta poliittisesta taloustieteestä porvarilliseen taloustieteeseen.

Hra Vodovozovilla ilmenee samanlaista ja samansuuntaista sekavuutta silloinkin, kun hän yrittää kumota minun vetoamiseni kaikkien maiden kokemuksen sekä Venäjän kokemuksen — pikkuisäntien ja palkkatyöläisten syvän luokkaeron suhteen — viittauksella siihen, että toisinaan eri puolueet edustavat samaa luokkaa tahi päinvastoin. Työläiset Euroopassa seuraavat toisinaan liberaalien ja anarkistien, klerikaalien y.m.s. mukana. Tilanherrat ovat toisinaan jakaantuneet eri puolueisiin.

Mitä tämä sitten todistaa? Vain sitä, että *luokkaero* -vuuksien lisäksi muutkin eroavuudet, esim. uskonnolliset, kansalliset y.m.— vaikuttavat puolueiden muodostumiseen.

Tämä pitää paikkansa, mutta mitä tekemistä sillä on *meidän* kiistamme kanssa? Mainitseeko hra Vodovozov Venäjän suhteen ne erikoiset historialliset olosuhteet, uskonnolliset, kansalliset tai muut olosuhteet, jotka *liittyivät tässä tapauksessa* luokkaeroavuuksiin?

Hra Vodovozov ei mainitse eikä voikaan mainita kerrassaan mitään sellaisia olosuhteita. Kiistaa käytiin yksinomaan siitä, onko meillä mahdollinen „luokkien yläpuolella oleva” puolue, joka „palvelee kolmen luokan etuja” (sitä paitsi on naurettavaa sanoa „työtätekevää sivistyneistöä” luokaksi).

Teoria vastaa selvästi tähän kysymykseen: mahdotonta! Yhtä selvästi vastaa vuoden 1905 kokemus; silloin *kaikki* luokka-, ryhmä-, kansallisuus- y.m. eroavuudet tulivat erikoisen selvästi esiin kaikkein avoimmissa ja joukkoluontoisimmissa toiminnoissa eräässä Venäjän historian erittäin

tärkeässä käännekohtassa. Vuoden 1905 kokemus *vahvasti* marxilaisuuden teorian oikeaksi; tämä kokemus osoitti, että yhteinen talonpoikais- ja työläispuolue on Venäjällä *mahdoton*.

Kaikki kolme Duumaa ovat osoittaneet samaa.

Mitä tekemistä tässä on viittauksella siihen, että joissain Euroopan maissa on yksi luokka toisinaan jakaantunut useiksi puolueiksi taikka eri luokat ovat yhtyneet yhden puolueen johdettaviksi? Sanotulla viittauksella ei ole mitään tekemistä tämän asian kanssa. Tehdessään tällaisen viittauksen hra Vodovozov vain poikkeaa — ja koettaa viedä lukijankin — syrjään pohdittavasta kysymyksestä.

Venäjän demokraattien menestykselle on erittäin tärkeää, että he tietäisivät voimansa, että he suhtautuisivat asioihin selväjärkisesti; että he ymmärtäisivät selvästi, mihin *luokkiin* he voivat perustaa laskelmansa. On äärettömän vahingollista viehättyä harhakuviin, peitellä luokkaeroavuuksia korulauseilla, yrittää selviytyä näistä eroavuuksista hyvillä toiveilla.

On tunnustettava suoraan Venäjän talonpoikien ja työläisten syvä luokkaero, jota kapitalistisen yhteiskunnan puitteissa, markkinain herruuden puitteissa ei voida poistaa. On tunnustettava suoraan, missä heidän etunsa *nykyään* käyvät yhteen. On yhdistettävä kumpaakin luokkaa, liitettävä yhteen niiden voimia, kehitettävä niiden tietoisuutta ja määriteltävä tämä yhteinen tehtävä.

„Radikaalinen” (käytän hra Vodovozovin sanontaa, vaikkei se tunnu minusta onnistuneelta) talonpoikaispuolue on hyödyllinen ja välttämätön.

Kaikkinaiset yritykset, joita tehdään „luokkien yläpuolella olevan” puolueen rakentamiseksi, talonpoikien ja työläisten yhdistämiseksi samaan puolueeseen, jonkin olemattoman „työtätekevän sivistyneistön” esittämiseksi erikoiseksi luokaksi ovat äärettömän vahingollisia ja turmiollisia Venäjän vapaudelle, koska sellaisista yrityksistä *ei voi* koitua *mitään* muuta kuin pettymystä, voimain hukkaa ja tietoisuuden hämärtymistä.

Täysin myötämielisinä *johdonmukaisesti* demokraattisen talonpoikaispuolueen perustamiselle olemme velvolliset taistelemaan mainittuja yrityksiä vastaan. Työläiset ovat velvolliset taistelemaan myös sitä vaikutusta vastaan, joka *liberaaleilla* on demokraattiseen talonpoikaistoon.

III

Liberaalien suhtautumisesta porvarillisiin demokraatteihin, kadettien suhtautumisesta trudovikkeihin ei näiden viimeksi mainittujen konferenssi sanonut mitään selvää eikä täsmällistä¹⁹. Trudovikit eivät näy ymmärtävän sitä, että nimenomaan demokraattisen talonpoikaiston riippuvaisuus liberaaleista oli eräänä perussyynä vapausliikkeen epäonnistumiseen vuosina 1905—1906, että tämän liikkeen menestys *on mahdoton*, elleivät laajat ja johtavat talonpoikaiskerrokset tajua demokratismin ja liberalismien välistä eroa, elleivät ne vapaudu liberaalien holhouksesta ja herruudesta.

Hra Vodovozov kosketteli tätä tärkeydeltään perustavaa laatua olevaa kysymystä aivan pikimmältään ja epätydyttävästi. Hän sanoo, että „kadetti puolue palvelee etupäässä kaupunkilaisväestöä”. Se ei ole totta. Sellainen kadetti puolueen luokkajuorien ja poliittisen merkityksen määrittely ei kelpaa mihinkään.

Kadetti puolue on liberaalis-monarkistisen porvariston puolue. Tämän puolueen (kuten „progressistienkin”) yhteiskunnallisena perustana ovat porvariston taloudellisesti edistyksellisemmät (lokakuulaisiin verrattuna edistyksellisemmät) kerrokset, varsinkin porvarillinen sivistyneistö. Mutta osa kaupunkien ja maaseudun pikkuporvaristosta kulkee vielä tämän puolueen perässä perinnäistävän vuoksi (s.o. pelkästä tottumuksesta, toistaen sokeasti entistä) ja suorastaan liberaalien petkuttamana.

Nimittäessään itseään demokraateiksi kadetit pettävät itseään ja pettävät kansaa. Todellisuudessa kadetit ovat vastavallankumouksellisia liberaaleja.

Venäjän historia kokonaisuudessaan, eritoten XX vuosisadan ja varsinkin vuosien 1905—1906 historia *on* sen täydellisesti *todistanut*, ja „Vehi”²⁰ kirjanen *on* erikoisen havainnollisesti, selvästi ja täydellisesti *näyttänyt* ja paljastanut sen. Eivätkä mitkään kadettidiplomaattien „varaukset” „Vehin” suhteen muuta tätä tosiasiaa.

Venäjän vapausliikkeen ensimmäinen kausi, XX vuosisadan ensimmäinen vuosikymmen osoitti, että vielä hyvin laajat demokratiaan kallistuvat väestöjoukot eivät ole kyllin tietoisia, *eivät osaa erottaa* liberalismia demokratismistista ja alistuvat liberaalien johdettaviksi. Niin kauan kuin täl-

lainen asiointila pysyy muuttumattomana ja sikäli kuin se pysyy muuttumattomana, ei mistään Venäjän demokraattisesta uudistamisesta kannata puhuaakaan. Se olisi tyhjää lorua.

Mitä hra Vodovozov väittää näitä perusteluja vastaan, joille minun kirjoitukseni rakentui? „Trudovikit”, kirjoittaa hän, „pitävät nykyisissä oloissa tavattoman tahdittomana (!!) puhua liian paljon kadettien vastavallankumouksellisuudesta...”

Siinä sitä ollaan! Mitä tekemistä tässä on „tahdikkuudella”? mitä tekemistä tässä on tuolla „liian paljon”? Jos on totta, että kadetit ovat vastavallankumouksellisia liberaaleja, niin totuuden puhuminen on välttämätöntä. Pitääkö vastavallankumouksellisista oikeistolaisista ja vastavallankumouksellisista liberaaleista puhua paljon vai vähän — se on kaikkea muuta kuin vakava kysymys: *joka kerta*, kun sanomalehtimies puhuu oikeistolaisista, *joka kerta*, kun hän puhuu liberaaleista, on hänen puhuttava totta. Trudovikit ovat sanoneet oikeistolaisista totuuden. Me kiitämme heitä siitä. Liberaaleista trudovikit alkoivat puhua *itse*, mutta *eivät sanoneet totuutta!*

Vain siitä me moitimme trudovikkeja.

„Liian paljon” tai liian vähän, sillä ei ole tässä mitään merkitystä. Omistakoot trudovikit tuhat riviä oikeistolaisille ja viisi liberaaleille, meillä ei ole mitään vastaansanottavaa. Emmekä me siitä syystä väittäneet trudovikkeja vastaan. Me väitimme vastaan sen vuoksi, että noissa „viidessä rivissä” (— syyttäkää itseänne, hra Vodovozov, että toitte kiistaan tuon epäonnistuneen: „liian!” —) *ei* sanottu totuutta liberaaleista.

Hra Vodovozov jätti vastaamatta kysymyksen olennaisimpaan puoleen: ovatko kadetit vastavallankumouksellisia vai eivätkö ole?

Se, että trudovikit kiertävät tämän kysymyksen, on suuri virhe, joka *itse asiassa* merkitsee demokraattien erään osan ja entisten marxilaisten erään osan riippuvaisuutta liberaaleista.

XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen koko historia on nostonut tämän kysymyksen kiertämättömästi esiin.

Venäjällä karttuu nyt kaikkialla, mitä erilaisimmissa väestökerroksissa *uus*ia demokraattisia aineksia. Se on tosiasiassa. Näitä demokraattisia aineksia täytyy niiden karttuessa

kasvattaa *johdonmukaisen* demokratismin hengessä. Sellainen kasvatusta ei ole mahdollista, ellei selitetä liberaalien todellista olemusta, liberaalien, joiden hallussa on satoja lehtiä ja satasen paikkaa Duumassa, joten he vaikuttavat jatkuvasti *valedemokraattisessa* hengessä verrattomasti paljon suurempaan ihmisjoukkoon kuin mihin meidän selitystyömme ulottuu.

Demokraattien on liitettävä yhteen voimansa. Me tulemme aina kiittämään trudovikkeja heidän demokraattisista puheistaan, jotka koskevat oikeistolaisia. Mutta heidän demokraattisuutensa on epäjohdonmukaista, jos he *silloin*, kun puhuvat liberaaleista, alkavat puhua *liberaaliseen tapaan* sen sijaan, että puhuisivat demokraatin arvolle sopivalla kielellä.

Vaaleissa ei kamppaile kaksi leiriä, vaan kolme. Herrat trudovikit, älkää sekoittako toista (liberaalista) leiriä kolmanteen (demokraattiseen). Älkää hämärtäkö niiden välistä eroa, siitä pahasta liberaalit pitävät „*liian paljon*” huolta.

„Pravda” n:ot 13 ja 14,
toukokuun 8 ja 9 pnä 1912
Allekirjoitus: P. P.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

POLIITTISET PUOLUEET VENÄJÄLLÄ

Valtakunnanduuman vaalit ovat pakottaneet kaikki puolueet tehostamaan agitaatiotaan ja kokoamaan voimansa saadakseen Duumaan mahdollisimman paljon „oman” puolueen edustajia.

Tämän yhteydessä harjoitetaan meillä, samoin kuin kaikissa muissakin maissa, mitä kursailemattominta vaalimainostusta. Kaikki porvarilliset puolueet, toisin sanoen ne, jotka varjelevat kapitalistien taloudellisia etuoikeuksia, mainostavat puolueitaan aivan samalla tavalla kuin yksityiset kapitalistit mainostavat tavaroitaan. Katsokaapa kauppiaiden mainostusilmoituksia mistä lehdestä tahansa, niin näette, että kapitalistit keksivät kaikenlaisia, mahdollisimman „tehokkaita”, kirkuvia, muodikkaita nimityksiä tavaroilleen ja kehuvat niitä häpeämättä kerrassaan mitään, kaihtamatta kerta kaikkiaan minkäänlaista valhetta ja tuulesta temmattua juttua.

Väestö on ainakin suurkaupungeissa ja kauppaa harjoittavilla paikkakunnilla jo aikoja sitten tottunut kauppa-mainostukseen ja tietää sen arvon. Poliittinen mainostus valitettavasti johtaa väestöä harhaan verrattomasti enemmän, sen paljastaminen on paljon vaikeampaa, petos tällä alalla paljon sitkeämmässä. Puolueiden nimet niin Euroopassa kuin meilläkin valitaan joskus suorastaan mainostustarkoituksessa, puolueiden „ohjelmat” kirjoitetaan useinkin yksinomaan yleisön nenästävetämiseksi. Mitä enemmän kapitalistisessa maassa on poliittista vapautta, mitä enemmän demokratiismia, s.o. kansanvaltaa ja kansanedustajia, sitä häikäilemättömämmin useinkin harjoitetaan puolue-mainostusta.

Miten sitten asioiden ollessa näin voidaan saada selvyys puoluetistelusta? Eikö tämä taistelu petkutuksineen ja mainostuksineen merkitse sitä, että edustuslaitokset, parlamentit, kansanedustajain kokoukset yleensä ovat hyödyttömiä, jopa vahingollisiaakin, kuten yltiötaantumukselliset, parlamentarismien viholliset, yrittävät uskotella? Ei. Edustuslaitosten puuttuessa on petosta, poliittista valhetta ja kaikenlaista huijausta *vielä paljon enemmän* ja kansan hallussa on silloin paljon vähemmän keinoja, joiden avulla se voisi paljastaa petoksen ja löytää totuuden.

Jotta saataisiin selvyys puoluetistelusta, ei ole uskottavaa sanaan, vaan on tutkittava puolueen todellista historiaa, tutkittava, ei niinkään paljoa sitä, mitä puolueet puhuvat itsestään, vaan sitä mitä ne *tekevät*, miten ne menettelevät erilaisia poliittisia kysymyksiä ratkaistessaan, miten ne *käyttäytyvät* silloin, kun on kysymys asioista, jotka koskevat yhteiskunnan eri luokkien: tilanherrojen, kapitalistien, talonpoikain, työläisten ja niin edespäin elin-etuja.

Mitä enemmän maassa on poliittista vapautta, mitä vahvempia ja demokraattisempia sen edustuslaitokset ovat, sitä helpompi on kansanjoukkojen päästä selville puoluetistelusta ja *oppia politiikkaa*, s.o. oppia paljastamaan petos löytämään totuus.

Kunkin yhteiskunnan jakaantuminen poliittisiin puolueisiin tulee selvimmän ilmi syvien, koko maata järkyttävien pulien aikana. Hallitusten on silloin pakko etsiä tukea yhteiskunnan eri luokista; vakava taistelu pyyhkäisee pois kaikenlaiset korulauseet, kaiken pinnallisen ja teennäisen; puolueet ponnistavat kaikki voimansa vedoten *kansanjoukkoihin*, ja oikean vaiston ohjaamat, avoimessa taistelussa saadun kokemuksen valistamat joukot menevät niiden puolueiden mukana, jotka ilmentävät jonkin määrätyn luokan etuja.

Tällaiset pulakaudet määräävät aina moniksi vuosiksi, jopa vuosikymmeniksikin, kyseessä olevan maan yhteiskunnallisten voimien puolueyhmittymisen. Esim. Saksassa tällaisen pulakauden muodostivat vuosien 1866 ja 1870 sodat, Venäjällä vuoden 1905 tapahtumat. Ei voida käsittää poliittisten puolueittemme olemusta eikä saada selvää, mitä *luokkia* mikin puolue Venäjällä edustaa, ellei palauteta mieleen tuon vuoden tapahtumia.

Lyhyen katsauksemme Venäjän poliittisiin puolueisiin aloitamme äärimmäisistä oikeistopuolueista.

Äärimmäisellä oikealla sivustalla tapaamme Venäjän kansan liiton.

Tämän puolueen ohjelma on esitetty Venäjän kansan liiton sanomissa, A. I. Dubrovinin julkaisemassa „Russkoje Znamja” („Venäjän Lippu”) lehdessä seuraavalla tavalla:

„Venäjän kansan liitto, jolla oli kesäkuun 3 päivänä vuonna 1907 kunnia saada tsaarin valtaistuimen korkeudesta kehotus olla sen luotettavana tukena ja joka on kaikille ja kaikessa laillisuuden ja järjestyksen esikuva, tunnustaa, että tsaarin tahto on toteutettavissa vain silloin: 1) kun kanonisesti rakennetun Venäjän oikeauskoisen kirkon kanssa erottamattomassa ja elävässä yhteydessä olevan tsaarillisen itsevaltiuden voima tulee täydellisesti esille; 2) kun venäläisen kansallisuuden herruus on vallitsevana ei vain sisäkuvernementeissa, vaan myös reunamaissa; 3) kun on olemassa sellainen Valtakunnanduuma, joka on pantu kokoon pelkästään venäläisestä väestä ja joka on itsevaltiaan tärkein apulainen hänen hoitaessaan valtiollista rakennustyötä; 4) kun noudatetaan täydellisesti VKL:n peruskatsoimuksia juutalaisiin nähden ja 5) kun erotetaan valtion palveluksesta kaikki ne virkamiehet, jotka kuuluvat tsaarin yksinvallan vastustajiin”.

Olemme jäljentäneet tuon *oikeistolaisten* juhlallisen julistuksen tarkalleen toisaalta siksi, että lukija voisi tutustua siihen välittömästi alkuperäisessä asussaan, toisaalta sen vuoksi, että siinä esitetyt perusvaikuttimet ovat luonteenomaisia III Duuman enemmistön kaikille puolueille, s.o. sekä „nationalisteille” että lokakuulaisille. Se tulee selville myöhemmästä esityksestä.

Venäjän kansan liiton ohjelmassa on itse asiassa toistettu vanha maaorjuuden aikainen tunnuslause — oikeauskoisuus, itsevaltius, kansanomaisuus. Siinä kysymyksessä, jossa Venäjän kansan liitto tavallisesti erotetaan erilleen sitä seuraavista puolueista, nimittäin kysymyksessä, tunnustetaanko vai kielletäänkö „perustuslailliset” periaatteet Venäjän valtiojärjestelmässä, on erittäin tärkeä panna merkille, että Venäjän kansan liitto ei *laisinkaan* ole yleensä edustuslaitoksia vastaan. Yllä esitetystä ohjelmasta nähdään, että Venäjän kansan liitto hyväksyy „apulaisen” virkaa toimittavan Valtakunnanduuman.

Venäläisen, jos niin voidaan sanoa, perustuslain erikoisuuden on Dubrovinin lehti ilmaissut oikeinkin, s.o. todellista asiointilaa vastaavasti. Sekä nationalistit että

lokakuulaiset ovat todellisen politiikkansa puitteissa nimenomaan tuolla samalla kannalla. Kiista „perustuslaista” näiden puolueiden välillä on huomattavalta osaltaan vain kiistaa sanoista: „oikeistolaiset” eivät ole Duumaa vastaan, he vain korostavat hyvin uutterasti sitä, että Duuman on oltava „apulainen”, määrittelemättä laisinkaan sen oikeuksia; nationalistit ja lokakuulaiset puolestaan eivät vaadi mitään tiukasti määrättyjä oikeuksia eivätkä niin ikään lainkaan aio huolehtia oikeuden reaalista takeista. Lokakuulaisuuden „konstitutionalistit” ovatkin täydessä sovussa „perustuslain vastustajain” kanssa kesäkuun kolmannen päivän perustuslain pohjalla.

Yleensä muukalaissyntyisten ja varsinkin juutalaisten vainoaminen on mustasotnialaisten ohjelmassa esitetty suoraan, selvästi ja määrätietoisesti. Kuten aina, he tässäkin tuovat ilmi karkeammin, kursailemattomammin, intoilevämmin sen, minkä toiset hallituspuolueet enemmän tai vähemmän „kainostellen” tai diplomaattisesti salaavat.

Muukalaissyntyisten vainoamiseen osallistuvat todellisuudessa sekä nationalistit että lokakuulaiset, mikä on tiettyä jokaiselle, joka vähänkin tuntee III Duuman toimintaa ja sellaisia sanomalehtiä kuin „Novoje Vremja”, „Svet”, „Golos Moskvy”²¹ y.m.s.

Herää kysymys, mikä sitten on oikeistolaisten puolueen yhteiskunnallisena perustana? mitä luokkaa se edustaa? mitä luokkaa se palvelee?

Palaaminen maaorjuuden tunnuslauseisiin, kaiken vanhan, keskiaikaisen kannattaminen Venäjän elämässä, kesäkuun kolmannen päivän — *tilanherrain* — perustuslakiin tyytyminen täydellisesti, aateliston ja virkamiehistön etuoikeuksien puolustaminen — kaikki se antaa selvän vastauksen esittämäämme kysymykseen. Oikeistolaiset ovat maaorjuuttajatilanherrain, Yhdistyneen aateliston neuvoston puolue. Ei suinkaan juuri tuolla neuvostolla suotta ollut niin huomattava, enemmänkin, niin johtava osuus toisen Duuman hajottamisessa, vaalilain muuttamisessa ja kesäkuun 3 päivän valtiokaappauksessa.

Tällä Venäjän luokalla olevan taloudellisen voiman selvittämiseksi on riittävä, kun esitämme seuraavan perustosiasian, jonka todistavat paikkansapitäväksi sisäasiainministeriön julkaiseman *hallituksen* maataloustilaston numerotiedot vuodelta 1905.

Euroopan-Venäjällä vähemmän kuin 30.000 tilanherraa omistaa 70.000.000 desjatiinaa maata; *saman verran* maata on niillä 10.000.000 talonpoikaisperheellä, joiden maaosuus on kaikkein pienin. Jokaista suurtilanherraa kohti tulee keskimäärin noin 2.300 desjatiinaa maata; kunkin köyhän talonpojan osalle tulee 7 desjatiinaa maata perhettä, taloa kohti.

On aivan luonnollista ja kiertämätöntä, että talonpoika ei voi tulla toimeen tuollaisella „maaosuudella”, vaan voi vain hitaasti nääntyä. Miljoonien alituinen nälänhätä — sellainen kuin nälänhätä tänä vuonna — hävittää edelleenkin talonpoikaistalouksia Venäjällä jokaisen katovuoden jälkeen. Talonpoikain on vuokrattava maata tilanherroilta kaikenlaista *työllämaksua* vastaan. Korvaukseksi maasta talonpoika tekee hevosineen ja työkaluineen työtä tilanherralle. Se on samaa veropäivätyötä kuin ennenkin, sitä vain ei nimitetä virallisesti maaorjuudeksi. 2.300 desjatiinan suuruisilla tiloilla tilanherrat suurimmalta osaltaan eivät voikaan harjoittaa muunlaista taloutta kuin velkaorjuuteen, työllämaksuun perustuvaa, s.o. veropäivätyötaloutta. Palkkatyöläisten avulla tilanherrat viljelevät vain osan näistä suurtiloistaan.

Edelleen, valtava enemmistö valtion kaikista korkeimmista ja keskivirkamiehistä on lähtöisin tuon saman aatelistilanherrain luokan keskuudesta. Virkamiehistön etuoikeudet Venäjällä ovat aatelistilanherrain etuoikeuksien ja maahan pohjautuvan vallan toinen puoli. Tämän jälkeen on ymmärrettävää, että Yhdistyneen aateliston neuvosto ja „oikeistolaiset” puolueet eivät satunnaisesti, vaan kiertämättömästi, eivät joidenkin henkilöiden „ilkeämielisyyden” vuoksi, vaan tavattoman mahtavan *luokan etujen* painostuksesta puolustavat vanhojen maaorjuusperinteiden politiikkaa. Vanha hallitseva tilanherrojen perillisten luokka, joka on edelleenkin hallitsevassa asemassa, on luonut itselleen vastaavan puolueen. Tuo puolue on juuri „Venäjän kansan liitto” eli Valtakunnanduuman ja Valtakunnan neuvoston „oikeistolaiset”.

Mutta kun kerran edustuslaitokset ovat olemassa ja kun kerran *joukot* ovat jo esiintyneet avoimesti poliittisella näyttämöllä, kuten ne esiintyivät meillä vuonna 1905, niin jokaisen puolueen on pakko jossain määrin vedota kansaan.

Mitenkähän oikeistopuolueet voivat vedota kansaan, kääntyä sen puoleen?

Tilanherran etujen puolustamisesta ei tietenkään voida puhua suoraan. Puhutaan vanhan säilyttämisestä yleensä, yritetään kaikin voimin lietsoa epäluottamusta muukalais-syntyisiin, varsinkin juutalaisiin, koetetaan viekotella aivan kehittymätöntä, aivan pimeää väkeä panemaan toimeen pogromeja, „jutkujen” ajojahteja. Aatelisten, virkamiesten ja tilanherrain etuoikeuksia koetetaan verhota puheilla, että muukalaissyntyiset „sortavat” venäläisiä.

Sellainen on „oikeistolaisten” puolue. Sen jäsen Purishkevitch, oikeistolaisten huomatuin puhuja III Duumassa, on ahertanut hyvin paljon ja menestyksellisesti näyttääkseen kansalle, mitä oikeistolaiset haluavat, miten he toimivat ja ketä he palvelevat. Purishkevitch on lahjakas agitaattori.

„Oikeistolaisten” — heitä on III Duumassa 46 edustajaa — rinnalla ovat „nationalistit”, joita on 91 edustajaa. Se vivahde, joka erottaa heidät oikeistolaisista, on aivan mitätön: itse asiassa ne eivät ole kaksi puoluetta, vaan yksi puolue, joka on jakanut keskuudessaan sen „työn”, jota kumpikin suorittaa vainotessaan muukalaissyntyistä, „kadettia” (liberaalia), demokraattia j.n.e. Ne *tekevät* samaa, toiset vain karkeammin, toiset hienommin. Hallituksellekin on edullista, että kaikenlaisiin häväistysjuttuihin, pogromeihin, Herzensteinien, Jollosien ja Karavajevien murhiin kykenevät „äärimmäiset” oikeistolaiset pysyisivät jonkin verran syrjässä, ikään kuin *he* „arvostelisivat” hallitusta oikealta... Oikeistolaisten ja nationalistien eroavuudella ei voi olla mitään vakavaa merkitystä.

Lokakuulaisia on III Duumassa 131 edustajaa, mukaanluettuna tietysti „oikeistolokakuulaisetkin”. Lokakuulaiset, jotka nykyisessä politiikassa eivät poikkea mitenkään oleellisesti oikeistolaisista, eroavat heistä siinä, että tämä puolue palvelee, paitsi tilanherraa, myöskin suurkapitalistia ja vanhanaikaista kauppiasta, porvaristoa, joka on siinä määrin säikähtänyt työläisten heräämistä ja työläisten jälkeen myös talonpoikain heräämistä itsenäiseen elämään, että on kääntynyt kokonaan vanhojen olojen puolustamisen kannalle. Venäjällä on sellaisia kapitalisteja — ja heitä on paljon — jotka eivät kohtele työläisiä yhtään paremmin kuin tilanherrat entisiä maaorjiaan; työläiset ja käskyläiset ovat heille vain palvelusväkeä. Ei kukaan pysty puolustamaan

näitä vanhoja oloja paremmin kuin oikeistopuolueet, nationalistit ja lokakuulaiset. On sellaisiakin kapitalisteja, jotka maaseudulla ja kaupungeissa pidetyissä kunnalliskokouksissa vuosina 1904 ja 1905 vaativat „perustuslakia”, mutta työläisiä *vastaan* ovat valmiit tyytymään aivan hyvin kesäkuun kolmannen päivän perustuslakiin.

Lokakuulaisten puolue on tilanherrain ja kapitalistien tärkein vastavallankumouksellinen puolue. Se on III Duuman johtava puolue: 131 lokakuulaista yhdessä 137 oikeistolaisen ja nationalistin kanssa muodostaa melkoisen enemmistön III Duumassa.

Vuoden 1907 kesäkuun kolmannen päivän vaalilaki *turvasi* enemmistön tilanherroille ja suurkapitalisteille: *kaikissa* kuvernementtien vaalikokouksissa, joissa valittiin edustajia Duumaan, oli enemmistö tilanherroilla ja kaupunkien 1:seen (s.o. suurkapitalistien) valitsijakuuriaan kuuluvilla valitsijamiehillä. 28 kuvernementtikokouksessa oli enemmistö jopa yksistään maanomistajain valitsijamiehillä. Kesäkuun 3 päivän hallituksen koko politiikka on toteutettu lokakuulaisten puolueen avulla. Sen on vastattava III Duuman kaikista synneistä ja rikoksista.

Sanoissa, ohjelmassaan lokakuulaiset kannattavat „perustuslakia” ja jopa... vapauksiakin! Teoissa tämä puolue on kannattanut kaikkia työväenvastaisia toimenpiteitä (vaikkapa vakuutuslakiehdotus; muistatthän työväenkysymyksen käsittelyä varten muodostetun duumavaliokunnan *puheenjohtajan* parooni Tiesenhausenin!), toimenpiteitä talonpoikia vastaan, toimenpiteitä mielivallan ja oikeudettomuuden rajoittamista vastaan. Lokakuulaiset ovat samanlainen hallituspuolue kuin nationalistitkin. Tätä seikkaa ei vähimmässäkään määrin muuta se, että lokakuulaiset silloin tällöin — varsinkin vaalien edellä! — pitävät „oppositiohenkisiä” puheita. Kaikkiällä, missä on parlamenteja, on ammoisista ajoista asti ollut havaittavissa ja on edelleenkin alituisen havaittavissa tuo porvarillisten puolueitten *oppositiopeli*, josta niille ei ole mitään vahinkoa, sillä mikään hallitus ei ota sitä vakavalta kannalta, peli, josta on väliin hyötyäkin esiinnyttäessä sellaisen valitsijan edessä, jota on „voideltava” oppositiohengellä.

Oppositiopelin asiantuntija ja taituri on kuitenkin kolmannen Duuman tärkein oppositiopuolue — kadetit, *perustuslailliset* „demokraatit”, „kansan vapauden” puolue.

Yksinpä tuon puolueen nimikin on peliä, sillä todellisuudessa se *ei ole laisinkaan* demokraattinen puolue, se *ei ole laisinkaan* kansaa edustava puolue, se ei ole vapauden, vaan puolivapauden, ellei vain neljännesvapauden puolue.

Todellisuudessa tämä puolue on liberaalis-monarkistisen porvariston puolue, porvariston, joka pelkää kansanliikettä paljon enemmän kuin taantumusta.

Demokraatti luottaa kansaan, luottaa joukkojen liikkeeseen ja auttaa sitä kaikin keinoin, vaikka sillä usein onkin (porvarilliset demokraatit, työryhmäläiset ovat sellaisia) virheellinen käsitys tuon liikkeen merkityksestä kapitalistisen järjestelmän puitteissa. Demokraatti pyrkii vilpittömämmin irti *kaikesta* keskiaikaisuudesta.

Liberaali pelkää joukkojen liikettä, jarruttaa sitä ja *tietoisesti* puolustaa tunnettuja ja sitä paitsi tärkeimpiä keskiaikaisuuden laitoksia, jotta sillä olisi mihin nojautua tehdessään vastarintaa joukoille, varsinkin työläisille. Liberaalit pyrkivät jakamaan vallan Purishkevitshien kanssa eikä suinkaan hävittämään tyystin Purishkevitshien vallan perustuksia. Kaikki kansaa varten, kaikki kansan kautta — sanoo demokraattinen pikkuporvari (talonpoika ja trudovikki mukaanluettuna), joka pyrkii vilpittömästi hävittämään tyystin purishkevitshilaisuuden kaikki perustukset, mutta ei käsitä sitä, mikä merkitys on palkkatyöläisten taistelulla pääomaa vastaan. Liberaalis-monarkistisen porvariston todellisena päämääränä päinvastoin on jakaa Purishkevitshien kanssa valta työläisten *yli* ja pikkuisäntien *yli*.

Kadeteilla oli I sekä II Duumassa enemmistö eli johtava asema. He käyttivät sitä hyväkseen pitämällä järjetöntä ja kunniatonta *peiliä*: oikealle — lojaalisuutta ja ministeriläisyyttä (me muka kykenemme ratkaisemaan kaikki ristiriidat rauhallisesti pilaamatta talonpoikaa ja loukkaamatta Purishkevitshia) ja vasemmalle — demokraattisuutta. Tällaisen pelin tuloksena kadetit saivat loppujen lopuksi oikealta potkun saappaan anturasta. Vasemmalta he hankkivat itselleen ansaitsemansa nimen: kansan vapauden kavaltajat. Kahdessa ensimmäisessä Duumassa he taistelivat koko ajan paitsi työläisdemokraatteja myöskin trudovikkeja vastaan. Riittää, kun palautamme mieleen, että kadetit *kaatoivat* trudovikkien esittämän suunnitelman paikallisten maalauskuntien muodostamisesta (I Duuma), tuon alkeellisdemokraattisen, aakkosdemokraattisen suunnit-

telman, puolustaen sitä, että maanjärjestelylautakunnissa pitää tilanherroilla ja virkamiehillä olla *määrävä asema* talonpoikiin *nähdén*.

III Duumassa kadetit pelasivat „vastuunalaista oppositiota”, oppositiota omannossa. Sen tähden he äänestivät monta kertaa hallituksen tulo- ja menoarvioiden puolesta („demokraatit!”), selittivät lokakuulaisille, että kadettien esittämä „pakollinen” (talonpojille pakollinen) lunastusmaksu on vaaraton ja viaton — muistakaahan Berezovski I:immäistä, he lähettivät puhujalavalle Karaulovin pitämään „hartaus”-puheita, luopuivat joukkojen liikkeestä, vetosivat „huippukerroksiin” ja *keskeyttivät* pohjakerrosten edustajien puheita (kadettien taistelu työläisedustajia *vastaan* työväenvakuutusksymyksessä) j.n.e. y.m.s.

Kadetit ovat vastavallankumouksellisen liberalismiin puole. Pyrkinessään näyttelemään „vastuunalaista oppositiota”, s.o. sellaista oppositiota, joka on tunnustettu ja laillinen, jonka *sallitaan* kilpailla lokakuulaisten kanssa ja joka ei ole tähdätty kesäkuun kolmannen päivän valtakomentoa vastaan, vaan on tuon valtakomennon oppositio — tällä pyrkimyksellään kadetit ovat lopullisesti haudanneet itsensä „demokraatteina”. Rozanovin ja Antoni Volynskin suutelemien kadetti-ideologien, herrojen Struven, Izgojevin ja kumpp. julkea vehiläismielinen saarnailu ja „vastuunalaissa oppositiossa” oleminen III Duumassa ovat saman mitalin kaksi eri puolta. Purishkevitchin sietämä liberaalimonarkistinen porvaristo haluaa istuutua Purishkevitchin rinnalle.

Kadettien liitto „progressistien” kanssa nykyään IV Duuman vaaleissa on vielä kerran vahvistanut kadettien olevan syvästi vastavallankumouksellisia. Progressistit eivät laisinkaan tavoittele demokratismiin puolustajain mainetta, eivät sanallakaan hiiskahda taistelusta kesäkuun 3 päivän valtakomentoa vastaan eivätkä edes haaveile mistään „yleisestä äänioikeudesta”. Progressistit ovat maltillisia liberaaleja, jotka eivät salaa sukulaisuuttaan lokakuulaisiin. Kadettien ja progressistien liiton pitäisi avata sokeimpienkin „kadettien säästäjien” silmät näkemään kadetti puolueen todellisen olemus.

Demokraattista porvaristoa Venäjällä edustavat kaiken vivahteiset narodnikit vasemmistolaisimmista eserristä aina kansansosialisteihin ja trudovikkeihin saakka. Kaikki he

käyttävät puheissaan mielellään „socialistisia” korulauseita, mutta valvutuneen työläisen ei pidä erehtyä noiden korulauseiden merkityksen suhteen. Todellisuudessa ei missään „maansaantioikeudessa”, ei missään „maan tasasuhtaisessa jakamisessa” eikä missään „maan sosialisoinnissa” ole *pisaraakaan* sosialismia. Se pitää ymmärtää jokaisen, joka tietää, että tavarantuotanto ja markkinain, rahan ja pääoman valta ei vain jää koskemattomaksi, vaan päinvastoin kehittyä entistä laajemmaksi silloin, kun lakkautetaan maan yksityisomistus ja kun toimitetaan uusi, vaikkapa „oikeudenmukaisinkin” maanjako.

Mutta „työperustaa” ja „narodnikkilaista sosialismia” koskevissa fraaseissa tulee ilmi demokraatin syvä usko (ja vilpittömä pyrkimys) siihen, että *kaikki* maanomistussuhteissa ja samalla myöskin valtiojärjestelmässä oleva keski-aikaisuus voidaan hävittää ja on ehdottomasti hävitettävä. Kun liberaalit (kadetit) pyrkivät jakamaan Purishkevitshien kanssa valtiovallan ja poliittiset etuoikeudet, niin narodnikit juuri sen vuoksi ovatkin demokraatteja, että he pyrkivät ja että heidän on pyrittävä nykyään hävittämään *kaikki* etuoikeudet maanomistussuhteissa ja *kaikki* etuoikeudet politiikan alalla.

Venäläisen talonpoikaiston asema valtavalta osaltaan on sellainen, ettei se voi kuvitellakaan mitään kompromissia Purishkevitshien kanssa (joka on täysin mahdollinen, helposti saavutettavissa ja *läheinen* liberaalille). Pikkuporvariston demokraattisuudella tulee sen vuoksi Venäjällä olemaan vielä kauan aikaa joukkojuuret, eikä Stolypinin maareformikaan, tuo talonpoikaa vastaan suunnattu Purishkevitshien porvarillinen politiikka ole tähän asti saanut aikaan mitään muuta pysyvää kuin... 30 miljoonan ihmisen nälänhädän!

Miljoonat nälkää näkevät pienisännät eivät voi olla pyrkimättä *toisenlaiseen*, demokraattiseen maareformiin, joka ei voi hypätä pois kapitalismin puitteista, ei hävitä palkkorjuutta, mutta *voi* pyyhkäistä *keski-aikaisuuden* olemattomiin Venäjän maankamaralta.

Trudovikit III Duumassa ovat tavattoman heikkoja, mutta he edustavat *joukkoja*. Trudovikkien horjuminen kadettiin ja työläisdemokraattien välillä johtuu kiertämättömästi pienisäntien luokka-asemasta. Pienisäntien yhdistämisen, järjestämisen ja valistamisen erikoinen vaikeus saa lisäksi

aikaan sen, että trudovikkien puoluekanta on äärimmäisen epämääräinen ja muodoltaan hatara. Siksi trudovikeista muodostuukin — vasemmistolaisten narodnikkien tyhmän „otzovismiin” myötävaikutuksella — likvidoidun puolueen surullinen kuva.

Trudovikit eroavat meidän melkein-marxilaisista likvidaattoreistamme siinä, että edelliset ovat likvidaattoreita heikkoutensa vuoksi, jälkimmäiset häijyytensä vuoksi. On autettava heikkoja pikkuporvarillisia demokraatteja, temmattava heidät pois liberaalien vaikutusvallasta ja yhdistettävä tiukasti demokraattien leiri vastavallankumouksellisia kadetteja vastaan eikä vain oikeistolaisia vastaan — sellainen on työläisdemokraattien tehtävä.

Viimemainituista, joilla on oma ryhmänsä III Duumassa, voimme tässä yhteydessä sanoa vain hyvin vähän.

Kaikkialla Euroopassa työväenluokan puolueet ovat muodostuneet vapautumalla yleisdemokraattisen ideologian vaikutuksesta ja oppimalla erottamaan palkkatyöläisten taistelun pääomaa vastaan taistelusta feodalismia vastaan muun muassa juuri tuon viime mainitun taistelun tehostamiseksi, sen vapauttamiseksi kaikenlaisesta epävarmuudesta ja arkuudesta. Venäjällä ovat työläisdemokraatit sanoutuneet kokonaan irti niin liberaaleista kuin porvarillisista demokraateistakin (trudovikeista), josta irtisanoutumisesta on ollut suurta hyötyä demokratian asialle yleensä.

Likvidaattorivirtaus työläisdemokraattien keskuudessa („Nasha Zarja” ja „Zhivoje Delo”) potee samaa heikkoutta kuin trudovikkilaisuuskin, ylistää muodon hataruutta, tavoittelee „siedetyn” opposition asemaa, luopuu työväen hegemoniasta, rajoittuu *sanoihiin* „julkisesta” järjestöstä (sättien sellaista järjestöä, joka ei ole julkinen) ja saarnaa liberaalista työväenpolitiikkaa. Tämän virtauksen yhteys vastavallankumouksen aikoina esiintyneeseen rappeutumiseen ja masennustilaan on ilmeinen. Sen irtaantuminen työläisdemokraateista käy päivän selväksi.

Valveutuneet työläiset, likvidoimatta mitään, liittyen tiukasti yhteen liberaalisia vaikutteita vastaan, järjestäytyen luokkana, kehittäen kaikenlaisia ammatillisen yhteenliittymisen muotoja j.n.e., esiintyvät sekä *palkkatyön* edustajina pääomaa vastaan että johdonmukaisen demokratian

edustajina Venäjän vanhaa valtakomentoa vastaan kokonaisuudessaan ja kaikenlaisia sille tehtäviä myönnytyksiä vastaan.

Havainnollisuuden vuoksi esitämme III Valtakunnanduuman edustajain eri puolueisiin kuulumista koskevat tilastotiedot, jotka olemme lainanneet Duuman virallisesta „Hakemistosta” vuodelta 1912.

III Valtakunnanduuman kokoonpano puolueittain

Tilanherrat:

Oikeistolaisia	46
Nationalisteja	74
Riippumattomia nationalisteja	17
Oikeistolokakuulaisia	11
Lokakuulaisia	120

Yhteensä hallituspuolueisiin kuuluvia 268

Porvaristo:

Progressisteja	36
Kadetteja	52
Puolalainen koolo	11
Puolalais-liettualais-valkovenäläinen ryhmä	7
Muhamettilainen ryhmä	9

Yhteensä liberaaleja 115

Porvarilliset demokraatit:

Trudovikkeja	14
--------------------	----

Työläisdemokraatit:

Sosiaaldemokraatteja	13
----------------------------	----

Yhteensä demokraatteja 27

Puolueisiin kuulumattomia	27
---------------------------------	----

Kaikkiaan 437

III Valtakunnanduumassa oli kaksi enemmistöä: 1) oikeistolaiset ja lokakuulaiset = 268 edustajaa 437:stä; 2) lokakuulaiset ja liberaalit = 120 + 115 = 235 edustajaa 437:stä. Kumpikin enemmistö oli vastavallankumouksellinen.

„Neuskaja Zvezda” № 5,
toukokuun 10 pnä 1912
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Neuskaja Zvezda” lehden
tekstin mukaan

KYSELYLOMAKE SUURPÄÄOMAN JÄRJESTÖISTÄ ²²

Venäjän Keisarillisen teknillisen seuran teollisuus- ja talousjaosto on toimittanut kyselyn „Venäjän kauppa- ja teollisuusluokan yhteiskunnallisista järjestöistä”, oikeammin sanoen suurpääoman järjestöistä. Tuon kyselyn tulokset on nyt esitetty hra Gushkan ²³ kirjassa „Venäjän kauppa- ja teollisuusluokan edustusjärjestöt” (Pietari, 1912). Sekä siinä oleva aineisto että johtopäätökset, jotka kirjoittaja hahmottelee melko selvästi, ansaitsevat suurta huomiota.

I

Teknillisen seuran kyselylomake koski oikeastaan kapitalistien „edustus”-järjestöjä, jotka käsittävät noin 80% kaikista järjestöistä. Noin 15% tulee kartellien, trustien ja syndikaattien osalle; noin 5% työnantajain liittojen osalle; loput pörssikomiteain, edustajakokousten neuvostojen y.m.s. osalle. Nämä viimeksi mainitut järjestöt itse nimittävät itseään mieluummin „edustus”-järjestöiksi. Niiden tehtävänä on vallanelimiin vaikuttaminen.

Työnantajain liitot käyvät hra Gushkan mielestä „välitöntä” luokkataistelua palkkatyöläisiä vastaan, mutta edustusjärjestöt käyvät „välillistä” luokkataistelua, „taistelua muita luokkia vastaan painostamalla valtiovaltaa ja yleistä mielipidettä”.

Tuo terminologia on tietenkin väärää. Se osoittaa meille heti erään niistä perusvioista, joissa hra Gushka yhtyy porvarillisen „professori”-taloustieteen edustajien enemmistöön. Näyttää siltä, että luokkataistelu-käsite hyväksytään, näyttää siltä, että se otetaan tutkimuksen perustaksi. Mutta

todellisuudessa tuota käsitettä tyypistetään ja väaristellään. Tosiaankin, hra Gushkan mukaan asia on siten, että kapitalistien taistelu palkkatyöläisiä vastaan kyseisen poliittisen järjestelmän puitteissa on „välitöntä” luokkataistelua, mutta taistelu *itse poliittisesta järjestelmästä* on „välillistä” luokkataistelua! Entä mihin kuuluu taistelu itse „valtiovallasta”?

Mutta tästä hra Gushkan „maailmankatsomuksen” perusviasta meidän pitänee puhua toisessa paikassa. Hänen teoksensa merkittävyys ei ole teoria, vaan tosiasiain yhteen kokoaminen. Ainakin ne tiedot, jotka koskevat vallitsevaa tyyppiä olevia järjestöjä, ovat varsin mielenkiintoisia.

Suurpääoman „edustus”-järjestöjä on laskettu Venäjällä vuonna 1910 olleen yhteensä 143. Niistä 71 oli pörssiyhdistyksiä komiteoineen. Sitä paitsi oli 14 kauppa- ja manufaktuurikomiteaa, 3 kauppiastoimistoa, 51 järjestöä „yhdistetyssä” ryhmässä (edustajakokouksia, niiden neuvostoja, neuvottelutoimistoja y.m.) ja 4 järjestöä epämääräisten ryhmässä. Kyselylomakkeeseen vastasi yhteensä 62 järjestöä, s.o. vähemmän kuin puolet. Mielenkiintoisimman, „yhdistetyn” ryhmän 51 järjestöstä vastasi kyselylomakkeeseen 22 järjestöä.

Järjestöjen perustamisaikaa koskevat tiedot ovat kuvaavia. Kyselylomakkeeseen vastanneista 32 pörssikomiteasta 9 on perustettu sadan vuoden aikana, vuosina 1800—1900; 5 — neljän vuoden aikana, vuosina 1901—1904; 9 — *kahtena vallankumousvuotena*, vuosina 1905—1906; ja 9 — vuosina 1907—1910.

„Tässä”, kirjoittaa hra Gushka, „tuntuu aivan selvästi se sysäys, jonka myrskyisän vuoden 1905 yhteiskunnallinen liike antoi pääoman edustajien järjestymisprosessille”.

Yhdistetyn ryhmän 22 järjestöstä ainoastaan 7 järjestöä on perustettu vuosina 1870—1900; 2 — vuosina 1901—1904; 8 — *kahtena vallankumousvuotena*, 1905—1906; ja 5 — vuosina 1907—1910. Kaikki nuo yleensä teollisuuden edustajien, vuoriteollisuudenharjoittajien, naftateollisuudenharjoittajien y.m. y.m. „edustajakokousten neuvostot” ovat pääasiallisesti vallankumouksellisen ja vastavallankumouksellisen kauden tuloksia.

Teollisuusaloittain järjestöt jakaantuvat seuraavalla tavalla. Pörssikomiteain ryhmissä ovat vallitsevina sekalaiset alat; nämä komiteat yhdistävät tavallisesti kaikki kyseisen paikkakunnan teollisuus- ja kauppalat. Kauppa- ja manufaktuurikomiteain ryhmässä nousee etutilalle tekstiiliala. Tärkeimmässä, yhdistetyssä ryhmässä lähes puolet järjestöistä kuuluu teollisuuden eikä kaupan alaan, nimittäin vuorityöhön ja metallurgiaan.

„Tämä alojen ryhmä (vuori- ja metalliteollisuus) onkin Venäjän nykyisen teollisuus-„kaartin” järjestöjen taloudellisenä perustana”, kirjoittaa hra Gushka, jonka pikku heikkoutena on puhua tutkimuksensa kohteesta „lennokkaassa tyylissä”.

Liikevaihdon tai tuotannon summa kyseessä olevan järjestön edustamalla koko kauppa- ja teollisuusalalla yhteensä on onnistuttu saamaan selville vain osasta järjestöjä. Loppusummaksi on tullut 1.570 miljoonaa ruplaa, joista 1.319 milj. rpl. järjestöjen jäsenillä. Järjestyneitä on siis 84%. Liikevaihto oli 3.134:llä järjestöön kuuluvalla 1.121 milj. rpl., mikä on keskimäärin 358 tuhatta rpl. 1 jäsentä kohden. Työläisten luku oli 685:llä järjestöön kuuluvalla noin 219 tuhatta (111. sivulla kirjoittaja on virheellisesti laskenut sen 319 tuhanneksi), s.o. keskimäärin yli 300 työläistä yhtä järjestön jäsentä kohden.

On selvää, että kysymys on nimenomaan suurpääoman ja oikeammin sanoen jopa suurimman pääoman järjestöistä. Hra Gushka käsittää tämän aivan selvästi mainitessaan esim., että pörssikomiteain sekä kauppa- ja manufaktuurikomiteain jäseniksi pääsevät vain suuret ja suurimmat kauppiat ja teollisuudenharjoittajat,— että teollisuus- ja kauppatoimen edustajakokousten järjestö koostuu „suurimista” kapitalistisista liikeyrityksistä.

Sen vuoksi tekijä on suotta puhunut kirjansa otsikossa „Venäjän kauppa- ja teollisuusluokan” järjestöistä. Se ei ole oikein. Se on taaskin luokkakäsitteen tyypistämistä. Hra Gushka puhuu todellisuudessa kerroksesta eikä luokasta. Tosin suurimpien kapitalistien kerros on tietysti taloudellisesti vallitsevassa asemassa kaikkiin muihin nähden, se voittaa ne ehdottomasti liikevaihtonsa määrän kannalta; kaikki tämä on kiistatonta. Mutta sittenkin se on kerros eikä luokka. Onhan esimerkiksi tämän kerroksen edustusjärjestöjen poliittisesta merkityksestä sen poliittiseen

herruuteen ja sen poliittisesta herruudesta kauppaja- ja teollisuusluokan poliittiseen herruuteen äärettömän pitkän välimatka.

Tämän yhteydessä on mainittava seuraava hra Gushkan järkeily: „Me Venäjällä”, kirjoittaa hän, „olemme tottuneet käyttämään hyvin suurta mittakaavaa määrittellessämme sitä, mitä sanotaan suureksi taikka ei suureksi liikeyritykseksi, koska meillä, kuten tiedetään, pääoma on keskittynyt tavattoman pitkälle, jopa pitemmälle kuin Saksassa”...

Saksaan vertaileminen ei ole paikallaan. Siihen, että meillä esim. Uralilla vuori- ja metallurgiateollisuudessa ei ole pieniä tuotantolaitoksia tai että niitä on kovin vähän, ovat aivan erikoislaatuiset syyt: ei ole täyttä teollisuudenharjoittamisen vapautta ja on olemassa keskiaikaisuuden jätteitä. Ja meidän virallinen (tahi meidän narodnikkilainen, mikä on samaa) tehdasteollisuuden ja „kotiteollisuuden” erottaminen toisistaan, eikö se tee mahdottomaksi verrata meidän teollisuustilastoamme saksalaiseen tilastoon? eikö se useinkin johdata havainnoitsijaa harhaan Venäjällä vallitsevan „tavattoman keskittymisen” suhteen, kun se peittelee lukemattomien talonpoikaisten pikkuyritysten „tavatonta” *pirstoutuneisuutta*?

II

On mielenkiintoista mainita muutamia kyselylomakkeen antamia tietoja suurimman pääoman edustusjärjestöjen toiminnasta. Kirjan tekijä esittää esim. taulukon niiden budjeteista. Yhdistettyyn ryhmään kuuluvien 22 järjestön budjetissa on tuloja 3.950.000 ruplaa ja kaikkien järjestöjen tulojen yhteissumma on $7\frac{1}{4}$ miljoonaa ruplaa. „Tämä meillä olevien 56 järjestön $7\frac{1}{4}$ miljoonaa käsittävä vuosibudjetti”, kirjoittaa hra Gushka, „suurenisi varmaankin $1\frac{1}{2}$ —2-kertaisesti, jos lisättäisiin niiden järjestöjen tilikertomukset, joista kyselylomakkeessamme ei ole tietoja”.

Mutta enemmän kuin puolet tästä budjetista, nimittäin $4\frac{1}{2}$ miljoonaa ruplaa, käytetään talous- ja hyväntekeväisyystarkoituksiin. Varsinaisiin edustustehtäviin 56 järjestöä käyttää 2,7 milj. ruplaa. „Enemmistö vastauksista tai tilikertomuksista asettaa näissä edustuskustannuksissa etutilalle toimitsijain ylläpidon ja sitten huoneistonvuokran.

Tällöin lankeaa enin osa menoista 64,4%:ssa järjestöistä toimitsijain ylläpitoon ja 26,7%:ssa järjestöistä huoneistonvuokraan”.

Koska tutkimuksen kohteena olleiden kapitalistiliittojen liikevaihto on 1.319 milj. ruplaa, ovat nämä numerot todistuksena hyvin vaatimattomista menoista, joten hra Gushkan pöyhkeäsänainen johtopäätös — menoarvio on „Venäjän kauppa- ja teollisuusporvariston edustusjärjestöjen *finanssi-mahdin osoittin*”! (kursivointi kirjan tekijän) — todistaa meille taaskin tuon tekijän ylenpalttista mieltymystä „suuriin sanoihin”.

„Kolmannelle ainekselle”, s.o. kapitalistiliittoja palvelevalle sivistyneistölle, tekijä on omistanut kirjansa 9. luvun. Osoittautui, että 29 pörssikomiteaa oli merkinnyt niillä olevan 77 kolmannen aineksen edustajaa, jotka palvelevat näissä komiteoissa; lisäksi yhdistetyn ryhmän 22 järjestöä oli merkinnyt 180 sellaista toimitsijaa. Enimmäkseen oli merkitty olevan 2—4 kolmannen aineksen edustajaa yhtä järjestöä kohden. Koska kapitalistiliitot useinkin pienentelevät tämänluontoisia tietoja, pitää tekijä todennäköisenä sitä johtopäätöstä, „että pääoman edustusjärjestöjen palveluksessa, vastuunalaisissa toimissa, on *vähintään tuhat henkeä* käsittävä armeija (!) sivistyneistöä”, sihteereitä, kirjanpitäjiä, tilastomiehiä, lainopillisia neuvonantajia y.m.s.

Eipä siihen paljoa tarvita, kun hra Gushka jo alkaa puhua „armeijasta”.

Kapitalistiliittojen julkaisutoimintaa luonnehtivat seuraavat numerotiedot. Vastaukseksi kyselyyn kertyi täytettyjen lomakkeiden lisäksi pikku kirjasto, 288 nidettä; ne ovat edustajakokousten aineistoja, toimintakertomuksia, sääntöjä ja virkakirjelmia, joita ei ole lainkaan annettu myytäväksi.

Yhdeksän järjestöä julkaisee aikakauslehtiä: „Gorno-Zavodskoje Delo”, „Neftjanoje Delo”, „Promyshlennost i Torgovlja”, „Izvestija Rossiiskogo Obshtshestva Vinokurennyh Zavodtshikov” y.m.s. Näiden julkaisujen ilmes-tyneiden numeroiden kokonaisluvun kirjoittaja arvioi 2.624 „niteeksi”, ja lisättyään niihin 452 nidettä „teoksia”, vuosikertomuksia y.m. sekä 333 nidettä epäsäännöllisesti ilmestyviä julkaisuja, hra Gushka arvioi loppusumman 3.409 „niteeksi” ja sanoo sitä „sievoiseksi”. Julkaisujen kokonaismäärä lienee 4—5 tuhatta nidettä.

„Tämä kirjasto on liioittelematta suorastaan aarre”, huudahtaa hra Gushka, „se sisältää mitä runsaimman aineiston Venäjän suurporvariston anatomian ja fysiologian tutkimiseksi, jos niin voidaan sanoa... Tutkimatta tätä arvokasta aineistoa ei saada oikeaa käsitystä Venäjän hallitsevien yhteiskunnallisten voimien bilanssista, muun muassa Venäjän valtiovoimien sosiaalisesta luonteesta, olemuksesta ja merkityksestä ennen vuotta 1905 kuin sen jälkeenkään”.

Hra Gushka tekee hyvin useita tämääntapaisia retkiä Venäjän valtiovoimien sosiaalista luonnetta ja merkitystä koskevalle alalle. Niitä kannattaa tarkastella erikseen, koska tämä kysymys on tärkeä ja koska kirjan tekijä sitä vääristelee; hän liioittelee tavattomasti ja juuri sen takia vähän väliä vannoo puhuvansa „liioittelematta”.

III

„Tarkastelemissamme järjestöissä”, kirjoittaa hra Gushka, „näissä edustusjärjestöissä, s.o. teollisuus- ja kauppiasluokan etuja edustavissa järjestöissä, toiminnan painopisteenä on luonnollisesti tämän luokan edustajien kannan määrittely erilaisten, sen etuja koskettelevien kysymysten alalla sekä tuon kannan puolustaminen erilaisin keinoin”.

„Painopiste” on epäilemättä juuri siinä. Kyselylomakkeissa on kiinnitetty paljon huomiota siihen, mitä kysymyksiä kapitalistien järjestöt ovat käsitelleet ja mitä pyyntöjä ne ovat esittäneet. Yhdistäessään saadut tiedot kirjan tekijä erottaa niistä pitkän luettelon hänen mielestään „yleisluontoisia kysymyksiä”. Tärkeimmistä kysymyksistä muodostuvat tällaiset ryhmät: a) työväenvakuutus, pyhäpäivälepo y.m.s.; b) tulovero, elinkeinoverotus j.n.e.; c) tullipolitiikka; d) kulkulaitos; e) osakeyhtiöt, luotto y.m.; f) ulkomaiset konsulaatit, tilastot, vuoriteollisuuslaitoksen perustaminen; g) kauppiassäädyn osallistuminen zemstvolaitoksiin, Valtakunnan neuvostoon, hallituksen lakiesitysten ennakkokäsittelyyn y.m.s.

Hra Gushka tekee tämän johdosta yhteenvedon: „Joka tapauksessa, kuten luetelluista kysymys- ja pyyntöryhmistä näkyy, järjestöjemme toimintapiiri on hyvin laaja”... Tällaista johtopäätelmää lukiessa tulee tahtomattaankin pysähtyneeksi ja katsoneeksi, eiköhän ole sattumalta jäänyt pois vähäinen *ei ole* sanonta. Sillä onhan selvää, että tekijän esittämä toimintapiiri *ei ole* ollenkaan laaja. Mutta tässä ei ole suinkaan kysymys sanahairahduksesta, vaan tekijän varsinaisesta „ajatuksenjuoksusta”. „On vaikea

löyttää”, arvelee hän, „sellaista enemmän tai vähemmän oleellista maan sosiaalipoliittisen elämän alaa, joka ei kuuluisi pääoman edustusjärjestöjen toimintapiiriin”.

Tämä on uskomatonta, mutta totta: hra Gushka syöttää tuollaista emävalhetta aivan tosissaan ja toistelee sitä monella kymmenellä eri tavalla!

„On vaikea löytää”... Entä vaalilaki? entä agraarikysymys? Vai eivätkö ne ole „maan sosiaalipoliittisen elämän oleellisia aloja”?

Hra Gushka katselee „sosiaalipoliittista elämää” *kauppiaiden* katsomusten altaasta akkunasta. Hän ei voi mitenkään käsittää, että hänen varaukseton esityksensä on todistuksena nimenomaan suppeudesta eikä suinkaan laajuudesta. Kauppiaiden herättämille kysymyksille on ominaista suppeus, sillä ne koskevat *vain* kauppiaita. Kapitalistit *eivät* nouse *yleispoliittisten* kysymysten tasolle. „Teollisuuden ja kaupan edustajien päästäminen” yksiin tai toisiin paikallis- tahi keskuslaitoksiin — siinä heidän esityksensä „rohkeus”-raja. Miten nuo laitokset pitäisi *yleensä* järjestää, sitä he *eivät osaa* ajatella. He ottavat muiden määräyksestä muodostetut laitokset ja mankuvat pääsyä niihin. He asettuvat orjamaisesti sille valtiolliselle maaperälle, joka ei ole heidän luokkansa luoma, ja sillä pohjalla „anovat” etuja *omalle* säädylleen, *omalle* ryhmälleen, *omalle* kerrokselleen kohoamatta siinäkään koko *luokan* etujen laajan ymmärtämisen tasolle.

Vääristellessään asiaa hirveästi hra Gushka joutuu suorastaan ylistelyhurmiin. „Tarmokas ja sitkeä vallanelimien painostaminen”, kirjoittaa hän. „Meidän järjestömme” „ymmärtävät sen mainiosti (!!) itekin”... „Suurpääoman järjestöistä on kehkeytynyt oikea *esiduumma*, joka tosiasiallisesti vaikuttanee lainsäädäntöön enemmän kuin Valtakunnanduumma, semmitenkin”, yrittää tekijä laskea sukkeluuksia, „kun kapitalistiseen parlamenttiin ei sovelleta 87. pykälää²⁴ eikä pääoman järjestöjä ole vielä kertaakaan varta vasten hajotettu 3 päiväksi...”

Tuo sutkaus on havainnollinen todistus herrojen teollisuusporhonen ja heidän ylistelijänsä Gushkan äärimmäisen pitkälle menevästä omatoimisesta lyhytnäköisyydestä. On jäänyt ottamatta huomioon pikkuseikka, aivan pieni seikka: Duuma ottaa käsiteltäväksi koko valtiovallintaa ja kaikkia luokkia koskevia kysymyksiä, kajoten yleisvaltakunnallisiin

laitoksiin, mutta kauppaporhojen järjestöt pitävät rohkeana herättää kysymyksiä, jotka koskevat *vain* kauppiaita, *vain* kauppiaiden oikeuksia.

Hra Gushka menee niinkin pitkälle, että esittää Ufan pörssikomitean sanat vuosikertomuksesta 1905—1906: „suorittamalla eräitä perinpohjaisia pörssilaitosten uudistuksia hallitus itse valikoi... *itselleen ansiokkaita apulaisia*”, ja sanoo näitä sanoja „oikeiksi”, painattaa ne kursiivilla ja puhuu „vilkkaasta ja aktiivisesta yhteistoiminnasta hallituksen kanssa”.

Tuollaista lukiessa tulee tahtomattakin mieleen saksalainen sana: Lohudelei — matelevainen ylistely tai ylistelevä mateleminen. Vuosina 1905—1906 puhutaan omahyväisin naamoin „pörssilaitosten” „perinpohjaisesta uudistamisesta”! Mutta sehän on lakeijan näkökanta, lakeijan, jolle isäntä antaa tilaisuuden „neuvotella” kokin kanssa päivällisen järjestämisestä y.m.s. sanoen heitä „ansiokkaiksi apulaisikseen”.

Miten lähelle tätä katsantokantaa hra Gushka tulee, näkyy siitä järjestöjen esitysten tuloksia koskevasta XV luvun alajaksosta, jolle hän on antanut otsikon: „Tappioasemia”. „Ei voida kieltää”, luemme siitä, „että on *muutamia* sellaisia *aloja*, joilla pääoman edustajien esitykset ja vaatimukset todellakin kohtaavat vastarintaa hallituksen taholta”. Seuraa esimerkkejä tällaisessa järjestyksessä: 1) kruununmetsien ala; valtio itse on metsäteollisuudenharjoittaja; 2) rautatietariffien ala; valtio itse on liikeyrittäjä; 3) kysymys zemstvoedustustosta ja 4) kysymys edustuksesta Valtakunnanduudessa ja Valtakunnanneuvostossa. „Kummassakin tapauksessa”, sanoo tekijä kahdesta viimeksi mainitusta, „vaikuttaa tietenkin virkamiehistöön intiimi läheisyys toiseen vallassa olevaan luokkaan — kartanomaanomistajaluokkaan”.

„Mutta jos mainitut harvat kysymykset jätetään syrjään”, jatkaa hra Gushka tyytyväisenä, „niin täytyy sanoa, että kaikilla muilla aloilla... kyselylomakkeemme antamat tiedot kuvaavat kauppa- ja teollisuusluokan asemat voitollisiksi asemiksi”...

Tuohan on älyn leimaus, eikö totta! Metsät, rautatiet, zemstvo ja parlamentti ovat tappioasemia. „Mutta jos jätetään mainitut harvat kysymykset syrjään”, niin asema on voitollinen!

Ja kirjansa „loppulauseessa”, sotiessaan sitä „perinnäistä ennakkoluuloa” vastaan, että kauppa- ja teollisuusluokka on nöyryytetty ja oikeudeton, hra Gushka päätyy suorastaan pateettiseen Lohhudeleihin:

„Kauppa- ja teollisuusporvaristo ei istu Venäjän valtioelämän pöydän ääressä oikeudettomana, nöyryytettynä luokkana, vaan valtiotavallan toivottuna vieraana ja avustajana, „ansioikkaana apulaisena”, ollen huomattavalla paikalla niin vakiintuneen tavan mukaan kuin myös lain, kirjoitetun oikeuden nojalla, eikä suinkaan vasta eilispäivästä asti”.

Tuo sopii varsin hyvin jonkun Krestovnikovin, Avdakovin, Tiesenhausenin y.m.s. miehen viralliseen puheeseen ministerin tarjoiluilla. Nimenomaan sellaiset puheet, juuri sellaisella kielellä kirjoitetut puheet ovat jokaiselle venäläiselle tuttuja. Herää vain kysymys: miten pitäisi nimittää sitä „tiedemiestä”, joka on suorittavinaan vakavan kyselylomakkeen „tieteellistä” käsittelyä, mutta soluttaa kirjallisuuteen orjamaisesti imartelevien kauppiaiden pöytäpuheita „kyselylomakkeesta tehdyn johtopäätöksen” nimellä?

„Vanhoilta hyviltä ajoilta”, jatkaa hra Gushka, „olemme perineet ennakkoluulon sitkeyden saaneen mielipiteen, jonka mukaan kapitalistisella Venäjällä ilmenee se ristiriita, että *taloudellisesti* herruusasemassa oleva suurporvaristo pysyy *poliittisesti* edelleenkin orjuutettuna. Koko kyselylomakkeemme antama aineisto murtaa tuohon tavanomaiseen käsitykseen tuntuvan aukon”.

Täytyy aivan rajattomasti mataloittaa marxilaisuutta, jonka termeillä hra Gushka koketeeraa, jotta voitaisiin luulla kapitalistien järjestöjä koskevan kyselylomakkeen voivan antaa „aineistoa” kysymykseen absolutismin ja tilanherrain harjoittamasta porvariston poliittisesta orjuutuksesta. Siihen aineistoon, joka antaa tuohon kysymykseen todellisen vastauksen, ei tekijä ole juuri ollenkaan kajonnut eikä tämän kyselylomakkeen puitteissa pysytellen ole voinutkaan kajota.

Kosketellen porvaristomme elämän yhtä puolta lomake päivävastoin *vahvistaa* todeksi porvariston poliittisen orjuuttamisen. Kyselylomake osoittaa, että taloudellisesti porvaristo menee eteenpäin, että erinäiset, yksityiset porvariston oikeudet laajenevat, että sen luokaksi järjestyminen edistyy, että sen osuus poliittisessa elämässä suurenee.

Mutta juuri sen vuoksi, koska näitä muutoksia tapahtuu, *syvenee entisestään* ristiriita toisaalta porvariston taloudellisen voimistumisen ja toisaalta sen tosiasian välillä, että 99/100 poliittisesta vallasta pysyy absolutismin ja tilanherrain käsissä.

Koketeeratessaan marxilaisilla termeillä hra Gushka on itse asiassa tavallisen sosialiliberalsmin näkökannalla. Tuon liberalismiin värittäminen marxilaisella fraseologialla on eräs Venäjän spesifiikkisistä erikoisuuksista tai taudeista, jos niin tahdotaan sanoa. Pysyen liberalismiin näkökannalla hra Gushka on yhtäkkiä törmännyt Venäjän valtiovallan sosiaalista olemusta koskevaan kysymykseen eikä ole käsittänyt edes osapuilleen tuon kysymyksen koko laajuutta ja koko merkitystä.

Venäjän valtiovallan luokkaolemus on vuoden 1905 jälkeen kokenut tuntuvia muutoksia. Tuo muutos on tapahtunut porvarilliseen suuntaan. Kolmas Duuma, „vehiläinen” liberalismi sekä useat muut oireet ovat todistena meidän vanhan valtamme uudesta „askeleesta porvarilliseksi monarkiaksi muuttumisen tiellä”. Mutta ottaessaan vielä yhden askeleen tällä uudella tiellä tuo valta jää *entiseksi*, ja poliittisten ristiriitojen summa siitä suurenee. Kun hra Gushka törmäsi vakavaan kysymykseen, niin osoittautui, ettei hän pysty selvittämään sitä.

IV

Käsitellessään verrattain erikoisluontoisen kyselylomakkeen aineistoa hra Gushka kajosi vielä erääseen äärettömän tärkeään periaatteelliseen kysymykseen, jossa kannattaa varta vasten viivähtää. Se on kysymys „vuoden 1905 merkityksestä”, kuten kuuluu XIII luvun erään osan otsikko hra Gushkan kirjassa.

Kyselylomakkeen 41. kysymys, joka koskee järjestön toimeenpanevan elimen istuntojen määrää viitenä viimeksi kuluneena vuotena, kunakin vuotena erikseen, oli tehty sitä varten, että saataisiin selville, missä määrin järjestöjen toiminta oli vilkastunut vuonna 1905. Kyselylomakkeen antama aineisto „ei näytä”, hra Gushkan sanojen mukaan, „järjestöjemme elämässä olleen sellaista ilmiötä”, s.o. toiminnan huomattavaa vilkastumista.

„Ja onhan se ymmärrettävääkin”, huomauttaa hra Gushka.

Mistä hän sitten selittää tämän ilmiön johtuvan?

„Työnantajain” liittojen, järkeilee hän, täytyi vuonna 1905 tehostaa toimintaansa lakkotaistelun kiihtymisen takia.

„Mutta puhtaasti edustustyyppiset järjestöt”, jatkaa hra Gushka, „olivat tietystä suhteesta päinvastaisessa asemassa: niiden tärkein vastapuoli — hallitusvalta — oli nimenomaan vuoden 1905 kuluessa puolustautuvan voiman asemassa, voiman, joka kaikkein vähimmin luottaa itseensä ja vähimmin herättää luottamusta toisissa. Tuona „hulluna” vuotena, „jolloin esivalta poistui”, — kaikista, myöskin teollisuudenharjoittajista tuntui (varsinkin vuoden lopulla), että entinen „esivalta” ei enää palaakaan takaisin.

Senpä vuoksi ei pääoman edustusjärjestöillä ollut syytä tehostaa siihen aikaan edustuksensa aktiivisuutta hallitusvallan elimien edessä”.

Tämä selitys ei kelpaa mihinkään. Jos „esivalta” olisi todella „poistunut”, niin entisen poliittisen esivallan poistumisen olisi pitänyt välttämättä tehostaa uuden taloudellisen esivallan aktiivisuutta, muuttaa se uudeksi poliittiseksi esivallaksi. Jos hallitusvalta etupäässä puolustautui, niin millä tavalla tuon hallitusvallan „avustaja ja ansiokas apulainen” (kuten hra Gushka luonnehtii kauppa- ja teollisuusporvaristoa) olisi voinut olla tehostamatta omaa toimintaansa, puolustaessaan tuota hallitusvaltaa ja itseään? Kirjoittajamme ei ole lainkaan harkinnut sitä, mitä hän puhuu, vaan on rajoittunut keräämään kokoon rykelmän eniten käytettyjä ja tavanomaisia sanoja. Ehkäpä hän aavisti, että puhe on äärimmäisen tärkeästä kysymyksestä, jonka ratkaisusta riippuu vastaus tai jonka ratkaisuun liittyy kiinteästi vastaus yleisempään kysymykseen, kysymykseen porvariston poliittisesta osuudesta, — ja ikään kuin pelkäsi käydä vakavasti käsiksi tärkeään kysymykseen, ikään kuin olisi paennut sitä.

Syventykää tekijän seuraavaan järkeilyyn saman kohdan johdosta, vuoden 1905 merkityksestä:

„...Pääoman järjestöillä ei ollut niin ikään taipumusta kokoontua useasti määrittelemään suhtautumistaan yhteiskunnallispoliittisiin kysymyksiin, jotka kuohuttivat silloin koko maata: jouduttuaan kansanliikkeen vastavan aallon tunkemina taka-alalle ne katsoivat parhaaksi toistaiseksi odotella ympärillään riehuvan taistelun tuloksia; mutta

vihdoin, kun „esivalta” ilman mitään kaksimielisyyttä osoitti olevansa taipuvainen „palaamaan” takaisin paikalleen, alkoivat kauppa- ja teollisuusluokan järjestötkin vähitellen palata edustustoimintansa tavalliseen muotoon ja intensiivisyyteen”.

„Pääoman järjestöt joutuivat kansanliikkeen valtavan aallon tunkemina taka-alalle”... Hyvä on! Mutta hra Gushka ei taaskaan ajattele, mitä puhuu. Ketä vastaan kansanliikkeen valtava aalto oli suunnattu? — Vanhaa valtaa vastaan. Kuinkas tuon vallan „avustaja ja ansiokas apulainen” saattoi tulla tungetuksi *taka-alalle*? Sen olisi pitänyt — jos se oli todella avustaja ja ansiokas apulainen. — rynnistää sitä tarmokkaammin *etualalle*, mitä suurempi oli sen taloudellinen voima, joka ei riippunut poliittisen vallan vanhasta järjestelmästä.

Millä tavalla vanhan vallan „avustaja ja ansiokas apulainen” saattoi joutua sellaiseen asemaan, että „katsoi parhaaksi odotella”?

Hra Gushka ryhtyi sotimaan taloudellisessa herruusasemassa olevan porvariston poliittista orjuutusta koskevaa teoriaa vastaan, mutta sotkeutuikin jo ensimmäisessä yrityksessä! Päinvastoin, vuoden 1905 tapahtumien kulku vahvistaa sitä „teoriaa”, jonka hän lupasi tuhota.

Sekä suuri kauppa- ja teollisuuspääoma että Venäjän porvarilliset liberaalit eivät ainoastaan „odotelleet” vuonna 1905, vaan myös ottivat sangen selvän vastavallankumouksellisen asenteen. Sitä osoittavat tosiasiat ovat kyllin yleisesti tunnettuja. Mutta on aivan varmaa, että absolutismin ja tilanherraluokan voimiin verrattuna oli suurin pääoma tiettyssä suhteessa „*tungettu taka-alalle*”.

Kuinka saattoi tapahtua, että porvarillisessa vallankumouksessa „kansanliikkeen aallon” valtavin kohokohta työnsi eniten *taka-alalle* porvariston?

Niin saattoi tapahtua, koska vain täydellinen „porvarillinen vallankumous” käsitteen vääristely johtaa siihen käsitykseen, että porvarillinen vallankumous muka heikkenee, kun porvaristo vetäytyy syrjään. Niin täytyi tapahtua, koska proletariaatti ja talonpoikaisto ovat Venäjällä porvarillisen vallankumouksen tärkeimpänä liikkeellepanevana voimana porvariston jäädessä horjuvalle kannalle. Toisaalta porvaristo — poliittisesti tilanherrain ja absolutismin orjuuttamana — asettuu työväenliikkeen voimistuessa vastavallan-

kumoukselliselle kannalle. Siitä johtuu porvariston horjuminen, sen vetäytyminen „taka-alalle”. Porvaristo sekä vastustaa vanhaa järjestelmää että esiintyy sen puolesta. Porvaristo on valmis auttamaan vanhaa järjestelmää työläisiä vastaan, mutta se saattaa aivan hyvin „järjestää asiansa” ja vieläpä vahvistaa ja laajentaakin herruuttaan ilman mitään tilanherroja ja ilman mitään vanhan poliittisen järjestelmän jätteitä: siitä puhuu selvästi sellaisten maiden kuin Amerikan y.m. kokemus.

Tästä näkyy, miksi „kansanliikkeen valtavan aallon” suurin nousu ja vanhan vallan suurin heikkeneminen saattaa aiheuttaa kauppa- ja teollisuusporvariston kiireisen vetäytymisen „taka-alalle”. Se on juuri se luokka, joka voidaan saada puolueettomaksi vanhan ja uuden, demokratian ja keskiaikaisuuden välisessä taistelussa, koska tämä luokka, joka vanhan rinnalla tuntee olonsa hyvin totunnaiseksi, rauhalliseksi ja mukavaksi, voi olla herruusasemassa silloinkin, kun uusi saavuttaa mitä täydellimmän voiton.

V

Venäjän Keisarillisen teknillisen seuran kyselylomakkeesta puhuttaessa ei voida sivuuttaa vaitiololla hra A. Jermanskin kirjoitusta, joka julkaistiin likvidaattorien „Nasha Zarjan” 1.—2. ja 3. numerossa. Hra Jermanski kertailee hra Gushkan teosta tavattoman seikkaperäisesti, muttei kertaakaan mainitse olevansa hänen kanssaan eri mieltä! Ikään kuin sellainen henkilö, joka katsoo kuuluvansa marxilaisiin, voisi olla myötämielinen kauppa- ja teollisuusporhujen ylistäjän vetelälle liberalismille!

Hra Jermanski menee pitemmällekin kuin hra Gushka samaan, hieman marxilaiseen väriin sivellyn, à la * Brentano ja Sombart, sosialiliberalismin suuntaan.

„Edustustyyppiset järjestöt”, kirjoittaa hra Jermanski, „ovat luokkataistelun järjestöjä sen kaikessa laajuudessa ja yleiskansallisessa (osaksi kansainvälisessäkin) mittakaavassa. Kyselylomakkeen tiedoista saa sellaisen kuvan, että järjestöjen käsiteltävänä olevien kysymysten piiri on miltei rajaton. Järjestöjemme toiminta ulottuu miltei kaikkiin

* — sen tapaisen kuin. *Toim.*

merkitykseltään yleisvaltakunnallisiin tehtäviin, kuten Jekaterinoslavin pörssikomitea on aivan oikein määritellyt". Näin järkeilee hra Jermanski aikakauslehdessä, joka on olevinaan marxilainen! Nuo järkeilyt ovat silkkaa ja häikäilemätöntä petkutusta. Marxin luokkataistelu-käsite vaihdetaan siinä *liberaaliseksi* luokkataistelu-käsitteeksi. Yleiskansalliseksi ja yleisvaltakunnalliseksi julistetaan juuri se, mistä puuttuu *yleiskansallisen* ja *yleisvaltakunnallisen* tärkein tunnusmerkki: valtiovallan rakenne ja koko „yleisvaltakunnallisen” hallinnan, yleisvaltakunnallisen politiikan ala j.n.e.

Katsokaa, millaisiin mahdolltomuuksiin hra Jermanski menee yli ymmärryksen käyvässä innossaan. Vastustessaan käsitystä, että „kapitalistinen porvaristo Venäjällä” (hän tahtoo sanoa: kauppaa ja teollisuutta harjoittava suurporvaristo) on velttua, vajavaisesti kehittynyttä j.n.e., hän etsii „nykyaikaista määritelmää”, joka ilmentäisi „Venäjän suurporvariston todellista tilaa”.

Ja mitä näemme? Hra Jermanski pitää sellaisena määritelmänä Avdakovin sanoja, jotka tämä lausui vuoriteollisuusasiain neuvostossa keskusteltaessa (kuulkaahan!) siirtymisestä *vuoriteollisuustoimen edustajakokousten uuteen järjestämistapaan, jolloin puheenjohtaja olisi valinnallinen*. Käytäntö (venäläinen käytäntö) on sellainen, sanoi Avdakov, „että tähän asti ei kukaan ole milloinkaan eikä mitenkään estänyt meitä toimimasta vapaasti”.

„Siinä määritelmä”, kirjoittaa hra Jermanski, „joka sopii nykyaikaan mitä parhaiten”.

No tietysti! Typeriä kauppiaita, jotka kantavat nöyrästi tilanherran valtiollisten etuoikeuksien iestä, ei ole estetty toimimasta vapaasti vuoriteollisuustoimen edustajakokousten järjestämiseksi! Sen sijaan että nauraisi pöyhkeilevälle Jehu Jehunpoika Avdakoville, hra Jermanski on innoissaan valmis lyömään päänsä seinään saadakseen ihmiset uskomaan, että Avdakov ei ole Jehu Jehunpoika, että hän on esittänyt „nykyaikaisen määritelmän”, joka ilmentää „Venäjän suurporvariston todellista tilaa”! Mutta Jehu Jehunpoika Avdakov muistuttaa täydelleen sitä rasvoituttua kamaripalvelijaa, joka ei tohtinut ajatellakaan pääsevänsä täydelliseksi isännäksi herransa *asemesta*, ja heltyy

siitä, että herra sallii hänen neuvotella palvelijain huoneessa sisäkön, kokin y.m. kanssa.

Seuraava katkelma hra Jermanskin kirjoituksesta osoittaa, että juuri tuota eroa kamaripalvelijain ja herran aseman välillä hän ei halua ymmärtää:

„Tässä lienee paikallaan tehdä myös eräs rinnastus”, kirjoittaa hän. „Kaikkihan muistavat, kuinka päättäväisesti ja, niin sanoaksemme, koko kansan kuullen nimitettiin „mielettömiksi haaveiluiksi” zemstvomiesten pyrkimyksiä „osallistua sisäisen hallinnon asioihin”; toisaalta Pietarin pörssikomitea jo perustuslakia edeltäneenä aikana julistaessaan, että on „ulotettava mahdollisimman laajalle pörssiyhdistysten oikeus osallistua (huomatkaal) hallintoasioihin”, täydellä syyllä lisäsi: „Tämä pörssiyhdistysten oikeus ei ole mikään uutuus, sillä pörssiyhdistykset osaksi jo nauttivat sitä”. Se, mikä oli toisille „mieletöntä haaveilua”, ei suurpääoman edustajille ollut haaveilua, vaan todellisuus, reaalisen perustuslain aines”.

„Se”, eikä kuitenkaan se, hra Jermanskil „Rinnastukseenne” paljastaa teidän kykenemättömyytenne tai haluttomuutenne nähdä, mikä ero on pyrkimyksessä (tilanomistajaluokan pyrkimyksessä) päästä itse *täydelliseksi* isännäksi ja pyrkimyksessä (rikastuneen talonpoikaisvouden, Fedjkan tai Vanjkan pyrkimyksessä) neuvotella herransa *toisten palvelijain* kanssa. Nämä ovat „kaksi asiaa erikseen”.

On aivan luonnollista, että hra Jermanskin johtopäätökset ovat aivan Larinin johtopäätösten tapaisia. Suurpääoman edustajat — kirjoittaa hra Jermanski — „ovat jo kauan sitten päässeet Venäjällä hallitsevan luokan asemaan tämän sanan täydessä merkityksessä”.

Tuo on silkkaa valhetta. Siinä on unohdettu *niin* itsevaltius *kuin myöskin* se, että valta ja tulot pysyvät kuten ennenkin orjuuttaja-maanomistajien käsissä. Suotta hra Jermanski luulee, että „vasta XIX vuosisadan lopussa ja XX vuosisadan alussa” meidän itsevaltiutemme „lakkasi olemasta *yksinomaan* maaorjuudellinen”. Aleksanteri II:n kaudella Nikolai I:n kauteen verrattuna tuota „yksinomaisuutta” ei enää ollut. Mutta maaorjuusjärjestelmän, joka on alkanut kadottaa *erikoistuneita* maaorjuudellisen järjestelmän ominaisuuksia ja ottaa askeleita porvarillista monarkiaa kohti, sellaisen maaorjuusjärjestelmän sekoittaminen „suurpääoman edustajien täydellisen herruuden” kanssa on aivan sietämätöntä.

VI

„Nasha Zarjan” toimitus, kuten tavallisesti, varusti hra Jermanskin kirjoituksen „pikku varauksella”: kirjoittaja muka „aliarvioi sitä merkitystä, mikä sille (suurporvaristolle) on välittömällä poliittiseen valtaan osallistumisella”.

Pikku varausten järjestelmä on pesiytynyt likvidaattorien keskuuteen lujasti. Useissa kirjoituksissa Jermanski kehittää mitä yksityiskohtaisimmin luokkataistelua koskevia katsomuksia liberaaliseen tapaan. Mainitun aikakauslehden propaganda on liberaalista propagandaa... Mutta „muistelmät” marxilaisuuden „suloisista päivistä” on kätkeyty pariin riviin huomautuksessa! „Nasha Zarjan” lukijoita kasvatetaan liberalismiin hengessä, liberalismiin, joka soluttautuu marxilaisuuden tilalle, ja toimitus „suojelee itseään syytöksiltä” pikku varauksella, aivan kuin kadettien „Retsh”²⁵ lehdessä.

Vika ei ole lainkaan vain siinä, että hra Jermanski „aliarvioi” kysymyksen vissiä puolta. Vika on hänen kokonaan väärässä katsantokannassaan luokkataistelun suhteen. Vika on hänen pohjimmaisessa virheessään, jonka hän on tehnyt itsevaltiuden yhteiskunnallisen rakenteen arvioinnissa. Olemme jo kauan sitten osoittaneet emmekä väsy osoittamaan, että tätä kysymystä *ei voida kiertää* millään hymähelyllä „vuoden 1908 vastausten” (tahi vuoden 1912 vastausten) johdosta j.n.e. Tätä kysymystä *ei saa* sivuuttaa vähänkään vakavassa publisistiikassa.

Erimielisyys toisaalta Jermanskin ja Larinin ja toisaalta „Nasha Zarjan” toimituksen välillä on avomielisten ja tavallaan rehellisten likvidaattorien erimielisyyttä likvidaattoruuden diplomaattien kanssa. Tämän suhteen ei pidä rakennella itselleen tuulentupia.

Larin kirjoitti: valta on meillä tullut jo porvarilliseksi. Sen vuoksi työläisten on järjestyttävä, ei vallankumousta odotellen (eikä „vallankumousta varten”, lisäsi hän), vaan osallistuakseen maan perustuslailliseen uudistamiseen. Jermanski lähestyy kysymystä *toiselta* puolelta ja oikeastaan toistaa Larinin *ensimmäisen* edellytyksen, ja tällöin hän vain vihjaa johtopäätöksiin sanomatta niitä suoraan.

Martov „oikaisi” Larinia samalla tavalla kuin „Nasha Zarjan” toimitus oikaisee Jermanskia: valta muka ei vielä

ole porvarillinen ja työväelle „riittää”, kun käy käsiksi konstitutionalismin ja absolutismin väliseen ristiriitaan.

Näin ollen syntyy Martovin (ynnä „Nasha Zarjan” toimituksen) ja Larinin — Jermanskin kesken yksimielisyyden johtopäätöksissä, mikä on aivan luonnollista, koska he ovat yksimielisiä liberaalisen näkökannan peruskatsomuksissa työväenpolitiikan suhteen.

Me taas olemme edelleenkin sitä mieltä, että tuo näkökanta on aivan väärä. Kysymys ei ole siitä, „aliarvioiko” Jermanski vai „yliarvioiko” Martov Gutshkovien, Rjabushinskiin ja kump. „vasemmistolaisuuden”. Kysymys ei ole siitä, „aliarvioiko” Jermanski vai „yliarvioiko” Martov „sen merkityksen, mikä välittömällä poliittiseen valtaan osallistumisella on *porvaristolle*”. Kysymys on siitä, että he *molemmat* eivät ainoastaan „aliarvioi”, vaan suorastaan eivät *ymmärrä* sitä, mikä merkitys *työväenluokalle* ja sen mukana kulkeville, nykyisestä liberalismiin hoipertelusta vapaille porvarillisille demokraateille on „välittömällä osallistumisella poliittiseen valtaan”! Molemmat ajattelevat vain *yhtä* „poliittista valtaa” ja unohtavat *toisen*.

Molemmat katsovat yläkerrokseen eivätkä näe pohjakerroksia. Mutta kun kerran kymmenen Rjabushinskiä ja sata Miljukovia nurisee — liberaalisen suuttumuksen vallassa, niin se *merkitsee* sitä, että kymmenet miljoonat pikkuporvarit ja kaikenlaiset „pieneläjät” tuntevat olonsa sietämättömäksi. Ja nuo miljoonat ovat myös mahdollinen „poliittisen vallan” lähde. Vain sellaisten demokraattisten ainesten yhteenliittyminen sekä oikeistolaisia vastaan että liberaalien horjumisista riippumatta pystyy „ratkaisemaan” ne kysymykset, jotka historia on XX vuosisadan alussa asettanut Venäjän ratkaistaviksi.

„Prosvestsheniye” № 5—7,
huhti—kesäkuu 1912
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan
„Prosvestsheniye” aikakauslehden
tekstin mukaan

„VENÄJÄN AGRAARIKYSYMYKSEN“ OLEMUS

„Agraarikysymys” — jos käytämme tätä tavallista, paljon käytettyä termiä — on olemassa kaikissa kapitalistisissa maissa. Mutta Venäjällä on yleiskapitalistisen agraarikysymyksen *rinnalla* olemassa *toinen*, „aitovenäläinen” agraarikysymys. Osoittaaksemme lyhyesti kumpaisenkin agraarikysymyksen välisen eron mainitsemme, ettei missään kapitalistisessa sivistysmaassa ole vähänkään laajaa pienmaanomistajien demokraattista liikettä suurmaanomistajien maiden siirtämiseksi heidän haltuunsa.

Venäjällä on sellainen liike olemassa. Ja tätä vastaavasti missään muussa Euroopan maassa, paitsi Venäjällä, marxilaiset eivät aseta eivätkä kannata vaatimusta maiden siirtämisestä pienmaanomistajille. Venäjän agraarikysymys on väistämättömästi aiheuttanut sen, että *kaikki* marxilaiset ovat tunnustaneet tällaisen vaatimuksen, riippumatta erimielisyyksistä sen suhteen, *miten* on järjestettävä siirrettävän maan hallinta ja käyttö (jako, kunnallistaminen, kansallistaminen).

Mistä sitten johtuu ero „Euroopan” ja Venäjän välillä? Ehkäpä Venäjän kehityksen omaperäisyydestä, ehkäpä siitä, ettei Venäjällä ole kapitalismia, tahi meidän kapitalismimme erikoisesta toivottomuudesta ja tukalasta asemasta? Niin luulevat eri suuntavivahdusten narodnikit. Mutta tuo käsitys on aivan väärä ja elämä on sen jo aikoja sitten kumonnut.

„Euroopan” ja Venäjän välinen ero johtuu Venäjän tavattomasta takapajuisuudesta. Lännessä porvarillinen agraarijärjestelmä on jo täysin muovautunut, maaorjuus on jo kauan sitten lakaistu pois, sen jätteet ovat mitättömän

vähäisiä eikä niillä ole sanottavaa merkitystä. Tärkeimpänä yhteiskunnallisena suhteena maatalouden alalla Lännessä on *palkkatyöläisen* suhde työnantajaan, farmariin tai maanomistajaan. Pienviljelijä on siellä väliasemassa siirtyen toisaalta palkkautuvien, työvoiman myyjien luokkaan (lukuisat niin sanotut talonpojan sivutyön eli sivuansoiden muodot) ja toisaalta palkkaajien luokkaan (pienviljelijöillä työskentelevien palkkatyöläisten määrä on paljon huomattavampi kuin tavallisesti luullaan).

Venäjäällä on epäilemättä jo vakiintunut ja herkeämättä kehittyvä yhtä kapitalistinen maanviljelysjärjestelmä. Sekä tilanherran että talonpojan talous kehittyy nimenomaan siihen suuntaan. Mutta puhtaasti kapitalistiset suhteet ovat meillä vielä *valtavan suurelta* osalta *maaorjuudellisten* suhteiden puristuksessa. Suurten väestöjoukkojen, etupäässä yleensä talonpoikaisjoukkojen taistelu juuri noita suhteita vastaan onkin Venäjän agraarikysymyksen ominaispiirre. Lännessä *sellainen* „kysymys” oli olemassa ennenmuinoin kaikkialla, mutta siellä se on jo aikoja sitten ratkaistu. Venäjäällä on sen ratkaisemisessa myöhästytty, vuoden 1861 agraari-„reformi” ei sitä ratkaissut *eikä* Stolypinin agraaripolitiikka *pysty* sitä ratkaisemaan nykyisissä oloissa.

Kirjoituksessa „Maanomistus Euroopan-Venäjäällä” („Nevskaja Zvezda”²⁶ № 3)* esitimme tärkeimmät numerotiedot, jotka selittävät Venäjän nykyisen agraarikysymyksen olemuksen.

Noin 70 miljoonaa desjatiinaa maata 30.000 rikkaimmalla tilanherralla ja likimäärin saman verran 10 miljoonalla talonpoikaistaloudella — sellainen on kuvan pääasiallinen tausta. Millaisista taloudellisista suhteista tämä kuva on todistuksena?

Kolmekymmentä tuhatta suurinta tilanherraa — etupäässä vanhan herrasluokan ja vanhan maaorjuudellisen talouden edustajia. 27.833:sta viisisataa desjatiinaa suurrempien maatilojen omistajasta on aatelismiehiä 18.102, s.o. *lähes kaksi kolmasosaa*. Heidän hallussaan olevia suunnatoman suuria latifundioita — jokaista tuollaista suurtilanherraa kohti tulee keskimäärin yli 2.000 desjatiinaa maata! — ei voida viljellä omistajan työvälillä ja palkkatyöläisten voimin. Asiain näin ollen on melko välttämätöntä

* Ks. tätä osaa, ss. 17–20. *Toim.*

säilyttää vanha veropäivätyöjärjestelmä, toisin sanoen pienviljelys, pientalous suurilla latifundioilla, tilanherran maan muokkaus pientalonpojan työvälillä.

Juuri tämä päivätyöjärjestelmä onkin levinnyt, kuten tiedetään, erikoisen laajalle Euroopan-Venäjän ikivanhoissa venäläisissä keskikuvamenteissa, maanviljelymme *sydämessä*. Niin sanotut työllämaksut eivät ole muuta kuin päivätyöhön perustuvan talousjärjestelmän suoranaista jatkoa ja jätettä. Mahdottoman orjuuttavat taloudenhoitotavat, kuten talvella palkkaaminen, työnteko korvaukseksi pois lohkaistuista maista, „maan muokkaus kaikkine töineen” j.n.e., y.m.s.—nekin ovat päivätyötä. Sellaisen talousjärjestelmän vallitessa talonpojan „maaosuus” on välikappale, jolla taataan *tilanherralle* työkädet, eikä ainoastaan työkädet, vaan työvälitkin, joita, niin viheliäisiä kuin ne ovatkin, käytetään tilanherran maan viljelemiseen.

Ääretön kurjuus talonpoikain joukossa, jotka ovat sidotut maaosuuteensa eivätkä voi saada siitä riittävää elatusta, maanviljelystekniikan tavaton alkeellisuus, teollisuuden kotimarkkinain tavaton kehittymättömyys,—sellaisia ovat tämän asiointilan seuraukset. Ja havainnollisimpana todisteena siitä, että pohjaltaan, olemukseltaan asia on pysynyt ennallaan aivan meidän päiviimme asti, on nykyinen 30 miljoonan talonpojan nälänhätä. Vain se, että suunnaton määrä velkaorjuuteen joutuneita pienisäntiä on maaorjuudellisen sorron polkema, verojen painama ja avuton, *voi* johtaa näin kauheaan joukkoluontoiseen nälänhätään aikakaudella, jolloin maanviljelystekniikka kehittyi nopeasti ja on jo verrattain korkealla tasolla (parhaissa kapitalistisissa talouksissa).

Sinä perusristiriitana, joka johtaa näin hirmuisiin onnettomuuksiin, jollaisia Länsi-Euroopan talonpoikaisto ei ole kokenut keskiajasta asti, on ristiriita toisaalta kapitalismin, joka on teollisuudessamme kehittynyt korkealle tasolle ja on melkoisesti kehittynyt maanviljelyksessämme, ja toisaalta *maanhallinnan* välillä, joka on edelleenkin keskiaikaista, maaorjuudellista. Tästä tilanteesta ei päästä, ellei vanhaa maanhallintaa murreta päättävästi.

Ei ainoastaan tilanherrain, vaan talonpoikienkin maanhallinta on maaorjuudellista. Ensin mainittuun nähden asia on niin silmännähtävä, ettei se herätä mitään epäilyksiä. Huomautettakoon vain, että maaorjuudellisten latifundioi-

den, sanokaamme vaikkapa yli 500 desjatiinaa käsittävien talouksien, hävittäminen ei horjuta suur^{tuotantoa} maanviljelyksessä, vaan päinvastoin voimistaa, kehittää sitä. Sillä maaorjuudelliset latifundiot eivät ole suinkaan suur^{tuotannon}, vaan velkaorjuuteen perustuvan *pienviljelyn* tukipylväänä. Äärettömän suurilla, yli 500 desjatiinan maaaloilla *suurtalouden* harjoittaminen, kaikkien maiden muokkaaminen omistajan työvälillä ja vapaalla palkkatyövoimalla on useimmilla Venäjän paikkakunnilla miltei mahdollista tahi ainakin tavattoman vaikeaa. Sellaisten tilojen maa-alan *pienentäminen* on eräs velkaorjuuteen perustuvan pienviljelyn häviön ja kapitalistiseen suur^{tuotantoon} siirtymisen ehto maataloudessa.

Toisaalta myös talonpoikainen osuusmaanhallinta Venäjällä on pysynyt keskiaikaisena, maaorjuudellisena. Eikä kysymys ole ainoastaan sen juridisesta muodosta, jota nykyisin muutetaan hajottamalla väkisin kyläyhteisöä ja juurruttamalla maan yksityisomistusta,— kysymys on myös sen *tosiasiallisesta* ulkonäöstä, johon ei mikään yhteisön hävittäminen kajoa.

Äärettömän monissa pienissä ja mitä pienimmissä, enimmäkseen sekasarkaisissa talonpoikais-„parselleissa” (=pienen pienillä maatilkuilla), joissa maan laatu on huonoin (maaorjuuttajatilanherröiden johdolla vuonna 1861 suoritetun talonpoikien maiden lohkomisen vuoksi sekä maan laihutumisen takia), asiain todellinen tila tekee ne kiertämättä velkaorjuudellisesti riippuviksi vanhasta kartanonherrasta, joka on saanut latifundion perintönä.

Kuvitelkaahan vain mahdollisimman havainnollisesti tällaista: kolmeakymmentä tuhatta latifundioiden omistajaa kohden, joista kukin omistaa 2000 desjatiinaa maata, on 10.000.000 talonpoikaistaloa, joista „keskinkertaisella” talolla on 7 desjatiinan palsta. On selvää, *ettei* mikään yhteisön hajottaminen, mikään maan yksityisomistuksen luominen *vielä* kykene muuttamaan velkaorjuutta, työllämaksua, päivätyötä, maaorjuuden aikaista kurjuutta ja kaikesta tuosta johtuvia maaorjuudellisia riippuvaisuusmuotoja.

Tällaisesta asiintilasta johtuva „agraarikysymys” on kysymys maaorjuuden jätteidensä poistamisesta, jotka ovat tulleet sietämättömäksi esteeksi Venäjän kapitalistiselle kehitykselle. Agraarikysymys Venäjällä on kysymys vanhan,

keskiaikaisen maanhallinnan, niin tilanherrain maanomistuksen kuin myös talonpoikien osuusmaanhallinnan päättävästä murtamisesta, mikä on tullut ehdottoman välttämättömäksi tuon maanhallinnan tavattoman takapajuisuuden vuoksi, tuon maanhallinnan ja kapitalistiseksi muodostuneen koko kansantalousjärjestelmän äärimmäisen epäsuhtaisuuden vuoksi.

Murtamisen täytyy tapahtua päättävästi, koska epäsuhte on liian suuri, koska vanha on liian vanhaa, „tauti on laskettu liian pahaksi”. Joka tapauksessa ja kaikissa muodoissaan tuo murtaminen ei voi olla sisällöltään muuta kuin porvarillinen, sillä koko taloudellinen elämä Venäjällä on jo porvarillinen ja maanhallinta välttämättä alistuu sille, välttämättä mukautuu markkinoiden käskyihin, nykyisessä yhteiskunnassamme kaikkivaltiaaksi tulleen pääoman painostukseen.

Mutta kun kerran murtaminen ei voi tapahtua muuten kuin päättävästi eikä voi olla muuta kuin porvarillista, niin jää vielä ratkaisematta, *kumpiko* kahdesta välittömästi kiinnostuneesta luokasta, tilanherraluokka vaiko talonpoikaissluokka, tämän uudistuksen suorittaa tai antaa sille suunnan, määrää sen muodot. Tälle „ratkaisematta jääneelle kysymykselle” omistamme seuraavan kirjoituksen: „Stolypinin ja narodnikkien agrariohjelman vertailua” *.

„*Neuskaja Zvezda*” № 6,
toukokuun 22 pnä 1912
Allekirjoitus: R. S.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

* Ks. tätä osaa, ss. 129–135. *Toim*

ERÄITÄ YHTEENVETOJA VAALIMOBILISAATIESTA

Miltei kaikki Valtakunnanduuman vaaleihin osallistuvat poliittiset voimat ovat jo lopullisesti järjestyneet. Ainakin tärkeimmät puolueyhmittymät ovat piirtyneet esiin niin selvästi, ettei voi olla puhettakaan mistään tuntuvista ja oleellisista muutoksista.

Hallitus on jo kauan sitten aloittanut vaalikampanjan. Oikeistolaiset, nationalistit ja lokakuulaiset „työskentelevät” ilmeisesti hallintoviranomaisten avustamina. Hiljattain „Retsh” lehdessä julkaistu ja sitten monissa sanomalehdissä uudelleen painatettu kuvernöörien kiertokirje kihlakuntien poliisipäälliköille „toimenpiteisiin” ryhtymisestä siihen suuntaan, ettei „vasemmistolaisia” ehdokkaita pääsisi valtuutetuiksi (varsinkaan talonpoikain valtuutetuiksi) eikä valitsijamiehiksi, kohottaa hiukan esirippua sisäasiainministeriön „vaali”-koneen edestä. On varmaa, että siltä taholta tehdään kaikki mahdollinen — ja mahdotonkin — oppositiota vastaan. Ei suinkaan pääministeri Kokovtsov moskovalaisille kauppiaille pitämässään puheessa turhaan niin kovasti korostanut, miten turmiollista „oppositio oppositiolle” on.

Mutta kun kerran voidaan olla varmoja hallituksen ja poliisin uutteruudesta vaaleissa, niin yhtä varmaa on sekín, että valitsijain mielialassa on tapahtunut ja paraillaan tapahtuu laajaperäinen muutos „vasempaan”. Sitä tosiasiaa eivät mitkään hallituksen juonet pysty muuttamaan. Päinvastoin, juonet ja „toimenpiteet” voivat vain lisätä tyytymättömyyttä. Ja on helppo ymmärtää, että jos suurporvaristolla tuota tyytymättömyyttä ilmaisee Shubinskin „oppositio”-puhe tai Rjabushinskin „varovainen” vihaus „kulttuuristen hallintatapojen” toivottavuudesta taikka

ministeristöön kohdistettu kadettilaisen „Retsh” lehden pureva piikittely, niin Rjabushinskeista, Golovineista y.m. riippuvaisten „pikkuihmisten” laajassa piirissä tyytymättömyys on paljon kärkevämpää ja vakavampaa.

Mitkä ovat kantansa määränneet poliittiset ryhmittymät opposition leirissä, joka ilmentää poliittisesti tuota tyytymättömyyttä? Kantansa on määrännyt kadettien ja progressistien „vastuunalainen”, liberaalis-monarkistinen oppositio. Näiden välinen vaaliliitto merkitsee selvästi sitä, että kadetit ovat paljon „oikeistolaisempia” kuin miltä näyttää.

Kantansa ovat määränneet työläisdemokraatit, jotka eivät ole asettaneet tehtäväkseen kadettilais-progressistisen opposition „tukemista”, vaan sen ja oikeistolaisten (muun muassa nationalistien ja lokakuulaisten) välisten selkkausten *hyöksikäyttämisen* demokraattisten ainesten valistamiseksi ja järjestämiseksi. Ja vihdoin ovat määränneet kantansa myös porvarilliset demokraatit: trudovikkien konferenssissa he kannattivat sopimusten solmimista „ennen kaikkea sosialidemokraattien kanssa”, samalla kuitenkin esittämättä mitään selvää tunnusta taistelusta kadettien vastavallankumouksellista liberalismia vastaan, t.s. horjuen käytännössä näiden molempien välillä kuten ennenkin.

Millaiset ovat tämän vaaleja edeltävän puolueiden „poliittisen mobilisoinnin” yhteenvedot? Ensimmäinen ja tärkein yhteenvedo, jonka työläisdemokraatit tekivät jo aikoja sitten, on se, että taisteluun ei osallistu kaksi, vaan kolme leiriä. Liberaalit halusivat kaikin mokomin esittää asian siten, että todellisuudessa taistelee kaksi leiriä, ja likvidaattorit, kuten on monesti osoitettu, kallistuvat alituisesti tälle samalle näkökannalle. Perustuslain puolesta vai perustuslakia vastaan? — näin määrittelevät kadetit kahden leirin erimielisyyden. Mutta itse asiassa tuo sanamuoto ei määrittele kerrassaan mitään, sillä lokakuulaisetkin uskottelevat olevansa perustuslaillisia. Eikä yleensääkään puheen pitäisi olla siitä, mitä voidaan nimittää perustuslaiksi ja mitä ei voida siksi nimittää, vaan tiettyjen liberaalisten tai demokraattisten vaatimusten tarkasta sisällöstä.

Kolmen leirin olemassaolon määrää nimenomaan vaatimusten sisältö, reaali luokkatendenssien erilaisuus: oikeisto- eli hallitusleiri; liberaali eli vastavallankumouksellisella maaperällä olevan liberaalis-monarkistisen porvariston leiri; ja demokraattinen leiri. Tällöin

kysymys ei ole niinkään „mahdollisuuksista” nykyisen vaalijärjestelmän vallitessa,— ei, asia on paljon syvällisempi, kysymys on koko vaalien aikana suoritettavan poliittisen selitystyön luonteesta, vaalikampanjan koko aatteellis-poliittisesta sisällöstä.

Tällaisessa tilanteessa liberaalien „strategian” alituisena tarkoituksena on saada kaapatuksi käsiinsä „koko” oppositioliikkeen hegemonia. Ja liberaalinen „Zaprosy Zhizni” lörpötteli julki tuon strategian „salaisuuden”, jota „Retsh” on visusti säilyttänyt. „Progressistit”, kirjoittaa hra R. B.²⁷ „Zaprosyn” 13. numerossa, „ovat aloittaneet kamppailunsa paljon lupaavalla siirrolla (!), muodostamalla niin sanotun „puolueettoman edistysmielisen liittoutuman”. johon kadeteista oikealla olevat poliittiset oppositiopiirit tunsivat heti ensi päivistä suurta vetovoimaa”. Toisaalta „Työryhmän vaaliohjelma epämääräisyydestään huolimatta, — osaksi ehkä sen ansiostakin,— vastaa demokraattisen sivistyneistön laajojen piirien vaatimuksia”. „Tietyissä oloissa Työryhmä voisi täyttää kadeteista vasemmalla samanlaisen tehtävän kuin progressistien ryhmä on ottanut täyttääkseen kadeteista oikealla. Silloin oppositorintama muodostuisi liikkuvista ja horjuvista, mutta joustavista äärimmäisistä sivustoista sekä liikkumattomasta, mutta sitkeästä keskustasta, millä seikalla on strategisessa suhteessa hyvät puolensa poliittisessäkin taistelussa”.

Mikä herroilla Miljukoveilla ja Shingarjoveilla on mielessä, se on R. B:llä kielellä! Kadetit tarvitsevatkin juuri kaksi „joustavaa” sivustaa: progressisteja kesäkuun kolmannen päivän kannalla olevien porvarillisten valitsijain kalastamiseksi sekä „epämääräisiä” demokraatteja demokraattismielisen väen kalastamiseksi. Tuo „strategia” johtuu todellakin itse kadettipuolueen olemuksesta. Sehän on vastavallankumouksellisten liberaalien puolue, joka on petkuttamalla saanut mukaansa joitakin demokraattisia kerroksia, kuten osan kauppa-apulaisista, pikkuvirkailijoista y.m.s. Sellainen puolue juuri tarvitseekin todelliseksi luokkatuekseen „puolueetonta progressistia” ja vetäväksi kyllitseen epämääräistä demokraattia.

Progressistin tyypiksi kelpaavat tilanherra Jefremov ja miljonääri Rjabushinski. Epämääräisen demokraatin tyyppinä on trudovikki narodnikkilaisesta leiristä ja likvidaattori marxilaisesta leiristä. Tarkastelkaa kadettipuolueen koko

historiaa, niin näette, että kadettipuolue on *aina* menetellyt juuri niin, että sillä olisi sanoissa demokratismia, mutta teoissa „jefremovilaista ja Rjabushinskin mukaista” liberaalismia. Kaikessa, alkaen vaikkapa paikallisten maakomiteain suunnitelman myttyynmenosta vuonna 1906 aina budjettiäänestyksiin III Duumassa tahi Miljukovin „lontolaisiin” tunnuslauseisiin²⁸ y.m.s. asti, näemme juuri tämän kadettipuolueelle kuuluvan *olemuksen* ja valedemokraattisen *ulkokuoren*.

Hra R. B. „Zaprosy” lehdessä on niin kömpelö, että häneltä luiskahti vahingossa totuus, jota liberaalit ovat niin visusti salanneet demokraateilta ja sotkeneet sitä. Progressistien ohjelma, myöntää hän, „asettaa kysymyksen lujalle, reaaliselle maaperälle”! Mutta tuossa ohjelmassahan ei ole muuta kuin aito lokakuulaiskuosisia yleisiä korulauseita (esim. „lokakuun 17 päivän manifestin täydellinen toteuttaminen”). Lujaksi ja reaaliseksi maaperäksi sanotaan porvarillisen liberalismiin maaperää, liberalismiin, joka on niin maltillinen, nöyrä ja voimaton, että on suorastaan naurettavaa perustaa siihen mitään toiveita. Niitä, jotka olivat „rauhallisia uudistajia” vuonna 1907,— niitä, jotka III Duumassa pysyttelivät kadettien ja lokakuulaisten välimailloilla,— niitä nyt sanotaan lujaksi ja reaaliseksi maaperäksi!

Miljonääri Rjabushinski on progressisti. Näiden tai samankaltaisten progressistien äänenkannattajana on „Utro Rossii”. Ja nimenomaan „Retsh”, progressistien kanssa liittoutuneiden kadettien äänenkannattaja, kirjoitti: „Kaikkein tyytyväisin (Kokovtsovin puheeseen) on Moskovan teollisuudenharjoittajain äänenkannattaja „Utro Rossii”... Se toistaa Krestovnikovin sanoja: „Kauppa- ja teollisuus-Moskova voi katsoa olevansa tyydytetty””. Ja „Retsh” omasta puolestaan lisäsi: „Mikäli se „Golos Moskvyy” ja „Utro Rossii” lehdistä riippuu, niin ne ovat valmiit luopumaan kaikista linjoista ja tuntevat olevansa tyytyväisiä”.

Herää kysymys: mitkä tiedot todistavat, että Jefremovilla tai muilla progressisteilla on linja? Sellaisia tietoja ei ole olemassa. Moisen progressismin, samantekevää nimitetäänkö sitä progressismiksi tai kadetismiksi, tukeminen ei ole muuta kuin demokratian luopumista asemistaan. Toista on porvariston ja tilanherrain, liberaalien ja oikeistolaisten välisten selkkausten hyväksikäyttö. Vain siten voi demokraatti asettaa tehtävänsä.

Tämän tehtävän täyttämistä varten, taloudellisesti Jefremoveista ja Rjabushinskeista riippuvien tavattoman laajojen joukkojen poliittista valistamista ja järjestämistä varten on käsitettävä selvästi kadettien ja progressistien liberalismin vastavallankumouksellisuus. Tuon selvän käsityksen puuttuminen on perusvika, joka on yhteinen trudovikeille ja likvidaattoreille. Trudovikeilta liberalismin luokkaluonteen kuvaus puuttuu kokonaan, likvidaattoreilla on korulauseita „*Duuman* tempaamisesta pois taantumuksen käsistä”, kadettien ja progressistien lähenemisestä valtaan, heidän suorittamastaan historian kannalta edistyksestä työstä (ks. Martovia ja Dania), ja kaikki yhdessä kuitenkin muodostaa juuri sen kadetti-„sivustan” toimiosuuden, johon myöskin R. B. on niin tyytyväinen.

Trudovikkien ja likvidaattorien subjektiiviset toivomukset eivät tietenkään ole sellaisia, mutta tässä ei ole kysymys heidän subjektiivisista suunnitelmistaan, vaan yhteiskunnan voimien objektiivisesta ryhmittymisestä. Ja huolimatta kaikista kahden leirin aatteen kannattajista, huolimatta vahingoniloisista huudoista, että työläisdemokraatit ovat desorganisoituja (ks. samaa hra R. B:n kirjoitusta), tämä ryhmittymys osoittaa meille selvästi, että kolmas leiri on muodostunut. Sen linja on esitetty selvästi ja on se kaikille tunnettu. Antilikvidaattorityöläiset noudattavat tätä linjaa liittäen kaikki demokraatit yhteen taistelussa sekä oikeistolaisia että liberaaleja vastaan. Rakentamatta itselleen mitään harhakuvitelmia voimattoman ja kaikissa peruskysymyksissä taantumuksen edessä nöyristelevän kadettilaisen liberalismin suhteen työläiset käyttävät sen ja taantumuksen välisiä yhteenottoja hyväkseen, oman luokkaorganisaationsa hyväksi, oman demokratiansa hyväksi, joka nyt kaikessa hiljaisuudessa kypsyy Jefremovien ja Rjabushinskiin orjuuttamien kansanjoukkojen uumenissa.

„Vastuunalaista” oppositiota vastaan tähdätyn oikeistolaisten taistelun on palveltava ja se tulee palvelemaan — työväen likvidaattorivastaisen taktiikan ansiosta — sellaisen „opposition” tietoisuuden kehittymistä ja itsenäistä järjestymistä, joka ei kaipaa perin vähän kunniaakasta „vastuunalaisen” titteliiä.

„*Nevskaia Zvezda*” № 6,
toukokuun 22 pnä 1912
Allekirjoitus: B. G.

Julkaistaan „*Nevskaia Zvezda*” lehdessä
tekstin mukaan

TALOUDELLINEN JA POLIITTINEN LAKKO

Vuonna 1905 otettiin kauppaja- ja teollisuusministeriön hoitamassa virallisessa lakkotilastossa käytäntöön lakkojen vakituinen jako taloudellisiin ja poliittisiin lakkoihin. Tuon ajan pakotti tekemään elämä, joka oli synnyttänyt *omalaatuisia* lakkoliikkeen muotoja. Tämän omalaatuisuuden eräänä tärkeimpänä piirteenä on taloudellisen ja poliittisen lakon yhteenpunoutuminen. Ja nykyään lakkoliikkeen vilkastuessa tieteen intressit, tietoisien tapahtumiin suhtautumisen intressit vaativat, että työläiset tarkastelisivat huolellisesti tätä Venäjän lakkoliikkeen ominaispiirrettä.

Ennen kaikkea esitämme muutamia tärkeimpiä numero-tietoja, jotka lainaamme hallituksen lakkotilastosta. Kolmen vuoden aikana, vuosina 1905—1907, Venäjän lakkoliike oli niin korkealla tasolla, *ettei* siihen asti sellaista *oltu nähty koko maailmassa*. Hallituksen tilastossa on otettu lukuun ainoastaan tehtaat, joten vuoriteollisuuslaitokset, rautatiet, rakennustyöt ja monet muut palkkatyön alat ovat jääneet pois laskuista. Mutta yksistään tehtaissakin oli v. 1905 lakossa 2.863.000 henkeä, s.o. hiukan alle 3 miljoonaa; v. 1906 — 1.108.000, v. 1907 — 740.000. Koko viidentoista vuoden aikana, vuosina 1894—1908, jolloin Euroopassa alettiin järjestelmällisesti tutkia lakkotilastoja, oli lakkolais-ten suurin vuotuinen määrä Amerikassa 660.000.

Niin muodoin Venäjän työläiset *ensimmäisinä koko maailmassa* kehittivät sellaisen joukkomittaisen lakkotaitelun, jollaisen näimme vuosina 1905—1907. Englannin työläiset ovat nyt taloudellisen lakon alalla antaneet liik-keelle uuden voimakkaan sysäyksen. Venäjän työläisten johtava osuus ei ole selitettävissä sillä, että he olisivat voi-

makkaampia, järjestyneempiä, kehittyneempiä kuin länsi-eurooppalaiset, vaan se on selitettävissä sillä, että Euroopassa ei ole vielä ollut suuria kansallisia kriisejä, joihin proletariijoukot olisivat osallistuneet itsenäisesti. Kunhan nämä kriisit alkavat, niin joukkolakot Euroopassa tulevat olemaan valtavampiakin kuin Venäjällä vuonna 1905.

Millainen oli taloudellisten ja poliittisten lakkojen suhde tuona kautena? Hallituksen tilasto antaa tähän seuraavan vastauksen:

Lakkolaisten luku, tuhansia:

	1905	1906	1907
taloudellisissa lakoissa.....	1.439	458	200
poliittisissa lakoissa	1.424	650	540
<i>Yhteensä...</i>	<i>2.863</i>	<i>1.108</i>	<i>740</i>

Tästä näkyy molempien lakkolajien läheinen ja kiinteä yhteys toisiinsa. Liikkeen korkeimman nousun (v. 1905) erikoispiirteenä oli se, että taistelulla oli mitä laajin *taloudellinen* perusta: sinä vuonna poliittinen lakko nojasi lujaan ja vankkaan taloudellisen lakon muodostamaan perustaan. Taloudellisissa lakoissa oli osallistujien luku *suurempi* kuin poliittisissa lakoissa.

Sikäli kuin liike laskee, vuosina 1906 ja 1907, näemme taloudellisen perustan *heikkenevän*: taloudellisiin lakkoihin osallistujien lukumäärä alenee v. 1906 neljään kymmenesosaan lakkolaisten koko luvusta ja vuonna 1907 kolmeen kymmenesosaan. Poliittinen lakko ja taloudellinen lakko siis tukevat toinen toistaan ollen toistensa voiman lähteenä. Ilman näiden lakkolajien kiinteää yhteyttä ei todella laaja, joukkoluontoinen — ja samalla *yleiskansallisen* merkityksen saava — liike ole mahdollinen. Liikkeen alkuvaiheessa on taloudellisen lakon ominaisuutena usein se, että se herättää ja ravistelee liikkeelle takapajuisia, tekee liikkeen yleisluontoiseksi ja nostaa sen korkeammalle asteelle.

Esimerkiksi vuoden 1905 ensimmäisellä neljänneksellä oli taloudellisia lakkoja tuntuvasti enemmän kuin poliittisia: ensin mainittujen osalle tuli 604 tuhatta lakkolaista, jälkimmäisten osalle vain 206 tuhatta. Sen sijaan viimeisellä neljänneksellä vuonna 1905 suhde muuttui päinvastaiseksi:

taloudellisten lakkojen osalle tuli 430 tuhatta, mutta poliittisten lakkojen osalle 847 tuhatta. Tämä merkitsee, että liikkeen alussa monet työläiset asettivat etutilalle taloudellisen taistelun, kun taas suurimman nousun aikana oli päinvastoin. Mutta taloudellisen ja poliittisen lakon välinen *yhteys* säilyi *koko ajan*. Toistamme, että ilman tätä yhteyttä todella valtava ja todella suuria tarkoitusperiä toteuttava liike on mahdoton.

Työväenluokka esiintyy poliittisessa lakossa koko kansan etumaisena luokkana. Sellaisissa tapauksissa proletariaatti ei täytä yksinkertaisesti porvarillisen yhteiskunnan erään luokan tehtävää, vaan se täyttää hegemonin, s.o. ohjaajan, esitaistelijan, johtajan tehtävää. Ne poliittiset aatteet, jotka tulevat tässä liikkeessä esiin, ovat luonteeltaan yleiskansallisia, s.o. koskevat koko maan poliittisen elämän tärkeimpiä, syvällisimpiä ehtoja. Poliittisen lakon tällainen luonne — kuten kaikki vuosien 1905—1907 kauden tieteelliset tutkijat ovat todenneet — sai kaikki luokat kiinnostumaan liikkeeseen ja erityisesti tietenkin väestön laajimmat, lukuisimmat ja demokraattisimmat kerrokset, talonpoikaiston ja niin edespäin.

Toisaalta taas työtätekevät joukot eivät milloinkaan voi kuvitella, että maan yleinen „edistys” tapahtuisi ilman taloudellisia vaatimuksia, ilman asemansa välitöntä ja viipymätöntä parantamista. Joukot tulevat mukaan liikkeeseen, osallistuvat siihen tarmokkaasti, pitävät sitä suuressa arvossa ja kehittävät sankaruutta, uhrautuvuutta, sitkeyttä ja uskollisuutta jalolle asialle vain siinä tapauksessa, jos työtätekevän taloudellinen asema siitä paranee. Muulla tavalla asia ei voi olla, koska työläisten elämänolot ovat „tavallisena” aikana uskomattoman vaikeat. Pyrkinessään parantamaan elämänolojaan työväenluokka kehittyy samalla myös moraalisesti, älyllisesti sekä poliittisesti, se kykenee silloin paremmin toteuttamaan suuria vapautuspäämääriään.

Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisema lakkotilasto vahvistaa täydellisesti tämän työläisten taloudellisen taistelun jättiläismäisen merkityksen yleisen vilkastumisen kautena. Mitä voimakkaampi on työläisten rynnistys, sitä enemmän parannuksia elämässään he saavat aikaan. Sekä „yhteiskuntapiirien myötämielisyys” että elämän paraneminen on korkealle kehittyneen taistelun tulos. Liberaalit

(ja likvidaattorit) sanovat työläisille: teillä on voimaa silloin, kun „yhteiskuntapiirit” ovat teille myötämielisiä, mutta marxilainen sanoo työläisille toisin: „yhteiskuntapiirit” ovat teille myötämielisiä silloin, kun teillä on voimaa. Yhteiskuntapiireillä tarkoitetaan tässä tapauksessa erilaisia demokraattisia väestökerroksia, pikkuporvaristoa, talonpoikia, sivistyneistöä, joka on läheisessä kosketuksessa työläiselämään, toimitsijoita j.n.e.

Lakkoliike oli voimakkain vuonna 1905. Ja mitä siitä oli seurauksena? Näemme, että juuri sinä vuonna työläiset saivat eniten parannuksia elämäänsä. Hallituksen tilastotiedot osoittavat, että vuonna 1905 *ainoastaan* 29 lakkolaista sadasta lopetti taistelun saamatta *mitään* aikaan, s.o. kärsi täydellisen tappion. 10 vuodessa (1895—1904) oli 52 lakkolaista sadasta lopettanut taistelun saamatta mitään aikaan! Siis liikkeen joukkoluonne suurensi taistelun *menestystä* tavattomasti, miltei kaksinkertaisesti.

Mutta kun liike alkoi heiketä, ei taistelu ollut enää niin menestyksellistä: vuonna 1906 sadasta lakkolaisesta 33 lopetti taistelun saamatta mitään aikaan tai oikeammin sanoen kärsittyään tappion, vuonna 1907 — 58 ja vuonna 1908 jopa 69 sadasta!!

Näin ollen useiden vuosien tieteelliset tilastot vahvistavat täydellisesti kunkin valveutuneen työläisen oman kokemuksen ja havainnot, että taloudellinen ja poliittinen lakko on yhdistettävä ja että todella laajassa ja yleiskansallisessa liikkeessä sellainen yhdistäminen on kiertämätöntä.

Samoin nykyinenkin lakkoliikkeen aalto vahvistaa täydellisesti tämän johtopäätöksen. Vuonna 1911 lakkolaisten luku kasvoi kaksinkertaiseksi vuoteen 1910 verrattuna (50 tuhannesta 100 tuhanteen), mutta tuo luku oli sittenkin kovin pieni; puhtaasti taloudelliset lakot olivat yhäkin verrattain „suppea” tehtävä eikä niillä ollut vielä yleiskansallista merkitystä. Nyt sen sijaan jokainen näkee, että tämän vuoden lakkoliikkeellä oli *juuri sellainen* merkitys tunnettujen huhtikuun tapahtumien jälkeen.

Sen vuoksi on erittäin tärkeätä torjua heti alussa se liikkeen luonteen *vääristely*, jonka liberaalit ja liberaaliset työväenpoliitikot (likvidaattorit) yrittävät saada aikaan. Liberaali hra Severjanin on julkaissut „*Russkije*

Vedomostissa"²⁹ kirjoituksen, jossa hän *vastustaa* taloudellisten tai „yleensä minkään” (jopa silläkin tavalla!) „vaatimusten sekoittamista” toukokuun 1 päivän lakkoon, ja kadettien „*Retsh*” on myötämIELISESTI lainannut tuon kirjoituksen pääkohdat.

„Useimmiten ei ole mitään syytä”, kirjoittaa hra liberaali, „sitaotullaisia lakkoja nimenomaan toukokuun 1 päivään... Ja tuntuu jotenkin kummalliselta: vietämme yleismaailmallista työväen juhlapäivää ja sen johdosta vaadimme 10 prosentin palkanlisäystä tietyistä mitkalkangaslajeista” („*Retsh*” № 132).

Se, mikä liberaalista tuntuu „kummalliselta”, on työläisestä aivan ymmärrettävää. Vain porvariston ja sen yletömien liikevoittojen puolustajat voivat pilkata „palkanlisäyksen” vaatimista. Työläiset sen sijaan tietävät, että nimenomaan palkanlisäysvaatimuksen *laajamittaisuus*, nimenomaan lakkojen *monipuolisuus* vetää parhaiten puoleensa suuren määrän uusia osanottajia, takaa parhaiten rynnistykselle voimaa ja yhteiskuntapiirien myötämIELISYYTTÄ, takaa parhaiten niin työläisten oman menestyksen kuin myös heidän liikkeelleen yleiskansallisen merkityksen. Sen vuoksi on taisteltava päättävästi hra Severjaninin, „*Russkije Vedomostin*” ja „*Retshin*” saarnaamaa liberaalista vääristelyä vastaan ja kaikin voimin varoitettava työläisiä uskomasta moisiin neuvojiin.

Likvidaattori hra V. Jezhov on jo likvidaattorilehden, „*Nevski Golosin*”³⁰ ensimmäisessä numerossa esitellyt samanlaista, aito liberaalista vääristelyä, joskin hän on käynyt käsiksi kysymykseen hieman toiselta taholta. Hra V. Jezhov pysähtyy käsittelemään erikoisesti vapunpäivän sakkujen johdosta puhjenneita lakkoja. Todettuaan aivan oikein työläisten riittämättömän järjestyneisyyden kirjoittaja tekee tästä oikeasta maininnasta aivan vääriä ja työläisille mitä vahingollisimpia johtopäätöksiä. Hra Jezhov pitää järjestyttömyytenä sitä, että yhdessä tehtaassa lakkoiltiin yksistään vastalauseen merkiksi, toisessa esitettiin vielä taloudellisia vaatimuksia j.n.e. Mutta itse asiassa ei tuossa lakkomuotojen *monipuolisuudessa* ole vielä kerrassaan mitään järjestyttömyyttä: on tyhmää kuvitella järjestyneisyys välttämättä yksitoikkoisuudeksi! Järjesty-

mättömyys ei ole lainkaan siellä, mistä hra Jezhov sitä etsii.

Mutta vielä paljon pahempi on hänen *johtopäätöksensä*:

„Tämän vuoksi” (s.o. lakkojen monipuolisuuden sekä talouskysymysten ja politiikan yhdistelyn erilaisten muotojen vuoksi) „tuli vastalauseen periaatteellinen luonne (eihän sitä neljännesruplan takia lakkoiltu) monissa tapauksissa hämätäksi, taloudellisilla vaatimuksilla sitä mutkistettiin”...

Tuo on nyt todella sietämätöntä, läpeensä valheellista ja läpeensä liberaalista järkeilyä! Kun luullaan, että „neljännesruplan” vaatiminen *saattaa* „hämätä vastalauseen periaatteellisen luonteen, niin se merkitsee vajoamista kadetin tasolle. Päinvastoin, hra Jezhov, „neljännesruplan” vaatiminen ei ansaitse pilkkapuheita, vaan täyden tunnustuksen! Päinvastoin, hra Jezhov, tuo vaatimus *ei* „hämää”, vaan *tehostaa* „vastalauseen periaatteellista luonnetta”! Ensinnäkin kysymys elämän parantamisesta on *myös* periaatteellinen ja mitä tärkein periaatteellinen kysymys, ja toiseksi minä en heikennä, vaan voimistan vastalauseettani, kun en protestoi yhtä, vaan kahta, kolmea j.n.e. sorron ilmentymää vastaan.

Jokainen työläinen torjuu suuttumuksen tuntein hra Jezhovin sietämättömän liberaalisen vääristelyn.

Mutta hra Jezhovilla se ei ole mikään sanahairahdus. Edelleen hän kirjoittaa vieläkin sietämättömämpiä asioita:

„Työläisten oman kokemuksen olisi pitänyt *opettaa* heille, ettei ole tarkoituksenmukaista mutkistaa vastalauseettaan taloudellisilla vaatimuksilla aivan samoin kuin mutkistaa tavallista lakkoa periaatteellisella vaatimuksella”.

Se on valhetta, tuhatkertaisesti valhetta! „Nevski Golos” saa hävetä julkaistessaan tuollaisia puheita. Se, mikä on täysin tarkoituksenmukaista, tuntuu hra Jezhovista epä-tarkoituksenmukaiselta. *Sekä* jokaisen työläisen *omakoh-tainen kokemus* että hyvin monien Venäjän työläisten kokemus äskeisestä menneisyydestä puhuu *päinvastaista* kuin mitä hra Jezhov opettaa.

Ainoastaan liberaalit saattavat vastustaa vaikkapa kaikkein „tavallisimman” lakon „mutkistamista” „periaatteellisilla vaatimuksilla”; tämä ensiksi. Ja toiseksi meidän

likvidaattorimme erehtyy pahasti mitatessaan nykyistä liikettä „tavallisten” lakkojen mittapuulla.

Ja suotta hra Jezhov yrittää peitellä liberaalista salakuljetustaan vieraalla lipulla, suotta hän sekoittaa taloudellisen lakon ja poliittisen lakon *yhteenkietomista* koskevan kysymyksen sekä näiden molempien *valmistelua* koskevan kysymyksen toisiinsa! Tietysti on valmistettava ja valmistauduttava ja mahdollisimman perusteellisesti, yksimielisesti, rivit tiiviinä, harkitusti ja lujamielisesti — kaikki tämä on sangen toivottavaa. Siitä ei voi olla kiistaa. Mutta vastoin hra Jezhovin mielipidettä on valmistettava nimenomaan molempien lakkolajien *yhteenkietomista*.

„Edessämme on taloudellisten lakkojen kausi”, kirjoittaa hra Jezhov. „Jos ne kietoutuisivat yhteen työläisten poliittisten esiintymisten kanssa, olisi se auttamaton virhe. Sellainen sekoittaminen vaikuttaisi vahingollisesti niin työläisten taloudelliseen kuin poliittiseenkin taiteluun”.

Pitemmälle ei kai enää voi mennä! Näistä sanoista näkyy päivänselvästi, että likvidaattori on luisunut tusinaliberaalin tasolle. Jokainen lause sisältää virheen! Jokainen lause on muokattava *avvan* päinvastaiseksi, jotta se ilmentäisi totuuden!

Ei ole totta, että edessämme on taloudellisten lakkojen kausi. Juuri päinvastoin. Edessämme ei ole yksinomaan taloudellisten lakkojen kausi. Edessämme on poliittisten lakkojen kausi. Tosiasiat, hra Jezhov, ovat vaikuttavampia kuin teidän liberaaliset vääristelyenne, ja jos saisitte käytettäväksenne lakkotilastokortit, joita kauppa- ja teollisuusministeriö kokoaa, niin *yksistään* nämä hallituksenkin tilastotiedot kumoaisivat täydellisesti teidän väitteenne.

Ei ole totta, että „yhteenkietoutuminen” olisi virhe. Juuri päinvastoin. Olisi auttamaton virhe, elleivät työläiset ymmärtäisi nimenomaan tämän „yhteenkietoutumisen” koko omalaatuisuutta, koko merkitystä, koko välttämättömyyttä, koko periaatteellista tärkeyttä. Mutta onneksi työläiset ymmärtävät sen mainiosti ja ylenkatsoen torjuvat liberaalisten työväenpoliitikkojen saarnan.

Ja vihdoinkin ei ole totta sekään, että tuollainen sekoittaminen „vaikuttaisi vahingollisesti” molempiin lakkomuotoihin. Juuri päinvastoin. Se vaikuttaa *edullisesti* kumpaankin. Se voimistaa molempia.

Hra Jezhov opettaa joitakin keksimiään „hurjapäitä”.
Kuulkaahan:

„Työläisjoukkojen mielialaa on lujitettava järjestöllisesti”...— Pyhä totuus! — ..., „On tehostettava agitaatiota ammattiliittojen hyväksi, värvättävä niihin uusia jäseniä”...

Aivan oikein, *mutta...* mutta, hra Jezhov, „järjestöllistä lujittamista” ei saa rajoittaa pelkkiin ammattiliittoihin! Muistakaa se, hra likvidaattori!

...,Tämä on semmitenkin välttämätöntä, kun työläisten keskuudessa on nykyään melko paljon hurjapäitä, jotka ovat innostuneet joukko-
liikkeeseen ja esiintyvät joukkokokouksissa *liittoja vastaan*, koska ne ovat muka hyödyttömiä ja tarpeettomia”.

Tuo on työläisten liberaalista parjaamista. Työläiset, joista on ollut harmia ja tulee aina olemaan harmia likvidaattoreille, eivät ole esiintyneet „liittoja vastaan”. Ei, työläiset ovat vastustaneet sitä, että järjestöllinen lujittaminen *rajoitetaan* yksinomaan „ammattiliittoihin” ulottuvaksi, joka näkyy niin selvästi hra Jezhovin edellisestä lauseesta.

Työläiset eivät ole esiintyneet „liittoja vastaan”, vaan sitä heidän taistelunsa luonteen liberaalista vääristelyä vastaan, jota hra Jezhovin koko kirjoitus läpeensä huokuu.

Venäjän työläinen on poliittisesti kyllin kehittynyt ymmärtääkseen liikkeensä suuren, yleiskansallisen merkityksen. Hän on kyllin kehittynyt käsittääkseen liberaalisen työväenpolitiikan koko vilpillisyyden, sen koko viheliäisyyden, ja hän tulee aina ylenkatsoen torjumaan sen.

*Julkaistu toukokuun 31 pnä 1912
„Neuskaja Zvezda” lehdessä 10. n:ossa
Allekirjoitus: I. v. Petrov*

*Julkaistaan lehden tekstistä, jonka
tarkastukseen on käytetty kokoelmaa
„Marxilaisuus ja likvidaattori”,
11 osa, Pietari, 1914*

SIIRTOLAISKYSYMYS

Hallitus ja vastavallankumoukselliset puolueet, kuten tiedetään, ovat perustaneet erikoisen suuria toiveita talonpoikain siirtoasutukseen. Kaikkien vastavallankumouksellisten mielestä sen piti, ellei nyt ratkaista perinpohjaisesti, niin ainakin lieventää tuntuvasti agraarikysymystä ja tehdä se vaarattomaksi. Senpä vuoksi alettiin siirtolaisuutta erikoisesti mainostaa ja kaikin tavoin kannustaa juuri silloin, kun talonpoikaisliike alkoi lähetä ja sitten myös kehittyä Euroopan-Venäjäällä.

Mitä hallituksen edustajilla ja kaukonäköisemmillä poliitikoilla, esimerkiksi lokakuulaisiin kuuluvilla, on mielessä, se on sellaisilla peittelemättömillä taantumusmiehillä kuin kurskilaisella jehulla Markov II:lla kielellä. Ja tämä edustaja julisti avomielisesti, kiitettävän suorasukaisesti Duumassa siirtolaiskysymystä käsiteltäessä: „Niin, hallituksen on ratkaistava agraarikysymys nimenomaan siirtoasutuksen tietä” (1. istuntokausi).

On varmaa, että oikealla tavalla järjestettynä siirtoasutuksella saattaisi olla tietty merkityksensä Venäjän taloudellisessa kehityksessä. Tätä merkitystä ei tietenkään pidä yliarvioida, ei edes nyt, kun talonpoikien aivan sietämätön asema on sellainen, että Venäjän talonpoika on valmis pakenemaan vaikka maailman ääriin eikä vain Siperiaan; ei edes nyt, kun vähämaisista ja maattomia talonpoikia kaikin tavoin yllytetään siirtymään ja muuttamaan muualle, etteivät he tuntisi kiusausta katsellessaan tilanherrain jättiläismaatiloja; kun marraskuun 9 päivän asetus³¹ on tavattomasti helpottanut siirtolaisille heidän taloutensa rippeiden hävittämistä kotiseudulla; ei edes nyt, kuten luonnollisen

väestönlisäyksen puoltajain täytyy itsensäkin tunnustaa; ja vain niissä kuvernementeissa, joissa pois muuttavien prosentti on korkein (etelässä, lännessä ja Venäjän keskisellä mustanmullan alueella), se on yhtä suuri kuin luonnollinen väestönlisäys tahi vain hiukan ylittää sen.

Ja kuitenkin on Siperiassa vielä huomattava määrä vapaita, siirtoasutukseen kelvollisia maita. Tosin on tehty vasta kovin vähän niiden määrittelyä edes osapuilleen. Jo vuonna 1896 Kulomzin arvioi asutettavat maavarat 130 tuhanneksi henkilöosuudeksi. Sen jälkeen on annettu kymmenen kertaa enemmän osuuksia, mutta maavarat eivät ole vielä loppuneet. Päinvastoin, siirtoasutushallinnon laskelmien mukaan vuonna 1900 määriteltiin siirtoasutukseen kelpaavat maavarat 3 miljoonaksi henkilöosuudeksi, 6 miljoonalle siirtolaiselle. Kuten näemme, numerot ovat kovin erilaisia; niiden heilahteluväli on varsin huomattava.

Olipa miten tahansa, vaikka viimeksi mainituista luvuista vähennettäisiin jokin tietty prosentti virkavallan tavanomaisen huolettomuuden varalta, niin kuitenkin on epäilemättöntä, että maavaroja Siperiassa vielä on ja että siis sinne muuttamisella voisi olla vissiä merkitystä niin Siperialle kuin Venäjällekin, jos se vain järjestettäisiin tarkoituksenmukaisesti.

Juuri tätä *conditio sine qua non* * ei nykyinen hallitus täytä. Se, miten siirtoasutustoiminta on nykyisin järjestetty, osoittaa ja todistaa vieläkin kerran, ettei meidän „vanha järjestelmämme” lainkaan kykene tyydyttämään väestön alkeellisimpiäkaan taloudellisia tarpeita; siirtoasuttamisen kelvoton järjestely osoittaa vieläkin kerran, että nykyiset tilanteen herrat eivät kykene tekemään kerrassaan mitään maan taloudellisen edistyksen hyväksi.

Ne puheet, joita sosialidemokraattiset edustajat ovat pitäneet joka vuosi siirtoasutushallinnon menoarviota käsiteltäessä, onkin tarkoitettu selvittämään siirtoasutuspolitiikan suuntaa, luonnetta ja toteuttamista.

Mihin päämäärään hallitus pyrkii siirtäessään talonpoikia muualle? Tämä on peruskysymys, joka määrää kaikki muut kysymykset, koska hallituksen siirtoasutuspolitiikan tarkoitus määrää sen koko luonteen.

* — välttämätöntä ehtoa. *Toim.*

Edustaja Voiloshnikov, joka puhui sosialidemokraattisen duumaryhmän nimessä Duuman 2. istuntokaudella, luonnehti seuraavalla tavalla ne tehtävät, jotka hallitus itselleen asettaa siirtäessään talonpoikia. „Siirtoasutuspolitiikka”, sanoi edustaja Voiloshnikov, „on koko hallituksen agrari-politiikan eräs rengas. Kun tilanherrat tarvitsivat heikkoja ja vähävaraisia talonpoikaistalouksia saadakseen huokeita työkäsiä, niin hallitus koetti kaikkiin tavoin jarruttaa pois-muuttoa ja pidätellä liikaväestöä paikoillaan. Eikä siinä vielä kylliksi: se taisteli tarmokkaasti omavaltaista pois-muuttoa vastaan ja koetti siten sulkea tuon varaventtiilin; mutta silloinen luonnollinen väestönlisäys jatkui, ajat muutuivat; nousi uhkaava pilvi — proletariaatti ja nälkää näkevä talonpoikaisto kaikkine seurauksineen. Hallitus ja tilanherrat turvautuivat siirtoasutukseen ottaen sen marraskuun 9 päivän asetuksen ohella agrari-politiikkansa perustaksi, mutta silloin marraskuun 9 päivän asetusta toteutettaessa huomio keskittyi vankkoihin ja vakavaraisiin, siihen, että maa oli otettava pois heikoilta talonpojilta ja annettava vauraille, kun taas tässä on kysymys siitä, että heikkoja talonpoikia saataisiin mahdollisimman paljon pumpatuksi pois Siperiaan, ja vaikka viime aikoina onkin ollut havaittavissa varakkaiden siirtolaisten keskitason kohoamistendenssi, niin kuitenkin perusjoukkona, Stolypinin sanonnan mukaan, ovat edelleenkin vähäväkiset talonpojat. Niin ikään maanjärjestelylautakunnat aivan samoin osallistuvat tähän voimaperäiseen pois pumpppaamiseen, tai — sanoisinpa — ne on pantu osallistumaan siihen.

Maanjärjestelylautakunnat on veloitettu antamaan palkkoja, merkitsemään ne siirtolaisille kuuluviksi ja siten tekemään selvää entisistä agrariilevottomuuksista. Näin muodoin, hyvät herrat, marraskuun 9 päivän asetus, tarmokas siirtolaisuuden mainostaminen, tarmokas heikkojen pumpppaaminen pois Siperiaan ja maanjärjestelylautakunnat ovat saman kysymyksen, saman politiikan kaksi toisiinsa kiinteästi sidottua puolta. Ei ole vaikea huomata, että marraskuun 9 päivän asetuksen toteuttaminen myötävaikuttaa vauraiden ja vankkojen talonpoikien pysymiseen osuus-palstoilla vähäväkisten talonpoikien kustannuksella ja tulee siten edistämään noiden heikkojen, kolonisaatioon huonosti kelpaavien ainesten tunkemista pois heille vieraille reuna-alueille. Niin siirtolaisuuden kuin yhteisönkin suhteen on

hallituksen siirtoasutuspolitiikassa pidetty silmällä yksinomaan maaorjuuttajatilanherrain koplan etuja ja ylipäänsä työläisjoukkoja ja työtätekevää talonpoikaista sortavien valtuutettujen etuja. Maan alkeellisimpienkin tarpeiden ja kansantalouden vaatimusten ymmärtäminen on sille vierasta" (77. istunto, 2. istuntokausi).

Asian tämän puolen toi täydellisimmän esiin edustaja Tshheidze (Valtakunnanduuman 2. istuntokaudella pitämässään puheessa) esittämällä seikkaperäisen kuvauksen Kaukasiassa harjoitetusta siirtoasutuspolitiikasta.

Sosialidemokraattinen puhuja ennen kaikkea todisti tosiasioin ja numeroin, että kaikki viralliset tiedotukset Kaukasiassa olevista vapaista maista ovat mitä räikeimmässä ristiriidassa totuuden kanssa. Erikoisesti korostamme, että välttääkseen syytöksiä puolueellisuudesta ja vääristelystä edustaja Tshheidze käytti koko ajan virallisia tietoja ja hallituksen virkamiesten selostuksia. Niiden tietojen mukaan, jotka entinen valtionomaisuusministeri oli kerännyt jo 80-luvulla, „yksistään niiden valtion talonpoikien joukossa, jotka on sijoitettu Kaukasiaan valtion maille, laskettiin neljässä takakaukasialaisessa kuvernementissa olevan 22.000 henkeä aivan maattomia, 66.000 sellaisia, joilla oli osuusmaata enintään yksi desjatiina henkeä kohden, 254.000:lla oli osuusmaata 1—2 desjatiinaa, 5.013 hengellä oli osuusmaata 2—4 desjatiinaa,— yhteensä noin 1.000.000 henkeä sellaisia, joilla oli osuusmaata vähemmän kuin oli Kaukasiaan sijoittuneille siirtolaisille säädetty pienin normi. Kutaisin kuvernementissa 29.977 savusta laskettiin olevan 2.541 maattomia ja niitä, joilla oli osuusmaata enintään yksi desjatiina taloa kohden; yhdestä kahteen desjatiinaan — 4.227, kahdesta kolmeen — 4.016, kolmesta viiteen — 5.321 savua. Uusimpien tietojen mukaan niiden kylien lukumäärä, joilla ei ole valtion maata ollenkaan tahi on sitä vähän, käsittää neljässä takakaukasialaisessa kuvernementissa noin 46 prosenttia, ja Kutaisin kuvernementissa on laskettu olevan maan puutetta kärsiviä taloja noin 33 prosenttia. Maatalousteollisuuden tarpeita tutkivan Bakun komitean toimintakertomuksesta tiedämme, että tällaisissa vähämaisissa kylissä erottuu maattomia, jotka asettuvat asumaan melkoisesti osuusmaata omistavien luokse ja ovat tuollaisessa riippuvassa asemassa monia vuosia. Ja senaattori Kuzminski sanoo mitä alamaisimmassa

toimintakertomuksessaan seuraavaa: „On havaittu, että toisinaan itse siirtolaisjoukko muodostuu sellaisista, jotka ovat luopuneet maanviljelyksestä ja vuokraavat siirtoasutustarkeituksiin saamansa maan oman kylänsä asukkaille tai naapurikylän kanta-asukastalonpojille”. Näin muodoin jo 25 vuotta sitten Taka-Kaukasiassa oli satojatuhansia valtion talonpoikia, joiden luulisi olevan turvattuja paremmin kuin muut talonpoikain ryhmät, mutta joita voidaan lioittelematta sanoa batrakeiksi. Jo 25 vuotta sitten joutuivat paikalliset talonpojat ottamaan vuokralle niitä maita, jotka oli annettu siirtolaisille”.

Sellaisia ovat tiedot, joiden mukaan voidaan arvostella, miten valtion talonpojat Kaukasiassa ovat turvatut maalla.

„Mitä tulee niin sanottuihin väliaikaisvelvollisiin talonpoikiin”, jatkoi puhuja, „niin säädettyjen asiakirjojen perusteella nähdään, että Tiflisiin kuvernementissa jätettiin 1.444 savua aivan maattomiksi ja 386 savua ei saanut edes kartanomaata. Se on 13 prosenttia Tiflisiin kuvernementin tilanherrain talonpoikien kokonaisluvusta. Kutaisiin kuvernementissa oli maattomien talonpoikien lukumäärä reformin aikana vieläkin suurempi. Mutta vaikka suhdelukua varten otettaisiin Tiflisiin kuvernementin maaorjien kokonaisluku, niin sittenkin olisi Kutaisiin kuvernementissa kaikkiaan 5.590 savua eli 25.000 henkeä sellaisia, jotka Kaukasian talonpoikia vapautettaessa eivät saaneet tilkkuakaan maata. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua reformin jälkeen, vuonna 1895”, jatkaa velvoitusuhneiden lakkauttamista koskevan kirjoitelman tekijä, „oli Jelisavetpolin kuvernementissa maattomia talonpoikia 5.308 savua eli 25.000 henkeä kumpaakin sukupuolta. Bakun kuvernementissa oli 3.906 savua eli 11.709 henkeä maattomia kumpaakin sukupuolta. Ja tässä tietoja niiden väliaikaisvelvollisten talonpoikien turvaamisesta maalla, jotka eivät ole lunastaneet osuusalustojaan, mutta joilla on kuitenkin jonkinlainen talous. Tiflisiin kuvernementissa on henkeä kohti 0,9 desjatiinaa ja Kutaisiin kuvernementissa 0,6 desjatiinaa. Lunastaneilla on Tiflisiin kuvernementissa 1,7 desjatiinaa ja Kutaisiin kuvernementissa 0,7 desjatiinaa henkeä kohti. Siten ovat turvatut maalla ne talonpojat, joilla on edes jonkinlainen talous. Yleinen kuva talonpoikien taloudellisesta asemasta Kaukasiassa saadaan maataloustieteellisuuden tarpeita tutkivan Kutaisiin kuvernementtikomitean selostuksesta. Erilaisista virallisista tutkimuksista otettujen tietojen mukaan Kutaisiin kuvernementissa on ankaraa puutetta kärsiviä talonpoikia lähes 70 prosenttia. Ja lisäksi niissä mainitaan myös siitä, että Kutaisiin kuvernementissa kärsii ankaraa puutetta 25% aatelitosta.

Nämä tällaiset maapalstojen omistajat, jatketaan selostuksessa, voivat säilyttää taloudellisen itsenäisyytensä vain siinä tapauksessa, jos heillä on sivuansioita, eikä heillä ole mitään mahdollisuutta käyttää varoja parannuksiin, kaluston hankkimiseen ja peltojen lannoittamiseen. Suuri kysyntä ei ole voinut olla vaikuttamatta osuusmaiden vuokramaksum, joka on noussut 60 prosenttiin kokonaistulosta kahdavieltyksessä, ja toisinaan, kun maksetaan määrätty määrä maataloustuot-

teita, se katovuosina ylittää kokonaistulon. Maan antamista vuokralle rahamaksusta tavataan harvoin ja vuokramaksu on jopa 30 ruplaa desjatiinasta vuodessa. Niin on Kutaisin kuvernementissa. Ja tässä muutamia tietoja siitä, kuinka talonpojat Jelisavetpolin kuvernementin neljässä kihlakunnassa ovat turvatut maalla. Siellä näemme kaikkia omistamallaan maalla asuvia talonpoikia koskevien tietojen perusteella, että Jelisavetpolin kuvernementin neljässä kihlakunnassa, nimittäin Dzhibrailin, Zangezurin, Shushan ja Dzhevanshirin kihlakunnassa, on annettu maata enintään 0,6 desjatiinaa henkeä kohti. Senaattori Kuzminskin laskelmien mukaan Bakun kuvernementin Lenkoranin kihlakunnassa on yksityismaille sijoitetuilla siirtolaisilla osuuspalsta keskimäärin liki 0,5 desjatiinaa miespuolista henkeä kohti. Kuban kihlakunnassa se on liki 0,9 desjatiinaa. Sillä tavalla, hyvät herrat, lopetti puhuja, ovat talonpojat Taka-Kaukasiassa turvatut maalla”.

Kun kerran Kaukasian talonpoikien asema maan vähyyteen nähden ei sanottavasti eroa Venäjän talonpoikien asemasta, niin herää kysymys: mistä sitten muodostuu siirtoasutukseen käytettävä maavaranto Kaukasiassa ja miksi väestöä siirretään sinne sen sijaan että sijoitettaisiin paikallisia talonpoikia väljemmälle?

Siirtoasutusvaranto muodostetaan loukkaamalla törkeästi kanta-asukkaiden maa-omistuksia, ja talonpoikien siirtämistä Venäjältä suoritetaan yhä vain saman nationalistisen periaatteen, „reuna-alueiden venäläistämisen” nimessä.

Edustaja Tshheidze mainitsi useita niin ikään virallisista lähteistä otettuja tietoja siitä, kuinka kanta-asukkaita on koko kylittäin hädetty kotipaikoiltaan siirtoasutusvarannon muodostamisen vuoksi, kuinka on lavastettu kokonaisia oikeusjuttuja vuoristolaisien maiden pakkoluovutuksen laillistamiseksi (aatelismarsalkan ruhtinas Tseretelin selostus sisäasiain ministerille Kutaisin kihlakunnan Kiknaveletin vuoristokylän asiasta) j.n.e. Eivätkä nämä kaikki ole yksityisiä ja poikkeusluonteisia tosiasioita, vaan „tyypillisiä tapauksia”, kuten myös senaattori Kuzminski toteaa.

Tämän seurauksena siirtolaisten ja kanta-asukkaiden välit käyvät suorastaan vihameiliseksi. Niinpä esimerkiksi kun Alarin kyläyhteisö ajettiin mailtaan, „hädettiin”, kuten senaattori Kuzminski sanoo, „kohtalon huomaan, antamatta sille maata”, niin sen maita anastaneet siirtolaiset aseistettiin kruunun kustannuksella: paikallisia kihlakunnanpäälliköitä käskettiin „huolehtimaan siitä, että Mugaenin varrelle vasta muodostuneiden kylien talonpojat, mukaanluettuna pokrovilaisetkin, varustetaan aseilla —

berdankivääreillä, 10 kivääriä 100 taloa kohti". Mielenkiintoinen kuva nykyisen politiikan „nationalistisen suunnan” luonnehtimiseksi.

Ja kuitenkin Valtakunnanduuman oikeistolaisedustajat osoittivat voitonriemuisina, että siirtoasutusvarannossa on 1.700.000 desjatiinaa maata, kuten Kaukasian käskynhaltija on siitä tiedottanut. Mutta, kuten käskynhaltijakin todistaa, lähes puolet tästä varannosta on jo siirtolaisten hallussa, huomattava osa sijaitsee sellaisissa paikoissa, missä tottumattomalle maalaisisännälle, kuten käskynhaltija taaskin todistaa, taloudenhoito on fyysillisesti mahdotonta.

Edustaja Tshheidze kuvasi myös sitä, miten hallitus järjestää uudisasukkaiden oloja paikkakunnilla. „Riittämätön veden saanti ja kastelu siirtolaisten palstoilla”, sanotaan käskynhaltijan kirjelmässä, „etupäässä Taka-Kaukasian itäisillä paikkakunnilla, on eräänä perussyynä sinne jo asettuneiden siirtolaisten takaisinmuuttoon. Mustan meren rannikolta uudisasukkaat pakenevat siksi, ettei ole pyöräajoneuvoille kelpollisia teitä eri asutuskeskusten välillä eikä itse siirtoasutusalueittenkaan puitteissa. Tähän täytyy lisätä, että epäsuotuisa ilmasto, johon siirtolaiset eivät ole tottuneet ja johon Kaukasian monilla paikkakunnilla liittyy malariatauti, joka tuhoaa ihmisiä ja vieläpä karjaakin, puolestaan myötävaikuttaa vähemmän lujamielisten uudisasukkaiden pakenemiseen näiltä seuduilta ainakin yhtä paljon kuin teiden puute. Esittämiemme syiden vaikutuksesta on alituisesti havaittavissa poismuuttoa Jelisavetpolin ja Bakun kuvernementista, Dagestanin alueelta sekä myös Tiflisiin ja Tshernomorskajan kuvernementista”.

Niinpä itse käskynhaltija arvioi siirtoasutuksen tulokset Kaukasiassa seuraavasti. „Viime aikoihin asti vallalla ollut suhtautumista kaukasialaiseen väestöön sen maasioissa”, sanoo käskynhaltija, „ei voida enempää sietää yksinpä senkään vuoksi, että sillä on epäilemättä varsin huomattava vaikutus maaseutuväestön vallankumoukselliseen mielialaan”.

Aivan samanluontoisia tarkoituseriä hallitus ja vallassa olevat luokat ajavat takaa siirtäessään talonpoikia Siperiaan; tässäkin tapauksessa, poliittisia päämääriä silmällä pidettäessä ei ollenkaan oteta huomioon enempää siirtolaisten etuja kuin entisten asukkaidenkaan oikeuksia.

Venäjällä, siellä, mistä talonpoikia siirretään, on siirtolaisasiat annettu nyt maanjärjestelylautakuntien, maapiiri-päälliköiden ja kuvernöörien hoidettaviksi. Ollen kovasti kiinnostuneita siitä, että paikallinen vähämainen ja maaton talonpoikaisto saataisiin harvenemaan, että sitä jätettäisiin kotipaikkakunnilleen vain sen verran, kuin suurmaanomis-tuksen tarve vaatii (palkkatyövoiman saantia varten), ovat maanjärjestelylautakunnat niin tarmokkaasti „häätä-neet” köyhiä talonpoikia, että se on herättänyt jopa siirtoasutushallinnossa nurinaa. „Maanjärjestelylautakun-nat”, protestoi eräs siirtoasutusvirkamies, „muodostavat lähetettäviä ryhmiä suorastaan keppikerjäläisistä, jotka tarvitsevat jo lähtöpaikalla matka-avustusta, tarvitsevat lainaa elatukseen eikä talouden pystyttämiseen; ja jos poikkeustapauksessa sattuuikin sellainen siirtolainen, jolla on jonkin verran rahaa varalla, niin se menee kokonaan matka- ja ruokarahaksi”.

Ja näitä „heikkoja” maapolitiikan lapsipuolia, politiikan, joka on julistanut tunnukseksen „voimakkaisiin nojautu-misen”, lähetetään suurin laumoin Siperiaan tarkoitukseen sopimattomissa härkävaunuissa, jotka sullotaan täpösen täyteen vanhuksia, lapsia ja raskaana olevia naisia. Samoissa härkävaunuissa (kuuluisine kirjoituksineen: 40 ihmistä, 8 hevosta) siirtolaiset valmistavat ruokaa, pese-vät pyykkiä, siellä makaa usein myös tarttuvatautisia, joita siirtolaisilla on tapana salata, koska he pelkäävät, että sairaat poistetaan junasta ja nämä jäävät silloin jälkeen joukosta. Päätepaikoissa ja asemilla siirtolaiset sijoitetaan parhaassa tapauksessa varta vasten pystytettyihin teltoihin tai pahimmassa tapauksessa suoraan taivasalle, auringon paahteeseen ja sateeseen. Edustaja Voiloshnikov kertoi Duumassa, kuinka hän oli itse nähnyt Sretenskin pääte-paikalla lavantautisia, jotka makasivat suojattomina satees-sa. Ja tällaisia siirtolaisten matkaoloja, joiden kuvausta edellä siteerasimme, kaksi ministeriä (Stolypin ja Krivo-shein) pitävät „siedettävänä”: „siirtolaisten saniteettiolot matkalla ovat siedettäviä”, selostavat he nöyrimmän ala-maisesti, „matkalla monet saavat osakseen sellaisiakin mukavuuksia, joihin eivät ole ennen tottuneet”. Totta tosiaan, virkavallan huolettomuus on ääretön!

Kestettyään tällaisia koettelemuksia „luvattuun maahan” matkatessaan köyhimmät siirtolaiset eivät löydä onnea

Siperiassakaan. Esimerkiksi edustaja Voiloshnikov kuvasi heidän olojaan uusilla paikoilla virallisista tiedotuksista otetuilla sitaateilla seuraavasti.

Eräs virkamies (erityistehtäviä hoitava siirtoasutushallinnon virkamies) kirjoittaa: „Palstat ovat enimmäkseen hajallaan korvessa, missä ei ole vettä, ei viljelyksiä eikä laitumia”. Toinen lisää: „Lainojen antaminen on menettänyt kokonaan talouden pystyttämismerkityksen; lainasumma on sinänsä liian pieni antaakseen tuntuvaan apua talouden pystyttämisessä. Vakiintunut lainanantajärjestys on muutanut tämän asian pelkäksi hyväntekeväisyydeksi, sillä 150 ruplan lainavaroilla on mahdotonta panna kuntoon talous ja tulla toimeen pari vuotta”.

Esimerkin vuoksi otamme tähän samoista virallisista tiedotuksista kuvauksen uudisasukkaiden terveysoloista.

„Lavantaudin jälkeen”, kirjoittaa eräs virkamies *, „täällä on levinnyt yhtä laajalti keripukki; miltei kaikissa asutuksissa, kaikissa mökeissä on tätä tautia sairastavia tai sairastumaisillaan olevia. Usein lojuu samassa tuvassa kumpaankin tautiin sairastuneita. Okur-Shaskin siirtolaisalueella sain nähdä tällaisen kuvan: talon isäntä sairastaa lavantautia kesimisivaiheessa, hänen raskaudentilassa oleva vaimonsa on äärettömän heikko ravinnon puutteen vuoksi; pojalla, joka on noin 12-vuotias, on keripukki ja rauhaset turvoksissa; vaimon sisar sairastaa keripukkia, ei jaksakaan kävellä, ja hänellä on rintalapsi; hänen kymmenvuotiaalla pojallaan on keripukki, verenvuotoa nenästä ja jalat heikot, ja vain hänen miehensä on ainoa terve koko perheessä.

Keripukin ja lavantaudin jälkeen seuraa yösokeus. Tavataan asutuksia, joissa kirjaimellisesti kaikki siirtolaiset, poikkeuksetta kaikki ovat sokeita. Jemnja-joen varrella olevat siirtoalueryhmät on muodostettu yhtäjaksoiseen korpeen, missä ei ole kyntömaata eikä niittyjä, ja parissa kolmessa vuodessa uudisasukkaat ovat hädintuskin saaneet muokatuksi kartanomaansa ja rakennetuksi kurjat hökkelinsä. Omasta viljasta ei ole voinut olla puhuttakaan; elettiin yksinomaan lainan varassa ja kun se oli syöty loppuun, kävi leivän puute hirveäksi; monet näkivät suorastaan nälkää. Leivän puutteeseen on lisättävä juomaveden puute”.

Tällaisia tiedotuksia tavataan tuon tuostakin. Niin kauhistuttavia kuin nämä viralliset tiedotukset ovatkin, eivät ne nähtävästi kerro kuitenkaan kaikkea mitä on, ja kaunistelevalta siinä todellisuutta. Niinpä Kauko-Idässä käynyt yleisen zemstvojärjestön valtuutettu ruhtinas Lvov, joka on,

* „Selostus”, s. 8.

kuten tunnettua, mielipiteiltään maltillinen henkilö, kuvaa Priamurjen aluepiirin siirtoasuttamista seuraavasti:

„Eristyneisyys maailmasta kuin asumattomalla saarella, synkän taigan suomattäiden, soisten laaksojen ja rämettyneiden kukkulain keskellä, tavattoman karut elämänot sekä työ- ja toimeentulo-mahdollisuudet luonnollisestikin lannistavat hengeltään heikkoa ja kerjäläisköyhää siirtolaista. Hän joutuu masennuksen valtaan kulutet-tuaan vähäisen tarmonsä jo heti karua luontoa vastaan käymänsä taistelun alussa, järjestäessään itselleen kurjaa asumusta. Keripukki ja lavantauti valtaavat nääntyneen elimistön ja vievät kalmistoon. Monissa vuonna 1907 perustetuissa asutuksissa on kuolleisuus aivan uskottoman suuri, 25 ja 30 prosenttia. Niissä on yhtä monta ristiä kuin taloakin ja useiden asutusten kohtalona on siirtyminen kokonaan uusille paikoille taikka hautausmaalle. Miten paljon onnettomien per-heiden katkeria kyneleitä, mitkä kallit hautajaiset valtion kustannuk-sistaan, levittävätkä syrjäseuduilla — asuttamisen asemesta! Eivätkä taigan runtelemat viimevuotisen voimakkaan siirtolaisvyöryn rippeet pääse jaloilleen vielä kohtakaan. Monia vielä kuolee, monet pakenevat, palaa-vat Venäjälle, saattavat seudun huonoon huutoon kertomalla kärsimyk-sistään, levittävätkä pelkoa ja pidättävät siirtoasutusta vastaisuudessa. Ilmankos tänä vuonna ilmeneekin tavattoman paljon takaisinmuuttoa Primorjen alueelta ja viisi kertaa vähemmän siirtolaisten virtausta sinne”.

Ruhtinas Lvovilla on syytäkin kauhistella sitä, miten eril-lään ja hyljättynä asuu siirtolainen Siperian äärettömissä taigametsissä, varsinkin Siperiassa vallitsevan tietttömyyden vuoksi. Voidaan kuvitella, kuinka loistavasti siellä nyt edis-tyy erillisten huutoritalouksien pystyttäminen ja lohkotilo-ten muodostaminen, sillä samat agraaripolitiikan johtajat ovat julistaneet „maapolitiikan ratkaisevan käänteen (!) välttämättömyyttä Siperiassa”, „yksityisomistuksen luomista ja lujittamista”, „maapalstojen vakinaista kiinnitystä eri talonpojille vuoden 1906 marraskuun 9 päivän asetuksen nojalla”, „siirtolaisalueiden määräämistä jakaen maat mikäli mahdollista lohkotiloiksi” * j.n.e.

On aivan luonnollista, että kun asuttamisotot ovat tällai-set, niin vv. 1903—1905 asumaan asettuneista siirtolai-sista — siirtoasutushallinnon tietöten mukaan — 10 prosen-tilla ei ollut yhtään ainoaa työjuhtaa, 12 prosentilla oli vain yksi työjuhta, 15 prosentilla ei ollut lehmää ja 25 prosentilla ei ollut auraa (edustaja Gaidarovin puheesta, jonka hän piti 1. istuntokaudella esiintyen silloin sosialidemo-kraattisen duumaryhmän nimessä). Senpä vuoksi edustaja

* „Selostus”, ss. 60, 61, 62.

Voiloshnikovilla on ollut täysi oikeus tehdä samojen virallisten tiedotusten nojalla seuraava yhteenvedo siirtoasutuspolitiikasta vuosilta 1906—1908.

„Kolmen vuoden aikana, vv. 1906, 1907 ja 1908, siirrettiin Uralin taakse 1.552.439 henkeä kumpaakin sukupuolta, puoliksi kerjäläisiä, jotka hallituksen mainostuksella houkuteltiin tuntemattomille seuduille ja heitettiin oman onnensa nojaan. Heistä asettui asumaan — kuten siirtoasutushallinto kirjoittaa — 564.041 henkeä, takaisin palasi 284.984 henkeä kumpaakin sukupuolta. Näin ollen siirtoasutushallinnon tietojen mukaan 849.025 henkilöstä tiedetään jotakin; entä minne ovat toiset joutuneet? Missä ne 703.414 henkeä ovat? Hyvät herrat, hallitus tietää mainiosti heidän katkeran kohtalonsa, mutta se ei puhu heistä; osa heistä on kirjoittautunut vanhoihin kyliin, osa on täydentänyt Siperian proletariaatin rivejä ja käy kerjuulla.

Mutta valtavan suurelle osalle hallitus on järjestänyt kalliit hautajaiset, ja senpä vuoksi hallitus on heistä vaiti”.

Näin toteutuvat Markov II:n toiveet „agraarikysymyksen ratkaisemisesta” siirtoasutuksen avulla. Tällaisen tosiasian edessä on jopa suurpääoman lokakuulaisedustajien täytynyt tunnustaa „siirtoasutustoiminnan viat”. Jo ensimmäisellä istuntokaudella lokakuulaiset lausuvat toivomuksen (ja Duuma hyväksyi tuon toivomuksen), että „siirtolaisten matkaoloja muutettaisiin ja parannettaisiin”, „sijoittamispiireissä luotaisiin niiden kulttuurilliselle ja taloudelliselle kehitykselle välttämättömät edellytykset”, „maata jaettaessa ja siirtolaisia sijoitettaessa kunnioitettaisiin paikallisen talonpoikaiston ja muukalaisväestön etuja ja oikeuksia”. On selvää, että nuo varovasti ja tarkoituksellisen kaksimielisesti lausutut toivomukset ovat toistaiseksi jääneet „huutavan ääneksi korvessa”. Ja lokakuulaistikat nalkuttavat niitä kärkevällisesti vuodesta vuoteen...

„*Neuskaja Zvezda*” № 11,
kesäkuun 3 p:nä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

VALLANKUMOUKSELLINEN NOUSU ³²

Koko Venäjän proletariaatin mahtava toukokuun lakko ja siihen liittyneet katumielenosoitukset, vallankumoukselliset lentolehtiset ja työläisjoukoille pidetyt vallankumoukselliset puheet ovat osoittaneet selvästi, että Venäjä on astunut vallankumouksellisen nousun kauteen.

Tämä nousu ei ole suinkaan tullut yllätyksenä. Ei, Venäjän kaikki elämän ehdot ovat valmistelleet sitä jo kauan aikaa. Joukkolakot Lenan verilöylyn ja vapunvieton yhteydessä vain määräsivät lopullisesti sen tulon. Vastavallankumouksen väliaikainen voitto oli erottamattomasti sidottu työläisten joukkotaistelun lamaantumiseen. Lakkolaisten luku tarjoaa, tosin likimääräisen, mutta ehdottomasti objektiivisen ja tarkan kuvan tuon taistelun mittasuhteista.

Kymmenen vuoden aikana ennen vallankumousta, vuosina 1895—1904, lakkolaisia oli keskimäärin 43 tuhatta vuodessa (pyöreissä luvuissa). Vuonna 1905 heitä oli $2\frac{3}{4}$ miljoonaa, 1906 — 1 miljoona, 1907 — $\frac{3}{4}$ miljoonaa. Vallankumouksen kolmivuotiskaudelle oli luonteenomaista proletariaatin lakkotaistelun niin korkea nousu, *ettei selailaista oltu ennen nähty koko maailmassa*. Sen lasku, joka alkoi vuosina 1906 ja 1907, kävi lopullisesti selväksi vuonna 1908: 175 tuhatta lakkolaista. Vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän valtiokaappaus, joka palautti mustasotnia-laisten tilanherrain ja kauppa- ja teollisuusporhojen Duuman kanssa liitossa olevan tsaristisen yksinvallan, oli joukkojen vallankumouksellisen tarmon lamaantumisen kiertämätön seuraus.

Vuosien 1908—1910 kolmivuotiskausi oli mustasotnialaisen vastavallankumouksen riehunnan, liberaalisen

porvariston petturuuden ja proletariaatin masentumis- ja hajaannustilan aikakautta. Lakkolaisten luku kaiken aikaa supistui laskien 60 tuhanteen vuonna 1909 ja 50 tuhanteen vuonna 1910.

Mutta vuoden 1910 lopulla alkoi huomattava käänne. Mielenosoitukset liberaali Muromtsevin ja Leo Tolstoin kuoleman johdosta kuin myös ylioppilaiden liikehtiminen osoittivat selvästi, että uudet tuulet olivat alkaneet puhalttaa ja että demokraattisten joukkojen mielialassa oli tapahtunut vissi käänne. Vuonna 1911 työväenjoukot alkoivat siirtyä vähitellen *hyökkäykseen*: lakkolaisten lukumäärä kohosi 100 tuhanteen. Eri tahoilta ilmestyi merkkejä siitä, että vastavallankumouksen voiton aiheuttama väsymys ja tyrmistyminen oli menossa ohi ja että vallankumous taas *alkoi vetää* puoleensa. Tehdessään yhteenvetoa tilannearvioinnista Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Yleisvenäläinen konferenssi tammikuussa 1912 totesi, että „laajoissa demokraattisissa piireissä ja ennen kaikkea proletariaatin keskuudessa on havaittavissa alkavaa poliittista vilkastumista. Työläisten lakot vuosina 1910—1911, alkaneet mielenosoitukset ja proletariaatin joukkokokoukset, kaupunkien porvarillis-demokraattisten ainesten keskuudessa alkanut liikehtiminen (ylioppilaslakot) j.n.e.— kaikki nuo ovat ilmauksia siitä, että joukoissa voimistuu vallankumouksellinen mieliala kesäkuun 3 päivän valtakomentoa vastaan”. (Ks. „Tiedonantoa” konferenssista, s. 18*.)

Kuluvan vuoden toiseen neljännekseen mennessä tuo mieliala paisui jo siinä määrin, että se purkautui esiin joukkojen toiminnassa ja sai aikaan *vallankumouksellisen nousun*. Tapahtumain kulku viimeksi kuluneen puolentoista vuoden aikana osoittaa silminnähtävästi, että tuossa nousussa ei ole mitään satunnaista, että sen alkaminen on aivan lainmukaista ja että Venäjän edelläkäynyt kehitys on kiertämättömästi määrännyt sen alkamisen.

Lenan verilöyly oli alkuvaikuttimena siirtymiselle joukkojen vallankumouksellisesta mielialasta joukkojen vallankumoukselliseen nousuun. Ei ole mitään sen valheellisempaa kuin se liberaalinen keksintö, jota Wienissä ilmestyvässä „Pravdassa” Trotski toistelee likvidaattorien perästä, että

* Ks. Teokset, 17. osa, s. 447. Toim.

muka „taistelu yhdistymisvapauden puolesta on sekä Lenan murhenäytelmän että myöskin siitä maassa aiheutuneen mahtavan jälkikäiun *pohja*”. Lenan lakossa ei esitetty laisinkaan yhdistymisvapautta enempää erikoisvaatimuksena kuin päävaatimuksenaakaan. Lenan verilöylyssä ei tullut laisinkaan esille juuri yhdistymisvapauden puuttuminen, vaan se, ettei olla vapaita... provokaatiosta, yleisestä oikeudettomuudesta, silmittömästi mielivallasta.

Lenan verilöyly, kuten jo selvitimme „Sotsial-Demokratian”³³ 26. numerossa, oli kesäkuun 3 päivän monarkian *koko* valtakomennon mitä täsmällisintä heijastusta. Lenan tapahtumille ei ollut laisinkaan luonteenomaista taistelu jonkin yhden *oikeuden* puolesta, vaikkapa kardinaalisimman, proletariaatille tärkeimmän oikeuden puolesta. Niille oli luonteenomaista alkeellisimmankin laillisuuden täydellinen puuttuminen *kaikissa* suhteissa. Niille oli luonteenomaista se, että provokaattori, vakoilija, ohrana, tsaarin palvelija ryhtyi ilman mitään poliittista syytä toimeenpanemaan joukkoampumisia. Juuri tämä Venäjän elämän yleinen oikeudettomuus, juuri toivottomuus ja mahdottomuus taistella joidenkin erillisten *oikeuksien* puolesta, juuri tämä tsaarin monarkian ja koko sen valtakomennon parantumattomuus tuli Lenan tapahtumissa esille niin kirkkaasti, että se *sytytti* joukoissa *vallankumouksellisen* tulen.

Kun liberaalit ovat olleet ja ovat nytkin pakahtumaisillaan yrittäessään selittää Lenan tapahtumien ja toukokuun lakkojen olleen luonteeltaan ammatillista liikettä ja taistelua „oikeuksien” puolesta, niin jokaiselle, joka ei ole liberaalien (eikä likvidaattorien) kiistojen sokaisema, on selvää toinen seikka. On selvää joukkolakon *vallankumouksellinen* luonne, jota on korostettu erikoisesti siinä sosialidemokraattisten ryhmien (vieläpä yhden eserräläisenkin työläisryhmän!) pietarilaisessa vappujulistuksessa, jonka julkaisemme kokonaisuudessaan kroniikkaosastossa ja jossa on toistettu VSDTP:n Yleisvenäläisen konferenssin tammikuussa 1912 heittävät tunnuslauseet.

Lenan ja toukokuun lakkojen vallankumouksellisen luonteen tärkeimpänä vahvistuksena eivät kuitenkaan ole tunnuslauseet. Tunnuslauseissa *on puettu sanoiksi* se, mitä tosiasiat puhuvat. Seudulta toiselle siirtyvien joukkolakkojen tosiasia, niiden lakkojen valtava kasvu, niiden

leviämisen nopea vauhti, työläisten rohkeus, joukkokokousten ja vallankumouksellisten puheiden toistuminen yhä useammin, vaatimus, että on lopetettava sakottaminen vapun vieton johdosta, Venäjän ensimmäisen vallankumouksen ajoilta meille tuttu poliittisen ja taloudellisen lakon yhteenkietoutuminen,— kaikki se osoittaa päiväselvästi, että liikkeen todellinen luonne on *joukkojen vallankumouksellisessa nousussa*.

Palauttakaamme mieleen vuoden 1905 kokemus. Tapah-
tummat osoittavat, että vallankumouksellisen joukkolakon *perinne elää* työläisten keskuudessa ja että työläiset ovat heti nostaneet ylös ja elvyttäneet tuon perinteen. Vuoden 1905 ennennäkemätön lakkoliikkeen nousu toi tullessaan 810 tuhatta lakkolaista vuoden ensimmäisellä ja 1.277.000 lakkolaista vuoden viimeisellä neljänneksellä taloudellisten ja poliittisten lakkojen kietoutuessa toisiinsa. Likimääräisten laskelmien mukaan Lenan lakoissa oli mukana noin 300 tuhatta työläistä ja toukokuun lakoissa noin 400 tuhatta työläistä lakkojen yhä kasvaessa. Sanomalehtien — liberaalistenkin sanomalehtien — jokaisessa numerossa kerrotaan siitä, kuinka lakkoliikkeen palo paisuu yhä. Vuoden 1912 toinen neljännes ei ole vielä kulunut aivan kokonaan umpeen, mutta jo nyt hahmottuu aivan selvästi se tosiasia, että vallankumouksellisen nousun alku vuonna 1912 lakkoliikkeen mittasuhteiden puolesta *ei ole pienempi, vaan pikemminkin suurempi* kuin sama alku vuonna 1905!

Venäjän vallankumous on ensi kerran kehittänyt laajassa mitassa tämän proletaarisen agitaatiomenetelmän: joukkojen ravistelemisen, yhteenliittämisen ja vetämisen mukaan taisteluun. Ja nyt proletariaatti uudestaan ja vielä varmemmin käyttää tuota menetelmää. Mikään voima maailmassa ei voisi toteuttaa sitä, minkä proletariaatin vallankumouksellinen etujoukko toteuttaa tuon menetelmän avulla. Äärettömän suuressa maassa 150-miljoonaisine väestöineen, joka elää hajallaan valtavalla alueella, poljettuna, oikeudettomana ja pimeydessä, virkavallan, poliisien ja urkkijain sakkujen joukkojen eristäessä sitä „vahingollisilta vaikutuksilta” — *koko tämä maa joutuu käymistilaan*. Sekä työläisten että talonpoikain takapajuisimmatkin kerrokset joutuvat suoranaiseen ja välilliseen kosketukseen lakkolaisten kanssa. Näyttämölle ilmestyy heti satoja tuhansia vallankumouksellisia agitaattoreita, joiden vaikutus lisääntyy

tavattomasti sen takia, että he ovat erottamattomasti sidottuja pohjakerroksiin, joukkoihin, pysyvät niiden riveissä, taistelevat *jokaisen* työläisperheen kipeimpien jokapäiväisten tarpeiden puolesta ja liittävät tähän jokapäiväisten taloudellisten tarpeiden puolesta käytävään välittömään taisteluun poliittisen vastalauseen ja taistelun monarkiaa vastaan. Vastavallankumous toi jo miljoonien ja kymmenien miljoonien keskuuteen polttavaa vihaa monarkiaa kohtaan, monarkian osuuden ymmärtämisen ituja, ja nyt eturivissä kulkevien pääkaupunkilaistyöläisten tunnustause — eläköön demokraattinen tasavalta! — tunkeutuu herkeämättä tuhansia uomia myöten jokaisen lakon jäljestä takapajuisiin kerroksiin, syrjäisimmillekin seuduille, „kansaan”, „Venäjän syvyyksiin”.

Liberaali Severjaninin järkeily lakosta on hyvin kuvaava; „Russkije Vedomosti” on ottanut mielihyvin vastaan tämän järkeilyn ja „Retsh” on myötämielisesti lainannut sen.

„Onko työläisillä jotakin syytä sekoittaa toukokuun 1 päivän lakoon taloudellisia tai yleensä mitään (!) vaatimuksia?”, kysyy herra Severjanin ja vastaa: „Uskon varmasti, ettei sitä ole. Jokainen taloudellinen lakko voidaan ja on aloitettava vasta sen jälkeen, kun on vakavasti punnittu sen mahdollisuudet... Useimmiten ei ole mitään syytä sitoa tuollaisia lakkoja nimenomaan toukokuun 1 päivään... Ja tuntuu jotenkin kummalliselta: vietämme yleismaailmallista työväen juhlapäivää ja sen johdosta vaadimme 10 prosentin palkanlisäystä tietyistä mitkalikangaslajeista”.

Näin järkeilee liberaali! Ja „parhaimmat” liberaaliset lehdet, jotka haluavat, että niitä pidettäisiin demokraattisina lehtinä, ottavat myötämielisesti vastaan tuon äärettömän typeryyden, halpamaisuuden ja kataluuden!

Liberaalin vaikuttavien korulauseiden takana piilee porvarin mitä karkein omanvoitonpyyntö ja vastavallankumouksellisen mitä halpamaisin pelkuruus. Liberaali haluaisi, että isännän taskut pysyisivät koskemattomina. Hän haluaisi „yhdistymisvapauden” hyväksi toimeenpantua „säädyllistä” ja „vaaratonta” mielenosoitusta! Mutta proletariaatti sen sijaan vetää joukkoja *vallankumoukselliseen* lakkoon, joka yhdistää politiikan ja talouden erottamattomasti toisiinsa, lakkoon, joka vetää mukaan takapajuisimmatkin kerrokset sillä, että saavuttaa menestystä

taistelussa viipymättömistä parannuksista työläisten elämään, ja joka samalla nostattaa väkeä taisteluun *tsaarin monarkiaa vastaan*.

Niin, vuoden 1905 kokemus loi syvän ja suuren joukkolakkoperinteen. Eikä saa unohtaa, mihin nämä lakot Venäjällä johtavat. Sitkeät joukkolakot ovat meillä erottamattomasti sidottuja *aseelliseen kapinaan*.

Älköön tulkittako väärin näitä sanoja. Kysymys ei ole laisinkaan *kapinakehotuksesta*. Sellainen kehoitus olisi tällä hetkellä mitä harkitsemattominta. Kysymys on *yhteydestä* lakon ja kapinan välillä Venäjällä.

Miten kapina *kehkeytyi* vuonna 1905? Ensinnäkin joukkolakot, mielenosoitukset ja joukkokokoukset saivat aikaan sen, että väkijoukon yhteenottoja poliisin ja sotaväen kesken alkoi tapahtua useammin. Toiseksi, joukkolakot nostattivat talonpoikaiston useihin osittaisiin, hajanaisiin, puolittain vaistonvaraisiin kapinoihin. Kolmanneksi, joukkolakot levisivät hyvin nopeasti sotaväen keskuuteen ja laivastoon saaden aikaan siellä yhteenörmäyksiä taloudellisella pohjalla („rokka-” y.m. „mellakoita”) ja sittemmin kapinoita. Neljänneksi, vastavallankumous *itse* aloitti kansalaissodan panemalla toimeen pogromeja, pieksämällä demokraatteja j.n.e.

Vuoden 1905 vallankumous ei päättynyt tappioon laisinkaan sen vuoksi, että se meni „liian pitkälle”, että joulukuun kapina oli „keinotekoinen”, kuten liberaalien y.m. keskuudesta lähtöisin olevat luopiot luulevat. Päinvastoin tappion syy oli siinä, *ettei* kapina mennyt *riittävän* pitkälle, *ettei* tietoisuus sen välttämättömyydestä ollut levinnyt riittävän laajasti eikä sitä oltu vankasti omaksuttu vallankumouksellisten luokkien keskuudessa, *ettei* kapinaa suoritettu yksissä miehin, päättävästi, järjestyneesti, samanaikaisesti kaikkialla ja hyökkäävästi.

Tarkastelkaamme, onko nykyään havaittavissa *kapinan kehkeytymisen* oireita? Ettemme joutuisi vallankumouksellisen innostuksen lumoihin otamme *lokakuulaiset* todistajiksemme. Lokakuulaisten saksalainen liitto Pietarissa kuuluu suurimmalta osaltaan niin sanottuihin „vasemmistolaisiin” ja „perustuslaillisiin” lokakuulaisiin, joista kadetit erikoisesti pitävät ja jotka (toisiin lokakuulaisiin ja kadetteihin verrattuina) kykenevät kaikkein „objektiivisimmin” seuraa-

maan tapahtumia pyrkimättä pelottelemaan esivaltaa vallankumouksella.

Näiden lokakuulaisten äänenkannattaja „St.-Petersburger Zeitung” * kirjoitti poliittisessa viikkokatsauksessaan toukokuun 6 (19) päivänä seuraavaa:

„On koittanut toukokuu. Säästä riippumatta se ei ole pääkaupunkilaisille tavallisesti kovinkaan mieluinen, sillä se alkaa *proletaarien „juhlalla”*. Tänä vuonna, työläisten ollessa vielä Lenan mielenosoitusten aikaansaaman vaikutuksen lumoissa, oli vapunpäivä erikoisen vaarallinen. Kaikenlaisten lakkoja ja mielenosoituksia koskevien huhujen kyllästävässä pääkaupungin ilmassa haiskahti tulipalolta. Uskollinen poliisimme oli ilmeisen levoton, se pani toimeen kotitarkastuksia, vangitsi joitakin henkilöitä ja valmisti vahvoja komennuskuntia katumielenosoitusten estämiseksi. Se, että poliisilaitos ei keksinyt mitään älykkäämpää kuin kotitarkastusten suorittamisen työväen sanomalehtien toimituksissa ja niiden sanomalehtien toimittajain korjaamisen telkien taa, se seikka puhuu siitä, ettei tunnettu kovinkaan syvällisesti niitä lankoja, joiden avulla työläisten nukkerykköjen liikkeitä ohjattiin. Mutta nuo langat ovat olemassa. Sen puolesta puhuvat lakon kurinalaisuus ja monet muut seikat. Siksi tuo toukokuun lakko, suurin tähänastisista lakoista — lakossa oli 100, jopa 150 tuhatta suurten ja pienten verstaiden työläistä — olikin niin kauhea. Se oli vain rauhallinen paraati, mutta tuon sotajoukon rivien sulkeutuneisuus kiinnittää huomion puoleensa. Tämä on sitäkin merkittävämpää, kun käsi kädessä työläisten taannoisen kiihtymyksen kanssa oli muitakin huolestuttavia ilmiöitä. Laivastomme eri aluksilla on vangittu *matruuseja* vallankumouksellisen propagandan harjoittamisesta. Kaikista niistä tiedoista päätellen, jotka ovat päässeet pujahtamaan sanomalehtiin, meidän muutenkin vähälukuisilla sotalaivoillamme asiat eivät ole hyvin... *Rautatieläisetkin* tuovat mieleen levottomia ajatuksia. Tosin ei missään vielä ole edes yritetty järjestää lakkoa, mutta vangitsemiset — varsinkin sellaiset silmäänpistävät vangitsemiset kuin Nikolain rautatien asemapäällikön apulaisen A. A. Ushakovin vangitseminen — osoittavat, että tälläkin alalla on vissi vaara olemassa.

Kypsymättömien työläisjoukkojen vallankumoukselliset yritykset voivat luonnollisestikin vaikuttaa vain vahingollisesti Duuman vaalien lopputulokseen. Nämä yritykset ovat sitäkin järjettömpiä, kun... tsaari on nimittänyt Manuhinin ja Valtakunnanneuvosto on hyväksynyt työväenvakuutuksen”!

Näin järkeilee saksalainen lokakuulainen. Me puolestamme huomautamme, että matruuseihin nähden olemme saaneet itse paikalta tarkat tiedot, jotka todistavat „Novoje Vremjan” liioitelleen ja paisuttaneen asiaa. Ohrana „tekee työtä” ilmeisen provokatorisesti. Ennenaikaiset

* — „Pietarilainen Lehti”. Toim.

kapinayritykset olisivat äärimmäisen harkitsemattomia. Työläisetujoukon on käsitettävä, että aikanaan suoritettavan — s.o. voitokkaan — aseellisen kapinan perusehto Venäjällä on se, että demokraattinen talonpoikaisto tukee työväenluokkaa ja että armeija on aktiivisesti mukana.

Vallankumouskausiina joukkolakoilla on oma objektiivinen logiikkansa. Ne sinkoavat satoja tuhansia ja miljoonia kipi-
nöitä kaikkiin suuntiin, ja ympärillä on tulenarkaa ainesta: äärimmäinen suuttumus, ennenkuulumattoman tuskallinen nälänhätä, synkkä mielivalta, „kerjäläisen”, „musikan” ja sotamiehen häikäilemätön ja kyynillinen pilkkaaminen. Lisätäkää tähän mustasotnialaisten harjoittamat tavattoman hillittömät juutalaisvainot, joita typerän ja verenhimoisen Nikolai Romanovin hovikopla salaa tukee ja ohjaa... „Niin on ollut ja niin tulee olemaan”³⁴: nämä enteelliset sanat sanoi ministeri Makarov oman päänsä, oman luokkansa ja oman tilanherra-tsaarinsa pään menoksi!

Joukkojen vallankumouksellinen nousu asettaa jokaiselle työläisissäidemokraatille, jokaiselle rehelliselle demokraatille suuret ja vastuunalaiset velvollisuudet. „Tuettava kaikinpuolisesti joukkojen alkavaa liikettä (nyt on jo sanottava: joukkojen *alkanutta vallankumouksellista* liikettä) sekä laajennettava sitä ottaen lipuksi puolueen täysin toteutettavissa olevat tunnukset” — näin VSDTP:n Yleisvenäläinen konferenssi määritteli nuo velvollisuudet. Puolueen tunnuslauseiden — demokraattinen tasavalta, 8 tunnin työpäivä, tilanherrain kaiken maan konfiskointi — on tullava *kaikkien* demokraattien tunnuslauseiksi, *kansan* vallankumouksen tunnuslauseiksi.

Joukkojen liikkeen tukemiseksi ja laajentamiseksi tarvitaan *organisaatiota ja organisaatiota*. Ilman maanalaista puoluetta tätä työtä ei voida tehdä ja on turhaa puhuakaan siitä. Joukkojen rynnistystä tuettaessa ja laajennettaessa on tarkkaavaisesti otettava huomioon vuoden 1905 kokemus ja kapinan välttämättömyyttä ja kiertämättömyyttä selitetäessä on varoitettava ja pidätettävä ryhtymästä tällaisiin *ennenaikaisiin* yrityksiin. Joukkolakkojen kasvu, toisten luokkien mukaanvetäminen taisteluun, järjestöjen tila, joukkojen mieliala — tämä osoittaa itsestään sen hetken, jolloin kaikki voimat on yhdistettävä yksissä miehin suoritettavaan, ratkaisevaan, hyökkäävään ja rajattoman roh-

keaan vallankumouksen rynnistykseen tsaarin monarkiaa vastaan.

Ilman voitokasta vallankumousta ei Venäjällä tule olemaan vapautta.

Ilman proletaarien ja talonpoikain kapinan toimeenpanemaa tsaarin monarkian kukistamista ei Venäjällä voi olla voitokasta vallankumousta.

*„Sosial-Demokrat” № 27,
kesäkuun 17 (4) pnä 1912*

*Julkaistaan „Sosial-Demokrat” lehden
tekstiin mukaan*

**TAMMIKUUSSA 1912 PIDETYN
VSDTP:n YLEISVENÄLÄISEN KONFERENSSIN
TUNNUKSET JA TOUKOKUUN LIIKE**

Toisesta paikasta tässä numerossa lukija löytää sen lentolehtisen täydellisen tekstin, jonka Pietarin työläiset painattivat ja levittivät tästäpuolin kuuluisaksi tulleen vappujuhlan vieton edellä. Tuohon lentolehtiseen kannattaa hyvinkin kiinnittää huomiota, sillä se on Venäjän työväenliikkeen historiassa ja puolueemme historiassa mitä tärkein asiakirja.

Lentolehtinen heijastaa *eräänlaista* sosialidemokraattisen puolueen hajaannustilaa pääkaupungissa, koska vetoomusta ei ole allekirjoittanut Pietarin komitea, vaan erinäiset sosialidemokraattiset ryhmät ja vieläpä yksi sosialivallankumouksellinenkin työläisryhmä. Useimmilla Venäjän paikkakunnilla puolueemme tila onkin juuri sellainen, että johtavia komiteoita ja keskuksia alituisesti vangitaan ja alinomaa niitä syntyy uudestaan, koska on olemassa kaikenlaisia tehtaiden, ammattialojen, alapiirien ja piirien sosialidemokraattisia ryhmiä, juuri niitä „soluja”, jotka ovat aina herättäneet vihaa liberaaleissa ja likvidaattoreissa. Näiden herrojen aikakauslehden viimeksi ilmestyneestä niteestä („Nasha Zarja”, 1912, № 4) lukija näkee taas, kuinka hra V. Levitski, kiemurrellen voimattomassa kiukussa ja *vuodattaen* sadatuksia, sähisee sitä vastaan, että „puoluetta herätetään henkiin elvyttämällä keinotekoisesti poliittisesti kuolleita soluja”.

Tarkastelemamme lentolehtisen tekee erikoisen tyypilliseksi, erikoisen merkillepantavaksi juuri se seikka, että Pietarin komitean vangitsemisen vuoksi näyttämölle joutuivat astumaan juuri ne *solut*, jotka poliisilaitoksen tahdosta olivat vapautuneet likvidaattorien vihaamasta „johta-

vasta keskuksesta". Tämän jokaisesta vallankumousmiehestä murheellisen seikan vuoksi tuli näkyviin solujen *itsenäinen* elämä. Solujen täytyi kiireimmiten, hurjien poliisivainojen alaisina,—kun poliisi suorastaan raivosi toukokuun 1 päivän edellä,—koota voimiaan, järjestää yhteyksiä, ennallistaa „*maanalaisuutta*". Lentolehtisen alle merkityt ryhmät, edustajat j.n.e.—kaikki ne ovat juuri sitä *maanalaisuutta*, jota liberaalit ja likvidaattorit vihaavat. Samaan aikaan, kun tuo likvidaattorien johtaja hra Levitski — „Nasha Zarjan" ja „Zhivoje Delon" nimessä — tietysti suu vaahdossa hyökkää „*maanalaisuuden palvontaa*" vastaan (ks. mainitun kirjusen 33. sivua), saamme Pietarin lentolehtisestä tarkan ja täydellisen asiakirjan, joka osoittaa meille tuon maanalaisuuden olemassaolon, sen elinkykyisyyden, sen toiminnan *sisällön* ja merkityksen.

Vangitsemiset ovat pyyhkäisseet pois Pietarin komitean — ja nyt saadaankin nähdä, millaisia maanalaiset solut sinänsä ovat, mitä ne tekevät ja kykenevät tekemään, mitä aatteita ne ovat todella omaksuneet ja itsessään kehittäneet eivätkä yksinkertaisesti ottaneet puolueen ylimmältä instanssilta,—mitkä aatteet ovat todella työläisten suosiossa.

Lentolehtisestä näkyy, mitä solut tekevät: ne jatkavat työtä, jota suoritti väliaikaisesti hajotettu (maanalaisuuden kaikkien, monenlaisten vihollisten iloksi hajotettu) Pietarin komitea. Ne jatkavat vappujuhlan valmistelua. Ne palauttavat kiireesti ennalleen *erilaisten* maanalaisen sosialidemokraattisten ryhmien välisiä yhteyksiä. Ne vetävät mukaan myöskin eserrä-työläisiä käsittäen hyvin, mikä merkitys on proletariaatin yhdistymisellä elävässä vallankumouksellisessa työssä. Ne kokoavat yhteen noita erilaisia sosialidemokraattisia ryhmiä ja jopa yhden „socialistivallankumouksellistenkin työläisten ryhmän" *tiettyjen* taistelutunnusten avulla. Ja siinä sitten tulee esiin juuri liikkeen todellinen *luonne*, proletariaatin todellinen *mieliala*, VSDTP:n ja *sen tammikuussa pidetyn* Yleisvenäläisen konferenssin todellinen *voima*.

Vangitsemisten vuoksi ei ole olemassa sellaista hierarkista instanssia, joka voisi määrätä esitettäväksi noita eikä näitä tunnuksia. Siis proletaarijoukot voidaan liittää yhteen, sosialidemokraattiset työläiset ja jopa osa

socialistivallankumouksellisistakin työläisistä voidaan liittää yhteen *vain* sellaisilla tunnuksilla, jotka ovat joukoille todella kiistattomia,— vain niillä tunnuksilla, joille ei anna voimaa „ylhäältä annettu määräys” (kuten demagogit ja likvidaattorit sanovat), vaan vallankumouksellisten työläisten oma *vakaumus*.

Ja kuinka on käynyt?

On käynyt niin, että Pietarin komitean hajottamisen *jälkeen*, kun sitä ei voitu heti palauttaa ennalleen, kun työläisryhmät saattoivat vaikuttaa toinen toisiinsa vain aatteellisesti, mutta eivät organisatorisesti, *omaksuttiin VSDTP:n Yleisvenäläisen konferenssin tunnukset, konferenssin, joka kokoontui tammikuussa 1912 ja joka herättää liberaaleissa, likvidaattoreissa, Lieberissä, Trotskissa ja kumpp. suorastaan raivoisaa, silmitöntä vihaa!*

„Tunnuksinamme olkoot”, kirjoittivat Pietarin työläiset lentolehtisessään, „perustava kokous, 8 tunnin työpäivä, tilanherrain maiden konfiskointi”. Ja edelleen siinä heitetään tunnus: „Alas tsaarihallitus! Alas kesäkuun 3 päivän itsevaltiudellinen perustuslaki! Eläköön demokraattinen tasavalta! Eläköön sosialismi!”

Tästä opettavaisesta asiakirjasta näemme, että *kaikki VSDTP:n konferenssin esittämät tunnukset on Pietarin proletariaatti omaksunut ja että niissä kuvastuvat Venäjän uuden vallankumouksen ensi askeleet. Kaikenlaiset parjaajat ja tammikuun konferenssin moittijat voivat jatkaa likaista puuhaansa niin paljon kuin haluavat. Pietarin vallankumouksellinen proletariaatti on antanut heille vastauksen. Se työ, jota vallankumouksellinen sosialidemokratia alkoi tehdä jo kauan ennen viime konferenssia kutsuen proletariaattia *kansan* vallankumouksen johtajaksi, on kantanut hedelmänsä huolimatta kaikista poliisivainoista, huolimatta vappua edeltäneistä vallankumouksellisten yltiömaisistä vangitsemisista ja vainoamisesta, huolimatta liberaali- ja likvidaattorilehdistön valhe- ja haukkumatulvista.*

Sadat tuhannet Pietarin proletarit — ja heidän jälkeensä Venäjän kaikkien kolkkien työläiset — ryhtyivät lakkoon ja lähtivät katumielenosoituksiin, eivät porvarillisen yhteiskunnan eräänä erillisenä luokkana, eivät vain „omine” ammatillisine tunnuksineen, vaan hegemonina, joka kohottaa vallankumouksen lipun koko kansan *puolesta*, koko kansan nimessä, herättääkseen ja nostattaakseen taisteluun

kaikki ne luokat, jotka tarvitsevat vapautta ja kykenevät sitä vaatimaan.

Proletariaatin vallankumouksellinen liike Venäjällä on noussut entistä korkeammalle asteelle. Kun se vuonna 1905 alkoi joukkolakoista ja gaponilaisliikkeestä, niin v. 1912, vaikka poliisit ovat hajottaneet puolueemme järjestöjä, liike alkaa joukkolakoista ja *tasavallan lipun ylösnostamisesta!* Erilliset „solut”, hajallaan olevat työläisten „ryhmät” tekevät tehtävänsä mitä raskaimmista ja vaikeimmista olosuhteista huolimatta. Proletariaatti perusti omat „vappukomiteansa” ja nousi taisteluun *vallankumouksellisin* toiminta-ohjelmin, jollaisen ansaitsee luokka, jonka kutsumuksena on ihmiskunnan vapauttaminen palkkaorjuudesta.

Toukokuun liike osoittaa meille myös sen, mikä merkitys on joillakin *sanoilla* „yhdistymisestä” ja miten työväen yhdistyminen *käytännössä* tapahtuu. Eserräpuolueen edustaja Rubanovitsh kirjoittaa Burtsevin pariisilaisessa „Budushtsheje” lehdessä³⁵, että „on merkittävä seuraava tämän vappujuhlan erinomainen piirre: valmistavissa kokouksissa Pietarin työläiset kieltäytyivät tunnustamasta sitä jaotusta, joka on olemassa erilaisten sosialististen ryhmien välillä; ...sopimuksen tavoittelu oli vallalla”. Uudelleen painattamamme lentolehtinen osoittaa selvästi, mitkä *tosiasiat* ovat antaneet aihetta tuollaiseen johtopäätökseen. Se on se tosiasia, että sosialidemokraattiset solut, jotka olivat menettäneet johtavan keskuksen, ottivat jälleen yhteyksiä kaikkiin ja kaikenlaisiin ryhmiin ja kutsuivat mukaan työläisiä, olipa näiden ajatustapa millainen tahansa, ja *propagoivat heille kaikille* omia puoluetunnuksiaan. Ja nämä puoluetunnukset saivat *kaikkien* työläisten kannatuksen juuri sen vuoksi, että ne ovat oikeita, että ne vastaavat proletariaatin vallankumouksellisia tehtäviä, että niihin sisältyvät yleiskansallisen vallankumouksen tehtävät.

Yhdistyminen tapahtui sen vuoksi, että VSDTP:n tammi-kuun konferenssi hylkäsi ulkomaisten pikkuryhmien tyhjäänpäiväisen välipuheilla leikkittelyn, hylkäsi vallankumouksellisen puolueen hävittäjien tyhjäänpäiväisen mielitelemisen ja esitti *aikanaan* selvät ja täsmälliset taistelutunnukset. Proletariaatin yhdistymistä vallankumouksellisessa esiintymisessä ei ole saatu aikaan proletaarisen (socialidemokraattisen) ja epäproletaarisen (socialistivallankumouksellisen, eserrien) puolueen sopimuksilla, ei sopimalla

sosialidemokraattisesta puolueesta erkaantuneiden likvidaattorien kanssa, vaan siten, että Venäjän sosialidemokraattisten järjestöjen työntekijät ovat liittyneet yhteen ja huomioineet oikein ajankohdan tehtävät.

Se on hyvä opetus niille, jotka kallistaen korvansa bundilaisten liberaalien ja wieniläisten Trotskien jaarittelulle saattavat vielä uskoa „yhteenliittymiseen”... likvidaattorien kanssa. Surullisen kuuluisa Lieberin, Trotskin ja likvidaattorien „Organisaatiokomissio” huusi koko maailmalle „yhteenliittymisestä”, mutta itse asiassa se ei voinut esittää eikä esittänyt *ainoatakaan* sellaista tunnusta, joka tosiasiallisesti yhdistäisi työväen vallankumouksellista taistelua. Likvidaattorit esittivät *omia*, epävallankumouksellisia tunnuksiaan, liberaalisen työväenpolitiikan tunnuksia, mutta liike kehittyi niistä piittaamatta. Se juuri onkin pohjana trotskilaisissa kaskuissa „yhdistymisestä”!

Huhtikuun 23 (toukokuun 6) pnä Wienissä Trotski, vannon ja vakuuttaen „yhdistävänsä” ja sättien konferenssia kaikin tavoin, uskotteli hyväsydämisille ihmisille, että „taistelu liittoutumisvapauden puolesta” on Lenan tapahtumien ja sen jälkikaikujen „perustana” (!), että „tämä vaatimus on ollut ja tulee olemaan proletariaatin vallankumouksellisen mobilisaation *keskiönä*” (!!). Kului viikon verran, ja „Pietarin kaikkien järjestyneiden työläisten edustajat”, „sosialidemokraattinen Yhtenäisyys”, „kaupungin sosialidemokraattinen keskusryhmä”, „eserrätöläisten ryhmä”, „sosialidemokraattisten työläisten ryhmä” ja „vappukomiteoiden edustajat” pyyhkäisivät pois nuo likvidaattorien myötäilijän viheliäiset korulauseet kuin pölyn.

Pietarin sosialidemokraattinen proletariaatti ymmärsi, että uusi vallankumoustaistelu on aloitettava *koko kansan vapauden* nimessä eikä vain jonkin yhden oikeuden nimessä, vaikkapa tuo oikeus olisi kaikkein oleellisin, kaikkein tärkein työväenluokalle.

Pietarin sosialidemokraattinen proletariaatti ymmärsi, että sen on yleistettävä vaatimukset eikä pirstottava niitä osiin,— että liittoutumisvapaus sisältyy tasavaltaan eikä päinvastoin,— että on iskettävä keskikohtaan, käytävä pahan alkulähteen kimppuun, hävitettävä koko järjestelmä, koko mustasotnialais-tsaristinen järjestelmä Venäjällä.

Pietarin sosialidemokraattinen proletariaatti ymmärsi, että on naurettavaa ja tyhmää kääntyä liittoutumisvapaus-

vaatimuksella Nikolai Romanovin *puoleen*, mustan Duuman *puoleen*, että on naurettavaa ja tyhmää edellyttää, että Venäjän nykyinen valtiojärjestelmä, meidän „itsevaltiudellinen kesäkuun 3 päivän perustuslakimme” voitaisiin yhdistää liittoutumisvapauden kanssa,— että yleisen ja kauttaaltaisen oikeudettomuuden maassa, maassa, jossa kaikkialla rehottaa mielivalta ja provosointi viranomaisten taholta, maassa, jossa ei ole „vapautta” edes yksinkertaisen avun antamiseen kymmenille miljoonille nälkäisille, sellaisessa maassa voivat vain liberaaliset jaarittelijat ja liberaaliset työläispoliitikot asettaa liittoutumisvapauden „vallankumouksellisen mobilisaation keskiöksi”.

Pietarin sosialidemokraattinen proletariaatti on ymmärtänyt tämän ja kohottanut *tasavallan* lipun vaatien 8 tunnin työpäivää ja tilanherrain maiden konfiskointia, jotka ovat ainoa tae vallankumouksen todella demokraattisesta luonteesta.

„Sotsial-Demokrat” № 27,
kesäkuun 17 (4) pnä 1912

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

LIKVIDAATTORIT VALLANKUMOUKSELLISTA JOUKKOLAKKOA VASTAAN

Tämän lehden pääkirjoitus oli jo annettu kirjapainoon, kun saimme likvidaattorien „Nevski Golos” lehden 1. numeron. Tunnettu likvidaattori V. Jeshov „Nasha Zarja” lehdestä palkitsi uuden äänenkannattajan heti sellaisella kukkasella, ettei voi muuta kuin ihmetellä! Olkaa hyvää, lukekaa:

„Tämän vuoksi” (s.o. lakkojen monipuolisuuden vuoksi, joissa milloin rajoituttiin pelkkään vastalauseeseen vapun vietosta sakottamista vastaan, milloin taas lisättiin tuohon vastalauseeseen taloudellisia vaatimuksia j.n.e.) „tuli vastalauseen periaatteellinen luonne (eihän sitä neljännesruplan takia lakkoiltu) monissa tapauksissa hämätyksi (I??), taloudellisilla vaatimuksilla sitä mutkistettiin...

Työläisten oman kokemuksen olisi pitänyt opettaa heille, ettei ole tarkoituksenmukaista (II) mutkistaa vastalauseitaan taloudellisilla vaatimuksilla aivan samoin kuin mutkistaa (?) tavallista lakkoa periaatteellisilla vaatimuksilla.

Työläisjoukkojen mielialaa on lujitettava järjestöllisesti. On tehostettava agitaatiota ammattiliittojen hyväksi, on värvättävä niihin uusia jäseniä. Tämä on semmitenkin välttämätöntä kun työläisten keskuudessa on nykyään melko paljon hurjapäitä, jotka ovat innostuneet joukkoliikkeeseen ja esiintyvät joukkokokouksissa *liittoja vastaan*, koska ne ovat muka hyödyttömiä ja tarpeettomia.

Edessämme on taloudellisten” (ainoastaanko?) „lakkojen kausi. Jos ne kietoutuisivat yhteen työläisten poliittisten esiintymisten kanssa, olisi se auttamaton virhe (III). Sellainen sekoittaminen vaikuttaisi vahingollisesti (II??) niin taloudelliseen kuin poliittiseenkin taisteluun”.

Siinä on teille kokonaisuudessaan liberaalinen hra Severjanin likvidaattorin kopioimana! Ei ole lainkaan ymmärretty sitä, että *vallankumouksellinen* joukkolakko *välttämättä* yhdistää itseensä sekä taloudellisen että poliittisen lakon,—ahdasmielisyyttä, nousun vallankumouksellisen

luonteen hirveää vääristelyä ja yrityksiä soveltaa siihen „tavallisten lakkojen” mittapuuta,— ehta taantumuksellinen neuvo, että „ei pidä mutkistaa” politiikkaa talouskysymyksillä eikä pidä „kietoa” niitä yhteen,— Struvelle ja Maklakoville sopiva hyökkäys legaalisessa lehdistössä vallankumouksellisia sosialidemokraattisia työläisiä vastaan: „hurjapäät nähkääs” ovat „liittoja vastaan”!

Liberaali ei ymmärrä vallankumouksellista sosialidemokraattia muuten kuin että tämä muka on „liittoja vastaan”. Mutta työläiset joukkokokouksissa eivät tietenkään olleet „liittoja vastaan”, vaan vastustivat vallankumouksellisten tunnusten vaihtamista liberaaliin, mitä hra Jezhov ja kumpp. harjoittavat. Ei liittoutumisvapaus ole meidän tunnuksemme, sanoivat työläiset, ei yksinomaan „ammattillisilla liitoilla” eikä pääasiallisesti niillä saada liikettämme „lujitetuksi organisatorisesti”. Tunnuksenamme on tasavalta (ks. Pietarin työläisten vetoomusta), me rakennamme *illegaalista* puoluetta, joka kykenee johtamaan joukkojen vallankumouksellista rynnistystä tsaristista monarkiaa vastaan. Niin puhuivat työläiset joukkokokouksissa.

Mutta hrat Lieberit ja Trotskit uskottelevat työläisille, että on muka mahdollista „yhdistää” sosialidemokraattinen proletariaatti ja sen puolue liberaaleihin à la * hrat Jezhov, Potresov ja kumpp.!

„Sotsial-Demokrat” № 27,
kesäkuun 17 (4) pnä 1912

Julkalstaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstiin mukaan

* — sellaisiin kuin. Toim.

„YHDISTÄJÄT“

Likvidaattorit „yhdistyvät” kaikin voimin. Muutama päivä sitten he olivat vähällä „yhdistyä” pe-pe-essäläisiin³⁶ — niin sanottuun „levitsaan” („vasemmistoon”), joka on eräs Puolan sosialinationalismin ryhmäkunta.

Toistakymmentä vuotta on Puolan sosialidemokratia käynyt taistelua PPS:n sosialinationalismia vastaan. Tämän tuloksena on PPS:n eräältä osalta („levitsalta”) saatu pois päästä useita nationalistisia ennakkoluuloja. Mutta taistelu jatkuu. Puolan työläissosialidemokraatit ovat mainitun PPS:n ryhmäkuntajärjestön kanssa yhdistymistä *vastaan*, pitäen tätä yhdistymistä asialle vahingollisena. Erinäiset työläiset ja erinäiset ryhmät „levitsasta” siirtyvät sosialidemokratian riveihin, koska eivät halua pysähtyä vain puolinnaiseen pe-pe-essäläisen nationalismin periaatteiden tarkistamiseen. Ja juuri samaan aikaan meidän likvidaattorimme tuppautuvat „yhdistymään” PPS:n levitsan kanssa!

Se on samaa kuin jos Venäjän sosialidemokraatit alkaisivat ohittaen Bundin „yhdistyä” vaikkapa niin sanottujen „sionisti-sosialistien” kanssa taikka alkaisivat ohittaen latvialaisen sosialidemokratian „yhdistyä” niin sanotun „latvialaisen sosialidemokraattisen liiton” (itse asiassa eserräläisen liiton) kanssa...

Emme rupea puhumaan asian muodollisesta puolesta. Tukholman edustajakouksessa Puolan sosialidemokratia teki VSDTP:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan mitkään Puolassa olevat ryhmät eivät voi kuulua VSDTP:hen muuten kuin liittyttyään PSD:n järjestöön. Ja joulukuussa 1908 pidetty VSDTP:n Yleisvenäläinen konferenssi valtavalla äänten enemmistöllä kieltäytyi käsittelemästäkin kysymystä „levitsan” kanssa yhdistymisestä³⁷.

On aivan selvää, että melutessaan alituisesti „yhdistymisestä” Trotski ja hänen likvidaattoriystävänsä todellisuudessa *syventävät jakaantumista* samaisessa Puolassa. VSDTP:n onni on siinä, että koko tuo likvidaattorisakki sen perässä laahustavine „sovittelijoinen” on aivan kykenemättömän tekemään mitään *käytännössä* — myöskään Puolassa. Muuten tietysti likvidaattorien ja PPS:n yhdistyminen aiheuttaisi Puolassa mitä syvimmän kahtiajakaantumisen.

Miksi sitten likvidaattorit ovat lähteneet ilmeiseen seikkailuun? Ei tietenkään siksi, että heillä on „hyvät päivät”. Pitäähän heidän toki jonkun kanssa yhdistyä, pitäähän heidän muodostaa edes jonkinlainen „puolue”. Kun sosialidemokraatit, PSD, eivät tule heidän mukaansa, niin heidän on pakko ottaa sosialidemokraattien asemesta pe-pe-essäläiset, joilla ei ole mitään yhteistä meidän puolueemme kanssa. Kun Venäjän kaupungeissa meidän vanhat puoluejärjestömme eivät tule heidän mukaansa, niin heidän on pakko ottaa sosialidemokraattisten solujen asemesta likvidaattorien niin sanottuja „aloiteryhmiä”, joilla ei ole mitään yhteistä VSDTP:n kanssa.

„Hyviltä päiviltä ei karkuun lennetä”... Eiköhän teidän, herrat likvidaattorit, ole jo aika alkaa yhdistyä myöskin eseriin (eserräläisiin *likvidaattoreihin?*). Nämä herrathan myös halajavat „yhdistymistä”. Siitäpä teillä vasta syntyisikin „laaja” puolue. Itse Larinkin olisi tyytyväinen...

* * *

Sillä aikaa kun likvidaattorit „yhdistyvät” „ulkovaltojen” kanssa, jatkuu heidän ja „sovittelijain” välillä tinkiminen itse tuon likvidaattori- ja sovittelijaleirin „yhdistymisen” ehtoja koskevista kysymyksistä. Hra V. Levitski on julkaissut „Nasha Zarja” lehdessä manifestikirjoituksen, jossa hän kääntyy „kaikkien” niiden „virtausten” puoleen, jotka suosivat taistelemaan äskettäin pidettyä VSDTP:n konferenssia vastaan.

Hra Levitski on antanut kirjoitukselle otsikon: „Yhdistymisen puolesta — kahtiajakoa vastaan”. Ilmetty Trotski, eikö totta? Sen jälkeen kun puoluemiehet antoivat likvidaattoreille hyvän vastaiskun *kaikilla* toiminta-aloilla, Levitski ja kumpp. ovat oppineet puhumaan vallan „sopuisaa” kieltä. Oo, he ovat kokonaan „yhtenäisyyden”

kannalla. He vain esittävät seuraavat neljä vaatimatonta „yhdistymisen” ehtoa:

1) Taistelu VSDTP:n konferenssia vastaan, konferenssia, joka yhdisti kaikki sosialidemokraatit, paitsi kourallista horjuvia.

2) „Keskusaloiteryhmän” muodostaminen puolueen asemesta (kursivointi hra Levitskin, „Nasha Zarja” № 4, s. 31). (Plehanov selitti äskettäin lehdessä, mitä ovat likvidaattorien „aloite”-ryhmät: ks. hänen „Dnevnik Sotsial-Demokrata”³⁸ № 16. Sekä Bund että Trotski, palvelen likvidaattoreita, salaavat lukijoiltaan Plehanovin selitykset. Ette niitä saa salatuksi, herrat!)

3) Ei pidä elvyttää „*poliittisesti kuolleita soluja*” (sama, s. 33).

4) On hyväksyttävä tunnus: „*maanalaisuuden palvontaa vastaan*” (sama, s. 33).

Ohjelma on hahmoteltu, joskaan ei niin avomielisesti ja varmasti kuin entisaikoina, mutta kuitenkin kyllin selvästi. Ja samassa Levitski selittää kaikille Trotskeille varsin seikkaperäisesti: eihän teillä ole valinnan varaa, hyvät herrat. Hyväksykää ehtomme, siitä hyvästä me (s.o. Levitski ja kumpp.) suostumme kernaasti seuraavaan: „lohdutukseksi itsellenne” te (s.o. Trotski ja muut hänen kaltaisensa) voitte sanoa, ettette te lähentyneet likvidaattoreita, vaan likvidaattorit lähentyivät teitä.

Samassa „Nasha Zarjan” niteessä Martov jo etukäteen uhkailee tulevaa IV Duuman sosialidemokraattista ryhmää, että jos siitäkkin tulee likvidaattoruudenvastainen, jollainen oli sen juonitteleva edeltäjä,— niin „sellaiset tapaukset kuin Belousovin tapaus³⁹ eivät enää tule olemaan poikkeuksena, vaan sääntönä”, s.o. yksinkertaisemmin sanoen, että likvidaattorit *jakavat* kahtia duumaryhmän. Rehennelkää vain... herrat likvidaattorit. Jos teillä olisi voimaa, niin te olisitte jo aikoja sitten järjestäneet oman likvidaattorilaisen duumaryhmänne...

„Yhdistymis”-asia on varmoissa käsissä — muuta ei voi sanoa...

Tuo surkea komedia, likvidaattorilais-trotskilainen „yhdistymispuuhailu” tympäisee vaatimattomimpiakin ihmisiä. Yhdistyminen on kyllä käynnissä, mutta ei kuitenkaan yhdistyminen likvidaattorien kanssa, vaan heitä *vastaan*.

* * *

Trotskin, Lieberin („Bund”) ja likvidaattorien uskomattoman hlestakovilaisuuden, heidän paljonpuhutuun „Organisaatiokomissionsa” johdosta pidämme riittävänä mainita lukijoille,— jotka haluavat tarkastaa kiistakysymyksiä vakavasti ja harkiten asiakirjojen mukaan eikä uskoa pelkkiin sanoihin,— seuraavat *tosiasiat*:

Kesäkuussa 1911, sen jälkeen, kun Lieber ja Igorev olivat poistuneet keskuskomitealaisten kokouksesta, perustettiin Pariisissa Ulkomainen organisaatiokomissio. Ensimmäinen Venäjällä oleva järjestö, jonka puoleen Ulkomainen organisaatiokomissio kääntyi, oli *Kijev*. Sen kiistattomuuden myöntää Trotskikin. Lokakuussa 1911 Kijevin osallistuessa muodostettiin Venäjän organisaatiokomissio. Tammikuussa 1912 se kutsui koolle VSDTP:n konferenssin.

Tammikuussa 1912 kokoontui Bundin, latvialaisten Keskuskomitean ja Kaukasian aluekomitean neuvottelukokous (kaikki kolme ovat likvidaattoriryhmiä). Puolalaiset poistuiivat *heti* julistaen koko puuhan likvidaattorilaiseksi. Sitten sinne *kieltäytyivät tulemasta* „sovittelijat” ja Plehanov, joka „Dnevnik Sotsial-Demokrata” julkaisun 16. numerossa ilmoitti, että *tämän konferenssin* kutsuvat koolle *likvidaattorit*. Nyt on kesäkuu 1912, mutta Bund ja Trotski eivät ole „yhdistäneet” *ketään*, paitsi golosilaisia ja vperjoilaisia, eivät ole saaneet puolelleen *yhtään* vakavaa ja *kiistatonta* järjestöä Venäjällä, eivät ole itse asiassa vastanneet Plehanoville sanaakaan, eivät ole hituistakaan muuttaneet likvidaattorien propagandaa „Nasha Zarjassa” y.m.s. lehdissä!

Sen sijaan korulauseita ja kerskailua „yhdistymisestä” on ollut loppumattomiin.

LIBERAALIEN KANSSA KÄYMÄMME POLEMIIKIN LUONTEESTA JA MERKITYKSESTÄ

Revisionismin ja liberaalisen työväenpolitiikan tunnettu edustaja hra Prokopovitsh on julkaissut „Russkije Vedomosti” lehdessä kirjoituksen „Vaaran uhatessa”. Tämän poliitikon mielestä vaara on siinä, että IV Valtakunnanduuman vaalit tulevat olemaan poliisipäällikköjen käsialaa. Taistelukeinona vaaraa vastaan on „maan kaikkien perustuslaillisten ainesten yhdistyminen”, s.o. niin sosialidemokraattien ja trudovikkien kuin myös kadettien ja progressistien yhdistyminen.

Oikeistokadettilainen „Russkije Vedomosti” lehti ilmaisee erikoisessa toimituskirjoituksessaan „*mielihyvänsä*” hra Prokopovitshin kirjoituksen johdosta. „Tällaista oppositiovoimien yhdistymistä”, kirjoittaa lehti, „pidämme nykyhetkellä ehdottoman välttämättömänä”.

Virallinen kadettilehti „Retsh” esittää hra Prokopovitshin kirjoituksen sisällön sekä „Russkije Vedomostin” lausunnon ja huomauttaa puolestaan:

„Mutta jos luetaan sosialidemokraattisen suunnan äänenkannattajia, jotka suuntaavat kaikki ponnistuksensa etupäässä taisteluun oppositiota vastaan, niin tuskin voitaneen katsoa tällä kehotuksella (s.o. „yhdistymis”-kehotuksella) olevan mitään reaalista merkitystä”.

Siis yhä uudelleen nostetaan esiin tärkeä kysymys vaaleja edeltävästä taktiikasta ja työläisten suhtautumisesta liberaaleihin. Yhä uudelleen joudutaan toteamaan, että liberaalit eivät aseta tuota kysymystä niin kuin vakavat poliitikot, vaan kuten kosioämmät. He eivät pyri saamaan selville totuutta, vaan hämäämään sitä.

Todellakin, ajatelkaahan seuraavaa seikkaa. Tarkoittavako liberaalit „yhdistymisellä” puolueiden yhteensulautu-

mista? Ei ollenkaan. Sekä hra Prokopovitsh että „Russkije Vedomosti” kuin myös „Retsh” lehti julistavat kuin yhdestä suusta, että sitä he eivät tarkoita.

Yhdistymisellä tarkoitetaan siis yhteisiä toimenpiteitä oikeistolaisia vastaan, Purishkevitshista Gutshkoviin saakka? Niin luulisi!

Herää kysymys: kieltääkö kukaan „vasemmistolainen” tuollaiset yhteiset toimenpiteet?

Ei kukaan kiellä. Se on kaikille tunnettua.

Liberaalien kanssa tehty sopimus äänestämisestä oikeistolaisia vastaan — se se onkin demokraattien ja liberaalien „yhdistymistä” vaaleissa. Miksi sitten liberaalit ovat tyytymättömiä? Miksi he ovat vaiti siitä, että „vasemmistolaiset” ovat aivan selvästi ja täsmällisesti tunnustaneet sopimukset? Miksi he kiertävät häveliäästi ja vaieten sen tosiasian, että *nimenomaan liberaalit eivät ole sanoneet* mitään selvää, määriteltyä, täsmällistä ja virallista vasemmistolaisen, demokraattien, marxilaisten kanssa tehtävistä sopimuksista? Miksi he vaalitaktiikasta puhuessaan *eivät sano* sanaakaan kadettikonferenssin tunnetusta päätöksestä, jossa vaaliliitot „vasemmistolokakuulaisten” kanssa tunnustettiin sallittaviksi?

Tosiasiat ovat näkyvissä, hyvät herrat, eivätkä tässä mitkään metkut auta. Nimenomaan vasemmistolaiset, nimenomaan marxilaiset ovat selvästi, täsmällisesti ja virallisesti ilmoittaneet *kannattavansa* sopimuksen solmimista liberaalien kanssa (mukaanluettuna sekä kadetit että progressistit) oikeistolaisia vastaan. *Nimenomaan kadetit* ovat vältelleet aivan täsmällisen ja virallisen vastauksen antamista vasemmistolaisista!

Hra Prokopovitsh tietää nämä tosiasiat mainiosti ja sen vuoksi on aivan anteeksiantamatonta, että hän vääristelee totuutta vaikenemalla marxilaisten täsmällisestä päätöksestä ja kadettien kiertelystä.

Mistä tuo vaikeneminen johtuu? Se näkyy selvästi yllämainituista „Retshin” sanoista siitä, että me muka „suuntaamme kaikki ponnistuksemme etupäässä taisteluun oppositiota vastaan”.

„Retshin” lause on muodostettu niin, että siitä johtuu ehdottomasti seuraavaa: yhdistyäkseen liberaalien kanssa demokraattien *ei pidä* „suunnata kaikkia ponnistuksiaan” taisteluun oppositiota vastaan. Sanokaa se sitten selvästi,

hyvät herrat! Esittäkää ehtonne täsmällisesti ja virallisesti! Siinähan se teidän onnettomuutenne onkin, että te *ette voi* sitä tehdä. Kaikki purskahtaisivat nauramaan, jos te yrittäisitte muotoilla sellaisen ehdon. Esittäessänne sellaisen ehdon te kumoaisitte omat sananne, sillä te kaikki olette yhteen ääneen tunnustaneet liberaalien ja demokraattien välillä olevan „*syviä erimielisyyksiä*” (marxilaisista puhumattakaan).

Ja kun kerran on erimielisyyksiä, kun kerran ne ovat syviä, niin kuinka voidaan välttää taistelua?

Liberalismin vilpillisyys onkin juuri siinä, että toisaalta se hylkää yhdistymisen, tunnustaa syvät erimielisyydet ja korostaa, että on mahdotonta „luopua kunkin puolueen ohjelman perusajatuksista” („Russkije Vedomosti”), ja toisaalta se *valittaa* „taistelua oppositiota vastaan”!

Mutta tarkastelkaamme asiaa lähemmin. Ensinnäkin, onko totta, että sanoma- ja aikakauslehdet, joista „Retsch” puhuu, suuntaavat *kaikki* ponnistuksensa *etupäässä* taisteluun oppositiota vastaan? Ei, se ei ole lainkaan totta. Liberaalit eivät voi osoittaa ainoatakaan, eivät yhtään ainoata kysymystä, jossa demokraatit eivät suuntaisi *kaikkia* ponnistuksiaan *etupäässä* taisteluun oikeistoa vastaan!! Tehköön kokeen, ken haluaa tarkastaa nämä sanat. Ottakaa mitä marxilaisten lehteä tahansa vaikkapa kolme numeroa peräkkäin. Ottakaa kokeeksi kolme poliittista kysymystä ja rinnastakaa *asiakirjallisia* tietoja siitä, ketä vastaan marxilaisten taistelu on valitsemienne kysymysten alalla ja valitsemissanne lehtien numeroissa eniten „suunnattu”.

Te, herrat liberaalit, ette tee tätä yksinkertaista ja kaikille mahdollista koetta, sillä *jokainen* sellainen koe osoittaa, että te olette väärässä.

Eikä siinä kaikki. Toinen ja erikoisen tärkeä näkökohta puhuu vieläkin vakuuttavammin teitä vastaan. *Miten* yleensä demokraatit ja varsinkin marxilaiset *asettelevat* taistelunsa liberaaleja vastaan? He asettelevat sen siten ja vain siten, että jok’ikinen, varmasti ja ehdottomasti jok’ikinen liberaaleihin kohdistettu moite tai syytös jo sinänsä sisältää *vieläkin* *päätäväisemmän* moitteen, *vieläkin* *raskaamman* syytöksen oikeistolaisia vastaan.

Siinä on asian olemus, siinä on kysymyksen ydin! Muutamamat esimerkit selittävät ajatuksemme havainnollisesti.

Me syytämme liberaaleja, kadetteja, vastavallankumouksellisuudesta. Näyttäkää meille edes *yksi* tämänluontoinen syytöksemme, joka ei kohdistuisi vieläkin painavampana oikeistolaisiin.

Me syytämme liberaaleja „nationalismista” ja „imperialismista”. Näyttäkää meille edes yksi tämänluontoinen syytöksemme, joka ei olisi suunnattu vieläkin voimakkaammin oikeistolaisia vastaan.

Olemme moittineet liberaaleja siitä, että he pelkäävät joukkojen liikettä. Entä sitten? Löydätekö lehdistämme tämän syytöksen muotoiltuna siten, ettei se olisi kohdistettu myöskin oikeistolaisiin?

Olemme moittineet liberaaleja siitä, että he puolustavat „tiettyjä” keskiaikaisia laitoksia, jotka voivat „toimia” työläisiä vastaan. Liberaalien syyttäminen *siitä* merkitsee, että *samalla* syytetään siitä ja vielä enemmästäkin kaikkia oikeistolaisia.

Tällaisia esimerkkejä voidaan esittää vaikka kuinka paljon. Aina ja kaikkialla ilman mitään poikkeuksia te havaitsette, että työläisdemokraatit syyttävät liberaaleja yksinomaan heidän läheisyydestään oikeistolaisiin, heidän epäröinnistään taistelussa oikeistolaisia vastaan ja tuon taistelun *kuvitteellisuudesta*, heidän puolinaisuudestaan, *siten* syyttäen oikeistolaisia jo „koko synnistä” eikä „puolesta synnistä”.

Demokraattien ja marxilaisten „taistelu liberaaleja vastaan” on syvällisempää, johdonmukaisempaa, sisältörikaampaa, valistavampaa ja joukkoja paremmin yhdistävää kuin *taistelu* oikeistolaisia *vastaan*. Niin se asia on, hyvät herrat!

Ja poistaaksemme tämän suhteen kaikki epäilykset, ehkäistäksemme liberaaleja vastaan käymämme taistelun tarkoituksen ja merkityksen tolkkuttoman vääristelyn, torjuaksemme esimerkiksi „yhtenäistä taantumuksellista massaa” koskevan tolkkuttoman teorian (s.o. liberaalien ja oikeistolaisten sekoittamisen samaksi poliittiseksi käsitteeksi: taantumukselliseksi liittoutumaksi, taantumukselliseksi massaksi) puhumme me virallisissa lausunnoissamme taistelusta oikeistolaisia vastaan aina *toisella tavalla* kuin taistelusta liberaaleja vastaan.

Hira Prokopovitsh, kuten jokainen sivistynyt liberaali, tietää tämän mainiosti. Hän tietää, että esim. erilaisten

puolueiden sosiaalisesta, luokkaolemuksesta antamassamme määritelmässä korostetaan aina oikeistolaisten keskiaikaisuutta ja liberaalien porvarillisuutta. Ne ovat kaksi aivan eri asiaa. Keskiaikaisuus voidaan (ja täytyy) hävittää, kapitalisminkin puitteissa pysyttäessä. Porvarillisuutta niissä puitteissa ei voida hävittää, mutta voidaan (ja täytyy) „vedota” porvarillisesta tilanherrasta porvarilliseen talonpoikaan, porvarillisesta liberaalista porvarilliseen demokraattiin, porvarillisesta puolittaisesta vapaudesta täydelliseen porvarilliseen vapauteen. Venäjän nykyisellä ajankohdalla liberalismiin kohdistamamme arvostelu, t.s. se arvostelu, jota me harjoitamme nykyhetken lähimpien ja päiväjärjestyksessä olevien tehtävien kannalta katsoen, onkin juuri tällaista vetoamista, vain tällaista vetoamista.

Katsokaa esim. seuraavaa hra Prokopovitshin lausetta: „Terveellisten ehtojen luominen kansanjoukkojen poliittiselle elämälle — siinä se lähin päämäärä, joka yhdistää nykyään sekä vasemmistolaisia että oppositiota”.

Ei ole mitään sisällyksettömämpää, tyhjempää ja pettävämpää kuin tuo lause. Tuollaisen lauseen allekirjoittaa sekä lokakuulainen että nokkela „nationalisti”, sillä se ei sisällä mitään selvää. Se on pelkkää lupailua, paljasta jaarittelua, diplomaattista ajatustensa peittelemistä. Mutta jos hra Prokopovitshilla samoin kuin monilla muillakin liberaaleilla sana on olemassa ajatustensa kätkemistä varten, niin me koetamme täyttää velvollisuutemme: paljastaa sen, mitä tuossa lauseessa salataan. Varovaisuuden vuoksi otamme hyvin vaatimattoman, pienen esimerkin.

Onko kaksikamarijärjestelmä poliittisen elämän terveellinen ehto? Luulemmepa, ettei se sitä ole. Progressistit ja kadetit luulevat, että on. Tällaisten katsomusten vuoksi me syytämme liberaaleja antidemokraattisuudesta, vastavallankumouksellisuudesta. Ja muotoillessamme tällaisen syytöksen liberaaleja vastaan me samalla syytämme vieläkin enemmän kaikkia oikeistolaisia.

Edelleen herää kysymys: miten tällöin on meneteltävä „vasemmiston ja opposition yhdistymisen” suhteen? Kiel-täydymmekö me tämän erimielisyyden vuoksi yhdistymästä liberaalin kanssa oikeistolaista vastaan? Ei, emme suinkaan kieltäydy. Liberaalien vastavallankumoukselliset katsomukset tässä kysymyksessä ja kaikissa samanluontoisissa, *paljon tärkeämissä* poliittista vapautta koskevista kysymyksissä

ovat olleet meille tunnettuja jo kauan sitten, vuodesta 1905 ellei aikaisemminkin, mutta siitä huolimatta vielä vuonna 1912 toistamme: sekä uusintaäänestyksissä että vaalien toisessa vaiheessa sopimus liberaalien kanssa oikeistolaisia vastaan on sallittava. Eihän porvarillinen monarkistinen liberalismi kaikesta puolinaisuudestaan huolimatta ole lainkaan samaa kuin maaorjuudellinen taantumus. Jos tämä ero jätettäisiin käyttämättä, olisi se kerrassaan keinoa työväenpolitiikkaa.

Mutta menkäämme edelleen. *Miten* sitä on käytettävä hyväksi? *Millä* ehdoilla „vasemmistolaisen ja opposition yhdistyminen” on mahdollinen? Liberaali vastaa tähän kysymykseen: jos vasemmistolaiset käyvät itsepintaisesti taistelua oppositiota vastaan, niin yhdistymisestä ei kannata puhuakaan. Ja liberaali selittää ajatustaan näin: mitä pienempi on vaatimus, sitä suurempi piiri sen hyväksyy, sitä täydellisempi on yhdistyminen, sitä enemmän on voimaa, joka pystyy toteuttamaan tuon vaatimuksen; „mukiinmenevää” perustuslakia kaksikamarijärjestelmiseen (ja muine... kuinka sen nyt lievemmin sanoisi?.. pienine poikkeamisineen demokratiasta) tulevat kannattamaan sekä kaikki demokraatit että kaikki liberaalit; se on hyvin paljon, mutta jos pysytään tiukasti „puhtaassa” demokratiassa, niin progressistit jäävätkin pois, „te sysäätte pois” myöskin monia kadetteja, „perustuslailliset ainekset” hajaantuvat ja menettävät voimansa.

Näin ajattelee liberaali. Mutta me ajattelemme toisin. Ilman joukkojen tietoisuutta ei voi olla mitään muutoksia parempaan päin. Tämä on perusväitteemme. Liberaali katsoo ylimpiin kerroksiin, mutta me katsomme „pohjakerroksiin”. Kieltäytymällä selittämstä kaksikamarijärjestelmän vahingollisuutta tai heikentämällä hiukankin „taistelua” kaikenlaisia antidemokraattisia katsomuksia vastaan tässä kysymyksessä me „vedämme” puolellemme liberaalisen tilanherran, kauppiaan, asianajajan, professorin — kaikki nämä ovat Purishkevitshin oikeita veljiä eivätkä voi tehdä mitään tuntuvampaa Purishkevitsheja vastaan. „Vetämällä” heidät puolellemme me työnnämme luotamme joukot — sekä siinä mielessä, että joukot, joille demokratiismi ei ole diplomaattinen kyltti eikä korulause, vaan elintärkeä sydämenasia, kysymys elämästä ja kuolemasta, herkeävät luottamasta kaksikamarijärjestelmän kannattajiin; — kuin

myös siinä mielessä, että kaksikamarijärjestelmää vastaan tähdättyjen hyökkäilyjen heikkeneminen merkitsee joukkojen riittämätöntä valvutuneisuutta, ja kun joukot ovat valvutunattomia, uneliaita, epäröiviä, niin eivät *mitkään* muutokset parempaan päin ole mahdollisia.

Polemiikillanne liberaaleja vastaan te vieraannuttatte vasemmistolaisia ja oppositiota toisistaan, sanovat meille kadetit ja herrat Prokopovitshit. Me vastaamme, että johdonmukainen demokratismi sysää pois horjuvimpia, epäluottettavimpia, purishkevitshilaisuuteen suopeimmin suhtautuvia liberaaleja; heitä on kourallinen; mutta johdonmukainen demokratismi vetää puolellemme miljoonia, jotka heräävät nyt uuteen elämään, „terveeseen poliittiseen elämään”; mutta me emme ymmärrä tällä sanalla läheskään sitä, emme ollenkaan sitä mitä hra Prokopovitsh sillä tarkoittaa.

Kaksikamarijärjestelmän asemesta voitaisiin ottaa esimerkiksi maanjärjestelylautakuntien kokoonpano: onko annettava yksi kolmasosa vaikutusvallasta tilanherroille, toinen — talonpojille ja kolmas virkamiehille, kuten kadetit arvelevat, vai täytyykö vaalien olla aivan vapaat *täysin* demokraattisen vaalioikeuden vallitessa? Mitä on tässä ymmärrettävä „kansanjoukkojen poliittisen elämän terveellisillä ehdoilla”, mitä, hra Prokopovitsh? Kenet sysäämme pois ja kenet saamme puolellemme noudattaessamme tässä kysymyksessä johdonmukaista demokratismia?

Ja älköön „Russkije Vedomosti” väittäkö meille, että „ohjelmien kaikkien muiden pykälien yläpuolella vallitsee nykyään yksi, kaikille edistysmielisille puolueille yhteinen pykälä, joka vaatii poliittisen vapauden toteuttamista”. Juuri sen vuoksi, että tuo pykälä *on vallitsevana* — se on aivan kiistatonta, se on pyhä totuus, — on välttämätöntä, että mitä laajimmat joukot, että monen monet miljoonat ihmiset osaisivat erottaa puolinaisen vapauden vapaudesta ja ymmärtäisivät poliittisen demokratismin ja agraariuudistusten demokratismin välisen kiinteän yhteyden.

Ilman joukkojen kiinnostusta asiaan, ilman niiden tietoisuutta, reippautta, toimekkuutta, päättäväisyyttä ja itsenäisyyttä ei kumpaisellakaan alalla saada tehdyksi kerrassaan mitään.

KAPITALISMI JA „PARLAMENTTI“

Demokratismmin totuudet eivät saa peittää meiltä sitä seikkaa, — joka porvarillisilta demokraateilta jää usein huomaamatta, — että kapitalistisissa maissa edustuslaitokset välttämättä aiheuttavat muodoiltaan omalaatuista pääoman vaikutusta valtiovaltaan. Meillä ei ole parlamenttia, — mutta parlamenttikretinismiä liberaalien keskuudessa, *parlamentti-turmelusta* kaikkien porvarillisten duumaedustajien keskuudessa meillä on vaikka kuinka paljon.

Työläisten on omaksuttava kunnolleen tämä totuus, jos he tahtovat oppia käyttämään edustuslaitoksia työväenluokan tietoisuuden, yhteenliittyneisyyden, kelpoisuuden ja toimekkisuuden kehittämistä *varten*. Kaikki proletariaatille vihamieliset yhteiskunnalliset voimat — „byrokratia”, maanomistus, pääoma — jo käyttävät näitä edustuslaitoksia työväkeä *vastaan*. Täytyy tietää, miten ne sen tekevät, jotta opittaisiin puolustamaan työväenluokan itsenäisiä etuja ja sen itsenäistä kehitystä.

III Duuma on päättänyt antaa palkintoja kotimaisille koneenrakentajille. Millaisille kotimaisille? — Venäjällä „työskenteleville”!

Mutta kun katsotaan, niin havaitaankin, että juuri ulkolaiset kapitalistit ovat siirtäneet tehtaitaan Venäjälle. Tullimaksut ovat suuret — liikevoitot ovat suunnattomat — siksi ulkolainen pääoma siirtyykin Venäjän *rajojen sisäpuolelle*. Esim. amerikkalainen trusti — miljonäärikapitalistien liitto — on rakennuttanut Moskovan lähistölle, Ljubertsyyn, suuren maatalouskonetehtaan. Harkovissa taas kapitalisti Mehlhose ja Berdjanskissa kapitalisti John Greaves valmistavat maatalouskoneita. Kuinka paljon „aitovenäläistä”,

„kotimaista” onkaan noissa teollisuudenharjoittajissa, eikö totta?

Mutta on selvää, että ilman venäläisten kapitalistien kaikinpuolista apua ne *eivät voisi* toimia Venäjällä lainkaan. Käsi käden pesee. Amerikkalaiset, englantilaiset ja saksalaiset kapitalistit kahmivat liikevoittoa venäläisten kapitalistien avulla, joille siitä lohkeaa varsin hyvä osa. Ottakaamme esim. Lenan kultakentät tai Uralilla olevat vuoriteollisuuslaitokset. Miten monta miljoonaa ovatkaan ulkolaiset ja venäläiset kapitalistit jakaneet siellä keskenään!

Duma on siinä suhteessa hyvin hyödyllinen herroille teollisuudenharjoittajille. Kapitalisteilla on sekä Duumassa että Valtakunnanneuvostossa melkoinen määrä omia edustajia, ja sitä paitsi ei tilanherrakaan ole nykypäivinä mitään, ellei hänellä ole pääomaa. Duma on sekä kapitalisteille että tilanherroille valmis koneisto, jolla voidaan säätää lakeja „palkinnoista” (*itse itselleen*), suojelustulleista (s.o. toisesta palkintomuodosta itseään varten), toimiluvista (kolmas palkintomuoto itseään varten) ja niin edespäin *loppumattomasti*.

Liberaalinen „Skeptikko” liberaalisessa „Retsh” lehdessä kirjoitti siitä melko hyvin. Hän kirjoitti niin vaikuttavasti „nationalisteja” vastaan (kun ovat itse itselleen määränneet „palkintoja” herrojen Greavesin, Mehlhosen, Ellworthyn ynnä muiden yhtiöiden „kotimaisen” koneenrakennuksen edistämiseksi), että minuunkin tarttui hänestä hieman skeptisismiä.

Niin, „nationalisteja” hra liberaalinen „Skeptikko” paljastaa melko hyvin. Mutta miksi hän ei puhu mitään kadeteista? Kun esim. Golovin hankki toimilupia, niin eiköhän *Duuman edustajan* ja Duuman entisen puheenjohtajan asema häntä auttanut tuossa hyödyllisessä ja rahakkaassa puuhassa?

Kun Maklakov kahmi „Tagijev”-palkkioita, niin eiköhän Duuman edustajan asema helpottanut häntä tuollaisten „edullisten” asioiden hoidettavakseen saannissa?

Entä kuinka monet muut kadetilaiset tilanherrat, kauppiat, kapitalistit, rahamiehet, asianajajat ja liikemiehet ovat laajentaneet liiketoimiaan, lujittaneet „yhteyksiään”, saaneet „asiansa” luistamaan kansanedustajan nimen ja

niiden etuisuuksien, niiden mukavuuksien avulla, joita tämä nimi tarjoaa?

Entä jos pantaisiin kiertämään kyselylomake Duuman edustajien suorittamista ja Duuman edustajien osanotolla suoritetuista rahatoimista?

Niin, mutta kaikissa kapitalistisissa maissa on suoritettu toimenpiteitä „liikesalaisuuksien” suojelemiseksi, ettei yksikään „parlamentti” sallisi sellaista kyselyä.

Mutta työläisedustajilla on epäilemättä paljonkin tiedos-
saan tästä kysymyksestä, ja jos hiukan vaivaudutaan, yrite-
tään, kerätään tietoja, valikoidaan aineistoa, etsitään
sanomalehdistä, tiedustellaan pörssistä j.n.e., niin voidaan
itsekin laatia varsin opettavainen ja varsin hyödyllinen
„kyselylomake” duumaedustajien suorittamista ja näiden
edustajien osanotolla suoritetuista liiketoimista.

Euroopan parlamenteissa nuo liiketoimet ovat yleisesti
tunnettuja ja työläiset paljastavat niitä alituisesti saattaen
julkisuuteen afäärimiesten nimet — kansalle opiksi.

„*Nevskaia Zvezda*” № 13,
kesäkuun 17 pnä 1912
Allekirjoitus: *Ei-liberaalinen*
skeptikko

Julkaistaan „*Nevskaia Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

VAALIT JA OPPOSITIO

Marxilaiset ovat jo aikoja sitten määritelleet periaatteellisen suhtautumisensa vaaleihin. Oikeistopuolueet, Purishkevitshista Gutshkoviin saakka, liberaalis-monarkistinen porvaristo (kadetit ja progressistit) ja demokraatit (työläisdemokraatit ja porvarilliset demokraatit, s.o. trudovikit)—siinä *kolme* perusleiriä, jotka taistelevat vaaleissa. Näiden leirien välinen ero on perustavaa laatua: ne edustavat eri luokkia, niiden koko ohjelma ja taktiikka on erilainen. Vain siinä tapauksessa, että ymmärretään selvästi kunkin leirin politiikan periaatteellinen pohja, voidaan vaalikampanjan suhteen tehdä oikeat käytännölliset johtopäätökset.

Siitä asti, kun marxilaiset noin puoli vuotta sitten määrittelivät selvästi nämä peruskohdat*, ovat liberaalisen opposition esiintymiset todistaneet erikoisen havainnollisesti niiden oikeellisuuden. „Oikealla olevat naapurimme ja vihollisemme”, jotka eivät suinkaan ole kanssamme samalla näkökannalla, ovat kiitettävän ahkerasti antaneet meille mitä parhaimpia todistuksia siitä, että katsomuksemme ovat oikeat. Voidaan julistaa *laki*: kadetin poliittisen toiminnan ja poliittisten katsomusten kehitys vahvistaa mitä parhaiten marxilaisten katsomuksia. Tai toisin sanoin: kun kadetti alkaa puhua, niin voitte olla varma siitä, että hän kumoaa liberaalisten työvänpoliitikkojen katsomuksen aivan yhtä hyvin kuin joku marxilainenkin.

Muun muassa sen vuoksi on työläisille kaksin verroin hyödyksi tarkkailla huolellisesti kadettien politiikkaa: ensinnäkin oppii tuntemaan hyvin liberaalisen porvarin ja toi-

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 351—355. *Toim.*

seksi oppii näkemään havainnollisemmin joidenkin työväenluokan puolella olevien virheet.

Juuri tämän kaksinkertaisen hyödyn tuottanee „*Retsh*” lehden äskeinen esiintyminen tärkeiden „*Russkije Vedomostissa*” julkaistujen vaalilausuntojen johdosta. Ne ovat vanhan „ekonomistin”, s.o. vuosien 1897—1902 aikaisen opportunistin, hra Akimovin (VI. Mahnovetsin) lausuntoja. Niissä suoranaisesti puolustetaan „progressiivista liittoutumaa”, jonka „vaaliohjelmaa” (jota muuten *ei ole* julkaistul) hra Akimov, haluten nimittää itseään sosialidemokraatiksi, pitää „socialidemokratialle täysin hyväksyttävänä”.

Lukuisat lapsenkengissä kävelevät poliitikot (Pariisista Krasnojarskiin asti) sekä kokeneetkin diplomaatit (Wienistä Vilnoon asti)⁴⁰ ovat meille sanoneet ja sanovat yhä vieläkin, että liberaalinen työväenpolitiikka on „pelätti”. Katsokaahan hra Akimovia, arvoisat vastaväittäjät! Ette varmaankaan voi kieltää hänellä olevan selvää liberaalisen työväenpolitiikon ulkonäköä. Eikä teidän sovi sanoa, että Akimov on „unicum”, t.s. yksinäinen ja laatuansa ainoa, vertaansa vailla oleva harvinaisuus. Sillä niin paljon kuin hra Akimovilla onkin verrattomia ominaisuuksia, hän ei ole ainoa; olisi suorastaan valhetta väittää sellaista. Hän esiintyi hra Prokopovitshin jälkeen ollen yhtä mieltä tämän kanssa. Hän on löytänyt itselleen laajalle leviävän liberaalisen sanomalehden, oivallisen puhujalavan, jolta hänen puheensa leviävät kauas. Liberaalisten sanomalehtimiesten keskuudesta hän on löytänyt itselleen „hyvän lehdistön”. Oo, hän ei ole yksinäinen. Olkoonpa niinkin, ettei hän ole enää pitkään aikaan kuulunut mihinkään ryhmään. Olkoot hänen oikeutensa sosialidemokraatin nimeen vain aivan näennäiset. Mutta hän edustaa poliittista *linjaa*, jolla on juuret ja joka elää ja vaikkakin se usein piileskelee, tulee se vähäisenkin poliittisen elpymisen ilmetessä *alati* esiin.

„*Retsh*” „antaa täyden tunnustuksensa” hra Akimovin näkökohtien „selkeälle realismille”, korostaen erikoisen lämpimästi hänen mielipidettään, että „socialidemokraattien on nyt asetettava etualalle se osa poliittisista tehtävistään, joka saa kannatusta kyllin laajoissa, poliittisesti voimakkaissa kansankerroksissa”.

Tietysti „*Retsh*” iloitsee sellaisesta! Sen, mitä „Nasha Zarja” sanoo tuhansien mutkien ja kieräilyjen kautta ladellen

varauksen toisensa perään, peitellen jälkiään ja keikaillen jo aikoja sitten haalistuneilla muka-marxilaisilla sanoilla, sen hra Akimov pamauttaa suoraan, karkeahkosti, yksinkertaisesti, naiivisti... kuin vanhurskas.

Muodollisesti voivat „Nasha Zarja” ja „Nevski Golos” tietenkin täydellisesti kieltäytyä olemasta mitenkään vastuussa hra Akimovin sanoista. Mutta tosiasiallisesti laaja lukijakunta, joka ei käsitä kaikkia yksityisseikkoja ja jota ne eivät kiinnostakaan, omaksuu noista likvidaattorijulkaisuista nimenomaan „akimovilaisuutta” ja vain sitä. „Ei saa pilata” progressistien asiaa,— kirjoitti Martov. „On nostettava etualalle se osa tehtävistä”, joka saa *progressistien* kannatuksen,— kirjoittaa Akimov tehden tietysti sen varauksen, että progressistien puolueettomuus tekee jokaiselle puolueelle helpommaksi itsenäisyytensä varjelemisen (paperilla). Kun *nostetaan esiin suurempi* osa tehtävistä kuin mikä progressisteja miellyttää, niin se merkitseekin heidän asiansa „pilaamista”: sellaisen tulkinnan saa Martovin tunnuslause elävältä poliittiselta taistelulta, *väkijoukolta*, jota Akimov edustaa hyvin.

Kadetit ja progressistit ovat Akimovin vakaumuksen mukaan „laajoja ja poliittisesti voimakkaita kansankerroksia”. Se on juuri sitä liberaalista valhetta, josta „Nevskaja Zvezda” hiljattain kirjoitti marxilaisten ja liberaalien välisen polemiikin luonnetta ja merkitystä koskevassa artikkelissa *. Todellisuudessa liberaalis-monarkistinen porvaristo kokonaisuudessaan, siihen luettuna sekä kadetit että progressistit ja monet muut, ei ole ollenkaan laaja kansankerros eikä suinkaan voimakas poliittisesti.

Porvaristo ei voi koskaan muodostaa kansassa laajaa kerrosta. Se voi olla ja onkin useissa kapitalistisissa maissa poliittisesti voimakas,— mutta ei Preussissa eikä Venäjällä. Täällä sen hämmästyttävä, luonnon, melkein epäuskomaton poliittinen voimattomuus on täysin selitettävissä sillä, että tuo porvaristo pelkää vallankumousta paljon kovemmin kuin taantumusta. Poliittinen voimattomuus on kiertämätön seuraus siitä. Ja kaikenlaiset järkeilyt porvariston „poliittisesta voimasta”, joissa tämä Venäjällä vallitsevan tilanteen *tärkein* erikoisuus kierretään, ovat pohjaltaan vääriä eivätkä sen vuoksi kelpaa kerrassaan mihinkään.

* Ks. tätä osaa, ss. 108—114. *Toim.*

Hra Akimov kirjoitti kuin kaikkein avomielisin ja maltillisin liberaali: teitä, herrat kadetit ja progressistit, me nähkääs pidämme voimana, teidän vaaliohjelmanne me hyväksymme täydellisesti (vaikkei tuota ohjelmaa olekaan!), me itse asetamme nyt etualalle *sen osan* tehtävistä, joka saa teidän kannatuksenne, pyydämme teiltä vain yhtä — „että (progressistien) vaaliliiton ehdokaslistoihin otettaisiin myöskin sosialidemokraatteja”. Tällä tavalla, kirjaimellisesti tällä tavalla kirjoitti Akimov! Minä suostun kaikkeen, suostun kaikkeen, kunhan vain pääsen liberaalien listaan!

„Retsh” oli kaikkea muuta kuin jalomielinen, kun se *hylkäsi* jopa noinkin kohtuullisen pyynnön. Kysymyshän on kesäkuun 3 päivän järjestelmän valitsijoista, muistuttavat kadetit Akimoville. Ja mitä ovatkaan sosialidemokraatit *heidän* keskuudessaan? Nolla — „lukuunottamatta suurkaupunkeja, joista nyt ei ole puhe”. Ja kadettien virallinen äänenkannattaja opettaa suopeasti nöyrää ja kuuliaista Akimovia: „reuna-alueita lukuunottamatta heidän (socialidemokraattien) on miltei kaikkialla pidettävä lähtökohtana progressiivisen vaaliliiton voittoa kansan sortajien mustasta liitosta eikä omien ehdokkaittensa asettamista”.

Liberaali on tōykeästi hylännyt liberaalisen työväenpoliittikon alentuvasti ojentaman käden! Se on ansaittu palkka siitä, että on kieltäydytty käymästä sotaa suurkaupungeissa. Suurkaupungit kuuluvat meille sen vuoksi, että me olemme voimakkaita, — sanovat kadetit, — ja muu Venäjä kuuluu meille sen vuoksi, että voima on kesäkuun 3 päivän miehillä ja kesäkuun 3 päivän lailla, joka turvaa meille oppositiomonopolin.

Vastaus ei ole hullumpi. Akimovin saama opetus on ankara, mutta hyödyllinen opetus.

„*Neuskaja Zvezda*” № 14,
kesäkuun 24 pñä 1912
Allekirjoitus: K. F.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehdessä
tekstin mukaan

PIETARIN VAALIEN MERKITYS

Sanomalehdet kertovat, että kysymys IV Valtakunnanduuman koollekutsumisen ja sen vaalien toimittamisen määräajasta on herättänyt hallitsevissa piireissä paljon epäilyksiä. Toiset ovat kannattaneet Valtakunnanduuman koollekutsumisen lykkäämistä tammikuuhun, toiset ovat kannattaneet lokakuuta. Kuten kerrotaan, kysymys on nyt ratkaistu jälkimmäisen mielipiteen hyväksi.

Vaalit ovat siis jo aivan lähellä,—meitä erottaa niistä vain jokunen 7—9 viikon aika. On huolehdittava tarmon *kymmenkertaistamisesta* kaikessa vaalitoiminnassa.

Tässä kirjoituksessa haluaisin pysähtyä erääseen erikoiskysymykseen, jolla on kuitenkin työläisdemokraateille erittäin tärkeä ja yleinen merkitys. Se on kysymys Pietarin vaalien merkityksestä.

Pietarin toisessa kaupunkikuuriassa toimitettavat vaalit ovat *koko* vaalikampanjan keskeisin kohta IV Valtakunnanduuman vaaleissa.

Vain Pietarissa on olemassa joltisenkin siedettävästi järjestetty työväen lehdistö, joka kaikista sitä vastaan suunnatuista vimmatuista vainoista, sakoista ja toimittajien vangitsemisista huolimatta, kaikesta sen aseman epävarmuudesta ja koko sensuuripainostuksesta huolimatta kykenee antamaan heikohkon kuvan työläisdemokraattien katso muksista.

Ilman joka päivä ilmestyviä sanomalehtiä vaalit jäävät hämäräperäiseksi asiaksi ja niiden merkitys joukkojen poliittisen valistamisen kannalta supistuu puoleen ellei vähempäänkin.

Sen vuoksi Pietarin vaaleilla on merkitystä sen vaalikampanjan *esikuvana*, joka on langennut työläisdemokraattien

№ 15. НЕВСКАЯ № 15. ЗВЕЗДА

Годъ издаванія первый. Число экз. Выходитъ в среду. Редакция: Невская 15, в. 11. Адрес: Невская 15, в. 11.

№ 15 Воскресенье 1-го июля 1912 г. № 15

Поступилъ въ продажу „Спутникъ Изобрателя“ БОДЕРМАНА

Въ настоящее время въ 12 томахъ вышло 10 томовъ. Каждый томъ по 100 страницъ.

Значеніе выборовъ въ Петербургѣ. Главныя задачи, стоящія передъ избирателями, являются: борьба за демократическія права и свободы.

Сравненіе ступенчатой и возводимой программъ. Въ настоящее время въ 12 томахъ вышло 10 томовъ.

ЗАВѢТЫ

Въ настоящее время въ 12 томахъ вышло 10 томовъ. Каждый томъ по 100 страницъ.

Въ настоящее время въ 12 томахъ вышло 10 томовъ. Каждый томъ по 100 страницъ.

Въ настоящее время въ 12 томахъ вышло 10 томовъ. Каждый томъ по 100 страницъ.

Уроки классовой борьбы.

Въ настоящее время въ 12 томахъ вышло 10 томовъ. Каждый томъ по 100 страницъ.

Въ настоящее время въ 12 томахъ вышло 10 томовъ. Каждый томъ по 100 страницъ.

Ensimmäinen sivu „Nevskaja Zvezda“ lehden 15. numerosta heinäkuun 1 päivästä 1912; siinä julkaistiin V. I. Leninin kirjoitukset „Pietarin vaalien merkitys“ sekä „Stolypinin ja narodnikkien agrariiohjelman vertailua“

hartioille tavattoman vaikeissa Venäjän oloissa. Muuta kaikille *näkyvää* vaalikampanjaa eivät työläiset kykene missään käymään. Vaaleilla työväenkuuriassa on tietysti ääretömän tärkeä merkitys, mutta siinä työläiset eivät joudu vastakkain muiden väestöluokkien kanssa eivätkä sen vuoksi voi esittää *kyllin* laajalti niitä *yleiskansallisia* vaatimuksia ja niitä katsantokantoja *yleisen politiikan* tehtäviin, joita etumaiset, proletaariset demokraatit ovat kehittäneet *sit varten*, että ne olisivat ohjeena kaikille demokraattisille piireille yleensä.

Pietarissa vaalit ovat välittömät. Sen vuoksi vaalitaistelu voi siellä kehittyä paljon määräperäisemmin, selvemmin ja puoluekantaisemmin kuin muilla paikkakunnilla. Muilla suurkaupungeilla olisi yhtä tärkeä merkitys kuin Pietarilla-kin, mutta hallinnollinen painostus on provinssissa *vielä* niin paljon voimakkaampi kuin pääkaupungissa, että työläisdemokraattien on vaikea raivata itselleen tietä ja saada ääntään kuuluviin.

Ja vihdoin Pietarissa toisessa kuuriassa täytyy taistelun puhjeta liberaalien ja demokraattien välillä. Kadetit pitävät toista kuuria *heille* kuuluvana. Pietaria edustavat Miljukov, Roditshev ja Kutler.

Sanomattakin on selvää, ettei tuollaista asiaintilaa, jolloin liberaalit edustavat verrattain laajaa demokraattisten valitsijain joukkoa, voida mitenkään tunnustaa normaaliksi. II Duuman vaalit osoittivat, että kadettien „herrsus” demokraattisten kaupunkilaisvalitsijain keskuudessa on hyvin kaukana lujasta pohjasta. Itse Pietarissa II Duuman vaaleissa „vasemmistoblokki”, s.o. työläisdemokraattien ja porvarisdemokraattien (narodnikkien) vaaliliitto ei ainoastaan *olisi voinut* voittaa, vaan olisi *varmastikin* voittanut, elleivät silloin menshevikit, sellaiset kuin Dan ja kumpp., olisi hajottaneet työväen vaalikampanjaa kahtia ja elleivät he olisi aiheuttaneet siten narodnikkien keskuudessa asian menestykselle tavattoman vahingollista epäröintiä ja horjuntaa. Riittää, kun palautetaan mieleen, että II Duuman vaaleissa jopa „sosialistivallankumouksellisetkin” kulkivat aivan viime hetkeen asti menshevikkien perässä puolustan kadettien kanssa liittoutumista!

Nykyisen vaalilain mukaan on mahdollista uusintaäänestys, joten ensimmäisessä vaiheessa eivät mitkään vaaliliitot ole tarpeellisia eivätkä sallittavia.

Pietarissa taistelu kehkeytyy työläisdemokraattien ja liberaalien kesken. Narodnikeilla tuskin lienee niin paljon voimaa, että voisivat esiintyä itsenäisesti: he ovat liian uutetvasti „likvidoineet” itseään noudattaen likvidaattoriemme linjaa. Sen vuoksi on miltei varmasti taattua, että porvarilliset demokraatit (trudovikit ja narodnikit) antavat kannatuksensa työläisdemokraateille, elleivät vaalien ensimmäisessä vaiheessa, niin uusintäänestyksessä ainakin.

Liberaalien johtaja, hra Miljukov, on Pietarista. Heillä on tähän asti ollut suuri enemmistö. Rahavarat, joita liberaalis-monarkistinen porvaristo heille antaa, sekä agitaatiovälineet kahden päivälehdessä muodossa kuin myös tosiasiallisesti siedetty, de facto * melkein päteväksi tullut järjestö,— kaikki tämä tarjoaa kadeteille äärettömän suuria etuisuuksia.

Työväen puolella ovat työläisjoukot, johdonmukainen ja rehellinen demokratismi, tarmo ja uskollisuus sosialismin asialle ja työväendemokratialle. Työväki voi päästä voitolle, jos se nojautuu näihin voimiin ja jos sillä on joka päivä ilmestyvä työväenlehti. Työläisten taistelu edustajanpaikoista Pietarissa saa ehdottomasti koko IV Duuman vaalikampanjassa valtavan suuren ja yleisvenäläisen merkityksen.

Ne, jotka harrastavat jaarittelua koko opposition „yhdistymisestä” — progressisteista ja kadeteista alkaen aina varovaisen luikertelemaan likvidaattori Martoviin ja kōmpelön yksinkertaiseen Prokopovitshiin ja Akimoviin saakka — kaikki koettavat kiertää Pietarin vaaleja koskevan kysymyksen tahi jättää sen varjoon. He kiertävät poliittisen keskustuksen ja samoavat mielellään poliittisille syrjäkulmille, niin sanoaksemme. He puhuvat paljon, tulisesti ja kauniisti siitä, mikä on sopivaa vaalien toisessa vaiheessa, t.s. kun vaalikampanjan tärkein, pääasiallinen, ratkaiseva osa on jo päättynyt,— ja he „pysyvät paljonpuhuvasti vaiti” Pietarista, jonka kadetit ovat valloittaneet ja joka täytyy valloittaa heiltä takaisin, palauttaa demokraateille.

Pietarista ei ollut demokraattisia edustajia enempää vuoden 1905 joulukuun 11 päivän lain⁴¹ mukaan eikä myöskään vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän lain⁴² mukaan, joten palauttaa-sana tuntuu sopimattomalta. Mutta koko

* — faktillisesti, todellisesti. *Toim.*

Venäjän vapausliikkeen kaiken kulun perusteella Pietari kuuluu demokraateille, ja vapausliikkeen tietyllä kehitysteella ei *edes* kesäkuun 3 päivän vaalilain kamalan korkea patokaan pysty pidättämään „demokraattista tulvaa”.

Enemmistö toisen kuurian valitsijoista on epäilemättä demokraattisista väestökerroksista. Kadetit vievät heitä perässään *suorastaan petkuttamalla*, esittäen itsensä, liberaalis-monarkistisen porvariston puolueen, demokraattipuolueeksi. Sellaista petkutusta ovat harjoittaneet ja harjoittavat maailman *kaikki* liberaalit kaikkien ja kaikenlaisten parlamenttien vaaleissa. Ja kaikkien maiden työväenpuolueet mittaavat menestyksiään muun muassa sen perusteella, missä määrin niiden onnistuu saada pikkuporvarilliset demokraatit pois liberaalien vaikutuspiiristä.

Myöskin Venäjän marxilaisten on asetettava itselleen tämä tehtävä selvästi, määrätysti ja varmasti. Suurkaupungeista he sen vuoksi sanoivatkin kuuluisissa tammikuun päätöksissään suoraan, että koska ilmeisesti ei ole olemassa mustasotnialaisvaaraa, ovat vaaliliitot siellä sallittuja *vain* demokraattien kanssa liberaaleja vastaan*. Tämä päätös „tarttuu härkää sarvista”. Se antaa suoran vastauksen erääseen vaalitaktiikan tärkeimpään kysymykseen. Se määrää *koko* vaalikampanjan *hengen*, suunnan ja luonteen.

Ja päinvastoin ne likvidaattorit, jotka mielellään jaarittelevat kadeteista pitäen näitä „kaupungin keskikerrosten” „edustajina”, erehtyvät suuresti. Sellaiset puheet *vääristelevät* asiaa: *liberaalien* vaalivoitot demokraateista, liberaalien vaalijuonet demokraattisia valitsijoita *kohtaan* yritetään esittää näin ollen todistukseksi kadettien „demokraattisuudesta”. Ikään kuin Eurooppa ei tietäisi kymmeniä esimerkkejä siitä, kuinka demokratian *vastaiset* puolueet ovat vuosikausia pitäneet erilaisia demokraattisia kerroksia talutusnuorassaan, kunnes oikeat porvarilliset demokraatit tai useimmiten sosialidemokraatit ovat saaneet nämä kerrokset pois niille hengeltään *vieraiden* poliittisten puolueiden vaikutuspiiristä.

Taistelu Pietarin vaaleissa on liberaalien ja työläisdemokraattien välistä taistelua hegemoniasta koko Venäjän vapausliikkeessä.

* Ks. Teokset, 17. osa, s. 450. *Toim.*

Tämä Pietarin vaalien poikkeuksellisen tärkeä merkitys saattaa meidät tekemään muun muassa kaksi käytännöllistä johtopäätöstä. Jolle on paljon annettu, siltä paljon vaaditaan. Pietarin työläiset joutuvat käymään vaalikampanjaa Pietarin toisessa kaupunkikuuriassa koko Venäjän kaikkien työläisdemokraattien nimessä. Heidän hartioilleen lankeaa suuri ja vaikea tehtävä. He näyttävät esimerkkiä. Heidän on kehitettävä mahdollisimman paljon aloitekykyä, tarmoa ja sitkeyttä. He ovat tehneet sen työväen päivälehdessä suhteen. Heidän on jatkettava tätä oivallisesti aloitettua asiaa myös vaaleissa.

Koko Venäjän huomio on suuntautunut Pietarin vaali- taisteluun. Ja koko Venäjän *apu* on niin ikään suunnattava sinne. Yksin, ilman mitä monipuolisinta, Venäjän kaikilta kulmilta tulevaa apua Pietarin työläiset eivät voita „vihollista”.

„*Neuskaja Zvezda*” № 15,
heinäkuun 1 pnä 1912
Allekirjoitus: F. F.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

STOLYPININ JA NARODNIKKIEN AGRAARIOHJELMAN VERTAILUA

Edellisissä kirjoituksissa (ks. „Nevskaja Zvezda” lehden numeroita 3 ja 6)* esitimme perustiedot maanomistuksesta Euroopan-Venäjällä ja kuvasimme Venäjän agraarikysymyksen olemusta. On hävitettävä keskiaikaisuus *maanhallinnassa* — sellainen on tuo olemus.

Kaikkialla maailmassa ja myös meillä Venäjällä vallitsevan kapitalismin ja keskiaikaisen *maanhallinnan*, niin tilanherrain maanhallinnan kuin talonpoikaisenkin osuusmaanhallinnan, välillä on sovittamaton ristiriita. Vanhan, keskiaikaisen maanhallinnan täytyy kiertämättä tulla murretuksi, ja mitä päättäväisemmin, säälimättömämmin ja rohkeammin tuo murtaminen tapahtuu, sitä parempi koko Venäjän kehitykselle, sitä parempi työläisille ja talonpojille, joita nykyään painaa ja sortaa kapitalismin *lisäksi* lukematon määrä keskiaikaisuuden jätteitä.

Herää kysymys: kuinka siinä tapauksessa voidaan vertailla Stolypinin ja narodnikkien agraariohjelmaa? Eivätkö ne ole aivan vastakkaisia toisilleen?

Niin ovat, mutta tuo vastakkaisuus ei poista erästä Stolypinin ja narodnikkien agraariohjelman perustavaa laatua olevaa *yhtäläisyyttä*. Nimittäin: *kummassakin* todetaan välttämättömäksi vanhan maanhallinnan *murtaminen*. Vanha täytyy murtaa ja mahdollisimman nopeasti ja päättäväisesti, — sanovat stolypinilaisen „maa-asiainjärjestelyn” toimihenkilöt, — mutta on murrettava niin, että murtamisen taakka kokonaan lankeaisi talonpoikain enemmistön,

* Ks. tätä osaa, ss. 17—20 ja 58—62. *Toim.*

köyhtyneimpien ja osattomimpien kannettavaksi. Tilanherrain ei pidä menettää siinä mitään. Jos he joutuvat kiertämättä menettämään osan maistaan, niin ne on otettava heiltä yksinomaan vain tilanherrain vapaaehtoisesta suostumuksesta ja tilanherrain näkökannalta „oikeudenmukaisen” hinnoittelun mukaan. Varakkaiden talonpoikien pitää saada tukea eikä „heikkojen” talonpoikien joukon saattamista taloudelliseen häviöön tarvitse kaihtaa.

Sellainen on Stolypinin agrariohjelman olemus. Yhdistyneen aateliston neuvosto, joka sen Stolypinille saneli, menetteli kuten aito taantumuksellisten edustaja, ei laver-telijain, vaan toimenmiesten edustaja. Yhdistyneen aateliston neuvosto, joka perusti laskelmansa voimakkaisiin, pysyi täysin uskollisena luokkaeduilleen. Ja tosiaankin, vuoden 1905 jälkeen selvisi, ettei pelkkä poliisisuojelu, pelkkä virkavaltainen suojelu talonpoikia vastaan ollut riittävä.

Mistä muualta saattoi Yhdistyneen aateliston neuvosto etsiä itselleen liittolaisia? Vain mitättömän vähemmistön muodostavan vauraan talonpoikaiston, „kulakkien”, „nylkyrien” keskuudesta. Sen oli mahdotonta löytää maaseudulta muita liittolaisia. Ja niinpä sitten, saadakseen „uusia tilanherroja” puolelleen, taantumusmiehet eivät kaihtaneet heittää heille *koko maaseutua* kirjaimellisesti ryövättäväksi ja hävitettäväksi.

Kun kerran täytyy välttämättä murtaa, niin murretaan *osuusmaanhallinta meidän* hyväksemme ja *uusien tilanherrojen* hyväksi — siinä sen agrariipolitiikan ydin, jonka Yhdistyneen aateliston neuvosto saneli Stolypinille.

Mutta jos puhutaan ehdottoman teoreettisesti, niin täytyy myöntää, että murtaminen, yhtä päättäväinen ja vielä paljon päättäväisempikin murtaminen on mahdollinen myös *toisella taholla*. Kaksi puolta asialla. Esimerkiksi jos ne 70 miljoonaa desjatiinaa maata, jotka kuuluvat 30.000 tilanherralle, annettaisiin 10.000.000 talonpoikaistalon huostaan niille kuuluvien 75 miljoonan desjatiinan lisäksi, jos kumpaisetkin maat *sekoitettaisiin yhteen* ja sitten jaettaisiin vauraille ja keskitalonpojille (köyhillähän ei kuitenkaan ole millä kyntää, kylvää, lannoittaa ja hoitaa maata), niin millainen olisi tämän uudistuksen tulos?

Asettakaa tämä kysymys puhtaasti taloudelliselta näkökannalta, tarkastelkaa tätä periaatteellista mahdollisuutta

koko maailman kapitalistisen talouden yleisten ehtojen näkökulmasta. Saatte nähdä, että meidän edellyttämämme uudistuksen tuloksena *keskiaikainen* maanhallinta murtuisi *johdonmukaisemmin*, *päätäväisemmin* ja *säälimättömämmin* kuin mitä Stolypinin ohjelma edellyttää.

Miksi nimenomaan keskiaikaisen ja vain keskiaikaisen? Siksi, että *kapitalistista* maanomistusta *ei* itse asiassa *voida* hävittää millään maan siirtämisellä käsistä käsiin eikä edes millään kaikkien maiden siirtämisellä valtion huostaan (poliittisessa taloustieteessä niin sanottu maan „kansallistaminen”). Kapitalistinen maanomistus merkitsee sitä, että maa on sen hallussa, kenellä on pääomaa ja kuka parhaiten sopeutuu markkinoihin. Olkoonpa maa kenen omaisuutta tahansa, vanhan tilanherran, valtion tai yhteisö-talonpojan omaisuutta,— niin maa ei vältt *isännän* kättä, *isännän*, joka voi sitä aina vuokrata. Vuokraus laajenee *kaikissa* kapitalistisissa maissa mitä erilaisimpien maanhallintamuotojen vallitessa. Mitkään kiellot eivät voi estää kapitalistia, isäntää, jolla on pääomaa ja joka tuntee markkinat, kahmimasta haltuunsa maata, koska markkinat hallitsevat koko yhteiskunnallista tuotantoa, s.o. koska tämä tuotanto pysyy kapitalistisena.

Eikä siinä kaikki. Puhtaalle kapitalismille, kaikkein täydellisimmälle, vapaalle, „ihanteelliselle” markkinoihin mukautumiselle käy *paremminkin laatuun* maan vuokraus kuin maan omistus. Minkä vuoksi? Sen vuoksi, että maan yksityisomistus *vaikeuttaa* maan siirtymistä käsistä käsiin, *jarruttaa* maankäytön mukautumista markkinaoloihin, *pysyttää* maan kyseessäolevan perheen tai henkilön ja tämän perillisten hallussa, vaikka he olisivat huonojakin isäntiä. Vuokraus on joustavampi muoto, jonka vallitessa maankäyttö sopeutuu markkinoihin kaikkein yksinkertaisimmin, helpoimmin ja nopeimmin.

-Mainittakoon, että sen vuoksi Englanti ei olekaan poikkeus muista kapitalistisista maista, vaan sillä on kapitalismin kannalta täydellisin agraarijärjestelmä, kuten Marx osoittikin arvostellessaan Rodbertusta⁴³. Entä millainen on Englannin agraarijärjestelmä? Se on vanhaa maanomistusta, landlordismia, uuden, vapaan, puhtaasti kapitalistisen vuokrauksen ohella.

Entä jos tuo landlordismi olisi olemassa ilman landlordeja, t.s. jos maa ei olisi landlordien, vaan valtion

omaisuutta? Se olisi kapitalismin kannalta *vieläkin* täydellisempi agrariijärjestelmä, jossa olisi vieläkin enemmän vapautta maankäytön sopeuttamiselle markkinoihin, olisi vieläkin helpompi mobilisoida maat taloudenhoitokohteeksi, ja luokkataistelu, joka on ominaista kaikenlaatuiselle kapitalistiselle maanhallinnalle, olisi vieläkin vapaampaa, laajempaa, selvempää ja määrätietoisempaa.

Ja siis mitä enemmän kyseessäoleva maa on jäänyt jälkeksi maailman kapitalismista, mitä tarmokkaammin sen täytyy rientää naapurien perässä saavuttaakseen ne, mitä enemmän se on „lyönyt laimin tautinsa”, keskiaikaisen maanhallinnan ja velkaorjuudessa olevan pientalouden taudin, mitä pakottavampi tarve vaatii tässä maassa sen *kaikkien* maanomistussuhteiden, koko sen agrariolojen *perinpohjaista* muuttamista,— sitä luonnollisempaa tällaisessa maassa on kaikenlaisten maan kansallistamista koskevien aatteiden ja suunnitelmien syntyminen ja laaja leviäminen maanviljelysväestön keskuudessa.

Sekä vuosi 1905 että ensimmäiset kaksi Duumaa ovat eittämättömästi todistaneet,— ja kolmas Duma on välillisesti, „talonpoikaisten” (tilanherrain seulalla seulottujen) edustajiensa kautta vahvistanut,— että Venäjän maanviljelysväestön keskuudessa ovat kaikenlaiset maan kansallistamista koskevat aatteet ja suunnitelmat levinneet tavattoman laajalle. Ennen kuin ryhdytään hyväksymään tai paheksumaan näitä aatteita, on asetettava itselleen kysymys: *minkä vuoksi* ne ovat levinneet laajalle, *mikä* taloudellinen välttämättömyys on ne aiheuttanut?

Ei riitä se, että näitä aatteita arvostellaan niiden sisäisen eheyden, sopusuhtaisuuden tai niiden teoreettisen oikeellisuuden kannalta. Niitä on arvosteltava sen taloudellisen välttämättömyyden kannalta, joka heijastuu näissä teorioissa, olipa tuo heijastus toisinaan kuinka „oikukasta”, väärää ja „kieroa” tahansa.

Se taloudellinen välttämättömyys, joka herätti Venäjän talonpoikaistossa XX vuosisadan alussa maan kansallistamisen aatteita, on vanhan maanhallinnan jyrkän murtamisen välttämättömyyttä. Kaiken maan „tasasuhtaisen jaon” aatteet ovat *tasa-arvoisuuden* aatteita, joita taistelu maanorjuuden jätteilä vastaan synnyttää välttämättä ja jotka kohdistuvat *kiertämättä* maahan silloin, kun 30.000 „maa-

orjuuttajan perillisellä” on 70 milj. desjatiinaa ja 10.000.000 velkaorjatalonpojalla on 75 milj. desjatiinaa.

Ensin mainittujen maiden siirtymisessä jälkimmäiseen luokkaan tai oikeammin sanoen jälkimmäisten maiden haltijoille ei ole mitään utooppista. Utopiaa on vain se, kun markkinain vallitessa haaveillaan isäntien tasa-arvoisuudesta maalla, utopiaa on haaveilu kaikkien „kansalaisten, miesten sekä naisten” (muun muassa myös taloudettomien) „oikeudesta maahan” kapitalismin vallitessa. Mutta näiden aatteiden utooppisuus ei anna meille oikeutta unohtaa, että se, mikä niiden alla *todellisuudessa* piilee, on aivan oikea, elävä realiteetti.

Kaikkien keskiaikaisten maanhallinnan eroavuuksien — tilanherrain maan, osuusmaanhallinnan j.n.e.— hävittämisessä ei ole mitään utooppista. Vanhojen maanhallintasuhteiden katkaisemisessa ei ole mitään utooppista. Pääinvastoin, juuri kapitalismin kehitys vaatiikin mitä tiukimmin *sellaista* katkaisemista. Kapitalismin vallitessa *ei voi* olla maan „tatasuhtaista jakamista” enempää kuin sen „sosialisoimistakaan”. Se on utopiaa.

Maan kansallistaminen on kapitalismin vallitessa taloudellisesti täysin mahdollista, ja sen *reaalisena* merkityksenä olisi joka tapauksessa, s.o. suorittipa sen kuka ja kuinka tahansa, millaisin ehdoin tahansa, pysyvästi ja pitkäksi aikaa taikka hatarasti ja lyhyeksi ajaksi, — joka tapauksessa sen reaalisenä merkityksenä olisi kaiken keskiaikaisen mahdollisimman täydellinen poistaminen Venäjän maanomistuksesta ja Venäjän agraarioloista, *uuden* maankäytön ja maanomistuksen kaikkein *vapain* sopeutuminen maailmanmarkkinain uusiin oloihin.

Kuvitelkaamme hetkeksi vasemmistonarodnikkien suunnitelma toteutetuksi vaikkapa siinä muodossa, että kaikki maat jaetaan tasan kaikkien kansalaisten, miesten sekä naisten, kesken. Tällainen jako on kapitalismin vallitessa mitä suurinta tolkuttomuutta. Kapitalismin vallitessa se ei pysyisi, ei voisi pysyä voimassa vuottakaan. Mutta merkitseekö tämä, että sen tuloksena olisi nolla tai miinus?

Ei vähääkään! Sen tulokset olisivat suuri *plussa* — ei ollenkaan sellainen plussa, jota vasemmistonarodnikit odottavat, vaan mitä reaalisiin plussa. Tuona plussana olisi kaikkinaisten nykyään voimassa olevien sääty- ja kategorijakoisten maanhallintamuotojen välisten eroavuuksien

murtaminen. Siitä olisi äärettömän suurta hyötyä koko kansantaloudelle, kapitalismille sekä proletariaatille, sillä mikään ei ole sen vahingollisempaa Venäjän kehitykselle kuin meidän vanha, nykyinen maanhallintamme. Molemmat, sekä tilanherrain maiden että osuusmaiden hallinta, ovat *läpeensä* maaorjuudellisia maanhallinnan muotoja.

Heidän tasasuhtaisjakonsa ei säilyisi, mutta *entiseen palaaminen* olisi mahdotonta! Mikään „entisöiminen” ei palauttaisi maiden rajalinjoja, jotka on kerran hävitetty. Mikään poliittinen mahti maailmassa ei voisi estää sellaisten *uusien* linjojen, rajojen ja maankäyttömuotojen voimaansaattamista, jotka vastaavat markkinain *uusien* vaatimuksia.

„On puhdistettava maa aidoista”, sanoi eräs vasemmistonarodnikki muistaakseni II Duumassa. Hän kuvitteli, että siitä syntyy „tasasuhtainen maankäyttö”. Hän erehtyi. Mutta *hänen suullaan* — sellaista on historian iva! — puhui johdonmukaisin ja pelottomin porvari, radikaalinen *porvari*, joka tajuaa meidän „osuus-”, „aatelis-”, „kirkko-” y.m. y.m. maanhallintamme *vanhojen*, keskiaikaisen „väliaitojen” tolkuttomuuden, tajuaa, että *kaikki* nämä väliaidat on *purettava* maan *uudenlaista* jakoa varten. Mutta se ei tule tapahtumaan „henkiluvun mukaan”, kuten narodnikki haaveilee, vaan *pääoman mukaan*, niin kuin *markkinat määräävät*.

Narodnikkien luovat suunnitelmat ovat utopiaa. Mutta heidän luovissa suunnitelmissaan on eräs keskiaikaisuutta hävittävä aines. Eikä tuo aines ole suinkaan utopiaa. Se on aivan välitöntä todellisuutta. Se on kaikkein johdonmukaisinta ja edistyksellisintä todellisuutta kapitalismin ja proletariaatin kannalta katsoen.

Teemme lyhyen yhteenvedon katsomuksistamme. Stolypinin ja narodnikkien agrariohjelman reaalinen yhtäläisyys on siinä, että *molemmat* vievät läpi vanhan, keskiaikaisen maanhallinnan perinjuurista *murtamista*. Ja se on oikein hyvä. Se ei ansaitsekaan muuta kuin tulla murretuksi. *Kaikkein* taantumuksellisimpia ovat ne kadetit „*Retsch*” lehdessä ja „*Russkije Vedomostissa*”, jotka moittivat Stolypinia murtamisesta sen sijaan että todistaisivat vieläkin johdonmukaisemman ja päättäväisemmän murtamisen välttämättömyyttä. Seuraavasta kirjoituksesta näemme, että

stolypinilainen murtaminen *ei voi* lopettaa velkaorjuutta ja työllämaksua, mutta narodnikkilainen *voi* sen tehdä *.

Toistaiseksi toteamme, että stolypinilaisen murtamisen ainoana täysin reaalisena tuloksena on 30 miljoonan nälänhätä. Eikä sitä vielä tiedä, vaikka stolypinilainen murtaminen opettaisi Venäjän kansalle, *miten on* suoritettava päätäväisempi murtaminen. Sitä se varmasti opettaa. Jahka eletään, niin nähdään, saako opetetuksi.

„*Neuskaja Zvezda*” № 15,
heinäkuun 1 päivä 1912
Allekirjoitus: R. S.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

* Ks. tätä osaa, ss. 233—238. *Toim.*

TILANNE VSDTP:ssä JA PUOLUEEN LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT

VSDTP on elänyt ennenkuulumattoman vaikeat raivoavan vastavallankumouksen vuodet ja nykyään se on oikealla tiellä, palauttamassa ennalleen järjestöään, lujittamassa voimiaan ja johtavaa vaikutustaan Venäjän proletariaattiin, joka antoi itsevaltiudelle mahtavia iskuja vuonna 1905 ja joka murskaa sen tulevassa vallankumouksessa.

Vaikeat vuodet 1908—1911 olivat hajaannuksen vuosia; juuri siihen aikaan erosi VSDTP:stä vuonna 1906 puolueeseemme liittyneen ja meidän, bolshevikkien, mukana menshevikki-opportunisteja vastaan kulkeneen Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian nykyinen Päähallinto.

Puolan sosialidemokraattisten työläisten on arvioitava kriittillisesti tämä nykyisen Päähallinnon erkaneminen VSDTP:stä. Sen vuoksi otan hyvin mielelläni vastaan Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian *Varsovan komitean* kehotuksen selittää „Rabotshaja Gazetassa”⁴⁴ lyhyesti puolueen jakaantumisen syitä ja sitä surullista osaa, jota nykyinen Päähallinto on tässä jakaantumisessa esittänyt, sekä osoittaa koko Venäjän sosialidemokraattisen proletariaatin lähimmät tehtävät.

I

Vuoden 1905 vallankumouksen aikana esiintyneet bolshevikkien ja menshevikkien väliset erimielisyydet ovat puolalaisille työläistovereille tunnettuja. Useat huomattavat Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian edustajat, kuten esimerkiksi Rosa Luxemburg, olivat ensin, vuonna 1904, menshevikkien puolella, mutta vallankumous paljasti pian

heidän virheensä ja todisti selvästi menshevikkien opportunistimin.

Vuosien 1908—1911 vastavallankumous toi Venäjän historiaan uuden vaiheen. Vanha itsevaltius otti vielä yhden askeleen porvarillista monarkiaa kohti. Syntyi tilanherrain ja suurporvariston Duuma. Tsarismi ei vielä ollut menettänyt maaorjuudellista luonnettaan, mutta se harjoitti porvarillista agraaripolitiikkaa, jonka tarkoituksena oli juurruttaa mahdollisimman nopeasti maan yksityisomistusta miljoonien talonpoikien ennen kuulumattomaan taloudelliseen häviöön saattamisen ja tuhoamisen hinnalla. Porvarillinen liberalismi teki äkkikäännöksen vastavallankumouksen puoleen ja juhli oikeita luopuruuden orgioita.

Sivistyneistön keskuudessa yleensä vallitsi ennenkuulumaton hajaannus ja hoipertelu. Proletariaatti sai niskaansa vainot tsaarivallan kostaessa vallankumouksesta sekä luopioiden parhaustulvat.

VSDTP:n tehtävänä oli työväenluokan *vallankumouksellisen* sosialidemokraattisen puolueen säilyttäminen *sopeutuen uusiin* toimintaolosuhteisiin.

Jo ensi askeleet tämän tehtävän täyttämiseksi toivat VSDTP:ssä esiin uusia proletaarisvastaisia virtauksia, jotka horjuttivat *itse* puolueen *olemassaoloa*. Ne oli synnyttänyt vastavallankumuksemme historiallinen tilanne. Nuo porvarilliset virtaukset olivat *likvidaattoruus ja otzovismi*.

Porvarillisen rintamakarkuruuden aallon mukaansa tempaamat likvidaattorit luopuivat vallankumouksesta. He vetivät ristin illegaalisen puolueen päälle ja etsivät itselleen yksinomaan legaalista maaperää kesäkuun 3 (16) päivän muka „perustuslaillisessa” hallitusjärjestelmässä ja saarnasivat sen perustuslaillista uudistamista. „Julkinen työväenpuolue” ja *perustuslaillisten reformien* tunnukset — siinä heidän politiikkansa olemus. Se ei ollut sosialidemokraattista, vaan liberaalista työväenpolitiikkaa.

On suorastaan naurettavaa verrata likvidaattoreita länsieurooppalaisissa sosialidemokraattisissa työväenpuolueissa oleviin opportunisteihin (kuten nykyinen Päähallinto Tyskan vaikutuksesta tekee), se on selvää. Likvidaattorimme eivät tunnusta puoluetta sen illegaalisessa, s.o. nykyisessä muodossa, vaan järjestävät *uutta*, legaalista puoluetta. Se ei ole virtaus puolueen sisällä,

se on puolueesta loittonemistä. Likvidaattorien ilmeinen puolueesta luopuminen ja sen hajottaminen ovat aiheuttaneet kiivasta vastarintaa itse menshevikkienkin taholta. Venäjällä työläismenshevikit *eivät* ole lähteneet likvidaattorien perässä ja ulkomailla menshevikki Plehanov on asettunut „puoluekantaisten” menshevikkien (antilikvidaattorien) johtoon. Plehanov on nyt todennut lehdistössä avoimesti ja selvästi, että likvidaattorit *järjestävät uutta puoluetta*.

Puolalaisten työläisten tiedoksi lisäämme, että likvidaattorien tärkeimpiä äänenkannattajia ovat: ulkomailla „Golos Sotsial-Demokrata”⁴⁵ (Martov, Dan, Axelrod y.m. „golosilaiset”); Venäjällä — „Nasha Zarja” (Potresov, Levitski, Tsherevanin y.m.). „Otzovistit” (sanasta „otzvatj” — kutsua pois sosialidemokraatti-edustajat III Duumasta) boikotoivat III Duumaa ymmärtämättä sitä, että oli käytettävä Duuman puhujalavaa ja kaikkia „legaalisia mahdollisuuksia” vallankumouksellista sosialidemokraattista toimintaa varten. Vuoden 1905 vallankumouksellisen taktiikan tunnukset he muuttivat sisällöttömiksi korulauseiksi. Kokemus osoitti pian, että III Duuman boikotointi oli järjettömyyttä, joka vie venäläiset sosialidemokraattiset boikotoijat vastoin heidän tahtoaankin anarkismin raiteille. Joskin kesällä 1907 enemmistö bolshevikeista kannatti boikottia, niin jo keväällä 1908 se käsitti kokemuksen opetukset ja vastusti varsin jyrkästi „otzovistien” agitaatiota Pietarissa ja Moskovassa. Kärsittyään tämän täydellisen tappion Venäjällä otzovistit puoltajineen elää kituuttivat ulkomailla aivan voimattoman pienen „Vperjod” ryhmän muodossa (Lunatsharski, Aleksinski y.m.).

Lienee tarpeetonta lisätä, että koska järjestöt Venäjällä olivat enimmäkseen heikkoja ja koska ulkomaiset ryhmät olivat erillään Venäjällä tehtävästä työstä, niin useimmat näistä ryhmistä aivan „vapaasti” hajottivat ja turmelivat puoluetta tunnustamatta kerta kaikkiaan mitään kuria ja saamatta miltään Venäjän järjestöltä valtuuksia äänenkannattajan johtamiseen tai kirjasten ja lentolehtisten julkaisemiseen. Paitsi pikku ryhmiä, joilla oli erilaiset periaatteelliset katsomukset, muodostui — kuten tavallisesti — erinäisiä aivan periaatteettomia pikku ryhmiä, jotka pyrkivät hankkimaan poliittista pääomaa meklauksella, pikkumaisella

diplomatialla ja juonitteluilla muka „sovinnon” ja „yhdistymisen” aikaansaamiseksi puolueessa. Trotski wieniläisine „Pravda” lehtineen ja Tyszka Päähallintoineen olivat tällä alalla mainioita mestareita.

II

VSDTP:n eteen nousi kysymys, miten puolue olisi palautettava ennalleen.

On selvää, ettei puoluetta voitu palauttaa ennalleen *yhdessä* niiden kanssa, jotka tahtoivat *likvidoida* puolueen, eikä niidenkään kanssa, jotka boikotoivat Duumaa ja legaalisia mahdollisuuksia; joko ulkomaisten pikku ryhmien, jotka harjoittivat tuota porvarillista politiikkaa, oli siitä luovuttava ja alistuttava Venäjällä olevien järjestöjen, ryhmien ja kerhojen valtavan enemmistön tahtoon taikka Venäjän oli palautettava puolue ennalleen *vastoin* noiden ulkomaisten pikku ryhmien tahtoa.

Tammikuussa 1910 pidettiin viimeisen kerran VSDTP:n Keskuskomitean täysistunto, joka yritti pelastaa sosialidemokratiasta erkanevat likvidaattorit ja otzovistit ohjamalla heitä puoluetoinnin raiteille. Noiden molempien poikkeamien järjettömyys ja epäsosialidemokraattisuus oli niin ilmeinen, ettei *kukaan* tohtinut niitä puolustaa. *Yksimielisesti* todettiin, että ne olivat *porvarillisia* virtauksia, että ainoastaan luopuminen niistä saattaa luoda edellytykset puolueen uudestisyntymiselle.

Mutta yksimielinen päätös ei ole riittävä, mikäli sen jälkeen ei seuraa yksimielinen toiminta. Vastoin Keskuskomitean täysistunnon päätöksiä likvidaattorit ja otzovistit eivät vähentäneet, vaan *voimistivat* hajotustyötään. Osoittautui, että *puolueen puolesta* taisteli sen Pää-äänenkannattaja bolshevikkien ja puolalaisten johtamana puolitoista vuotta (tammikuu 1910 — kesäkuu 1911) ja tällöin menshevikki Plehanov oli tarmokkaasti apuna taistelussa likvidaattoreita vastaan.

Puoluetta *vastaan* „työskentelivät” kaikkiin voimin likvidaattorit, vperjodilaiset, Trotski ja Bund. Latvialaiset horjuivat asettuen useimmiten likvidaattorien puolelle.

Likvidaattorit menivät hajotustyössään niin pitkälle, että hävittivät puolueen Keskuskomitean! Täysistunto päätti palauttaa Keskuskomitean Venäjällä ennalleen ja kooptoida

uusia jäseniä, mutta likvidaattorit eivät suostuneet edes tulemaan yhteenkään istuntoon, vaan julistivat sekä illegaalisen puolueen että illegaalisen Keskuskomitean „vahingolliseksi”. Voidaanko tämän jälkeen verrata likvidaattoreita länsieurooppalaisiin opportunisteihin muuten kuin juonittelutarkoituksessa?

Puolue jäi ilman Keskuskomiteaa. Puolueen hajoaminen oli kiertämätön. Sen saattoivat palauttaa ennalleen vain Venäjän järjestöt, s.o. Venäjällä toimivat järjestöt. Ja siinä juuri tulikin näkyviin Tyszkän kaksinaamainen juonittelu-politiikka kaikessa loistossaan, kun hän Päähallinnossa majorisoi periaatteellisemman politiikan kannattajat ja sai Päähallinnon katkaisemaan välinsä VSOTP:hen, sai Päähallinnon asettumaan puolueen ja sen likvidojien väliin.

Jotta tämä politiikka, joka vahingoittaa Puolan sosialidemokraattista liikettä, tulisi ymmärrettäväksi, mainitsimme ensin erään tosiasian puolueemme *aatteellisen* taistelun alalta.

Keskuskomitean täysistunto, kuten edellä mainitsimme, tuomitsi likvidaattoruuden yksimielisesti. Mutta yksi osa tärkeimmässä päätöslauselmassa (sen niin sanottu 1. §) puettiin toimitettaessa aivan päinvastaiseen sanamuotoon; se oli eduksi likvidaattoreille. Mainitussa pykälässä on lausuttu mielipide, että nykyään, s.o. vastavallankumouksen aikana, sosialidemokratia *ensi kertaa* soveltaa täydellisesti käytäntöön kansainvälisen sosialidemokratian menetelmiä. Tämän luopioiden teorioille takaportin jättävän pykälän ehdotti Tyszka, joka yritti luovia likvidaattorien ja puolueen välillä. Luonnollisesti likvidaattorit kannattivat kiihkeästi tätä pykälää auttaen Tyszkaa „pääsemään voitolle”; osa bolshevikeista, niin sanottu „sovittelijain” (s.o. tosiasiallisesti trotskilaisten) ryhmä luisui samoin likvidaattorien puolelle.

Täysistunnon jälkeen Plehanov teki mainiota, purevaa pilaa tuosta pykälästä (tietämättä, kuka oli sen laatija) sen „turpeuden”, epämääräisyyden ja integraalisuuden vuoksi. Minä esiinnyin Plehanovin jälkeen ja kerroin tuloksettomasta taistelustani Tyszkän, „sovittelijain” ja likvidaattorien liittoa vastaan*.

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 221—226. *Toim.*

Yksikään Päähallinnon lukuisista kynäilijöistä ei ole kahden vuoden aikana virkkanut *sanaakaan* tuon pykälän puolustukseksi.

Tyszkan luoviminen johti vain puolueen katsomusten likvidaattorimaiseen vääristelyyn.

Organisaatiokysymyksessä olivat tällaisen politiikan tulokset vieläkin surkuteltavampia.

Keskuskomiteaa ei ole olemassa. Puolueen voi palauttaa ennalleen vain Venäjän järjestöjen konferenssi. Entä kuinka konferenssi saadaan kutsutuksi koolle? Todennäköisesti *ei yhdessä* niiden kanssa, jotka likvidoivat puoluetta, vaan *ilman heitä*.

Tyszka yrittää pysytellä tasapainossa, luovii ja pelaa puolueen „yhdistämistä” niiden kanssa, jotka sitä likvidoivat. Ensin Tyszka ynnä „sovittelijain” ryhmä (aivan voimaton ulkomainen pikkuryhmä, joka ei kokonaiseen vuoteen saanut ainoatakaan painotuotteidensa tilausta yhdeltäkään Venäjän järjestöltä) yhtyvät bolshevikkeihin, ottavat tehtäväkseen *valvoa* konferenssin koollekutsumista, antavat konferenssia koollekutsuville asiamiehille rahaa ja lähettävät näitä asiamiehiä vakuuttaen tällöin „yhdistävänsä” puoluetta (tuo vakuuttelu herättää homeerista naurua sekä likvidaattoreissa että meissä).

Nuo asiamiehet aloittavat kiertomatkinsa *Kijevistä*, missä järjestö oli niin eittämättömän menshevistinen, että jopa vannoutuneet vihollisemmekin, Trotski ja latvialaiset, myönsivät sen lehdistössä. Koska likvidaattorit hyökkäilivät vimmatusti konferenssiamme vastaan, täytyy Puolan työläisten tietää, että Venäjän organisaatiokomissio konferenssin koollekutsumiseksi muodostettiin (lokakuussa 1911) nimenomaan edellä mainitun järjestön osanotolla. Ja juuri tämän järjestön (Kijevin) edustaja oli konferenssissa mandaattivaliokunnan puheenjohtajana!

On selvää, että Venäjän organisaatiokomission enemmistön muodostavat bolshevikit ja osa „puoluekantaisista” (s.o. likvidaattorienvastaisista) menshevikeistä. Muut ryhmät eivät olleet siinä edustettuina, sillä nehan ovat vain ulkomaisia kuvitelmia vailla yhteyksiä Venäjälle.

Ja silloinpa Tyszka epätoivoissaan siitä, ettei ollut mahdollisuutta toimia välittäjänä ja juonitella pelaten yhdistymistä likvidaattorien kanssa, erkani Venäjän

organisaatiokomissiosta eikä saapunut konferenssiin *kolmin-kertaisesta* kutsusta huolimatta.

Sen sijaan hän osallistui *likvidaattorien* neuvottelukokoukseen⁴⁶, jossa pohdittiin toisen (likvidaattorien) konferenssin koollekutsumista, ja... poistui sieltä sanottuaan, että sen osanottajat ovat likvidaattoreita!! Eikö tuollainen „sovitteija” olekin aika ilveilijä? *

III

VSDTP:n tammikuun konferenssi yhdisti useimmat Venäjän järjestöt: Pietarin, Moskovan, Volgan, Kaukasian, Etelän ja Läntisen aluepiirin. Konferenssi totesi, että likvidaattorit („Nasha Zarja”) olivat asettaneet itsensä puolueen ulkopuolelle. Konferenssi ilmoitti, ettei se kannata mitään vastuuta ulkomaisista ryhmistä, jotka teoillaan rappeuttavat puoluetta.

Kahdessakymmenessä kolmessa istunnossaan konferenssi käsitteli seikkaperäisesti kaikkia taktiikkakysymyksiä sekä hyväksyi koko joukon päätöksiä Pää-äänenkannattajan ja kaikkien johtavien puolue-instanssien edelläkäyneen nelivuotisen toiminnan hengessä. Konferenssi asettui puolueen ylimmäksi instanssiksi ja valitsi Keskuskomitean.

Se, että likvidaattorit ja heidän kanssaan kaikki voimatomat ulkomaiset pikku ryhmät suu vaahdossa hyökkäilevät puolueen konferenssia vastaan, on täysin ymmärrettävää. Konferenssi tuomitsi ne. Jokaisella tuomitulla on oikeus 24 tunnin ajan haukkua tuomareitaan.

Mutta Venäjällä *ei ole* toista Keskuskomiteaa enempää kuin toista sosialidemokraattista puoluetakaan. Kieltäytyessään tulemasta tähän konferenssiin ja uskotellessaan Puolan työläisille, että puolueen ja likvidaattorien „yhdistäminen” on mahdollista (meklarien avulla), Tyszka ja Päähallinto petkuttavat työläisiä. Tuon petkutuksen takia Puolan työläiset menettivät mahdollisuuden neuvotella venäläisten toverien kanssa, pohtia yhdessä taktiikkaa ja tunnuslauseita niin tärkeällä ajankohdalla kuin ovat huhti-

* „Vorwärts” lehdessä Päähallinto sanoo Trotskia likvidaattorien asiamieheksi ja „Krasnoje Znamjassa” se todistelee, että ei ainoastaan PPS:n likvidaattorilaisen levitsän kanssa, vaan myös Puolan likvidaattorilaisen Bundin kanssa on mahdollista yhdistyä!! Tyszka taas lupaa yhdistää VSDTP:n ja venäläiset likvidaattorit.

ja toukokuun päivien vallankumouksellinen nousu sekä IV Duuman vaalit.

Vallankumouksellisen nousun voimistuminen Venäjän proletariaatin keskuudessa on ilmeistä. On edistettävä tuota voimistumista, lujitettava illegaalista järjestöä, annettava liikkeelle oikeat vallankumoukselliset tunnukset, torjuttava legalisti-likvidaattoerien opportunisti, kyllästettävä legaaliset järjestöt likvidaattoisuuden vastaisella hengellä ja siihen suuntaan suoritettava IV Duuman vaalit — siinä ne lähimmät tehtävät, joita VSDTP suorittaa nykyään käytännössä ja joihin nähden teoreettinen asenne määriteltiin Yleisvenäläisessä tammikuun konferenssissa.

Toimintansa suunnan puolesta Puolan vallankumoukselliset sosialidemokraattiset työläiset kulkevat meidän mukamme. Lopetan siis tähän, lausuttuani varmuuden siitä, että Puolan proletariaatti pystyy yhdistymään meihin, VSDTP:hen, myöskin organisatorisesti, nykyisen Päähallinnon periaatteellisesta horjunnasta huolimatta.

*Julkaistu heinäkuun 16 p:nä 1912
„Gazeta Robotnicza” lehdessä
№ 15—16
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan lehden
tekstin mukaan
Venäjännös puolan kielestä*

VASTAUS LIKVIDAATTOREILLE ⁴⁷

Likvidaattorit „Nevski Golos” lehdestä koettavat kaikin mokomin *rikkoo* työväen yhtenäisyyden Pietarin vaaleissa. Se ei heiltä onnistu. Tekopyhät huudot „yhtenäisyydestä”... (*likvidaattorien taholta!!*) eivät saa petetyksi ketään.

Työläisdemokraattien yhtenäisyys on taattu.

Työläiset eivät mene niiden perässä, jotka likvidoiivat työväendemokratiaa ja vain lupailevat korvata sen... julkisella liberaalisen työväenpolitiikan „puolueella”. Valveutuneet työläiset tahtovat työläisjoukkojen yhtenäisyyttä eikä „sopimusta” likvidaattorien hajotusmielisten sivistyneistökerhojen kanssa tuon yhtenäisyyden vahingoksi. Ja „*Pravda*” ⁴⁸ seuraa tätä tunnusta.

Meitä eivät häkellytä likvidaattorien säädettömät metkut, heidän *julkiset* kyselynsä, *mistä* on „löydettävissä” se, joka ei ylpeile „julkisuudella”... Sepustelkaa vain, hyvät herrat, „julkista” ryhmäohjelmaanne, rakentakaa vain uutta, „julkista”, puolueettanne, terve menoa!

P. S.* Pyydän hartaasti vastaamaan minulle tässä herätettyyn kysymykseen heti tahi mahdollisimman pian. *Ei saa olla vaihti*. Jos tästä pysytään vaihti, niin voidaan pilata kaikki ja aiheuttaa työläisten protesti *vasemmalta*. Likvidaattoreille on annettava vastaisku. *Ei voida* toimittaa vaaleja, jos salataan, *ketä varten* tätä työtä tehdään (eihän vain likvidaattoreita varten?). Ellette halua kärjistä ja pilata *kaikkeaa* „vasemmalla”, niin julkaiskaa tämä „vastaus likvidaattoreille”. *Ellette* julkaise, niin siinä tapauksessa palauttakaa tämä liuska minulle *viivyttelemättä*. Se on minulle *tärkeä!*

Kirjoitettu heinäkuussa 1912
Julkaistu ensi kerran v. 1933
XXV Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. Toim.

SVEITSISSÄ

Paikalliset sosialidemokraatit sanovat Sveitsiä „lakeijain tasavallaksi”. Tuo pikkuporvarillinen maa, jossa eräänä tärkeimmistä elinkeinoista on jo ammoisista ajoista ollut ravintolanpito, on ollut liian riippuvainen rikkaista tyhjän-toimittajista, jotka tuhlaavat miljoonia kesäisiin huviretkiin vuoristossa. Yleisimpänä sveitsiläisen porvarin tyyppinä on viime aikoihin asti ollut rikkaan matkailijan edessä nöyris-televä pienisäntä.

Nyt asia muuttuu. Sveitsissä kehittyi suurteollisuus. Tässä teollisuuden nousussa on suuri merkitys vesiputosten ja vuoristojokien käytöllä sähkövoiman välittömään saantiin. Tuota putoavan veden voimaa, joka korvaa teollisuudessa kivihiilen, sanotaan usein „valkoiseksi hiileksi”.

Sveitsin teollistaminen, s.o. teollisuuden, suurteollisuuden kehittäminen siellä on tehnyt lopun entisestä työväenliikkeen pysähdystilasta. Pääoman ja työn välinen taistelu kärjistyy. Se unelias, pikkuporvarillinen henki, joka ennen useinkin vallitsi muutamissa Sveitsin työväenyhdistyksissä, katoaa ja sen tilalle tulee voimansa tajuavan, tietoisien, järjestyneen proletariaatin taisteluhenkinen mieliala.

Sveitsin työläisillä ei ole mitään harhaluuloja sen suhteen, että heidän tasavaltansa on porvarillinen tasavalta, joka puolustaa sitä samaa palkkaorjuutta, mikä on olemassa poikkeuksetta kaikissa kapitalistisissa maissa. Mutta samaan aikaan Sveitsin työläiset ovat oppineet mainiosti käyttämään tasavaltalaisten laitostensa vapautta laajojen työläisjoukkojen valistamiseen ja järjestämiseen.

Tämän työn hedelmät tulivat havainnollisesti näkyviin Zürichin yleislakon aikana heinäkuun 12 p:nä (kesäkuun 20 p:nä vanhaa lukua).

Asia oli näin. Zürichin maalarit ja viilaajat olivat jo useita viikkoja olleet lakossa vaatien palkankorotusta ja työpäivän lyhentämistä. Isännät suuttuivat ja päättivät lannistaa lakkolaisten sisun. Porvarillisen tasavallan hallitus, joka pani parastaan kapitalistien hyväksi, tuli näiden avuksi ja ryhtyi *karkottamaan* lakossa olevia ulkomaalaisia! (Sveitsissä työskentelee paljon muualta tulleita, ulkomaalaisia työläisiä, varsinkin italialaisia). Mutta tuo raaka väkivalta ei auttanut. Työläiset pysyivät yksimielisinä.

Silloin kapitalistit turvautuivat tällaiseen keinoon. Hampurissa (Saksassa) on erikoinen Ludwig Kochin liike, joka toimii lakkorikkurien hankkijana. Zürichin kapitalistit — patriootit ja tasavaltalaiset, leikki pois! — tilasivat tuon liikkeen kautta lakkorikkureita, joiden joukossa oli ilmeisesti kaikenlaisia rikollisia, jotka oli Saksassa tuomittu parittajantoimen harjoittamisesta, tappeluista y.m.s. Noille ryysyläisille eli kultaiselle komppanialle (lumpenproletaareille) kapitalistit jakoivat revolvereja. Häikäilemätön joukkio noita lakkorikkureita hajaantui työväenkorttelin ravintoloihin ja käyttäytyi tavattoman huligaanimaisesti. Kun työläiset kokoontuivat yhteen joukkoon ajaakseen huligaanit pois, niin muuan näistä *ampui* erään lakkolais-työläisen.

Työläisten kärsivällisyys loppui. Murhaaja piestiin. Päätettiin jättää Zürichin kaupunginvaltuustoon kysely huligaanien mellastuksesta. Ja kun kaupunginhallitus kapitalisteja puolustaen kielsi lakkovartiot, niin työläiset päättivät panna vastalauseensa järjestämällä *yksipäiväisen yleislakon*.

Lakkoa kannattivat kaikki ammattiliitot yksimielisesti. Valitettavana poikkeuksena olivat vain kirjaltajat. He esiintyivät lakkoa vastaan ja Zürichin kaikkien työväenjärjestöjen 425 edustajan kokous vastaanotti tämän kirjaltajain päätöksen jyrisevällä huudolla: „häpeä!“. Lakko päätettiin pitää, vaikka poliittisten järjestöjen johtajat olivat vastaan (Sveitsin pikkuporvarillisten, opportunististen johtajien vanhaa henkeä!).

Työläiset, jotka tiesivät, että kapitalistit ja viranomaiset koettavat ehkäistä rauhallisen lakon, noudattivat viisasta sääntöä: „sodassa sodan tavalla“. Sodassa ei ilmoiteta viholliselle, *milloin* hyökkäys tapahtuu. Torstaina työläiset ilmoittivat tahallaan, että lakko tulee tiistaina tai keskiviik-

kona, mutta todellisuudessa se oli määrätty *perjantaiksi*. Kapitalisteille ja viranomaisille se oli yllätys.

Lakko onnistui loistavasti. Aamulla varhain levitettiin 30.000 saksan- ja italiankielistä lentolehtistä. Noin 2.000 lakkolaista otti haltuunsa raitiovaunuvarikot. Kaikki pysähtyi. Kaupungin elämä tyrehtyi. Perjantai on Zürichissä markkinapäivä, mutta kaupunki oli kuin kuollut. Alkoholin (kaikkien väkijuomien) käytön oli lakkokomitea kieltänyt, ja työläiset noudattivat tiukasti tätä päätöstä.

Kello 2 päivällä pidettiin suurenmoinen joukkomielenosoitus. Puheiden päätyttyä hajaannuttiin rauhallisesti ja ilman lauluja.

Hallitus ja kapitalistit, jotka olivat toivoneet saavansa yllytetyksi työläiset väkivallantekoihin, näkivät epäonnistumisensa ja nyt suorastaan raivoavat vimmoissaan. Erikoisella asetuksella on koko Zürichin kantonissa kielletty ei ainoastaan lakkovartioiden, vaan myös ulkoilmakokoukset ja mielenosoitukset. Poliisit ovat miehittäneet Zürichin kansantalon sekä vanginneet useita työväen johtajia. Kostaakseen yleislakosta kapitalistit ovat julistaneet kolmeksi päiväksi työnsulun.

Työläiset käyttäytyvät rauhallisesti, noudattavat tiukasti viinan ja viinin boikottia ja puhelevat keskenään: „voihan sitä työmieskin levähtää kolme päivää vuodessa, kun rikkaat lepäävät ympäri vuoden”.

„Pravda” № 63,
heinäkuun 12 pnä 1912
Allekirjoitus: B. Z h.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

DEMOKRATIA JA NARODNIKKILAISUUS KIINASSA

Kiinan tasavallan väliaikaisen presidentin Sun Jat-senin kirjoitus, jonka olemme lainanneet brysseliläisestä sosialistisesta „Le Peuple” * lehdestä, on aivan erikoisen mielenkiintoinen meille, venäläisille.

Sananparsa sanoo: syrjästä katsoen paremmin näkee. Sun Jat-sen on tavattoman mielenkiintoinen „syrjästä katsova” todistaja, sillä hän, eurooppalaisesti sivistynyt henkilö ei nähtävästi tunne Venäjää laisinkaan. Ja nyt tuo eurooppalaisesti sivistynyt, tasavallan itselleen valloittaneiden Kiinan taisteluhenkisten ja voitollisten kansanjoukkojen edustaja, asettaa eteemme — Venäjältä, Venäjän kokemuksesta, venäläisestä kirjallisuudesta ollenkaan riippumatta — aito venäläisiä kysymyksiä. Edistynyt kiinalainen demokraatti punnitsee asioita aivan kuin venäläinen. Hänen ja venäläisen narodnikin yhtäläisyys menee niin pitkälle, että perusajatukset ja hyvin useat erilliset sanonnat ovat aivan samanlaiset.

Syrjästä katsoen paremmin näkee. Kiinan suurten demokraattisten joukkojen toimintaohjelma — sillä Sun Jat-senin kirjoitus on juuri sellainen ohjelma — pakottaa meidät tarkastelemaan ja antaa meille sopivan tilaisuuden tarkastella vieläkin kerran, uusien maailmantapahtumien näkökulmasta, kysymystä demokratismin ja narodnikkilaisuuden keskinäissuhteesta Aasian nykyisissä porvarillisissa vallankumouksissa. Se on eräs kaikkein vakavimmista kysymyksistä, mitä Venäjän eteen nousi vuonna 1905 koittaneella vallankumouskaudella. Eikä ainoastaan Venäjän eteen, vaan

* — „Kansa”. *Toim.*

koko Aasiankin eteen, kuten Kiinan tasavallan väliaikaisen presidentin laatimasta toimintaohjelmasta näkyy, varsinkin jos tuota ohjelmaa rinnastetaan vallankumoustopahtumien kehittymiseen Venäjällä, Turkissa, Persiassa ja Kiinassa. Hyvin monessa ja varsin oleellisessa suhteessa on Venäjä epäilemättä yksi aasialaisista valtioista ja samalla eräs viltimmistä, keskiaikaisimmista, häpeällisen takapajuisista aasialaisista valtioista.

Venäjän porvarillisilla demokraateilla on narodnikkilainen väritys kaukaisesta ja yksinäisestä edelläkävijästä, aatelismies Herzenistä alkaen aina joukkoluontoiisiin edustajiinsa, Talonpoikaissiiton jäseniin asti vuonna 1905, ensimmäisten kolmen Duuman trudovikkiedustajiin asti vuosina 1906—1912. Nyt näemme, että aivan samankaltaisen narodnikkilaisen värityksen ovat saaneet Kiinanakin porvarilliset demokraatit. Katsokaamme, käyttäen esimerkkinä Sun Jat-senia, mikä „sosiaalinen merkitys” on niillä aatteilla, jotka monien satojen miljoonien ihmisten syvä vallankumousliike on synnyttänyt, ihmisten, jotka tulevat nyt vedetyksi lopullisesti yleismaailmallisen kapitalistisen sivilisaation virtaan.

Sun Jat-senin laatiman toimintaohjelman jokaisesta rivistä huokuu taisteluhenkinen, vilpiton demokratismi. „Rotu”-vallankumouksen riittämättömyyden täydellinen ymmärtäminen. Ei tippaakaan apoliittisuutta tai edes välinpitämättömyyttä poliittista vapautta kohtaan, ei ajatustakaan siitä, että Kiinan itsevaltiutus sopeutuisi yhteen Kiinan „sosiaalisen reformin” kanssa, Kiinan perustuslaillisten uudistusten kanssa y.m.s. Eheä demokraattisuus ja tasavallan vaatimus. Joukkojen asemaa, joukkotaistelua koskevan kysymyksen suora asettelu, palava myötätunto työtätekeviä ja riistettyjä kohtaan, usko heidän oikeellisuuteensa, heidän voimaansa.

Edessämme on todella suuren kansan todella suuri ideologia, kansan, joka osaa myöskin *taistella* Kiinan ikivanhoja sortajia vastaan eikä vain murehtia vuosisataista orjuuttaan, eikä vain haaveilla vapaudesta ja tasa-arvoisuudesta.

Tahtomattakin tulee verranneeksi toisiinsa villin, elottoman, aasialaisen Kiinan tasavallan väliaikaista presidenttiä ja kaikenlaisia tasavallan presidenttejä Euroopassa ja Amerikassa, edistyneimmän kulttuurin maissa. *Sikäläiset*

tasavallan presidentit ovat kauttaaltaan afäärimiehiä, asiamiehiä tai nukkeja porvariston käsissä, joka on läpeensä mätä kiireestä kantapäähän asti, lian ja veren tahrима, ei padishahien eikä bogdokhanien veren, vaan niiden työläisten veren, joita ammutaan lakkoilusta edistyksen ja sivistyksen nimessä. Sikäläiset presidentit edustavat porvaristoa, joka on jo aikoja sitten luopunut kaikista nuoruuden ihanteista ja prostituoitunut loppuun saakka, myynyt itsensä kokonaan miljoona- ja miljardimiehille, porvaristuneille feodaaleille j.n.e.

Täkäläinen, aasialainen väliaikainen tasavallan presidentti on vallankumouksellinen demokraatti, hän uhkuu jaloutta ja sankaruutta, mikä on ominaista sellaiselle luokalle, joka ei luisu mäkeä alas, vaan kulkee ylöspäin, joka ei pelkää tulevaisuutta, vaan uskoo siihen ja taistelee uhrautuvasti sen puolesta,— luokalle, joka vihaa menneisyyttä ja osaa heittää pois sen kuoleutuneen ja kaikkea elävää tukahduttavan mädännäisyyden eikä rupea etuoikeuksiensa säilyttämisen vuoksi suojelemaan ja palauttamaan menneisyyttä.

Mitä se merkitsee? Eikö se merkitse sitä, että materialistinen Länsi on mätä ja että valo loistaa vain mystillisestä, uskonnollisesta Idästä? Ei, juuri päinvastoin. Tämä merkitsee sitä, että Itä on lopullisesti astunut Lännen polulle, että uudet *monen monet sadat miljoonat* ihmiset tulevat tästälähin osallistumaan taisteluun niiden ihanteiden puolesta, jotka Länsi on kehitellyt. Länsimainen porvaristo on mädännyt, sen edessä jo seisoo oma haudankaivajansa, proletariaatti. Mutta Aasiassa on *vielä* jäljellä sellainen porvaristo, joka kykenee edustamaan vilpittöntä, taisteluhenkistä, johdonmukaista demokratiaa, Ranskan XVIII vuosisadan loppupuolen suurten aatteenjulistajien ja suurten toimihenkilöiden ansiokas toveri.

Tämän historiallisesti edistykselliseen tehtävään vielä kykenevän aasialaisen porvariston pääasiallisimpana edustajana tai tärkeimpänä yhteiskunnallisena tukena on talonpoikaisto. Sen rinnalla on jo liberaalinen porvaristo, jonka toimihenkilöt Juan Shi-kain tapaan kykenevät parhaiten petokseen: eilen he pelkäsivät bogdokhania, Kiinan keisaria, orjailivat hänen edessään; sitten, nähtyään vallankumouksellisten demokraattien voiman ja aavistettuaan heidän voittavan, he pettivät bogdokhanin, ja huomenna he pettä-

vät demokraatitkin tehdäkseen kaupat jonkun vanhan tai uuden „perustuslaillisen” bogdokhanin kanssa.

Ilman ylevää, vilpittöntä demokraattista innostusta, joka sytyttää työtätekevät joukot ja saa ne tekemään ihmeitä ja joka näkyy Sun Jat-senin toimintaohjelman jokaisesta lauseesta, olisi Kiinan kansan todellinen vapautuminen vuosisataisesta orjuudesta mahdotonta.

Mutta tuohon kiinalaisen narodnikin taisteluhenkisen demokratismin ideologiaan yhdistyy ensinnäkin sosialistisia haaveita, toiveita kapitalistisen tien sivuuttamisesta Kiinassa, kapitalismin ehkäisemisestä, ja toiseksi radikaalisen agraarireformin suunnitelma ja propagoiminen. Juuri nämä kaksi viimeksi mainittua aatteellispoliittista virtausta ovatkin se aines, joka muodostaa *narodnikkilaisuuden*, tuon käsitteen erikoismerkityksessä, s.o. erotukseksi demokratisminista, lisäykseksi demokratismiin.

Millainen on näiden virtausten alkuperä ja merkitys?

Kiinan demokraatit eivät voineet kukistaa Kiinan vanhaa järjestelmää ja pystyttää tasavaltaa ilman joukkojen valtavaa henkistä ja vallankumouksellista nousua. Sellainen nousu edellyttää ja aiheuttaa mitä vilpittömintä myötätuntoa työtätekevien joukkojen asemaa kohtaan, mitä hehkuvinta vihaa niiden sortajia ja riistäjiä kohtaan. Mutta Euroopassa ja Amerikassa, josta etumaiset kiinalaiset, *kaikki* kiinalaiset sikäli kuin he ovat kokeneet tuota nousua, ovat lainanneet vapausaatteensa, päiväjärjestyksessä on jo porvaristosta vapautuminen, s.o. sosialismi. Tästä seuraa välttämättömästi kiinalaisten demokraattien myötämielisyys sosialismille, heidän *subjektiivinen* sosialisminsa.

He ovat subjektiivisesti sosialisteja, koska he ovat joukkojen sortoa ja riistoa vastaan. Mutta *objektiiviset* olosuhteet Kiinassa, takapajuisessa, puolittain feodaalisessa maatalousmaassa, asettavat miltei puolimiljardisen kansan elämässä päiväjärjestykseen vain yhden määrätyn, historiallisesti omalaatuisen joukkojen sortamis- ja riistämismuodon, nimittäin feodalismia. Feodalismi perustui siihen, että maanviljelys ja luontoistalous olivat vallitsevina; kiinalaisen talonpojan feodaalisen riistämisen lähteenä oli talonpojan *kiinnittäminen* maahan tavalla tai toisella; tuon riiston poliittisina ilmentäjinä olivat feodaalit, kaikki yhdessä ja kukin erikseen bogdokhanin, järjestelmän päämiehen, kanssa.

Ja nyt osoittautuukin, että kiinalaisen demokraatin subjektiivisesti sosialistisista aatoksista ja ohjelmista tosiasiallisesti muodostuu „kaikkien oikeusperusteiden muuttamisen” ohjelma *yksistään vain* „kiinteään omaisuuteen” nähden, *yksistään vain* feodaalisen riiston hävittämisen ohjelma.

Siinä on Sun Jat-senin narodnikkilaisuuden *ydin*, hänen edistyksellisen, taisteluhenkisen, porvarillis-demokraattisiin agrariuudistuksiin tähtäävän vallankumouksellisen ohjelmansa ja hänen muka-socialistisen teoriansa *ydin*.

Tuo teoria, jos sitä tarkastellaan doktriinina, on pikku-porvarillisen taantumus-„socialistin” teoriaa. Sillä on kerrassaan taantumuksellista haaveilla siitä, että Kiinassa voitaisiin „ehkäistä” kapitalismi, että Kiinassa sen takapajuisuuden vuoksi on helpompi tehdä „sosiaalinen vallankumous” y.m.s. Ja verrattoman, sanoisinpa neitseellisen naiivisti Sun Jat-sen itse hajottaa taantumuksellisen narodnikkilaisen teoriansa kuin tuhkan tuuleen tunnustaessaan sen, minkä elämä pakottaa tunnustamaan,— nimittäin: että „Kiina on jättiläismäisen teollisen” (s.o. kapitalistisen) „kehityksen kynnyksellä”, että Kiinassa „kauppa” (s.o. kapitalismi) „tulee kehittymään äärettömästi”, että „50 vuoden kuluttua meillä tulee olemaan monta Shanghaiä”, s.o. kapitalistisen rikkouden ja proletaarisen puutteen ja kurjuuden miljoonakeskusta.

Mutta herää kysymys — ja siinä on koko asian *ydin*, siinä on kaikkein mielenkiintoisin kohta, jonka *eteen* tyypistetty ja sisällyksettömäksi karsittu liberaalinen kvasi-marxilaisuus useinkin pysähtyy,— herää kysymys: puolustaako Sun Jat-sen taantumuksellisen taloustieteellisen teoriansa pohjalla todella taantumuksellista agrariiohjelmaa?

Siinäpä se onkin, että ei puolusta. Siinäpä se Kiinan yhteiskunnallisten suhteiden dialektiikka onkin, että kiinalaiset demokraatit, ollen vilpittömästi myötämielisiä Euroopan sosialismille, ovat tehneet siitä taantumuksellisen teorian ja tuon kapitalismin „ehkäisemistä” koskevan taantumuksellisen teorian *perusteella* toteuttavat *aito kapitalistista*, äärimmäisen kapitalistista agrariiohjelmaa!

Tosiaankin, mitä merkitsee „taloudellinen vallankumous”, josta Sun Jat-sen puhuu niin mahtipontisesti ja hämärästi kirjoituksen alussa?

Maankoron luovuttamista valtiolle, toisin sanoen maan kansallistamista Henry Georgen hengessä säädetyin erään-

laisen yhtäläisveron avulla. Mitään muuta *reaalista* Sun Jat-senin ehdottamassa ja propagoimassa „taloudellisessa vallankumouksessa” ei kerta kaikkiaan ole.

Maan hinnan ero talonpoikaisten syrjäseutujen ja Shanghain välillä on maankoron suuruuden ero. Maan hinta on kapitalisoitu maankorko. Kun tehdään niin, että maan „hinnan lisäys” on „kansan omaisuutta”, niin se merkitsee sitä, että maankorko, s.o. maanomistusoikeus, luovutetaan valtiolle eli toisin sanoen maa kansallistetaan.

Onko sellainen uudistus mahdollinen kapitalismin puitteissa? Se ei ole vain mahdollinen, vaan se on mitä puhtainta, äärimmäisen johdonmukaista, ihanteellisen täydellistä kapitalismia. Marx osoitti tämän seikan „Filosofian kurjuudessa”, todisti seikkaperäisesti „Pääoman” III osassa ja kehitteli erikoisen havainnollisesti polemisoidessaan Rodbertusta vastaan „Lisäarvoteorioissa”⁴⁹.

Maan kansallistaminen tekee mahdolliseksi absoluuttisen maankoron hävittämisen säilyttäen yksinomaan differentiaalikoron. Marxin opin mukaan maan kansallistaminen on keskiaikaisten monopoliin ja keskiaikaisten suhteiden täydellisintä poistamista maanviljelyksestä, suurinta maiden kauppakiertovapautta, maanviljelyksen helpointa sopeutumista markkinoihin. Se on historian ivaa, että narodnikkilaisuus „kapitalismia vastaan taistelemisen” nimessä maanviljelyksen alalla vie läpi sellaista agraariohjelmaa, jonka täydellinen toteuttaminen merkitsisi kaikkein nopeinta kapitalismin kehitystä maanviljelyksessä.

Mikä taloudellinen välttämättömyys on aiheuttanut sen, että eräessä Aasian takapajuisimmassa talonpoikaismaassa ovat levinneet kaikkein edistyneisimmät porvarillis-demokraattiset ohjelmat maahan nähden? Feodalismiin, sen kaikkien muotojen ja ilmausten hävittämisen välttämättömyys.

Mitä enemmän Kiina jäi jälkeen Euroopasta ja Japanista, sitä enemmän sitä uhkasi pirstoutuminen ja kansallinen rappeutuminen. Sen saattoi „uudistaa” vain vallankumouksellisten kansanjoukkojen sankaruus, joka pystyy politiikan alalla luomaan Kiinan tasavallan ja agraarialalla turvaamaan maan kansallistamisen välityksellä nopeimman kapitalistisen edistyksen.

Onnistuuko se ja missä määrin, se on eri kysymys. Eri maat ovat porvarillisessa vallankumouksessaan toteuttaneet

eriasteista poliittista ja agraaridemokratismia ja sitä paitsi mitä kirjavimpina yhdistelminä. Sen ratkaisee kansainvälinen tilanne ja Kiinan yhteiskunnallisten voimien keskinäinen suhde. Bogdokhan ryhtyy varmaankin yhdistämään feodaaleja, virkavaltaa sekä kiinalaista papistoa ja valmistamaan restauraatiota. Juan Shi-kai, edustaan porvaristoa, joka on toin tuskin ehtinyt muuttua liberaalis-monarkistisesta liberaalis-tasavaltalaiseksi (pitkäksiköhän aikaa?), tulee harjoittamaan monarkian ja vallankumouksen välillä luovimisen politiikkaa. Vallankumoukselliset porvarilliset demokraatit, joita Sun Jat-sen edustaa, menettelevät oikein etsiessään tietä Kiinan „uudistamiseen” kehittämällä talonpoikaisjoukkojen mitä suurinta omatoimisuutta, päättäväisyyttä ja rohkeutta poliittisten ja agraariuudistusten alalla.

Ja vihdoin, sikäli kuin Shanghaiden lukumäärä tulee Kiinassa kasvamaan, sikäli tulee kasvamaan Kiinan proletariaattikin. Se muodostaa luultavasti jonkinlaisen Kiinan sosialidemokraattisen työväenpuolueen, joka Sun Jat-senin pikkuporvarillisia utopioita ja taantumuksellisia näkökantoja arvostellen tulee varmaankin huolellisesti valikoimaan, vaalimaan ja kehittämään hänen poliittisen ja agraari-ohjelmansa vallankumouksellisdemokraattista ydintä.

„Nevskaja Zvezda” № 17,
heinäkuun 15 pnrä 1912
Allekirjoitus: V. I. L I J I N

Julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

ITALIAN SOSIALISTTIEN EDUSTAJAKOKOUS

Muutama päivä sitten päättyi Reggion kaupungissa (Emilian maakunnassa) Italian sosialistisen puolueen XIII edustajakokous.

Sisäinen taistelu Italian sosialistisessa puolueessa on saanut viime vuosina erikoisen kärkevät muodot. Ensi alussa oli kaksi perussuuntausta: vallankumoukselliset ja reformistit. Ensin mainitut puolustivat liikkeen proletariaalista luonnetta ja taistelivat kaikkinaisia opportunistin ilmauksia, s.o. maltillisuushenkeä, porvariston kanssa sopuilla, työväenliikkeen lopullisista (socialistisista) päämääristä luopumista vastaan. Tämän suuntauksen periaatteiden kulmakivenä, sen katsomusten perustana on luokkataistelu.

Reformistit, taistelleessaan reformien puolesta, s.o. erinäisistä parannuksista poliittiseen ja taloudelliseen asemaan, unohtivat alituisesti liikkeen sosialistisen luonteen, puolustivat blokkien ja liittojen solmimista porvariston kanssa jopa niin pitkälle, että katsoivat sosialistin voivan osallistua porvarilliseen ministeristöön, jopa johdonmukaisesti tasavaltalaisista vakaumuksista luopumiseen asti (monarkisessa Italiassa ei tasavaltalaista propagandaa sinänsä pidetä lainvastaisena), aina „siirtomaapolitiikan” puolustamiseen, siirtomaiden anastamiseen, alkuasukkaiden sortamiseen, rosvoamiseen ja tuhoamiseen y.m.s. tähtäävän politiikan puolustamiseen saakka.

Näistä kahdesta perussuuntauksesta, jotka ovat olemassa muodossa taikka toisessa *kaikissa* sosialistisissa puolueissa, erkani Italiassa vielä kaksi äärimmäistä suuntausta, jotka loittonivat kokonaan socialismista ja sen vuoksi johtivat eroon sosialistisesta työväenpuolueesta. Toinen näistä epäsocialistisista äärimmäisyyksistä on *syndikalismi*, joka tuli yhteen aikaan „muotiin” Italiassa. Syndikalistit kallistuivat anarkismiin, lankesivat vallankumoukselliseen fraseologiaan,

horjuttivat työväen taistelun kurinalaisuutta, kielsivät sosialisteja käyttämästä parlamentin puhujalavaa tai puolsivat tätä kieltämistä.

Anarkistien vaikutus on kaikkialla heikkoa ja työväenliike selviytyy nopeasti tästä taudista.

Italialaiset syndikalistit (ja heidän johtajansa Arturo Labriola etunenässä) ovat jo tällä haavaa sosialistisen puolueen *ulkopuolella*. Heidän merkityksensä työväenliikkeessä on mitättömän vähäinen. Italiassa, samoin kuin muissakin maissa, marxilaiset vallankumoukselliset eivät anna vähääkään myöten proletaarista liikettä rappeuttaville anarkistisille mielialoille ja suuntauksille.

Reformistit ovat vähemmän lujia niihin äärimmäisen oikeistolaisiin reformisteihin nähden, jotka liberaaliseen työväenpolitiikkaan luisuessaan joutuvat lopullisesti liberaalien leiriin ja siirtyvät porvariston puolelle. Sen vuoksi näiden työväen aatteen kavaltajien erkaneminen sosialistisesta puolueesta ani harvoin tapahtuu ilman tavattoman kiihvasta vallankumouksellisten marxilaisten taistelua *kaikkia* reformisteja vastaan. Niin oli asia esim. Ranskassa, kun opportunisti ja reformisti Millerand teki lopullisesti sopimuksen porvariston kanssa ja meni porvarilliseen ministeristöön.

Niin on asianlaita Italiassakin. Reformistit ovat jakautuneet vasemmistoreformisteihin (Turati päämiehenä) ja oikeistoreformisteihin (heidän päämiehenään on Bissolati). Reggio nell'Emiliassa pidetty edustajakokous merkitsee tuon pois lohkeamisen viimeistä vaihetta.

Edustajakokouksessa oli kolme suuntausta: 1) vallankumoukselliset (heillä oli edustajakokouksessa noin 12 ja puoli tuhatta ääntä puolueessa olevien kannattajiensa lukumäärän mukaan); 2) vasemmistolaisreformistit (noin 9 tuhatta) ja 3) oikeistolaisreformistit (noin 2 tuhatta). Vallankumoukselliset ehdottivat Bissolatin ja kolmen muun äärimmäisen oikeistolaisreformistin erottamista puolueesta. Myöskin vasemmistolaisreformisteista kolmasosa kannatti erottamista, mutta „lievemmin” perusteluin, ja kaksi kolmasosaa oli erottamista vastaan kannattaen tavallista moitetta.

Vallankumoukselliset, joilla oli enemmistö, kuten esitetyistä numeroista näkyy, pääsivät voitolle, ja Bissolati ja kumpu erotettiin.

Mitkä olivat ne Bissolatin katsomukset ja edesottamukset, jotka pakottivat ajamaan hänet pois puolueesta? Huolimatta puolueen monista päätöksistä Bissolati meni niin pitkälle porvarillisen ministeristön kannattamisessa, että hänestä itsestään melkein pä tuli „salkuton ministeri” (t.s. hän käyttäytyi kuin porvarillisen ministeristön jäsen ja hengenheimolainen, vaikkei ollutkaan ministeri).

Vastoin tasavaltalaisia vakaumuksia, joista Italian sosialistit pitävät tiukasti kiinni, Bissolati alkoi käydä Quirinassa, vieraila kuninkaan luona ja käydä neuvotteluja hänen kanssaan! Bissolati meni niin pitkälle, että rupesi puolustamaan Italian ja Turkin nykyistä sotaa, vaikka *koko* puolue on päättävästi tuominut tämän sodan pitäen sitä julkeana porvarillisena rosvouksena ja iljettävänä Afrikan alkuasukkaiden surmaamisena Tripolisissa uudenaikaisten murha-aseiden avulla.

Bissolatin ja kumpp. erottamisen jälkeen *kaikki* oikeistolaisreformistit erosivat puolueesta ja perustivat *oman* puolueensa, jonka he nimittivät „socialistiseksi reformistipuolueeksi”. Tuon nimikilven takana piilee *todellisuudessa* liberaalis-monarkististen „työväen” poliitikkojen „puolue”.

Jakautuminen on raskas, tuskallinen tapahtuma. Mutta toisinaan se käy välttämättömäksi, ja kaikkalainen heikkous, kaikkalainen „sentimentalisuus” (sana, jota kotimaalaisemme Balabanova käytti Reggioissa) on silloin rikos. Työväen johtajat eivät ole enkeleitä, pyhimyksiä eivätkä sankareita, vaan ihmisiä kuten kaikki. He tekevät virheitä. Puolue oikaisee heitä. Saksan työväenpuolue on joutunut oikaisemaan sellaistenkin suurten johtajien kuin Bebelin opportunistisia virheitä.

Mutta jos virheestä pidetään itsepintaisesti kiinni, jos virheen puolustelua varten muodostetaan ryhmä, joka polkee jalkoihinsa kaikki puolueen päätökset, proletarisen armeijan koko kurin, silloin on jakautuminen välttämätön, ja Italian sosialistisen proletariaatin puolue on astunut oikealle tielle erottaessaan syndikalistit ja oikeistolaisreformistit pois keskuudestaan.

VENÄJÄN „SANANVAPAAUS“

Sanomalehti „Mitä suvaitsette”, jota arkikielessä sanotaan „Novoje Vremjaksi”, on julkaissut arvoisan kanssaveljensä, „Peterburgskije Vedomosti” lehden Ivanovo-Voznesenskista saaman kirjeen.

„Meidän tehdaskaupungissamme on kiroileminen kaduilla tunkenut syrjään ihmisellisen puhettavan”, on lehteen kirjoitettu. „Tehdastyöläiset kiroilevat, ajurit, hyvin pukeutuneet ihmiset sekä virkavelvollisuksiaan täyttävät poliisikonstaapelit puhuvat ruokottomuuksia”.

Ja tämän tapain kuvauksen johdosta „Novoje Vremja” huomauttaa:

„Onnellinen työläiskaupunki, jossa on toteutettu kaikkein rohkeimmatkin sosialidemokraattiset toivomukset mitenkään säännöstelemättömästä sananvapaudesta”.

Tuo halunkkimainen sutkaus on hyvin opettavainen, eikä totta?

Kukapa ei tietäisi sitä, herrat hallitusta uskollisesti palvelevan lehden toimittajat, että nimenomaan hallitukselle läheisimmät oikeistopuolueet ovat III Duumassa „toteuttaneet” sananvapauden kiroilemisen alalla? Kukapa ei tietäisi, että herrat Purishkevitshit, Markovit ja *heidän* virkaveljensä ovat tulleet siitä kuuluisiksi kautta koko Venäjän?

„Novoje Vremja” menettelee varomattomasti, tosiaankin varomattomasti! Voisihan se täyttää rengintehtävänsä taitavamminkin... Näinhän sanomalehdessä, joka on imartelematta uskollinen hallitukselle, tulee yhtäkkiä muistute-

tuksi siitä, millaista „sananvapautta” viljelevät Purishkevitshit ja kumpp. ja millaista sosialidemokraattiset edustajat Duumassa.

Purishkevitshien sananvapaus tilanherrain Duumassa ja sananvapaus työväen kokouksissa... Halunkinuurastukseensa taitamaton „Novoje Vremja” on kajonnut hyvään vaaliiheeseen.

„Pravda” № 66,
heinäkuun 15 pntä 1912
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KUINKA P. B. AXELROD PALJASTAA LIKVIDAATTOREITA

1

P. B. Axelrodille on langennut hyvin originelli tehtävä opportunistisen virtauksen kehittämisessä marxilaisten keskuudessa. Aikoinaan Axelrod piti melko paljon melua esimerkiksi „työväen edustajakokouksen” aatteesta. Hänen propagandansa houkutteli ja sai jonkin määrän työläisiä puolelleen. Mutta mitä laajempaa tuo propaganda oli, mitä lähemmäksi asian käytännöllistä toteuttamista tultiin, sitä selvemmäksi kävi koko puuhan *keinotekoinen* luonne. Puuha raukesi itsestään. Kokemus todisti sen, mitä bolshevikit olivat monta kertaa korostaneet: Axelrodin „aatteet” ovat opportunistisen sivistyneistön keksintöä, haaveilua siitä, miten voitaisiin „välttää” ankaraa luokka- ja poliittista taistelua.

Nyt on toistunut prikulleen samanlainen juttu työväen kustannusliikkeen ja „puolueryhmien ulkopuolisen” työväenlehden aatteen suhteen. Kukapa Pietarin työläisistä ei muistaisi, kuinka likvidaattorit vielä aivan äskettäin touhusivat tuon aatteen kimpussa? kuinka he houkuttelivat työläisiä sillä haaveella, että taistelu työläisdemokraattien riveissä „voitaisiin välttää”? Kuinka hassusti he äkälivätkään „Zvezdalle” sen selityksistä, että kysymystä liberaaliseen työväenpolitiikasta (palauttakaa mieleenne leipurien päätös⁵⁰) ei voida välttää, että jaarittelut työväen valvonnasta puolueryhmien ulkopuoliseen sanomalehteen nähden ovat pelkkää demagogiaa?

Ja niinpä Axelrod likvidaattorien „Nevski Golos” lehden 6. numerossa paljasti mainiosti — oli pakotettu paljastamaan — omien ystäviensä demagogian. Demagogia on sellaisten lupauksen jakamista, joita ei täytetä. Ajatus laa-

jasta työväen edustajakokouksesta, julkisesta työväen kustantamosta, puolueyhmiien ulkopuolisesta työväenlehdestä on houkutteleva. Mutta koko kysymyksen ydin on siinä, että noita houkuttelevia asioita *ei voida toteuttaa ilman* ennakoita käytävää sitkeää ja vaikeaa taistelua yleensä poliittisen vapauden puolesta, marxilaisuuden viemiseksi voittoon työväendemokratian sisällä j.n.e. Demagogisia lupauksia on helppo antaa. Mutta elämä osoittaa pian niiden toteutumattomuuden ja paljastaa „ruusuisten haaveiden” opportunistisuuden.

„Nevski Golos” lehden 6. numerossa Axelrod on julkaissut ihmeteltävän paljon tyhjämpäiväistä julistelua muun muassa uskotellen, että hän ja hänen ystävänsä ovat „puolueen edistysmielisiä edustajia” ja heidän vastustajansa ovat „taantumuksellisia”. On selvää, että Axelrodin on hyvin mieluisaa ajatella sellaista ja likvidaattorien julkaista sellaista. Mutta moinen julistelu on kovin halpahintaista! Kehutaan itse itseään „edistysmielisyydestä”... eikö olisi parempi *selittää* erimielisyyksien olemus ja merkitys?

„Ajatus puolueyhmiien ulkopuolisesta sosialidemokraattisesta (todella sosialidemokraattisesta, ilman lainausmerkkejä) äänenkannattajasta on nykyisin utopiaa ja sitä paitsi sellaista utopiaa, joka on objektiivisesti ristiriidassa puoluepoliittisen kehityksen ja sosialidemokratian lipun alla tapahtuvan proletariaatin järjestöllisen yhdistymisen etujen kanssa. Kun karkotat luonnon ovesta ulos, niin se lentää sisään ikkunasta ja raoista”.

Niin kirjoittaa Axelrod. Nuo ovat aika hyviä ajatuksia. Pohjaltaan ne ovat aivan oikeita. Se osoittaa, että Axelrodin ystävät, likvidaattorit, olivat aivan väärässä, kun he vielä eilen levittivät työläisjoukkoihin juuri sitä ajatusta, jonka Axelrod nyt tuomitsee. Mutta toteutumattomien lupauksen jakelua emme sentään voi pitää „edistysmielisyytenä”...

„Järjestöllisesti muotoiltuja puolueyhmiä meillä ei oikeastaan ole”, kirjoittaa Axelrod; „sen sijaan on erilaisia kerhoja ja pikku ryhmiä, joista toiset seuraavat enemmän tai vähemmän määrättyjä poliittisia, taktillisia ja organisatorisia katsantokantoja, toiset taas häilyvät eri suuntiin hyörien edellisten jaloissa”.

Lauseen alkuosa ei ole aivan totta. Axelrod tietää mainiosti, että on olemassa jotakin järjestöllisesti *täysin* muotoiltua, niin hyvin muotoiltua kuin se nykyisin on suinkin mahdollista. Mutta jälkiosa on totta; todellakin on paljon

pikku ryhmiä, jotka horjuvat ja hyöriävät toisten jaloissa. Sanoessaan tämän tapahtumien kulun esiin pakottaman totuuden Axelrod paljastaa taaskin ystäviään. Kukapa ei tietäisi, että Axelrodin ystävät nyt keikailevatkin juuri näennäisellä, „paperilla tapahtuvalla” horjuvien ryhmien „yhdistymisellä”? Eiköhän se ole sama „Nevski Golosin” 6. numero, missä he lupailivat tuota luuloteltua kaikkien likvidaattorien ja kaikkien horjuvien „yhdistämistä”?

„Eripuraisuuden keskipisteenä ja peruslähteenä on”, jatkaa Axelrod, „toisaalta eri puoluepiirien erilainen suhtautuminen uuteen, julkiseen sosialidemokraattiseen työväenliikkeeseen” (vaiko julkiseen puolueeseen, arvoisa P. B. Axelrod? Ei ole hyvä vääristellä erimielisyyden olemusta!) „ja toisaalta oleelliset erimielisyydet Venäjän sosialidemokraattien lähimpien poliittisten tehtävien alalla ja heidän poliittisessa taktiikassaan. Kumpaankin kategoriaan kuuluvat kysymykset käyvät juuri nyt, uuden yhteiskunnallis-poliittisen liikkeen alkaessa, erikoisen tärkeiksi, päivänpolttaviksi. Ja juuri niiden alalla Venäjän sosialidemokratia onkin jakaantunut kahteen perusleiriin. Herää kysymys: voiko suunnitteilla oleva työväenlehti asettua näiden kahden vastakkaisen leirin välillä neutraalille kannalle ja onko sellainen kanta periaatteessa sallittava? Ilmeisesti ei ole”...

Aivan oikea johtopäätös. Axelrod on peitonnut erinomaisesti sekä niitä ystäviään, jotka eilispäivänä huusivat puolueettomasta ja puolueeryhmien ulkopuolella olevasta sanomalehdestä, kuin myös niitä, jotka tänään uskottelevat yksinkertaisille ihmisille „sopivansa”, „yhdistyvänsä”, liittyvänsä yhteen y.m. *neutraalisten* pikku ryhmien kanssa.

Perusleirejä on todellakin kaksi. Toinen niistä on organisatorisesti täysin muotoutunut. Sen vastaukset kaikkiin Axelrodin luettelemiin kysymyksiin ovat täysin virallisia, täsmällisiä, määrätietoisia, eivät ollenkaan sellaisia kuin erinäisten kynäilijäin hajanaiset ja ristiriitaiset artikkelipahaset. Sitä vastoin toisella leirillä, nimenomaan likvidaattorileirillä, johon Axelrod kuuluu, ei tietävästi ole organisatorista muotoa (sen sijaan on pelkkiä julkisen työväenpuolueen lupailemisia, pelkkiä puheita julkisista poliittisista työväenyhdistyksistä, jotka ovat vieläkin mahdottomampia kuin työväen edustajakokous vv. 1906—1907) eikä myöskään määrätietoisia, täsmällisiä vastauksia Axelrodin itsensä luettelemiin kysymyksiin (määrätietoisten vastausten asemesta on vain Jeshovin, Levitskin, Klenovin, Tshatskin y.m. kynäilyharjoituksia).

„Niin pian kuin työväen kustannus- ja kirjallisuusryhmä rohkenee esittää määrätyn toimintaohjelman, asettua määrätylle kannalle vaikkapa esimerkiksi vaalikampanjaa koskevilla kysymyksissä, asettaa työläisille yksiä tai toisia tehtäviä ja tunnuksia tässä kampanjassa ja lausua kannattavansa yhtä tai toista taktiikkaa suhtautumisessaan erilaisiin poliittisiin puolueisiin, niin pian kuin, kuten sanoin, kustannusyhtiö päättää antaa julkaisulleen periaatteellisesti proletaarisen poliittisen sanomalehden luonteen, joutuu se katsomaan silmästä silmään juuri niitä kipeimpiä kysymyksiä ja erimielisyyksiä, jotka kuohuttavat Venäjän sosialidemokratiaa ja repivät sitä palasiksi. Ja silloin saattaa käydä niin, että itse tuo yhtiö muodostuu uudeksi samanlaisten riitojen pesäkkeeksi, elleivät sen jäsenet jo ennakolta sovi keskenään ja pääse keskinäiseen sopimukseen näistä kysymyksistä”.

Axelrod peittoaa likvidaattoreita erittäin sattuvasti ja erittäin hyvin. Se, mikä on tarpeellista „yhtiölle”, on vieläkin tarpeellisempaa „Nasha Zarjalle” ja „Nevski Golosille”. Miksi ne sitten eivät pääse sopimukseen kipeistä kysymyksistä ja erimielisyyksistä? Miksi ne eivät anna täsmällisiä vastauksia vaikkapa Axelrodin luettelemissa tärkeimpiin kysymyksiin (eri puolueisiin suhtautuminen, tehtävät, tunnuslauseet, taktiikka)?

„Parantaja, paranna itsesi”. Axelrod on niin hyvin selittänyt työläisille, kuinka välttämätöntä on selvien ja täsmällisten vastausten antaminen „kipeihin kysymyksiin”, että „Nasha Zarjan” ja „Nevski Golosin” (tai ehkäpä ei ainoastaan Nevskin...) kirjoittelijain täytyy kallistaa korvansa Axelrodin sanoille. Ilman täsmällisiä ja selviä vastauksia „kipeihin kysymyksiin” ei tulla toimeen, pelkkiin kirjoituksiin ei voida rajoittua; sehän se olisikin kerholaisuutta! Tarvitaan päätöksiä, täsmällisiä, virallisia, harkittuja, määrätietoisia päätöksiä. Ilmankos Axelrod puhuu — ja mainiosti puhuukin! — määrätystä toimintaohjelmasta, tehtävistä ja tunnuksista j.n.e.

Muuten senhän takia likvidaattoreita sanotaankin likvidaattoreiksi, että he, hylättyään vanhan, eivät anna tilalle mitään uutta. Että julkinen puolue on hyödyllinen ja julki-set poliittiset yhdistykset ovat välttämättömiä — siitä ovat kaikki likvidaattorit jankuttaneet loppumattomiin. Mutta eiväthän nuo pelkät puheet riitä, ja tekoja likvidaattoreilta puuttuu, puuttuu kokonaan. Puuttuu juuri sitä, mitä Axelrod vaatii työläisiltä!

„Nevski Golosin” alakertakirjoituksessa, viivan alla, Axelrod antoi oivallista paljastavaa aineistoa sitä vastaan,

mitä likvidaattorit kirjoittavat *viivan yläpuolella*, lehden toimituksen osastossa. Lukekaa Axelrodin kirjoitus tarkkaavaisesti, niin näette, että kun likvidaattorit huutavat „sopimisesta” vaaliohjelman suhteen, „yhteisestä” ohjelmasta j.n.e., niin se on muiden ja itsensä pettämistä.

„Nevskaja Zvezdan” 16. numerossa „Zvezdan kannattaja” jo paljasti tuon petoksen. Mutta Axelrodin suorittama paljastus on vieläkin syvällisempi ja vieläkin arvokkaampi, koska se on lähtöisin Axelrodin kynästä.

Me kannatamme täydellisesti *yhteistä* toimintaohjelmaa,—juuri sitä, jonka bolshevikit ja puoluekantaiset menshevikit ovat jo kauan sitten hyväksyneet ja jota he toteuttavat, kuten „Zvezdan kannattaja” aivan oikein mainitsee. Me kannatamme täydellisesti *yhteistä* vaalikampanjaa,—juuri tämän ohjelman mukaan, niiden samojen päätösten pohjalla, *kaikkiin* „kipeisiin kysymyksiin” annettujen selvien ja täsmällisten vastausten pohjalla.

Kun likvidaattorit huutavat „yhtenäisyydestä”, niin he koettavat houkutellessa kehittymättömiä työläisiä sanahelinällä. „Yhtenäisyys” on miellyttävää, „puolueryhmiin kuulumattomat sanomalehdet” vieläkin miellyttävämpiä! Mutta lukekaa *jopa* Axelrodia, ja hän selittää teille, että puolueryhmien ulkopuolella oleminen *on mahdotonta*, se on utopiaa, että työläisdemokraattien keskuudessa on *kaksi leiriä*, että nämä leirit ovat *vastakkaisia*.

Ja mitä sitten? Eivät kai likvidaattorit rupea puolustamaan „toimintaohjelmaa” *peitelläkseen* katsomuksiaan? — *diplomaattista* toimintaohjelmaa, josta porvaristo niin kovasti pitää? — toimintaohjelmaa, joka ei edellytä mitään vastauksia „kipeihin kysymyksiin”, vaan „yksinkertaisesti” ja „yksinomaan” puuhaa „läpiviemistä Duumaan”?

Se olisi periaatteettomuuden huippu. Siihen eivät työläiset koskaan suostu. Sellaiset ohjelmat, olivatpa ne kuinka „julkisia” tahansa, eivät pysy voimassa päivääkään.

Ei. Itsepetoksista olemme jo saaneet kylliksi. On jo aika katsoa totuutta kasvoihin, totuutta, jonka likvidaattorienkin johtaja, Axelrod, on tällä kertaa suoraan tunnustanut. Jos te, herrat likvidaattorit, tahdotte pitää kiinni „omasta” vaaliohjelmastanne (vaikka te ette ole vielä tähän mennessä sitä esittäneet, ja sellaisiin vaaliohjelmiin, jotka sepitetään 6 viikkoa ennen vaaleja, me emme usko!),—jos te tahdotte pitää kiinni „omasta” taktiikastanne (vaikka te ette

ole vielä tähän mennessä sitä missään täsmällisesti, virallisesti, puoluekantaisella tavalla esittäneet!)—niin syyttäkää itseänne. Silloin *te* rikotte sitä yhtenäisyyttä, joka on *jo* näkyvässä. Silloin *koko* edesvastuu tuosta rikkomisesta lankeaa *teidän* kannettavaksenne.

Ei. Itsepetoksista olemme saaneet kylliksemme. Likvidaattorien huudot „yhtenäisyydestä” ovat pelkkää silmänlumetta. Tietäessään mainiosti, että työläiset ovat heitä vastaan, likvidaattorit tietävät yhtä mainiosti senkin, miten täydellisen, murhaavan tappion tuottaisi heille heidän erikseen esiintymisensä. Sen vuoksi he ovatkin valmiit lupaamaan mitä tahansa, kunhan vain valittaisiin Duumaan.

Niin ei saa tehdä. Niin menettelevät vain porvarit. Työläisdemokraatit uskovat vain sellaisiin ohjelmiin, päätöksiin, taktiikkaan ja tunnuksiin, joita on toteutettu *jo vuosia* ennen vaaleja ja jotka vaaleissa vain *toistetaan* sadannen kerran. Mutta se, joka sepittelee mitään sanomattomia „toimintaohjelmia” *ilman näitä päätöksiä*, vain vaaleja varten, ei ansaitse mitään luottamusta.

Axelrodin kirjoitus on hyödyllinen itsepetosten paljastamiseksi sekä kaikenlaisten „uusien”, „julkisten” ja „yhteisten” toimintaohjelmien sepittäjäin opettamiseksi.

II

„Nevskaja Zvezdan” 18. numerossa puheen aiheena olleen Axelrodin kirjoituksen loppuosa on nyt ilmestynyt „Nasha Zarja” lehdessä. Ylipäänsä tuo loppuosa todistaa täydellisesti arviomme oikeaksi ja voimme vain toistaa: Axelrodin kirjoitus on hyödyllinen itsepetosten paljastamisessa, likvidaattoruuden oikean olemuksen selville saamisessa, sen kuuluisan „puolueyhmiin kuulumattomuuden” koko tyhjyyden arvioimisessa, jonka kanssa eräissä kerhoissa nykyään niin paljon ja niin turhaan touhutaan.

Erikoisen ilmeikkäästi ja vakuuttavasti peittoaa Axelrod Trotskia, joka on nykyisin liitossa (vahvassakohan?) likvidaattorien kanssa. „Edistysmielisten aineiden aatteellinen ja organisatorinen yhdistyminen”...—kirjoittaa Axelrod, joka huvittelee sillä, että nimittää likvidaattoreita puoluekantaisiksi edistysmiehiksi ja meitä puoluekantaisuuden taantumusmiehiksi — ...,itsenäiseksi puolueryhmäksi on

asiain nykyisellään ollessa heidän suoranaan velvollisuutensa, lykkäystä sietämätön tehtävänsä”. „Kun puolueen asiain ollessa näin puhutaan „puolueryhmiin kuulumattomuudesta” ainoana pelastuskeinona, niin se merkitsee sitä, että menetellään samoin kuin kamelikurki, joka vaaran lähestyessä kaivaa päänsä hiekkaan, siis petetään sekä itseä että toisia sosialidemokratiassa vallitsevan todellisen asiain-tilan suhteen”... („Nasha Zarja” № 6, s. 15).

Trotski parka! P. B. Axelrodin kohdalta tuo on suorastaan säälimätöntä ja epäjaloa, kun hän noin peittoaa uskollista likvidaattorien ystävää ja „Nasha Zarjan” avustajaa. Mitä on edelleen odotettavissa? Julkaiseekohan Trotski jyrisevän artikkelin ryhmäkuntalaista Axelrodia vastaan vai sovittaakohan Martov sovittelija Trotskin ja ryhmäkuntalaisen Axelrodin keskenään, liimaamalla, kuten tavallisesti, erkanevat osat yhteen tusinalla pieniä verukelaastarilappuja?

Voidaanko nyt muuten kuin leikkiä laskien puhua Trotskin, latvialaisten ja juutalaisten miltei-marxilaisten y.m.s. ja Axelrodin surullisen kuuluisasta blokista *?

Axelrodin kirjoituksessa on eräs kohta, joka ansaitsee tulla käsitellyksi vakavasti, nimittäin: meidän sosialidemokraattisen liikkeemme „eurooppalaistamisesta”. Mutta ennen kuin siirrymme mainittuun kohtaan on sanottava muutama sana eräästä likvidaattorien menettelytavasta.

Muuan sivu Axelrodin kirjoituksessa (16.) sisältää kokoelman mitä väkevimpiä, kiukkuisimpia, varta vasten valikoituja haukkumasanoja yleensä antilikvidaattoreita ja varsinkin näiden rivien kirjoittajaa vastaan. Haukkumisiin ei kannattaisi lainkaan vastata (Axelrodin asemassa ei enää muuta voi kuin sättiä ja kirotta), ellei olisi asiakirjatietoja, jotka todistavat, että toiset käyttävät tuollaista sättimistä varta vasten hyväkseen, mutta toiset siitä häkeltyvät.

Esimerkiksi hra Tshernov „Zavety” julkaisussa⁵¹, *vas-taukseksi* Kamenevin todisteluihin, että tämä „vasemmistolaisten” narodnikkien johtaja on luisumassa demokratiasta liberalismiin, valikoi likvidaattoreilta ja antilikvidaattoreilta sikermän herjaavimpia sanontoja ja nauraa hihittää sen joh-

* Axelrodin artikkeli on päivätty toukokuun 17 p:nä 1912 — *viisi kuukautta* sen jälkeen, kun trotskilaiset ja likvidaattorit solmivat juhlaillisesti liiton käydäkseen sotaa antilikvidaattoreita vastaan „puolueryhmiin kuulumattomuuden” lipun alla!

dosta. Hra Tshernovin menettely on niin halpamaista, ettei kannata muuta kuin osoittaa sitä sormella ja mennä ohi.

Mikään periaatteellinen ryhmätaistelu sosialidemokraattisen liikkeen sisällä ei ole *missään koko maailmassa* tullut toimeen ilman useita henkilökohtaisia ja järjestöllisiä selkkauksia. „Selkkauksellisten” sanontojen tarkoituksellinen onkiminen on ilkeämielisten ihmisten puuhaa. Ja vain heikkohermoiset harrastelijat „myötämielisten” joukosta saattavat häkeltyä noista selkkauksista tai viitata niille kintaalla toivottomasti tai välinpitämättömästi, sehän on muka pelkkää rettelöintiä! Ne henkilöt, joita työväenliike kiinnostaa vakavasti, aina oppivat — se voidaan ja täytyy oppia vaikkapa tutkimalla työväenliikkeen suurmiesten historiallista merkitystä — erottamaan *aatteiden* taistelun, virtausten taistelun „selkkaus”-puolen tämän taistelun periaatteellisesta puolesta. Ihmiset ovat ihmisiä, eikä ilman „selkkaus”-aineksia, ilman „rettelöintiä” suoriuduttu myöskään marxilaisen ja anarkistisen (Marx ja Bakunin), guesdelaisen ja jauresilaisen, lassallelaisen ja eisenachilaisen y.m.s. virtauksen historiallisissa yhteenotoissa.

Vielä nykyäänkin on ilkeämielisiä kynäilijöitä, jotka varta vasten valikoivat „niitä ajoilta” tukuttain syytöksiä tuhannesta ja yhdestä vilpillisyydestä y.m.s. Mutta on vakaviakin sosialidemokraatteja, jotka ottavat selville, mistä *aatteellisista* alkujuurista juontuvat ne erimielisyydet, jotka erinäisten ryhmien jakaantuessa, emigranttielämän oloissa y.m.s. kiertämättä saivat kiivaiden rettelöiden muodon.

Ja älkööt lukijat luulko, että me tahdomme „hätyyttää” jonkun pois tutkimasta niitä tietoja, joihin Axelrod vihjaa — vain vihjaa — kirjoituksensa ylen äkäisissä paikoissa. Aivan päinvastoin. Ken haluaa tietää sosialidemokraattisesta liikkeestä kaiken, häntä me *kehotamme* tutkimaan näitä tietoja. Niitä on *täydellisessä* muodossaan ulkomailla, ei ainoastaan kiihkeitä syytöksiä, vaan myös asiakirjoja sekä neutraalisten henkilöiden todistuksia. Näiden asiakirjojen ja näiden todistajanlausuntojen tutkiminen antaa vastauksen kysymykseen, *minkä vuoksi* likvidaattorien ja antilikvidaattorien täydellistä sovintoa tavoitteleva yritys, joka tehtiin tammikuussa 1910, ei onnistunut.

Mielenkiintoisimpia ja periaatteellisimpia kohtia Axelrodin kirjoituksessa on seuraava kohta:

„...Puolueyhjän pukeminen asianomaiseen muotoon ja tiukka yhteenliittäminen on puolueuiformin eli oikeammin sanoen...” (kuulkaahan!)... „puoluevallankumouksen kannattajien suoranainen velvollisuus ja lykkäystä sietämätön asia, sillä vain sitä tietä he kykenevät täyttämään tehtävänsä: eurooppalaistamaan, s.o. perinpohjin muuttamaan Venäjän sosialidemokratian luonteen, sellaisena kuin se muodostui vallankumousta edeltäneellä kaudella ja kehittyi edelleen vallankumouskaudella, ja järjestämään sen niille samoille perustuksille, joille eurooppalaisen sosialidemokratian puoluejärjestelmä on rakennettu”.

Siis likvidaattorit ovat puoluevallankumouksen kannattajia. Tämä Axelrodin harvinaisen totuudenmukainen tunnuslause kannattaa panna merkille: katkera totuus on terveellisempi kuin „mieltämme ylentävä” valhe, arvokkaampi kuin diplomaattiset metkut ja verukkeet. Pankaa siis toimeen puoluevallankumous, kunnon P. B. Axelrod! Me katsomme, saavutatteko te ystävinenne suurempaa menestystä kuin ne „vallankumoukselliset”, jotka yrittivät aivan äskettäin panna toimeen „vallankumouksen” (tasavaltaa vastaan) Portugalissa⁵².

Mutta tärkeintä edellä esitetyssä järjelyssä on surullisen kuuluisa „eurooppalaistaminen”, jota Dan ja Martov, Trotski ja Levitski sekä kaikki likvidaattorit vatvovat. Siinä on eräs heidän opportunistinsa tärkeimmistä ydinkohdista. „Eurooppalaistaa, s.o. perinpohjin muuttaa Venäjän sosialidemokratian luonne”... Syventykääpä näihin sanoihin. Mikä määrää *jokaisen* sosialidemokratian „luonteen” ja sen *perinpohjaiset* muutokset? Epäilemättä kyseisen maan yleiset taloudelliset ja poliittiset olot. Epäilemättä *vain* näiden olojen muuttuessa *perinpohjin* on mahdollista jonkin kansan sosialidemokratian luonteen perinpohjainen muuttuminen.

Kaikki nämä ovat mitä alkeellisimpia, mitä kiistattomimpia totuuksia. Mutta nämä aakkostotudet juuri paljastavatkin Axelrodin opportunistisen virheen! Siinäpä se hänen onnettomuutensa onkin, että hän tahtoi *kiertää* Venäjän poliittisissa oloissa vielä tapahtumattoman *perinpohjaisen* muutoksen puolesta käytävän sitkeän ja ankaran taistelun haaveilemalla „Venäjän sosialidemokratian luonteen” *perinpohjaisesta* muuttumisesta.

Samoin kuin kadetit jaaritellessaan mielellään eurooppalaistamisesta (likvidaattorit ovat omaksuneet kadettilaisen sanan sekä kadettilaisia ajatuksia) verhoavat tuolla epä-määräisellä sanalla poliittisen vapauden vankkojen perustojen täsmällisen käsitteen ja „pelaavat” „perustuslaillista oppositiota”, niin myöskin likvidaattorit *pelaavat* „eurooppalaista sosialidemokratiaa”, vaikka siinä maassa, missä he huvittelevat tuolla pelillä, *ei vielä ole* perustuslakia, *ei vielä ole* „eurooppalaisuuden” perustuksia, vaan *on vielä edessä* sitkeä taistelu niiden puolesta.

Alaston villi-ihminen, joka panee päähänsä silinterin ja kuvittelee siksi olevansa eurooppalainen, näyttää melko naurettavalta. Juuri sellaista villi-ihmistä muistuttaa porvariston kannattaja Miljukov, kun hän III Duumassa uskottelee: „meillä on, luojan kiitos, perustuslaki”, — sekä työväen kannattaja Axelrod, kun hän panee päähänsä silinterin, jossa on kirjoitus: „minä olen eurooppalainen sosialidemokraatti”. Molemmat, sekä Miljukov että Axelrod, ovat naurettavia naiiviudessaan. Molemmat ovat opportunisteja, sillä haaveellisilla korulauseilla „eurooppalaisuudesta” he kiertävät sen kiperän ja päivänpolttavan kysymyksen, miten jonkin luokan on meneteltävä epäeurooppalaisissa oloissa *käydäkseen* sitkeää taistelua eurooppalaisuuden *perustusten* hankkimiseksi.

Että tuloksena on nimenomaan elintärkeän ja päivänpolttavan asian kiertäminen haaveellisten korulauseiden avulla, sen *on* juuri Axelrod *todistanut* kirjoituksellaan. Trotski laati aivan eurooppalaisen — no ihan, ihan eurooppalaisen — luonnoksen „*lehdistövaliokunnan*” järjestämiseksi, joka olisi työläisten „valinnallinen kollektiivinen valvontaelin” työväenlehtiin nähden (s. 18 Axelrodin kirjoituksessa). Tällöin Trotski lienee neuvotellutkin „eurooppalaisten sosialidemokraattien” kanssa ja saanut heiltä lahjaksi siunauksen, josta hän on erikoisesti haltioissaan.

Ja sitten „eurooppalainen sosialidemokraatti” Axelrod, odotettuaan parisen kuukautta, joiden aikana Trotski sai kaikki pietarilaiset sosialidemokraatit kyllästymään yleistä naurua herättäneillä kirjeillään „valinnallisista kollektiivisista valvontaelimistä”, alkoi vihdoin sääliä Trotskia ja selitti hänelle, että „lehdistövaliokunta” on tarpeeton, että se on mahdoton, että sen sijaan tarvitaan „*sopimus*”

työväen ja likvidaattorilaisen „Zhivoje Delon” välillä (ss. 18 ja 19 Axelrodin kirjoituksessa)!!

Tämä on pieni esimerkki, johon meidän täytyy valitettavasti rajoittua. Mutta tämä esimerkki on hyvin kuvaava. Sama naurettava tulos, joka seurasi Trotskin „eurooppalaisesta” „lehdistövaliokuntaa” koskevasta suunnitelmasta, seuraa myös kaikkien likvidaattorien „eurooppalaisista” suunnitelmista, jotka koskevat „julkista työväenpuoluetta” tai „legaalisia poliittisia työväenyhdistyksiä” sekä „kampanjaa” „taistelun käymiseksi liittoutumisvapauden puolesta” j.n.e.

Trotskin „eurooppalaisista” suunnitelmista, jotka koskivat „lehdistövaliokuntaa”, „valinnallista kollektiivista valvontaelintä” „kaikkien virallisesti muodostettujen työväenjärjestöjen” työväenlehden nähden j.n.e., oli tuloksena *vain* se, että legalistinen leikkittely „työväen kustannusliikkeellä” antoi työläisille erikoisen opetuksen, mutta itse asiassa likvidaattorit *eivät saaneet aikaan enempää* „lehdistövaliokuntaa” kuin työväenlehdistöäkään! Sellaisia ovat tosiasiat.

„Lehdistövaliokunta” oli opportunistisen intelligentin haaveilua, intelligentin, joka — yrittäessään kiertää Venäjän työväenliikkeen vaikeat epäeurooppalaiset olosuhteet — sepitti vallan mainion eurooppalaisen suunnitelman ja kerskui tämän suunnitelman laatimisen johdosta koko maailmalle „eurooppalaisuudestaan”.

Tämä likvidaattorien katkera kohtalo ei ole satunnainen, vaan väistämätön. Niin pian kuin heidän „eurooppalaiset” suunnitelmansa lähenevät toteutumistaan, niin heti selviääkin, että ne ovat saippuakuplia, opportunististen intelligenttien sepustuksia. Niin kävi työväen edustajakokoukselle ja „lehdistövaliokunnalle” sekä legaaliselle poliittiselle työväenyhdistykselle (sekavat varaukset, joilla Martov yrittää „pelastaa” tuota „suunnitelmaa” „Nasha Zarja” lehden 5. numerossa, eivät ollenkaan paranna asiaa) kuin myöskin kamppailulle liittoutumisvapauden puolesta.

„Eurooppalaisuudeksi” likvidaattorit nimittävät niitä olosuhteita, joissa Euroopan tärkeimpien valtioiden sosiaalidemokraatit toimivat *vuoden 1871 jälkeen*, s.o. juuri siinä vaiheessa, jolloin koko porvarillisten vallankumousten historiallinen kausi oli päättynyt, jolloin poliittisen vapauden *perustukset* olivat muodostuneet kestäviksi ja pitkäksi

aikaa. Sosialidemokratian „luonteen muuttuminen” näissä valtioissa tapahtui ensinnäkin poliittisten olojen perinpohjaisen muuttumisen *jälkeen*, sen jälkeen, kun tietynlainen perustuslaillinen järjestelmä oli vakiintunut suhteellisesti varsin pysyvästi; ja toiseksi tämä muuttuminen oli vain tilapäistä muuttumista tietyksi aikakaudeksi (joka on juuri viime aikoina Euroopan varovaisimpien sosialidemokraattien yhteisen toteamuksen mukaan alkanut lähetä loppuaan).

Sellaisissa täysin vakiintuneen porvarillisen perustuslaillisuuden oloissa kampanja esimerkiksi liittoutumisvapauden tai yleisen äänioikeuden puolesta, ylipäänsä *perustuslaillisten reformien* puolesta, on tietyissä olosuhteissa saattanut olla työväenluokan kamppailua, oikeaa poliittista kamppailua, oikeaa taistelua perustuslaillisten reformien puolesta.

Mutta meillä opportunistiset intelligentit siirtävät sellaisten „eurooppalais”-kampanjain tunnuksia *maaperälle*, jolta puuttuvat eurooppalaisen perustuslaillisuuden *alkeellisimmätkin* perusteet, ja koettavat *kiertää* sen omalaatuisen historiallisen kehityksen, joka tavallisesti kulkee noiden perusteiden luomisen *edellä*.

„Eurooppalaisiksi sosialidemokraateiksi” tekeytyvien Axelrodimme ja hänen ystäviensä reformismi eroaa Bissolatin, tuon oikean eurooppalaisen reformismista *siinä suhteessa*, että Bissolati uhraa luokkataistelun ja johdonmukaisen marxilaisen teorian ja käytännön periaatteet niiden *reformien hyväksi*, joita vallassa oleva liberaalinen porvaristo todella panee toimeen (tavalla tai toisella typistettyinä). Axelrod sen sijaan tekee saman uhrauksen kuin Bissolatin sellaisen *reformien hyväksi*, joista voimattomat, ajattelemattomat, haavemieliset liberaalit vain turhanpäiten jaarittelevat.

Liberaalinen porvaristo tulee meillä Venäjällä todelliseksi voimaksi vasta silloin, kun maan kehitys harppaa liberaalien kainouden yli, heidän sovittelumielisten, puolinaisten tunnustensa yli. Niin on käynyt kaikkialla. Liberaalit ovat tulleet valtaan vasta silloin, kun demokratia on voittanut liberaaleista *huolimatta*.

Kirjoitettu heinäkuun lopulla v. 1912

Julkaistu heinäkuun 22 ja 29 p:nä 1912

„*Nevskaia Zvezda*” lehden 18. ja 19.

numerossa

Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan lehden tekstistä, jonka tarkastamiseen on käytetty kokoelmaa „*Marxilaisuus ja likvidaattoruus*”, II osa, Pietari, 1914

PUOLEN VUODEN TYÖN TULOKSET⁵³

Liioittelematta voidaan sanoa, että perustamalla jokapäiväisen työväenlehden Pietarin työläiset ovat tehneet suuren, historiallisen työn. Työläisdemokraatit ovat tiivistäneet ja lujittaneet rivinsä uskomattoman vaikeissa oloissa. On selvää, että työväen demokraattisten lehtien *pysyvyydestä* ei meillä voi olla puhuttakaan. Kaikki tietävät mainiosti, millaisen vainon alaisina työväenlehdet ovat.

Mutta kaikesta siitä huolimatta on „Pravdan” perustaminen erinomainen todiste Venäjän työläisten tietoisuudesta, tarmosta ja yhteenliittyneisyydestä.

On hyödyllistä luoda silmäys taaksepäin ja tarkastella muutamia yhteenvetoja siitä työstä, jonka Venäjän työväki on tehnyt puolen vuoden aikana *oman* lehtensä perustamiseksi. Juuri tämän vuoden tammikuussa tuli lopullisesti esiin Pietarin työläispiirien kiinnostus omaan lehteensä ja kaikenlaisten työläismaailmaan kosketuksessa olevien suuntavivahteiden äänenkannattajissa ilmestyi useita kirjoituksia jokapäiväisestä työväenlehdestä.

I

Siitä, *kuka ja miten* perusti Venäjälle jokapäiväisen työväenlehden, on onneksi olemassa verrattain täydelliset tiedot. Niitä ovat tiedot *rahakeräyksistä* jokapäiväisen työväenlehden hyväksi.

Aloittakaamme niistä keräyksistä, joiden varassa „Pravda” perustettiin. Tammikuun 1 päivästä kesäkuun 30 päivään, tasan puolen vuoden ajalta, meillä on „Zvezdan”, „Nevskaja Zvezdan” ja „Pravdan” selostukset. Julkisuus

ЕЖЕДНЕВНАЯ РАБОЧАЯ ГАЗЕТА.

№ 80.

Среда, 1 Августа 1912 г.

ЦЕНА 2 коп.

Президиум общества на повестку марксистского собрания
ПРОСВЕЩЕНИЕ
Летопись по 1912-13 гг. и 1913-14 гг.

Бюллетень Конторщика
ПРЕДЛАГАЕМ ПУБЛИКОВАТЬ ВАШИ ПИШЕВЫЕ СТАТЬИ, РЕЦЕПТЫ, ПОДСКАЗКИ, ПОСЫЛКИ И Т. Д.
ПРЕДЛАГАЕМ ПУБЛИКОВАТЬ ВАШИ ПИШЕВЫЕ СТАТЬИ, РЕЦЕПТЫ, ПОДСКАЗКИ, ПОСЫЛКИ И Т. Д.

Средства больничных касс

Ваша больничная касса, которая по 61 постановлению...
Ваша больничная касса, которая по 61 постановлению...

ГОД НАШИХ НОРМ.

В течение года в нашей стране...
В течение года в нашей стране...

Больное место

Ваше место работы...
Ваше место работы...

Итоги полугодовой работы

Ваша работа за первое полугодие...
Ваша работа за первое полугодие...

Обзор печати

Ваша работа за первое полугодие...
Ваша работа за первое полугодие...

Бирма труда

Ваша работа за первое полугодие...
Ваша работа за первое полугодие...

Ваша работа за первое полугодие...
Ваша работа за первое полугодие...

Ваша работа за первое полугодие...
Ваша работа за первое полугодие...

Ваша работа за первое полугодие...
Ваша работа за первое полугодие...

Ваша работа за первое полугодие...
Ваша работа за первое полугодие...

on turvannut näiden selostusten ehdottoman tarkkuuden: satunnaiset virheet on heti korjattu asiasta kiinnostuneiden henkilöiden huomautusten nojalla.

Tärkeintä ja mielenkiintoisinta meidän kannaltamme ei ole keräysten yhteissumma, vaan se, *keitä ovat lahjoittajat*. Kun esimerkiksi „Nevskaja Zvezdan” 3. numerossa osoitettiin jokapäiväisen työväenlehden hyväksi suoritettujen keräysten yhteissummaksi 4.288 rpl. 84 kop. (tammikuusta toukokuun 5 päivään, lukuunottamatta niitä keräyksiä, jotka on luovutettu huhtikuun 22 päivästä, „Pravdan” ilmestymispäivästä lähtien, suoraan tälle lehdelle), niin heti herää seuraava kysymys. Mikä osuus on ollut itse työläisillä ja työläisryhmillä tämän summan kokoonsaamisessa? Onko se muodostettu myötämielisten suurista lahjoituksista? Vai ovatko tässä työläiset itse osoittaneet henkilökohtaista vilkasta mielenkiintoa työväenlehdistöön ja muodostaneet suuren summan *hyvin monien* työläisryhmien lahjoituksista?

Työläisten *oman* aloitteen ja tarmon kannalta on paljon tärkeämpi merkitys sanokaamme 30 työläisryhmän keräämillä 100 ruplalla kuin joidenkin kymmenien „myötämielisten” kokoamalla 1.000 ruplalla. Sanomalehti, joka on perustettu tehtaiden pienten työläiskerhojen *viisikopeekkaisilla*, on monin verroin luotettavammalla, tukevammalla, *vakavammalla* pohjalla (sekä rahalliselta kannalta että — *mikä tärkeintä* — työväen demokraattisen liikkeen kehityksen kannalta) kuin sellainen sanomalehti, joka on perustettu myötämielisen sivistyneistön antamalla kymmenillä ja sadoilla ruplilla.

Saadaksemme tarkat tiedot tästä tärkeimmästä ja oleellisimmasta kysymyksestä olemme suorittaneet seuraavan laskelman mainituissa kolmessa lehdessä julkaistuista keräyksistä koskevista tiedoista. Olemme ottaneet *vain* ne keräykset, joista on osoitettu, että ne ovat työläis- tai toimitsijaryhmien toimeenpanemia.

Meitä kiinnostavat nyt ainoastaan ne lahjoitukset, joita ovat tehneet työläiset *itse*, eivät yksilöinä, jotka ovat voineet ehkä sattumalta tavata jonkun varojen kerääjän, olematta aatteellisesti, t.s. katsomuksiltaan, vakaumuksiltaan yhteydessä häneen, vaan nimenomaan työläisryhminä, jotka *ovat* varmasti *pohtineet* etukäteen, onko annettava rahaa, *kenelle* on annettava, mihin tarkoitukseen on annettava.

Jokainen „Zvezdan”, „Nevskaja Zvezdan” ja „Pravdan” tiedotus, jossa sanotaan, että nimenomaan *ryhmä* työläisiä tai toimitsijoita on antanut rahaa jokapäiväisen työväenlehden hyväksi, on luettu *yhdeksi* työläisten omaksi *ryhmäkeräykseksi*.

Montako tällaista työläisten ryhmäkeräystä on ollut vuoden 1912 alkupuoliskolla?

Viisisataa neljä ryhmäkeräystä!

Enemmän kuin puoli tuhatta kertaa työläiset ovat keränneet ryhmittäin rahaa *oman* sanomalehtensä perustamista ja tukemista varten, milloin luovuttaen yhden päivän palkan, milloin suorittaen kertalahjoituksia, milloin suorittaen lahjoituksia useammassa erässä. *504 työläisryhmää*, paitsi yksityisiä työläisiä ja myötämielisiä henkilöitä, on ottanut mitä aktiivisimmin osaa oman sanomalehtensä perustamiseen,— tämä luku osoittaa ehdottomasti sitä, että työväen *joukoissa* on herännyt syvä ja tietoinen mielenkiinto työväenlehteen, eikä yleensä minkälaiseen työväenlehteen tahansa, vaan nimenomaan demokraattiseen työväenlehteen. Kun kerran joukoissa on olemassa sellainen tietoisuus ja aktiivisuus, niin eivät mitkään vaikeudet, eivät mitkään esteet pelota. Ei ole eikä voi olla sellaisia vaikeuksia ja sellaisia esteitä, joita työläisjoukkojen tietoisuus, aktiivisuus ja kiinnostus ei voisi tavalla tai toisella voittaa.

Kuukausittain nämä 504 ryhmäkeräystä jakautuvat seuraavasti:

tammikuussa v. 1912	14
helmikuussa	18
maaliskuussa	76
huhtikuussa	227
toukokuussa	135
kesäkuussa	34

Yhteensä puolessa vuodessa..... 504

Tästä pienestä taulukosta ilmenee selvästi muun muassa huhti—toukokuun päivien koko merkitys *käänteiden päivinä*. Pimeydestä valoon, passiivisuudesta aktiivisuuteen, yksilöiden toiminnasta joukkojen toimintaan.

Tammi- ja helmikuussa olivat työläisten ryhmittäiset keräykset vielä aivan vähäisiä. Työ oli ilmeisesti vasta ihan alussa. Maaliskuussa oli jo huomattavaa, melkoista nousua. 76 työläisten ryhmäkeräystä yhdessä kuukaudessa osoittaa

joka tapauksessa tuntuva liikehtimistä työväen keskuudessa, joukkojen sitkeää pyrkimystä saada viedyksi tahtonsa läpi hinnalla millä hyvänsä, uhrauksia pelkäämättä. Se osoittaa työväenjoukkojen syvää luottamusta voimiinsa ja koko asian järjestelyyn, perustettavan sanomalehden suuntaukseen ja niin edespäin. Maaliskuussa jokapäiväistä työväenlehteä ei vielä ollut: työläisryhmät keräsivät siis rahaa ja luovuttivat „Zvezdalle” luottona, jos niin voidaan sanoa.

Huhtikuussa tapahtui yhdellä kerralla *jättiläismäinen* nousu, joka ratkaisi asian. 227 työläisten ryhmäkeräystä yhdessä kuukaudessa, keskimäärin enemmän kuin seitsemän keräystä päivässä! Pato on murrettu, jokapäiväinen työväenlehti on turvattu. Kukin ryhmäkeräys ei merkitse ainoastaan viisi- ja kymmenkopeekkaisten summaa, vaan jotakin paljon tärkeämpää: yhteisen, joukkotarmon summaa, sitä, että *ryhmät* tahtovat omalla osanotollaan tukea, levittää, suunnata ja luoda työväenlehteä.

Saattaa herätä kysymys: eikö huhtikuussa ollut eniten keräyksiä huhtikuun 22 päivän *jälkeen*, s.o. „Pravdan” ilmestyttyä? Ei. „Zvezdassa” julkaistiin *ennen* huhtikuun 22 päivää selostukset 188 *ryhmäkeräyksestä*. „Pravdassa” julkaistiin huhtikuun 22 päivästä kuukauden loppuun asti selostukset 39 *ryhmäkeräyksestä*. Siis huhtikuun aikana 21 päivässä, ennen „Pravdan” ilmestymistä, suoritettiin keskimäärin 9 *keräystä* päivässä ja huhtikuun viimeisinä yhdeksänä päivänä vain 4 *ryhmäkeräystä* päivässä.

Tästä seuraa kaksi tärkeää johtopäätöstä:

Ensinnäkin työläisissä ilmeni eniten tarmokkuutta nimenomaan *ennen* „Pravdan” ilmestymistä. Antamalla „luottoa”, osoittamalla luottamusta „Zvezdalle” työläiset ilmaisivat päättäväisyyttä viedä tahtonsa perille.

Toiseksi, tästä näkyy, että *nimenomaan huhtikuun nousu* työväen keskuudessa loi työväenlehden, „Pravdan”. On aivan epäilemätöntä, että työväenliikkeen yleisen nousun (eikä sen suppean ammattikunnallisessa, suppean ammatillisessa muodossa, vaan *yleiskansallisessa* mitassa) ja Pietarin työläisdemokraattien jokapäiväisen äänenkannattajan perustamisen välillä on mitä kiintein yhteys. Ammatilliset julkaisut eivät meille riitä, me tarvitsemme oman

poliittisen sanomalehden, — tämä tietoisuus vahvistui joukoissa huhtikuun päivinä; me emme tarvitse mil-laista poliittista työväenlehteä tahansa, vaan nimenomaan etumaisten työväenjoukkojen lehden; me tarvitsemme sanomalehden antamaan esikuvan ja valosoihdun koko kansalle eikä vain auttamaan meidän, työväen, tais-teluamme.

Toukokuussa nousu tuntuu vielä hyvin voimakkaasti. Päivittäinen ryhmäkeräysten luku on keskimäärin enem-män kuin neljä. Toisaalta siinä näkyy huhti—toukokuun yleinen nousu. Ja toisaalta työläisjoukot käsittävät, että vaikka jokapäiväinen lehti on jo alkanut ilmestyä, niin alussa sen asema on erikoisen vaikea ja ryhmien tuki on erikoisen välttämätöntä.

Kesäkuussa ryhmäkeräysten luku supistuu pienemmäksi kuin se oli maaliskuussa. Tietenkin täytyy ottaa huomioon, että jokapäiväisen työväenlehden *alettua* ilmestyä syntyi ja sai ratkaisevan merkityksen *toinen* lehden auttamisen muoto, nimittäin lehden tilaaminen ja sen levittäminen toverien, tuttavien, kotiseutulaisten y.m. keskuudessa. Kukaan tietoinen „Pravdan” ystävä ei rajoitu siihen, että tilaa sitä itse, vaan hän jakelee ja lähettää lehteä näyt-teeksi, tutustumista varten muihin tehtaisiin, naapuriasun-toihin ja -taloihin, maaseudulle ja niin edespäin. Valitetta-vasti meillä ei voi olla täydellisiä tilastoja *tämän luontoi-sesta* yhteisavusta.

II

Erinomaisen opettavaista on tarkastella, miten nämä 504 ryhmittäistä työväen keräystä jakaantuvat *kaupunkien* ja tehdaspaikkojen kesken. Millä Venäjän paikkakunnilla ja miten tarmokkaasti työläiset vastasivat kehotukseen joka-päiväisen työväenlehden perustamisesta?

Onneksi siitä on tietoa kaikkiin niihin työväen ryhmä-keräyksiin nähden, joista „Zvezda”, „Nevskaja Zvezda” ja „Pravda” ovat julkaisseet selostuksia.

Yhdistäessämme nämä tiedot meidän täytyy ennen kaikkea erottaa niistä Pietari, joka on luonnollisesti etu-nenässä perustamassa pietarilaista työväenlehteä; — sitten

seuraa 14 kaupunkia ja tehdasasutusta, joista on saatu keräyksiä *useammalta kuin yhdeltä* työläisryhmältä, ja vihdoin kaikki muut kaupungit, lukumäärältään 35, joista on puolessa vuodessa saatu jokaisesta ainoastaan yksi työläisten ryhmäkeräys. Muodostuu seuraava kuva:

	Kaikkiaan ryhmäkeräyksiä
Pietari.....	412
14 kaupunkia, joissa oli 2—12 ryhmäkeräystä.....	57
35 " " " 1 ryhmäkeräys.....	35
<hr/>	
<i>Yhteensä 50 kaupungissa</i>	504

Tästä näkyy, että *miltei koko* Venäjä on suuremmassa tai pienemmässä määrässä osallistunut aktiivisesti jokapäiväisen työväenlehden perustamiseen. Kun otetaan huomioon, millaisia vaikeuksia kohtaa demokraattisen työväenlehdistön levittäminen provinssissa, niin täytyy ihmetellä, että *noin moni* kaupunki on puolessa vuodessa vastannut Pietarin työläisten kehotukseen.

Yhdeksänkymmentä kaksi työläisten ryhmäkeräystä Venäjän 49 kaupungissa *, lukuunottamatta pääkaupunkia, on hyvin tuntuva määrä, ainakin ensi aluksi. Siinä ei enää voi olla puhuttakaan satunnaisista, välinpitämättömistä, passiivisista lahjoittajista: edessämme on epäilemättä proletaarijoukkojen edustajia, jotka ovat hajallaan ympäri Venäjää, mutta joita yhdistää tietoinen myötämielisyys työläisdemokraatteja kohtaan.

Huomautamme, että maaseutukaupungeista on ensimmäisenä Kijev — 12 ryhmäkeräystä, sitten Jekaterinoslav — 8, ja vasta neljännellä tilalla on Moskova — 6. Tämä

* Tässä täydellinen kaupunkien ja asutusten luettelo. Pietarin ympäristö: Kronstadt, Kolpino, Siestarjoki. Etelä: Harkov — 4 ryhmäkeräystä, Jekaterinoslav — 8, Ananjev — 2, Lugansk — 3, Herson, Donin Rostov, Pavlograd, Poltava, Kijev — 12, Astrakaani — 4, Tshernigov, Juzovka — 3, Minakovo, Shtsherbinovkan kaivos, Rykovskin kaivos, Belgorod, Jelisavetgrad, Jekaterinodar, Mariupol — 2, Nizhne-Dneprovsk, Nahitshevan. Moskovan lähiseutu: Rodniki — 2, Rjazan, Tula — 2, Bezhetsk — 2. Pohjoinen: Arkangeli — 5, Vologda. Länsi: Dvinsk, Vilno, Homel, Riika, Libau, Mühlgraben. Ural: Perm, Kyshtym, Minjar, Orenburg. Volganvarsi: Sormovo, Balakovon kylä. Kaukasia: Baku — 2, Grozny, Tiflis. Siperia: Tjumen ja Blagoveshtshensk. Suomi: Helsinki.

Moskovan ja koko sen lähiseudun jälkeenjääminen näkyi vieläkin selvemmin seuraavista Venäjän eri seuduittain yhdistetyistä tiedoista:

*Jokapäiväisen työväenlehden hyväksi toimitettujen
työläisten ryhmäkeräysten määrä puolelta vuodelta,
tammi—kesäkuulta 1912*

Pietari ja sen ympäristö.....	415
Etelä	51
Moskova ja sen lähiseutu.....	13
Pohjoinen ja Länsi.....	12
Ural ja Volganvarsi.....	6
Kaukasia, Siperia, Suomi.....	7
<hr/>	
<i>Yhteensä Venäjällä.....</i>	<i>504</i>

Nämä tiedot voidaan esittää seuraavalla tavalla.

Venäjän työväenjoukkojen elpymisen kannalta katsoen on proletaarinen Pietari jo herännyt ja asettunut maineikkaalle paikalleen. Etelä juuri herää. Mutta Moskova-äiti ja muu osa Venäjää vielä nukkuu. Senkin olisi jo aika alkaa herätä.

Koko Moskovan seudun jälkeenjääminen käy selville, kun sitä verrataan muihin maaseutupiireihin. Etelä on kauempana Pietarista, paljon kauempana kuin Moskova. Ja kuitenkin etelä, missä on vähemmän teollisuustyöläisiä kuin Moskovan seudulla, on lähes nelinkertaisesti edellä tuosta seudusta työläisten ryhmäkeräysten määrään nähden.

Moskova lienee jäänyt jälkeen jopa Uralista ja Volganvarresta, sillä työläisten luku Moskovassa ja sen lähiseudulla ei ole kaksi kertaa, vaan monta kertaa suurempi kuin Uralin ja Volganvarren työläisten luku. Ja kuitenkin Moskovan ja sen lähiseudun osalle tulee kaikkiaan 13 ryhmäkeräystä, jota vastoin Uralin ja Volganvarren osalle tulee 6.

Tietysti Moskovan ja sen lähiseudun jälkeenjäämiseen lienee vaikuttanut kaksi erikoista seikkaa. Ensinnäkin se, että siellä on vallitsevana tekstiiliteollisuus. Ja siinä ovat suhdanteet, t.s. markkinaolot ja tuotannon suuremman tai pienemmän vilkastumisen ehdot, olleet huonommat kuin esimerkiksi metallurgian alalla. Sen vuoksi tekstiilityöläi-

set ovat osallistuneet vähemmän lakkoihin, heissä on ilmentynyt vähemmän mielenkiintoa politiikkaan ja työväendemokratiaan. Toiseksi Moskovan seudulla on tehtaita enemmän hajallaan syrjäkulmilla, minne sanomalehden on vaikeampi päästä kuin suurkaupunkiin.

Mutta joka tapauksessa seuraa esitetyistä tiedoista kaikille sama epäilemätön opetus. Työväenlehden levitykseen Moskovassa on kiinnitettävä mitä suurinta huomiota. Moskovan takapajuisuutta ei voida mitenkään sietää. Jokainen valveutunut työläinen ymmärtää, että Pietari ilman Moskovaa on samaa kuin yksi käsi ilman toista.

Moskovaan ja sen seutuville on keskittynyt Venäjän tehdastyöläisten *valtaosa*. Esimerkiksi vuonna 1905 siellä oli hallituksen oman tilaston mukaan 567.000 tehdastyöläistä, s.o. *enemmän kuin kolmasosa* koko Venäjän tehdastyöläisten luvusta (1.660.000) ja paljon enemmän kuin Pietarin piirikunnassa (298.000). Moskovan seudun pitäisi sen vuoksi olla työväenlehden lukijain ja ystävien määrään, työväenjoukkojen tietosten edustajien määrään nähden *ensimmäisellä* paikalla. Moskovan täytyy tietysti hankkia itselleen *oma* jokapäiväinen työväenlehti.

Toistaiseksi kuitenkin on Pietarin sitä autettava. „Pravdan” lukijain on sanottava itselleen ja ystävilleen joka aamu: „työläiset, muistakaa moskovalaisia!”.

III

Edellä esitettyjen numerotietojen tulee kiinnittää huomiotamme vielä eräältä sangen tärkeältä ja käytännöllisesti päivänpolttavalta näkökannalta. Jokainenhan ymmärtää, että poliittinen sanomalehti on nykyisen yhteiskunnan mille luokalle tahansa yleensä maan poliittiseen elämään osallistumisen ja muun muassa vaalikampanjaankin osallistumisen eräs perusehto.

Niinpä työläisillekin sanomalehti on tarpeen yleensä ja se on tarpeen muun muassa IV Duuman vaalien suorittamista varten. Työläiset tietävät mainiosti, ettei heillä ole mitään hyvää odotettavissa enempää kolmannelta kuin neljänneltäkään Duumalta; mutta vaaleihin meidän täytyy osallistua ensinnäkin liittäksemme työläisjoukkoja yhteen ja valistaaksemme niitä poliittisesti vaalien aikana, jolloin

puoluetaistelu ja koko poliittinen elämä käy vilkkaammaksi, jolloin *joukot* tavalla tai toisella *oppivat politiikkaa*; ja toiseksi saadaksemme omia työläisedustajiamme Duumaan. Kaikkein mustimmassakin, puhtaasti tilanherrain Duumassa työläisedustajat ovat *tuottaneet* ja voivat tuottaa melko paljon hyötyä työväen asialle, jos nämä edustajat ovat oikeita työläisdemokraatteja, jos heillä on yhteyksiä joukkoihin ja jos joukot opettelevat suuntaamaan ja tarkastamaan heidän toimintaansa.

Vuoden 1912 alkupuoliskolla Venäjän *kaikki* poliittiset puolueet aloittivat ja itse asiassa *jo lopettivatkin* sen, mitä sanotaan vaaleja edeltäväksi puoluevoimien *mobilisoinniksi*. Mobilisointi on sotilassana. Se merkitsee sotajoukon saattamista taisteluvälmiiksi. Samoin kuin sodan edellä sotajoukko saatetaan taisteluvälmiiksi, varaväki kutsutaan aseisiin, jaetaan aseita ja kovia panoksia,— niin myöskin vaalien edellä kaikki puolueet tekevät yhteenvetoja toiminnastaan, varmistavat uudelleen päätöksensä puolueen katsantokantojen ja tunnusten suhteen, kokoavat voimansa ja valmistautuvat taisteluun kaikkia muita puolueita vastaan.

Toistamme, että tämä työ on oikeastaan jo suoritettu loppuun. Vaaleihin on jäljellä *muutama viikko*; tänä aikana voidaan ja täytyy ponnistaa voimat, jotta vaikutus valitsijoihin, joukkoihin voimistuisi, mutta ellei itse puolue (kunkin luokan puolue) ole valmistautunut puoli vuotta aikaisemmin, niin sitä ei enää mikään auta, se on jo jäänyt *nollaksi* vaaleissa.

Senpä vuoksi se puoli vuotta, jonka tilastomme käsittää, on ollut puoli vuotta työväen voimien *päättäväistä* mobilisointia IV Duuman vaalien edellä. Tämä puoli vuotta on ollut työläisdemokraattien kaikkien voimien mobilisointia — ei tietenkään vain duumataistelun kannalta, vaikkakin toistaiseksi keskitämme huomiomme juuri tähän viimeksi mainittuun.

Tässä herää eräs kysymys, johon kajosivat äskettäin „Nevškaja Zvezda” № 16 ja „Pravda” № 61. Se on kysymys niin sanotuista likvidaattoreista, jotka tammikuusta 1912 lähtien ovat julkaisseet Pietarissa „Zhivoje Delo” ja „Nevski Golos” lehtiä. Likvidaattorit, joilla on omat erityiset sanomalehtensä, sanovat, että työläisdemokraattien „yhtenäisyyden” aikaansaamiseksi vaaleissa on tehtävä

„sopimus” heidän, likvidaattorien kanssa, ja pelottelevat päinvastaisessa tapauksessa kummittelevilla „kaksilla ehdokkailla”⁵⁴.

Noilla pelotteluyrityksillä lienee tähän asti ollut kovin vähän menestystä.

Ja sehän on hyvin ymmärrettävää. Kuinka voitaisiin suhtautua vakavasti henkilöihin, jotka ovat oikeutetusti ansainneet likvidaattorien ja liberaalisen työväenpolitiikan harjoittajien nimen?

Mutta kenties tuon sivistyneistöryhmän virheellisten, epäsosialidemokraattisten katsomusten perässä sentään kulkee paljon työläisiä? Eikö silloin pitäisi kiinnittää näihin työläisiin erikoista huomiota? Vastataksemme tähän kysymykseen meillä on nyt objektiiviset, julkiset ja täysin tarkat tiedot. Kuten tiedetään, hyökkäilivät likvidaattorit vuoden 1912 koko alkupuoliskon kuluessa kaiken aikaa erikoisen tarmokkaasti „Pravdan”, „Nevskaja Zvezdan”, „Zvezdan” ja yleensä kaikkien likvidaattoruuden vastustajien kimppuun.

Entä millainen on ollut likvidaattorien menestys työväen keskuudessa? Sitä osoittavat ne keräykset jokapäiväisen työväenlehden hyväksi, joista likvidaattorilehdet „Zhivoje Delo” ja „Nevski Golos” ovat kirjoittaneet. Jokapäiväisen lehden välttämättömyyden likvidaattorit ovat myöntäneet jo hyvin kauan sitten, vuonna 1911, ellei jo vuonna 1910, ja tätä ajatusta he ovat saarnanneet kannattajiensa keskuudessa kaikin voimin. Helmikuussa 1912 „Zhivoje Delo” lehti, joka alkoi ilmestyä tammikuun 20 p:nä, alkoi julkaista selostuksia tähän tarkoitukseen saamistaan kerätyistä varoista.

Erottakaamme näistä keräyksistä (jotka tuottivat vuoden 1912 alkupuoliskolla 139 rpl. 27 kop.) *työläisten ryhmäkeräykset*, aivan samoin kuin teimme ei-likvidaattorilehtien suhteen. Tehkäämme yhteenveto kaikista „Zhivoje Delon” 16 numerosta ja „Nevski Golos” lehden viidestä numerosta („Nevski Golos” № 6 ilmestyi jo heinäkuussa), lisäkäämme vieläpä itsensä „Zhivoje Delon” tukemiseksi toimitetut keräyksetkin (vaikka ei-likvidaattorilehtien suhteen emme ottaneet tietoja sellaisista keräyksistä). Saamme seuraavat numerotiedot työväen ryhmäkeräyksien kokonaisluvusta puolen vuoden ajalta:

*Jokapäiväisen työväenlehden hyväksi toimitettujen
työläisten ryhmäkeräysten määrä vuoden
1912 alkupuoliskolla*

	El-likvidaattori- lehtiin	Likvidaattori- lehtiin
Tammikuu.....	14	0
Helmikuu.....	18	0
Maaliskuu.....	76	7
Huhtikuu.....	227	8
Toukokuu.....	135	0
Kesäkuu.....	34	0
<i>Yhteensä.....</i>	504	15

Siis puolen vuoden kuluessa likvidaattori-intelligenttien kerhon onnistui epätoivoisin ponnistuksin saada puolelleen kaikkiaan 15 työläisryhmän kannatus!

Voidaanko kuvitella täydellisempää likvidaattorien tappiota tammikuusta 1912 lähtien? Voidaanko kuvitella täsmällisempää todistusta siitä, että edessämme on nimenomaan likvidaattori-intelligenttien kerho, joka kykenee julkaisemaan puoliliberaalista aikakausjulkaisua ja sanomalehteä, mutta jolla ei ole vähänkään vankkaa proletaarista joukkotukea?

Esitämme vielä tiedot likvidaattorien saamien työläisten ryhmäkeräysten jakautumisesta eri seuduittain:

*Jokapäiväisen työväenlehden hyväksi toimitettujen
työläisten ryhmäkeräysten määrä vuoden
1912 alkupuoliskolla*

	El-likvidaattori- lehtiin	Likvidaattori- lehtiin
Pietari ympäristöineen.....	415	10
Etelä.....	51	1
Moskova ja sen lähiseutu.....	13	2
Pohjoinen ja Länsi.....	12	1
Ural ja Volganvarsi.....	6	0
Kaukasia, Siperia ja Suomi.....	7	1
<i>Yhteensä.....</i>	504	15*

* Moskova — 2, Nahitshevan, Novonikolajevsk ja Arkangeli — 1 kussakin.

Siis etelässä oli likvidaattorien tappio puolen vuoden aikana jopa suurempi kuin Pietarissa.

Nämä työväen tilaston tarkat tiedot, joita julkaistiin avoimesti kokonaisen vuosipuoliskon kuluessa vastakkaitten suuntausten lehdissä, ratkaisevat lopullisesti „likvidaattoruus”-kysymyksen. Likvidaattoruuden vastustajia voidaan haukkua ja parjata kuinka paljon tahansa, mutta tarkkoja tietoja työläisten ryhmittäin suorittamista keräyksistä ei voida kumota.

Nyt on aivan selvää, miksi „Nevskaja Zvezda” ja „Pravda” eivät ottaneet likvidaattorien uhkauksia „kaksista ehdokkaista” vakavalta kannalta. Olisi naurettavaa ottaa vakavalta kannalta sellaisten henkilöiden uhkauksia, jotka ovat vuotta kestäneessä avoimessa taistelussa osoittaneet olevansa vain hiukan enemmän kuin nolla. Kaikki likvidaattoruuden puoltajat ovat yhdistyneet „Zhivoje Delon” ja „Nevski Golosin” ympärille. Ja he kaikki yhdessä ovat puolessa vuodessa saaneet puolelleen viisitoista työläisryhmää!

Työväenliikkeessä likvidaattoruus ei ole mitään; se on voimakasta vain liberaalisen sivistyneistön keskuudessa.

IV

„Pravdassa” julkaistut tiedot kaikenlaisista työläisten toimittamista keräyksistä ovat ylipäänsä tavattoman mielenkiintoista aineistoa. Sieltä me saamme ensi kertaa ehdottoman tarkkoja tietoja työväenliikkeen ja Venäjän työläisdemokraattien elämän mitä erilaisimmilta aloilta. Toivomme voivamme palata vielä montakin kertaa käsittelemään näitä tietoja.

Mutta nyt, lopetellessamme katsausta jokapäiväisen lehden hyväksi toimitettuja työläisten ryhmäkeräyksiä koskeviin tietoihin, meidän on tehtävä eräs käytännöllinen johtopäätös.

Työläiset ovat ryhmittäin tehneet „Zvezdalle” ja „Pravdalle” 504 rahalahjoitusta oman lehdistönsä hyväksi. Mitään muuta tarkoitusta kuin oman työväenlehdistön perustaminen ja tukeminen ei työläisillä ole kerta kaikkiaan ollut. Juuri sen vuoksi yksinkertainen, totuudenmukainen yhteenvedo näistä tiedoista puolen vuoden ajalta on antanut erinomaisen arvokkaan kuvan Venäjän työväenjoukkojen

elämästä. Viisi- ja kymmenkopeekaiset, jotka on kerätty yhteen ja varustettu merkinnöillä: „sen ja sen tehdään työläisryhmältä”, tarjosivat mahdollisuuden tehdä päätelmiä myöskin työläisten mielialasta ja heidän tietoisuudestaan, yksimielisyydestään ja vilkkaasta osallistumisestaan työväen asiaan.

Juuri sen vuoksi on ehdottomasti jatkettava, kehitettävä ja laajennettava tätä huhti—toukokuun nousun aikaansaamaa tapaa, työläisten ryhmäkeräyksiä,— ja samanlaiset keräyksiä koskevat selostukset, joita on aina ollut „Pravdassa”, ovat tietenkin tarpeellisia.

Niin työväenlehdistön kestävyuden kannalta kuin myös työväenliikkeen yleisten etujen kannalta katsottuna tällä tavalla on valtavan suuri merkitys.

Työväenlehdistöä on kehitettävä ja lujitettava. Siihen tarvitaan rahaa. Vain siinä tapauksessa, että työläisten keskuudessa suoritetaan keräyksiä vakituisesti ja joukko-omitassa, voidaan sitkeällä työllä saada työväenlehdet Venäjällä tyydyttävään tilaan. Amerikassa on eräs työväenlehti („Vetoomus Järkeen”⁵⁵), jolla on *yli puoli miljoonaa* tilaajaa. Huono on se venäläinen työmies,— sanoisimme me muuntaen erään tunnetun sananparren,— joka ei usko saavuttavansa ja sivuuttavansa amerikkalaista kanssaveljeään.

Mutta asian toinen, ei rahallinen, puoli on kuitenkin paljon, verrattoman paljon tärkeämpi. Olettakaamme, että sata työläistä tehtaan eri osastoista antaa kukin tilistään *yhden kopeekan* työväenlehden hyväksi. Kaikkiaan kertyy kaksi ruplaa kuukaudessa. Olettakaamme toisaalta, että kymmenen hyvin ansaitsevaa työmiestä, tavattuaan toisensa sattumalta, kokosi yhdellä kertaa kymmenen ruplaa.

Edelliset kaksi ruplaa ovat jälkimmäistä kymppiä arvokkaammat. Se on jokaiselle työläiselle niin selvää, ettei sitä tarvitse pitkälti selitellä.

On otettava tavaksi, että *jokainen* työläinen antaa *joka* tilistä *yhden kopeekan* työväenlehden hyväksi. Menköön lehden tilaus omassa järjestyksessään, maksakoon se, joka voi, enemmän kuin on maksanut tähän asti. Mutta tärkeintä on sen lisäksi ottaa käytäntöön ja levittää tapaa: „*kopeekka työväenlehden hyväksi*”.

Näiden keräysten koko merkitys tulee olemaan siinä, että ne suoritetaan säännöllisesti joka tilistä, ilman välipäätä, ja siinä, että näihin vakituisiin keräyksiin osallistuu yhä

suurempi määrä työläisiä. Selostukset voitaisiin julkaista yksinkertaisesti: „kopeekoita niin ja niin paljon” — siis niin ja niin monta työläistä tässä tehtaassa on suorittanut lahjoituksen työväenlehden hyväksi,— ja sitten, jos on suurempia lahjoituksia, voidaan kirjoittaa: „sitä paitsi niin ja niin monta työläistä on antanut niin ja niin paljon”.

Jos tämä *kopeekka työväenlehden hyväksi* juurtuu tavaksi, niin Venäjän työläiset nostavat lehtensä piakkoin kyllin korkealle tasolle. Työväenlehden on julkaistava mahdollisimman paljon ja monipuolista aineistoa, sunnuntailisälehtiä ynnä muuta, sillä täytyy olla omia kirjeenvaihtajia Duumassa ja kaikissa Venäjän kaupungeissa sekä suurimmissa kaupungeissa ulkomailla. Työväenlehden pitää *alituisesti* kehittyä ja parantua, mutta se ei ole mahdollista ilman vakituisia lahjoituksia, joihin osallistuu mahdollisimman suuri määrä työläisiä omien lehtiensä hyväksi.

Joka kuukausi julkaistava yhteenveto *työmiehen kopeekasta* tulee osoittamaan kaikille, kuinka työläiset Venäjän kaikilla kolkilla karistavat pois välinpitämättömyytensä ja uneliaisuutensa, kuinka he heräävät järkevään, kulttuuriseen elämään, ei tämän sanan virallisessa eikä liberaalissa mielessä. Siitä voidaan havainnollisesti nähdä, miten mielenkiinto työväendemokratiaa kohtaan kasvaa, miten lähenee se aika, jolloin sekä Moskova että kaikki muut suurkaupungit hankkivat itselleen omat työväenlehdet.

Porvarillisen „Kopeekan”⁵⁶ herruutta saa jo riittää! Periaatteeton, nahkansammyynyt lehtiriepu on hallinnut kylliksi. Pietarin työläiset ovat kaiken kaikkiaan vain puolessa vuodessa osoittaneet, miten suuri menestys voi työläisten yhteisillä keräyksillä olla. Älköön heidän esimerkinsä, heidän aloitteensa menkö hukkaan. Levitköön ja juurtukoon tavaksi *työläisten kopeekka työväenlehden hyväksi!*

*Kirjoitettu heinäkuun 12—14
(25—27) pnä 1912*

*Julkaistu heinäkuun 29 ja 31 pnä
ja elokuun 1 ja 2 pnä 1912
„Pravda” lehdessä 78., 79., 80. ja
81. numerossa
Allekirjoitus: S i a t t i s t i k*

*Julkaistaan lehdessä
tekstin mukaan*

VSDTP:n NYKYTILANTEESTA ⁵⁷

Saksalaiset toverit ovat usein saaneet lukea uutisia kiivaasta taistelusta ja perustavaa laatua olevista erimielisyyksistä VSDTP:n sisällä. Valitettavasti nuo uutiset ovat lähtöisin erinäisten emigranttiryhmien keskuudesta; useimmissa tapauksissa niitä lähettelevät sellaiset henkilöt, jotka joko eivät ollenkaan tunne Venäjällä nykyhetkellä vallitsevaa todellista asiointilaa tai tahtovat tietoisesti johtaa saksalaisia tovereita harhaan yksipuolisella puoluepoliittisella valaisulla. Jokainen sellainen emigranttiryhmä edustaa omaa „suuntaustaan”, mutta on todellisuudessa muodostunut henkilöistä, joilta on katkennut kaikki elävä yhteys Venäjän taistelevaan työväenpuolueeseen tahi joilla ei ole koskaan ollutkaan yhteyttä siihen. Eräs moinen „tiedottaja” on valitettavasti saanut „Vorwärts'in” * luottamuksen. Saksan sosialidemokraattisen työväenpuolueen pää-äänenkannattaja on useissa kirjoituksissa antanut tilaa Venäjän puolueeseen kohdistetulle ennen kuulumattomalle parjaustulvalle, joka lähtee tuon tiedottajan kynästä ja on saanut alkunsa muka „objektiivisista” lähteistä.

Todellisuudessa nuo lähteet ovat olleet läpeensä „subjektiivisiä”, läpeensä valheellisia. Koska „Vorwärts” ei julkaissut meidän *tosiasioita koskevaa oikaisuamme*, oli meidän pakko julkaista erillinen kirjanen otsikolla „„Vorwärts'in” anonyymi ja asiointila VSDTP:ssa” **, jota painatettiin muutamia satoja kappaleita ja lähetettiin kaikkien vähänkin huomattavien saksalaisten puoluejärjestöjen hallinnoille sekä tärkeimpien puoluelehtien toimituksille.

* — „Eteenpäin”. *Toim.*

** Ks. Teokset, 17. osa, ss. 511—524. *Toim.*

Tuon kirjasen tosiasia-aineistoon nähden „Vorwärts” ei voinut esittää *ainoatakaan vastaväitettä* ja siten vaieten tunnusti sen.

Antaaksemme saksalaisille puoluetoverillemme mahdollisuuden arvostella muutamien heidän korviinsa tulleiden tiedotusten pätevyyttä esitämme tässä kirjeen, jonka VSDTP:n Keskuskomitea on lähettänyt Saksan sosialidemokraattisen puolueen Hallinnolle. Latvialaiset ehdottivat Hallinnolle, että järjestettäisiin yhdentoista „keskuksen” yhteinen neuvottelu vaalikampanjan aineellisen tukemisen kysymyksistä, minkä jälkeen Hallinto tiedusteli noilta keskuksilta niiden suhdetta tähän kysymykseen. Tämä kirje on Keskuskomitean vastaus ja kuuluu seuraavasti:

Heinäkuun 30 pnä 1912 *

SAKSAN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN HALLINNOLLE

Arvoisat toverit!

Hiljattain saimme jäljennöksen teille lähetetystä Latvian sosialidemokratian Ulkomaisen komitean kirjeestä kesäkuun 24 pltä. Katsoimme tarpeettomaksi selitellä teille noiden latvialaisten kummallista suunnitelmaa, koska olimme sitä mieltä, ettei yksikään asiasta selvillä oleva henkilö suhtaudu tuohon suunnitelmaan vakavasti. Mutta teidän kirjeestänne, jonka lähetitte meille heinäkuun 22 pnä, saimme ihmeeksemme tietää, että te aiotte hyväksyä tuon suunnitelman. Tämä seikka pakottaa meidät esittämään jyrkän vastalauseen, jonka lähetämmekin teille. Objektiivisesti katsoen Hallinnon aikomus ei ole muuta kuin yritys myötävaikuttaa meidän puolueemme (VSDTP:n) kahtiajakaantumiseen ja uuden, meille vihamielisen puolueen muodostamiseen. Se on koko Internationalessa ennen kuumumaton asia. Selitämme tämän saksalaisille tovereille seikkaperäisesti.

TILANNE VSDTP:ssä TAMMIKUUN JÄLKEEN 1912

Tammikuussa 1912 pidettiin VSDTP:n Yleisvenäläinen konferenssi, jossa oli edustajia seuraavista järjestöistä: Pietarin, Moskovan, Moskovan piirikunnan, Kasaanin,

* Tämä kirje julkaistaan tässä vähäisin tyyllillisin muutoksin.

Saratovin, Tiflisiin, Bakun, Nikolajevin, Kijevin, Jekaterinoslavin, Vilnon ja Dvinskin järjestöstä. Tämä konferenssi palautti ennalleen puolueen, valitsi likvidaattorien hävittämän Keskuskomitean tilalle uuden Keskuskomitean, ja tällöin konferenssin oli pakko julistaa nämä likvidaattorit puolueeseen kuulumattomiksi (ks. kirjasta: „„Vorwärts'in” anonyymi ja asiointila VSDTP:ssa”, joka lähetettiin Hallinnolle; siinä mainittiin likvidaattorien, kansallisten järjestöjen: puolalaisten, latvialaisten, Bundin ja ulkomaisten ryhmien vastalauseista).

Tammikuussa pidettiin myös neuvottelukokous, jonka tarkoituksena oli muodostaa Organisaatiokomitea uuden konferenssin, „puolueen yleisen konferenssin”, kuten likvidaattorit ja heidän ystävänsä sitä nimittivät, koollekutsumista varten.

Hallinnolle kesäkuun 24 p:nä lähettämässään kirjeessä latvialaiset vakuuttavat, että tuon „Organisaatiokomitean” ovat muodostaneet seuraavat järjestöt ja suuntaukset: Bund, Latvian sosialidemokraatit, Kaukasian aluekomitea, menshevistinen „Golos Sotsial-Demokrata”, wieniläinen „Pravda” ja „Vperjod” ryhmä.

Näin muodoin on toisella puolella VSDTP:n Keskuskomitea, jonka valitsivat konferenssissa venäläiset, s.o. Venäjällä toimivat järjestöt (vastustajat sanovat sitä leniniläiseksi suuntaukseksi); toisella puolella on niin sanottu Organisaatiokomitea, joka lupaa „yleisen” puoluekonferenssin koollekutsumista.

MILLAINEN ON TÄHÄN ASTI NEUTRAALINA PYSYNEIDEN
VENÄLAISTEN SOSIALIDEMOKRAATTIEN SUHDE
NIIN SANOTTUUN ORGANISAATIOKOMITEAAN?

Tunnetuin menshevikki, Plehanov, joka on päättäväisesti taistellut likvidaattorien harjoittamaa puolueen tuhoamista vastaan, ei saapunut tammikuun puoluekonferenssiin kutsusta huolimatta. Huhtikuussa 1912 hän julkaisi Organisaatiokomitean edustajan kanssa käymänsä kirjeenvaihdon (ks. hänen „Dnevnik Sotsial-Demokrata” julkaisuaan, № 16).

Plehanov kieltäytyi osallistumasta niin sanottuun Organisaatiokomiteaan selittäen syyksi sen, että Bund ei kutsu koolle olemassa olevien puoluejärjestöjen konferenssia,

vaan „perustavan” konferenssin, *s.o. sellaisen, jonka pitäisi perustaa uusi puolue*. Niin sanotut aloiteryhvät, jotka todellisuudessa yksin vain kannattavatkin Organisaatiokomiteaa, ovat Plehanovin vakuutuksen mukaan likvidaattoriryhmiä, jotka eivät kuulu puolueeseen ja haluavat muodostaa uuden puolueen. „Uuden konferenssin koollekutsujina ovat likvidaattorit”, kirjoittaa Plehanov huhtikuussa 1912.

Ja nyt heinäkuussa on ilmestynyt tuon Organisaatiokomitean „Listok” julkaisu № 3. Siinä ei ole sanaakaan, ei hiiskaustakaan vastaukseksi Plehanoville. Tästä voidaan päätellä, miten hyvin latvialaiset ovat informoineet Hallintoa, ne samat latvialaiset, jotka valittavat, että „leniniläinen” Keskuskomitea ei vastaa Organisaatiokomitean kirjeisiin.

Onko tuo nyt niin kovin kummallista, että puolueen, vanhan puolueen Keskuskomitea ei vastaa niille, jotka, kuten tähän asti neutraalina pysynyt Plehanov sanoo, perustavat uutta puoluetta?

Organisaatiokomitean pitäisi ennen kaikkea todistaa neutraalille Plehanoville, ettei se muodosta uutta puoluetta eikä likvidoi vanhaa.

Kääntyessään Hallinnon puoleen kesäkuun 24 p:nä, kun tuo likvidaattorien Organisaatiokomitea oli puoli vuotta taistellut puoluetta vastaan, Organisaatiokomiteaan osallistuvien latvialaisten olisi pitänyt tosiasioilla ja asiakirjoilla näyttää tuon taistelun tulokset; sen sijaan latvialaiset näyttävät Hallinnolle likvidaattorilaisia Potjomkinin kulisseja.

Latvialaiset ehdottivat Hallinnolle, että kutsuttaisiin koolle yksitoista Venäjän sosialidemokratian „organisaatio”-keskusta, järjestöä ja puolueeryhmää. Kirjaimellisesti niin oli sanottu (ks. s. 4 kirjeestä, jonka latvialaiset lähettivät Hallinnolle kesäkuun 24 p:nä).

Koko maailmassa on puolueet tähän asti muodostettu paikallisjärjestöistä, joita yhdistää yksi keskuselin. Mutta venäläiset ja latvialaiset likvidaattorit ovat tehneet v. 1912 suuren keksinnön.— Tästä lähin voidaan muodostaa puolueita „keskuksista, järjestöistä ja puolueeryhmistä”.

Uusimman latvialais-likvidaattorilaisen vaaligeometrian mukaan yhdentoista organisaatiokeskuksen, järjestön ja puolueeryhmän joukkoon kuuluvat: ensinnäkin

Organisaatiokomitea ja toiseksi 6 puolueyhmää tai järjestöä tahti keskusta, jotka muodostavat tuon Organisaatiokomitean. Latvialaisten kirjeessä on sanottukin juuri niin: „Pykälät 2—7 muodostavat Organisaatiokomitean”.

Puoluetta likvidoivan intelligenssiaineksen ryhmät saavat näin ollen kolminkertaisen äänioikeuden, aivan kuin aristokratia lahoissa kauppaloissa.

1) Kaukasian aluekomitea — näennäisenä järjestönä;

2) sama — pariisilaisen „Golosin” hahmossa, vaikka „Golosilla” ei ole vakinaisia valtuuksia Kaukasialta;

3) sama — „Organisaatiokomitean” hahmossa.

Väitämme, että Venäjän työläiset tulevat suuttumuksen tuntein ja halveksien torjumaan sellaisen ajatuksen, että olisi käsiteltävä kysymys kaksista ehdokkaista, s.o. likvidattorien yrityksestä saada vähäpätöisten ulkomaisten ryhmien kanssa aikaan kahtiajako, varsinkin kun nuo ryhmät edustavat vain desorganisaattori-intelligenttejä.

Väitämme kategorisesti, että poikkeuksetta yksikään niistä ulkomaisista ryhmistä, jotka taistelevat puoluetta vastaan, ei ole saanut viimeksi kuluneen vuosipuoliskon aikana miltään Venäjällä toimivalta järjestöltä valtuuksia oman äänenkannattajan tai omien lentolehtisten julkaisemiseen. Latvialaiset haluavat todistaa Hallinnolle päinvas- taista; osoittakoot he sitten venäläisessä lehdistössä vaikkapa yhdenkin sellaisen valtuuden ajalta ennen heinäkuun 22 päivää.

„Golos Sotsial-Demokrata” ei ole minkään Venäjällä toimivan järjestön äänenkannattaja.

Trotskin wieniläinen „Pravda” ei myöskään ole minkään Venäjällä toimivan järjestön äänenkannattaja. Kolme vuotta sitten „Pravda” oli ukrainalaisen „Spilkan”⁵⁸ äänenkannattaja (Etelä-Venäjä), mutta Spilka on jo kauan sitten mitätöinyt antamansa valtakirjan.

Ei „Vperjod”, ei Plehanov eivätkä „puoluemies-bolshevikit” julkaise mitään äänenkannattajia, jotka olisivat jonkin Venäjällä toimivan järjestön puoluelehtiä.

On hyvin helppoa vedota ryhmiin, joita ei todellisuudessa ole olemassa. Ei ole vaikeata myöskään julkaista „myötätuntoisia” kirjoituksia. — Mutta jotta voitaisiin vaikkapa puolen vuoden ajan julkaista Venäjällä toimivan järjestön äänenkannattajaa, tarvitaan vakituksia yhteyksiä, työläisjoukkojen täydellistä luottamusta paikkakunnilla ja taktiikkakatso-

musten yhtäläisyyttä, mikä voi syntyä vain pitkäaikaisen yhteistyön tuloksena. Kaikkea tätä puuttuu ulkomaisilta pikku ryhmiltä, joita latvialaiset ja bundilaiset desorganisaattorit nostattavat puoluetta vastaan.

P.P.S:n * suhteen sanomme lyhyesti. *Se ei ole sosialidemokraattinen järjestö. Se ei ole milloinkaan kuulunut SDTP:hen. On olemassa vain yksi syy sen kutsumiseen mukaan, nimittäin: se „lupaa” tulla sosialidemokraattiseksi ja yhtyä likvidaattoreihin! — Desorganisaattoreille ja kahtiajakajille se tietysti riittää! Jos P.P.S. on kutsuttava yhteisiin käsittelyihin, niin miksipä ei kutsuttaisi myöskin sosialistivallankumouksellisia, jotka osallistuvat Duuman vaaleihin, sionistisocialisteja, latvialaista eserräliittoa ynnä muita sellaisia „suuntauksia”?*

III DUUMAN SOSIALIDEMOKRAATTINEN RYHMÄ

Ulkomaiset pikku ryhmät Hallinto luki organisaatiokeskusten joukkoon, mutta *sosialidemokraattisen duumaryhmän se taas jätti kutsumatta. Se on uskomatonta, mutta totta. Venäjän työläisten on hyödyllistä tietää, millä tavalla Trotski ja kumpp. johtavat ulkomaisia tovereitamme harhaan. Kirjeessään, joka on päivätty kesäkuun 24:nä, latvialaiset kirjoittavat Hallinnolle:*

„Mitä tulee sosialidemokraattiseen duumaryhmään, niin ei voi olla puhuttakaan, että se saattaisi esiintyä välittäjänä vaalikampanjan aineellista avustamista koskevassa kysymyksessä, sillä Duuman istuntokausi päättyy ja silloin duumaryhmä menettää samalla valtuutensa” (s. 2 monesti mainitsemassamme kirjeessä).

Tuo on joko tahallista petosta tai ääretöntä poliittista tietämättömyyttä, joka kuvaa kyllin selvästi, minkä verran Brysselin latvialaiset tietävät Venäjän vaaleista.

Kirje on päivätty 24. kesäkuuta. Kesäkuun 9 pnä, s.o. kesäkuun 22 pnä uutta lukua, III Duuma laskettiin virallisesti hajalle epämääräiseksi ajaksi,— tällöin kaikki edustajat, mukaanluettuna myös sosialidemokraatit, säilyttivät valtuutensa. Viimeksi mainitut ovat *yhä vieläkin Duuman*

* — PPS — Puolan sosialistinen puolue. *Toim.*

edustajia, sen tietää jokainen valistunut työläinen Venäjällä. Mutta ulkomaiset puolueen parjaajat eivät sitä tiedä.

Nimenomaan III Duuman sosialidemokraattisen ryhmän jäsenet ovatkin Venäjän ainoita legaalaisia sosialidemokraatteja, jotka muodostavat ainoan virallisen järjestön, oleskelkoot he missä osassa maata tahansa.

Kaikki likvidaattorit vihaavat tätä duumaryhmää. Likvidaattorien lehtipahaset („Nasha Zarja”) pommittavat sitä haukkumisilla ja salaviittauksilla, kaikki ulkomaiset desorganisaattorit juoruavat siitä. Miksi? Siksi, että duumaryhmässä, jossa puolue mies-menshevikit ovat aina olleet vallitsevina, enemmistö on aina taistellut päättävästi likvidaattoreita vastaan ja on auttanut tekemään heidät Pietarissa aivan vaarattomiksi.

Kirjasessa „„Vorwärts'in” anonyymi j.n.e.” saatoimme julkisuuteen erään oleellisen tosiasian. Sitä vastaan ei ole kukaan voinut sanoa sanaakaan. Vain *kaksi* duumaryhmän jäsentä avustaa vakituisesti likvidaattorien lehtiä. *Kahdeksan* duumaryhmän jäsentä avustaa vakituisesti antilikvidaattorien lehtiä*.

Sekä latvialaiset että Trotski kehottavat Hallintoa jättämään pois neuvottelusta tämän ainoan yleisvenäläisen kollektiivin, joka on säilyttänyt yhtenäisyyden! — Jos latvialaiset olisivatkin erehtyneet, koska eivät kesäkuun 24 päivänä tietäneet sitä, minkä kaikki työläiset Venäjällä tiesivät, niin miksi he eivät ennen heinäkuun 22 päivää, t.s. kokonaisen kuukauden kuluessa vaivautuneet korjaamaan erehdystään? Sattuu erehdyksiä, joista on hyvin suurta hyötyä erehtyjille.

Hallintoa pettäneiden latvialaisten ja likvidaattorien tarkoituksena on vastoin puolueen Venäjällä olevan enemmistön tahtoa, vastoin sosialidemokraattisen duumaryhmän enemmistön tahtoa saada näennäisten ulkomaisten pikku ryhmien liittoutuman avulla tyrkytetyksi likvidaattoriehdokkaita ja saada petkutuksen avulla rahaa Saksan työläisiltä. — Sellainen on pitkien puheiden (latvialaisten, bundilaisten, Trotskin ja kumpp. puheiden) lyhyt sisältö.

Mutta tuo petos ei jää rankaisematta.

* Ks. Teokset, 17. osa, s. 523. *Tolm.*

VIRALLISESTI TARKASTETTAVISSA OLEVIA TIETOJA
LIKVIDAATTORIEN VAIKUTUSVALLASTA
PUOLUEEN VAIKUTUSVALTAAN VERRATTUNA

Jokainen järkevä ihminen ymmärtää, että tyhjänpäiväiset korulauseet luulotelluista likvidaattoreille myötämielisistä salaisista „järjestöistä” eivät ole lainkaan luottamuksen arvoisia.

Väitämme, että kaikki likvidaattorien järjestöt Venäjällä ovat näennäisiä.

Sen, jolla ei ole henkilökohtaisesti käytettävänä tarkkoja tietoja Venäjän sosialidemokraattisissa piireissä vallitsevasta asiaintilasta, on vaikea saada selville totuutta. Mutta hänkin voi sen löytää, jos ryhtyy etsimään sitä asiakirjoista ja tarkastamaan niiden ajatussisältöä uskomatta pelkkiin sanoihin. Ensimmäisen tarkastettavissa olevan yleisesti tunnetun tosiasian jo mainitsimme — se on sosialidemokraattisen duumaryhmän voimien jakaantuminen likvidaattorien ja antilikvidaattorien kesken.

Mutta nyt, kun likvidaattorien ja puolueen välistä taistelua on kestänyt puoli vuotta, on olemassa seuraavia täysin objektiivisia ja vieläkin vakuuttavampia tosiasioita.

Kirjeessään kesäkuun 24 päivältä (ss. 5 ja 6) latvialaiset mainitsevat Pietarissa ilmestyvistä legaalisista marxilaisista sanomalehdistä. He nimeävät „Zhivoje Delon” ja „Nevski Golosin”, jotka noudattavat menshevististä („Golos Sotsial-Demokrata” lehden) suuntaa, ja asettavat niiden vastakohdaksi „Zvezda” lehden ja pietarilaisen „Pravdan” (sitä ei saa sekoittaa Trotskin likvidaattorilaiseen wieniläiseen „Pravdaan”), jotka latvialaisten väittämän mukaan „ovat Leninin ryhmän hallussa ja sen johdettavina”.

Vaikka tämä väite onkin epäonnistunut, niin kuitenkin latvialaiset ovat siinä tahtomattaan esittäneet tärkeän tosiasian likvidaattoreita vastaan.

Kun „julkinen puolue” on vain likvidaattorien tyhjänpäiväinen liberaalinen fraasi, niin julkinen *toiminta* Duumassa ja lehdistössä on perustoimintaa marxilaisen propagandan alalla. Siitä ja vain siitä voidaan löytää tosiasioita, jotka todistavat objektiivisesti likvidaattorien ja antilikvidaattorien voiman.

Mitään muita poliittisia yleisvenäläisiä äänenkannattajia, paitsi latvialaisten mainitsemia, ei ole olemassa. Likvidaattoreilla on „Zhivoje Delo” ja „Nevski Golos”,

antilikvidaattoreilla „Zvezda” sekä myöhemmin „Nevskaja Zvezda” ja (pietarilainen) „Pravda”. Mitään muita suuntauksia ja puolueyhtymiä ei Venäjällä ole — ei lehdistössä eikä yhteiskunnallisella joukkotoiminnan areenalla; kaikki latvialaisten mainitsemat ulkomaiset ryhmät ovat pelkkiä nollia.

Nyt ovat edessämme molempien suuntausten toiminnan tulokset puolen vuoden ajalta.

Tämän puolen vuoden aikana (tammi—kesäkuussa 1912) Venäjän kaikki puolueet aloittivat ja jo lopettivatkin vaalivalmistelut. Nyt on vaaleihin enää 6 tai 8 viikkoa. Vaaliluettelot on jo enimmäkseen laadittu. Vaalien lopputulos on itse asiassa jo ennakolta määrätty nimenomaan tuon puoli vuotta kestäneen valmistelun perusteella.

Likvidaattoreja ovat kannattaneet „pykälät” 1—7 latvialaisten luettelossa (Organisaatiokomitea, Bund, Latvian sosialidemokratia, „Golos”, wieniläinen „Pravda”, Kaukasian aluekomitea, „Vperjod”), antilikvidaattoreita — Keskuskomitea, joka on yhdistänyt venäläiset, s.o. Venäjällä toimivat järjestöt (yksistään vain „leniniläinen suuntaus”, kuten likvidaattorit väittävät).

Katsokaamme siis, mitä nämä kummatkin ovat tehneet.

Likvidaattorit julkaisivat Pietarissa tammikuun 1 päivästä kesäkuun 30 päivään (vanhaa lukua) v. 1912 16 numeroa „Zhivoje Delo” lehteä ja 5 numeroa „Nevski Golos” lehteä, yhteensä 21 numeroa.

Antilikvidaattorit ovat saman puolen vuoden aikana julkaisseet 33 numeroa „Zvezda” lehteä, 14 numeroa „Nevskaja Zvezda” lehteä ja 53 numeroa „Pravda” lehteä, yhteensä 100 numeroa.

Kaksikymmentä yksi sataa vastaan.

Sellainen on likvidaattorien ja puolueen välinen voimasuhte Venäjällä. Sanomalehtiä koskevat tiedot ovat julkisia tietoja; jokainen voi ne tarkastaa ja perustella.

Kuinka on asia lehtien painosmäärään nähden? Latvialaiset vakuuttavat, että likvidaattorit ovat painattaneet 30.000 kappaletta. Olettakaamme, ettei se ole liioittelua. Antilikvidaattorien lehtien painosmääräksi on tov. Haasen ja muiden jäsenten tapaama henkilö maininnut Hallinnolle 60.000 kappaletta. Tämä vertaus merkitsee sitä, että likvidaattorien vaikutusvallan ja puolueen vaikutusvallan suhdeluksi tulee 1 : 10.

Vaikka painosmäärää koskevia tietoja ei ole julkaistu ja sen vuoksi ne voivat tuntua liioitelluilta, niin on julkaistu muita, tärkeämpiä, vakuuttavampia tietoja.

Niitä ovat tiedot likvidaattorien ja puolueen yhteydestä työläisjoukkoihin Venäjällä.

JULKISIA, TARKASTETTAVISSA OLEVIA TIETOJA
LIKVIDAATTORIEN JA PUOLUEEN YHTEYKSISTÄ
TYÖLAISJOUKKOIHIN VENÄJÄLLÄ

Lehtien julkaistujen numeroiden luku- ja painosmäärää koskevat tiedot eivät vielä todista täydellisesti puolueen ylivoimaa likvidaattoreihin verrattuna. Lehtiä voivat julkaista myös pienet liberaali-intelligenttien ryhmät. Jokainen „työväelle myötämielinen” tai vaikkapa liberaalinenkin radikaalisuuteen vivahtava lehti löytää Venäjällä aina paljon lukijoita. Paitsi työläisiä, niitä tulevat lukemaan liberaalit ja myös pikkuporvarilliset demokraatit.

On kuitenkin olemassa tosiasioita, jotka osoittavat paljon yksinkertaisemmin ja selvemmin likvidaattorien ja puolueen yhteydet Venäjän työläisjoukkoihin.

Niitä ovat tiedot rahavaroista, joilla työväenlehtiä julkaistaan.

Venäjän työväen keskuudessa on jo kauan harjoitettu agitaatiota varojen keräämiseksi työväenlehden julkaisemiseen. Kaikille oli selvää, että ilman sellaista lehteä vaaleihin osallistuminen on melkein pä näennäistä. Sanomalehti on vaalikampanjan tärkein väline, tärkein keino marxilaisen agitaation harjoittamiseksi joukkojen keskuudessa.

Entä mistä voidaan hankkia lehdelle rahaa?

On järjestettävä keräyksiä työläisten keskuudessa. Nämä keräykset muodostavat rahaston ja osoittavat kunkin ryhmän yhteyksien voimakkuutta. Ne todistavat näiden ryhmien arvovaltaa, työläisten luottamusta niihin, niiden todellista vaikutusta proletarijoukkoihin.

Ja niinpä sellaiset keräykset työväenlehden hyväksi aloitettiin Pietarissa vuoden 1912 alussa. Puoli vuotta, tammikuun 1 päivästä kesäkuun 30 päivään, on riittävä aika. Keräyksiä koskevia tietoja julkaistaan kaikissa edellä mainituissa niin likvidaattorien kuin antilikvidaattorienkin lehdissä.

Johtopäätökset näistä tiedoista puolen vuoden ajalta ovat parhainta aineistoa, avoin, täydellinen, objektiivinen,

lopullinen vastaus kysymykseen likvidaattorien ja puolueen voimasuhteista Venäjällä. Sen vuoksi olemme liitteessä esittäneet täydellisen käännöksen kaikista jokapäiväisen työväenlehden hyväksi järjestettyjä keräyksiä koskevista rahaselostuksista miltei kaikista edellä mainituista lehdistä puolen vuoden ajalta.

Tässä esitämme vain yhteenvedonumerot.

Antilikvidaattorien lehdissä julkaistiin puolen vuoden kuluessa selostukset 504:stä työläisryhmien keskuudessa suoritetusta rahakeräyksestä, s.o. sellaisista keräyksistä, joiden suhteen on suoraan mainittu keräyksiä suorittaneen työläisryhmän nimi. Näitä keräyksiä toimeenpantiin viidesäkymmenessä Venäjän kaupungissa ja tehdasasutuksessa.

Saman puolen vuoden aikana, tammikuun 1 päivästä kesäkuun 30 päivään 1912, likvidaattorien lehdissä julkaisiin selostukset 15:stä työläisryhmien keskuudessa suoritetusta rahakeräyksestä. Nämä keräykset toimitettiin viidessä Venäjän kaupungissa*.

Tässä ovat nuo tarkat selostukset.

Työläisryhmien rahakeräykset jokapäiväisen työväenlehden hyväksi tammikuun 1 päivästä kesäkuun 30 päivään 1912

	Likvidaattorien lehdissä	Antilikvidaattorien lehdissä
Tammikuu	0	14
Helmikuu	0	18
Maaliskuu	7	76
Huhtikuu	8	227
Toukokuu	0	135
Kesäkuu	0	34
	15	504

Sama: Venäjän tärkeimmät seudut

Pietari	10	415
Etelä-Venäjä	1	51
Moskova	2	13
Pohjois- ja länsi-Venäjä	1	12
Ural ja Volga	0	6
Kaukasia, Siperia, Suomi	1	7
	15	504

* Vastoin likvidaattorien levittämiä loruja juuri nämä keräykset, jotka tuottivat yltä 12.000 markkaa, sekä aikaisempi saksalaisten toverien antama apu muodostivat Venäjällä sosialidemokraattisen lehdistömme perusraha-aston. Tekstissä mainittu täydellinen käännös kaikista erilaisissa sosialidemokraattisissa lehdissä puolen vuoden aikana julkaistusta rahakeräyksiä koskevista selostuksista oli lähefetty Hallinnolle, Valvontavallokunnalle ja Bebelille.

Taisteltuaan puoli vuotta puoluetta vastaan likvidaattorit tulivat kokonaan nujerretuiksi.

Likvidaattorit ovat Venäjän sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä nolla. Tätä todistavat edellä esittämämme numerotiedot, jotka jokainen voi tarkastaa. Sellaiset ovat — vastoin Trotskin ja likvidaattorien kerskailua — Venäjällä julkaistut tosiasiat kokonaisen puolen vuoden ajalta.

Mainittakoon, että Trotski on „Zhivoje Delon” avustaja. Edelleen latvialaiset ovat itse kirjeessään kesäkuun 24 päivänä myöntäneet, että kaikki kuusi ryhmää — muun muassa Trotski, menshevistinen „Golos” lehti sekä „Zhivoje Delo” ja „Nevski Golos” lehtien johtajat — muodostavat niin sanotun Organisaatiokomitean. Sen vuoksi meidän tietomme osoittavat, etteivät ainoastaan likvidaattorit, vaan myös kaikki heidän kopeat ulkomaalaiset ystävänsä ovat pelkkä nolla Venäjän sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä.

Heidän puolellaan on Venäjällä keskimäärin vain yksi työläisryhmä kutakin kolmeakymmentä työläisryhmää kohti.

Esitämme tässä myös kaikkien Pietarin sosialidemokraattisten lehtien osoitteet ja ilmestymisajan.

Likvidaattorit:

1. „Zhivoje Delo”. Pietari, B. Moskovskaja 16. № 1 — tammikuun 20 pnä 1912, № 16 eli viimeinen — huhtikuun 28 pnä 1912 (lakkautettu).

2. „Nevski Golos”. Pietari, Kolokolnaja 3. № 1 — toukokuun 20 pnä 1912, № 5 — kesäkuun 28 pnä 1912 (ilmestyy nytkin — heinäkuun 29 pnä 1912).

Antilikvidaattorit:

3. „Zvezda”. Pietari, Razjezhaja 10 ovi 14. № 1 (37) — tammikuun 6 pnä 1912, № 33 (69) — huhtikuun 22 pnä 1912 (lakkautettu).

4. „Nevskaja Zvezda”. Pietari, Nikolajevskaja 33 ovi 57. № 1 — helmikuun 26 pnä 1912, № 2 — toukokuun 3 pnä 1912, № 14 — kesäkuun 24 pnä 1912 (ilmestyy nytkin).

5. „Pravda”. Pietari, Nikolajevskaja 37 ovi 18. № 1 — huhtikuun 22 pnä 1912, № 53 — kesäkuun 30 pnä 1912 (ilmestyy nytkin).

LOPPUSANAT

Tulevissa Duuman vaaleissa VSDTP:n ehdokkaita tulevat asettamaan paikalliset puoluejärjestöt katsomusten ja suuntausten eroavuuksista riippumatta. Sosialidemokraattisten työläisten vähemmistön on kaikkialla alistuttava enemmistön tahtoon.

Paljonpuhuttu kahdet ehdokkaat ovat joutavaa lorua, jolla halutaan vain pelotella ulkomaisia tovereita ja pumppata rahaa.

Sitä vain puuttuu, että kuulut kymmenen „suuntausta” pelottelisivat *kymmenellä* ehdokkaalla ja kutakin ehdokasta varten pyytelisivät rahaa ulkomailta.

Kaksia ehdokkaita ei tule olemaan. Likvidaattorit ovat niin heikkoja, etteivät he lainkaan kykene asettamaan toisia ehdokkaita. Me emme käy mitään neuvotteluja puolueensa pettäneiden likvidaattorien vähäisen ryhmän kanssa. Ei Keskuskomitea Venäjällä eivätkä paikallisjärjestötkään välitä vakavasti likvidaattorien mielipiteistä. Kiinnittäköpää huomiota esimerkiksi Pietarin viime tapahtumiin. Likvidaattorit tiedottivat „Nevski Golos” lehdessä (№ 6), että Pietarissa on pidetty neuvotteluja heidän (likvidaattorien) kanssa vaalikampanjan suorittamisesta. Niin „Nevskaja Zvezda” (№ 16) kuin „Pravdakin” (№ 61) heinäkuun 21 ja 23 päivänä tiedottivat, että ne *eivät* ole lähettäneet edustajiaan neuvottelukokoukseen; sitä paitsi eräs neuvotteluun osallistunut kirjoitti „Nevskaja Zvezda” lehdessä, että työläiset tulevat kaikkialla Venäjällä toteuttamaan VSDTP:n tammikuun konferenssin päätöksiä.

„Eriolaisten suuntausten yhdistyminen”, sanoi hän tarkoittaen likvidaattoreita, „socialidemokraattisessa vaalikampanjassa on aivan mahdotonta” („Nevskaja Zvezda” № 16 heinäkuun 8 (21) p:nä 1912).

Ei mikään raha-apu koko maailmassa voi hankkia likvidaattoreille Venäjän työväen myötätuntoa. Mutta on päivän selvää, että Hallinnon rahoilla voidaan asettaa eri paikkakunnilla näennäisiä toisia ehdokkaita. Vastuu sellaisista ehdokkaista, jotka tulevat tosiasiallisesti olemaan saksalaisen Hallinnon ehdokkaita, lankeaa siinä tapauksessa tietenkin Hallinnolle. *Likvidaattorit, joilla ei ole jokapäiväistä lehteä, käyttävät saamansa rahat kilpailevan lehden perustamiseen.*

Nuo rahat tullaan käyttämään kahtiajaon järjestämiseen niiden toimesta, jotka ovat pitkäaikaisessa taistelussa todistaneet mitättömyytensä; rahat tullaan käyttämään matkoihin y. m. s., uuden puolueen perustamiseen.— Jos Hallinto haluaa nykyään tavalla tai toisella auttaa likvidaattoreita, niin se pakottaa meidät vetoamaan Internationalen huolimatta kaikesta kunnioituksestamme saksalaista veljespuoluetta kohtaan. Silloin me todistamme Wienin kansainväliselle kongressille⁵⁹ *asiakirjoilla*, että Hallinto on ilmaissut olevansa valmis rahallisen kannatuksen avulla myötävaikuttamaan kahtiajakoon, saamaan aikaan kahdet ehdokkaat ja elvyttämään tuota raatoa — hajalle lyötyjä likvidaattoreita. Jos saksalaiset toverit tahtovat auttaa VSDTP:tä, niin heidän on annettava rahat vanhan puolueen Keskuskomitealle eikä niille, jotka järjestävät utta puoluetta.

VSDTP:n Keskuskomitea

Sen jälkeen, kun Hallinto oli peruuttanut aiotun neuvottelukokouksen, se tiedotti meille, että se „ei voi antaa millekään Venäjän puolueryhmälle rahaa vaalitaistelua varten ennen kuin kaikki yhdessä mainitsevat meille (Hallinnolle) yleistä luottamusta nauttivan elimen, joka on valtuutettu ottamaan vastaan ja jakamaan rahat”.

Tuo Hallinnon näennäinen neutraliteetti merkitsee todellisuudessa sitä, että Hallinto on kieltäytynyt tukemasta Venäjän työväenpuoluetta sen vuoksi, kun likvidaattorien ulkomaiset ryhmäpähaset ja „konferenssi” ovat parjanneet puoluetta.

Yllä esitettyjen huomautusten täydennykseksi pidämme velvollisuutenamme lisätä vielä seuraavaa.

Julkisesti ilmestyvät ja marxilaisessa hengessä johdetut sanomalehdet Venäjällä ovat nykyhetkellä kaikkein tärkein, Venäjän sosialidemokraattisille työläisjoukoille avoin äänitorvi puolueen suorittaessa agitaatiotyötään.

Ulkomailla ilmestyvillä sanomalehdillä, jotka Venäjällä ovat illegaalisia, ei *itse asiassa* voi olla samanlaista merkitystä kuin on ylempänä mainituilla lehdillä, vaikka niiden *periaatteellinen* tärkeys liikkeen teoreettisessa valaisemi-

nessa on epäilemättä tavattoman suuri. Tiedetäänhän, kuinka helposti ja toisinaan kevytmielisestikin pienet ulkomailla hajallaan olevat venäläisten emigranttien ryhmät sellaisia lehtiä perustavat; nämä lehdet elää kituuttavat noiden ryhmien omassa keskuudessa eivätkä juuri milloinkaan joudu Venäjällä olevien puolueenjäsenten käsiin. Sen vuoksi niillä ei itse asiassa voida katsoa olevan vähänkään huomattavaa merkitystä Venäjän puoluelämälle.

Puoli vuotta (tammikuusta kesäkuuhun 1912) kestäneen antilikvidaattorien lehtien taistelun jälkeen on olemassa *yksi ainoa* likvidaattorien äänenkannattaja, „Nevski Golos”. Tuo lehti on miltei lakannut olemasta poliittinen äänenkannattaja; puolentoista kuukauden kuluessa (kesäkuusta elokuun puoliväliin) on ilmestynyt vain *kaksi* numeroa (6. ja 7.). On selvää, ettei mikään tuollainen lehti kestä poliittista vainoa, joka riehuu Venäjällä *kaikkia* työväenlehtiä ja vieläpä monia aivan maltillisia liberaalisiakin lehtiä vastaan, ellei se ammenna elinvoimaa läheisestä yhteydestä työläisjoukkoihin.

Sellaisia poliittisesti hyvin tärkeitä ja merkitykseltään välittömän ajankohtaisia työväenlehtiä ovat nykyään: viikkolehti „Nevskaja Zvezda” ja jokapäiväinen lehti „Pravda”. Molemmat lehdet ilmestyvät Pietarissa; meidän *poliittiset vastustajamme* latvialaisen sosialidemokratian keskuudessa ovat antaneet niille pilkkanimen: „leniniläisen ryhmän” äänenkannattajat. Edellä esitetyistä *objektiivisista* tiedoista, jotka voidaan avoimesti tarkastaa milloin tahansa, saksalaisille tovereillemme pitäisi käydä selväksi, että tämä „leniniläinen ryhmä” käsittää todellisuudessa Venäjän työläissosialidemokraattien valtavan enemmistön.

Tämän vuoksi on täysin ymmärrettävää, miksi mitkään niistä tiedotuksista, jotka ovat lähtöisin likvidaattorien ja heille myötämielisten ryhmien ja pikku ryhmien keskuudesta, eivät ansaitse *vähänkään oikeutettua luottamusta*. Kaikki huhut, joita nuo pikku ryhmät sekä niiden mukana juutalaiset (Bund) ja latvialaiset sosialidemokraatit, joilla ei lainkaan ole välitöntä yhteyttä *venäläiseen* liikkeeseen, ovat levittäneet koollekutsutusta tai muka koollekutsuttavasta kaikkien „suuntausten”⁶⁰ yhteisestä konferenssista, ovat osoittautuneet silkkaksi keksinnöksi. Millään sellaisella konferenssilla, jos se todella pidettäisiinkin, ei olisi *vähän-*

kään huomattavaa merkitystä Venäjän proletariaatin tais-
telussa. Siis tosiasiallisesti, jos nyt tohtisimme käyttää
räikeää sanontaa, olemme tässä tapauksessa tekemisissä
puijauksen kanssa.

Valaistaksemme saksalaisille puoluetovereillemme tätä
kysymystä koskevia ja poliittiselta merkitykseltään epäile-
mättä tärkeitä tosiasioita vieläkin paremmin, esitämme
lopuksi muutamia otteita „Nasha Zarja” kuukausijulkaisun
viime niteessä olleesta erään likvidaattorien johtomiehen
Axelrodin kirjoittamasta artikkelista.

Axelrod kirjoittaa:

„Ajatus „puolueryhmien ulkopuolisesta” sosialidemokraattisesta...
äänenkannattajasta on nykyisin utopiaa ja sitä paitsi sellaista utopiaa...
joka on ristiriidassa puoluepoliittisen kehityksen etujen kanssa... Jär-
jestöllisesti muotoiltuja puolueryhmiä meillä ei oikeastaan ole; sen
sijaan on erilaisia kerhoja ja pikku ryhmiä, joista toiset seuraavat
enemmän tai vähemmän määrättyjä poliittisia, taktillisia ja organisato-
risia katsantokantoja, toiset taas häilyvät eri suuntiin, hyörien edellisten
jaloissa... Puolueen sisäisen eripuraisuuden keskipisteenä ja perus-
lähteenä on toisaalta eri puoluepiirien erilainen suhtautuminen uuteen,
julkiseen sosialidemokraattiseen työväenliikkeeseen ja toisaalta oleelliset
erimielisyydet Venäjän sosialidemokraattien lähimpien poliittisten
tehtävien alalla ja heidän poliittisessa taktiikassaan. Kumpaankin
kategoriaan kuuluvat kysymykset... käyvät juuri nyt... erikoisen
kärkeviksi, päivänpolttaviksi... Ja juuri niiden alalla Venäjän sociali-
demokraatit ovatkin jakaantuneet kahteen perusleiriin... Herää kysy-
mys: voiko suunnitteilla oleva (muutamien Pietarin työläisten ja
monien ulkomailla olevien intelligenttien suunnittelema) työväenlehti
asettua näiden kahden vastakkaisen leirin välillä neutraalille kannalle
ja onko sellainen kanta periaatteessa sallittava? Ilmeisesti ei ole... Kun
puolueen asiain ollessa näin puhutaan „puolueryhmiin kuulumattomuus-
desta” ainoana pelastuskeinona, niin... petetään sekä itseä että toisia
socialidemokratiassa vallitsevan todellisen asiantilän suhteen... Puolue-
ryhmän pukeminen asianomaiseen muotoon ja tiukka yhteenliitty-
minen on puoluereformin eli oikeammin sanoen vallankumouksen”
(puolueessa toimeenpantavan vallankumouksen) „kannattajien suo-
ranainen velvollisuus ja lykkäystä sietämätön asia”.

Loppusanoissa Axelrod puhuu kai likvidaattoreista... Me
voimme vain neuvoa saksalaisia puoluetovereitamme —
jos heille aletaan eri puolilta kertoa „puolueryhmiin kuulu-
mattomuudesta” tai puolueryhmien ulkopuolisesta konferens-
sista, johon likvidaattorit osallistuvat,— että orientoinnin
helpottamiseksi he vaatisivat Saksan sosialidemokraattiselle

lehdistölle saksannoksen mainitusta Axelrodin kirjoituksesta kokonaisuudessaan. Silloin saa oikean käsityksen eräistä tarinoista.

*VSDTP:n Pää-äänenkannattajan,
„Sotsial-Demokratin” toimitus*

Salaisesti! Vain järjestyneille sosialidemokraattisten puolueiden jäsenille!

JÄLKIKIRJOITUS

KIRJASEEN „VSDTP:n NYKYTILANTEESTA”

Tänään, syyskuun 15 pnä 1912, saimme Pariisin kautta Hallinnolta seuraavan kirjeen, jonka pitäisi näyttää saksalaisille tovereille erikoisen havainnollisesti, miten oikeassa me olimme protestoidessamme niitä yksityisiä, vastuuttomia Hallinnon „tiedottajia” vastaan, jotka pelkäävät esiintyä avoimesti.

Puolueen Hallinto kirjoittaa t.k. 10 pnä seuraavaa:

Berliini, syyskuun 10 pnä 1912.

Kallis tov. Kuznetsov!

Pyydämme Teitä, olkaa hyvä ja tiedottakaa meille, onko totta, että niihin vaalipiireihin, joissa on Valtakunnanduuman vaalien yhteydessä saatu aikaan kaikkien sosialidemokraattisten ryhmien sopimus, kuuluvat muun muassa:

Jekaterinoslav, Harkov, Moskovan kaupunki ja Moskovan kuvernementti, Donin alue ja Odessan kaupunki. Pyydän Teitä lähettämään nämä tiedot mahdollisimman pian osoitteella: H. Müller. *Chemnitz*.

Ellemme syyskuun 17 päivään mennessä saa mitään tiedotusta, niin katsomme edellä esitetyn pitävän paikkansa.

Puoluetervehdysin *H. Müller*

Tähän kirjeeseen lähetimme seuraavan vastauksen:

Saksan sosialidemokraattisen puolueen Hallinnolle.

Kalliit toverit! On itsestään selvää, että kaikki se, mitä Hallinnolle on tiedotettu, perustuu valheisiin, että kaikki se on silkkaa likvidaattorien keksintöä. Voimme varmasti vakuuttaa, että tuon lorun ovat saattaneet tiedottaa Hallinnolle vain latvialaiset, bundilaiset taikka Trotskin kannattajat, jotka vasta äskettäin lopettivat „oman” konferenssinsa, jota he halusivat nimittää „puolueen konferenssiksi”, mutta joka todellisuudessa oli likvidaattorien konferenssi. Ollaksemme mainitsematta mitään sellaista, mitä ei voida todistaa, ja ettei tarvitsisi siteerata järjestökirjeenvaihtoaamme, rajoitumme tässä vain siihen, että viittaamme erääseen Pietarissa julkaistuun asiakirjaan.

Pietarissa ilmestyvän jokapäiväisen marxilaisen „Pravda” lehden 102. numerossa elokuun 28 (uutta lukua syyskuun 10) pnä 1912 julkaisiin kirje, joka oli lähetetty eräästä Harkovin suurimmasta tehtaasta; se käsitteli varta vasten Duuman vaaleja. Mainituksessa kirjeessä sanotaan suoraan ja avoimesti, että „likvidaattorien ehdokkaiden nimiä *ei ole vielä saatettu julkisuuteen*” ja että likvidaattorit „*kieltävät työväenpuolueen välttämättömyyden*” („Pravda” № 102, s. 4, 1. palsta).

Yksinpä jo tästä saksalaiset toverit näkevät, kuinka hävyttömästi latvialaiset, bundilaiset, Trotskin kannattajat ja kaikki sentapaiset yksityistiedottajat heitä petkuttavat. Asia on nähtävästi niin, -että nämä kaikki ja samoin tietysti kaukasialaisetkin ovat halunneet saada rahaa näennäisten „järjestöjen” nimessä, joiden olemassaoloa ei puolueen Hallinto eikä kukaan muukaan voi todistaa ja tarkastaa.

Eikö saksalainen puolue, jolla on 90 sosialidemokraattista jokapäiväistä lehteä, — ellei se halua saattaa itseään huonoon valoon hairautumalla Venäjän puolueasioissa, — eikö se tosiaankaan voi aloittaa VSDTP:tä koskevaa keskustelua ja pakottaa avoimesti kaikki päivänvaloa piileksivät tiedottajat esiintymään omin allekirjoituksin ja asiakirjat käsissä?

Venäjä ei sentään ole niin kaukana kuin Keski-Afrikka, joten saksalaiset sosialidemokraattiset työläiset pääsisivät suuremmilta ponnistuksilta selville totuudesta ja siten myös vapauttaisivat saksalaiset Hallinnon jäsenet kuuntelemasta yksityisiä loruja, *joita ei voida tarkastaa.*

VSDTP:n Keskuskomitean toimeksiannosta

N. Lenin

*Kirjoitettu: kirjanen heinäkuussa,
jälkikirjoitus syyskuussa 1912*

*Julkaistu v. 1912 erillisenä kirjasena
saksan kielellä Leipzigiissä*

*Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan*

Venäjännös saksan kielestä

ALKUPERÄINEN JÄLKIKIRJOITUS KIRJASEEN „VSDTP:n NYKYTILANTEESTA“⁶¹

Sen jälkeen, kun edellä kirjoitetut rivit oli jo annettu latomoon, saimme „Nevski Golos” lehden 7. numeron, joka ilmestyi Pietarissa elokuun 17 pnä vanhaa lukua. Likvidaattorien lehteä on siis alettu jälleen julkaista 1¹/₂ kuukauden väliajan jälkeen. (Tämän viikkolehden edellinen numero, № 6, ilmestyi heinäkuun 5 pnä vanhaa lukua.)

Itse „Nevski Golosin” 7. numerossa julkaistut tiedot antavat mitä parhaimman todistuksen siitä, kuinka oikea oli se arvio likvidaattorien *tosiasiallisesta* merkityksestä Venäjällä, joka (arvio) annettiin Keskuskomiteamme kirjeessä Vorstandille*.

Tosiaankin, heinäkuun alussa lehti lakkasi ilmestymästä. Kaikki likvidaattorien ja heidän ystäviensä ponnistukset suunnattiin tietysti sen uudistamiseen. Noiden ponnistusten tuloksista *puolentoista kuukauden ajalta* (heinäkuu ja puoli elokuuta) „Nevski Golos” itse 7. numerossaan ilmoittaa seuraavaa:

„Lehden toimistoon on saatu lehden varojen lisäämiseksi:

Heinäkuu. 14 henkilöltä 25 rpl. kultakin (I. F., P., G., M. I., K., L., K. F., L., B., Vsh., Lv., Vl., V. P., Moskovasta B:ltä); R:n kautta 50 rpl.; M-ltä 11 rpl.; Shh — 11 rpl.; 8 henkilöltä 10 rpl. kultakin (E., I., Is., Sh., Rf., Avg., Ob., P. O.); H. I:ltä — 8 rpl.; S:ltä — 7 rpl.; H:lta — 5 rpl.; B. B. — 5 rpl.; F:ltä — 6 rpl.; M. B. — 5 rpl.; Libausta — 5 rpl.; Gmp. — 3 rpl.
Yhteensä 546 rpl.

* — Saksan sosialidemokraattisen puolueen Hallinnolle. *Toim.*

Elokuu. Wulfsonilta (Zürich) — 10 rpl.; samalta — 3 rpl. 57 kop.; Benzialta (Zürich) — 15 rpl.; G:ltä (Kishin.) — 20 rpl.; Az:vilta (Astrakaani) — 3 rpl.; Sp:ltä (Bogorodsk) 15 rpl.; V. V. — 6 rpl.; J. J. F. — 59 rpl.; Dubultista S:n kautta — 20 rpl.; Moskovasta B:ltä 25 rpl.; J. L:ltä — 10 rpl.; L. L. — 12 rpl.; M. Gr. — 3 rpl.; Moskovon aloiteryhmältä — 35 rpl.; B. B. — 5 rpl.; B. — 5 rpl., L. L:n kautta An. Konst. Pietarista — 6 rpl.; ystäväryhmältä Pariisista — 8 rpl. 54 kop.; Pavlogradista B:ltä — 20 rpl. Yhteensä 281 rpl. 11 kop.”

Sellainen on likvidaattorien itsensä julkaisema selostus. Puolentoista kuukauden ajalta saamme seuraavanlaisen kuvan heidän toiminnastaan ja heidän *yhteyksistään joukkoihin*:

Kerätty yhteensä 827 rpl. 11 kop.

Siinä luvussa

Moskovon aloiteryhmä 35 rpl. —

Ystäväryhmä Pariisista 8 rpl. 54 kop.

Yksityisiä lahjoituksia eri henkilöiltä:

35 lahjoitusta summaan 708 rpl.

15 " " " " 75 rpl. 57 kop.

Yhteensä. 827 rpl. 11 kop.

Kaikkihan tietävät, ja Plehanovkin jo huhtikuussa 1912 julisti painetussa sanassa („Dnevnik Sotsial-Demokrata” № 16), että „*aloiteryhmät*” ovat *likvidaattorien* ryhmiä.

Näin ollen likvidaattoreita auttoi vaikeimpana hetkenä, heidän äänenkannattajansa ilmestymisen pysähtyessä,

yksi likvidaattoriryhmä Venäjällä

yksi ystäväryhmä Pariisissa

35 varakasta henkilöä, keskimääräinen lahjoitussumma 20 rpl. (yli 40 markkaa kunkin osalta)

15 eri henkilöä, keskimäärin 5 rpl. kultakin (yli 10 markkaa kunkin osalta).

Eikö meidän Keskuskomiteallamme ollut oikeus väittää, että likvidaattorit ovat Venäjän työväenliikkeessä aivan nolla?

Likvidaattorit viittaavat „Kaukasian aluekomiteaan”. *Yhdeltäkään työläisryhmältä* Kaukasiassa he eivät saaneet kerätyksi 1½ kuukaudessa yhtään ainoata summaa.

Likvidaattorit tahtovat käyttää hyväkseen Bundin ja Latvian sosialidemokraattisen järjestön apua. *Yhdeltäkään* työläisryhmältä Bundista ja latvialaisilta he eivät saaneet kerätyksi 1½ kuukaudessa yhtään ainoata summaa.

„Pravda” lehdessä, antilikvidaattorien pietarilaisessa joka päivä ilmestyvässä äänenkannattajassa, samojen 1½ kuukauden aikana (heinäkuusta elokuun 14 päivään) julkaistiin selostukset *41 : s t ä työläisten ryhmäkeräyksestä* Venäjän eri paikkakunnilta, muun muassa naftakenttien työläisiltä (Groznyista Terekin alueelta) („Pravda” № 60) sekä juutalaisilta työläisiltä Libausta („Pravda” № 67). Rohkenemme olettaa, että tämä työläisten apu on vakavampaa laatua kuin „Kaukasian aluekomitean”, latvialaisten ja Bundin korulauseet ja julistukset.

Ei mikään apu koko maailmassa eivätkä mitkään latvialaisten, Bundin y.m.s. kanssa pidettävät „konferenssit” voi muuttaa likvidaattorilaista *nollaa* Venäjän työväenliikkeessä ykköseksi.

Ottakoot saksalaiset toverit tehtäväkseen — se ei ole mikään suuri vaiva — kerätä *asiakirjoja* VSDTP:ssä vallitsevasta tilanteesta ja tarkastaa ne — Venäjä ei sentään ole Keski-Afrikka, josta voidaan kertoa mitä „metsästysjuttuja” tahansa. Kyllä kai saksalaiset toverit tahtovat tehdä lopun siitä gelinde gesagt* kummallisesta tilanteesta, kun italialaisesta, ruotsalaisesta ja mistä muusta sosialismista tahansa heille annetaan tietoja julkisesti painatettujen asiakirjojen avulla, mutta venäläisestä sosialismista vain yksityistietä levitettyjen lorujen ja juorujen avulla.

*Kirjoitettu elokuussa 1912
Julkaistaan ensi kerran*

*Julkaistaan
käsi kirjoituksen mukaan*

* — lievästi sanoen. *Toim.*

KAPITALISMI JA KANSANKULUTUS

Ranskalainen aikakauslehti „Tieteellinen Katsaus”⁶² julkaisi hiljattain tietoja eri maiden *margariinintuotannosta*. Nuo tiedot muistuttivat vieläkin kerran mieleen sen jo aikoja sitten havaitun tosiasian, että kansan ravinto huononee sikäli kuin kapitalismi kehittyy.

Kuten tunnettua, margariiniksi nimitetään erikoisella tavalla käsiteltyä rasvaa (rasvasta on erotettu steariini). Tästä margariinista valmistetaan keinotekoista voita — margariinivoita.

Tärkeimmissä Euroopan maissa margariinin tuotanto on noussut hyvin suuriin määriin. Saksa valmistaa margariinia 12½ miljoonaa puutaa vuodessa. Englanti — 7½ miljoonaa puutaa vuodessa j.n.e.

Margariini on huokeampaa kuin oikea voi. Kapitalistisissa maissa väestön valtavalla enemmistöllä kukkaro ei kestä oikean voin ostoa. Työläiset ansaitsevat niin vähän, että heidän on pakko ostaa huokeita, huonolaatuisia, väärennettyjä tuotteita. Mutta työväkihän on tärkein kuluttaja. Työläisiä on miljoonia, kapitalisteja on satoja. Ja niinpä huokean, väärennetyn valmisteen tuotanto kasvaa, ei päivä päivältä, vaan tunti tunnilta — miljonäärien vähäisen joukon ennen kuulumattoman ylellisyyden myös kasvassa.

Porvariston rikkaus kasvaa. Proletariaatin sekä lukuisten taloudelliseen häviöön joutuvien pienisäntien, talonpoikien, käsityöläisten ja pikkukauppiaiden puute ja kurjuus kasvaa.

On merkillepantavaa, että margariinin kulutus on suurin juuri niissä maissa, jotka ovat erikoisen kuuluisia

paraslaatuksen lehmänvoin runsaasta tuotannosta. Saadaksemme tietää, kuinka suuri on margariinin kulutus, täytyy maassa valmistetun margariinin kokonaismäärä (lisäten tuonnin ja vähentäen viennin) jakaa asukasluvulla.

Osoittautuu, että ensimmäisellä paikalla margariinin kulutuksessa on Tanska — 16,4 kiloa margariinia vuodessa (noin puuta) kutakin asukasta kohden. Sitten seuraa Norja — 15 naulaa, Saksa — 7½ naulaa j.n.e.

Tanska on voin tuotantoon nähden kaikkein rikkain maa. Tanskalaista voita, oikeata lehmänvoita, pidetään eräänä parhaimmista. Maailman suurin ja rikkain kaupunki — Lontoo (joka ympäristöineen käsittää noin 6 miljoonaa asukasta) ostaa halukkaimmin tanskalaista voita ja maksaa siitä korkeimman hinnan.

Tanskan vauraat talonpojat ja sitäkin enemmän Tanskan kapitalistit kahmivat voin myynnistä hyvät rahat. Ja samaan aikaan Tanska on maailman ensimmäinen maa väärennetyn voin, margariinin kulutuksen alalla!

Miten se on selitettävissä?

Hyvin yksinkertaisesti. Valtava enemmistö Tanskan väestöstä, samoin kuin minkä kapitalistisen maan väestöstä tahansa, on työläisiä ja varattomia talonpoikia. Heidän ei kannata ostaa oikeata voita. Vieläpä keskitalonpojatkin Tanskassa rahan puutteessa myyvät taloudessaan valmistetun voin ulkomaille ja ostavat itselleen huokeata margariinia. Tanskan kapitalistien rikkaus kasvaa ja samalla kasvaa Tanskan työläisten ja talonpoikien puute ja kurjuus.

Meillä Venäjällä tapahtuu aivan samaa. Hyvin kauan sitten, nelisenkymmentä vuotta takaperin, kun tuli muotiin juustomeijerien ja -arttelien perustaminen kyliin, demokraattikirjailija Engelhardt pani merkille, että rahanpuutteessa talonpojat myyvät maidon ja voin, mutta lapset näkevät nälkää ja kuolevat.

Sen jälkeen tämä ilmiö on pantu merkille montakin kertaa. Juuston tuotanto lisääntyy, myyntimaidon tuotanto lisääntyy, harvat varakkaat talonpojat ja kauppiat rikastuvat, mutta köyhälistö köyhtyy yhä enemmän. Köyhien talonpoikien lapsia kuolee tavattoman paljon maidon puutteessa. Lasten kuolleisuus Venäjällä on uskomattoman suuri.

Useinkin maito myydään juustomeijereihin, mistä talonpojat saavat takaisin *kuorittua maitoa*, jota he käyttävätkin ravinnoksi.

Tuotannon ja kaupan kasvu tuottaa rikkaille tuloja, mutta työläisille ja talonpojille — margariinia ja kuorittua maitoa. Sellainen on kapitalistinen elämäntodellisuus, jota liberaaliset ja viralliset tiedemiehet niin uutterasti kaunistelevat.

„Pravda” № 70, heinäkuun 20 pnä 1912
Allekirjoitus: B. B.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

LIBERAALIT JA KLERIKAALIT

Papisto aikoo tulla joukolla IV Duumaan.

Miten on suhtauduttava tähän papiston astumiseen poliittiselle areenalle?

Demokraatit eivät voi koskaan asettua sille kannalle, ettei papiston pitäisi osallistua poliittiseen elämään. Se on peräti taantumuksellinen näkökanta. Se johtaa vain viralliseen ulkokultaisuuteen eikä mihinkään muuhun. Kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka syrjäyttäisivät politiikasta ja luokkataistelusta väestön jonkin ryhmän tai osan, ovat elämässä aivan mahdottomia, niitä ei voida toteuttaa.

Palauttakaamme mieleen, että Bebel ja saksalaiset sosialidemokraatit kannattivat jesuiittain agitaati vapautta Saksassa. Me vastustamme liberaalisia fraaseja jesuiittain agitaation „kieltämisestä”, sanoivat sosialidemokraatit. Me emme pelkää jesuiittoja. Olkoon jesuiitoilla *täysi agitaati vapaus*, mutta taattakoon meillekin, sosialidemokraateille, *täysi agitaati vapaus*. Niin ajattelivat Bebel ja saksalaiset sosialidemokraatit.

Venäjän työläisdemokraatit taistelevat sitä vastaan, että vaalioikeutta (ja mitä muuta oikeutta tahansa) väärennetään tilanherrojen tai papiston y.m.s. hyväksi, eivätkä lainkaan vastusta papiston vapautta osallistua poliittiseen elämään. Me olemme luokkataistelun kannalla ja vaadimme, että jokaisella luokalla, säädyllä, sukupuolella, kansalla, väestökerroksella tai -ryhmällä pitää olla *täysi vapaus osallistua politiikkaan*.

Liberaalien mielipide tästä kysymyksestä on väärä, epädemokraattinen. Esim. ruhtinas Trubetskoi kirjoitti hiljattain „Retsh” lehden suosionosoitusten säestämänä:

„Kirkon muuttaminen poliittiseksi aseeksi on saavutettava sen sisäisen rappeutumisen hinnalla”. Suunnitelmaa, jonka mukaan Duumaan otetaan suuri joukko pappeja, hän nimitti „epäkristilliseksi ja kirkonvastaiseksi”.

Se ei ole totta. Se on teeskentelyä. Se on syvästi taantumuksellinen näkökanta.

Taistelussaan klerikalismia vastaan Trubetskoi ja muut liberaalit ovat epädemokraattisella kannalla. Sen varjolla, ettei papisto muka osallistu poliittiseen taisteluun, he soluttavat peitetämpää (ja sen vuoksi paljon vahingollisempaa) papiston osallistumista.

Työläisdemokraatit kannattavat sitä, että kaikilla, muun muassa myös papistolla, olisi poliittisen taistelun vapaus. Emme me ole sitä vastaan, että papisto osallistuisi vaali-taisteluun, Duumaan y.m., vaan vastustamme *yksinomaan* keskiaikaisten etuoikeuksien antamista papistolle. Me emme pelkää klerikalismia, me väittelemme mielellämme sen kanssa — vapaalta ja kaikille yhtäläiseltä puhujalavalta. Papisto on aina osallistunut politiikkaan *peitetysti*; siitä, että papisto tulee osallistumaan politiikkaan *avoimesti*, koituu kansalle pelkkää hyötyä, suurta hyötyä.

„Pravda” № 74,
heinäkuun 25 pnä 1912
Allekirjoitus: M a a l l i k k o

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KADETTI JA DEMOKRAATTI

„Olemme tottuneet ajattelemaan”, sanoo „Retshin” pääkirjoituksen kirjoittaja, „että marxilaiset tunnustavat kadeteilla olevan demokraattisen puolueen merkityksen, tosin tuollaisin loukkaavin lisäyksiin: „porvarillis”” (siis: porvarillisdemokraattisen).

On vaikea kuvitellakaan suurempaa poliittista tietämättömyyttä „sivistyneissä ihmisissä”, jotka lukevat marxilaista kirjallisuutta. Tahtomattakin herää kysymys: eiköhän oman edun tavoittelu pane toisinaan tekeytymään tietämättömiksi?

Vuodesta 1906 alkaen olemme satoja ja tuhansiakin kertoja selittäneet, että kadetit *eivät ole* demokraatteja, vaan liberaalis-monarkistista porvaristoa. Jokaiselle poliittisesti sivistyneelle henkilölle tunnetut koko Venäjän marxilaisten viralliset päätökset vahvistivat sen keväällä 1907 ja julistivat kaikkien kuuluviin, että kadetit ovat liberaalis-monarkistisen porvariston puolue, että heidän demokratisminsa „on ulkokultaista”, että kadettien perässä kulkee osa pikkuporvaristosta „vain perinnäistävän vuoksi (sokeasta tottumuksesta tavalliseen, vanhaan) ja suorastaan liberaalien petkuttamana”⁶³.

Näitä ajatuksia on siitä asti toisteltu ja kehitelty satoja ja tuhansia kertoja.

Mutta kadetit noin vain muina miehinä uskottelevat muka „tottuneensa ajattelemaan”, että marxilaiset pitävät heitä demokraatteina! Totta totisesti: ken ei tahdo kuulla, on pahempi kuin kuuro.

Liberaalit eroavat konservatiiveista (mustasotniaalaisista) siinä, että he edustavat porvariston etuja, porvaris-

ton, joka tarvitsee *välttämättä* edistystä ja ainakin jossain määrin säännösteltyä oikeusjärjestystä, laillisuuden ja perustuslain noudattamista sekä jonkinlaista poliittisen vapauden turvaamista.

Mutta tämä edistysmielinen porvaristo pelkää demokraattia ja joukkojen liikettä vielä enemmän kuin taantumusta. Siitä johtuu, että liberaalit iän kaiken pyrkivät tekemään myönnytyksiä vanhalle, tekemään sopimuksia sen kanssa, varjelemaan monia menneisyyden perustukipylväitä. Kaikki tämä taas johtaa liberalismiin täydelliseen voimattomuuteen, sen arkuuteen, puolinaisuuteen ja ainaiseen horjuntaan.

Demokraatit edustavat väestön laajoja joukkoja. Demokraatti ei pelkää joukkojen liikettä, vaan luottaa siihen. Venäjällä ovat demokraatteja *trudovikit* ja yleensä vasemistolaiset „*narodnikit*”. Marxilaiset nimittävät heitä *porvarillisiksi* demokraateiksi ei suinkaan „loukatakseen”, vaan sen vuoksi, ettei mikään maiden uudelleenjako *eikä* mikään valtion muuttaminen demokratismiin suuntaan *vielä poista* pääoman herruutta, porvarillisen järjestelmän herruutta.

Työväendemokraattien politiikka on selvä. Me hyväksymme liberaalien kanssa solmittavat sopimukset oikeistolaisia vastaan vain vaalien toisessa vaiheessa ja ainoastaan siellä, missä on mahdotonta päästä demokraattien kanssa voitolle liberaaleista. Me taistelemme kaikkien porvarillisten demokraattien rinnalla niin kauan kuin he pysyvät uskollisina demokratismilleen.

„*Pravda*” № 75,
heinäkuun 26 pnä 1912

Julkaistaan „*Pravda*” lehden
tekstin mukaan

LIBERAALIEN SOTARETKI

Liberaalit ovat alkaneet liikehtiä ja käyneet miehissä „Pravdan” kimppuun. Kadettilaisen „Retshin” pääkirjoitusten kirjoittajat ja puolueeseen kuulumattomat edistysmieliset herrat Prokopovitsh ja R. Blanck „Zaprosy Zhiznissä” ovat avanneet tulen työväenlehteä vastaan siitä, että se on päättänyt käydä vaalikampanjaa Pietarissa itsenäisesti.

„„Nevskaja Zvezdan” ja „Pravdan” ponnistukset ovat aivan turhia”, vakuuttaa „Zaprosy Zhizni”. „Eiväthän ne toki voi vakavasti toivoa työväenpuolueen ehdokkaan pääsevän voitolle Pietarin kaupunkikuuriassa, missä työläisten osanotto on mitättömän vähäinen!”

Siinä näyte liberaalien järkeilystä, siinä menettelytapoja sellaisen valitsijan pelottelemiseksi, joka ei ole vielä nousut ahdasmielisen poroporvarillisuuden yläpuolelle eikä kehittänyt itselleen täysin tietoista poliitiikkaa.

Oli aika, jolloin liberaalit pelottelivat suoraan sillä, että mustasotnia pääsee vaaleissa voitolle. Mutta tuo törkeä valhe ei nyt enää „tepsi”. Kaikki tietävät, että Pietarin vaaleissa ei ole olemassa minkäänlaista, ei kerta kaikkiaan vähäisintäkään mustasotnialaisvaaraa. Ja niinpä pannaan liikkeelle toisenlainen pelottelu: „työväen voitosta ei ole toivoakaan”.

Ei, herrat liberaalit, demokraattinen valitsija yleensä — työläinen erikoisesti — on kuluneen vaikean viisivuotiskauden aikana paljon kokenut, paljon miettinyt, paljon oppinut. Tuollaisella pelottelulla te ette saa mitään aikaan.

Työläiset eivät ole missään maailman kolkassa aloittaneet *omaa* vaalikampanjaansa suurkaupungeissa niin, ettei heitä *vastassa* olisi ollut voimakkaita liberaalisia puolueita. Missään maailman kolkassa työläisdemokraatit eivät ole

saaneet valloitetuksi liberaaleilta vaikutusvaltaa palveluksessa olevien pieneläjien, kauppa-apulaisten, käsityöläisten, pikkukauppiaiden y.m. joukkoihin ilman sitkeätä taistelua.

Ken on sitä vastaan, että Pietarin työläiset aloittaisivat nyt heti tämän taistelun (oikeammin: jatkaisivat vuosina 1906, 1907 ja 1909 aloitettua taistelua), hän käyttää turhaan demokraatin nimeä,— hän pysyy itse asiassa liberaalien orjana.

Monen monet tuhannet uudet demokraattiset valitsijat tulevat nyt osallistumaan vaaleihin Pietarissa.

Se suuri työ, jonka Pietarin työläiset ovat tehneet perustamalla oman jokapäiväisen työväenlehden, antaa meille tarpeeksi perusteita odottaa yhtä suuria menestyksiä vaali-taistelussa.

Vanhoista valitsijoista tuhannet heräävät uuteen, entistä tietoisempaan poliittiseen elämään opetellen työväenleh-tensä avulla taistelua elämänsä parantamisen puolesta, totutellen yhteisiin poliittisiin toimintoihin osallistumista, kehittään itsessään suurten yleiskansallisten tehtävien tajuamista, tehtävien, joita työläisdemokraatit ratkaisevat.

Voiton saavuttaminen liberaaleista on Pietarissa mah-dollinen. Ja liberaalien levottomuudesta ja äkäisistä mielen-ilmauksista, heidän pelotteluistaan ja kiukkuisista huudah-duksistaan demokraattinen Pietari vain ammentaa uutta varmuutta siitä, että se kulkee oikeata tietä voittoa kohti.

„Pravda“ № 77,
heinäkuun 28 pnä 1912

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

KAPINAT ARMEIJASSA JA LAIVASTOSSA ⁶⁴

Viime aikoina on legaaliseenkin lehdistöömme päässyt pujahtamaan muutamia tietoja vallankumouksellisesta kuohunnasta sotaväessä. Mainitsemme kolme tärkeintä uutista.

Mustanmeren laivastossa. Sevastopolissa kesäkuun 27 pnä merisotaoikeus käsitteli suljettujen ovien takana panssarilaiva „Joann Zlatoustin” sähkömiehen Zeleninin jutun. Häntä sekä Karpishinia ja Siljakovia syytettiin aseelliseen kapinaan kehottavan julistuksen laatimisesta ja levittämisestä. Zelenin, Karpishin ja Siljakov tuomittiin kuolemaan ja heinäkuun 10 pnä heidät ammuttiin.

Sama tuomioistuin käsitteli heinäkuun 2 pnä saman panssarilaivan miehistön jutun. Kuuttatoista matruusia syytettiin siitä, että he olivat yllyttäneet valloittamaan tämän panssarilaivan. Kymmenen tuomittiin kuolemaan ja 5 pakko-työhön 6 vuodeksi. Virallisissa sähköissä heinäkuun 4 pttä tiedotetaan, että kymmenen kuolemaantuomittua on antanut armonanomuksen.

Itämeren laivastossa. Kronstadtin sataman merisotaoikeudessa on määrätty heinäkuun 16 pnä käsiteltäväksi koulualus „Dvinan”, risteilijä „Auroran” ja panssarilaiva „Slavan” 65 matruusin oikeusjuttu. Lokakuulaisten „Golos Moskvy” lehdelle tiedotettiin heinäkuun 3 pnä puhelimitse Pietarista, että kaupungissa puhutaan paljon tästä huomiota herättävästä jutusta. Näitä 65 matruusia sanotaan syytettävän sosialistivallankumouksellisten puolueeseen kuulumisesta sekä „kuulumisesta salaliittoon, joka ratkaisi kysymyksiä ilmeisestä kapinasta ja upseeripäälliköiden

murhista". Oikeusjutun alkuunpano liittyy saman tiedotuksen mukaan „Dvinalla” tammikuun 22 pnä 1912 suoritettuun matruusin vangitsemiseen.

Edelleen on tunnettua, että vapunpäivinä vangittiin Itämeren laivaston matruuseja Helsingissä.

Ja vihdoin heinäkuun 1 pnä Troitskojen kylässä lähellä Tashkentia yrittivät pioneerisotilaat nousta kapinaan. Kapinalliset nostivat alikapteeni Pohvisnevin pistimiensä kärkeen. *Sähkösanoma tästä tapahtumasta pidätettiin*. Vasta heinäkuun 10 pnä ilmestyi Pietarissa lainaus „Turkestanskije Vedomostista”, virallisesta lehdestä, joka myöntää, että *oli ollut taistelu* kapinallisia vastaan. Tarkka-ampujat ja kasakat löivät hajalle kapinalliset pioneerisotilaat, joita oli kuulemma kaikkiaan 100—130 henkeä. Kapina alkoi illalla ja päättyi virallisen sanoman mukaan aamuun mennessä. On vangittu *noin 380 pioneerisotilasta*, joista „enemmän kuin puolet (vakuuttaa hallituksen sanomalehti) varmasti (??) ei osallistunut” kapinaan. Kapinalliset surmasivat Pohvisnevin lisäksi kaksi aliluutnanttia, Krasovskin ja Koshtshenetsin, sekä 2 sotamiestä, haavoittui 5 upseeria ja 12 sotamiestä. Surmattujen kapinallisten luvusta virallinen lehti vaikenee.

Tällaiset ovat ne niukat ja ilmeisen vaillinaiset, ilmeisesti poliisin vääristelemät ja supistamat tiedot, jotka meillä nyt ovat käytettävissämme.

Mitä nämä tosiasiat merkitsevät?

Ne varmistavat täydellisesti sen, mitä sanottiin tammikuussa 1912 pidetyn VSDTP:n Yleisvenäläisen konferenssin päätöksissä ja selitettiin seikkaperäisesti Pää-äänenkannattajan, „Sotsial-Demokrat” lehden 27. numerossa kuukausi sitten*.

Venäjällä on alkanut *vallankumouksellinen* nousu. Huhti- ja toukokuun joukkolakot olivat alkuna Venäjän proletariaatin siirtymiselle hyökkäykseen — *sekä* pääomaa *että* tsaarin monarkiaa vastaan, *sekä* vuosien 1908—1911 vastavallankumouksen vainojen ja sorron näännyttämien työläisten elämän parantamisen *että* koko kansan vapauden puolesta, demokraattisen tasavallan puolesta.

Liberaalit (ja heidän perässään myös likvidaattorit „Nevski Golosissa”) levittelevät sellaista tyhjää lorua, että

* Ks. tätä osaa, ss. 87—95. *Toim.*

huhti- ja toukokuun liikkeen pohjana oli muka taistelu liittoutumisvapauden puolesta. Tosiasiat ovat kumonnet tuon lorun. Ei voida taistella vain jonkin yhden poliittisen oikeuden puolesta orja-Venäjällä, ei voida taistella perustuslaillisten uudistusten puolesta tsaarin itsevaltiuden oloissa. Proletariaatin taistelu levisi lakkoaaltona yli koko Venäjän, nämä lakot olivat *sekä* taloudellisia *että* poliittisia. Liikkeen *voima* oli ja on molempien muotojen yhdistämisessä. Ne eivät olleet yksinkertaisesti vain lakkoja, ne olivat joukkojen *vallankumouksellista* nousua, ne olivat *alkua* työväenjoukkojen *hyökkäykselle* tsaarin monarkiaa vastaan.

Joukkolakot eivät voineet olla syyttämättä *kaikkialla* vallankumouksellista liekkiä. Ja kapinain puhkeamiset sota-väessä *ovat todistaneet*, että tuo liekki leviää,— *joka paikassa* on tulenarkaa ainesta,— *joka paikassa* voimistuu vallankumouksellinen mieliala joukoissa, niissäkin työläisissä ja talonpojissa, jotka ovat kasarmien keppikurin painamia.

Joukkolakot Venäjällä ovat kiinteässä yhteydessä aseelliseen kapinaan. Kun lakot kasvavat, niin kapinakin kasvaa.

Kirjoituksen alussa mainitut tapahtumat osoittavat juuri sitä.

Nämä tapahtumat antavat Pää-äänenkannattajan, „S.-D:n” 27. numerossa osoitetun opetuksen. Kapinakehotukset eivät nyt ole lainkaan järkeviä. Kapinat ovat vielä *ennenaikaisia*. Vain *yhdistetty* työläisjoukkojen, talonpoikaiston ja armeijan parhaimman osan rynnistys voi luoda välttämättömät ehdot *voittoisalle*, s.o. *oikeaan* aikaan tapahtuvalle kapinalle.

Ja eturivin työläisten on tehtävä kaikkensa työväenluokan *illegaalisen* puolueen, VSDTP:n lujittamiseksi, ennalleenpalauttamiseksi ja kehittämiseksi. Vain sellainen puolue, harjoittaen vallankumouksellista agitaatiota, käyttäen kaikkia legaalisen propagandan keinoja työväen lehdistön ja Duumassa olevien työväen edustajien kautta, kykenee hillitsemään voimien tuhlauksen toivottomiin pikkukapinoihin ja valmentamaan proletariaatin armeijaa suureen ja voittoisaan kapinaan.

Eläköön vallankumoukselliset sotilaat ja matruusit!

Eläköön yksimielinen, sitkeä, hellittämätön vallankumouksellinen toiminta miljoonajoukkojen laajan vallanku-

mouksellisen rynnistyksen, työläislakkojen ja talonpoikaisliikehtimisten kehittämiseksi! Vain miljoonien rynnistyksen kärjessä, vain mitä kiinteimmässä, murtumattomassa liitossa niiden kanssa Venäjän sotaväen vallankumouksellinen osa saattaa päästä voitolle ja voittaa tsaristisen monarkian!

„Rabotshaja Gazeta” № 9,
heinäkuun 30 (elokuun 12) pnä^{os} 1912

Julkaistaan „Rabotshaja Gazetan”
tekstin mukaan

IV DUUMAN VAALIEN AATTONA

Suuresta vainotaakasta huolimatta, joukkovangitsemisista huolimatta Venäjän s.-d. työväenpuolueella on vaalien edellä ollut selvempi, tarkempi ja täsmällisempi puolueohjelma, taktiikka ja vaaliohjelma kuin millään muulla puolueella.

VSDTP:n Yleisvenäläinen konferenssi tammikuussa 1912 teki yhteenvedot vaikeina vastavallankumouksen vuosina suoritetusta aatteellis-poliittisesta työstä. Konferenssin päätökset antoivat täydelliset vastaukset liikkeen kaikkiin päivänpolttaviin kysymyksiin. Näihin päätöksiin perustuva vaaliohjelma muodostui yksinkertaiseksi loppulausunnoksi. Ohjelman julkaisi Keskuskomitea Venäjällä, ja sitten sen julkaisivat toistamiseen useat paikallisjärjestöt⁶⁶. Kaikki porvarilliset lehdet kertoivat konferenssista ja julkaisivat muutamia sen päätöksiä.

Konferenssin jälkeen kuluneen puolen vuoden aikana on puoluelehdistöissä ja kymmenissä selostuksissa, sadoissa puheissa tehdaskerhoissa sekä joukkokokouksissa huhti- ja toukokuun päivinä selitetty ja viety läpi konferenssin päätöksiä. Puolueen tunnukset — tasavalta, 8-tuntinen työpäivä, tilanherrain maiden konfiskointi — kiirivät kautta koko Venäjän ja eturivin proletarit ovat ne omaksuneet. Joukkojen vallankumouksellinen nousu, lakoista ja joukkokokouksista alkaen aina sotaväen kapinoihin asti, on todistanut nämä tunnukset oikeiksi ja nykyelämän mukaisiksi.

Puolueemme on jo käyttänyt ja laajalti käyttänytkin hyväkseen vaaleja. Tätä tulosta eivät mitkään poliisin „selitykset” eikä mikään IV Duuman väärentäminen (pappien tai muiden taholta) voi riistää pois. Tuiki puoluekan-

taisesti järjestettyä agitaatiota on jo harjoitettu kaikkialla ja se on antanut sävyn koko sosialidemokraattiselle vaalikampanjalle.

Porvarilliset puolueet kirjoittelevat pikaisesti, häthätää „ohjelmia vaaleja varten”, lupailemista ja valitsijain petkuttamista varten. Myös likvidaattorit, laahustaen liberaalien perässä, kyhäävät nyt *legaalista* „ohjelmaa vaaleja varten”. Likvidaattorit kirkuvat vaaliohjelmista *legaalissa*, sensuurin alaisessa lehdistössä valmistautuen peittämään täydellisen hämminkinsä, sekasortonsa ja aatteettomuutensa säädyllyisellä, sensuurin hyväksymällä „ohjelmalla vaaleja varten”.

Ei ohjelma „vaaleja varten”, vaan vaalit *vallankumouksellisen* sosialidemokraattisen ohjelman toteuttamista varten! Niin käsittää asian työväenluokan puolue. Olemme jo käyttäneet vaaleja siihen tarkoitukseen ja tulemme käyttämään niitä loppuun asti, kaikkein mustintakin tsaarin Duumaa tulemme käyttämään Venäjän s.-d. työväenpuolueen vallankumouksellisen vaaliohjelman, taktiikan ja puolueohjelman tunnetuksi tekemiseen. Arvoa on vain sellaisilla vaaliohjelmilla, jotka vievät päätökseen pitkäaikaisen *vallankumouksellisen* agitaatiotyön, joka on jo antanut *täydelliset* vastaukset liikkeen *kaikkiin* kysymyksiin, eikä niillä (varsinkaan *legaalilla*!) vaaliohjelmilla, joita kyhätään häthätää, reikien tukkeeksi, räikeäksi kyltiksi, kuten likvidaattoreilla.

On kulunut puoli vuotta siitä, kun puolue palautettiin ennalleen, ja — uskomattoman suuria vaikeuksia voittaen, kärsien hillittömistä vainoista, koki milloin missäkin paikallisten keskusten ja yleisen keskuksen, Keskuskomitean, toiminnan keskeytyksiä, — puolue kulkee yhä vain eteenpäin kehittäen toimintaansa ja vaikutustaan joukkojen keskuudessa. Tämä toiminnan kehitys tapahtuu *uudella tavalla*: *illegaalisiin* soluihin, jotka ovat salaisia, suppeita, peite-tympiä kuin ennen, yhdistetään laajempi *legaalinen* marxilainen selitystyö. Juuri tämän omalaatuisuuden, joka on ominaista uudelle vallankumouksen valmistelulle uusissa oloissa, on puolue todennut ja tunnustanut jo aikoja sitten.

Ja me voimme nyt antaa täydellisen vastauksen likvidaattorien meluisiin esiintymisiin, kun he uhkailevat „kaksilla ehdokkailla”. Tyhjänpäiväisiä uhkailuja, jotka eivät liikuta ketään! Likvidaattorit ovat niin nujerrettuja

ja voimattomia, ettei *mikään apu* voi heitä elvyttää. He eivät voi ajatellakaan esiintymistä „kaksin ehdokkain”: jos likvidaattorit sen tekisivät, niin he saisivat surkuteltavan, naurettavan vähäisen äänimäärän. He tietävät sen eivätkä rupea kokeilemaan. He meluavat nimenomaan silmien lumeeksi, salatakseen totuuden.

Sanoimme: „ei mikään apu”. Likvidaattorit luottavat avun saantiin ulkomailta. Heidän ystävänsä, varsinkin latvialaiset, Bund ja Trotski, ovat ilmoittaneet *kymmenen* „keskuksen, järjestön ja ryhmän” kokoamisesta! Leikki pois! Ulkomaisjärjestöt ovat rikkaita, suuria ja yltäkylläisiä. Kokonaista „10 keskusta”! Menettelytavat ovat tässä samat kuin hallituksella IV Duumassa: edustuksen valmistelu, nollien suunnan muuttaminen näennäisesti „suuriksi luvuiksi”. Ensinnäkin Trotski (Venäjällä hän on nolla, hän on vain „*Zhivoje Delon*” avustaja, hänen asiamiehensä ovat vain likvidaattorien „aloiteryhmien” puoltajia). Toiseksi „*Golos Sotsial-Demokrata*”, s.o. samat voimattomat likvidaattorit. Kolmanneksi „Kaukasian aluekomitea” — sama nolla kolmannessa asussa. Neljänneksi „Organisaatio-komitea” — *yhäti samojen* likvidaattorien neljäs ulkoasu. Viidenneksi ja kuudenneksi latvialaiset ja Bund, joka on nykyään täysin likvidaattorilainen... Mutta riittäköön!

Sanomattakin on selvää, että puolueemme vain nauraa tuolle ulkomaisten nollien leikittelylle. Ne eivät herätä raatoa henkiin, ja likvidaattorit Venäjällä ovat raato.

Mainitsen tosiasioita.

Likvidaattorit ja *kaikki* heidän ystävänsä ovat puoli vuotta taistelleet vimmatusti puoluetta vastaan. On olemassa julkinen *marxilainen* lehdistö. Se on kauheassa puristuksessa eikä uskalla hiiskahtaakaan tasavallasta, puolueestamme, kapinasta eikä tsaarin rosvokoplasta. On naurettavaa ajatellakin VSOTP:n tunnusten läpiviemistä tämän lehdistön kautta.

Mutta Venäjän työläinen ei enää ole sama kuin ennen. Siitä on tullut voima. Se on raivannut itselleen tien. Sillä on *oma* lehdistönsä, puristuksessa oleva, mutta kuitenkin oma ja *teoreettisesti* marxilaisuutta puolustava lehdistö.

Tällä julkisella areenalla jokainen näkee, mitä „saavutuksia” on likvidaattorien taistelulla antilikvidaattoreita vastaan. Vperjodilainen S. V.⁶⁷ on wieniläisessä, likvidaattorilaisessa, Trotskin „Pravdassa” jo todennut nuo saavu-

tukset: työläisten toimittamat *rahankeräyksethän* — kirjoitti hän — menevät miltei kaikki antilikvidaattoreille. Ja hän lohdutteli itseään: ei se siitä johdu, että työläiset ovat myötämielisiä „leniniläisille”.

Eipä tietenkään, „ei se siitä johdu”, herttainen likvidaattorien ystävä!

Mutta silmäilkäähän kuitenkin tosiasioita.

Puoli vuotta avointa taistelua *työväen päivälehd*en puolesta.

Likvidaattorit ovat jo vuodesta 1910 pitäneet siitä melua. Entä, heidän menestyksensä? Puolessa vuodessa, tammi-kuun 1 päivästä heinäkuun 1 päivään 1912 heidän lehtensä „*Zhivoje Delo*” ja „*Nevski Golos*” julkaisivat selostukset 15:stä (*viidestätoista*) työläisryhmien toimittamasta keräyksestä jokapäiväisen työväenlehden hyväksi!! Viisitoista työläisryhmää puolessa vuodessa!

Ottakaa antilikvidaattorien lehdet. Katsokaa selostuksia jokapäiväisen työväenlehden hyväksi toimitetuista keräyksistä saman puolen vuoden ajalta. Laskekaa, montako keräystä työläisryhmät ovat suorittaneet. Tuloksena on **504 työläisten ryhmälahjoitusta!**

Tässä ovat tarkat tiedot kuukausittain ja Venäjän seuduittain:

	Jokapäiväisen työväenlehden hyväksi työläisten suorittamien ryhmälahjoitusten luku vuoden 1912 alkupuolisilta	
	antilikvidaattorien lehdille	likvidaattorien lehdille
Tammikuu	14	0
Helmi-kuu	18	0
Maaliskuu	76	7
Huhtikuu	227	8
Toukokuu	135	0
Kesäkuu	34	0
<i>Yhteensä</i>	504	15
Pietari ympäristöineen	415	10
Etelä	51	1
Venäjän muut osat	38	4
<i>Yhteensä</i>	504	15

Venäjän työläisryhmien silmissä likvidaattorit on perin pohjin nujerrettu. Likvidaattorit ovat raato, eivätkä mitkään hirveät (voi kuinka hirveät!) ulkomaiset „ryhmien,

keskusten, fraktioiden, virtausten ja suuntausten liitot" herätä tuota raatoa henkiin.

Mitkään kirkuvat julistukset ulkomailla, mitkään „aloite-ryhmien" ja likvidaattorien valekonferenssit eivät saa tuota likvidaattorien täydellistä tappiota olemattomaksi taikka lievennetyksi *Venäjän satojen työläisryhmien* silmissä.

Sosialidemokraattisen työväen vaalikampanjan yhtenäisyys Venäjällä on taattu. Sitä eivät ole taanneet likvidaattorien kanssa solmitut „sopimukset", vaan täydellinen voitto likvidaattoreista, jotka on jo saatu esittämään oikeaa osaansa, liberaalisten intelligenttien osaa. Näettekö, kuinka sopivaan aikaan „Nasha Zarjaan" ilmaantui eserräläinen likvidaattori Savin. Katsokaa, kuinka L. M.⁶⁸ kehuu „Listok Golosa Sotsial-Demokrata" julkaisussa eserrien „aloitetta", eserrien, jotka ovat monta kertaa (otzovistisessa kohmelossa!) langenneet likvidaattoruuteen. Ajatelkaahan, mikä merkitys on sillä tosiasialla, että samassa lehtisessä asetetaan tunnettu eserräläinen „toimihenkilö" Avksentjev Plehanoville esikuvaksi. Muistelkaahan kuinka *kaikki* likvidaattorit armastelevat epäsosialidemokraattista PPS:n* „levitsaa". Kaikkien puolueiden likvidaattorit, liittykää yhteen!

Kukin löytää loppujen lopuksi paikkansa. Tapahtumien kulku liittää entisistä marxilaisista ja entisistä pommi-liberaaleista muodostuneita intelligentti-likvidaattorien ryhmiä tiukasti yhteen.

Mutta työväenluokan puolue, VSDTP, on puolella vuodessa, vapauduttuaan niiden pauloista, jotka sitä yrittivät likvidoida, ottanut valtavan suuren askeleen eteenpäin — kuten esitetyistä tosiasiatiedoista näkyy.

„Rabotshaja Gazeta" № 9,
heinäkuun 30 (elokuun 12) pnä 1912

Julkaistaan „Rabotshaja Gazetan"
tekstin mukaan

* — PPS:n — Puolan sosialistisen puolueen. Toim.

VOIKO TYÖVÄENLIIKKEEN PERUSTANA NYKYÄÄN OLLA „LIITTOUTUMISVAPAUDEN“ TUNNUS?

Likvidaattorit, Trotski etunenässä, todistelevat legaalisessa lehdistössä, että voi olla. He koettavat kaikin mokomin *vääristellä* työläisten liikkeen todellista luonnetta. Mutta nuo yritykset ovat toivottomia. Hukkuvat likvidaattorit tarttuvat oljenkorteen pelastaakseen väärän asiansa.

Vuonna 1910 pienet intelligenssiryhmät aloittivat *anomuskampanjan* liittoutumisvapauden puolesta. Se oli *keinotekoinen* kampanja. Työläisjoukot pysyivät välinpitämättöminä. Proletariaattia ei saada sytytetyksi moisella tyhjänpäiväisellä hankkeella. Liberaalien sopii uskoa poliittisten reformien suorittamiseen tsaarin itsevaltiuden *aikana*. Työläiset näkivät heti hankkeen vilpillisyyden ja pysyivät sille kuuroina.

Työläiset eivät ole sitä vastaan, että taistellaan reformeista; he taistelivat vakuutuslain puolesta. He käyttivät edustajiensa kautta hyväkseen jokaista III Duumassa tarjoutunutta tilaisuutta saadakseen aikaan pienimpiäkin parannuksia. Mutta siinäpä se onkin, että III Duuma ja vakuutuslaki eivät ole keksintöä, vaan poliittisia tosiasioita. Sen sijaan „liittoutumisvapaus“ Romanovin kesäkuun 3 päivän monarkian *aikana* on mätien liberaalien tyhjä lupaus.

Liberaalit ovat vallankumouksen vihollisia. Vielä nytkin he esiintyvät suoraan sitä vastaan, — mustasotnialainen III Duuma ei ole saanut heitä lakkaamaan pelkäämästä vallankumousta. Pelätessään vallankumousta liberaalit lohduttelevat itseään *perustuslaillisten uudistusten* toiveella ja työläisiä varten propagoivat erästä sellaista uudistusta — liittoutumisvapautta.

Mutta työläiset eivät usko satua „perustuslain” mahdollisuudesta III Duuman aikana, yleisen oikeudettomuuden vallitessa ja mielivallan riehuessa. Työläiset vaativat liittoutumisvapautta *vakavasti* ja *sen vuoksi* taistelevat koko kansan vapauden, *monarkian kukistamisen* ja tasavallan puolesta.

Huhti- ja toukokuun lakot todistivat teoissa, että proletariaatti on noussut *vallankumoukselliseen lakkotaisteluun*. Taloudellisen ja poliittisen lakon yhdistäminen, vallankumoukselliset joukkokokoukset, tasavaltatunnus, jonka Pietarin työläiset heittivät toukokuun 1 päivänä,— kaikki nämä tosiasiat ovat lopullisesti todistaneet *vallankumouksellisen nousun* alkaneen.

Tosiasiallinen, objektiivinen tilanne Venäjällä on seuraava: proletariaatti on aloittanut joukkojen vallankumouksellisen taistelun tsaristisen monarkian kukistamiseksi, sotaväessä kasvaa kuohunta, joka merkitsee tähän taisteluun yhtymistä. Talonpoikaisjoukot, niiden parhain osa, alkavat kääntyä selin liberaaleihin ja kuunnella työväen etujoukon mielipidettä.

Sen sijaan liberaalit, vallankumouksen viholliset, puolustavat *vain* „perustuslaillista” tietä, asettavat vallankumousta *vastaan* lupauksen (tyhjän ja valheellisen lupauksen) „liittoutumisvapauden” saavuttamisesta Venäjän tsaristisen monarkian *vallitessa!*

Tällainen on poliittinen tilanne todellisuudessa. Yhteiskunnan reaaliset voimat ovat seuraavat: 1) tsaristinen monarkia, joka polkee jalkoihinsa yleensä kaikkinaisen „perustuslain”; 2) liberaalis-monarkistiset porvarit, jotka vallankumousta peläten ovat uskovinaan „vapauden” ja tsaarivallan yhdistämiseen ja 3) vallankumoukselliset joukot; niiden keskuudessa on jo noussut johtaja — työläisjoukot, ja niiden kutsuun vastaavat matruusit ja sotilaat Helsingistä Tashkentiin saakka.

Katsokaahan, kuinka toivottoman typeriä ovat tällaisessa tilanteessa likvidaattorien jaarittelut „liittoutumisvapaudesta”! Nämä liberaalisen työväenpolitiikan älypatit ovat kaikista „reformeista” valinneet *mahdottoman* perustuslakireformin, joka ei ole muuta kuin lupailua, ja pelaavat huvikseen „eurooppalaista” perustuslaillisuutta.

Ei! Työläiset torjuvat liberaalit ja liberaalisen työväenpolitiikan luotansa. *Jokaista* sellaista todella päiväjärjes-

tykseen asettuvaa reformia, niin kolmannessa kuin neljännessäkin Duumassa, vakuutuksesta alkaen kansliaorjien palkanlisäykseen asti, työläiset tulevat kannattamaan ja kehittämään sekä tekevät *omien* kampanjainsa kohteeksi.

Mutta tyhjän ja typerän *perustuslaillisen* poliittisen reformin lupailun itsevaltiuden *aikana* työläiset ottavat vastaan ylenkatseellisella ivalla. Eläköön monarkian kukistamiseksi ja tasavallan perustamiseksi puhjennun joukkojen vallankumouksellisen taistelun laajeneminen ja voimistuminen! Taistelu näyttää, mitä puolinaisia perustuslaillisia reformeja uuden vallankumouksen *kukistuessa* saadaan aikaan, mutta nyt — vallankumouksellisen rynnistyksen alussa — vain „koteloihmiset” saattavat puhua joukoille *ei-vallankumouksellisesta* tiestä, rauhallisesta perustuslaillisesta reformista.

Alkanut vallankumouksellinen rynnistys vaatii vallankumouksellisia tunnuksia. Alas monarkia! Eläköön demokraattinen tasavalta, 8-tuntinen työpäivä, kaiken tilanherrain maan konfiskointi!

„Rabotshaja Gazeta” № 9,
heinäkuun 30 (elokuun 12) pnä 1912

Julkaistaan „Rabotshaja Gazetan”
tekstin mukaan

KIRJE SVEITSIN TYÖLÄISILLE ⁶⁹

Kalliit toverit!

Tässä sanotulla todistan kaikille sveitsiläisille tovereille Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen nimessä, että tämän puolueen yleinen puoluekonferenssi tammikuussa 1912 erikoisella päätöslauselmalla *poisti itseltään kaiken vastuun erinäisistä ulkomailla olevista venäläisistä ryhmistä.*

Edelleen todistan, että puolueemme Keskuskomitea *on tähän mennessä vahvistanut vain yhden ainoan* ulkomailla olevan venäläisen sosialidemokraattisen järjestön, nimittäin *Ulkomaisten järjestöjen komitean ja sen Zürichin jaoston.* Oheen liitän puolueemme Pää-äänenkannattajan julkaiseman saksankielisen kirjasen, jossa kuvataan seikkaperäisesti ulkomailla olevien pienten venäläisten desorganisaattoriryhmien käyttäytymistä*.

Puolueterveisin *Lenin (V. Uljanov)*

Venäjän sosialidemokraattisen puolueen edustaja Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa.

Kirjoitettu heinäkuussa 1912

*Monistettu hektografilla
elokuussa 1912 erillisenä
saksankielisenä lehtisenä*

*Julkaistaan lehtisen
tekstin mukaan
Venäjännös saksan kielestä*

* Ks. tätä osaa, ss. 188—205. *Toim.*

PERIAATTEELLISIA KYSYMYKSIÄ

Pientä vilkastumista vaalikampanjassa — ja virallinen kadettilainen „Retsh” lehti on alkanut (vihdoinkin!) puhua periaatteellisista erimielisyyksistään vasemmistolaisten kanssa.

„Emme ole ajatelleet emmekä ajattele tehdä rauhaa kesäkuun 3 päivän valtakomennon kanssa” — kirjoittaa „Retsh”.

Se ei ole totta. Olette ajatelleet ja ajattelette, herrat kadetit. Todistus: teidän puheenne „vastuullisesta” oppositiosta ja oppositiosta omantosijan kera. Se ei merkitse vain „aatoksia” rauhasta, vaan kesäkuun 3 päivän valtakomennon kanssa tehtävän „rauhan” politiikkaa.

Entä Karaulovin hurskaat puheet hurskaassa III Duumassa? Entä kadettien äänestykset budjetin ja sen suurimpien erien puolesta? Entä Berezovski I:sen puheet agraarikysymyksestä? Entäs Gredeskulin äskeiset lausunnot, jotka „Retsh” on toistanut? Eikö tuo kaikki sinänsä ole nimenomaan *rauhan* politiikkaa kesäkuun 3 päivän valtakomennon *perusteisiin nähden*? On varmasti.

„Viiden vuoden aikana emme ole huomanneet sellaista”, kirjoittaa „Retsh”, „että sosialidemokraattien taktiikka *Duuman puitteissa* olisi ollut toisenlainen kuin muiden oppositiopuolueiden taktiikka. Ja onhan tässä tapauksessa kysymys Duuman vaaleista”.

Siinä näyte sofismista ja totuuden vääristelystä! Yhdessäkään kysymyksessä sosialidemokraattien taktiikka Duumassa ei ole ollut sukua kadettien taktiikalle. Kaikissa kysymyksissä se on ollut periaatteellisesti toisenlaista: *ei*

„rauhan” taktiikkaa, *ei* liberalismiin taktiikkaa; se on ollut *aina demokratian* taktiikkaa ja *luokkataistelun* taktiikkaa.

Rupeaakohan „Retsh” tosiaankin väittämään, että taktiikan *samanlaisuudeksi* voidaan sanoa pelkästään „vastaan-äänestämistä” eikä kysymyksen *periaatteellisen* asetelun samanlaisuutta Duuman puhujien puheissa ja päätösehdotuksissa?

Tohtiikohan „Retsh” todellakin sanoa, että on soveliasta puhua Duumassa yhtä ja Duuman ulkopuolella toista? Eiköhän vain sitä varten, että kysymys kadettien *duuman-ulkopuolisen* propagandan epädemokraattisesta sisällöstä saataisiin painetuksi villasella?

„Emme voi kieltää „demokratialta”, jota itse palvelemme”, kirjoittaa „Retsh”, „oikeutta omintakeisiin tehtäviin ja esiintymisiin”.

Se ei ole totta, herrat sivistyneet liberaalit! Koettakaahan esittää periaatteelliset katsomuksenne liberalismiin ja demokratian eroavuudesta. Koettakaa selittää näitä katsomuksia Englannin, Ranskan tai Saksan historiasta otetuilla esimerkeillä, vaikkapa jättäen varsinaisen työväendemokratian, proletaarisen, marxilaisen demokratian syrjään. Te ette voi kieltää porvarillisen liberalismiin ja porvarillisen demokratian välillä olevan eroa niiden suhtautumisessa vanhaan järjestelmään. Ja me todistamme teille milloin hyvänsä, että teidän puolueenne on liberaalis-monarkistisen porvariston puolue eikä mikään demokraattinen puolue.

Venäjällä porvarillisia demokraatteja ovat kaikenlaiset trudovikit ja narodnikit.

„Joka leikkiin ryhtyy, se leikin kestäköön”. Kun kerran on ruvettu puhumaan kadettien ja vasemmistolaisten periaatteista, niin selvitettäköön todella periaatteita. Vain siten voidaan vaaliagitaatio nostaa hieman korkeammalle kuin ovat kysymykset siitä, kuinka monta laitonta tekoa mikin poliisikomisarius, mikin kuvernööri tai mikin hallintoporras on tehnyt.

VIIMEINEN VENTTIILI

Edellisen kirjoituksemme Venäjän nykyistä agraarikysymystä koskevasta aiheesta (ks. „Nevskaja Zvezda” lehden 15. numeroa) lopetimme sanoilla:

„Stolypinin ja narodnikkien agraariohjelman reaalin yhtäläisyys on siinä, että molemmat vievät läpi vanhan, keskiaikaisen maanhallinnan perinjuurista murtamista. Ja se on oikein hyvä. Se ei ansaitsekaan muuta kuin tulla murretuksi. Kaikkein taantumuksellisimpia ovat ne kadetit „Retsh” lehdessä ja „Russkije Vedomostissa”, jotka moittivat Stolypinia murtamisesta sen sijaan että todistaisivat vieläkin johdonmukaisemman ja päättäväisemmän murtamisen välttämättömyyttä. Seuraavasta kirjoituksesta näemme, että stolypinilainen murtaminen *ei voi* lopettaa velkaorjuutta ja työllämaksua, mutta narodnikkilainen *voi* sen tehdä.

Toistaiseksi toteamme, että stolypinilaisen murtamisen ainoana täysin reaalisena tuloksena on 30 miljoonan nälänhätä. Eikä sitä vielä tiedä, vaikka stolypinilainen murtaminen opettaisi Venäjän kansalle, *miten on* suoritettava päättäväisempi murtaminen. Sitä se varmasti opettaa. Jahka eletään, niin nähdään, saako opetetuksi” *.

Siis edessämme on nyt kysymys: miksi Stolypinin suorittama keskiaikaisen maanhallinnan murtaminen *ei voi* poistaa velkaorjuutta ja työllämaksua, mutta talonpoikaistrudovikkilainen tai narodnikkilainen murtaminen *voi* sen tehdä?

Ryhtyessämme tarkastamaan tätä kysymystä huomautamme ennen kaikkea, että tästä aiheesta eniten levinneiden mielipiteiden — liberaalien, narodnikkien ja osaksi

* Ks. tätä osaa, ss. 134—135. *Toim.*

revisionistien (P. Maslovin) mielipiteiden — eräänä perusvikana on abstraktinen kysymyksen *asettelu*, todella tapahtumassa olevan, konkreettisen historiallisen „vaihdoksen” unohtaminen. Venäjällä on tapahtumassa se vaihdos, joka Lännen edistyneimmissä maissa on tapahtunut jo kauan sitten: maaorjuudellisen talouden vaihtuminen kapitalistiseen talouteen.

Kysymys on ja voi olla yksinomaan *tämän* vaihdoksen muodoista, ehdoista, nopeudesta ja olosuhteista: kaikki *muut* näkökohdat, joita usein työnnetään etualalle, ovat vain *itsetiedotonta* pyörimistä asian ytimen ympärillä, juuri tämän vaihdoksen ympärillä.

Venäjän nykyisen maanviljelyn vallitsevana maaorjuudellisena muotona on velkaorjuus ja työllämaksu. Verrattain huomattava luontoistalouden säilyminen — sellaisen pienviljelijän olemassaolo, joka hädin tuskin tulee toimeen, isännöi mitättömän pienellä ja huonolla maatilkulla vanhoilla, surkean viheliäisillä tuotantovälineillä ja -menetelmillä, — tämän pienviljelijän taloudellinen riippuvaisuus naapurissa olevan suurtilan omistajasta, joka riistää häntä nimenomaan pienviljelijänä (se on veropäivätyön jatkoa) eikä vain palkkatyöläisenä (se on jo kapitalismin alkua), — siinä ehdot, jotka synnyttävät velkaorjuutta ja työllämaksua tahi oikeammin sanoen: luonnehtivat kumpaakin.

Euroopan-Venäjällä on 30.000 suurinta tilanomistajaa kohden 10.000.000 köyhää talonpoikaistaloutta. Tästä saadaan osapuilleen seuraavanlainen keskimääräiskuva: kunkin yli 2.000 desjatiinaa omistavan tilanherran ympärillä asustaa noin 300 talonpoikaisperhekuntaa, joilla on noin 7 desjatiinaa huonoa ja laihdutettua maata kutakin perhekuntaa kohti; ja maanmuokkausvälineet ovat uskomattoman takapajuiset, alkeelliset (eurooppalaiselta näkökannalta katsottuna, amerikkalaisesta puhumattakaan).

Osa vauraista talonpojista „pääsee ihmisten kirjoille”, s.o. muuttuu pikkuporvaristoksi ja viljelee maata palkkatyöllä. Samanlaiseen työvoimaan turvautuu myös tilanherra, useinkin eilispäivän maaorjuuttajaherra tai tämän poika, tietyllä osalla maastaan ja tiettyjä maataloustöitä varten.

Mutta näiden kapitalististen suhteiden lisäksi, joita työnnetään kaikissa Euroopan-Venäjän varsinaisissa venäläisissä kuvernementeissa taka-alalle, on käytännössä tilanherrain

maan muokkaaminen talonpoikien työvälineillä, s.o. työllä-maksu, entisen veropäivätyön jatkomuoto,— „käytetään” pienviljelijän (nimenomaan *maanviljelijän*, pienisännän) huutavaa puutetta naapuritilanherran „ekonomian” „palveluun”, t.s. on käytännössä *velkaorjuutus*. Niin rahan lainaus työtä vastaan kuin viljankin lainaus, sekä pestautuminen talvella että maan vuokralleento kuin myöskin tien, juotlopaikan, niittyjen, laidunmaan ja metsän antaminen käytettäväksi sekä työkalujen lainaaminen j.n.e. j.n.e.— ovat nykyaikaisen velkaorjuuden loputtoman monipuolisia muotoja.

Asia menee joskus niinkin pitkälle, että talonpoika sitoutuu lannoittamaan herran peltoja oman taloutensa lannoitteilla ja „emäntä” sitoutuu tuomaan munia,— eikä tämä tapahdu kahdeksannelatoista, vaan kahdennellakymmenenellä vuosisadalla jälkeen Kristuksen syntymän!

Arvostaaksemme Stolypinin „reformin” merkityksen tarvitsee vain asettaa selvästi ja täsmällisesti kysymys näistä Venäjän nykyisessä maanviljelyksessä ilmenevistä keski-aikaisuuden ja maaorjuuden jätteistä. Tuo „reformi” on tietysti antanut tuhoutuvalle maaorjuudelle lykkäystä, aivan samoin kuin surullisen kuuluisa, liberaalien ja narodnikkien ylistämä niin sanottu „talonpoikaisreformi” (mutta todellisuudessa *tilanherrain* reformi) vuonna 1861 antoi *lykkäystä* veropäivätyölle säilyttäen sen toisenlaisessa kuoressa aina vuoteen 1905 saakka.

„Lykkäys”, jonka Stolypin antoi vanhalle järjestelmälle ja vanhalle maaorjuudelliselle maanviljelykselle, ilmenee siinä, että avattiin vielä yksi ja sitä paitsi *viimeinen* venttiili, joka voitiin avata pakkoluovuttamatta koko tilanherrain maanomistusta. Venttiili avattiin ja päästettiin ulos hiukan höyryä — siten, että osa aivan köyhtyneitä talonpoikia „siirsi” osuusmaapalstansa henkilökohtaiseksi omaisuudekseen ja myi ne muuttuen osuuspalstan omistavista proletaareista pelkiksi proletaareiksi — ja edelleen siten, että osa vauraista talonpojista, siirrettyään osuusmaapalstansa omistukseensa ja toisinaan sijoituttuaan lohkotiloille, järjesti vieläkin vankemman kapitalistisen talouden kuin aikaisemmin.

Ja vihdoin venttiili avattiin ja höyryä päästettiin ulos siten, että muutamain paikoin lakkautettiin erikoisen

sietämätön sekasarkaisuus ja helpotettiin kapitalismin vallitessa välttämätöntä talonpoikien maiden mobilisointia.

Entä onko tällä lykkäyksellä vähennetty vai lisätty ristiiriitojen kokonaismäärää maaseudulla? onko vähennetty vai lisätty maaorjuudellisten suurtilojen harjoittamaa sortoa? onko vähennetty vai lisätty „höyryn” kokonaismäärää? Näihin kysymyksiin ei voida vastata muuten kuin jälkimmäisessä mielessä.

Kolmenkymmenen miljoonan nälänhätä on todistanut käytännössä, että nykyään on mahdollinen vain tämä jälkimmäinen vastaus. Se on pienisäntien nälänhätää. Se on *yhäti saman* vanhan velkaorjuudessa olevan, rutiköyhän ja maaorjuudellisten suurtilojen kuristaman talonpoikaistalouden kriisin tarjoama kuva. Euroopassa, missä ovat vallitsevina suuret, *ei*-maaorjuudelliset maatilat, kapitalistiset suurtilat, ei sellaista nälänhätää ole eikä voi olla.

Talonpoikaismassa, lukuunottamatta maasta täysin vapautuneita proletaareja (jotka ovat „siirtäneet” maan omistukseensa myydäkseen sen) ja mitättömän pientä vauraiden talonpoikain vähemmistöä, on jäänyt entiseen ja entistä huonompaankin asemaan. Mikään maan siirtäminen henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, mitkään toimenpiteet sekasarkaisuutta vastaan eivät voi tehdä rutiköyhien, huonolla, laihuneella maalla työskentelevien, vain esi-isien aikuisia, peräti kuluneita työkaluja ja nälkiintyneitä työjuhtia ja nautakarjaa omaavien talonpoikain joukkoa vähänkään kulttuuriseksi, edes jossain määrin isänniksi.

Tilanherran (Markovin tai Purishkevitchin tyyppisen tilanherran) ympärillä, jolla on 2.000 desj. maata, seitsendesjatiinaisten, pienoisten maatilkkujen omistajat jäävät kiertämättä velkaorjuuteen ja rutiköyhiksi, vaikka heidät asutettaisiin miten tahansa ja vaikka heidät kuinka vapautettaisiin yhteisöstä, vaikka heille kuinka „siirrettäisiin” heidän viheliäiset maatilkkunsa henkilökohtaiseksi omaisuudeksi.

Stolypinin reformi *ei voi* poistaa talonpoikaisjoukkojen velkaorjuutusta ja työllämaksua enempiä kuin nälänhätääkään. Stolypinin reformin „menestymiseksi”, t.s. yleiseurooppalaista tyyppiä olevan vakiintuneen porvarillisen järjestelmän luomiseksi meidän maaseudullamme tarvitaan monia vuosikymmeniä samanlaista ajoittaista nälänhätää, jotta nykyisten talouksien perusjoukko kuolisi tuskallisesti

sukupuuttoon. Mutta nyt, Stolypinin „reformin” kuusivuotisen kokeilun jälkeen ja „maansa itselleen siirtäneiden” luvun kuusivuotisen „loistavan” kasvun y.m. jälkeen, on ilmeisen selvää, että tämä reformi ei ole torjunut kriisiä eikä voi sitä torjua.

Sekä nykyhetkellä että Venäjän lähitulevaisuudessa pysyy aivan kiistattomana se, että edessämme on useiden jätteiden kannalta maaorjuudellisen talouden vanha kriisi, kurjistuneen, Markov- ja Purishkevitsch-tyyppisten suurtilojen orjuuttaman pienviljelyksen vanha kriisi.

Ja tämä kriisi, jonka 30 miljoonan nälänhätä on niin havainnollisesti dokumentoinut, on edessämme siitä huolimatta, vaikka Stolypin avasi sen viimeisen venttiilin, joka Markoveilla ja Purishkevitsheilla on ylipäänsä enää olemassa. Maan ja vallan säilyttämiseksi Purishkevitschien hallussa he (ja Yhdistyneen aateliston neuvosto heidän kanssaan) eivät ole keksineet * mitään muuta eikä enää voidakaan keksiä mitään muuta kuin että nuo samaiset Purishkevitschit harjoittavat porvarillista politiikkaa.

Siinä juuri onkin Venäjän nykyisen maaseudun ristiriitojen summa: vanhat maaorjuuttajat harjoittavat porvarillista agrariipolitiikkaa heidän maittensa ja heidän valtansa säilyessä täydellisesti. Agraarialalla se on myös „askel muuttumisessa porvarilliseksi monarkiaksi” **.

Tämän askeleen uutta kohti on ottanut kaikkivaltiutensa, maansa, olemuksensa ja olosuhteensa säilyttänyt vanha järjestelmä. Se on viimeinen askel, jonka vanha voi enää ottaa. Se on viimeinen venttiili. Muita venttiilejä ei porvarillisessa maassa komentavilla Purishkevitsheilla enää ole käytettävissään eikä voikaan olla.

Ja juuri sen vuoksi, että tuon askeleen uutta kohti on ottanut kaikkivaltiutensa säilyttänyt vanha järjestelmä, tuo askel ei ole voinut johtaa eikä johda mihinkään pysyvään. Päinvastoin se johtaa — kaikki nykyisen ajankohdan oireet osoittavat sen meille selvästi — vanhan kriisin kehkeytymiseen Venäjän kapitalistisen kehityksen toisenlaisella, korkeammalla asteella.

* On itsestään selvää, että sanassa „keksiä” on ymmärrettävä olevan „hitunen suola”: komentavan luokan „keksinnön” rajoitti ja määräsi Venäjän ja koko maailman kapitalistisen kehityksen koko kulku. Luokkien keskinäisyyden ollessa kapitalistisesti kehittyvällä Venäjällä juuri tällainen ei Yhdistyneen aateliston neuvosto voinut menettää toisin, koska se halusi säilyttää valtansa.

** Ks. Teokset, 15. osa, s. 343. *Toim.*

Vanha kriisi kehkeytyy uudella tavalla, uudessa tilanteessa, luokkien välisten suhteiden tultua paljon selveemmiksi, mutta se kehkeytyy, ja sen yhteiskunnallistaloudellinen (eikä vain taloudellinen) olemus jää itse asiassa entiselleen.

Mitättömän vähäinen määrä hyviä, talonpoikaisporvaristolle kuuluvia lohkotilatalouksia — osuuspalstaan sidottujen proletaarien lukumäärän pienetessä, — Purishkevitshien kaikkivaltiuden säilyessä, — velkaorjuuteen joutuneiden, rutiköyhien ja nälkään kuolevien keskitalonpoikien joukon ollessa valtavan suuren, — osuuspalstaan sitomattomien proletaarien luvun lisääntyessä, — sellaisen kuvan tarjoaa Venäjän maaseutu nykyään.

Tarvitseeko vielä todistella, että Stolypinin agraari-ohjelma ei voi hävittää velkaorjuutta ja työllämaksua, mutta narodnikkilainen (tämän sanan historiallisessa luokkamerkityksessä) voi sen tehdä? Voiko maaseudun nykyinen tila olla pitämättä yllä sellaisia ajatuksia, että hyvät lohkotilataloudet, maiden mobilisoinnin ollessa täysin vapaata, tekisivät varmasti heti lopun kaikesta keskiaikaisesta nälänhädästä, kaikkinaisesta velkaorjuudesta ja kaikenlaisesta työllämaksusta, jos näitä talouksia pystytettäisiin talonpoikain vapaan valinnan mukaan kaikille niille seitsemällekymmenelle miljoonalle desjatiinalle tilanherrain maata, jotka toistaiseksi ovat „maanjärjestelyn” ulkopuolella? Ja eiköhän historian iva vielä pakota meitä sanomaan, että Stolypinin maanmittarit olivat „trudovikkilaiselle” Venäjälle hyvään tarpeeseen?

„*Neuskaja Zvezda*” № 20,
elokuun 5 pnä 1912
Allekirjoitus: R. S.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

PIENI SELITYS

Kysymys siitä, ovatko kadettimme demokraatteja vai ovatko he liberaalis-monarkistisen porvariston puolue, on tieteen kannalta erittäin mielenkiintoinen.

Palautamme mieliin, että vieläpä trudovikki (porvarillinen demokraatti) Vodovozovkin on horjunut tässä kysymyksessä.

Kosketellessaan tätä kysymystä „Pravda” viittasi *hra Gredeskulin äskettäisiin lausuntoihin*, jotka „Retsh” oli *toistanut* *.

„Retsh” vastaa: „emme tiedä, mistä hra Gredeskulin lausunnoista „Pravda” puhuu”.

Sepä somaa, eikö totta? „Pravda” sanoi selvästi ja täsmällisesti puhuvansa lausunnoista, jotka „Retsh” on *toistanut*. Mitä? Vai eikö „Retsh” *tiedä*, mitä „Retshissä” julkaistaan?? Eiköhän kuitenkin olisi luonnollisempaa otaksua, että vaaleja edeltävän demokratismileikin vuoksi liberaalien *tekee mieli* unohtaa yhtä ja toista äskeisestä menneisyydestään?

Joka tapauksessa, tärkeän tieteellisen kysymyksen selvillesaamisen nimessä, esitän hra Gredeskulin sanat, jotka hän on lausunut useissa julkisissa esitelmissään sekä *toistanut* ilman ainoatakaan toimituksen huomautusta „Retsh” lehden 117. (2071.) numerossa:

„Aivan esitelmäni lopussa”, kirjoitti hra Gredeskul, „polemisoidesani sitä „Vehi” kokoelman väitettä vastaan, että Venäjän vapausliike (muka sivistyneistön syystä) ei ole onnistunut, ja rinnastaessani sitä niiden mielipiteeseen, jotka ovat paljon loitompana vasemmalla kuin P. B. Struve, mutta jotka samoin luulevat, ettei liike ole antanut

* Ks. tätä osaa, s. 231. *Toim.*

meille kerrassaan mitään, minä puolustin tämän vastakohtana sitä teesiä, että päinvastoin on tehty hyvin paljon, että on laskettu itse perustus tulevalle perustuslailliselle rakennukselle ja se on laskettu tavattoman syvälle ja vankasti, aivan kansanjoukkojen uumeniin. Asettaakseni nämä kaksi väitettä arvostelevasti vastakkain sekä samalla lausuakseni julki ajatuksen, jota minä niin ikään pidän poliittisesti äärettömän tärkeänä tällä haavalla, asetin nämä molemmat väitteet kasvot tulevaisuuteen päin ja sanoin, että edellisen väitteen kannalta (jos vuosina 1905—1906 ei saatu aikaan mitään) kaikki on aloitettava alusta, siis toisin sanoen on järjestettävä toinen liike, kun taas jälkimmäisen väitteen kannalta (että vuosina 1905—1906 laskettiin Venäjän perustuslain perustus) päinvastoin toista kansan liikettä ei tarvita, tarvitaan vain rauhallista, sitkeää ja varmaa perustuslaillista toimintaa.

Juuri tässä minut keskeyttikin Libaun poliisimestari (tapaus sattui Libaussa). Näin ollen Libaussa tapahtui poliisin mielenosoitus sitä vastaan, että olin julkisesti kieltänyt Venäjän uuden vallankumouksen välttämättömyyden” („Retsh”, 1912, № 117 (2071)).

Hra Gredeskul on täydellisesti todistanut, että hra Libaun poliisimestari erehtyi. Mutta sen lisäksi hra Gredeskul on todistanut vielä kaksi tärkeää seikkaa: — 1) että hra Gredeskulin ja kumpp. polemiikki „Vehiä” vastaan on teeskentelyä, joutavaa hommaa. Itse asiassa kaikessa oleellisessa *koko* kadettipuolue on „vehiläinen”, 2) että marxilainen kadettipuolueen luonnekuva on tieteellisten, taloudellisten ja poliittisten tuntomerkkiensä puolesta varmasti oikea.

„Pravda” № 85,
elokuun 8 pnä 1912
Allekirjoitus: N. B.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

TYÖLÄISTEN PALKAT JA KAPITALISTIEN LIIKEVOITOT VENÄJÄLLÄ

Vuonna 1908 toimitettiin Venäjän tehtaiden tutkimus ⁷⁰. Tämä tutkimus antoi työläisten palkan suuruudesta epäilemättä liioitellut ja tuotannon määrästä ja kapitalistien liikevoittojen suuruudesta pienennellyt numerotiedot, koska meillä kaikki tällaiset tutkimukset toimitetaan pelkästään virallista tietä ja tällöin kysellään yksinomaan kapitalisteilta, jota vastoin työläisiltä kysymistä ei pidetä tarpeellisenä.

Katsokaamme, mitä tuo kapitalisteille hyvin edullinen tilastotutkimus osoitti.

Ennakkotietojen mukaan — muuta ei tähän mennessä ole julkaistu — Venäjällä oli kaikkiaan lähes 20.000 tehdasta (tarkka luku: 19.983; tulemme esittämään sulkeissa tarkat numerot, mutta tekstissä hieman pyöristämme niitä, jotta olisi helpompi kuvitella mielessä ja painaa lukiessa muistiin tärkeimmät numerotiedot).

Työläisten koko luku oli $2\frac{1}{4}$ miljoonaa henkeä kumpaa-kin sukupuolta (2.253.787). Siihen kuuluvat myös vuorityöläiset sekä aksiisin alaisten tuotantoalojen työläiset.

Kaikki nämä työläiset saivat palkkaa yhteensä *yli puoli miljardia* ruplaa (555,7 milj.).

Saadaksemme tietää yhden työläisen keskipalkan on palkan kokonaissumma jaettava työläisten luvulla. Suorittamalla tämän jaon saamme luvun: 246 ruplaa.

Siis *kaksi kokonaista ja yksi neljäsosa miljoonaa* tehdastyöläistä Venäjällä ansaitsi vuonna 1908 yleensä ja keskimäärin, s.o. miestä kohti, kaikkiaan *kaksikymmentä* ruplaa 50 kopeekkaa henkeä kohti kuukaudessa!

Kun otetaan huomioon, että tällä rahasummalla täytyy elättää perhe,— asuntojen ja elintarvikkeiden ollessa

nykyään tavattoman kalliita,—niin tuollaista palkkaa ei saata olla sanomatta kurjaksi.

Katsokaamme nyt, miten paljon kapitalistit saivat liikevoittoa. Liikevoiton määrittelyä on vähennettävä tuotannon kokonaissummasta, s.o. kaikkien tehtaiden kokonaistulosta pois kaikki kapitalistien menot.

Tuotannon yleissumma oli yli $4\frac{1}{2}$ miljardia ruplaa (4.651 milj. rpl.). Kaikki kapitalistien menot olivat 4 miljardia (4.082 milj. rpl.).

Siis kapitalistien liikevoittoa oli *yli puoli miljardia ruplaa* (568,7 milj. rpl.).

Kutakin tuotantolaitosta kohti tämä voitto tekee keskimäärin *297 tuhatta ruplaa*. Jokainen työläinen tuottaa kapitalistille voittoa *252 ruplaa vuodessa*.

Verratkaamme nyt työläisten palkkaa ja kapitalistien liikevoittoa toisiinsa. Jokainen työläinen saa keskimäärin (s.o. miestä kohti) palkkaa 246 ruplaa vuodessa, mutta kapitalistille hän tuottaa voittoa 252 ruplaa vuodessa*.

Tästä seuraa, että työläinen tekee työtä *pienemmän osan* päivästä itseään varten ja *suuremman osan päivästä* kapitalistin hyväksi. Jos esimerkiksi otamme työpäivän keskipituudeksi 11 tuntia, niin osoittautuu, että työläinen saa maksun kaikkiaan vain $5\frac{1}{2}$ tunnista ja vieläpä hiukan vähemmästäkin kuin $5\frac{1}{2}$ tunnista. Muut $5\frac{1}{2}$ tuntia työläinen tekee työtä ilmaiseksi, saamatta mitään maksua, ja työläisen koko tuotto siltä puolelta päivältä muodostaa kapitalistin liikevoiton.

„Pravda“ № 85,
elokuun 8 p:nä 1912
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan

* Työläinen luo uusia arvoja yhteensä 498 ruplaan vuodessa.

LAKKOTAISTELU JA TYÖPALKKA

Kaikille on tunnettua, että Venäjän työläisten kuuluisa lakkotaistelu vuonna 1905 saavutti tavattoman suurta menestystä, eikä ainoastaan poliittisella, vaan myös taloudellisella alalla. Tehdastarkastajien selostusten ⁷¹ sisältämät numerotiedot tekevät nyt mahdolliseksi saada melko tarkan käsityksen näiden menestysten suuruudesta.

Venäjän tehdastyöläisen keskipalkka oli näiden tietojen mukaan:

v. 1901.....	201 rpl.	v. 1906.....	231 rpl.
• 1902.....	202 „	• 1907.....	241 „
• 1903.....	208 „	• 1908.....	242 „
• 1904.....	213 „	• 1909.....	236 „
• 1905.....	205 „	• 1910.....	242 „
keskimäärin		keskimäärin	
viitenä vuotena	206 „	viitenä vuotena	238 „

Tästä näemme, että vuosi 1905 oli murrosvuosi. Nimenomaan vuoden 1905 jälkeen työpalkka nousi *heti* 205 ruplasta 231 ruplaan vuodessa, s.o. *26 ruplaa*, enemmän kuin 10%.

Vuoteen 1905 nähden, joka osoittaa palkan laskeneen 8 ruplaa vuoteen 1904 verrattuna, on otettava huomioon seuraavat seikat: ensinnäkin vuosi 1905 oli taloudellisen lamaanuksen, s.o. teollisuuden laskun vuosi; toiseksi — kauppaministeriön tietojen mukaan työläiset menettivät sinä vuonna lakkopäiviltä saamatta jäänyttä palkkaa *17½ miljoonaa ruplaa*, s.o. toistakymmentä ruplaa vuodessa keskimäärin kutakin työläistä kohti.

Näin muodoin voidaan katsoa, että vuonna 1905 todellinen palkka oli 215 rpl. vuodessa, mutta näistä 215 ruplasta

kukin työläinen luovutti 10 rpl. lakkotaisteluun, jonka ominaispiirteenä vuonna 1905 oli erinomainen, maailmassa ennen näkemätön sitkeys ja laajuus.

Tuloksena on, että kun nyt tarkastelemme tietoja koko vuosikymmeneltä, vuosilta 1901—1910, niin näemme selvästi *hämmästyttävän* eron *vallankumousta edeltäneen* ja *vallankumouksen jälkeisen* kauden välillä.

Vuoteen 1905 asti Venäjän tehdastyöläisen keskipalkka oli 206 ruplaa. Vuoden 1905 jälkeen — 238 rpl., s.o. *vuodessa 32 rpl. enemmän*. Lisäys oli 15,5%.

Palkannousu yhdessä vuodessa sai sellaisen sysäyksen, etteivät kapitalistit (jotka, kuten tiedetään, ovat riistäneet pois kaikki vuoden 1905 aikaansaannokset yhden toisensa jälkeen) millään myöhemmillä ponnistuksillaan kyenneet painamaan työläistä entiselle alhaiselle elintasolle. Vuosi 1905 nosti Venäjän työläisen elintasoja enemmän kuin mitä tämä taso nousee tavallisena aikana useiden vuosikymmenienkään kuluessa.

Työläiset menettivät vuoden 1905 lakoissa virallisten tilastotietojen mukaan 17½ milj. rpl. lakkopäivien ajalta saamatta jäänyttä palkkaa. Samojen tilastotietojen mukaan vuonna 1905 jäi valmistamatta tuotteita kapitalisteille 127,3 milj. ruplan arvosta.

Mutta palkannoususta vuoden 1905 jälkeen työläiset hyötyivät viitenä vuotena (1906—1910) keskimäärin 32 ruplaa kutakin työläistä kohti, s.o. yhteensä, kun laskeetaan olleen 1,8 miljoonaa työläistä, 57,6 miljoonaa ruplaa vuodessa eli *286 miljoonaa ruplaa koko viisivuotiskaudella*.

„Pravda“ № 86,
elokuun 9 pnä 1912

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

TYÖPÄIVÄ MOSKOVAN KUVERNEMENTIN TEHTAISSA

Insinööri I. M. Kozminyh-Lanin on julkaissut kirjan työpäivän ja työvuoden pituudesta Moskovan kuvernementin tehtaissa.

Tekijän kokoama aineisto koskee vuoden 1908 loppua ja siinä on huomioitu 219.669 työläistä, s.o. vähän yli $\frac{7}{10}$ koko Moskovan kuvernementin tehdastyöläisten kokonaisluvusta (307.773).

Työpäivän keskipituuden on tekijä arvioinut näiden tietojen mukaan $9\frac{1}{2}$ tunniksi aikuisilla ja alaikäisillä ja $7\frac{1}{2}$ tunniksi lapsilla.

On mainittava, että näihin tietoihin ei ole laisinkaan otettu mukaan ylitöitä (ylitöistä tekijä on valmistanut julkaistavaksi erikoisen teoksen),— ja toiseksi se, että tekijän esittämät tiedot perustuvat yksinomaan „työnantajille ja työläisille pakollisiin sisäisiin järjestysohjesääntöihin”.

Noudatetaanko noita ohjesääntöjä elämässä,— se on kysymys, jota insinöörimme ei ole asettanutkaan. Vain työväenliitot omaa tilastoaan laatiessaan voisivat koota tiedot tästäkin kysymyksestä.

Eri tuotantolaitoksissa tämä $9\frac{1}{2}$ tunnin työpäivä häilyy suuresti.

Tekijän taulukoista näkyy, että 33.466 työläistä tekee työtä *enemmän kuin 10 tuntia päivässä!* Tämä käsittää yli 15% tutkittujen työläisten koko lukumäärästä.

13.189 työläistä tekee työtä *enemmän kuin 11 tuntia päivässä* ja 75 työläistä — yli 12 tuntia päivässä. Näin ylettömän pitkän työpäivän rasittamien työläisten perusjoukko lankeaa tekstiiliteollisuuden osalle.

Kun otetaan huomioon, että noin kolmasosa työläisistä on jäänyt tekijän tutkimusten ulkopuolelle, niin seuraa johtopäätös, että *yli 20 tuhatta* Moskovan kuvernementin tehdastyöläistä raataa sietämättömän pitkiä työpäiviä.

Jä iopuksi insinööri Kozminyh-Laninin tiedot osoittavat, että *tehtailijat eivät noudata* edes perin vanhentunutta venäläistä vuoden 1897 lakia, joka sallii 11½ tunnin (!!!) työpäivän. Tämän lain mukaan kunkin työläisen työaika kahdessa vuorossa työskennellessä ei saa olla yli 9 tuntia vuorokaudessa 2 viikolta laskettuna.

Mutta tekijän tutkimasta 83.990 vuorotyöläisestä 14.376 teki työtä todellisuudessa *enemmän kuin 9 tuntia*. Se käsittää 17% vuorotyöläisten kokonaisluvusta. Ja niistä 3.733 vuorotyöläisestä, jotka tekevät korjaus- ja aputoita, 2.173 työläistä, s.o. *lähes* $\frac{3}{5}$, teki työtä enemmän kuin 9 tuntia vuorokaudessa! Siis yhteensä on 16½ tuhatta työläistä, jotka — virallistenkin tietojen mukaan — pakotetaan tekemään työtä enemmän kuin laissa on sallittu!

8-tuntinen työpäivä oli olemassa Moskovan kuvernemennissa vuonna 1908 vain 4.398 työläisellä — tutkittujen työläisten kokonaisluvun ollessa 219.669. Siis 8-tuntinen työpäivä on kuitenkin nytkin täysin mahdollinen, 215 tuhannen työläisen tarvitsee vain saavuttaa nuo neljä tuhatta.

„Pravda“ № 88,
elokuun 11 pnä 1912
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

TYÖPÄIVÄ JA TYÖVUOSI MOSKOVAN KUVERNEMENTISSA

Tällä otsikolla ilmestynyt insinööri Kozminyh-Laninin teos (Moskova, 1912, julk. Venäjän Keisarillisen teknillisen seuran Moskovan osaston yhteydessä toimiva Työn edistämismuseon vakituinen valiokunta. Hinta 1 rpl. 75 kop.) on kokoelma numerotietoja vuoden 1908 lopulta.

Tiedot koskevat 219.669 työläistä, s.o. 71,37% kuvernementin tehdastyöläisten kokonaisluvusta (307.773). Tekijä sanoo, että „aineiston hän on tutkinut huolellisesti kunkin teollisuuslaitoksen kohdalta erikseen ja yleiseen kokoelmaan on otettu siitä vain se osa, joka ei herättänyt mitään epäilyksiä”.

Tämän luontoinen tilasto olisi — suuresta myöhästymisestä huolimatta — erinomaisen mielenkiintoinen, jos tietojen yhteen kokoaminen olisi suoritettu järkevämmin. Valittavasti täytyy käyttää juuri tätä sanaa, sillä hra Kozminyh-Laninin taulukot on laadittu erittäin huolellisesti, hän on tehnyt hyvin paljon työtä kaikenlaisten yhteenvetojen ja prosenttisuhteiden laskemiseksi, mutta tätä työtä ei ole tehty järkiperaisesti.

Runsas aineisto on ikään kuin pökerryttänyt tekijän. Hän on suorittanut satoja ja tuhansia sellaisia laskelmia, jotka ovat aivan tarpeettomia ja vain rasittavat teosta, mutta jättänyt tekemättä muutamia kymmeniä sellaisia laskelmia, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä, sillä ilman niitä ei saada yleiskuvaa ilmiöstä.

Tosiaankin, tekijän perustaulukoissa, jotka muodostavat miltei koko kirjan, esitetään niin yksityiskohtaisia tietoja, että esimerkiksi ne työläiset, jotka tekevät työtä 9—10 tuntia

vuorokaudessa, on jaettu 16 *alaryhmään* sen mukaan, paljonko kahtena perättäisenä viikkona on tehty työtunteja (109 tunnista 120 tuntiin), ja kussakin alaryhmässä on laskettu, montako työtuntia on tehty keskimäärin vuorokaudessa! Ja kaikki tämä on suoritettu kahdesti: tuotannossa olevien työläisten sekä aputyöläisten osalta.

Ei voida olla myöntämättä, että tällainen seikkaperäisyys on ensiksikin aivan tarpeetonta, että siinä innostutaan tilastoon tilaston vuoksi ja että syntyy eräänlaista numeroleikkiä kuvan selvyyden ja aineiston tutkimiskelpoisuuden *vahingoksi*. Ja toiseksi, yhdeksän kymmenesosaa noista „keskiarvoista”, jotka tekijä on laskenut sadasosien tarkkuudella, on suorastaan hukkaan mennyttä työtä, sillä voidaan mennä takuuseen siitä, että tuhannesta kirjan lukijasta (kirjan, jolle tuskin löytyy tuhat lukijaa) kenties yksi tuntee tarvitsevansa tuollaista „keskiarvoa” (ja tällöin tuo yksi voisi *sen itse* laskea, jos hänelle sattuisi tulemaan niin kiperä tarve!).

Ja samaan aikaan kirjasta *kokonaan puuttuu* ehdottoman välttämättömiä yhteenvetotietoja, jotka tekijä *olisi voinut* laatia paljon vähemmällä vaivalla ja joita ilman on mahdoton tulla toimeen, jos tahdotaan ajatellen tutustua tutkimuksen antamiin tietoihin. Puuttuu yhteenvetotietoja: 1) yhdessä, kahdessa ja kolmessa vuorossa työskentelevistä työläisistä tuotantoryhmittäin; 2) tuotanto- ja aputyöläisistä; 3) joista saataisiin työtuntien keskiluku tuotantoryhmittäin; 4) joista saataisiin aikuisten ja lasten työajan yleiset yhteenvedot; 5) jotka jaottelisivat tehtaat työläisten lukumäärän perusteella.

Pysähdymme tarkastelemaan tätä viimeistä kohtaa. Kirjan tekijä on nähtävästi niin ahkera,— kyseisestä hänen julkaisemiensa ja painokuntoon valmistamiensa teosten luettelosta päätellen,— hänen käytettävänä on niin runsas ja mielenkiintoinen aineisto, että kenties hänen menettelytapojensa arvosteleva erittely saattaa tuottaa myös välittömästi käytännöllistä eikä ainoastaan teoreettista hyötyä. Esitimme jo tekijän sanat siitä, että kokoamansa „aineiston hän on tutkinut huolellisesti kunkin teollisuuslaitoksen kohdalta *erikseen*”.

Siis tämän aineiston yhdistely vaikkapa niihin tehdasryhmiin, jotka on otettu käytäntöön virallisessakin tilastotutkimuksessamme (korkeintaan 20 työläistä, 21—50,

51—100, 101—500, 501—1.000 ja yli 1.000 työläistä), olisi ollut täysin mahdollista. Entä olisiko se ollut välttämätöntä?

Olisi ollut, ehdottomasti. Tilaston ei pidä antaa mielivaltaisia numerosarakkeita, vaan sen on valaistava numeroilla niitä tutkittavan ilmiön erilaisia sosiaalisia tyyppejä, jotka ovat elämässä täysin hahmottuneet tai ovat hahmottumassa. Voidaanko epäillä sitä, että tuotantolaitokset, joissa on 50 ja 500 työläistä, kuuluvat meitä kiinnostavan ilmiön oleellisesti erilaisiin *sosiaalisiin tyyppeihin?* että koko yhteiskunnallinen kehitys kaikissa sivistysmaissa suurentaa näiden tyyppien *eroavuutta* ja johtaa siihen, että toinen niistä *tunkee pois* toisen?

Ottakaamme juuri työpäivää koskevat tiedot. Tekijän laatimasta yleistävästä yhteenvetotaulukosta voimme saada sen johtopäätöksen,— jos *itse* suoritamme eräänlaisen välttämättömän tilastotyön, jota emme näe kirjassa,— sen johtopäätöksen, että 33 tuhatta työläistä (220 tuhannesta tutkitusta) tekee työtä *enemmän kuin 10 tuntia vuorokaudessa*. Sitä vastoin kaikkien 220 tuhannen työläisen työpäivän keskipituus on 9½ tuntia. Herää kysymys: eivätköhän nämä ylettömän pitkän työpäivän rasittamat työläiset tee työtä *pienissä* laitoksissa?

Tämä kysymys herää luonnollisesti ja välttämättömästi. Se ei ole suinkaan mielivaltaisesti valittu. Maailman kaikkien maiden poliittinen taloustiede ja tilastotutkimus *velvoittavat* meitä asettamaan nimenomaan tämän kysymyksen, koska työpäivän pidentämistä pienissä yrityksissä on ilmennyt liian usein. Kapitalistisen talouden olosuhteet tekevät pienisännille tällaisen pidentämisen välttämättömäksi.

Ja niinpä osoittautuu, että tekijän aineistossa *oli* tiedot vastauksen antamiseksi tähän mitä tärkeimpään kysymykseen, mutta tekijän yhteenvetotaulukossa ei ole niitä! Yhteenvetotaulukossa tekijä on esittänyt meille jonninjoutavat pitkät sarakkeet yksityiskohtaisia „keskiarvoja”, mutta *ei ole esittänyt* välttämätöntä tehtaiden jakoa työläisten luvun mukaan.

Moskovan kuvernementissa on sellainen jako vieläkin välttämättömämpi (jos tässä sallittaneen käyttää voittoastetta) kuin yleensä, sillä Moskovan kuvernementissa

havaitsemme tuotannon valtavan keskityksen ohella suhteellisesti kovin paljon pieniä tuotantolaitoksia. Vuoden 1910 tilaston mukaan kuvernementissa oli yhteensä 1.440 tuotantolaitosta ja niissä 335.190 työläistä. Puolet tästä työläisluvusta (167.199) oli keskitetty *66 tehtaaseen*,— ja toisessa kohtiossa näemme 669 tuotantolaitosta, joissa työläisten kokonaisluku oli 18.277. On selvää, että kysymyksessä ovat aivan erilaiset sosiaaliset tyypit ja että tilastotutkimus, joka ei niitä erota, ei kelpaa kerrassaan mihinkään.

Tekijä on niin innostunut numeroriveihin niiden työläisten määrästä, jotka tekevät työtä kahdessa perättäisessä viikossa 94, 95 tuntia j.n.e. 144 tuntiin saakka, että *on jättänyt tykkänään pois* tuotantolaitosten määrää koskevat tiedot. Tämä luku on osoitettu hänen teoksensa jälkimmäisessä osassa, jossa on puhe työvuoden pituudesta, mutta ensimmäisessä osassa, jossa puhutaan työpäivästä, ei ole esitetty mitään tietoja tuotantolaitosten määrästä,— vaikka nuo tiedot epäilemättä olivat tekijän käytettävissä.

Moskovan kuvernementin suurimmat tehtaajat eivät ole ainoastaan teollisuuslaitosten omalatauisia tyyppisiä, vaan ne ovat myös omalatauisia asujaimistotyyppisiä, missä vallitsevat erikoiset elin- ja kulttuuriehdot (tai oikeammin sanoen epäkulttuuriset ehdot). Näiden tehtaiden erottaminen toisista, tietojen seikkaperäinen käsittely jokaisen työläisten luvun mukaan määrätyn yritysyöryhmän osalta erikseen on järkipärisen taloudellisen tilastotutkimuksen välttämätön ehto.

Esitämme hra Kozminyhin-Laninin teoksen tärkeimmät yhteenvedot.

Hänen tutkimuksensa työpäivän pituudesta käsittää, kuten jo sanoimme, 219.669 moskovalaista tehdastyöläistä, s.o. 71,37% heidän kokonaisluvustaan, ja tällöin on tekstiilityöläisiä otettu hänen tilastoihinsa jonkin verran enemmän kuin muiden tuotantoalojen työläisiä. Tutkittavaksi on otettu 74,6% kaikista tekstiilityöläisistä ja vain 49—71% muiden tuotantoalojen työläisistä. *Todennäköisesti* on vähemmän tutkittu *pieniä* tuotantolaitoksia koskevia tietoja: ainakin työpäivien vuotuista lukua koskevat tilastot käsittävät 58% tuotantolaitoksista (811 vuonna 1908 olleesta

1.394 tuotantolaitoksesta) ja 75% työläisistä (231.130 työläistä 307.773:sta). On selvää, että nimenomaan pienimmät tuotantolaitokset ovat jääneet pois.

Työpäivän pituutta koskevat yhteenvetotiedot tekijä esittää vain koko työläismäärästä yhteensä. Keskiluvuksi saadaan 9½ tuntia vuorokaudessa aikuisilla ja 7½ tuntia lapsilla. Täytyy sanoa, että lasten lukumäärä ei ole suuri: 1.363, jota vastoin aikuisia on 218.306. Tämä panee ajattelemaan, että eiköhän juuri työssä käyviä lapsia ole „peitetty” tarkastajien silmien ulottuvilta?

Työläisten kokonaisluvusta, 219.669:stä, työskenteli yhdessä vuorossa 128.628 henkeä (58,56%), 2 vuorossa — 88.552 (40,31%) ja 3 vuorossa — 2.489 (1,13%). Tekstiiliteollisuudessa on kaksivuoroinen työ levinneempi yksivuoroiseen verrattuna: 75.391 vuorotyöläistä („tuotannollisia”, s.o. ilman aputyöläisiä) ja 68.604 yhdessä vuorossa työskentelevää. Lisäämällä siihen korjaus- ja aputyöläiset saadaan 78.107 vuorotyöläistä ja 78.321 yhdessä vuorossa työskentelevää työläistä. Metallityöläisillä päinvastoin on yksivuoroinen työ huomattavasti levinneempää (17.821 aikuista työläistä) kuin vuorotyö (7.673).

Tekemällä yhteenvedon eri paljon työtunteja vuorokaudessa tekevien työläisten kokonaisluvusta saamme tällaiset tiedot:

Työtuntien määrä vuorokaudessa	Työläisten luku
Alle 8 tuntia	4.398
8— 9 „	87.402
9—10 „	94.403
10—11 „	20.202
11—12 „	13.189
12 ja enemmän	75)
	33.466
<hr/>	
<i>Yhteensä</i>	219.669

Tästä nähdään, kuinka mitättömän pieni on vielä niiden työläisten määrä Venäjällä, jotka tekevät työtä enintään 8 tuntia vuorokaudessa: kaikkiaan 4.398 työläistä 219.669:stä. Kohtuuttoman, sietämättömän pitkiä työpäiviä tekevien työläisten määrä on sen sijaan hyvin suuri: 33.466 työläistä 220 tuhannesta, s.o. yli 15% työläisistä tekee työtä *enemmän kuin 10 tuntia vuorokaudessa!* Eikä tässä ole vielä otettu lukuun ylityötä.

Edelleen. Työpäivän pituuden erilaisuus yhdessä vuorossa ja kahdessa vuorossa työskentelevillä työläisillä näkyy seuraavista tiedoista, joissa on huomioitu vain aikuiset „tuotannolliset työläiset”, s.o. ilman korjaus- ja aputyöläisiä, jotka tekevät 8% työläisten kokonaisluvusta.

Työpäivän pituus	Montako prosenttia työläisistä tekee työtä mainitun tuntimäärän vuorokaudessa	
	yhdessä vuorossa	kahdessa vuorossa
Alle 8 tuntia.....	1,3	1,0
8— 9 „	13,3	81,9
9—10 „	60,7	14,7
10—11 „	15,2	1,4
11—12 „	9,5	1,0
12 ja enemmän	—	—
<i>Yhteensä</i>	100,0	100,0

Tästä nähdään muun muassa se, että 17% kahdessa vuorossa työskentelevistä työläisistä tekee työtä *enemmän kuin 9 tuntia* vuorokaudessa, s.o. enemmän kuin sallii edes vuoden 1897 lakimmekaan, jota hra Lanin aivan oikein pitää ylettömän takapajuksena. Tuon lain mukaan työtuntien vuorokautinen määrä kahdessa vuorossa työskennellessä ei saa olla yli yhdeksän tuntia — kahdelta viikolta laskettuna. Ja hra Lanin onkin ottanut kaikissa laskelmissaan ja taulukoissaan juuri „kahden perättäisen viikon” aikajakson.

Kun aivan tarkkaa ja täsmällistä lakia rikotaan noin ilmeisesti, niin voidaan kuvitella, miten tehdaslainsäädäntömme muiden asetusten suhteen enimmäkseen menettellään.

Työtuntien keskiluku vuorokaudessa yhtä yhdessä vuorossa työskentelevää työläistä (vain aikuista ja vain „tuotannollista työläistä”) kohti on 9,89 tuntia. Vallitsevana on siis *kymmentuntinen työpäivä* ilman mitään lyhenystä, edes lauantaisinkaan, ja ottamatta lukuun ylityitä. Sanomattakin on selvää, että noin pitkä työpäivä on aivan kohtuuton eikä sellaista voida sietää.

Kahdessa vuorossa työskentelevän työläisen työtuntien keskiluku vuorokaudessa on 8,97 tuntia, t.s. käytännössä on

näissä tapauksissa vallitsevana lain vaatima yhdeksäntuntinen työpäivä. Sen lyhentäminen kahdeksaan tuntiin on erikoisen välttämätöntä, koska kahdessa vuorossa työkenneltäessä „yöksi” katsotaan aika kello kymmenestä illalla kello neljään (!) aamulla, s.o. itse asiassa varsin suuri osa *yöstä* katsotaan työläisen „päiväksi”. Yhdeksäntuntinen työpäivä, jossa yö muutetaan päiväksi ja vakituisesti teetetään yötyötä — sellainen järjestys vallitsee Moskovan kuvernementissa!

Hra Kozminyh-Laninin tietoja koskevan katsauksemme lopuksi mainitsemme, että työvuoden keskipituuden hän on määritellyt 270 päiväksi. Tekstiilityöläisillä tämä luku on hiukan pienempi — 268,8 päivää, metallityöläisillä hieman suurempi — 272,3 päivää.

Nämä työvuoden pituutta koskevat tiedot on Kozminyh-Lanin niin ikään käsitellyt tavattoman epätyytyttävästi. Toisaalta ilmenee liiallista, kerrassaan käsittämätöntä yksityiskohtien käsittelyä: laskimme, että työvuoden pituutta koskevassa yleistävässä taulukossa on kokonaista 130 vaakasuoraa saraketta! Tuotantolaitosten, työläisten y.m. lukua koskevat tiedot on esitetty *erikseen* kunkin esiintyvän (vuotuisen) työpäivämäärän osalta, 22:sta alkaen aina 366:een saakka. Sellainen „detaljisointi” muistuttaa pikemminkin raa’an aineiston täydellistä „sulattamattomuutta”.

Toisaalta siitäkin puuttuu aivan välttämättömät yhteenvetotiedot sekä tehtaiden työläisluvun että erilaisten voimakonelajien mukaan (lihas- ja konevoimalla työskentelevät tehtaajat). Siksi ei saada lainkaan kuvaa, joka auttaisi *ymmärtämään* työvuoden pituuden riippuvaisuutta erilaisista olosuhteista. Tekijän kokoama mitä runsain aineisto *on mennyt hukkaan* kelvottoman huonon yhdistelyn takia.

Suur- ja pientuotannon välisen eron merkityksen voimme — likimäärin eikä läheskään tarkalleen! — havaita jopa tekijänkin tiedoista, kun muokkaamme niitä jonkin verran. Ottakaamme *neljä* tärkeintä laitossyhmää työvuoden pituuden mukaan: 1) ne, jotka toimivat alle 200 päivää vuodessa; 2) — 200—250; 3) — 250—270 ja 4) — 270 päivää tai enemmän.

Poimimalla yhteen kunkin tällaisen ryhmän tehtaiden luvut ja kumpaankin sukupuoleen kuuluvien työläisten luvut saamme tällaisen kuvan:

Työvuoden pituus	Työpäivien keskiluku vuodessa	Tehtal- den luku	Työläis- ten luku	Työläisten keskiluku 1 tehdasta kohti
Alle 200 päivää.....	96	74	5.676	76
200—250 „	236	91	14.400	158
250—270 „	262	196	58.313	297
270 tai enemmän	282	450	152.741	339
<i>Yhteensä</i>	270	811	231.130	285

Tästä nähdään selvästi, että mitä suurempia tehtaat ovat, sitä pitempi (yleensä) on työvuosi. Pienten tuotantolaitosten yhteiskunnallis-taloudellinen merkitys on siis todellisuudessa vielä paljon *pienempi* kuin mitä voidaan päätellä siitä, mikä osuus niillä on esimerkiksi työläisten kokonaisluvussa. Työvuosi näissä tuotantolaitoksissa on niin paljon lyhempi kuin suurissa, että niiden tuotanto-osuuden pitää olla aivan mitättömän vähäinen. Ja sitä paitsi, kun työvuosi on lyhyt, eivät nämä tehtaat (pienet) kykene muodostamaan vakinaisia proletariaatin kantajoukkoja,—siispä työläiset ovat niissä enemmän „sidottuja” maahan, luultavasti pienipalkkaisempia, vähemmän kulttuurisia j.n.e.

Suurtehdas voimistaa riistoa pidentämällä työvuotta äärimmilleen ja luomalla siten kokonaan maaseudusta erkanevaa proletariaattia.

Jos seurattaisiin, miten työvuoden pituuden eroavuudet riippuvat tehtaiden teknillisestä varustuksesta (lihasvoimalla käyvät ja mekaaniset voimakoneet j.n.e.), niin epäilemättä löydettäisiin koko joukko erittäin mielenkiintoisia viittauksia väestön elämänehtoihin, työläisten asemaan, kapitalismin kehitykseen j.n.e. Mutta tekijä ei ole oikeastaan kajonnutkaan tähän kysymyspaljouteen.

Hän on esittänyt vain numerotietoja työvuoden keskipituudesta eri tuotantoryhmien tehtaissa. Yleisen keskiarvon poikkeamat eivät ole lainkaan suuret: 246 työpäivää vuodessa IX ryhmässä (kivennäisaineiden jalostus) ja 291 työpäivää vuodessa XII ryhmässä (kemialliset tuotantolat).

Kuten lukija näkee, nämä eroavuudet ovat paljon pienemmät kuin työvuoden pituuden eroavuudet pienissä ja suurissa tehtaissa yleensä, riippumatta siitä, mihin tuotantolaan ne kuuluvat.

Tuotantoalan mukaan otetut eroavuudet ovat yhteiskunnallis-taloudellisille tilastoille *vähemmän* luonteenomaisia ja vähemmän oleellisia kuin tuotantolaitosten *suuruuden mukaan* otetut eroavuudet. Tämä ei tietystikään merkitse, että ensin mainittuja eroavuuksia saisi hyljeksiä. Mutta se merkitsee, että ilman jälkimmäisten eroavuuksien huomioon ottamista on järkipерäinen tilastotutkimus aivan mahdotonta.

„*Neuskaja Zvezda*” № 21,
elokuun 12 pnä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

ENGLANNISSA

Englannin liberaalit ovat olleet vallassa kuusi ja puoli vuotta. Työväenliike Englannissa kasvaa yhä voimakkaammin. Lakot käyvät joukkoluontoisiksi, ja sitä paitsi ne herkeävät olemasta puhtaasti taloudellisia, muuttuvat poliittisiksi lakoiksi.

Robert Smillie, äskettäin niin suurta joukkotaistelun voimaa osoittaneiden skotlantilaisten hiilityöläisten johtaja, sanoo, että hiilityöläisten seuraavassa suurtaistelussa heidän vaatimuksenaan tulee olemaan hiilikaivosten luovutus valtion omaisuudeksi. Ja tämä seuraava suurtaistelu lähe-
nee väistämättömästi, sillä kaikki hiilityöläiset Englannissa käsittävät mainiosti, että paljonpuhuttu laki minimipalkasta ei voi muuttaa heidän asemaansa tuntuvasti parempaan päin.

Ja niinpä Englannin liberaalit kadottaessaan maaperän jalkojensa alta keksivät uuden taisteluhuudon herättääkseen valitsijajoukoissa jälleen joksikin aikaa luottamusta liberaaleihin. Ellet petä — et myy, se on kapitalismin tunnuslause kaupankäynnissä. Ellet petä — et saa valtakirjoja parlamenttiin, se on kapitalistisen politiikan tunnuslause vapaissa maissa.

„Muodikkaana” tunnuksena, jonka liberaalit ovat siinä tarkoituksessa keksineet, on „maareformin” vaatiminen. Mitä liberaalit ja heidän spesialistinsa joukkojen puijauksen alalla, Lloyd George, sillä nimenomaan tarkoittavat, on epäselvää. Kaiketi on kysymys maaveron suurentamisesta eikä mistään muusta. Uusien miljoonien keräämistä sotaseikkailuja ja laivastoa varten — kas sitä itse asiassa peitellään suurisanaisilla korulauseilla „maan palauttamisesta kansalle” y.m.

Englannissa harjoitetaan maanviljelystä täysin kapitalistisesti: farmarikapitalistit vuokraavat maata keskikokoisina palstoina landlordeilta (maanomistajilta) ja viljelevät maata palkkatyöläisten avulla.

Asian ollessa tällä kannalla ei mikään „maareformi” voi muuttaa maataloustyöläisten asemaa mitenkään. Tilanherrain maiden lunastus saattaisi Englannissa muodostua jopa uudeksi proletariaatin ryöväämiseksi, sillä säilyttäessään itsellään vallan valtiossa tilanherrat ja kapitalistit myisivät maansa nykyhinnasta. Ja sen maksaisi veronmaksaja, t.s. taaskin työläinen.

Liberaalien nostama melu maakysymyksen ympärillä on ollut eräässä suhteessa hyödyksi: se on herättänyt mielenkiintoa maataloustyöläisten järjestymiseen.

Kun Englannin maataloustyöläiset heräävät ja yhdistyvät liittoihin, niin silloin liberaalit eivät selviydy veijarimaisilla „reformilupailuilla” tahi lupailemalla osuuspalstoja maataloustyöläisille ja päiväläisille.

Erään englantilaisen työväenlehden toimitustyöntekijä kävi hiljattain Joseph Archin, vanhan maataloustyöläisten johtajan luona, joka on uurastanut paljon herättääkseen heidät tietoiseen elämään. Se ei onnistunut yhtäkkiä — Archin tunnuslausekin oli naiivi: „kolme eekkeriä (eekkeri on hiukan enemmän kuin $\frac{1}{3}$ desjatiinaa) maata ja lehmä” jokaiselle maataloustyöläiselle, — hänen perustamansa liitto tuhoutui, — mutta hänen aatteensa ei ole hävinnyt, ja Englannin maataloustyöläisten järjestäminen asettuu taas-kin päiväjärjestykseen.

Arch on nyt 83-vuotias. Hän asuu samassa kylässä ja samassa talossa, missä on syntynytkin. Keskustellessaan haastattelijansa kanssa hän sanoi, että maataloustyöläisten liiton onnistui korottaa palkkoja 15, 16 ja 17 shillingiin viikossa (shilling on noin 48 kop.). Mutta nyt ovat Englannin maataloustyöläisten palkat jälleen laskeneet — Nordfolkissa, siellä, missä Arch asuu, 12—13 shillingiin viikossa.

TUOTANNON KESKITTÄMINEN VENÄJÄLLÄ

Venäjäällä, kuten kaikissa kapitalistisissa maissa, on käynnissä tuotannon keskittyminen, t.s. sen yhä suurem-
massa määrässä kasautuminen vähälukuisiin suuriin ja
erittäin suuriin tuotantolaitoksiin.

Kapitalistisen järjestelmän aikana jokainen erillinen tuo-
tantolaitos on kokonaan riippuvainen markkinoista. Ja
sellaisen riippuvaisuuden vallitessa käy niin, että mitä suu-
rempi tuotantolaitos on, sitä huokeammasta se voi myydä
tuotteensa. Suurkapitalisti ostaa raaka-aineet halvemmallä,
kuluttaa niitä säästävämmin, käyttää parhaita koneita
j.n.e. Pienisännät joutuvat vararikkoon ja tuhoutuvat.
Tuotanto yhä enemmän keskittyy, konsentroituu harvojen
miljoonamiesten käsiin. Miljoonamiehet voimistavat val-
taansa tavallisesti vielä osakeyhtiöiden avulla, jotka anta-
vat heille keskitason isäntien ja pienyrityksien pääomia.

Tässä esimerkiksi tietoja Venäjän tehdasteollisuudesta
vuodelta 1910 verrattuna vuoteen 1901 ⁷².

Yritysryhmät työläisluvun mukaan	Yritysten määrä		Työläisten määrä (tuhansia)	
	1901	1910	1901	1910
Enintään 50.....	12.740	9.909	244	220
51— 100	2.428	2.201	171	159
101— 500	2.288	2.213	492	508
501—1.000	403	433	269	303
Yli 1.000	243	324	526	713
<i>Yhteensä</i>	18.102	15.080	1.702	1.903

Tämä on tavallinen kuva kaikista kapitalistisista maista.
Pienten tuotantolaitosten määrä *vähenee*: pikkuporvaristo,
pienisännät vararikkoutuvat ja tuhoutuvat, siirtyvät toi-
mitsijain ja toisinaan proletaarienkin riveihin.

Suurimpien tuotantolaitosten luku kasvaa nopeasti, ja vieläkin enemmän kasvaa niiden osuus koko tuotannossa.

Vuodesta 1901 vuoteen 1910 suurimpien tehtaiden, joissa on yli 1.000 työläistä, luku lisääntyi miltei puolella: 243:sta 324:ään.

Niissä oli työläisiä v. 1901 noin puoli miljoonaa (526 tuhatta), s.o. vähemmän kuin kolmasosa kokonaisluvusta, mutta v. 1910 oli jo *yli 700 tuhatta*, enemmän kuin kolmasosa kokonaisluvusta.

Suurimmat tehtaot tukahduttavat pieniä ja keskittävät tuotantoa yhä enemmän. Yhä suuremmat joukot työläisiä kootaan vähälukuisiin tuotantolaitoksiin, mutta kaikki miljoonien yhdistettyjen työläisten työn tuottamat liikevoitot joutuvat muutamien miljoonamiesten käsiin.

„Pravda“ № 89,
elokuun 12 pnä 1912
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

VIRKAURA

Hiljattain kuollut miljoonamies, „Novoje Vremja” lehden kustantaja A. S. Suvorin kuvasti ja ilmensi elämäntarinallaan koko Venäjän porvarillisten yhteiskuntapiirien historian sangen mielenkiintoista vaihetta.

Elämäntaipalensa alussa hän oli köyhä mies, liberaali ja vieläpä demokraattikin, mutta tuon taipalen lopussa — miljoonamies, vallanpitäjien politiikan jokaisen käänteeseen edessä mateleva omahyväinen ja kursailematon porvariston ylistäjä. Eikö tuo olekin tyypillistä niin sanottujen yhteiskuntapiirien „sivistyneiden” ja „intelligenttien” edustajien *koko joukolle?* Eivät tietystikään kaikki pelaa luopuruutta niin hurjan onnistuneesti, että tulisivat miljoonamiehiksi, mutta yhdeksän kymmenesosaa ellei yhdeksänkymmentä yhdeksän sadasosaa heistä pelaa juuri samanlaista luopuruuspeliä *aloittaen* radikaalisina ylioppilaina ja *päytyen* yhden tai toisen toimialan, yhden tai toisen afäärin „edullisiin virkapaikkoihin”.

Köyhä ylioppilas, joka varojen puutteessa ei pääse yliopistoon; kihlakunnanopiston opettaja, joka lisäksi palvelee aatelismarsalkan sihteerinä tahi antaa yksityistunteja ylhäisten ja rikkaiden maaorjuuttajien perheissä; aloitteleva liberaalinen ja vieläpä demokraattinenkin sanomalehtimies, joka tuntee mieltymystä Belinskiin ja Tshernyshevskiin, vihaa taantumusta, — kas siitä Suvorin *aloitti* viime vuosisadan 50—60-luvulla.

Liberaalinen, Englannin porvaristolle ja Englannin perustuslaille myötämielinen tilanherra Katkov kääntyi Venäjän ensimmäisen demokraattisen nousun aikana (XIX vuosisadan 60-luvun alussa) nationalismiin, shovinismiin ja hillittömään mustasotnialaisuuteen.

Liberaalinen sanomalehtimies Suvorin kääntyi Venäjän toisen demokraattisen nousun aikana (XIX vuosisadan 70-luvun lopulla) nationalismiin, shovinismiin, häpeämättömään nöyristelyyn vallanpitäjien edessä. Venäjän ja Turkin välinen sota auttoi tuota kiipijää „löytämään itsensä” ja löytämään oman lakeijanpolkunsa, saaden palkakseen „*Mitä suvaitsette?*” lehtensä suunnattomat tulot.

Suvorinin „Novoje Vremja” lehti vakiinnutti itselleen vuosikymmeniksi tuon pilkkanimen „*Mitä suvaitsette?*”. Tuosta lehdestä tuli lahjottavien sanomalehtien esikuva Venäjällä. „Novojevremjalaisuudesta” tuli sanonta, joka merkitsee samaa kuin käsitteet: petturuus, luopuruus, liehittely. Suvorinin „Novoje Vremja” on mallinäyte vilkkaasta kaupustelusta „suhun kulautettavaksi ja mukaan otettavaksi”. Se kaupittelee kaikkea, poliittisista vakaumuksista aina pornografisiin ilmoituksiin asti.

Ja miten monet liberaalit ovatkaan nyt, Venäjän kolmannen demokraattisen nousun jälkeen (XX vuosisadan alussa), kääntyneet „vehiläiselle” polulle, nationalismiin, shovinismiin, demokratian mustaamiseen, taantumuksen liehittelyyn!

Katkov — Suvorin — „vehiläiset”, kaikki ne ovat historiallisia vaiheita Venäjän liberaalisen porvariston kääntymisessä *demokratiasta* taantumuksen puolustamiseen, shovinismiin ja antisemitismiin.

Valveutuneet työläiset karaisevat vakaumuksiaan käsittäen, että tuo porvariston kääntyminen on väistämätön, samoin kuin työtätekevienkin joukkojen kääntyminen työväendematian aatteiden puolelle.

„Pravda” № 94,
elokuun 18 pnä 1912
Allekirjoitus: I. V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON SIHTEERISTÖÖN

Elokuun 31 pnä 1912.

Kunnioitettu toveri!

Olen saanut Teiltä kiertokirjeen № 15 (heinäkuulta 1912), jossa Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Päähallinto tiedottaa tämän puolueen jakaantumisesta.

VSDTP:n edustajana Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa minun on pakko esittää tuon tiedotuksen johdosta jyrkkä vastalause seuraavista syistä.—

1. Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Päähallinto ilmoittaa, että Varsovan komitea „ei kuulu VSDTP:hen, jonka autonomisena osana Puolan ja Liettuan Sosialidemokratia on”.

Mutta Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Päähallinnolla ei ole kerrassaan mitään oikeutta päättää tai ilmoittaa siitä, kuka kuuluu VSDTP:hen, jota edustan.

Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Päähallinto ei itse kuulu nykyään puolueeseemme, koska se ei ole organisatorisessa yhteydessä edustamani Keskuskomitean kanssa, joka valittiin tammikuun konferenssissa 1912, eikä myöskään vastakkaisen likvidaattorikeskuksen (niin sanotun „Organisaatiokomitean”) kanssa.

2. Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Päähallinnon väite, että jakaantuminen muka tapahtui „äkkiarvaamatta juuri Valtakunnanduuman vaalien edellä”, ei pidä paikkaansa.

Minulla henkilökohtaisesti on tiedossani, että tuolla samaisella Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Päähallinnolla piti jo kaksi vuotta sitten, jolloin se sai aikaan kärkevän selkkauksen entisten jäsentensä Maleckyn ja

Ganeckyn kanssa ja syrjäytti Ganeckyn Hallinnosta,— että Päähallinnolla piti jo silloin olla aavistus jakaantumisesta.

3. Vilpillisyyttä on Päähallinnon ilmoitus

ensinnäkin siitä, että Varsovan järjestöön „samoin kuin kaikkiin muihinkin vallankumouksellisiin järjestöihin tsaari-Venäjäällä” on soluttautunut provokaattoreita,

toiseksi siitä, että jakaantuminen tapahtui „ohranalaitoksen aktiivisella myötävaikutuksella”, vaikka Päähallinto ei pysty mainitsemaan ainoatakaan nimeä, ei rohkene lausua julki mitään määrättyä epäilystä!

Miten paljon pitääkään olla vilpillisyyttä, jotta poliittisten vastustajien moraalista nujertamista varten voidaan julki-
sesti heittää vilpillinen syytös „ohranan myötävaikutuksesta”, vaikkei riitä rohkeutta mainita edes yhtä nimeä, lausua julki mitään määrättyä epäilystä!

Olen varma siitä, että jokainen Internationalen jäsen torjuu suuttumuksella nuo ennen kuulumattomat taistelumenetelmät.

Olen jo useita vuosia tuntenut molemmat Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Päähallinnon entiset jäsenet — Maleckyn ja Ganeckyn, jotka kulkevat avoimesti käsi kädessä Varsovan komitean kanssa. Sain juuri äsken Varsovan komitealta virallisen tiedotuksen, joka vahvistaa tämän tosiasian.

Ja muodostuneessa tilanteessa katson olevani velvollinen saattamaan Kansainvälisen sosialistisen toimiston tietoon oheenliitetyn Puolan ja Liettuan Sosialidemokratian Varsovan komitean vastalauseen.

Koska Päähallinnon ilmoitus on lähetetty kaikille Kansainvälisen sosialistisen toimiston jäsenille, on minun pakko pyytää Teitä, kunnioitettu toveri, lähettämään kaikkien Internationalen kuuluvien puolueiden edustajille myöskin tämä minun ilmoitukseni sekä Varsovan komitean vastalause.

Puoluetervehdyksin *N. Lenin*

Kirjottettu elokuun 18 (81) pnä 1912

*Julkaistu ensi kerran
marraskuun 21 pnä 1912*

*„Gazeta Robotniczan” 19. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan lehden
tekstin mukaan
Venäjännös puolan kielestä*

KADETIT JA AGRAARIKYSYMYS

Polemiikissa „Pravdaa” vastaan kadetit eivät kaikista yrityksistään huolimatta ole voineet välttää kysymystä siitä, ovatko he demokraattinen vai liberaalis-monarkistinen puolue.

Tämä kysymys on äärettömän tärkeä. Tarjotessaan aineistoa poliittisten peruskäsitteiden selventämiseen sillä ei ole pelkästään yleisperiaatteellinen merkitys. Kysymys koko opposition johtajaksi pyrkivän kadettipuolueen olemuksesta on sitä paitsi sidottu mitä kiinteimmin *kaikkiin* Venäjän vapausliikkeen peruskysymyksiin yleensä. Sen vuoksi jokaisen, ken suhtautuu vaalikampanjaan tietoisesti, ken pitää arvossa sen merkitystä joukkojen poliittisessa valistamisessa, on suhtauduttava tähän kadettipuolueen olemusta koskevaan väittelyyn mitä suurimmalla huomiolla.

Kadettilainen „Retsh” koettaa nyt painaa villasella tuon väittelyn, peitellä periaatteellisia kysymyksiä verukkeilla ja toraisilla tempauksilla („valhetta”, „vääristelyä”, y.m.s.), koettaa panna liikkeelle yksiä ja toisia haukkumasanoja, joita likvidaattorit latelivat meitä vastaan terävien organisaattorien selkkausten aiheuttaman suurimman henkilökohtaisen kiukustumisensa hetkellä. Kaikki ne ovat sellaisten henkilöiden tunnettuja ja kuluneita keinoja, jotka tuntevat olevansa heikkoja periaatteellisessa väittelyssä. Ja sen vuoksi vastauksenamme kadeteille pitää olla periaatteellisten kysymysten selittäminen toistamiseen.

Mitkä ovat demokratismin ja liberalismien eroavuudet yleensä? Sekä porvarillinen demokraatti että liberaali (kaikki liberaalit ovat porvarillisia liberaaleja, mutteivät kaikki demokraatit ole porvarillisia demokraatteja) on

vanhaa järjestelmää, absolutismia, maaorjuutta, ylhäissäädyn etuoikeuksia y.m. vastaan, kannattaa poliittista vapautta ja perustuslaillista „oikeus”-järjestelmää. Sellainen on heidän yhtäläisyytensä.

Heidän eroavuutensa. Demokraatti edustaa suuria väestöjoukkoja. Hän on samojen pikkuporvarillisten ennakkoluulojen pauloissa kuin nekin odottaessaan esimerkiksi kaikkien maiden uudelta, „tasasuhtaiselta” jakamiselta paitsi kaikkien maaorjuuden jälkien hävittämistä (sellainen odotus olisi aiheellista) myös kapitalismin perustusten horjuttamista (se on aivan aiheetonta, sillä *mikään* maiden uusintajako ei voi kumota markkinain ja rahan valtaa enempää kuin pääomankaan valtaa ja kaikkivaltiota). Mutta demokraatti uskoo joukkojen liikkeeseen, sen voimaan, sen oikeellisuuteen eikä laisinkaan pelkää tätä liikettä. Demokraatti puolustaa *kaikkien* keskiaikaisten etuoikeuksien hävittämistä ilman mitään poikkeusta.

Liberaali ei edusta suuria väestöjoukkoja, vaan niiden vähemmistöä, nimittäin: liberaalista suur- ja keskiporvaristoa. Liberaali pelkää joukkojen liikettä ja johdonmukaista demokratiaa *enemmän* kuin taantumusta. Liberaali ei pyri hävittämään täydellisesti kaikkia keskiaikaisia etuoikeuksia, vaan päinvastoin suoranaisesti *puolustaa* eräitä ja sangen oleellisia etuoikeuksia pyrkien siihen, ettei noita etuoikeuksia hävitettäisi kokonaan, vaan että ne jaettaisiin Purishkevitshien ja Miljukovien kesken.

Liberaali puolustaa poliittista vapautta ja perustuslakia aina tyypistettyinä (kuten kaksikamarista järjestelmää ja paljon muuta sellaista) — ja tällöin jokainen tyypistys on maaorjuuttajien etuoikeuksien säilyttämistä. Liberaali näin ollen horjuu alituisesti maaorjuuttajien ja demokraattien välillä; siitä johtuu liberalismiin äärimmäinen, miltei uskomaton *voimattomuus* kaikissa vähänkin vakavissa kysymyksissä.

Venäjän demokraatteja ovat työväenluokka (proletaariset demokraatit) sekä kaiken vivahteiset narodnikit ja trudovikit (porvarilliset demokraatit). Venäjän liberaaleja ovat kadettipuolue sekä „progressistit” ja useimmat III Duuman kansalliset ryhmät.

Venäjän demokraateilla on takanaan melkoisia voittoja, mutta Venäjän liberaaleilla — ei ainuttakaan. Edelliset ovat osanneet taistella, ja heidän tappionsa ovat aina olleet koko

Venäjän suuria, historiallisia tappioita, ja tappionkin jälkeen on osa demokraattien vaatimuksista aina tyydytetty. Jälkimmäiset, s.o. liberaalit, *eivät ole osanneet* taistella, eikä niillä ole takanaan Venäjän historiassa mitään muuta kuin se, että maaorjuuttajat ovat myötäänsä ylenkatseellisesti hyljeksineet liberaaleja kuten herrat orjia.

Tarkastakaamme nämä yleiset näkökohdat ja periaatteelliset perusväittämät kadettien agraariohjelman perusteella. „Pravda” sanoi kadeteille, että heidän epädemokraattisuuttaan todistavat kadetti Berezovski 2:n puheet agraarikysymyksestä III Duumassa*.

Kadettilainen „Retsh” vastasi 208. numerossaan: „Kuten tunnettua, Berezovski 2:n puhe varmisti kadettien ohjelman agraarikysymyksessä”.

Katsokaas, kuinka luikerteleva vastaus! Me sanoimme, että Berezovski 1:sen** puhe oli mallinäyte kysymyksen epädemokraattisesta asetelusta. „Retsh” tietää mainiosti, nimenomaan mitä me pidämme liberalismiin tunnusmerkinä erotukseksi demokratismista. Mutta se ei ajattelekaan selvittää kysymystä vakavasti, saada selville, nimenomaan mitä liberalismiin ja demokratismiin eroavuuden tunnusmerkkejä se, „Retsh”, pitää oikeina, ja tarkastaa, onko noita tunnusmerkkejä Berezovski 1:sen puheessa. Mitään sellaista „Retsh” ei tee. „Retsh” kiertää kysymyksen paljastaen siten periaatteellisen heikkoutensa ja pahan omantuntonsa.

Mutta ei edes „Retsh” rohjennut kieltää *koko* kadetti-puolueen olevan vastuussa Berezovski 1:sen puheesta. Se tunnusti, sen täytyi tunnustaa tuo vastuunalaisuus sanomalla, että Berezovski 1:sen puhe „varmisti kadettien ohjelman agraarikysymyksessä”.

Mainiota. Niinpä esitämmekin tärkeimmät kohdat tuosta III Duuman jäsenen, A. J. Berezovskin, simbirskiläisen tilanherran pitämästä kiistattomasti ja virallisesti kadettilaisesta puheesta. Erittelemällä puhujan järkeilyä tarkastelemme, onko hänen näkökantansa demokraattinen vaiko liberaalinen. Ja katsomme, onnistuuko herrojen kadettien heidän laajassa lehdistössään tai kokouksissaan kumota johtopäätöksemme.

* Ks. tätä osaa, s. 231. Toim.

** Sekä „Pravda” että „Retsh” erehtyivät puhuessaan Berezovski 2:sesta. Kadetti on Berezovski 1:n, Aleksandr Jeleazarovitsh, simbirskiläinen tilanherra.

„Minun syvän vakaumukseni mukaan”, sanoi A. J. Berezovski III Duumassa lokakuussa 1908 (siteeraamme „Rossijan” pikakirjoitetusta selostuksesta), „tuo luonnos” (kadettien maalakiluonnos) „on paljon edullisempi maanomistajillekin” (eikä vain talonpojille), „ja minä sanon tämän, herrat, maanviljelyksen tuntijana, koska olen harjoittanut maanviljelystä koko ikäni ja omistan maata. Kulttuuriselle maanviljelystaloudelle olisi kansanvapauden puolueen luonnos epäilemättä hyödyllisempi kuin nykyinen järjestys. Ei pidä ottaa pakollista maanluovutusta pelkkänä tosiasiana, paheksua sitä ja sanoa, että se on väkivaltaa, vaan pitää katsoa ja arvioida, millaiseksi muodostuu se, mitä luonnoksessamme ehdotetaan, ja miten tuota pakollista maanluovutusta pannaan täytäntöön”...

Olemme alleviivanneet nämä hra A. J. Berezovskin totta totisesti kultaiset sanat, kultaiset harvinaisessa totuudenmukaisuudessaan. Ken palauttaa mieleensä kadetteja vastaan tähdätyt bolshevikkimarxilaisten puheet ja kirjoitukset I Valtakunnanduuman ajoilta tai ken vaivautuu tutustumaan nyt noihin kirjoituksiin, hänen täytyy myöntää, että hra A. J. Berezovski vuonna 1908 vahvisti loistavasti vuoden 1906 bolshevikkien sanat. Ja rohkenemme ennustaa, että mikä tahansa vähänkin objektiivinen historia vahvistaa kolmesti *heidän* politiikkansa.

Me sanoimme vuonna 1906: älkää uskoko sanojen „pakollinen maanluovutus” *helinää*. Koko kysymys on siinä, *kuka kenet* pakottaa. Jos tilanherrat pakottavat talonpojat mak samaan huonoista maista nykkyhinnan, vuoden 1861 surullisen kuuluisan lunastusmaksun tapaan, niin sellainen „pakollinen maanluovutus” tulee olemaan *tilanherrain* reformi, joka on edullinen tilanherroille ja tuhoisa talonpojille*.

Asettaessaan pakollista luovutusta koskevan kysymyksen liberaalit, kadetit, *luovivat* tilanherrojen ja talonpoikien välillä, mustasotnialaisten ja demokraattien välillä. Vuonna 1906 he kääntyivät demokraattien puoleen koettaen uskotella „pakollisen luovutuksensa” olevan jotakin demokraattista. Vuonna 1908 he kääntyivät III Valtakunnanduuman „jehujen” puoleen ja todistelivat näille, että pitää katsoa, „millaiseksi tuo pakollinen luovutus muodostuu ja miten sitä suoritetaan”.

* Ks. Teokset, 10. osa, ss. 415—418. *Toim.*

Kuulkaamme kadettipuolueen virallista puhujaa:

„Katsokaa I Valtakunnanduuman 42 jäsenen luonnosta”, sanoi A. J. Berezovski, „siihen sisältyi ainoastaan” (niin juuri, hra Berezovskil) „tunnustus, että ensi vuorossa on luovutettava ne maat, joita omistajat itse eivät käytä. Sen jälkeen kansanvapauden puolue kannatti sellaisten lautakuntien muodostamista paikkakunnille, joiden oli tietyn ajan kuluessa otettava selville, mitkä maat ovat luovutettavia ja mitkä eivät ole luovutettavia sekä paljonko talonpojat tarvitsevat maata tyydyttääkseen tarpeensa. Nämä lautakunnat muodostettiin rakenteeltaan sellaisiksi, että niissä olisi puolet jäsenistä talonpoikia ja puolet ei-talonpoikia”.

Hra A. J. Berezovski ei sanonut ihan kaikkea. Jokainen, joka vaivautuu tutustumaan kadettilaisen „Agraarikysymys” julkaisun II niteessä olevaan Kutlerin (kadettipuolueen tunnustettu edustaja agraarikysymyksessä) agraari-luonnokseen, näkee, että lautakuntien puheenjohtajat nimitti tuon luonnoksen mukaan hallitus, t.s. hekin olivat tilanherrain edustajia.

Mutta olettakaamme vaikkapa niinkin, että A. J. Berezovski esitti kadettien katsomukset tarkemmin kuin Kutler. Olettakaamme, että A. J. Berezovski sanoi *kaikki* loppuun asti ja että kadetit todella tahtovat sellaisia lautakuntia, jotka on muodostettu talonpojista ja „ei-talonpojista” *tasan* ilman luokkahallituksen edustajia. Entä sitten? Tohtiiko kukaan väittää, että sellainen luonnos on demokraattinen??

Demokratia on enemmistön herruutta. Vain yleisiä, välittömiä ja yhtäläisiä vaaleja voidaan sanoa demokraattisiksi. Demokraattisia lautakuntia ovat vain sellaiset lautakunnat, jotka *koko* väestö on valinnut yleisen äänioikeuden perusteella. Tämä johtuu demokratismin yleisistä, olennaisista, aakkosellisista totuuksista niin kiistattomasti, että tuntuu suorastaan omituiselta pureksia tätä kaikkea valmiiksi herroille kadeteille.

Paperilla kadetit tunnustavat yleisen äänioikeuden. *Käytännössä* eräässä Venäjän vapausliikkeen tärkeimmässä kysymyksessä, agraarikysymyksessä, he *eivät* tunnusta yleistä äänioikeutta! Mitkään kieräilyt ja verukkeet eivät kumoa tätä tosiasiaa, jolla on ensiarvoisen tärkeä merkitys.

Älkääkä luulko, että kadetit tällöin vain poikkeavat yleisen äänioikeuden periaatteesta, demokratian periaatteesta. Ei. He ottavat perustaksi *toisen* periaatteen, vanhan ja

uuden, tilanherran ja talonpojan, mustasotnialaisten ja demokraattien „*sopimus*”-periaatteen. Puolet yksille ja puolet toisille, julistavat kadetit.

Se juuri onkin häilyvän liberaalis-monarkistisen porvariston tyypillinen periaate. Tämä porvaristo ei halua keskiaikaisten etuoikeuksien *hävittämistä*, vaan niiden *jakamista* tilanherrojen ja porvariston kesken. Voidaanko tosiaankin väittää sitä vastaan, että *yhtäläisen oikeuden* myöntäminen niin „ei-talonpojille” (s.d. tilanherroille, kun asia sanotaan selvästi) kuin talonpojillekin, seitsemälle kymmenesosalle väestöstä, on keskiaikaisen etuoikeuden *säilyttämistä* ja *vahvistamista*? Mitä muuta sitten olivat keskiaikaiset etuoikeudet, elleivät juuri sitä, että yksi tilanherra merkitsi politiikassa yhtä paljon kuin sadat ja tuhannet talonpojat.

Tilanherrain ja talonpoikien *tasa-arvoisuudesta* ei ole objektiivisesti mitään muuta mahdollista ulospääsyä kuin etuoikeuksien jakaminen tilanherrain ja porvariston kesken. Juuri niin oli asia vuonna 1861: tilanherrat luovuttivat $\frac{1}{1000}$ etuoikeuksistaan vasta syntyvälle porvaristolle, mutta talonpoikaisjoukot joutuivat *puoleksi vuosisadaksi* (1861 + 50 = 1911) kestävään oikeudettomuuden, nöyryyden, hitaan nälkäkuoleman, verojen kiskonnan y.m. aiheuttamia kärsimyksiä. Sitä paitsi ei pidä unohtaa, että luovuttaessaan vuonna 1861 yhden tuhannesosan poliittisista etuoikeuksistaan porvaristolle (zemstvo-, kaupunki- ja oikeusreformi y.m.) tilanherrat alkoivat taloudellisesti muuttua itsekin porvaristoksi perustaessaan viinapolttimoita ja juurikassokeritehtaita, mennessään osakeyhtiöiden hallintoihin j.n.e.

Saamme heti nähdä, minkä lopullisen ulospääsyn tuosta tilanherrain mitättömän pienen määrän ja talonpoikain valtavan suuren määrän „*tasa-arvoisuudesta*” hra A. J. Berezovski itse osoitti. Mutta ensin meidän on vielä korostettava sitä, mikä merkitys on Berezovskin sanoilla siitä, että noiden paljonpuhuttujen lautakuntien oli „*otettava selville, mitkä maat ovat luovutettavia ja mitkä eivät ole luovutettavia sekä paljonko talonpojat tarvitsevat maata tyydyttääkseen tarpeensa*”.

Kaikki puheet talonpoikien maansaannin erilaisista „normeista” y.m.— kaikki ne ovat pelkkiä tyhjänpäiväisiä sanoja, joilla, ohimennen sanoen, meidän narodnikki-intelligenttimme, „vasemmistolaisimmatkin”, usein huumaavat

itseään sekä talonpoikia. Vakava merkitys on vain yhdellä kysymyksellä: tulevatko kaikki maat luovutettaviksi vaiko ei kaikki? ja jälkimmäisessä tapauksessa: *kuka* tulee määrittelemään, „*mitkä eivät ole luovutettavia*”? (puhumattakaan siitä, *kuka* tulee määrittelemään lunastusmaksun suuruuden, sillä itse keskiaikaisten etuoikeuksien lunastuskin on liberaalis-porvarillinen, mutta pohjaltaan, perustaltaan aivan epädemokraattinen, demokratianvastainen toimitus).

Kaikki yksityiskohtaisesti eritelty, virkamiesten tapaan siloitellut pykälät kadettien maalakiluonnoksissa ovat pelkkää kansliatouhua. On vain yksi vakava kysymys: *kuka* tulee määrittelemään, *mitkä* maat ja *millä ehdoilla* on luovutettava? Ihanteellisinkin lakiluonnos, jossa tämä kysymys kierretään, on pelkkää petkutusta eikä mitään muuta.

Kuinka hra Berezovski ratkaisee tämän ainoan vakavan kysymyksen? Onhan selvää, että talonpoikien ja „ei-talonpoikien” ollessa tasa-arvoisia ei useimmissa tapauksissa synny sopimusta,—eikähän maaorjuuttajien ja äskeisten maaorjien välisestä sovinnollisesta sopimuksesta kannatakaan kirjoittaa lakeja. Maaorjuuttajat ovat ilman mitään lakejakin aina suostuvaisia „*sovinnolliseen* sopimukseen” heidän kanssaan.

Ja hra Berezovski antoi III Valtakunnanduuman jehuille selvän vastauksen kipeään kysymykseen. Kuulkaa hänen puhettaan edelleen:

„Tämän vuoksi tulisi tietysti tämän paikkakunnilla suoritettavan yleisen konkreettisen työn kautta selville myöskin „luovutettavaksi *mahdollisen*” (kuulkaa!) „maan määrä ja mikä määrä maata on välttämätön talonpojille” (mitä varten välttämätön? verorasitustenکو suorittamista varten? siihenhän maaorjuuttajat ovat aina olleet suostuvaisia!) „ja vihdoin talonpojat itse tulisivat vakuuttuneiksi siitä, missä määrin voidaan tyydyttää heidän oikeudenmukaiset” (hml hml) jumala meitä varjellekoon herrain vihalta, herrain rakkaudelta ja tilanherrojen „oikeudenmukaisuudelta”) „vaatimuksensa. Sen jälkeen kaikki tämä menisi Valtakunnanduuman ja” (kuulkaa, kuulkaa!) „Valtakunnanpuolesta kautta ja niiden muokkauksen jälkeen” (hml hml) „joutuisi vahvistettavaksi lopullisesti” (s.o. laiksi vahvistettavaksi). „Tämän suunnitelmallisen” („suunnitelmallisempaa” ei tietenkään voi ajatellakaan!) „työn tuloksena olisi epäilemättä väestön tositarpeiden todellinen tyydyttäminen ja siihen liittyvä kulttuuristen talouksien rauhoittaminen ja säilyminen, talouksien, joita *kansanvapauden puolue ei ole koskaan halunnut hävittää ilman äärimmäistä tarvetta*”.

Näin puhui „kansanvapauden puolueen” edustaja, puolueen, jota pitäisi oikeastaan nimittää tilanherrain rauhoituksen puolueeksi.

Tästä näkyy selvääkin selvemmin, että kadettien ehdotama „pakollinen luovutus” on *tilanherrain harjoittamaa talonpoikien pakottamista*. Jos jonkun päähän pälkähtäisi kieltää tämä, niin hänen pitäisi todistaa, että Valtakunnan-neuvostossa ovat talonpojat enemmistönä tilanherroihin verrattuna! Alussa tilanherrain ja talonpoikien „tasa-arvoisuus”, mutta lopussa — ellei ole tullut sovinnollista sopimusta — luonnoksen „*muokkaaminen*” Valtakunnan-neuvostossa.

„Kulttuurisia talouksia kansanvapauspuolue ei ole koskaan halunnut hävittää ilman äärimmäistä tarvetta”, julisti hra tilanomistaja A. J. Berezovski, joka varmaankin pitää omaa talouttaan „kulttuurisena”. Mutta me kysymme: *kuka* tulee määrittelemään, *kenen* talous ja miltä osiltaan on „kulttuurinen” ja mistä alkaa „äärimmäinen tarve”? Vastaus: sen tulevat määrittelemään ensin lautakunnat, joissa on tilanherroja ja talonpoikia *tasana*, ja sitten Valtakunnan-neuvosto...

Kuinka asia on? Ovatko kadetit demokraattinen puolue vai liberaalis-monarkistisen porvariston vastavallankumouksellinen puolue? Onko se „kansan vapauden” puolue vai tilanherrain rauhoituksen puolue?

Venäjän porvarilliset demokraatit, s.o. kaiken vivahteiset *trudovikit* ja *narodnikit*, ovat tehneet paljon syntiä siinä, kun ovat odottaneet tilanherrain maiden talonpojille siirtämisen tuovan „*tasasuhtaisuutta*”, „*työperiaatteiden*” leviämistä y.m., ovat tehneet syntiä siinäkin, että ovat turhanpäiväisillä puheilla erilaisista maanomistuksen „*normeista*” jättäneet varjoon kysymyksen siitä, pitääkö keskiaikaisen maanhallinnan säilyä vai ei, mutta nämä demokraatit ovat auttaneet uutta tunkemaan pois vanhaa eivätkä ole sepittäneet luonnoksia useiden etuoikeuksien *säilyttämisestä* vanhalle.

Ei, kun kielletään se, että kadetit eivät ole demokraattinen puolue, vaan vastavallankumouksellisen, liberaalis-monarkistisen porvariston puolue, niin se merkitsee sitä, että suorastaan tehdään pilaa yleisesti tunnetuista tosiasioista.

Lopuksi tarkastelemme lyhyesti erästä kysymystä, jonka jotkut naiivit kadetit saattanevat esittää. Jos kadettien ehdottama „pakollinen luovutus” oli tilanherrain harjoittamaa talonpoikien pakottamista, niin miksi tilanherrain enemmistö sen hylkäsi?

Hra Miljukov tuli tahtomattaan vastanneeksi tähän kysymykseen puheessaan III Valtakunnanduumassa lokakuun 31 p:nä 1908, jolloin hän esiintyi *historioitsijana*. *Historioitsija* Miljukovin täytyi tunnustaa, että vuoden 1905 loppuun asti sekä viranomaiset että *tilanherrat* luulivat talonpoikaista *konservatiiviseksi voimaksi*. Pietarhovin neuvottelukokouksessa heinäkuun 19—26 p:nä 1905 — tuo neuvottelu valmisti Bulyginin duuman — tulevan Yhdistyneen aateliston neuvoston tukipylyvät, A. A. Bobrinski, Naryshkin j.n.e., kannattivat sitä, että *Duumassa annettaisiin enemmistö talonpojille*. Witte asettui silloin sille kannalle, ettei itsevaltiuden tukena pidä olla (eikä voi olla) aatelisto eikä porvaristo, vaan „talonpoikaisdemokraatit” *.

„Hyvät herrat”, sanoi hra Miljukov, „se oli mielenkiintoinen ajankohta siksi, että nimenomaan sillä ajankohdalla hallituksella heräsi ajatus pakollisesta luovutuksesta (Aäniä: Kutlerilla). Niin, Kutler, hyvät herrat... *Kutler ryhtyi laatimaan lakiluonnosta pakollisesta luovutuksesta*.

...Hän työskenteli, hyvät herrat; en oikein tiedä, kuinka kauan tämä työ jatkui, kuukauden vaiko pari — vuoden 1905 loppuun. Se jatkui esteettömästi niin kauan, kunnes sattuivat tunnetut Moskovan tapahtumat, joiden jälkeen mieliala huomattavasti muuttui”.

Tammikuun 4 p:nä 1906 kokoontui aatelistomarsalkkain kokous. Se hylkäsi Kutlerin luonnoksen, jonka se tunsu huhujen ja yksityisten tiedotusten mukaan. Se hyväksyi oman agraariohjelmansa (tulevan „Stolypin”-ohjelman). Helmikuussa 1906 ministeri Kutler erosi virasta. Maaliskuun 30 p:nä 1906 Witten hallituksen (ja sen „talonpoikaisten” ohjelman) tilalle tuli Gurko-Goremykinin hallitus (ja „stolypinilainen”, aateli-porvarillinen ohjelma).

Sellaiset ovat tosiasiat, jotka *historioitsija* Miljukovin täytyi tunnustaa.

Näistä tosiasioista seuraa selvä johtopäätös. „Kadettilainen” lakiluonnos pakollisesta luovutuksesta oli Witten

* Ks. „Kansanvapauden duumaryhmän selostus” III Valtakunnanduuman II istuntopäivästä (Pietari, 1909), s. 43. On valitettavaa, erittäin valitettavaa, että kadetit eivät julkaisseet Berezovskin puhetta...

hallitukseen kuuluneen, talonpoikiin nojaavasta itsevaltiudesta haaveilevan *ministeri* Kutlerin luonnos! Kun talonpoikaisdemokraatit kulkivat noususuuntaan, niin heitä, noita demokraatteja, yritettiin lahjoa, turmella, petkuttaa „rauhallisen”, „pakollisen luovutuksen”, „toisen vapautuksen” luonnoksella, virkavaltaisen „tilanherrain harjoittaman talonpoikien pakottamisen” luonnoksella.

Sitä puhuvat meille historialliset tosiasiat. Kadettilainen agraariluonnos on Witten ministerin ehdottama talonpoikais-caesarismilla „pelaamisen” luonnos.

Talonpoikaisdemokraatit eivät täyttäneet heihin pantuja toiveita. He osoittivat,— I Valtakunnanduumassa kenties selvemmin kuin vuonna 1905,— että vuodesta 1861 lähtien heistä on tullut *tietoisia*. Kun talonpoikaisto oli selaista, kävi kutlerilais-kadettilainen luonnos tolkuttomudeksi: talonpojat eivät suinkaan olisi antaneet puijata itseään vanhaan tapaan, vaan päinvastoin olisivat käyttäneet jopa kadettilaisiakin paikallisia maalautakuntia uuden rynnistyksen järjestämiseen.

Aatelismarsalkat päättivät tammikuun 4 p:nä 1906 aivan oikein, että liberaalisten tilanherrojen (Kutlerin ja kumpp.) luonnos on toivoton kapine, ja heittivät sen pois. Kansalais-sota *oli kasvanut* liberaalisten virkaherrojen haavesuunnittelun puitteita pitemmälle. Luokkataistelu heitti syrjään „sosiaalista rauhaa” koskevat haaveet ja asetti kysymyksen jyrkästi: „joko stolypinilaiseen tahi trudovikkilaiseen tapaan”.

„*Neuskaja Zvezda*” № 22,
elokuun 19 p:nä 1912
Allekirjoitus: V. Frei

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

HUONO PUOLUSTUS

„Pravda” lehden 86. numerossa elokuun 9 p:nä kirjoituksessa „Lakkotaistelu ja työpalkka” * esitimme virallisten tilastojemme tietoja Venäjän tehdastyöläisten keskipalkasta XX vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä.

Osoittautui, että vuoden 1905 kuuluisalla lakkotaistelulla työläiset saivat korotetuksi palkkaansa 206 ruplasta (keskimäärin yhtä työläistä kohden vuodessa) 238 ruplaan, s. o. 32 ruplaa eli 15,5%.

Meidän johtopäätöksemme ei miellytä virallista „Rossija” lehteä ⁷³. Elokuun 15 päivän numeron pääkirjoituksessa se on toistanut esittämämme tiedot yksityiskohtaisesti (tällöin se on jostain syystä jättänyt mainitsematta tarkkaan lehden, mistä nuo tiedot oli otettu) ja yrittänyt kumota johtopäätöksemme.

„Että työpalkat tekivät vuonna 1906 äkkihyppäyksen ylöspäin,— se on tietysti totta”, kirjoittaa „Rossija”, „mutta totta on myös se, että tämän ohella ja samaan aikaan kohosivat heti myös kaikkien tavarain ja elintarvikkeiden hinnat”... Ja edelleen „Rossija” esittää oman laskelmansa, jonka mukaan palkat kohosivat 20%, mutta elinkustannusten nousu oli 24%. „Rossijan” laskelma on joka suhteessa aivan väärä. Todellisuudessa palkat nousivat vähemmän ja elinkustannusten nousu oli huomattavampi.

Mutta emme nyt ryhdy korjaamaan „Rossijan” virheitä. Otamme sen numerotiedot.

....„Ne eivät puhu lainkaan sen puolesta”, kirjoittaa „Rossija”, „että työläiset olisivat jotain voittaneet. Ja siitä päätellen, että he valittelevat usein vaikeita aikoja, voidaan pikemminkin tulla päinvastaiseen johtopäätökseen: siihen, että tuskinpa he lienevät mitään voittaneet”.

* Ks. tätä osaa, ss. 243—244. *Tolm.*

Miten kummallisesti „Rossija” järkeilee, eikö totta? Jos palkankorotus oli pienempi kuin elintarvikkeiden hintojen nousu, niin tarvitaan siis *vieläkin tuntuvampi* palkankorotus! Eikö tuo ole päivänselvää?

Entä millä tavalla työläiset voivat saada palkkansa nousemaan ilman taloudellista taistelua ja ilman lakkoja? Onko „Rossija” nähnyt sellaisia kapitalisteja, jotka *itse* tarjoaisivat työläisille palkankorotuksia elintarvikkeiden hintojen noustessa?

„Rossija” myöntää, että palkat tekivät äkkihyppäyksen ylöspäin vuonna 1906, s.o. laajan, joukkoluontoisen, maailmassa ennen näkemättömän sitkeän lakkotaistelun tuloksena. Mutta elintarvikkeiden hinnat alkoivat nousta *ennen vuotta 1905*. Esimerkiksi leivän hinnat eivät olleet alenneet Venäjällä *vuodesta 1903 asti*, vaan olivat vain kohonneet. Karjantuotteiden hinnat eivät olleet alenneet vuodesta 1901 saakka, vaan olivat vain kohonneet.

Siis yksinomaan lakkotaistelulla saivat työläiset aikaan sen, että *myös* palkat alkoivat kohota leivän ja muiden elintarvikkeiden hintojen nousun perässä. Jos palkkojen nousu on riittämätön,— ja sen on *jopa* „Rossijakin” tunnustanut,— niin niitä on korotettava edelleen.

„Pravda” № 96,
elokuun 21 p:nä 1912
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

LIKVIDAATTORIT JA „YHTENÄISYYS“⁷⁴

Muutama päivä sitten ilmestynyttä „Nevski Golos” lehden seitsemättä numeroa ei voida sanoa muuksi kuin hysteeriaksi. Miltei kaksi lehden sivua sisältää — työväenkroniikan asemesta — valikoituja haukkumisia „Pravdaa” ja „Nevskaja Zvezdaa” vastaan. Eriskummallista on se, että nuo haukkumiset esitetään työväenluokan „yhtenäisyyden”, vaalikampanjan „yhtenäisyyden” tunnuksina.

Hyvät herrat, — vastaamme likvidaattoreille, — työväenluokan yhtenäisyys on korkea periaate. Mutta on tosiaankin naurettavaa, jos te tahdotte „yhtenäisyydestä” kiljuen saada tyrkytetyksi työväenluokalle liberaalisten likvidaattori-intelligenttien ryhmän vaaliohjelman ja ehdokkaat.

„Pravda” on todistanut *tarkoilla* numeroilla, että „työväenliikkeessä likvidaattoruus ei ole mitään; että se on voimakasta vain liberaalisen sivistyneistön keskuudessa” („Pravda” № 80, elokuun 1 pnä 1912 *). Nyt „Nevski Golos” № 7 elokuun 17 pltä haukkuu noita „Pravdan” kirjoituksia sanoen niitä „pakinamaisiksi”, „hlestakovilaisiksi” y.m.s. Kuitenkaan sitä yksinkertaista tosiasiaa, että „Pravda” sai hankituksi puolessa vuodessa 504 työväen keräämää ryhmälahjoitusta, mutta likvidaattorilehdet vain 15, — sitä „Nevski Golos” ei yritäkään kiistää.

Minkä muun johtopäätöksen tästä voi tehdä kuin sen, että yhtenäisyydestä kiljuminen, meluaminen, rähiseminen ja huutelu — kaikki tuo on tarkoitettu vain peittelemään likvidaattorien äärimmäistä ja lopullista voimattomuutta työväenluokan keskuudessa?

* Ks. tätä osaa, ss. 181—185. Toim.

Haukkukoonpa „Nevski Golos” meitä miten paljon tahansa, me tulemme tyynesti osoittamaan työläisille eittämättömiä tosiasioita. Katsokaa „Nevski Golosin” 7. numerossa lueteltuja lahjoituksia, jotka on koottu heinä- ja elokuussa „lehden varojen lisäämiseksi” (s.o. — suoraan sanoen — työläisjoukkojen kannatuksen puutteessa lakautuneen likvidaattorilehden palauttamiseksi ennalleen). Selostus näistä lahjoituksista osoittaa saaduksi 52 summaa, yhteensä 827 rpl. 11 kop. Ryhmäkeräyksiä niistä on vain kaksi: toinen „*moskovalaiselta aloiteryhmäältä*” — 35 rpl., toinen „*ystäväryhmältä Pariisista*” — 8 rpl. 54 kop. Muista 50 yksityisestä lahjoituksesta 35 tekee yhteensä 708 rpl., s.o. *kukin lahjoitus keskimäärin yli 20 ruplaa.*

Äkäilköön ja rähisköön „Nevski Golos” vain, mutta tosiasiat pysyvät tosiasioina. On yleisesti tunnettua, että „aloiteryhmät” ovat työväenluokan puolueesta *pois lohjenneita* likvidaattoriryhmiä. Sen tunnusti jopa Plehanov avoimesti ja suoraan jo huhtikuussa 1912.

Pois lohjenneiden likvidaattorien ryhmä on porvarillisten liberaalisten intelligenttien lahjoituksilla uudistanut lehrensä taistellakseen työväen lehdistöä vastaan!! Ja tuo ryhmä kiljuu „yhtenäisyydestä”. Kuinka tässä sitten voisi olla nauramatta?

„Pravda” № 99,
elokuun 24 pnä 1912

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KESKUSTELUA „KADETTIEN SYÖMISESTÄ“

„Pravda” ja „Nevskaja Zvezda” ovat antaneet ankaran, mutta täysin ansaitun läksytyksen herroille Blanckille, Korobkalle, rva Kuskovalle ja kumpp. heidän likaisista liberaalisista hyökkäilyistään työväen lehdistöä vastaan.

Mutta olivatpa „työläisiä boikotoiville herroille” annetut vastaukset kuinka hyviä tahansa, niin sittenkin on vielä eräs erittäin tärkeä periaatteellinen kysymys, joka kaipaa tarkastelua. Hrat Blanckit ja rvat Kuskovat yrittivät törkeästi valehdellen painaa sen villasella, hämätä sen. Mutta me emme saa sallia peiteltävän periaatteellisia kysymyksiä, meidän on tuotava julki niiden koko merkitys, on kiskotettava blanckilais-kuskovalaisten vääristelyjen, parjausten ja haukkumisten röykkiön alta esiin jokaista valveutunutta työläistä kiinnostavien erimielisyyksien juuret.

Eräs sellainen juuri voidaan ilmaista sanoilla: „kadettien syöminen”. Kuunnelkaahan yksinäisiä, mutta itsepintaisia likvidaattorien ääniä, puoluekantaansa nähden vielä hieman epämääräisen väen huomautuksia, niin havaitsette usein, ellei moitteita „Pravdaa” ja „Nevskaja Zvezdaa” kohtaan, niin ainakin pään pyörittelyä sen johdosta, että nämä „syövät kadetteja”.

Tarkastelkaamme siis periaatteellista kysymystä „kadettien syömisestä”.

Tuollaisen „Pravdaan” kohdistetun moitteen ilmaantumisen on selitettävissä ennen kaikkea ja parhaiten kahdella seikalla: 1) sillä, ettei ymmärretä vaalikampanjassa ja ylipäänsä nykyisessä politiikassa esiintyviä „kahta ja kolmea leiriä” koskevan kysymyksen olemusta; 2) sillä, ettei kiinnitetä huomiota niihin erikoisiin olosuhteisiin, joihin marxilainen lehdistö, työläisdemokraattien sanomalehdet on nyt saatettu.

Aloitamme ensimmäisestä kysymyksestä.

Kaikki liberaalit ovat kahden leirin teorian kannalla: perustuslain *puolesta* ja perustuslakia *vastaan*. Kaikki he, Miljukovista Izgojeviin, Prokopovitshista M. M. Kovalovskiin saakka ovat tästä asiasta samaa mieltä. Eikä saa unohtaa sitä, että kahden leirin teoria juontuu väistämättömästi koko liberalismimme *luokkaolemuksesta*.

Mitä on tuo olemus taloudelliselta kannalta? Sitä, että liberaalit ovat porvariston puolue, porvariston, joka pelkää talonpoikaisjoukkojen liikettä ja vieläkin enemmän työväen liikettä, sillä tämä liike saattaa *rajoittaa* (jo nyt, lähitulevaisuudessa, ilman koko kapitalistisen järjestelmän muutumista) porvariston *taloudellisten* etuoikeuksien suuruutta ja muotoja. Ja porvariston taloudellisenä etuoikeutenahan on pääoman omistus, joka tuottaa Venäjällä pari kolme kertaa enemmän liikevoittoa kuin Euroopassa.

Tuon „venäläisen” ylivoiton varjelemiseksi on ehkäistävä kolmannen leirin itsenäisyys.

Esimerkiksi porvaristo voi olla herruusasemassa varsin hyvin 8-tuntisenkin työpäivän vallitessa. Sen herruus tulee silloin olemaan jopa täydellisempi, puhtaampi, laajempi ja vapaampi kuin työpäivän ollessa 10—11-tuntinen. Mutta luokkataistelun dialektiikka on sellainen, että ilman äärimmäistä välttämättömyyttä, ilman pakottavaa tarvetta porvaristo ei koskaan muuta rauhaisaa, totunnaista, edullista (oblomovilaisesti edullista) 10-tuntista työpäivää 8-tuntiseksi.

8-tuntisesta työpäivästä sanottu koskee myös yläkamaria sekä tilanherrain maanomistusta ja monta muuta seikkaa.

Porvaristo ei luovu vanhalle Venäjälle ominaisista rauhaisista, mukavista, edullisista riistomuodoista vaihtaakseen ne *yksinomaan* eurooppalaisiin, *yksinomaan* demokraattisiin (sillä demokratia on *myös* porvarillisen herruuden muoto, älkööt „Zavetyn” kiihkeät sankarit pahastuko tästä huomautuksesta)— ei luovu, sanomme me, ilman äärimmäistä, pakottavaa välttämättömyyttä.

Tuon välttämättömyyden saattaa saada aikaan vain tietyn järjestelmällisyyden ja voiman saavuttanut joukkojen liike. Ja porvaristo, puolustaen omia taloudellisia etujaan, taistelee sellaista liikettä vastaan, *toisin sanoen* kolmannen leirin itsenäisyyttä vastaan.

Mikä on liberalismien luokkaolemus politiikan kannalta katsottuna? Samojen yhteiskunnallisten aineiden liikkeen pelko, sillä tuo liike saattaa horjuttaa porvariston arvostamia poliittisia etuoikeuksia. Liberaalit pelkäävät joukkoja enemmän kuin taantumusta. Sen ovat todistaneet vuodet 1905, 1906 ja 1907.

Poliittisten etuoikeuksien varjelemiseksi *joltain osaltaan* on ehkäistävä kolmannen leirin itsenäisyys,— on pysytettävä *koko* oppositio *siinä* ja vain *siinä* asenteessa, jota ilmentää määritelmä: perustuslain *puolesta* tai perustuslakia *vastaan*.

Tämä määritelmä ilmentää *yksinomaan* perustuslaillista asennetta. Tämä määritelmä *ei mene* perustuslaillisten reformien puitteita pitemmälle. Tämän määritelmän olemuksen on ilmaissut mainiosti ja oikein — vahingossa liikkoja lörpötellyt — hra Gredeskul niissä lausunnoissaan, jotka „Retsch” lehti on toistanut ilman ainoatakaan huomautusta ja jotka „Pravda” äskettäin lainasi*.

Tuon määritelmän ydin on täysin „vehiläinen”, sillä „Vehi” ei mitään muuta tarvitsekaan, se ei ole oikeastaan mitään muuta propagoitukkaan. „Vehi” ei ole ollenkaan perustuslakia vastaan, se ei ole perustuslaillisia uudistuksia vastaan. „Vehi” vastustaa „*vain*” demokraatteja ja näiden harjoittamaa kaikenlaatuisten perustuslaillisten harhojen arvostelua.

Venäläiset liberaalit ovat osoittautuneet kyllin „oveliksi” politikoitsijoiksi nimittäessään itseään „demokraattisiksi” tarkoituksenaan taistelu demokraatteja vastaan ja näiden itsenäisyyden tukahduttaminen. Sellainen on jokaisen liberaalisen porvarin tavallinen ja normaali menettelytapa kaikissa kapitalistisissa maissa: demokraattisuuden kyltillä tahdotaan pettää joukkoja niiden *vieroittamiseksi* tosi-demokraattisesta teoriasta ja tosidemokraattisesta käytännöstä.

Mutta kaikkien maiden, muun muassa Venäjänkin, kokemus on eittämättömästi todistanut, että vain sellainen käytäntö saa aikaan todellista liikettä eteenpäin, jota vastoin liberaalit demokraattienpelollaan ja vehiläis-gredeskulilaisilla teorioillaan tuomitsevat itsensä kiertämättömästi voimattomuuteen: venäläisten liberaalien voimattomuus

* Ks. tätä osaa, ss. 239—240. *Toim.*

vuosina 1861—1904, saksalaisten liberaalien voimattomuus vuosina 1849—1912.

Kolmannen leirin muodostavat demokraatit, jotka ymmärtävät liberaalien rajoittuneisuuden, ovat vapaat näiden puolinaisuudesta ja velttoudesta, näiden horjunnoista ja pelokkaista taaksepäin vilkuilemisista, tämä leiri ei voi muodostua, ei voi olla olemassa ilman järjestelmällistä, järkähtämätöntä ja alituista liberalismiin arvostelua.

Kun tätä arvostelua nimitellään ylenkatseellisesti tai vihamielisesti „kadettien syömiseksi”, niin tällöin joko tietoisesti tai tiedottomasti levitetään nimenomaan *liberaalisia* katsomuksia. Sillä itse asiassa *kaikkalainen* kadettilaisuuden arvostelu on *jo sinänsä*, yksistään jo kysymysten asettelen kannalta, taantumuksen arvostelua, oikeistolaisten arvostelua. Meidän polemiikkimme liberaaleja vastaan — sanoi „Nevskaja Zvezda” (№ 12)* aivan oikein, „on *syöällisempää ja sisältörikkaampaa* kuin taistelu oikeistolaisia vastaan”**.

Itse asiassa Venäjällä tuskin löytyy yksi marxilainen lehti sataa liberaalista lehteä kohti, joten on suorastaan naurettavaa sanoa, että me „liioittelemme” kadettien arvostelussa: me emme tee vielä sadasosaakaan siitä, mikä on välttämätöntä, jotta yhteiskuntapiireissä ja kansan keskuudessa vallitseva „yleosoppositio”-mieliala vaihtuisi liberalisminvastaiseksi, selvästi ja tietoisesti demokraattiseksi mielialaksi.

Ilman sellaista „vaihdosta” ei Venäjällä ole ollut eikä tule olemaan mitään järjestystä ja kunnollista.

Syytökset „kadettien syömisestä” tai ylenkatseelliset hymähtelyt „kadettien syömisen” johdosta eivät ole muuta kuin façon de parler***, ei muuta kuin liberaalisten katsomusten levittämistapa, ja kun puhutaan työläisille tai työläisistä, niin nimenomaan liberaalisen työväenpolitiikan levittämistapa.

* Ks. tätä osaa, s. III. *Toim.*

** „Retsh” väittää vastaan: jos asia on siten, niin miksi oikeistolaiset *sitteen* myötämieleisesti „Pravdaa” „Retshia” vastaan? „Retsh” liioittelee: jos oikeistolaiset antaisivat „Pravdalle” enemmän *vapautta* kuin „Retshille”, niin se olisi tärkeä todiste sosialidemokraatteja vastaan. Mutta jokainenhan tietää, että asia on juuri päinvastoin. Meidän lehdistöllämme on vapautta sata kertaa vähemmän kuin „Retshillä”, kestävyyttä tuhat kertaa vähemmän, „perustuslaillista” suojaa 10.000 kertaa vähemmän. Jokainen vähänkin vallistunut henkilö ymmärtää, että „Rossija” ja „Novoje Vremja” *härnäävät* „Retshia” „Pravdalla”, ja tällöin ne kuristavat „Pravdaa”, mutta „Retshia” vastaan ärisyvät ja rählsevät. Ne ovat „kaksi asiaa erikseen”.

*** — puhetapa. *Toim.*

Vähänkin johdonmukaisen ja harkitun likvidaattoruuden näkökannalta ovat syytökset „kadettien syömisestä” ymmärrettäviä ja *välttämättömiä*. Ne ilmentävät juuri likvidaattoruuden olemusta.

Silmäilkää likvidaattorien katsomuksia kokonaisuudessaan, noiden katsomusten sisäistä logiikkaa, niiden yhteyttä ja eri teesien keskinäistä riippuvaisuutta: „liittoutumisvapaus” on perustuslaillinen reformi,— taloudellisiin lakkoihin liittyy „poliittista *vilkastumista*”, eikä mitään muuta,— kauas tähtäävä vaaliohjelma julistetaan „hulluudeksi”,— tehtäväksi määritellään taistelu *puolueen* julkisen olemassaolon puolesta, s.o. taaskin määritellään tehtäväksi perustuslaillinen reformi,— valta Venäjällä julistetaan jo porvarilliseksi (Larin), kauppa- ja teollisuusporvaristo julistetaan jo hallitsevaksi luokaksi,— työläisille sanotaan, että „tarvitsee vain” pureutua absolutismin ja konstitutionalismin väliseen ristiriitaan (Martov).

Kokonaisuutena se on juuri *reformismia*, se on juuri liberaalisen työväenpolitiikan katsomusten järjestelmä. Asia ei muutu vähääkään siitä, että Jussi tahi Pekka, puolustaessaan noita katsomuksia (*joltain osaltaan*— sillä likvidaattoruus elää „kasvavien tehtävien kasvuprosessia”), *itse* pitävät itseään marxilaisina.

Kysymys ei ole heidän hyvistä aikomuksistaan (kenellä sellaisia on), vaan heidän politiikkansa objektiivisesta merkityksestä, s.o. siitä, mitä tuosta politiikasta syntyy, *cui* se on *prodest*, kenelle se on hyödyksi, kenen myllyä tuo vesi todellisuudessa pyörittää.

Se on työväen etujen puoltamista *sillä maaperällä*, jonka on luonut *liberaalien* „taistelu” (vaiko torailu?) oikeisto-laisten kanssa, se ei ole taistelua demokraattisen, antiliberaalisen *maaperän puolesta* oikeistolaisten heikentämiseksi. Likvidaattorit ovat työväen puolella, se on epäilemätöntä. Mutta he *ymmärtävät* työläisten edut siten, että puoltavat näitä etuja *sen Venäjän puitteissa*, jonka liberaalit lupaavat rakentaa, eikä *sen Venäjän puitteissa*, jota *demokraatit* rakensivat eilen ja tulevat rakentamaan huomenna (rakentavat huomaamattomasti tänäänkin) liberaaleista *piittaamatta*.

Siinä on koko kysymyksen ydin. Uutta Venäjää ei vielä ole. Sitä ei ole vielä rakennettu. Pitäisikö työläisten laittaa itselleen „luokka”-pesää (itse asiassa ammattikunnallista

pesää) sillä ja sellaisella Venäjällä, jota Miljukovit Purishkevitchien kera rakentavat, vai pitääkö työläisten *itsensä* rakentaa uutta Venäjää, omalla tavallaan, aivan ilman Purishkevitsheja ja Miljukoveista piittaamatta.

Tuo uusi Venäjä tulee joka tapauksessa olemaan porvarillinen, mutta Stolypinin porvarillisesta politiikasta (agraari- ja ei-agraaripolitiikasta) Sun Jat-senin *porvarilliseen* politiikkaan on melko pitkä matka.

Venäjällä nykyisin eletävän kauden koko sisältönä on tuon välimatkan pituuden määrittely.

Sanoimme: „Miljukoveista piittaamatta”. Tämä „piittaamatta” juuri onkin „kadettien syömistä”. Sen vuoksi olemme sanoja pelkäämättä jääneet ja jäämme *periaatteellisesti* „kadettien syöjiksi”, unohtamatta hetkeksikään työväenluokan erikoisia tehtäviä sekä Miljukovia että Sun Jat-seneja vastaan.

„Kadettien syömisestä” syyttäminen on vain (tietoista tai tiedotonta, samantekevää) pyrkimystä siihen, että työläiset uutta Venäjää rakennettaessa laahustaisivat Miljukovien perässä eivätkä itse johtaisi mukaansa meidän pieniä Sun Jat-senjamme Miljukoveista piittaamatta...

Sanottavaksemme jää enää muutama sana toisesta seikasta, jonka „kadettien syömisestä” puhujat ovat jättäneet huomioimatta.

Sanotaan: miksei voitaisi kehittää omia katsomuksia *positiivisesti*? Miksi tuo ylenpalttinen *polemiikki*? Ne, jotka näin sanovat, ovat järkeilevinään seuraavasti: emme me ole erikoista, kadettilaisesta täysin eroavaa linjaa vastaan,— emme me ole kolmea leiriä vastaan,— me olemme vain „politiikan polemiikkiin vaihtamista” vastaan, käyttäkäsemme erään likvidaattorien ystävän erästä nasevaa sanontaa.

Näin sanoville ei ole vaikeaa vastata: ensinnäkään uusia katsomuksia ei voida kehittää muuten kuin poleemisesti (ja marxilaiset katsomuksethan ovat sekä ilmaantumisaikansa että leviämisensä laajuuden puolesta uusia liberaaliin katsomuksiin verrattuna). Toiseksi se arena, jolla „Nevskaja Zvezda” ja „Pravda” toimivat, on *yksinomaan teoreettisen* marxilaisen propagandan arena. Olisi väärin luulla tuon areenan olevan jotakin suurempaa: se on *vain* teoreettinen „A b c...”, aapinen, teoreettinen lähtökohta, se on toiminnan suunnan viitoittamista, muttei vielä itse toimintaa.

Mainitulla areenalla marxilaiset eivät „heistä riippumattomien seikkojen” takia voi esittää käytännöllisiä johtopäätelmiään „positiivisessa” muodossa. Tämän areenan merkityksen liioittelemineen olisi sen vuoksi *likvidaattorilainen* virhe. Tässä tapauksessa on mahdollista korkeintaan *suunnan* viitoittaminen ja sekin *ainoastaan* kadettien arvostelun muodossa.

Kadetteja *härnäten* „Novoje Vremja” ja „Zemshtshina” ⁷⁵ *kuvailevat* asian sellaiseksi, että muka teitä, kadetteja, *syöään*, ja siinä kaikki. „Retsh” on hyvin ymmärrettävistä syistä hyväksyvinään tuollaisen „tulkinnan”. Korobkat ja Kuskovat teeskentelevät samoin, kuka äärettömän typeryytensä, kuka äärettömän „kadettipalvontansa” vuoksi.

Mutta jokainen poliittisesti valistunut henkilö näkee mainiosti, että marxilainen „kadettien syöminen” aivan *jokaisessa* kadetteihin kohdistetun arvostelun kohdassa osoittaa *suuntaa toisenslaiselle* „oppositiolle”, jos minun sallitaan käyttää tätä sopimatonta sanaa.

Kun marxilainen „syö” kadettia Karaulovin „jumalisten” puheiden takia, niin marxilaisella ei ole mahdollisuutta kehitellä positiivista näkökantaansa. Mutta jokainen valistunut henkilö ymmärtää: demokratia ei voi olla demokratiaa, jos se on jumalista.

Kun marxilainen „syö” kadettia Gredeskulin puheiden takia, niin marxilaisella ei ole mahdollisuutta kehitellä positiivista näkökantaansa. Mutta jokainen valistunut henkilö ymmärtää: demokratia ei voi olla demokratiaa, jos se hyväksyy Gredeskulin katsomukset.

Kun marxilainen... mutta emme pääsisi loppuun milloinkaan, jos ottaisimme tällä tavalla tarkasteltavaksemme „kadettisyömisemme” kaikki kysymykset ja kohdat. Kaksikin esimerkkiä riittää täydellisesti selvittämään *toista* seikkaa koskevan teesimme: *kadettien syömisestä syyttäminen on sen poroporvarillisen, vahingollisen, pahan ennakkoluulon ilmenemismuoto, että tietty areena on muka riittävä areena.*

Me pysymme „kadettien syöjinä” muun muassa juuri taisellaksemme tuota vahingollista ennakkoluuloa vastaan.

TYÖLÄISET JA „PRAVDA“

„Pravda” on jo tehnyt jonkin verran yhteenvetoja työstään puolen vuoden ajalta.

Nämä yhteenvedot osoittavat ennen kaikkea ja eniten, että pietarilainen työväenlehti „Pravda” saattoi ilmestyä *vain* työläisten omin ponnistuksin, *vain* heidän taistelusaan osoittamansa innostuksen, päättäväisyyden ja sitkeyden valtavan nousun ansiosta, *vain* huhti- ja toukokuun liikkeen jälkeen.

Yhteenvedoissaan „Pravda” on aluksi rajoittunut tietoihin, jotka koskevat työläisten toimittamia ryhmittäisiä rahankeräyksiä joka päivä ilmestyvän työväenlehden hyväksi. Nämä tiedot näyttävät meille vain *vähäisen osan* työväen antamasta tuesta, näistä tiedoista ei välittömästi näy paljon arvokkaampi ja paljon vaikeampi tuki — moraalinen tuki, henkilökohtaisella osanotolla annettu, sanomalehden suuntaukselle annettu, aineistolla, käsittelyllä, levityksellä y.m.s. annettu tuki.

Mutta nekin vähäiset tiedot, joita „Pravdalla” on ollut käytettävänään, osoittavat, että sen kanssa *suoranaisesti* yhteyteen ryhtyneiden työläisryhmien luku on varsin huomattava. Luokaamme yleissilmäys yhteenvetoihin:

„Pravda” lehden hyväksi työläisten toimittamien ryhmäkeräysten määrä

Tammikuussa	v. 1912	14
Helmikuussa	”	18
Maaliskuussa	”	76
Huhtikuussa	”	227
Toukokuussa	”	135
Kesäkuussa	”	34
Heinäkuussa	”	26
Elokuussa (19 päivään)	”	21

Yhteensä

551

Kaikkiaan *viisisataa viisikymmentä yksi* työläisryhmää on tukenut „Pravdaa” rahankeräyksillään.

Olisi mielenkiintoista tehdä yhteenvedot useista muista työläisten suorittamista keräyksistä ja lahjoituksista. „Pravdassa” olemme jatkuvasti nähneet selostuksia yhden tai toisen lakon tukemiseksi suoritetuista lahjoituksista. Olemme nähneet selostuksia rahankeräyksistä „rangais-tusta kärsivien” hyväksi, „lenalaisten” hyväksi, eräiden „Pravdan” toimittajien hyväksi, keräyksiä vaalikampanjaa varten, nälänhätää kärsivien avuksi j.n.e. j.n.e.

Näiden rahankeräysten monipuolisuuden vuoksi on yhteenvedojen tekeminen tässä paljon vaikeampaa, emmekä voi vielä sanoa, pystyvätkö tilastolliset laskelmat antamaan ilmiöstä tyydyttävän kuvan. Mutta joka tapauksessa on ilmeistä, että nämä monipuoliset keräykset käsittävät hyvin huomattavan palasen *työläiselämää*.

Tarkastelemalla selostuksia työväen toimittamista keräyksistä Venäjän eri puolilta saatujen työläisten ja palveluskuntalaisten kirjeiden *yhteydessä* „Pravdan” lukijat, jotka ovat enimmäkseen hajallaan ja Venäjän tukalien ulkonaisten elämänolojen eristämiä, saavat *jonkinlaisen* käsityksen siitä, kuinka yhden tai toisen ammattialan, yhden tai toisen paikkakunnan proletaarit taistelevat, kuinka he heräävät puolustamaan työläisdemokratian etuja.

Työläiselämän kroniikka „Pravdassa” *alkaa* vasta kehittyä ja vakiintua. Vastaisuudessa työväenlehti tulee epäilemättä saamaan tehtaissa tapahtuneista väärinkäytöksistä, uuden proletarisen kerroksen heräämisestä ja työväen asian yhden tai toisen alan hyväksi suoritetuista keräyksistä kertovien kirjeiden lisäksi uutisia työläisten näkökannoista ja mielialoista, vaalikampanjasta, työläisvaltuutettujen vaa-leista, siitä, mitä työläiset lukevat, heitä erikoisesti kiinnos-tavista kysymyksistä y.m.

Työväenlehti on työväen puhujalava. Koko Venäjän edessä on lehdessä herätettävä yleensä työväen elämää ja muun muassa työväenliikettä koskevia kysymyksiä toinen toisensa jälkeen. Pietarin työläiset ovat panneet asian alulle. Heidän tarmoaan on Venäjän proletariaatin kiittäminen ensimmäisen jokapäiväisen työväenlehden ilmestymisestä raskaiden routavuosien jälkeen. Jatka-

kaamme heidän työtään kannattaen ja kehittäen yksimielisesti pääkaupungin työväenlehteä — kevään ensi pääskyä, sen kevään, jona koko Venäjä peittyy työväenjärjestöjen sekä niille kuuluvien työväenlehtien verkostoon.

Tämä Venäjä on meidän, työläisten, vielä luotava, ja me luomme sen.

„Pravda” № 103,
elokuun 29 pnd 1912
Allekirjoitus: S t.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

ENNEN JA NYT

Kahdeksantoista vuotta sitten, vuonna 1894, työväenliike Pietarissa oli vasta syntymässä uusimmassa, joukkoluontoisessa ja marxilaisen opin valon valaisemassa muodossaan.

70-luvun vuodet kajosivat aivan vähäisiin työväenluokan huippukerroksiin. Sen parhaimmat edustajat kunnostautuivat jo silloin työväendemokratian suurina toimihenkilöinä, mutta joukot vielä nukkuivat. Vasta 90-luvun alussa alkoi *niiden* herääminen, ja samalla alkoi koko Venäjän demokratian historian uusi ja maineikkaampi kausi.

Valitettavasti meidän on tässä pienessä rinnastuksessaamme rajoitettava vain yhteen puoleen työväenliikkeen eräästä ilmauksesta, nimittäin taloudellisesta taistelusta ja taloudellisista „paljastuksista”.

Silloin, vuonna 1894, vain ani harvat eturivin työläisten kerhot pohtivat innokkaasti tehdaspaljastusten järjestämisen suunnitelmaa. Itsensä työläisten painava sana, joka oli tarkoitettu heidän tovereilleen ja osoitti pääoman vallan räikeimpiä väärinkäytöksiä, oli silloin suuri harvinaisuus. Ei tullut kysymykseenkään saada puhua sellaisista asioista avoimesti.

Mutta heräävät työläisjoukot oivalsivat niille tarkoitettujen tehdaspaljastukset kaikista vaikeuksista ja kaikista esteistä huolimatta. Lakkotaistelu kasvoi, työväenluokan taloudellisen taistelun *yhteys* muihin, korkeampiin taistelumuotoihin kehittyi vastustamattomasti. Venäjän demokratian etujoukko heräsi,— ja *kymmenen* vuoden kuluttua se näytti itsensä täydessä mitassaan. Vain tätä voimaa Venäjän on kiittäminen siitä, että vanha kuori repesi.

Sen, joka muistaa ne ensimmäiset tehdaspaljastukset, jotka Pietarin eturivin työläiset esittivät vuonna 1894

joukoille, on erittäin mielenkiintoista ja opettavaa verrata niitä „Pravdan” tehdaspaljastuksiin. Tämä pieni työväenluokan taistelun erään ilmauksen rinnastus osoittaa havainnollisesti tuon taistelun *koko* mittavuuden, sen laajuuden, syvyyden, voiman y.m. kasvua.

Silloin oli vain viisi kuusi tehdaspaljastusta, joita työläiset levittivät salaa muutamia kymmeniä kappaleita.

Nykyään on kymmeniä tuhansia kappaleita joka päivä ilmestyvää „Pravda” lehteä, joka julkaisee useita tehdaspaljastuksia kerrallaan mitä erilaisimmilta työaloilta.

Silloin oli vain viisi kuusi niin sanottua „kerhoa”, jotka yhden tai toisen marxilaisen intelligentin osallistuessa pohtivat, tietysti salaa, tehtaissa vallitsevaa komentoa ja suunnittelivat „julkaistavien” asioiden kohteen.

Nykyään on satoja ja tuhansia itsestään syntyneitä työläisryhmiä, jotka pohtivat jokapäiväisiä tarpeitaan ja vievät omintakeisesti „Pravdaan” kirjeitään, paljastuksiaan sekä vastarinta- ja yhdistymiskehotuksiaan.

Vain kahdeksantoista vuotta — ja ensimmäisistä pilkahduksista, aivan arastelevasta alkuvaiheesta työläiset ovat harpanneet *joukkoluontoiseen* liikkeeseen tuon sanan mitä täsmällisimmässä merkityksessä.

Valitettavasti meidän täytyy rajoittua *vain* rinnastamaan tehdaspaljastuksia. Mutta rinnastuksetkin osoittavat, kuinka pitkä tämä kuljettu matka on ja mihin tämä tie johtaa.

Kahdeksantoista vuotta ei ole pitkä aika koko luokan historiassa, luokan, jolle on langennut mitä suurin yleismaailmallinen tehtävä — ihmiskunnan vapauttaminen.

Suurin osa tästä matkasta on kuljettu pimeässä. Tie on nyt löydetty.— Rohkeammin ja yksimielisemmin eteenpäin!

TUOMARIEN KANSAINVÄLINEN EDUSTAJAKOKOUS

Wienissä on parhaillaan koolla tuomarien ensimmäinen kansainvälinen edustajakokous sekä Saksan lakimiesten 31. edustajakokous.

Korkea-arvoisten edustajien puheet ovat hengeltään ylipäänsä äärimmäisen taantumuksellisia. Herrat porvarilliset lakimiehet ja tuomarit ovat julistaneet sotaretken kansan oikeudenkäyntiin osallistumista vastaan.

Nykyajan valtioissa on käytännössä kaksi tämän osallistumisen perusmuotoa: 1) valamiesoikeus, jossa valamiehet ratkaisevat vain syyllisyyttä koskevan kysymyksen; rangaisuksen määräävät ja oikeusprosessia johtavat vain kruunun-tuomarit; 2) lautamiesoikeus, jossa lautamiehet meidän „säätiedustajaimme” tavoin osallistuvat *kaikkien* kysymysten ratkaisemiseen samoin kuin kruunun-tuomaritkin.

Ja nyt sitten perustuslaillisten valtioiden „valistuneet” tuomarit pitävät jyriseviä puheita kansan edustajien kaikkinaista oikeudenkäyntiin osallistumista vastaan. Eräs edustajista, Elsner, pauhasi valamies- ja lautamiesoikeutta vastaan, joka johtaa muka „anarkiaan lakien käytössä”, puolustaen sen asemesta tuomarien *erottamattomuutta*.

Huomautamme tämän johdosta, että tässä asetetaan liberaalinen vaatimus demokraattisen vaatimuksen tilalle ja sillä peitellään täydellistä demokraattisuudesta luopumista. Kansan edustajien osallistuminen oikeuskäsittelyyn on epäilemättä demokraattinen periaate. Tämän periaatteen johdonmukainen noudattaminen tarkoittaa ensinnäkin sitä, ettei valamiesten vaaleissa olisi *sensusta*, s.o. ettei äänioikeutta rajoitettaisi sivistyksestä, omaisuudesta, asuinpaikan vakinaisuudesta y.m. johtuvilla ehdoilla.

Valamiesten joukossa on nykyään työläisten poisjättämisen takia enemmistönä useinkin erikoisen taantumuksellinen pikkuporvaristo. Lääkkeenä tätä pahaa vastaan täytyy olla demokratismin kehittäminen sen johdonmukaiseen ja eheään muotoon saakka eikä lainkaan halpamainen demokratismin luopuminen. On tunnettua, että oikeuslaitoksen järjestämisen toiseksi johdonmukaisen demokratismin ehdoksi katsotaan kaikissa sivistysmaissa se, että kansa valitsee tuomarit.

Sitä vastoin tuomarien erottamattomuus, josta liberaaliset porvarit yleensä ja muun muassa meillä Venäjällä niin kovasti pauhaavat, on vain keskiajan etuoikeuksien *jakamista* Purishkevitshien ja Miljukovien kesken, maaorjuuttajien ja porvariston kesken. *Käytännössä* ei erottamattomuutta voida täydellisessä muodossaan toteuttaa, ja onhan järjetöntä puolustaa sitä kelvottomiin, huolimattomiin ja huonoihin tuomareihin nähden. Keskiaikana oli tuomarien nimittäminen yksinomaan feodaalien ja absolutismin käsissä. Porvaristo, saatuaan nyt laajat mahdollisuudet päästä tuomarien joukkoon, *puolustaa* itseään feodaaleilta „erottamattomuusperiaatteen” avulla (sillä nimitettävät tuomarit tulevat useimmissa tapauksissa kiertämättä olemaan lähtöisin porvaristosta, koska enemmistö „sivistyneistä” lakimiehistä kuuluu porvaristoon). Näin ollen puolustautuessaan *feodaaleilta* porvaristo samalla puolustaa itseään *demokratialta* pitämällä kiinni tuomarien nimitämisperiaatteesta.

Edelleen on mielenkiintoista merkitä seuraavat kohdat dresdeniläisen tuomarin tri Ginsbergin puheesta. Hän ryhtyi järjelemään *luokkaperusteisesta lainkäytöstä*, s.o. luokkasorron ja luokkataistelun ilmenemisestä nykyisessä lainkäytössä.

„Ken luulee”, huudahtaa tri Ginsberg, „että kansan edustajien osallistuminen oikeuteen hävittää luokkaperusteisen lainkäytön, hän erehtyy pahasti”...

Oikein, hra tuomari! Demokratia ei yleensä hävitä luokkataistelua, vaan tekee sen vain tietoiseksi, vapaaksi, julkiseksi. Mutta tämä seikka ei ole mikään todiste demokratiaa vastaan. Se on todiste, joka puolustaa demokratian johdonmukaista kehittämistä loppuun saakka.

...„Luokkaperusteinen lainkäyttö on todellisuudessa varmasti olemassa”, jatkoi saksilainen tuomari (ja saksilaiset tuomarit ovat Saksassa hankkineet itselleen mainetta julmilla tuomioillaan työläisiä vastaan), „mutta ei ollenkaan sosialidemokraattien osoittamassa mielessä, ei siinä mielessä, että rikkaille annettaisiin etusija köyhiin verrattuna. Päinvastoin, luokkaperusteinen oikeuslaitos on olemassa juuri päinvastaisessa mielessä. Minulle sattui tällainen tapaus. Käsitelimme oikeusjuttua kolmisin, minä ja kaksi lautamiestä. Toinen heistä oli ilmetty sosialidemokraatti ja toinen jotakin samantapaista. Syytettiin lakkolaista, joka oli piessyt lakkorikkuria („työläistä, joka oli halunnut tehdä työtä” — kirjaimellisesti niin sanoi herra saksilainen tuomari), oli käynyt kiinni tämän kurkkuun ja huutanut: „Pääsimpöä nyt sinuun käsiksi, kirottu konna!”.

Sellaisesta määrätään tavallisesti 4—6 kuukautta vankilaa, ja se on vähin määrä, millä sietää rangaista noin raaoista teoista. Mutta tällä kertaa jouduin ponnistelemaan kovasti saadakseni aikaan sen, ettei syytettyä julistettu syyttömäksi. Sosialidemokraattinen lautamies sanoi minulle, etten minä ymmärrä työläisten psykologiaa. Mutta minä vastasin hänelle, että piestyn psykologiaa minä ymmärrän erinomaisesti”...

Tuomari Ginsbergin puheen tekstin julkaisseet saksalaiset lehdet merkitsevät tässä kohdassa: „*Naurunhohotusta*”. Herrat lakimiehet ja herrat tuomarit hohottivat. Täytyy tunnustaa, että jos olisimme joutuneet kuulemaan tuota saksilaista tuomaria, niin mekin olisimme nauraneet sydämen pohjasta.

Luokkataisteluooppi on sellainen asia, että sitä vastaan vielä voidaan kuvitella yritettävän kiistää tieteellisesti (mukamas tieteellisesti). Mutta ei tarvitse muuta kuin ottaa kysymys käytännöllisesti, tarkastella elämän arkisia ilmiöitä, niin — katsos vain! — tuon opin kiihkein vastustaja voi osoittautua yhtä lahjakkaaksi luokkataistelun propagoijaksi kuin on herra saksilainen tuomari Ginsberg.

„Pravda” № 104,
elokuun 30 pnä 1912
Allekirjoitus: I. V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

SVEITSISSÄ

„Pravda” lehden 63. numerossa heinäkuun 12 pnä * kerroimme lukijoille Zürichissä kesäkuun 29 pnä (heinäkuun 12 pnä uutta lukua) puhjenneesta yleislakosta. Muistutamme, että lakosta päätettiin *vastoin* poliittisten järjestöjen johtajien *tahtoa*. Zürichin kaikkien työväenjärjestöjen 425 edustajan kokous, joka kannatti lakkoa, vastaanotti lakkoa vastustavien kirjaltajain ilmoituksen „häpeä!” huudoin.

Nykyään on lehdistöön ilmestynyt tietoja, jotka paljastavat tuon opportunismmin.

Osoittautuu, että Sveitsin työväen poliittiset johtajat menivät opportunismmissaan suoranaiseen *puolueen kaval-tamiseen* asti. Nimenomaan näillä räikeillä, mutta oikeudenmukaisilla sanoilla luonnehtivat Sveitsin ja Saksan parhaat työväenlehdet Zürichin sosialidemokraattien, maistraatin (kaupunginhallituksen) jäsenten käyttäytymistä. *Puolustaen kapitalisteja* Zürichin kaupunginhallitus kielsi lakkovartiot (ja silloin työläiset päättivät julistaa vastalauseeksi yksipäiväisen yleislakon).

Zürichin maistraatissa on yhdeksän jäsentä, joista neljä sosialidemokraattia: Erismann, Pflüger, Vogelsanger ja Klöti.

Ja nyt onkin tullut tietoon, että lakkovartioiden kieltäminen hyväksyttiin kaupunginhallituksessa *yksimielisesti*, s.o. Erismann ja hänen kolme virkaveljeään, sosialidemokraattia, äänestivät *puolesta!!!* Zürichin kantonihallitus vaati

* Ks. tätä osaa, ss. 145—147. *Toim.*

kaupunginhallitusta kieltämään vartiot *yleensä*, mutta neljä kaikkiviisasta rantatöröä, ei kun zürichiläistä sosialidemokraattia, halusin sanoa, esitti „*kompromissi*”-ehdotuksen, että kiellettäisiin vartiot vain kahden konepajan ympäristössä, joissa työt oli keskeytetty.

Itse asiassa tällainen osittainen lakkovartioiden kieltäminen oli tietysti juuri sitä, mitä porvaristo vaati, ja kaupunginhallituksen porvarillinen enemmistö hyväksyi „socialidemokraattien” (?) ehdotuksen.

Eikä siinä kaikki. Zürichin kaupunginhallitus julkaisi hiljattain selostuksen yleislakkoon liittyvistä tapahtumista. Kapitalistit julistivat kolmipäiväisen työnsulun kostoksi lakosta. Zürichin kaupunginhallitus hyväksyi *yksimielisesti*, sen kaikkien neljän sosialidemokraattisen jäsenen osanotolla, päätöksen siitä, että järjestyksen suojelemiseksi on poliisivoimia vahvistettava *kutsumalla sotaväkeä*.

Eikä siinäkään vielä kaikki. Zürichin porvarillinen kaupunginhallitus toimeenpani useita vimmattuja rankaisutoimenpiteitä niitä kaupungin tuotantolaitosten toimitsijoita ja työläisiä vastaan, jotka olivat osallistuneet lakkoon. 13 työläistä kaupunginhallitus ajoi pois paikoistaan, 116:lle se langetti kurinpidolliset rangaistukset (viranalennus, palkan pienentäminen). Nämä päätöksensä kaupunginhallitus hyväksyi samoin *yksimielisesti*, Erismannin ja hänen kahden virkaveljensä osanotolla.

Muuksi kuin puolueen kavaltamiseksi ei Erismannin ja kumpp. menettelyä voida sanoa.

Ei pidä ihmetellä, että anarkosyndikalisteilla on Sveitsissä jonkin verran menestystä, kun he joutuvat arvostelemaan työläisten edessä sellaista sosialistista puoluetta, joka sietää riveissään moisia petturi-opportunisteja. Erismannin ja kumpp. petturuudella on suuri kansainvälinen merkitys juuri sen vuoksi, että se osoittaa meille *havainnollisesti, mistä ja millä tavalla* työväenliikettä uhkaa *sisäisen* rappeutumisen vaara.

Erismann ja kumpp. eivät ole mitään tavallisia vihollisleiriin loikkaajia, he ovat vain rauhallisia pikkuporvareita, opportunisteja, jotka ovat tottuneet parlamentaariseen näpertelyyn perustuslaillis-demokraattisten harhojen pau-loissa. Kun koitti luokkataistelun kiperä hetki, niin perus-

tuslaillisen „järjestyksen” ja „demokraattisen tasavallan” harhakuvat hajosivat kuin tuhka tuuleen — kaupunginhallituksen sosialidemokraattisten jäsenten virassa olleet poroporvarimme hämmentyivät ja vajosivat suohon.

Valveutuneet työläiset näkevät tästä surullisesta esimerkistä, mihin opportunistin leviämisen työväenpuolueessa *täytyy* johtaa.

„Pravda” № 105,
elokuun 31 pnä 1912
Allekirjoitus: P. P.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

PAPISTO JA POLITIIKKA

Kuten tunnettua, nykyisin tehdään epätoivoisia ponnistuksia, joilla tahdotaan *nostattaa* koko papisto IV Valtakunnanduuman vaaleissa ja järjestää se yhtenäiseksi mustasotnialaiseksi voimaksi.

On erittäin opettavaista nähdä, että Venäjän *koko* porvaristo — sekä hallitusmielinen, lokakuulainen, että oppositio-
mielinen, kadettilainen, — yhtä ahkerasti ja kuohuksissaan paljastaa noita hallituksen suunnitelmia ja paheksuu niitä.

Venäläinen kauppias ja venäläinen liberaalinen tilanherra (oikeammin sanoen ehkä liberalismia teeskentelevä) pelkäävät vastuuttoman hallituksen voimistumista, hallituksen, joka tahtoo „poimia” kuuliaisten pappien äänet itselleen. On itsestään selvää, että demokraatit ovat tämän seikan suhteen oppositiossa (lievästi ja epätarkasti sanottuna) vielä paljon jyrkemmin kuin liberaalit.

Olemme jo osoittaneet „Pravdassa”, kuinka epädemokraattisesti liberaalit asettavat papistoa koskevan kysymyksen; liberaalit joko suoranaisesti puolustavat peräti taantumuksellista teoriaa papiston „puuttumattomuudesta” politiikkaan tahi sietävät tuota teoriaa*.

Demokraatti suhtautuu ehdottoman vihamielisesti vähäisimpäänkin äänioikeuden ja vaalien *vääristelyyn*, mutta hän kannattaa ehdottomasti kaiken papiston mitä laajimpien joukkojen suoranaista ja julkista vetämistä politiikkaan. Papiston pysyttely syrjässä poliittisesta taistelusta on mitä vahingollisinta teeskentelyä. Todellisuudessa papisto on petetysti *aina* osallistunut politiikkaan, ja papiston siirty-

* Ks. tätä osaa, ss. 212—213. *Toim.*

minen avomieliseen politiikkaan koituu vain hyödyksi kansalle.

„Retsh” lehdessä hiljattain julkaistu vanhauskoisen piispan Mihailin kirjoitus on erittäin mielenkiintoinen tämän kysymyksen kannalta. Tuon kynäilijän katsomukset ovat kovin naiiveja: hän esimerkiksi kuvittelee, että „klerikalismia ei (meillä) Venäjällä tunneta”, että ennen vallankumousta sitä (papistoa) kiinnostivat vain taivaalliset asiat j.n.e.

Opettavaista on kuitenkin se, kuinka tuo nähtävästi asioista selvillä oleva henkilö tosiasiallisesti arvioi tapahtumia.

....„Minusta näyttää kiistattomalta”, kirjoittaa piispa Mihail, „että vaalivoitto ei tule olemaan klerikalismin voitto. Yhdistetty, vaikkakin keinotekoisesti, ja samaan aikaan tuosta sen äänillä ja omalla tunnolla isännöimisestä tietenkin loukkaantunut papisto havaitsee olevansa keskellä kahden voiman välissä... Ja siitä seuraa välttämätön murros, kriisi, paluu luonnolliseen liittoon kansan kanssa. Jos klerikaalinen ja taantumuksellinen virtaus... olisi ehtinyt vahvistua ja kypsyä itsestään, niin tätä ei kenties olisikaan. Nyt, kun entisen levottomuuden jätteitä säilyttänyt papisto on nostatettu levostaan, tulee se jatkamaan historiaansa. Ja papiston demokraattisuus on oleva tämän historian väistämätön ja viimeinen vaihe, joka tulee olemaan sidottu papiston taisteluun itsensä puolesta”.

Todellisuudessa ei pidä puhua „luonnolliseen liittoon palaamisesta”, kuten kirjoittaja naiivisti luulee, vaan taistelevien luokkien keskeisestä jakaantumisesta. Tämän jakaantumisen selvyydelle, laajuudelle ja tietoisuudelle lienee eduksi, että papisto tulee mukaan politiikkaan.

Ja se tosiasia, että asioista selvillä olevat havainnoitsijat myöntävät „entisen levottomuuden jätteiden” olemassaolon, elinkykyisyyden ja voimakkuuden jopa sellaisessakin Venäjän yhteiskunnallisessa kerroksessa kuin papistossa, on otettava hyvin tarkoin huomioon.

„Pravda” № 106,
syyskuun 1 p:nä 1912
Allekirjoitus: I. V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

VIELÄ YKSI SOTARETKI DEMOKRATIAA VASTAAN

Häpeällisen kuuluisa kirja „Vehi”, jolla oli valtavan suuri menestys luopiopyrkimysten läpeensä kyllästämissä liberaalis-porvarillisissa yhteiskuntapiireissä, ei ole saanut osakseen kyllin lujaa vastaiskua ja kyllin syvällistä arviota demokratian leirissä.

Tämä johtuu osaksi siitä, että „Vehin” menestysten aika sattui yhteen sen ajan kanssa, jolloin demokraattien „julkinen” lehdistö oli tukahdutettu miltei kokonaan.

Nyt on hra Shtshepetev „Russkaja Myslissa”⁷⁶ (elokuva) esittänyt „vehiläisyyden” uudistetun painoksen. Vehiläisten äänenkannattajan taholta, jota toimittaa luopioiden päämies herra P. B. Struve, tämä on aivan luonnollista. Mutta demokraattien, varsinkin työläisdemokraattien taholta on yhtä luonnollista korvata nyt edes vähäinen osa siitä, mitä demokraatit ovat jääneet velkaa „vehiläisille”.

I

Hra Shtshepetev julkaisee muodoltaan vaatimattoman „kirjeen Ranskasta” — *Pariisissa oleskelevista venäläisistä*. Mutta tuon vaatimattoman muodon takana piilee itse asiassa varsin määrätietoinen „mietelmä” Venäjän vuoden 1905 vallankumouksesta ja Venäjän demokraateista.

„Kaikilla on vielä muistissa”, kirjoittaa vehiläinen, „tuo huolestuttava (vai niin! *ketä* huolestuttava, kunnianarvoisa hra liberaali?), rauhaton ja kauttaaltaan sekasotkuinen vuosi 1905”...

„Rauhaton ja kauttaaltaan sekasotkuinen”! Kuinka paljon likaa ja mutaa lieneekään sen ihmisen sisimmässä, joka

on saattanut kirjoittaa tuollaiset sanat. Saksalaiset vuoden 1848 vallankumouksen vastustajat nimittivät tuota vuotta „mielettömäksi” vuodeksi. Samaa ajatusta tai oikeammin sanoen samaa tylsää, halpamaista säikähdystä ilmaisee venäläinen kadetti „Russkaja Myslissa”.

Me asetamme hänen väitteensä vastapainoksi vain muutamia, objektiivisimpia ja „vaatimattomimpia” tosiasioita. Työläisten palkat nousivat sinä vuonna enemmän kuin koskaan ennen. Maanvuokrat alenivat. Työläisten — jopa palvelusväenkin — yhdistysten kaikkinaiset muodot kasvoivat ennen kuulumattomalla menestyksellä. Kansa, massa, joukko, „alhaiso” luki miljoonia poliittisille aiheille omistettuja huokeita julkaisuja niin ahneesti, ettei Venäjällä oltu koskaan ennen siten luettu.

Nekrasov huudahti kauan kauan sitten menneinä aikoina:

...Koittaakohan aika se
(Sä koita, aika kaivattu!),
Ett' Blücheriä kansa ei,
Ei tyhmää mylordiakaan,
Vaan Gogolin ja Belinskin
Tois' kirjat torilta? ⁷⁷

Tämän vanhan venäläisen demokraatin kaipaama aika koitti. Kauppiaat luopuivat kaurojen myynnistä ja ryhtyivät harjoittamaan edullisempaa kauppaa — myymään demokraattisia helppohintaisia kirjasia. Demokraattisista kirjoista tuli *markkinatavaraa*. Tämä uusi markkinakirjallisuus uhkui läpeensä niitä Belinskin ja Gogolin aatteita, jotka tekivät nämä kirjailijat niin läheisiksi Nekrasoville, kuten kaikille muillekin kunnon ihmisille Venäjällä...

...Mikä „rauhattomuus”! — huudahti sivistyneeksi itseään luuleva, mutta todellisuudessa siivoton, inhottava, rasvoitunut, omahyväinen liberaalinen sika nähdessään *todellisuudessa* tuon „kansan”, joka tuo markkinoilta... Belinskin kirjeen Gogolille.

Ja oikeastaanhan se onkin — „intelligenssiläinen” kirje, julisti „Vehi” Rozanov Novojevremjalaisen ja Antoni Volynskin suosionosoitusten raikuessa.

Mikä häpeällinen nähtävyys! — sanoo parhaisiin narodnikkeihin kuuluva demokraatti. Mikä opettavainen nähtävyys! — lisäämme me. Miten hyvin se selventääkään niiden aivoja, jotka ovat suhtautuneet demokratian kysymyksiin

sentimentalisesti, miten hyvin se *karaiseekaan* kaikkea, mikä on elinkykyistä ja voimakasta kansanjoukoissa, lakais-ten armotta pois mädät, herraskaisen oblomovilaiset harhakuvat!

Sille, joka on joskus ollut liberalismiin lumossa, on sangen terveellistä kokea pettymystä sen suhteen. Ja ken haluaa palauttaa mieleensä Venäjän liberalismiin vanhemman historian, hän näkee jo liberaali Kavelinin suhtautumisessa demokraatti Tshernyshevskiin tarkan kuvan siitä, miten liberaalisten porvarien kadetti*puolue* suhtautuu Venäjän demokraattiseen *joukkoliikkeeseen*. Venäjän liberaalinen porvaristo „on löytänyt itsensä” tahi oikeammin sanoen on löytänyt häntänsä. Eiköhän Venäjän demokraattien olisi aika löytää päänsä?

Erikoisen sietämätöntä on nähdä, kuinka Shtshepetevin, Struven, Gredeskulin, Izgojevin ja muiden kaltaiset kadettilaiseen veljeskuntaan kuuluvat henkilöt tarrautuvat Nekrasovin, Shtshedrinin y.m.s. liepeisiin. Nekrasov, ollen itse heikko, häilyi Tshernyshevskin ja liberaalien välillä, mutta koko hänen sympatiansa oli Tshernyshevskin puolella. Saman henkilökohtaisen heikkouden vuoksi Nekrasovissa oli liberaalisen liehittelyn syntiä, mutta hän itse suri katkerasti „syntejään” ja *katui* niitä *julkisesti*:

En kaupan ole lyyraa kaiuttanut,
Mut kohtalo kun uhkas armoton,
On *väärä sävel* siitä soinnahtanut,
Mun lyyrastain...

„*Väärä sävel*” — niin nimitti Nekrasov itse liberaalisen liehittelyn syntejään. Shtshedrin taas pilkkasi liberaaleja armottomasti ja leimasi heidät ainiaaksi sanonnalla: „mukautuen konnuuteen”⁷⁸.

Kuinka vanhentunut tuo sanonta onkaan sovellettuna Shtshepeteveihin, Gredeskuleihin ynnä muihin * vehiläisiin! Nykyään kysymys ei ole lainkaan siitä, että nuo herrat *mukautuisivat* konnuuteen. Vielä mitä! He ovat itse omasta aloitteestaan, omalla tavallaan, pitäen lähtökohtana uuskantilaisuutta ja muita muodissa olevia „eurooppalaisia” teorioita, sepittäneet *oman* „konnuus”-teoriansa.

* Väitettäneen ehkä, että Gredeskul sekä myöskin Miljukov ja kumpp. *kiistellivät* „Vehin” kanssa. Niin kyllä, mutta he *pysyivät* silti vehiläisinä. Ks. muun muassa „Pravdan” 85. n:o:a. (Ks. tätä osaa, ss. 239—240. *Toim.*)

II

„Kauttaaltaan sekasotkuinen vuosi 1905”, kirjoittaa hra Shtshepetev. „Yleisessä mylläkässä ja tolkkuttomuudessa kaikki sekoittui ja sotkeentui”.

Tähänkin kohtaan voimme esittää vain muutamia teoreettisia vastaväitteitä. Olemme sitä mieltä, että historiallisia tapahtumia on arvosteltava kokonaisuutena otettujen *joukkojen* ja luokkien liikehtimisen perusteella eikä erinäisten henkilöiden ja pikkuryhmien mielialojen mukaan.

Venäjän väestön valtavimman joukon muodostavat talonpojat ja työläiset. Missä voidaan huomata „pelkkää sekasotkua ja tolkkuttomuutta” tähän väestönjoukkoon nähden? Aivan päinvastoin, objektiiviset tosiasiat osoittavat kumoamattomasti, että juuri väestönjoukoissa oli käynnissä ennen kuulumattoman laaja ja menestyksellinen selvittely, joka teki *ainiaaksi* lopun „sekasotkusta ja tolkkuttomuudesta”.

Siihen asti olivat patriarkaalisen masentuneisuuden ainekset ja demokraattisuuden ainekset „rahvaan” keskuudessa todella „sekoittuneet ja sotkeentuneet” „yleiseksi tolkkuttomuudeksi”. Sitä osoittavat sellaiset objektiiviset tosiasiat kuin zubatovilaisuuden ja „gaponilaisuuden” mahdollisuus.

Nimenomaan vuosi 1905 teki kerta kaikkiaan lopun tuosta „tolkkuttomuudesta”. Venäjän historiassa ei ole vielä ollut toista aikakautta, joka olisi niin tyhjentävän selvästi, ei sanoin, vaan teoin *selvitellyt* vuosisataisen pysähdystilan ja vuosisataisten maaorjuuden perujen sotkemia suhteita. Ei ole ollut toista aikakautta, jolloin *luokkien* suorittama rajojensa selvittely, väestön*joukkojen* suorittama asemansa määrittely ja „intelligenssin” teorioiden ja ohjelmien tarkistus miljoonien *teoilla* olisi ollut niin selvää ja „tolkkukasta”.

Millähän tavalla ovat kiistattomat historialliset tosiasiat saaneet „Russkaja Myslin” sivistyneen ja liberaalisen kynäilijän päässä niin vääristellyn muodon? Asia on selitettävissä hyvin yksinkertaisesti: tuo vehiläinen tyrkyttää koko kansalle omia subjektiivisia mielialojaan. Hän itse ja koko hänen ryhmänsä — liberaalis-porvarillinen intelligenssi — joutuivat siihen aikaan erikoisen „tolkkutomaan”, „kauttaaltaan sotkuiseen” asemaan. Ja liberaali vierittää

syyn toisen niskoille kohdistuen *joukkoihin* tyytymättömyytensä, joka on luonnollisesti syntynyt tuosta tolkuttomuudesta ja siitä, että joukot olivat paljastaneet liberalismiin koko kehnouden.

Eikö liberaalien asema ollut todellakin tolkuton kesäkuussa 1905? tai elokuun 6 päivän jälkeen, jolloin he kutsuivat Bulygin-Duumaan, mutta kansa meni *käytännössä* Duuman sivu ja Duumaa pitemmälle? tahi lokakuussa 1905, kun liberaalien oli pakko pokkuroida ja julistaa lakko „mainehikkaaksi”, vaikka he vielä edellisenä päivänä olivat taistelleet sitä vastaan? taikka marraskuussa 1905, jolloin liberalismiin koko surkea voimattomuus paljastui havainnollisesti niin räikeän tosiasian valossa kuin Struven käynti Witten luona?

Jos vehiläinen Shtshepetev suvaitsee lukea vehiläisen Izgojevin kirjasen Stolypinista, niin hän huomaa, että Izgojevin *täytyi* tunnustaa tuo „tolkuttomuus” kadettien asemassa heidän ollessaan „kahden tulen välissä” I ja II Valtakunnanduudessa. Ja tuo liberaalien „tolkuttomuus” ja voimattomuus syntyi välttämättömästi, koska liberalismilla ei ollut *joukkojen* tukea enempää porvaristossa ylhäällä kuin talonpoikaistossakaan alhaalla.

Hra Shtshepetevin järkeilyt Venäjän vallankumouksen historiasta päättyvät seuraavaan kukkaseen:

„Koko tuo sekasotku kesti muuten hyvin vähän aikaa. Huippukerrokset vapautuivat vähitellen miltei paanisesta kauhusta, joka oli ne vallannut, ja tultuaan siihen yksinkertaiseen johtopäätökseen, että kunnan komppania sotamiehiä on tehoisampi kuin kaikki vallankumoukselliset sanatulvat yhteensä, varustivat „rankaisuretkikuntia” ja panivat käyntiin pikatuli-lainkäytön. Tulokset olivat paremmat kuin saatettiin odottaakaan. Vallankumous saatiin parissa kolmessa vuodessa hävitetyksi ja juurituksi pois niin tarkkaan, että muutamien suojeluluontoisten laitosten oli paikoitellen pakko lavastaa vallankumousta”...

Joskin aikaisemmat tekijän järkeilyt saatoimme varustaa edes joillakin teoreettisilla kommentaareilla, niin nyt meillä ei ole sitäkään mahdollisuutta. Meidän on rajoituttava siihen, että naulaamme nuo erinomaiset järkeilyt pylvääseen mahdollisimman korkealle, jotta ne näkyisivät mahdollisimman kauas ja pitkälle...

Voimme muuten vielä kysyä lukijalta: onko ihme, että lokakuulainen „Golos Moskvj” yhdessä nationalistisen

juudaksen julkaiseman „Novoje Vremjan” kanssa siteerasi Shtshepetevia tavattoman riemun vallassa? Tosiaankin, mitä eroa on „perustuslaillis-demokraattisen” aikakausjulkaisun antamassa „historiallisessa” arvioissa kahden mainitun julkaisun arvioon verrattuna?

III

Hra Shtshepetev on antanut eniten sijaa emigranttielämän kuvauksille. Löytääksemme analogiaa näille kuvauksille pitäisi kaivaa esiin Katkovin aikainen „Russki Vestnik”⁷⁹ ja ottaa sieltä muutamia romaaneja, joissa kuvataan jalosukuisia aatelismarsalkkoja, suopeita ja tyytyväisiä talonpoikia, tyytymättömiä julmureita, heittiöitä ja vallankumouksellisia hirviöitä.

Hra Shtshepetev tarkasteli (jos lienee tarkastellut) Pariisia demokratialle kiukustuneen poroporvarin silmin, joka näki ensimmäisessä demokraattisen joukkokirjasen ilmaantumisessa Venäjällä yksinomaan vain „rauhatto-muutta”.

On tunnettua, että kukin näkee ulkomailla sitä, mitä haluaa nähdä. Tahi toisin sanoen: jokainen näkee uusissa olosuhteissa *oman itsensä*. Mustasotnialainen näkee ulkomailla oivallisia tilanomistajia, kenraaleita ja diplomaatteja. Ohrana näkee siellä mitä jalomielisimpiä poliiseja. Liberaalinen venäläinen luopio näkee Pariisissa hyväntahtoisia ovenvartijoita ja „liiketaitoisia” * kauppiaita, jotka opettavat venäläiselle vallankumoustaistelijalle, että heillä „humanistiset ja altruistiset tunteet ovat aivan liiaksi tukahduttaneet henkilöllisyyden vaatimuksia, useinkin koko maamme yleisen edistyksen ja kulttuurikehityksen vahingoksi” **.

Kenellä on lakeijan mieli, häntä luonnollisesti kiinnostavat eniten lakeijain puolella vallitsevat juoruilut ja pikku skandaalit. Aatteellisia kysymyksiä, joita luennoilla ja venäjänkielisessä lehdistössä Pariisissa käsitellään, kauppias ja ovenvartija-lakeija eivät tietenkään huomaa. Voisivatko he tosiaankaan huomata, että tässä lehdistössä herätettiin esimerkiksi jo vuonna 1908 samoja kysymyksiä kesäkuun 3 päivän valtakomennon yhteiskunnallisesta

* Hra Shtshepetevin kirjoitus. s. 139 („Russkaja Mysl”, 1912, № 8).

** Sama, s. 153.

olemuksesta, demokratismin uusien virtausten luokkajuurista y.m.s.*; jotka paljon myöhemmin, suppeampina ja vääristeltyinä löysivät itselleen (typistetyssä muodossa) tien vahvistetun ohranan „suojelemaan” lehdistöön?

Kauppamies ja lakeija, pyntätkööt sisimmältään sellaiset henkilöt itsensä millaisiin „intelligentti”-tamineisiin tahansa, eivät huomaa eivätkä ymmärrä näitä kysymyksiä. Jos tätä lakeijaa nimitetään liberaalisen aikakausjulkaisun „publisistiksi”, niin tämä „publisisti” kiertää aivan ääneti ne suuret aatteelliset kysymykset, joita ei ole nostettu avoimesti ja selvästi esiin missään muualla kuin Pariisissa. Mutta sen sijaan moinen „publisisti” kertoo teille seikka-peräisesti siitä, mitä tiedetään mainiosti lakeijain puolella.

Hän, tuo jalosukuinen kadetti, kertoo mitä jalosukuisimman hra Struven lehdessä, että „erään Pariisissa hyvin tunnetun vallankumouksellisen naishenkilön asunnosta” on häädetty, „eikä suinkaan ilman poliisin apua”, onneton prostituoitu emigranttinainen, — että hyväntekeväisyystarkeituksessa järjestetyissä tanssiaisissa „työttömät” ovat järjestäneet taas skandaalin, — että eräässä hra Shtshepeteville tutussa talossa puhtaaksikirjoittaja „on ottanut melko suuren rahasumman etukäteen ja ruvennut sen jälkeen laiminlyömään tehtäviään”, — että emigrantit „nousevat kello 12, menevät levolle kello 2—3 yöllä, kaiken päivää on vieraita, melua, kiistaa, epäjärjestystä”.

Kaikesta tästä hra kadetti Struven lakeijalehti kertoo teille yksityiskohtaisesti, kuvitettuna, herkullisena ja pippurilla höystettynä — ei yhtään huonommin kuin Menshikov ja Rozanov „Novoje Vremjassa”.

„Anna rahaa, tai isken kuonoosi — näin selvästi vihamieliseen muotoon ovat valautuneet emigranttipiirien ylä- ja pohjakerrosten väliset suhteet. Tosin tuo sanonta ei ole päässyt leviämään laajalle, ja „pohjakerrosten äärimmäistä virtausta” esiintuo” (näin kirjoittaa sivistynyt kadetti hra Struven aikakauslehdessä!) „kaikkiaan vain kymmenkunta tai parisen kymmentä varsin epäilyttävää henkilöä, joita kenties ohjaa taitava käsi syrjästä”...

Pysähtykää, lukija, tähän järkeilyyn ja ajatelkaa tavallisen lakeijan ja publisisti-lakeijan välistä eroa. Tavallinen lakeija — tietenkin massana, lukuunottamatta niitä valvettuneita aineksia, jotka ovat jo asettuneet luokkanäkökan-

* Ks. Teokset, 15. osa, ss. 260—273. *Toim.*

nalle ja etsivät ulospääsyä lakeijanasemastaan,— on naiivi, sivistymätön, useinkin lukutaidoton ja kehittymätön; hänelle on anteeksiannettavaa naiivi kiihkonsa lörpötellä toisille se, mikä on helpointa hänen ymmärrykselleen, mikä on hänelle käsitettävintä ja läheisintä. Publisisti-lakeija on „sivistynyt” mies, jolla on pääsy hienoimpiin vierashuoneisiin. Hän käsittää, että kriminaalirikollisia kiristäjiä on emigraatiossa mitättömän vähän („kymmenen tai parikymmentä” tuhansia emigrantteja kohti). Hän käsittää senkin, että noita kiristäjiä „kenties ohjaa” „taitava käsi” — Venäjän kansan liiton teentarjoiluhuoneesta.

Ja publisisti-lakeija, joka käsittää tämän kaiken, puuhaillee „sivistyneesti”. Oo, hän osaa peittää jälkensä ja esittää asian parhaassa valossa! Hän ei ole nahkansamyynyt mustasotnialainen tuhertaja, ei sinne päinkään. Hän on „itsekin” maininnut, että *ehkäpä* joku ohjaa kymmentä tai pariakymmentä kiristäjää, mutta samaan aikaan hän *vain* kertoileekin *nimenomaan* näistä kiristäjistä, skandaaleista ja puhtaaksi-kirjoittajien laiminlyönneistä!

Novojevremjalainen koulu ei ole mennyt „Russkaja Myslin” „kirjailijoilta” hukkaan. Novojevremjalainen Suvorin kehuskeli, ettei ollut milloinkaan saanut apurahoja,— hän *vain* „osasi itse” ottaa oikean nuotin.

„Russkaja Mysl” ei saa apurahoja — herra varjelkoon! Se *vain* „osaa itse” ottaa sellaisen nuotin, joka on novojevremjalaisille ja gutshkovilaisille „miekkosille” mieluisin.

IV

Niin, emigranttien keskuudessa on paljon raskasta. Siellä ja vain siellä nostettiin routavuosina ja hiljaiskaudella esiin koko venäläisen demokratian tärkeimpiä periaatteellisia kysymyksiä. Siellä on puutetta ja kurjuutta enemmän kuin muualla. Siellä on itsemurhien prosenttiluku erikoisen suuri, siellä on uskomattoman, kauhistuttavan suuri prosenttimäärä ihmisiä, joiden koko olemus on vain kimppu kipeitä hermoja. Voiko näännytettyjen ihmisten keskuudessa muuten ollakaan?

Emigranttien seuraan jouduttuaan eri henkilöitä kiinnostavat eri seikat. Toisia kiinnostaa politiikan tärkeimpien periaatteellisten kysymysten avoin asettelu. Toisia taas

kiinnostavat kertomukset tanssiaisissa sattuneesta skandaalista, epärehellisestä puhtaaksikirjoittajasta, ovenvartijain ja kauppiaiden tyytymättömyydestä emigranttien elämäntapoihin. Ketä mikäkin.

Ja kaikesta huolimatta, kun on saanut kokea näännyttävän, vastenmielisen, sairaalloisen hermostuttavan emigranttielämän koko painon ja kun tulee ajatelleeksi herrojen Shtshepetevien, Struvein, Golovinien, Izgojevien ja kumpp. elämää, niin ei mitenkään malta olla sanomatta: kuinka ääretön onni onkaan, ettemme me kuulu tuohon „säädyllisten ihmisten” seurapiiriin,—seurapiiriin, mihin noilla henkilöillä on pääsy, missä heille ojennetaan kättä!

Tuossa „säädyllisessä seurapiirissä” ei varmaankaan satu koskaan mitään skandaaleja. Prostituoituiden naikkokset eivät joudu noiden herrojen asuntoihin miltei toverien asemaan. Ei. He saavat olla muissa asunnoissa.

Tuon väen tanssiaisissa työttömät eivät pane toimeen skandaaleja. Sen tanssiaiset ovat säädyllisiä. Sillä on kaikki jaoteltu erikseen: prostituoituidet (työttömien joukosta) ovat toisessa huoneistossa, tanssiaiset toisessa. Ja jos se ottaa itselleen puhtaaksikirjoittajia, ei se milloinkaan salli sellaista tapainturmelusta, että puhtaaksikirjoittaja ottaisi maksun etukäteen ja rohkenisi vielä laiminlyödä tehtävänsä.

Skandaalit rahan takia eivät heillä ole mahdollisia. Heidän ympärillään ei ole nälkäistä, näännytettyä, hermosairaaksi saatettua, itsemurhaan valmista väkeä. Ja jos „miljoonat veljeilevät” tänään hra Struven ja kumpp. edustaman „tieteen” kanssa, huomenna hra Golovinin ja kumpp. hahmossa esiintyvän edustajanarvon kanssa,—ylihuomenna hra Maklakovin ja kumpp.⁸⁰ hahmossa esiintyvän, kansanedustajan ja asianajajan arvonimen kanssa, niin mitä skandaalimaista siinä on??

Siinä on kaikki läpeensä jaloa. Jos herrojen Struvein, Gredeskulien, Shtshepetevien ja kumpp. tuherrukset demokratiaa vastaan tuottavat mielihyvää Rjabushinskeille j.n.e., niin mitä pahaa siinä on? Eihän Struve saa apurahaa, hän „itse” ottaa oikean nuotin! Kukaan ei voi sanoa, että „Russkaja Mysl” on herrojen Rjabushinskien leipäsusi. Kenellekään ei pälkähdä päähän verrata sitä nautintoa, minkä eräät „publisistit” tuottavat herroille Rjabushinskeille, siihen nautintoon, minkä maaorjatyöt entisaikaan tuottivat tilanherroille syyhyttämällä heidän kantapäitään.

Onko se nyt tosiaankaan hra Struven tai hra Gredeskulin, Shtshepetevin y.m. vika, jos heidän tuherruksensa ja puheensa, joissa he ilmaisevat vakaumuksiaan, ovat tavallaan kuin vallankumouksesta kiukustuneen venäläisen kauppiaan ja tilanherran kantapäiden syyhyttelyä?

Mitä skandaalimaista siinä on, että entinen kansanedustaja hra Golovin on hankkinut edullisen toimiluvan? Onhan hän luopunut kansanedustajan nimestä! Siis hänen ollessaan kansanedustajana toimilupaa ei vielä ollut, sitä vasta valmisteltiin. Ja toimiluvan saatuaan hän lakkasi olemasta kansanedustajana. Eikö ole selvää, ettei tässä ole mitään vinossa?

Eikö ole päivänselvää, että vain parjaajat saattavat osoittaa sormella Maklakovia? Hänhän puolusti Tagijevia — kuten hän itse sanoi „Retshiin” lähettämässään kirjeessä — „omien vakaumustensa mukaan”! On mahdollista epäillä vähääkään sitä, että yksikään pariisilainen ovenvartija ja yksikään pariisilainen kauppias ei löydä koko tuon kunnianarvoisan kadettiväen elämäntavoissa ja menettelyssä yhtään mitään, ei niin kerrassaan mitään moitittavaa, sopimatonta, skandaalimaista.

V

Hra Shtshepetevin yleinen periaatteellinen näkökanta ansaitsee tulla esitetyksi kokonaisuudessaan:

„Tähän asti, varsinkin vallankumoukseen osallisissa piireissä, humanistiset ja altruistiset tunteet ovat aivan liiaksi tukahduttaneet henkilöllisyyden vaatimuksia, useinkin koko maamme yleisen edistyksen ja kulttuurikehityksen vahingoksi. „Yhteiskunnallisen hyödyn” ja „koko kansan hyvän” tavoittelu on aivan liiaksi pakottanut unohtamaan itsensä, omat henkilökohtaiset tarpeet ja vaatimukset, unohtamaan siinä määrin, että itse yhteiskunnalliset tunteet ja pyrkimykset eivät ole voineet tulla toteutetuiksi myönteisen (II) luovan ja täysin tietoisien toiminnan muodossa, vaan ovat fatalistisesti johtaneet passiivisiin itsensäuhraamismuotoihin. Eikä vain varta vasten tällä alalla, vaan kaikkein tavallisimpienkin suhteiden piirissä henkilöllisyyden vaatimuksia on alituisesti ja kaikkiin tavoin painostettu yhtäältä „sairaalloisella omallatunnolla”, joka on useinkin paisuttanut tuon urtekosten ja itsensäuhraamisen himon aivan mahdottomiin, ja toisaalta sillä, ettei itse elämää pidetä kyllin suurena arvossa, mikä johtuu kulttuurimme alhaisesta tasosta. Ja seurauksena on ainainen kaksinaisuus, ainainen elämänsä erheellisyyden ja jopa „syntisyyden” tuntu,

alituinen pyrkimys uhraamaan itsensä, menemään köyhien ja osattomien avuksi, vihdoin menemään „sortuvien leiriin” — se on tosiasia, joka kuvastuu niin täydellisesti ja räikeästi kirjallisuudestamme.

Mitään sellaista ei voida tavata Ranskan kansan katsomuksissa ja tavoissa”...

Tämä on selitys niihin hra Gredeskulin poliittisiin ja ohjelmaluontoisiin lausuntoihin, jotka „Retsh” julkaisi ilman ainoatakaan huomautusta ja jotka „Pravda” (№ 85) palautti mieliin, kun „Retshin” teki mieli unohtaa ne.

Tämä on jatkoa „Vehiin” ja sen toistamista. Tämän järjelyn perusteella voidaan ja täytyy tulla yhä uudelleen siihen vakaumukseen, että „Vehi” on vain näön vuoksi sotivinaan „intelligenssiä” vastaan, että itse asiassa se *sotii demokraatteja vastaan*, eristyy demokraateista tykkäänään.

„Vehin”, Gredeskulin ja „Retshin” yhtenäisyyttä on korostettava erikoisesti nyt, vaalien aikana, kun kadetit koettavat kaikin mokomin hämätä ja peitellä kaikkia politiikan todella tärkeitä ja perusluontoisia periaatteellisia kysymyksiä pelaamalla demokratismia. Eräänä demokraattien päivänpolttavana käytännöllisenä tehtävänä on herättää nämä kysymykset vaalikokouksissa, selittää mahdollisimman laajalle yleisöjoukolle herrojen Shtshepetevien ja kaikkien vehiläisten puheiden sisältö ja merkitys, paljastaa „Retshin” ja Miljukovien vilpillisyys, kun nämä yrittävät poistaa itseltään vastuun „Russkaja Mysl” julkaisusta, vaikka kadettipuolueen jäsenet kirjoittavat siihen.

Vehiläisten kanssa „väittelemisen”, herrojen Gredeskulien, Miljukovien y.m. „polemiikki” heitä vastaan on vain silmäin lumetta, vain koko kadettipuolueen ja „Vehin” keskinäisen syvän periaatteellisen myötämielisyyden ulkokuultaista peittelyä. Voidaanko tosiaankin „väittää” esittämämme sitaatin perusajatuksia vastaan? Voidaanko jäädä samaan puolueeseen tuollaisia katsomuksia kannattavien henkilöiden kanssa olematta *täydellisesti* vastuussa siitä propagandasta, jota harjoitetaan kaikkinaisen demokratian alkeellisimmistakin periaatteista päättäväisen luopumisen puolesta?

Kysymystä hämäröittävät ne, jotka ovat suostuvaisia asettamaan sen à la * „Vehi” asettaessaan „altruismiin”

* — kuten. *Toim.*

vastakohtaksi „individualismille” y.m.s. Noiden lauselmien poliittinen merkitys on päivänselvä: se on kääntymistä demokratiaa *vastaan*, se on kääntymistä *vastavallankumoukselliseen* liberalismiin.

Ymmärrettäköön, että tuo kääntyminen ei ole sattuma, vaan porvariston luokka-aseman tulos. Tästä on vedettävä tarpeelliset poliittiset johtopäätökset selvän eron tekemiseksi demokratian ja liberalismiin välillä. Ilman näiden totuuksien tajuamista, ilman niiden laajaa levittämistä väestöjoukkoihin ei voi olla puhettakaan mistään huomattavasta edistysaskeleesta.

„*Nevskaia Zvezda*” n:ot 24 ja 25,
syyskuun 2 ja 9 p:nä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Nevskaia Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

KADETTIEN JA NOVOJEVREMJALAISTEN YHTEENLIITTYMINEN

Meillä ollaan liian usein taipuvaisia pitämään vaalikampanjaa taisteluna valtakirjoista, s.o. Duuman edustajanpaikoista.

Valveutuneille työläisille tämä kampanja on ennen kaikkea ja eniten juuri taistelua periaatteista, s.o. tärkeimmistä katsomuksista, poliittisista vakaumuksista. Tällainen taistelu, jota käydään joukkojen nähden ja joka vetää joukkoja politiikkaan, on edustusjärjestelmän tärkeimpiä etuisuuksia.

Vastaukseksi siihen, että me olemme nostaneet esiin periaatteelliset kysymykset liberalismista ja demokratismistä, „rauhan”-politiikasta ja luokkataistelupolitiikasta, kadettimme välttelevät polemiikkaa asian olemuksesta ja vain sähisevät oikealle sekä vasemmalle siitä, että me muka „syömme kadetteja”.

Ja kuitenkin sellaiset tosiasiat, jotka osoittavat kadettien ja novojevremjalaisten liikuttavaa periaatteellista yhtenäisyyttä Venäjän elämän tärkeimpien kysymysten arvioinnissa, ovat silmäänpiستäviä.

On ilmestynyt „Russkaja Myslin” 8. nide. Tuota julkaisua toimittaa kadetti Struve, ja siihen kirjoittavat kadetit Izgojev, Severjanin, Galitsh ja monet muut.

Hra A. Shtshepetev on julkaissut siinä otsikolla „Venäläiset Pariisissa” ruokottoman mustasotnialaisen herjauskirjoituksen vallankumousta ja vallankumouksellisia vastaan. „Novoje Vremja” yhtyy *heti* „Russkaja Myslin” aloittamaan veisuun, sitceeraa siitä koko joukon „kukkasia”

ja riemusta pakahtumaisillaan huudahtaa: „Ajatelkaahan toki, että nuo viheliäiset ihmiskunnan edustajat (s.o. val-lankumoukselliset „Russkaja Myslin” kuvaamina) ovat pyrkineet näyttelemään Venäjän elämän uudistajain osaa”.

Mitä sanonee meille virallisen kadettilainen „Retsh”? — että tuo „ei koske” vaaleja, t.s. taistelua edustajanpai-koista? — tai että se „ei ole vastuussa” „Russkaja Myslistä”, t.s. puolue ei ole vastuussa jäsenistään, joille *yksikään* kadettikonferenssi ei ole kertaakaan lausunut edes pahek-sumistaan!

Kieräilköön ja luikerrelkoon „Retsh”, kohautelkoot periaatteettomat ja selkärangattomat henkilöt olkapäitään sen johdosta, että me „syömme kadetteja”, mutta me emme väsy puhumaan Venäjän kansalaisille: syventykää kadettien *periaatteisiin* älkääkää pysytelkö häpeällisen välinpitämättö-minä, kun „perustuslailliset demokraatit” mustaavat demo-kratiaa.

Tässä tosin vain muutamia, mutta kaikkein räikeimpiä ja samalla periaatteellisia eikä juoruavia kohtia musta-sotnialaiskadetin hra Shtshepetevin artikkelista:

„Tähän asti, varsinkin vallankumoukseen osallisissa piireissä, humanistiset” (s.o. ihmisystävälliset) „ja altruisti-set” (pyyteettömät, sellaiset, jotka eivät rajoitu huolenpi-toon omasta selkänahasta) „tunteet ovat *aivan liiksi* tukahduttaneet henkilöllisyyden vaatimuksia, useinkin koko maamme yleisen edistyksen ja kulttuurikehityksen vahin-goksi. „Yhteiskunnallisen hyödyn” ja „koko kansan hyvän” tavoittelu” (ironiset lainausmerkit ovat „Russkaja Myslin”) „on aivan liiksi pakottanut unohtamaan itsensä, omat henkilökohtaiset tarpeet ja vaatimukset... Ja seurauksena on ainainen kaksinaisuus, ainainen elämänsä erheellisyys-ten ja jopa „syntisyydenkin” tuntu, alituinen pyrkimys uhraamaan itsensä, *menemään köyhien ja osattomien avuksi*, vihdoin menemään „sörtuvien leiriin” — se on tosi-asia, joka kuvastuu niin täydellisesti ja räikeästi kirjalli-suudestamme” („Russkaja Mysl” № 8, ss. 152—153).

Millaista ylenkatsetta ansaitseekaan puolue, joka on olevinaan demokraattinen, mutta sietää riveissään noita herroja, jotka mustaavat *koko demokratian* aakkoselli-simpia, alkeellisimpia väittämiä, vakaumuksia, periaat-teita.

Liberaalinen porvaristo on ruvennut vihaamaan demokratiaa — sen todisti „Vehi” kirjanen, sitä todistaa „Russkaja Mysl” joka kuukausi, sen ovat Karaulovit ja Gredeskulit todistaneet.

Liberaalit itse tekevät kynnystä itsensä ja demokraattien välille.

„Pravda” № 109,
syyskuun 5 pnä 1912
Allekirjottus: I. V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

N. S. POLJANSKIN KIRJEEN JOHDOSTA

„Pravdan” tässä numerossa julkaistussa N. S. Poljanskin kirjeessä maalta on herätetty hyvin mielenkiintoinen kysymys. Olisi toivottavaa, että talonpojat itse lausuisivat useammin mielipiteitään tästä kysymyksestä.

Omasta puolestamme pidämme tarpeellisena sanoa seuraavaa.

N. S. Poljanski on aivan oikeassa, että vain „joutava tyhjäntoimittaja” saattaa luulla kunnankokousta tomppelien kokoukseksi. Vain talonpojat *itse* voivat ratkaista, mikä maankäytön ja maanhallinnan muoto on milläkin paikkakunnalla sopivampi. Kaikkinainen lain tai viranomaisten puuttuminen talonpoikien vapaaseen maasta määräämiseen on maaorjuuden jäte. Sellaisesta puuttumisesta ei voi koitua muuta kuin vahinkoa asialle, ei muuta kuin nöyryytystä ja loukkauksia talonpojalle.

„Pravdan” 38. numerossa julkaistussa kirjeessään talonpoikaistyöläinen todisti mainiosti, millaista tolkutonta vitkutusta sellainen puuttuminen aiheuttaa.

Katsokaamme nyt, kuinka kymmenien miljoonien ihmisten, jotka ikänsä uurastavat ja ovat ikänsä riiston alaisia, pitäisi suhtautua kysymykseen: huuttori vaiko kyläyhteisö?

Näiden ihmisten ei tarvitse lainkaan ajatella sitä, kummanko valitsisivat, huuttorin vaiko kyläyhteisön. Heidän on ajateltava, kuka heitä riistää, miten voitaisiin lieventää tuota riistoa ja hävittää se.

Esimerkiksi Euroopan-Venäjällä 30.000 rikkaimmalla tilanherralla on 70.000.000 desjatiinaa maata ja saman verran maata on 10.000.000 köyhimmällä talonpojalla. Asuvatpa nämä talonpojat huuttoreilla tai kyläyhteisöissä, siitä

heidän kurja elämänsä ei muutu hitustakaan. Jos minulla on seitsemän desjatiinaa huonoa maata koko perheelle, mutta tilanherralla vieressä on 2.000 desjatiinaa oivallisia maita, niin olipa sitten huuttori tai yhteisö,— kuitenkin käy miltei samoin kuin maaorjuuden aikana.

Nälkäisen ihmisen silmiä sokaistaan jaaritteluilla: huuttori vai yhteisö, ryynipiirakka vai kaalipiirakka. Mutta mehän syömme savikkaa, asumme suolla tai hiekkaniemellä ja käymme veropäivätöissä maksuksi juottopaikasta, laitumesta ja kyntömaasta.

Huuttorien avulla tahdotaan luoda „pikku tilanherroja”— suurten tilanherrojen suojaksi. Mutta miljoonat ja kymmenet miljoonat talonpojat joutuvat siitä vain vieläkin suurempaan nälänhätään.

Länsi-Euroopassa maatalous on kehittynyt todella nopeasti ja menestyksellisesti *vain siellä*, missä kaikkinaiset maaorjuussorron jätteet on hävitetty loppuun saakka.

Todella vapaissa maissa, missä maanviljelys on hyvällä kannalla, on jäljellä vain yksi talonpoikaa ja työläistä painava voima — pääoman voima. Tuota voimaa vastaan voi auttaa vain yksi keino: palkkatyöläisten ja taloudelliseen häviöön joutuneiden talonpoikien vapaa liitto. Sellaisista liitoista kasvaa uusi yhteiskuntajärjestelmä, kun viljellyt maat, näppärät koneet, höyry ja sähkö tulevat palvelemaan työtätekevien oman elämän parantamista eikä miljoonamiesten piskuisen ryhmän rikastumista.

„Pravda” № 118,
syyskuun 15 pnä 1912
Allekirjoitus: F. r.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

POLIITTISESTA LINJASTA

„Nevskaja Zvezdalla” ja „Pravdalla” on epäilemättä omat täysin vakiintuneet kasvonsa, jotka ovat tutut sekä työläisille että myös kaikille Venäjän poliittisille puolueille — niiden hyökkäysten ansiosta, joita niin mustasotniaiset ja lokakuulaiset („Rossija”, „Novoje Vremja”, „Golos Moskvj” j.n.e.) kuin liberaalitkin („Retsh”, „Zaprosy Zhizni” y.m.) ovat tehneet „Pravdaa” ja „Nevskaja Zvezdaa” vastaan.

Mainittujen lehtien noudattaman poliittisen linjan arviointi on erikoisen mielenkiintoista vaalikampanjan kannalta, sillä sellaista arviota annettaessa tulevat ehdottomasti tarkastetuksi katsomukset tärkeimpien periaatteellisten kysymysten kohdalta. Senpä vuoksi aiommekin tarkastella „Nevski Golosin” 9. numerossa julkaistua N. Nikolinin kirjoitusta „Pravda” ja „Nevskaja Zvezda” lehtien linjasta. Tuossa kirjoituksessa, kuten lukija näkee, on melko paljon erittäin kiukkuisia sanoja, mutta ne voidaan (ja täytyy) sivuuttaa huomiotta, koska kirjoittaja on yrittänyt kajota tärkeiden kysymysten ytimeen.

„Minun täytyy myöntää”, kirjoittaa N. Nikolin, „että monessa suhteessa „Pravda” täyttää melko tyydyttävästi Venäjän proletariaatin toivomusten, tarpeiden, vaatimusten ja intressien ilmentäjän tehtävää. Valitettavasti se vähentää huomattavasti tuon hyödyllisen työnsä arvoa aivan mahdottomalla, hyvin vähän totuutta muistuttavalla ja seurauksiltaan äärettömän vahingollisella poliittisten tosilojen kuvaamisella”.

Jätämme kiukkuiset sanat syrjään ja otamme pääasian: poliittisten tosilojen kuvaamisen. Tuon suoran, todella perusteellisen kysymyksenasettelun vuoksi annamme

mielellämme anteeksi kirjoittajalle hänen ärtymyksensä. Väitelkäämme itse asiasta. Käytännöllisen toiminnan alalla ei todellakaan voida ottaa askeltakaan, ellei ole varmoja katsomuksia siitä, *millaiset ovat* meidän „poliittiset tosio-
lomme”.

Asetettuaan kysymyksen suoraan N. Nikolin antaa siihen tällaisen vastauksen:

„Seuraten tässä tapauksessa „Nevskaja Zvezdan” esimerkkiä „Pravda” koettaa saada lukijansa uskomaan, että työväenluokan on rakennettava uutta Venäjää liberaaleista piittaamatta. Se kuulostaa tietysti ylväältä, muttei sisällä mitään muuta kuin pötyä. Uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* (alleiviivannut N. Nikolin itse) erilaisten intressien taistelun monimutkaisessa prosessissa, eikä työväenluokan tehtävänä ole hautoa mahdottomia suunnitelmia uuden Venäjän rakentamisesta *toisia varten ja kaikista noista toisista piittaamatta*, vaan sen tehtävänä on luoda tämän viimemainitun puitteissa mahdollisimman suotuisat olot oman kehityksensä jatkumiseksi edelleen”.

Tässäkin annamme auliisti anteeksi kirjoittajalle hänen „sappensa”, hänen äärimmäisen ärtymyksensä, koska hän koettaa ottaa härkää sarvista. N. Nikolin on avomielisemmin, vilpittömämmin ja harkitummin kuin monet muut likvidaattorit kajonnut tässä erääseen syvien erimielisyyksiemme syvimmistä lähteistä.

...,Uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu...* prosessissa”... kukapa ei tuntisi tuossa oivallisessa järkeilyssä koko likvidaattorilaisen (ja laajemminkin: koko opportunistisen) musiikin tärkeintä ja ainaista perussäveltä?

Eritelkäämme tuo järkeily huolellisesti.

Jos uusi Venäjä rakentuu erilaisten intressien taistelun prosessissa, niin se merkitsee sitä, että *luokat*, joilla on *erilaiset* intressit, *rakentavat* uutta Venäjää eri tavoin. Se on päivänselvää. Mitä järkeä on N. Nikolinin *vastaväitteessä*: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* j.n.e.”?

Ei kerrassaan mitään järkeä. Alkeellisimmankin logiikan näkökannalta se on järjettömyyttä.

Mutta tuossa järjettömyydessä on *oma logiikkansa*, opportunistin logiikka, opportunistin, joka luisuu väistämättömästi eikä sattumalta Nikolinin virheiden tapasiin virheisiin yrittäessään puolustaa kantaansa „marxilaisesti”. Juuri tuota „opportunistin logiikkaa” sietääkin pysähtyä tarkastelemaan.

Ken sanoo: uutta Venäjää *rakentavat* ne ja ne luokat, hän seisoo niin vankasti marxilaisuuden maaperällä, että eivät N. Nikolinin kiukkuiset sanat eivätkä edes... edes „yhdistävät likvidaattori”-konferenssitkaan eivätkä mitkään heidän sana-„jylinänsä” saa häntä horjumaan.

Ken sanoo: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* j.n.e.”, hän luisuu luokkataistelun objektiivisuudesta (s.o. marxilaisuudesta) tosiolojen porvarillisen puolustelun „objektiivisuuteen”. Juuri siitä on lähtöisin N. Nikolinin syntiinlankeemus — marxilaisuudesta opportunistiin (jonka hän on tehnyt huomaamattaan).

Jos sanon: uusi Venäjä *täytyy* rakentaa *niin ja niin*, sanokaamme, totuuden, oikeudenmukaisuuden, työhön perustuvan tasasuhtaisuuden y.m.s. kannalta, niin se on subjektivismia, joka vie minut tuulentupien maille. Todellisuudessa uuden Venäjän rakentamisen määrää luokkien taistelu eivätkä minun parhaat toivomukseni. Vain silloin minun ihanteeni uuden Venäjän rakentamisesta eivät ole kuvitelmallisia, kun ne ilmentävät todella olemassa olevan luokan etuja, luokan, jota elämänehdot pakottavat toimimaan tiettyyn suuntaan. Asettuessani tälle luokkataistelun objektiivisuuden kannalle minä en lainkaan puolusta olevia oloja, vaan päinvastoin osoitan *itsessään* noissa tosioloissa niiden muuttamisen syvimmät (joskin ensi silmäyksellä ehkä näkymättömät) lähteet ja voimat.

Jos taas sanon: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* intressien taistelussa”, niin heitän heti *niiden ja niiden* luokkien taistelun selkeän kuvan yli vissinlaisen hunnun, teen myönnytyksen niille, jotka näkevät vain pinnalla olevat hallitsevien luokkien, s.o. varsinkin porvariston, toiminnot. Tahtomattanikin luisun puolustelemaan porvaristoa, luokkataistelun objektiivisuuden asemesta otan kriteerikseni huomattavimman tahi väliaikaisesti menestyvän porvarillisen suuntauksen.

Selitämme tämän historian alalta otetulla esimerkillä. Uusi Saksa (XIX vuosisadan jälkipuoliskon Saksa) „rakentui” erilaisten intressien taistelun kulussa. Yksikään sivistynyt porvari ei kiistä tätä, mutta ei myöskään mene sen pitemmälle.

Mutta Marx ajatteli *uuden* Saksan rakentamisen „kriittisimpänä” aikana seuraavalla tavalla.

„Suurporvaristo”, kirjoitti Marx vuonna 1848, „joka on ollut vastavallankumouksellinen aivan alusta asti, on solminut puolustus- ja hyökkäysliiton taantumuksen kanssa, koska se pelkää kansaa, s.o. työläisiä ja demokraattista porvaristoa”. „Ranskan porvaristo vuonna 1789 ei hetkeksiäkään hylännyt liittolaisiaan, talonpoikia. Se tiesi, että sen herruuden perustana oli feodalismien hävittäminen maaseudulla, vapaan maata omistavan talonpoikaisluokan luominen. Vuoden 1848 saksalainen porvaristo ilman oman tunnontuskia pettää talonpojat, luonnollisimmat liittolaisensa, jotka ovat sen kanssa samaa lihaa ja joita ilman se on voimaton aatelista vastaan. Feodaalisten oikeuksien säilyminen... Sellainen on vuoden 1848 Saksan vallankumouksen tulos. Vuori synnytti hiiren”⁸¹.

Marxilla nähdään heti kuin elävinä ne luokat, jotka *rakensivat* uutta Saksaa.

Porvarillinen tiedemies, joka „objektivismiin” nimessä puolustaa olevia oloja, sanoo: Bismarck voitti Marxin, Bismarck otti huomioon, miten „uusi Saksa *rakentui* erilaisen intressien välisen taistelun monimutkaisessa prosessissa”. Mutta Marx „hautoi mahdollottomia suunnitelmia” suursaksalaisen demokraattisen tasavallan rakentamisesta liberaaleista piittaamatta, työläisten ja demokraattisen porvariston (joka ei mene liittoihin taantumuksen kanssa) voimin.

Juuri sitä vatvovat porvarilliset tiedemiehet tuhannella tavalla. Tarkastellen tätä kysymystä pelkästään teoreettisesti kysymme itseltämme: mikä on heidän virheensä? Luokkataistelun peitteleminen ja hämääminen. Se, että he (käyttäen apuna muka syvämielteistä sanontaa: Saksa *rakentui*... prosessissa j.n.e.) hämäävät sen totuuden, että bismarckilaisen Saksan rakensi porvaristo, joka tekemiensä „kavallusten ja petosten” vuoksi oli tullut „voimattomaksi taistelemaan aatelista vastaan”.

Marxille taas luokkataistelun objektiivisuus teki mahdolliseksi ymmärtää *poliittiset tosiolot* sata kertaa syvällisemmin ja tarkemmin, lainkaan puolustamatta niitä, vaan päinvastoin osoittaen ja merkiten niissä juuri ne luokat, jotka *rakensivat* demokraattista Saksaa, jotka kykenivät tulemaan demokratismin ja sosialismin suojamuuriksi tapahtumien sellaisessakin käänteessä, joka oli erittäin otollinen Bismarckille.

Marx ymmärsi poliittiset tosiolot niin oikein ja niin syvästi, että vuonna 1848 hän puoli vuosisataa eteenpäin arvosti bismarckilaisen Saksan *olemuksen*: se oli „aatelista vastaan voimattoman” porvariston Saksa. Vaaleissa vuonna 1912, 64 vuoden kuluttua Marxin antaman arvion jälkeen, liberaalien käyttäytyminen on muodostunut sen täydelliseksi vahvistukseksi.

Käydessään armotonta, ennenkuulumattoman ankaraa ja liberaalien yleistä ulvontaa aiheuttavaa (suokaa anteeksi räikeä sanontani, rakas Nikolin!) taistelua liberaaleja vastaan vuodesta 1848 asti Marx ja marxilaiset eivät lainkaan olleet „tuulentupien” miehiä puolustaessaan suursaksalaisen demokraattisen valtakunnan „suunnitelmaa”.

Päinvastoin, puolustamalla tuota „suunnitelmaa”, propagoimalla sitä järkähtämättömästi, ruoskimalla sille uskottomia liberaaleja ja demokraatteja Marx ja marxilaiset kasvattivat nimenomaan sitä luokkaa, jossa ovat „uuden Saksan” *clinkykyiset* voimat ja joka — Marxin johdonmukaisen ja rajattoman uskollisen ja päättäväisen propagoinnin ansiosta — seisoo nyt täysissä aseissa, valmiina historialliseen tehtäväänsä: ei ainoastaan bismarckilaisen porvariston, vaan yleensä kaiken porvariston haudankai-vajaksi.

* * *

Saksan historiasta otettu esimerkki osoittaa meille *opportunistin logiikan* Nikolinin katsomuksissa; Nikolin soimaa meitä kiukkuisesti „kovasta kadettien syömisestä” *juuri sen vuoksi, ettei hän näe* sitä, kuinka hän itse luisuu liberaalisen työväenpolitiikan likvidaattoruusaatteita kohti.

Mitä enemmän Nikolin (eikä hän ole yksin!) äkäilee ja rimpuilee, sitä selittävämmiin ja perinpohjaisemmin tulemme me lehtimiesten ominaisuudessa toistamaan hänelle, että meidän taistelumme kadetteja ja likvidaattoreita vastaan juontuu sellaisista näkökohdista, jotka on syvästi harkittu ja enemmän kuin viiden (ja totta puhuaksemme enemmän kuin kymmenen) vuoden kuluessa vahvistettu monta kertaa kaikkien marxilaisten virallisissa päätöksissä. N. Nikolinin — kuten hänen puolustamiensa likvidaattorienkin — onnettomuus on siinä, että he eivät voi asettaa noiden aikoja sitten tehtyjen, lukuisien, täsmällisten,

virallisten taktiikkaa koskevien päätösten vastapainoksi *mitään* edes likipitäen muotoiltua, määrättyä, selvää.

Se, että „työläisten on rakennettava uutta Venäjää liberaaleista piittaamatta”, ei ole suinkaan „ylpeä” fraasi. N. Nikolin tietää mainiosti, että tuo ajatus on lausuttu useissa taktiikkaa koskevissa päätöksissä, jotka ovat saaneet marxilaisten enemmistön tunnustuksen. Oikeastaan se on tavallista Venäjän poliittisen kokemuksen *yleistämistä* vaikkapa viime vuosikymmenen ajalta. Se että viimeksi kuluneiden 10 vuoden aikana Venäjän työväenluokka on *rakentanut* uutta Venäjää „liberaaleista piittaamatta”, on kaikkein kiistattomin historiallinen tosiasia. Sellaisen „rakentamisen” hyväksi tehty työ ei häviä jäljettömiin *milloinkaan*, olivatpa venäläisten Bismarckiksi pyrkijäin tilapäiset „menestykset” minkälaisia tahansa.

Venäläinen opportunisti, epämääräinen, epäselvä, kääremäinen, kuten muidenkin maiden opportunisti, ei pysty ilmaisemaan katsomuksiaan määritetysti ja selvästi, sanomaan virallisesti, että työväenluokan *ei* pidä rakentaa uutta Venäjää liberaaleista piittaamatta, vaan sen on tehtävä sitä ja sitä. Opportunisti ei olisi opportunistia, jos se pystyisi antamaan selviä ja suoria vastauksia. Mutta tyytymättömyytensä työläisten politiikkaan, kallistumisensa porvariston puoleen opportunisti ilmaisee fraasilla: „uutta Venäjää ei rakenna kukaan, se *rakentuu* intressien taistelun prosessissa”.

Ja siitä, mikä *rakentuu*, kaikkein parhaiten näkyy, parhaiten pistää silmään, eniten saa osakseen hetken menestystä ja „väkijoukon” ihastusta se aateliston ja porvariston „rakennustyö”, jota liberaalit *parantelevat*. „Ei kannata penkoa, mitkä luokat mitenkään rakentavat, se on joutavuutta; on otettava se, mitä *rakentuu*”,— siinä Nikolinin järkeilyn todellinen merkitys, siinä varsinainen „opportunistin logiikka”.

Se juuri onkin luokkataistelun unohtamista. Se juuri onkin liberaalisen työväenpolitiikan periaatteellinen pohja. Juuri sellaisella „logiikalla” työväenluokka saatetaan oikeiden, johdonmukaisten, uhrautuvaisten demokraattisten joukkojen hegemonin, s.o. johtajan asemasta liberaalien sekatyöläisen asemaan.

Tästä seuraa se meille venäläisille hyvin tuttu tosiasia, että *sanoissa* opportunistit tunnustavat proletariaatinkin

puolueen „itsenäisen” linjan, ja sen tunnustaa tietysti Nikolinkin. Käytännössä hän sen sijaan puolustaa nimenomaan epäitsenäistä linjaa, liberaalisen työväenpolitiikan linjaa.

Nikolin selittää ja osoittaa meille, kuinka vähän merkitystä on työväenluokan itsenäisyyden julistamisella. Onhan se julistettu likvidaattorien ryhmäohjelmassakin, joka tiedotettiin „Nevski Golosin” 8. numerossa, ja on sen Nikolin itsekin julistanut, mutta siinä samassa, aivan samaan aikaan, kun hän julistaa „itsenäisyyttä”, hän saarnaa epäitsenäistä politiikkaa.

Luopuen siitä, että työväenluokka noudattaisi nykyisessä politiikassa, demokratismiin kaikissa kysymyksissä omaa linjaansa (eli, mikä on samaa, „rakentaisi uutta Venäjää”) liberaaleista piittaamatta, Nikolin tosiasiallisesti kehottaa työväenluokkaa laahustamaan liberaalien hännässä.

Siinä on asian ydin. Sitä on „opportunistimin logiikka”. Mutta sellaiset järkeilyt, että työväenluokkaa ei pidä „eristää”, että „taistelua poliittisen vapauden puolesta ei pidä säilyttää työläisten hartioille”, että „voimat on koordinoitava eikä pirstottava” j.n.e., sehän on kaikki vain pelkkää julistelua. Itse asiassa se kaikki on yhtä ja samaa eri tavoin kuvailtuna ja eri sanamuodossa: älkää eristäytykö (liberaaleista), „koordinoikaa voimanne” (liberaalien politiikan mukaan), tunnustakaa liberaalinen politiikka todelliseksi taisteluksi poliittisen vapauden puolesta eikä Purishkevitchien kanssa sopimisen puolesta j.n.e. j.n.e.

Emme pysähtyneet tarkastelemaan tuota julistelua, sillä jos tahdotaan väitellä itse asiasta, niin on otettava käsille erimielisyyden todelliset lähtökohdat, sen juuret eikä pohjaltaan väärän linjan koristeellisia julistuksia.

„Nevskaja Zvezda” № 26,
syyskuun 16 pnä 1912
Allekirjoitus: M. M.

Julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

AMERIKAN TYÖVÄEN SAAVUTUKSIA

Eurooppaan viimeksi saadussa amerikkalaisen „Vetoimus Järkeen” nimisen työväen viikkolehden numerossa kerrotaan, että tuon lehden levikki on noussut 984.000 kappaleeseen. Paikkakunnilta saaduista kirjeistä ja vaatimuksista, kirjoittaa toimitus (№ 875 syyskuun 7 pnä uutta lukua), voidaan epäilemättä päätellä, että lähiviikkoina ylitämme miljoonan.

Tämä luku — miljoona kappaletta sosialistista lehteä, jota Amerikan tuomioistuimet julkeasti jahtaavat ja vainoavat ja joka vainojen tuleessa kasvaa ja vankistuu,— osoittaa havainnollisemmin kuin pitkät järkeilyt, millainen mullistus lähenee Amerikassa.

Liehittelijälehti, nahkansamyneiden tuhartajien äänenkannattaja „Novoje Vremja” kirjoitti äskettäin Amerikassa vallitsevasta „rahan voimasta” kertoillen vahingoniloisesti tosiasioita siitä, kuinka hirveän lahjottavia ovat Taft, Roosevelt ja Wilson, *kaikki* porvarillisten puolueiden ehdokkaat tasavallan presidentin virkaan. Siinä näette vapaan, demokraattisen tasavallan, sähisi venäläinen lahjottu sanomalehti.

Valveutuneet työläiset vastaavat siihen tyynesti ja ylväästi: laajan demokratian merkityksen suhteen emme erehdy vähääkään. Ei mikään demokratia koko maailmassa poista luokkataistelua eikä rahan kaikkivaltaa. Demokratian merkitys ja hyödyllisyys ei ole lainkaan siinä. Demokratian merkitys on siinä, että se tekee luokkataistelun laajaksi, avoimeksi, tietoiseksi. Eikä tämä ole mikään arvelu, ei mikään toivomus, vaan tosiasia.

Kun Saksassa sosialidemokraattisen puolueen jäsenluku on noussut 970.000 henkeen, kun Amerikassa sosialistisen viikkolehden levikki on noussut 984.000 kappaleeseen, niin jokaisen, jolla on silmät nähdäkseen, täytyy myöntää: yksinään proletaari on voimaton; proletaariset miljoonat ovat kaikkivoipia.

„Pravda” № 120,
syyskuun 18 pnä 1912
Allekirjoitus: M. N.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

ITALIAN JA TURKIN SODAN LOPPU

Kuten sähkösanomista tiedetään, Italian ja Turkin valtuusmiehet ovat allekirjoittaneet rauhan ennakkoehdot.

Italia on „voittanut”. Vuosi sitten se hyökkäsi ryöstämään turkkilaisia alueita Afrikassa, ja tästäpuolin Tripolitania tulee kuulumaan Italialle. Ei ole pahitteeksi luoda silmäys tuohon tyypilliseen XX vuosisadan „sivistys”-valtion siirtomaasotaan.

Mikä oli sodan aiheuttajana? Italian rahaporhojen ja kapitalistien voitonhimo; ne tarvitsevat uusia markkinoita, tarvitsevat italialaisen imperialismin menestyksiä.

Mitä tuo sota oli? Täydelliseksi kehitettyä, sivilisoitua ihmisteurastusta, arabialaisten surmaamista „uusimmilla” välineillä.

Arabialaiset tekivät vimmatusti vastarintaa. Kun italialaiset amiraalit sodan alussa laskivat varomattomasti maihin 1.200 matruusia, niin arabialaiset hyökkäsivät heidän kimppuunsa ja surmasivat lähes 600 miestä. „Rangaistukseksi” surmattiin lähes 3.000 arabialaista, hävitettiin ja tapettiin kokonaisia perheitä, surmattiin naisia ja lapsia. Italialaiset ovat sivistynyt, perustuslaillinen kansakunta.

Noin 1.000 arabialaista hirtettiin.

Italialaisten mieshukka oli yli 20 tuhatta henkeä; siinä luvussa 17.429 sairasta, 600 tietymättömiin kadonnutta ja 1.405 surmansa saanutta.

Italialaisille tuo sota tuli maksamaan yli 800 miljoonaa liiraa, s.o. yli 320 miljoonaa ruplaa. Sodan seurauksena ovat kauhea työttömyys ja teollisuuden lamaannus.

Arabialaisia on surmattu noin 14.800. „Rauhasta” huolimatta sota tulee vielä todellisuudessa jatkumaan, sillä

Afrikan sisämaassa, kaukana rannikosta arabialaiset heimot eivät alistu. Niitä tullaan vielä kauan „sivistämään” pistimillä, kuulilla, nuoralla, tulella ja raiskaamalla naisia.

Italia ei ole tietenkään parempi eikä huonompi kuin muut kapitalistiset maat. Kaikkia niitä yhtäläisesti hallitsee porvaristo, joka ei kaihda mitään teurastusta, kun on kysymyksessä uusi voitonlähde.

„Pravda” № 129,
syyskuun 28 pnä 1912
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

UHKAPELIÄ

„Novoje Vremja” on paljastanut täydellisesti venäläisten nationalistien suunnitelmat. Kun lukee tuota mainituissa piireissä ja samoin lokakuulaistenkin keskuudessa „vaikutusvaltaista” lehteä, niin käy silmännähtäväksi niiden tiukasti noudattama suunnitelma Turkin ryöväämisestä.

Kuten tavallisesti, shovinismin ja vieraiden alueiden anastamisen politiikkaa harjoitetaan ennen kaikkea yllyttämällä väkeä Itävaltaa vastaan. „Balkanin kansat”, kirjoittaa „Novoje Vremja”, „ovat sonnustautuneet pyhään taisteluun riippumattomuutensa puolesta. Itävaltalainen diplomaatti vaanii sellaista hetkeä, jolloin käy mahdolliseksi ryövätä niitä”.

Itävalta on siepannut itselleen palasen (Bosnian ja Hertsegovinan), Italia on siepannut palasen (Tripolitanian), nyt on meidän vuoromme saalistaa — selaista on „Novoje Vremjan” politiikka. „Pyhä taistelu riippumattomuuden puolesta” on vain korulause yksinkertaisten ihmisten pettämiseksi, sillä meillä Venäjällä ei ole kukaan niin kovin polkenut *kaikkien* kansojen todellisen riippumattomuuden aito demokraattisia periaatteita kuin nationalistit ja lokakuulaiset.

Miksi sitten nationalistit pitävät hetkeä rosvouspolitiikalle otollisena? Sekin näkyy selvästi „Novoje Vremjasta”. Italia muka ei rupea sotimaan, Itävallan on uhkarohkeaa aloittaa sota Balkanin slaavilaisia vastaan, koska sillä itsellään on monimiljoonainen slaavilaissukuinen väestö, Saksa taas ei lähde Euroopan sotaan Turkin nujertamisen vuoksi.

Nationalistien laskelmointi on äärimmäisen avomielistä ja julkeaa. He latelevat komeita sanoja „pyhästä taiste-

lusta" kansojen „riippumattomuuden” puolesta, mutta itse mitä kylmäverisimmin leikkivät miljoonien hengellä sysäämällä kansoja verilöylyyn kauppiaiden ja teollisuudenharjoittajien piskuisen ryhmän liikevoittojen tähden.

Kolmiliitto (Saksa, Itävalta, Italia) on nyt heikentynyt, koska Italia on kuluttanut 800 miljoonaa frangia sotaan turkkilaisia vastaan eivätkä Italian ja Itävallan „intressit” Balkanilla käy yhteen. Italia tahtoo siepata itselleen vielä palasen, Albanian, mutta Itävalta ei sallisi sitä. Perustaen laskelmansa siihen meidän nationalistimme pelaavat hurjaa uhkapeliä luottaen kolmisopimukseen kuuluvien kahden suurvallan (Englannin ja Ranskan) voimaan ja rikkauteen sekä siihen, että „Eurooppa” ei halua yleistä sotaa salmien takia tahi sen vuoksi, että „meidän” alueitamme „pyöristäisiin” Aasianpuoleisen Turkin kustannuksella.

Palkkaorjuuden yhteiskunnassa jokainen kauppias, jokainen isäntä pelaa uhkapeliä: „joko joudun häviöön tai rikastun ja saatan toisia häviöön”. Joka vuosi vararikoutuu satoja kapitalisteja ja joutuu häviöön miljoonia talonpoikia, kotiteollisuudenharjoittajia ja käsityöläisiä. Kapitalistiset valtiot pelaavat samanlaista uhkapeliä, ne pelaavat niiden miljoonien verellä, joita lähetetään milloin missäkin verilöylyyn vieraiden alueiden anastamista ja heikkojen naapurien ryöväämistä varten.

„Pravda” № 134,
lokakuun 4 pnä 1912

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

PAPISTO VAALEISSA JA VAALIT PAPISTON KERA

Sanomalehtitietojen mukaan on pientilallisten ja kirkkoherrojen edustajakokouksissa Euroopan-Venäjän 46 läänissä valittu 7.990 valtuusmiestä, joista 6.516 pappia. Viimemainitut käsittävät 82%.

Täydelliset yhteenvedot 50 läänistä eivät voi sanottavasti muuttaa tätä johtopäätöstä.

Tarkastelkaamme tällaisten vaalien merkitystä.

Pientilallisten ja seurakuntien puolesta valitaan lain mukaan yksi valtuutettu jokaista maanomistajain edustajakokoukseen osallistumiseksi säädettyä *täyttä vaalisensusta kohti*. Valtuutettujen lukumäärän täytyy siis olla tietyssä suhteessa valitsijain omistaman maan määrään.

Vuoden 1905 tilaston mukaan meillä on Euroopan-Venäjän 50 läänistä tällaiset tiedot:

Kirkkojen maita.....	1,9 milj. desjatiinaa
Maita pappismiesten yksityisomaisuutena.....	0,3 " "
<hr/>	
<i>Yhteensä papistolla.....</i>	2,2 milj. desjatiinaa
Maita porvariston yksityisomaisuutena.....	3,7 " "
" talonpoikien.....	13,2 " "
" muiden.....	2,2 " "
<hr/>	
<i>Yhteensä „maallikkojen“ pienmaanomistusta.....</i>	19,1 milj. desjatiinaa

Pienmaanomistus lienee tässä huomioitu vähemmän täydellisesti kuin papiston maat. Ja kuitenkin osoittautuu, että pienmaanomistukseen kuuluvia maita on yksityisomistuksessa yhteensä 21,3 miljoonaa desjatiinaa, niistä papistolla 2,2 miljoonaa desjatiinaa, s.o. *vähän yli 1/10!* Mutta valtuus-

miehiä papisto sai valituksi enemmän kuin *kahdeksan kymmenesosa!*

Kuinka on voinut niin käydä? Hyvin yksinkertaisesti. Pientilalliset matkustavat vaaleihin ani harvoissa tapauksissa: puuttuu varoja, ja mielenkiintoakin on vähän, ja tuhannet poliisiesteet haittaavat vaalivapautta. Mutta papeille on „huomautettu”, että kaikkien on saavuttava.

Papit tulevat äänestämään hallitukselle mieluisia ehdokkaita. Sen vuoksi *jopa tilanomistajatkin* nurisevat, porvaristosta puhumattakaan. Sekä lokakuulaiset että nationalistit nurisevat. Kaikki syyttävät hallitusta siitä, että se „tekee” vaaleja. Mutta tilanherrat ja suurporvaristo tahtoivat *itse tehdä vaaleja.*

Yhteenotto tapahtuu siis toisaalta absolutismin ja toisaalta tilanherrojen ja porvarillisten mahtimiesten välillä. Hallitus halusi nojautua tilanherroihin ja porvariston ylimpiin kerroksiin; siihen perustuu, kuten tunnettua, vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän laki kokonaisuudessaan.

Osoittautui, ettei hallitus voi päästä sovintoon *edes* lokakuulaisten kanssa. *Ei onnistuttu* saamaan aikaan *edes* näitä luokkia ominaisuuksiltaan „tyydyttävää” feodaalisporvarillista monarkiaa.

Kiistämättä hallitus on tosiasiallisesti tunnustanut tuon epäonnistumisen, kun se on ryhtynyt järjestämään alamaisen, käskynalaisen papiston ominaisuudessa *omaa virkamiehistöä!*

Historiatieteessä tuota absolutismin olennaiset piirteet säilyttäneen hallituksen menettelytapaa sanotaan bonapartismiksi. Tuossa tapauksessa eivät tukena ole määrätyt luokat tahi eivät yksinomaan ne, eivät etupäässä ne, vaan keinotekoisesti valikoidut, enimmäkseen erilaisista riippuvaisista kerroksista kerätyt ainekset.

Miten sellaisen ilmiön mahdollisuus on selitettävissä „sosiologisessa” mielessä, s.o. luokkataistelun kannalta?

— Siten, että toisilleen vihamielisten tai keskenään kilvoittelevien luokkien voimat ovat joutuneet tasapainoon. Jos esimerkiksi Purishkevitshit kilvoittelevat Gutshkovien ja Rjabushinskien kanssa, niin niiden kilpailijain voimien tullessa jonkin verran tasapainoon hallitus voi saada *suurempaa* itsenäisyyttä (tietenkin visseissä, melko suppeissa puitteissa) kuin toisen noista luokista ollessa ratkaisevasti

voiton puolella. Jos taas tämä hallitus on perinnäisyyden y.m.s. vuoksi historiallisesti sidottu erikoisen „räikeisiin” absolutismin muotoihin, jos sotilasvallan ja virkavallan perinteet — tuomarien ja virkamiesten valitsemattomuuden muodossa — ovat maassa voimakkaat, niin tuon itsenäisyyden puitteet tulevat olemaan vieläkin laajemmat, sen ilmaukset vieläkin... avomielisempiä, valitsijain ja käskyn mukaan äänestävien valitsijavaltuutettujen „valikoimis”-tavat tulevat olemaan vieläkin karkeampia ja mielivalta vieläkin tuntuvampaa.

Jotain sen tapaista kokeekin nykyinen Venäjä. „Askel muuttamisessa porvarilliseksi monarkiaksi” * mutkistetaan matkimalla bonapartismin menetelmiä. Kun porvarillinen monarkia ja bonapartistinen imperiumi Ranskassa erosivat selvästi ja jyrkästi toisistaan, niin jo Saksassa Bismarck antoi näytteitä kummankin tyyppin „yhteensovittamisesta”, jolloin ilmeisesti painavampia olivat ne piirteet, joita Marx nimitti „sotilasdespotismiksi” ⁸² — bonapartismista puhumattakaan.

Sanotaan, että ruutana paistuu mielellään hapankermassa. Ei ole tietoa siitä, „paistuuko” poroporvari mieluummin porvarillisessa monarkiassa, vanhassa maa-orjuudellisessa absolutismissa, „uusimmassa” bonapartismissa vai sotilasdespotismissa vaiko vihdoinkin näiden kaikkien „menetelmien” tietynlaisessa sekoituksessa. Mutta joskin poroporvarin näkökannalta ja niin sanotun „oikeusjärjestyksen” kannalta, s.o. *puhtaasti* juridiselta, virallisen perustuslailliselta kannalta ero saattaa näyttää hyvin pieneltä, niin luokkataistelun kannalta siinä on tuntuva ero.

Poroporvarin olo ei tule siitä helpommaksi, jos hän saa tietää, ettei häntä lyödä ainoastaan vanhalla, vaan myöskin uudella tavalla. Mutta poroporvareita painavan valtakomennon *kestävyys*, tuon komennon *kehityksen* ja rappeutumisen *ehdot*, tuon valtakomennon taipumus pikaiseen... fiaskoon — kaikki tämä riippuu suuresti siitä, onko meillä edessämme enemmän tai vähemmän ilmeisiä, avoimia, kestäviä, suoranaisia tiettyjen luokkien herruuden muotoja vaiko tuon herruuden erilaisia välillisiä, epävakaita *muotoja*.

* Ks. Teokset, 15. osa, s. 343. *Toim.*

Luokkien herruus on vaikeammin poistettavissa kuin entisajan riutuneen hengen läpitunkemat, epävakaat, valikoiduilla „valitsijoilla” pönkitetyt päällysrakennuksen muodot.

Sablerin ja Makarovin suorittama koe papiston „järjestämiseksi” IV Duuman vaaleihin on jotakuinkin mielenkiintoinen jokaiselle sekä „sociologisessa” että käytännöllis-poliittisessa suhteessa.

„*Neuskaja Zvezda*” № 27,
lokakuun 5 pnä 1912

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan

HRA MILJUKOVIN „ASENNE“

Kadettipuolueen johtaja on eksynyt kolmen petäjän keskelle. Hän kirjoittelee Menshikovin mittojen mukaisia artikkeleita „kolmesta asenteesta” ja „yhdestä asenteesta”, ja mitä enemmän hän kirjoittaa, sitä selvemmäksi käy, että hän *hämmennyttää* lukijaa, *peittelee* asian ydintä ikävällä ja sisällyksettömällä jaarittelulla.

Oppinut historioitsija parka! Hänen ei auta muu kuin *teeskennellä*, ettei hän muka ymmärrä liberalismiin ja demokratian välistä eroa. Koko asian ydin on tuossa erossa, hyvät herrat! Sekä Duuman äänestyksissä yleensä että „reformeihin” suhtautumisessa, sekä budjetin puolesta äänestämisisä että „parlamentinulkopuolista taktiikkaa” koskevassa kysymyksessä ilmenee erilaisissa *muodoissa* samanlainen asian *ydin*, liberaalis-monarkistisen porvariston ja demokraattien välinen syvä ero.

Tuhannennen ensimmäisen kerran toistamme „ymmärtämättömille” herroille Miljukoveille lyhyesti, minkälainen on tuo ero.

Liberaaleilla — useiden feodaalis-absolutististen etuoikeuksien (toisen kamarin y.m.) puolustaminen. Demokraateilla — leppymätön taistelu kaikkia etuoikeuksia vastaan.

Liberaaleilla — sovinto yhteiskunnallisessa elämässä olevien menneisyyden voimien kanssa, demokraateilla — noiden voimien syrjäyttämisen taktiikka.

Liberaaleilla — joukkojen omatoimisuuden pelko, epäluottamus siihen, sen kieltäminen; demokraateilla — myöte-mielisyys, luottamus, tuon omatoimisuuden tukeminen ja kehittäminen.

Tämäkin jo riittää.

Ihanko todella hra Miljukov „ei ymmärrä” tätä eroa, joka tiedetään jopa historian oppikirjoista?

Ihanko todella hän „ei ymmärrä”, että jo kadettien *ohjelmakin* on liberaalis-monarkistisen porvariston eikä demokraattien ohjelma, että vain liberaalit (ja huonot liberaalit) saattoivat äänestää III Duumassa budjetin puolesta, saattoivat ilmoittaa olevansa lojaalinen oppositio? j.n.e.

Hra Miljukov ymmärtää tämän mainiosti ja „syöttää pajuköyttä” ollessaan unohtavinaan liberalismiin ja demokratismiin eroavuuden aakkoset.

Varmistaaksemme painetussa sanassa tuon kadettien surkean luikertelun huomautamme hra Miljukoville, että koko sosialidemokraattisessa *virallisessa* lehdistössä (lukuunottamatta tietysti likvidaattoreita, jotka annamme mielihyvin hra Miljukoville), *kaikissa* sosialidemokratian johtavien instanssien päätöslauselmissa, III Duuman sosialidemokraattien koko linjassa tapaamme aina ja vakiuisesti tuhansissa eri muodoissa sen vanhan taktiikan puolustusta, josta sosialidemokraatit ovat hra Miljukovin sanojen mukaan muka luopuneet.

Tämä on eittämätön historiallinen tosiasia, hra oppinut historioitsija!

Meidän on varmistettava painetussa sanassa se, miten syvälle kadetit ovat vajonneet, kun he yrittävät petkuttaa yleisöä noin alkeellisissa ja Venäjän poliittisten puolueiden historian varmasti toteamissa kysymyksissä.

Lopuksi pieni kysymys hra Miljukoville — tehdäksemme yhteenvedon ja kerrataksemme sanotun lyhyesti. Kun te, herrat kadetit, suostuite erottamaan Voiloshnikovin viiden istunnon ajaksi⁸³, niin menettelittekö te kuten liberaalit vai kuten demokraatit?

„Pravda” № 136,
lokakuun 6 pnrä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

PIETARIN TYÖLÄISTEN EDUSTAJA

Pääkaupungin proletariaatti lähettää yhden valituistaan mustaan tilanherrain ja pappien Duumaan. Tämä valittu mies tulee olemaan kunniakkaassa toimessa. Hänen on esiinnyttävä ja toimittava miljoonien nimessä, hänen on nostettava hulmuamaan suuri lippu, hänen on ilmennettävä katsomuksia, joita marxilaisuuden ja työväendokratian vastuunalaiset edustajat ovat virallisesti, määritellysti, täsmällisesti ilmentäneet vuosikausia.

Yhden henkilön valitseminen tähän toimeen on niin äärettömän tärkeä asia, että olisi pikkumaista, raukkamaista ja häpeällistä pelätä puhua asiasta suoraan, kiertelemättä, pelätä „loukkaavansa” jotain henkilöä, jotain kerhoa j.n.e.

Vaalin täytyy olla valveutuneiden, marxilaisten työläisten enemmistön tahdon mukainen. Se on selvää. Sitä ei kukaan tohdi kieltää *suoraan*.

Kaikille on tunnettua, että vuodesta 1908 vuoteen 1912 ovat likvidaattoruuden vastustajat ja likvidaattorit taistelleet keskenään Pietarin työväen keskuudessa sadoissa ja tuhansissa kokouksissa, väittelyissä, keskustelutilaisuuksissa, erilaisten lehtien palstoilla. On halpamaista piilottaa päänsä siiven alle, kuten typerät linnut tekevät, ja koettaa „unohtaa” tämä tosiasia.

Asiaa sotkevat ne, jotka nyt *yhden* edustajan valitsemista koskevassa kysymyksessä huutavat „yhtenäisyydestä”, he sotkevat, koska vaihtavat kysymyksen toiseen ja huudollaan *sekoittavat* asian ydintä.

Mitä tekemistä on „yhtenäisyydellä” silloin, kun täytyy valita *yksi* ja kun kaikki ovat samaa mieltä siitä, että hänen on ilmaistava valveutuneiden marxilaisten työläisten enemmistön tahtoa??

Likvidaattorit eivät rohkene sanoa suoraan haluavansa, että valituksi tulisi likvidaattori tai „puolueryhmiin kuulumaton” (s.o. horjuva),— ja peläten puolustaa katsomuksiaan *suoraan* he soluttavat niitä *petkuttamalla*, huutamalla „yhtenäisyydestä”.

Velvollisuutemme on paljastaa tuo sekasotku. Jos likvidaattorit ovat valveutuneiden työläisten keskuudessa enemmistönä, niin ei kukaan maailmassa estä heitä valitsemasta likvidaattoria. On määriteltävä mahdollisimman tarkkaan, rauhallisesti, lujamielisesti, harkitsevasti ja oikein, kenen puolella on enemmistö, piittaamatta niiden ihmisten melusta, jotka katsomustensa peittelemiseksi saarnaavat (muutamia päiviä ennen vaaleja!) „yhtenäisyyttä” *käytyään 5 vuotta taistelua*.

Työläiset eivät ole lapsia, että uskoisivat sellaista satua. Voidaan tehdä vain yksi päätös kolmesta mahdollisesta: 1) valita likvidaattori; 2) valita likvidaattoruuden vastustaja; 3) valita horjuva. Viiden vuoden kuluessa, 1908—1912, ei sosialidemokraattien keskuudessa ole ollut ketään muuta eikä ole nytkään!

Työläiset, jotka tahtovat olla aikuisia ja itsenäisiä ihmisiä, eivät saa sallia sitä, että heidän keskuudessaan olisi rikkureita politiikassa. Työväen on pakotettava kunnioittamaan ja noudattamaan valveutuneiden työläisten enemmistön tahtoa.

Työläiset tarvitsevat sellaisen edustajan, joka ilmentää enemmistön tahtoa ja tietää varmasti, *millaista* työtä hän tulee tekemään Duumassa ja Duuman ulkopuolella.

Enemmistön tahto on ilmaistu, ja Pietarin edustajan täytyy olla päättävä likvidaattoruuden vastustaja, johdonmukaisen työväendemokratian kannattaja.

„Pravda” № 144,
lokakuun 16 pnä 1912
Allekirjoitus: I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

BALKANIN KANSAT JA EUROOPPALAINEN DIPLOMATIA

Yleinen mielenkiinto on nyt kohdistunut Balkaniin. Ja sehän on ymmärrettävää. Koko itä-Euroopalle on ehkä koit-tamassa hetki, jolloin kansat itse sanovat vapaan ja ratkai-sevan sanansa. Nyt ei ole sijaa porvarillisten „suurvalto-ten” ja näiden valtojen diplomaattien pelille, jotka ovat vie-neet voiton juonittelu- ja kyttäämistieteestä ja omahyötyisen toistensa kamppaamisen taidosta.

Balkanin kansat voisivat sanoa, kuten meikäläiset maa-orjat entisaikaan sanoivat: „Pois pysy meistä pahin suru, niin herrain viha kuin myös rakkaus”⁸⁴. Sekä vihamielinen että mukamas ystävällinen Euroopan „suurvaltojen” puut-tuminen asioihin merkitsee Balkanin talonpojille ja työläi-sille vain lisää kaikenlaisia kahleita ja vapaan kehityksen esteiden lisääntymistä kapitalistisen riiston yleisiin ehtoihin.

Sen vuoksi muun muassa on taisteltava sekä virallista hallituksen „diplomatiaa” että liberaalista „diplomatiaa” vastaan. Läpeensä vilpillisiä ovat esimerkiksi „Retshin” järkeilyt, kun se äskettäin kehotti „Venäjän yhteiskunta-piirejä” (s.o. porvaristoa) painamaan mieleensä Englannin ministeristön äänenkannattajan sanat, että Eurooppa muka ei salli „huonoa hallitustapaa” Balkanilla! „Älköön meidän diplomatiamme olko toimetonna!” huutaa „Retsh”.

Kaikkein „liberaalisinkaan” porvarillinen Eurooppa ei tuo Balkanille muuta kuin mädännäisyyden ja rämettymisen tukemista, ei muuta kuin virkavaltaisia haittoja vapau-delle,— sanomme me. Nimenomaan „Eurooppa” estää Balkanin federatiivisen tasavallan pystyttämistä.

Valveutuneet työläiset Balkanilla ja kaikki balkanilaiset demokraatit perustavat toiveensa yksinomaan *joukkojen* tietoisuuden, demokratismin ja omatoimisuuden kehittämiseen eikä porvarillisten diplomaattien juonitteluun, kaunistelkootpa he itseään millä liberaalisilla korulauseilla tahansa!

„Pravda” № 144,
lokakuun 16 pnä 1912
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KETUSTA JA KANALASTA

Kysymys Balkanin sodasta ja „Euroopan” suhtautumisesta siihen on nykyajan politiikan polttavin kysymys. Kaikkien demokraattisten joukkojen yleensä ja etenkin työväenluokan on tärkeätä *ymmärtää*, mitkä luokkaedut mitään puoluetta siinä johdattavat.

Lokakuulaisten, nationalistien, puolueeseen kuulumattomien „patrioottien” politiikka „Novoje Vremjasta” „Ruskoje Slovoon” saakka on selvä ja yksinkertainen. Itävaltan vainoaminen, sotaan usuttaminen sitä vastaan, Venäjän „slaavilaisista tehtävistä” meluaminen — kaikki tämä on hyvin läpinäkyvää pyrkimystä kääntää huomio pois Venäjän sisäisistä asioista ja „siepata kappale” Turkkia. Taantumuksen tukeminen kotimaassa ja imperialistisen siirtomaarosvouksen tukeminen sen ulkopuolella — sellainen on tuon karkean „isänmaallisen” „slaavilais”-politiikan olemus.

Kadettien politiikka on hienommin ja diplomaattisemmin maalailtu, mutta itse asiassa heidän politiikkansa on *niin ikään imperialismin taantumuksellista suurvaltapolitiikkaa*. On erikoisen tärkeätä käsittää tämä, sillä liberaalit peittelevät ovelasti katsomuksiaan demokraattisilta kuulostavien korulauseiden avulla.

Katsokaa „Retsh” lehteä. Ensialussa — ennen Miljukovin ja Sazonovin „lemmenkohtausta”⁸⁵ — Sazonov sai moitteita „myöntyväisyydestä”, nationalistit saivat moitteita Konstantinopolin valtauksen „jalon aatteen” heikentämisestä. Nyt, kohtauksen jälkeen, „Retsh” on yhtä mieltä „Rossijan”

kanssa ja moittii kovasti „Novoje Vremjan” „tolkutonta intoilua”.

Entä millaista on nyt „Retshin” politiikka?

Ei pidä aloittaa ylväistä vaatimuksista, koska silloin menetämme tuen (Ranskan ja Englannin tuen) ja „päädymme lopulta siihen, että tahtomattammekin tulemme *jopa vaatimattommaksi kuin tarvitsisi olla*” (№ 278)!!

Siis „Retsh” on shovinisteja vastaan *sen vuoksi*, että nämä „lopettavat vaatimattomammin kuin tarvitsisi”. Toisin sanoen te, shovinistit, kerskailette ja saatte pitkän nenän. Mutta me kannatamme sitä, että peli voitettaisiin rauhallisesti ja hiljalleen, ranskalaisen ja englantilaisen porvariston tukieessa!

Tuki (kolmisopimuksen) „meillä pitää olla samaisten balkanilaisten holhokiemme etuja varten”, kirjoittaa „Retsh”. Huomatkaa tämä: „Retsh” *kannattaa samoin*, että Venäjä „*holhoaisi*” (suojelisi) slaavilaisia, että kettu suojelisi kanalaa, mutta se kannattaa ovelampaa suojelua!

„Kaikki se, mitä voidaan saada aikaan, on juuri tällä ainoalla polulla — eurooppalaisen diplomatian yhteistyön polulla”, julistaa „Retsh”.

Asia on selvä: kadettien politiikan ydin on samaa shovinismia ja imperialismia kuin „Novoje Vremjan”, mutta vain ovelampaa, hienompaa. „Novoje Vremja” uhkaa karkeasti ja typerästi sodalla yksinomaan Venäjän nimessä. „Retsh” uhkaa „hienosti ja diplomaattisesti” *niin ikään sodalla*, mutta kolmisopimuksen nimessä, sillä kun sanotaan, että „ei pidä olla vaatimattomampi kuin tarvitsee olla”, niin se merkitsee nimenomaan sodalla uhkaamista. „Novoje Vremja” kannattaa sitä, että *Venäjä* holhoaisi slaavilaisia ja „Retsh” kannattaa sitä, että slaavilaisten holhoojana olisi kolmisopimus, s.o. „Novoje Vremja” kannattaa yksinomaan meidän kettuumme kanalassa, mutta „Retsh” kannattaa kolmen ketun sopimusta.

Laajat joukot yleensä ja varsinkin työläiset vastustavat kaikkinaista kettujen ja susien „holhousta” slaavilaisiin nähden ja kannattavat kansojen täyttä itsemääräämisoikeutta, täyttä demokratiaa, slaavilaisten vapauttamista *kaikkinaisesta* „suurvaltojen” holhouksesta.

Liberaalit ja nationalistit kiistelevät *erilaisista keinoista*, joilla Euroopan porvaristo ryöstää ja orjuuttaa Balkanin kansoja. Vain työläiset harjoittavat todellisen demokratian politiikkaa — kannattavat vapautta ja demokratiaa kaikkialla ja loppuun saakka ja vastustavat kaikkinaista „housua”, rosvousta ja asioihin puuttumista!

„Pravda” № 146,
lokakuun 18 pnä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

HÄPEÄLLINEN PÄÄTÖSLAUSELMA

Pietarin kaupunginduuman päätöslauselma lokakuun 10 päivältä on saanut osakseen yleistä huomiota.

Päätöslauselma koskee Balkanin sotaa — maailmanpolitiikan tärkeintä tapahtumaa. Päätöslauselma on lähtöisin vaikutusvaltaisesta — porvariston keskuudessa vaikutusvaltaisesta — yhteiskunnallisesta laitoksesta. Päätöslauselman ovat hyväksyneet ilmetyt taantumusmiehet ja liberaalit yksimielisesti.

Liberaali Falborck, melkeinpä „demokraatti” (!?) ja kadetti, todisteli „tulisessa puheessa” tuollaisen päätöslauselman välttämättömyyttä ja osallistui valiokunnassa sen valmisteluun sekä äänestykseen.

Mutta tuo päätöslauselma on porvarillisen shovinismin mallinäyte, näyte porvariston halpamaisesta „vallanpitäjien” pokkuroimisesta, näyte siitä, kuinka porvaristo kannattaa sitä politiikkaa, joka tekee kansoista tykinruokaa.

„Pietari”, näin sanotaan päätöslauselmassa, joka on osoitettu sotaa käyvien Balkanin valtakuntien pääkaupungeille, „elää kuten tekin siinä toivossa, että koittaa sorrettujen kansojen riippumattoman vapauden valoisa tulevaisuus, jonka hyväksi te vuodatatte vertanne”.

Kas sellaisten korulauseiden taakse shovinismi kätkeytyy! Sorretut kansat eivät ole milloinkaan eivätkä missään saavuttaneet „vapautta” toisen kansan toista kansaa vastaan käymän *sodan* avulla. Kansojen sodat vain lisäävät kansojen sortoa. Balkanin slaavilaisen talonpojan samoin kuin turkkilaisenkin talonpojan todellinen *vapaus* voidaan turvata *vain* täydellisellä vapaudella *kunkin* maan sisällä

ja täydellisesti ja loppuun asti demokraattisten valtioiden federaatiolla.

Sekä slaavilainen että turkkilainen talonpoika Balkanilla ovat tilanherrojensa ja hallitustensa yhtäläisesti „sortamia” veljeksiä.

Se on todellista sortoa, siinä on todellinen „riippumattomuuden” ja „vapauden” este.

Taantumukselliset ja liberaaliset shovinistit, jotka ovat yhdistyneet Pietarin kaupunginduumassa avoimesti (kuten he ovat yhdistyneet peitetysti lehdistössä, sillä „Retshin” ja „Novoje Vremjan” mielipiteet tästä kysymyksestä ovat itse asiassa yhtäläisiä ja eroavat vain sävynsä ja yksityisseikkojen puolesta)— nämä shovinistit saarnaavat kansojen tekemistä tykinruoksi!

„Pravda” № 146,
lokakuun 18 pnä 1912
Allekirjottus: T.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KAKSI UTOPIAA

Utopia on kreikkalainen sana: „u” merkitsee kreikan kielessä „ei”, „topos” — paikkaa. Utopia on sellainen paikka, jota ei ole olemassa, joka on mielikuvitusta, keksintöä, satua.

Utopia politiikan alalla on sen laatuinen toivomus, jota ei voida mitenkään toteuttaa, ei nyt eikä myöhemminkään, toivomus, joka ei nojaudu yhteiskunnallisiin voimiin ja jota poliittisten voimien, luokkavoimien kasvu ja kehitys eivät tue.

Mitä vähemmän maassa on vapautta, mitä niukempaa on avoin luokkataistelu, mitä alkeellisempi on *joukkojen* valistuneisuuden taso, sitä helpommin tavallisesti poliittiset utopiat syntyvät ja sitä sitkeähenkisempiä ne ovat.

Nykyajan Venäjällä on kaksi muita sitkeähenkisempää poliittisen utopian lajia ja niiden viehättävyydellä on tietty vaikutus joukkoihin. Ne ovat liberaalinen utopia ja narodnikkilainen utopia.

Liberaalinen utopia on sitä, että muka rauhassa ja sovussa, loukkaamatta ketään, syrjäyttämättä Purishkevitshoja, ilman kärkevää, loppuun asti kehitettyä luokkataistelua voidaan saavuttaa hiukankin vakavia parannuksia Venäjällä, sen poliittisen vapauden alalla, työtätekevien kansanjoukkojen asemassa. Se on vapaan Venäjän ja Purishkevitshien välisen *rauhan* utopiaa.

Narodnikkilainen utopia on narodnikki-intelligenssin ja trudovikkitalonpoikien haaveilua siitä, että jakamalla kaikki maat uudestaan ja oikeudenmukaisesti voidaan muka *lopettaa* pääoman valta ja herruus, että voidaan lopettaa

palkkaorjuus tai että maan „oikeudenmukainen”, „tasasuh-
tainen” jako voidaan muka säilyttää pääoman herruuden
vallitessa, rahavallan vallitessa, tavaratuotannon vallitessa.

Mikä on synnyttänyt nämä utopiat? miksi ne pysyvät
kokolailla sitkeästi nykyajan Venäjällä?

Ne ovat niiden luokkien etujen synnyttämiä, jotka tais-
televat vanhoja oloja, maaorjuutta ja oikeudettomuutta
vastaan, sanalla sanoen „Purishkevitsheja vastaan”, mutta
joilla ei ole itsenäistä paikkaa tässä taistelussa. Utopia,
haaveilu, on tuon epäitsenäisyyden, tuon *heikkouden* syn-
nyttämä. Haaveileminen on *heikkojen* osana.

Liberaalinen porvaristo yleensä ja liberaalis-porvarillinen
sivistyneistö erikoisesti ei voi olla pyrkimättä vapauteen ja
laillisuuteen, sillä ilman sitä porvariston herruus ei ole
täydellistä, ei ole jakamatonta, ei ole turvattua. Mutta por-
varisto pelkää joukkojen liikehtimistä *enemmän* kuin taan-
tumusta. Siitä johtuu liberaalien hämmästyttävä, uskomaton
heikkous politiikan alalla, heidän täydellinen voimattomuus-
tensa. Siitä johtuu loppumaton sarja kaksimielisyyksiä, val-
heita, teeskentelyä, pelkurimaista viekastelua liberaalien
kaikessa politiikassa, kun heidän *on* pelattava demokratis-
mia saadakseen joukkoja puolelleen, mutta samanaikaisesti
he ovat syvästi antidemokraattisia ja vihaavat syvästi jouk-
kojen liikehtimistä, joukkojen aloitetta, joukkojen aloite-
kykyä, joukkojen tapaa „rynnäköidä taivasta vastaan”,
kuten Marx kerran sanoi eräästä Euroopassa puhjennesta
joukkoliikkeestä viime vuosisadalla ⁸⁶.

Liberalismin utopia on Venäjän poliittisessa vapauttami-
sessa esiintyvän voimattomuuden utopiaa, voitonhimoisen
rahapussin utopiaa, rahapussin, joka haluaa „rauhassa”
jakaa etuoikeudet Purishkevitskien kanssa selittäen tämän
ylevän halun Venäjän demokratian „rauhallisen” voiton
teoriaksi. Liberaalinen utopia on haave siitä, miten Purish-
kevitshit voitaisiin voittaa tuottamatta heille tappiota, miten
heidät voitaisiin lannistaa aiheuttamatta heille kipua. On
selvää, että *tämä* utopia ei ole vahingollinen vain sen
vuoksi, että se on utopia, vaan myös sen vuoksi, että se
turmelee joukkojen demokraattista tietoisuutta. Sellaiset
joukot, jotka uskovat *tuohon* utopiaan, eivät saavuta kos-
kaan vapautta; sellaiset joukot eivät ansaitse vapautta;
sellaiset joukot ovat aivan hyvin ansainneet sen, että
Purishkevitshit pitävät niitä pilkkanaan.

Narodnikkien ja trudovikkien utopia on kapitalistin ja palkkatyöläisen välissä olevan pienisännän haaveilua palkkaorjuuden hävittämisestä ilman luokkataistelua. Kun kysymys taloudellisesta vapautumisesta tulee Venäjällä yhtä läheiseksi, välittömäksi ja *päivänpolttavaksi* kysymykseksi kuin kysymys poliittisesta vapautumisesta nykyään, niin silloin narodnikkien utopia tulee olemaan *yhtä* vahingollinen kuin liberaalienkin utopia.

Mutta nykyään vielä Venäjä elää porvarillisen eikä proletaarisen uudistumisensa aikakautta; *loppuun asti* kypsytynyt kysymys ei ole kysymys proletariaatin taloudellisesta vapautuksesta, vaan kysymys poliittisesta vapaudesta, toisin sanoen (itse asiassa) kysymys täydellisestä porvarillisesta vapaudesta.

Ja tässä jälkimmäisessä kysymyksessä narodnikkien utopialla on omalaatuinen historiallinen merkitys. Ollen utopiaa siihen nähden, minkälaisia uuden maanjaon taloudellisten seurausten on oltava (ja minkälaisia ne tulevat olemaan), se on talonpoikaisjoukkojen suuren, joukkoluontoisen *demokraattisen* nousun seuralainen ja *oire*, s.o. joukkojen, jotka muodostavat väestön *enemmistön* porvarillis-maaorjuudellisella, nykyajan Venäjällä. (Puhtaasti porvarillisella Venäjällä, samoin kuin puhtaasti porvarillisessa Euroopassakaan, talonpoikaisto ei tule olemaan väestön enemmistöinä.)

Liberaalien utopia turmelee joukkojen demokraattista tietoisuutta. Narodnikkien utopia, joka turmelee joukkojen *socialistista* tietoisuutta, on joukkojen demokraattisen nousun seuralainen, oire, osittain jopa kuvastinkin.

Historian dialektiikka on sellaista, että kapitalisminvastaisena keinona narodnikit ja trudovikit ehdottavat ja ajavat läpi maksimaalisen johdonmukaista ja jyrkkää kapitalistista toimenpidettä agraarikysymyksen alalla Venäjällä. Uuden maanjaon „*tasasuhtaisuus*” on utopiaa, mutta *uutta* jakoa varten välttämätön täydellinen irtisanoutuminen kaikesta vanhasta, sekä tilanherrain maanomistuksesta että osuusmaan ja „*kruununmaan*” omistuksesta, on mitä tarpeellisin, taloudellisesti edistyksellinen ja varsinkin sellaisessa valtiossa kuin Venäjällä aivan välttämätön porvarillis-demokraattiseen suuntaan johtava toimenpide.

On muistettava Engelsin erinomaiset sanat:

„Se, mikä muodollisessa taloustieteellisessä mielessä on erheellistä, voi yleismaailmallisessa historiallisessa mielessä olla totuutta”⁸⁷.

Engels lausui tämän syvällisen ajatuksen utooppisen sosialismin johdosta: tuo sosialismi oli „erheellistä” muodollisessa taloudellisessa mielessä. Tuo sosialismi oli „erheellistä” julistaessaan lisäarvon *epäoikeudenmukaiseksi* vaihdon lakien kannalta katsoen. *Tuota* sosialismia vastustaessaan olivat porvarillisen poliittisen taloustieteen teoreetikot muodollisessa taloudellisessa mielessä oikeassa, sillä vaihdon laeista lisäarvo johtuu aivan „luonnollisesti”, aivan „oikeudenmukaisesti”.

Mutta utooppinen sosialismi oli *oikeassa* maailmanhistoriallisessa mielessä, koska se oli sen luokan oire, kuvastin ja edelläkävijä, jonka kapitalismi on synnyttänyt ja joka nykyään, XX vuosisadan alkuun mennessä, on kasvanut sellaiseksi joukkovoimaksi, että se voi tehdä lopun kapitalismista ja että se kulkee vastustamattomasti siihen suuntaan.

Engelsin syvällinen ajatus on pidettävä mielessä arvioitaessa nykyajan narodnikkilaista eli trudovikkilaista utopiaa Venäjällä (ehkenpä ei vain Venäjällä, vaan monissa Aasian valtioissa, jotka XX vuosisadalla elävät porvarillisten valtakumousten aikaa).

Muodollisessa taloustieteellisessä mielessä erheellinen narodnikkilainen *demokratismi* on totuutta *historiallisessa* mielessä; *tuo* sosialistisena utopiana erheellinen demokratismi on talonpoikaisjoukkojen omalaatuisen, historiallisesti välttämättömän demokraattisen taistelun *totuus*, taistelun, joka on porvarillisen uudistuksen erottamaton aines ja sen täydellisen voiton ehto.

Liberaalinen utopia vieroittaa talonpoikaisjoukkoja taistelusta. Narodnikkilainen utopia tuo ilmi talonpoikaisjoukkojen taistelupyrkimyksen luvaten niille voitosta miljoonia hyvyksiä, vaikka tuo voitto todellisuudessa antaa vain sata hyvyttä. Mutta eikö ole luonnollista, että miljoonat taisteluun menevät ihmiset, jotka ovat vuosisatoja eläneet ennenkuulumattomassa pimeydessä, puutteessa, kurjuudessa, liassa, hylättyinä ja poljettuina näkevät mahdollisen voiton hedelmät kymmenen kertaa suurempina kuin ne todellisuudessa ovat?

Liberaalinen utopia on verho, joka peittää uusien riistäjien omanvoitonpyyteistä halua jakaa etuoikeudet vanhojen riistäjien kanssa. Narodnikkilainen utopia on ilmaus pikku-porvariston miljoonien työtätekevien pyrkimyksestä tehdä kokonaan loppu vanhoista, feodaalisista riistäjistä ja erheelinen toive, että „samalla” uudetkin riistäjät, kapitalistit, tulevat poistetuiksi.

On selvää, että marxilaisten, jotka ovat kaikkien utopiain vihollisia, on puolustettava sen luokan itsenäisyyttä, joka voi taistella *rajattoman uhrautuvasti* feodalismia vastaan nimenomaan juuri siksi, että se ei ole hivenenkään vertaa „hyppysistään kiinni” siinä omaisuudessa, mikä tekee porvaristosta feodaaliherrojen puolinaisen vastustajan, jopa joskus näiden liittolaisenkin. Talonpoikain „hyppyset ovat kiinni” pienessä tavaratuotannossa; suotuisain historiallisten ehtojen vallitessa talonpojat *voivat* saada hävitetyksi feodalismiin mitä täydellisimmin, mutta he tulevat kiertämättömästi eivätkä satunnaisesti *aina* tietyllä tavalla horjumaan porvariston ja proletariaatin välillä, liberalismiin ja marxilaisuuden välillä.

On selvää, että marxilaisten on huolellisesti erotettava narodnikkilaisen utopian akanoista talonpoikaisjoukkojen vilpittömän, päättävän, taisteluhenkisen demokraattisuuden terve ja arvokas jyvänen.

Vanhassa, viime vuosisadan 80-luvun marxilaisessa kirjallisuudessa voidaan havaita säännöllisesti noudatettu pyrkimys erottaa tuo arvokas demokraattinen jyvänen. Joskus vastaisuudessa historioitsijat tutkivat järjestelmällisesti tuon pyrkimyksen ja saavat selville sen yhteydet siihen, mikä XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen aikana on saanut „bolshevismiin” nimen.

Kirjoitettu lokakuussa 1912

*Julkaistu ensi kerran v. 1924
aikakauslehdessä „Zhizn”, № 1
Allekirjoitus: V. I.*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

ENGLANTILAISTEN KIISTAT LIBERAALISESTA TYÖVÄENPOLITIIKASTA

On tunnettua, että Englannissa on kaksi työväenpuoluetta: sosialidemokraatit, joiden nimenä on nyt „Britannian sosialistinen puolue”, ja niin sanottu „Riippumaton työväenpuolue”.

Tämä kahtiajakaantuminen Englannin sosialistisessa työväenliikkeessä ei ole sattuma. Se on vanhaa alkuperää. Sen ovat aiheuttaneet Englannin historian erikoisuudet. Englannissa kapitalismi kehittyi aikaisemmin kuin missään muualla, ja Englanti oli pitkän aikaa koko maailman „tehdasverstaana”. Tämä poikkeuksellinen monopoliasema loi Englannissa suhteellisen siedettävät elinehdot *työväen-aristokratialle*, s.o. vähäiselle määrälle opin käyneitä, hyväpalkkaisia työläisiä.

Siitä johtui pikkuporvarillinen, ammattikuntalainen henki tuossa työväenaristokratiassa, joka erkani luokastaan, pyrki liberaalien perään, suhtautui pilkallisesti sosialismiin pitäen sitä „utopiana”. „Riippumaton työväenpuolue” onkin liberaalisen työväenpolitiikan puolue. Aivan oikein sanotaan, että tuo puolue on „riippumaton” vain sosialismista, mutta liberalismista se on kovasti riippuvainen.

Englannin monopoli on viime aikoina lopullisesti järkkynyt. Entiset verrattain siedettävät elinehdot ovat elinkustannusten kalleuden vuoksi vaihtuneet äärimmäiseen kurjuuteen. Luokkataistelu kärjistyy tavattomasti, ja tämän kärjistymisen ohella opportunistin tukipohja järkkyy, järkkyy se entinen perusta, jolla liberaalisen työväenpolitiikan aatteet työväenluokkaan levisivät.

Niin kauan kuin nuo aatteet olivat vallalla Englannin työväen huomattavassa osassa, kahtiajakaantumisen ehkäi-

seminen työväen keskuudessa ei voinut tulla kysymykseenkään. Yhtenäisyyttä ei saada aikaan fraaseilla ja toivomuksilla, niin kauan kuin sosialidemokratian taistelua liberaalista työväenpolitiikkaa vastaan ei vielä ole käyty loppuun. Mutta nyt tuo yhtenäisyys alkaa todella käydä mahdolliseksi, sillä itsessään „Riippumattomassa työväenpuolueessa” kasvaa protesti liberaalista työväenpolitiikkaa vastaan.

Meillä on edessämme tuon puolueen virallinen selostus sen viimeksi pidetystä edustajakokouksesta, „XX vuosikonferenssista”, joka pidettiin Merthyrissä toukokuun 27 ja 28 pnä 1912. Erittäin mielenkiintoinen on tuossa selostuksessa keskustelu „parlamenttitaktiikkaa” koskevasta kysymyksestä; — itse asiassa se oli keskustelua syvällisemmästä kysymyksestä, sosialidemokraattisesta ja liberaalisesta työväenpolitiikasta, vaikkeivät puhujat käyttäneetkään näitä sanontoja.

Keskustelun edustajakokouksessa aloitti parlamentin jäsen Jowett. Hän esitti liberaalien tukemista vastustavan päätösehdotuksen, josta kerromme heti tarkemmin, ja hänen hengenheimolaisensa, joka kannatti hänen päätöslauselmaansa, Conway sanoi suoraan: „tavallinen työläinen kysyy aina: onko työväenpuolueella parlamentissa oma itsenäinen linjansa?” Työväen keskuudessa voimistuu epäily, että työväenpuolue on liberaalien „pauloissa”. „Maassa leviää yhä enemmän se käsitys, että työväenpuolue on yksinkertaisesti liberaalipuolueen siipi”. Mainittakoon, että parlamentissa „työväenpuolueen” muodostavat myöskin ammattiliittojen läpiviemät edustajat *eivätkä ainoastaan* ne edustajat, jotka kuuluvat „Riippumattomaan työväenpuolueeseen”. Sellaiset edustajat sanovat itseään työväen edustajiksi ja „työväenpuolueen” jäseniksi, vaikka *eivät kuulukaan* „Riippumattomaan työväenpuolueeseen”. Englannin opportunistit ovat toteuttaneet sen, mihin muiden maiden opportunistit niin usein kallistuvat, nimittäin ovat yhdistäneet opportunistiset „socialistiset” edustajat muka puolueettomien ammattiliittojen edustajain kanssa. Surullisen kuuluisa „laaja työväenpuolue”, josta muutamat menshevikit puhuivat meillä vuosina 1906—1907, on toteutettu Englannissa ja vain Englannissa.

Antaakseen katsomuksilleen käytännöllisen ilmaisumuodon Jowett ehdotti päätöslauselman. Se oli laadittu aito

„englantilaiseen” tapaan: ei mitään yleisiä periaatteita (englantilaiset ovat ylpeitä „käytännöllisyydestään” ja heillä ilmenevästä vastenmielisyydestä yleisiin periaatteisiin; tämä on samaisen ammattikuntahengen ilmaus työväenliikkeessä). Päätöslauselma kehotti alahuoneen työväenryhmää *ignoroimaan* (jättämään huomiotta) *kaikki sellaiset uhkaukset*, että liberaalinen ministeristö saattaa jäädä vähemmistöksi ja niin muodoin sen on pakko erota,— ja *äänestämään jokaisesta kysymyksestä järkähtämättömästi* (steadfastly), *niin kuin asian olemus ansaitsee* (on the merits of the questions).

Päätöslauselmallaan Jowett „tarttui härkää sarvista”. Englannin liberaalinen ministeristö, kuten koko liberaalinen puoluekin, uskottelee työläisille kaikin tavoin: on yhdistettävä voimat taantumusta vastaan (s.o. konservatiivista puoluetta vastaan); on varjeltava liberaalista enemmistöä, joka saattaa huveta, elleivät työläiset äänestä liberaalien kanssa; työläisten ei pidä eristäytyä, heidän täytyy tukea liberaaleja. Ja niinpä Jowett asettaa kysymyksen selvästi: äänestäkää „järkähtämättömästi”, älkää välittäkö liberaalisen ministeristön kukistumisuhkasta, älkää äänestäkö niin kuin liberaalisen puolueen etu vaatii, vaan niin kuin asian olemus ansaitsee, t.s. — marxilaisella kielellä sanottuna — harjoittakaa itsenäistä proletaarista luokkapoliitikkaa älkääkään liberaalista työväenpolitiikkaa.

(„Riippumattoman työväenpuolueen” riveissä marxilaisuus on *periaatteessa* hylätty, ja sen vuoksi marxilainen kieli ei ole siellä lainkaan käytännössä.)

Puolueessa valta-asemassa olevat opportunistit hyökkäsivät heti Jowettin kimppuun. Ja — mikä kuvaava seikka! — hyökkäsivät nimenomaan kuin opportunistit, kiertoteitse, metkuillen. He eivät halunneet sanoa *suoraan* kannattavansa liberaalien tukemista. He ilmaisivat ajatuksensa *ylimalkaisin fraasein*, mainiten välttämättä työväenluokan „itsenäisyydestä”. Niin, aivan samoin kuin meidän likvidaattorimme, jotka pitävät aina erikoisen kovaa ääntä työväenluokan „itsenäisyydestä” juuri niinä hetkinä, jolloin he *todellisuudessa* valmistautuvat vaihtamaan tuon itsenäisyyden liberaaliseen työväenpolitiikkaan.

Opportunistisen enemmistön edustaja Murray esitti seuraavansisältöisen „korjausehdotuksen”, s.o. vastapäätöslauselman:

„Konferenssi toteaa, että saavuttaakseen paremmin tarkoituseränsä työväenpuolueen on otettava kuten ennenkin huomioon kaikki taktiikkansa mahdolliset tulokset ja seuraukset, niin välittömät kuin välillisetkin, unohtamatta hetkeksikään, että suunnan antajina sen päätöksille on pidettävä yksinomaan sen omaa puolue-etua ja pyrkimystä sen tarkoituserien saavuttamiselle otollisten tapausten lukumäärän lisäämiseen”.

Vertailkaa molempia päätöslauselmia. Jowettilla on selvä vaatimus, että on luovuttava liberaalien tukemisen politiikasta, Murraylla sisällyksettömiä yleisiä puheenparsia, jotka tuntuvat varsin hyviltä ja ensi silmäyksellä kiistattomilta, mutta *todellisuudessa* verhoavat *nimenomaan* liberaalien tukemisen politiikkaa. Jos Murray olisi tutustunut Marxiin ja esiintyisi marxilaisuutta kunnioittavien henkilöiden edessä, niin hän ei kainostelisi höystää opportunistiaan marxilaisilla sanoilla ja puhua, että marxilaisuus muka vaatii ottamaan varteen kunkin tapauksen kaikki konkreettiset seikat, että me emme sido käsiämme, että varjellesamme itsenäisyyttämme me „käytämme hyväksi konflikteja”, „tartumme” kyseisen valtakomennon „ristiriitojen akilleenkantapäähän” j.n.e. j.n.e.

Opportunismi voidaan tuoda esiin *minkä* opin termeillä *tahansa*, *muun muassa marxilaisuudenkin* termeillä. „Marxilaisuuden kohtaloiden” koko omalaatuisuus Venäjällä onkin juuri siinä, ettei ainoastaan työväenpuolueen opportunisti, vaan myös liberaalisen puolueen opportunisti (Izgojev ja kumpp.) koristautuu mielellään marxilaisuuden „*termeillä*”! Mutta tämä sanottakoon sulkeissa. Palaamme Merthyriin.

Jowettia kannatti puheessaan MacLachlan.

„Missä ovat poliittisen puolueen edut?” sanoi hän. „Siinäkö vain, että saadaan säilytetyksi edustajanpaikat alahuoneessa? Jos pidetään silmällä todella puolueen etuja, niin työmiehet ja työläisnaiset parlamentin ulkopuolella on otettava lukuun aivan samoin kuin edustajatkin parlamentissa. Me olemme sosialistinen järjestö. Meidän on noudatettava poliittisessa toiminnassamme omia periaatteitamme”.

Ja MacLachlan vetosi Haswellin vankilan tapahtuman johdosta suoritettuun äänestykseen: vankilaan teljetty poika oli räähätty kuoliaaksi. Välikysymys parlamentissa. Liberaalista ministeristöä uhkaa romahdus: Englanti ei ole Preussi, ja vähemmistöön jäänyt ministeristö jättää eroanomuksen. Ja niinpä työväenedustajat, pelastaakseen

ministeristön, äänestävät räökkääjän julistamista syyttömäksi.

Työväenpuolue — sanoi MacLachlan — ottaa aina huomioon, miten sen äänestys vaikuttaa hallituksen kohtaloon. Näkkääs, ministeristö kukistuu — parlamentti lasketaan hajalle — määrätään uudet vaalit. Mutta sitä ei pidä pelätä. Ministeristöjen kukistumisen ja uusien vaalien määräämisen tuloksena olisi *molempien porvarillisten puolueiden yhdistäminen* (MacLachlan sanoi yksinkertaisesti „molempien puolueiden” ilman „porvarillinen”-sanaa: englantilaiset eivät pidä marxilaisista termeistä!). *Mutta mitä pikemmin nämä molemmat puolueet yhdistyisivät, sitä parempi se olisi meidän liikkeellemme.* Mitä propagandistimme puhuvat, sitä on parlamenttiedustajiemme toteutettava elämässä. Niin kauan kuin asia ei ole näin, tory-työläinen (s.o. konservatiivi) *ei ikinä usko liberaalisen puolueen ja työväenpuolueen välillä olevan mitään eroa.* Käyköönpä vaikka niinkin, että me menetämme kaikki paikat parlamentissa, mutta jos puollamme periaatteitamme, niin siitä on oleva enemmän hyötyä kuin pinnistyksistä olla liberaalisen hallituksen mieliksi saadaksemme siltä myönnytyksiä!

Keir Hardie, parlamentin jäsen, on puolueen johtaja. Hän kieräilee ja luikertelee...

„Varsinaista heiluritulannetta ei meillä parlamentissa ole: liberaalit irlantilaisien kanssa ovat voimakkaammat kuin toryjen ja työläisten liitto... Haswellissä tapahtunutta räökkäystä koskevassa jutussa äänestettiin hallituksen puolesta siksi, että olin vakuuttunut sellaisen äänestyksen oikeellisuudesta itse asian kannalta enkä hallituksen tukemisen tähden. Räökkäystä oli epäilemättä ollut, ja me kaikki parlamenttiin mennessämme olimme päättäneet äänestää hallitusta vastaan. Mutta parlamentissa kuuntelimme vastapuolta, ja osoittautui, että vaikka esimies onkin syyllinen julmuuteen, niin laitos yleensä on kuningaskunnan parhain. Näin muodoin olisi ollut väärin äänestää hallitusta vastaan... (Niin pitkälle ovat Englannin opportunistit saattaneet Työväenpuolueen: johtajaa ei vihelletty tuollaisista puheista alas, vaan kuunneltiin levollisesti!)...

Syy ei ole „Riippumattoman työväenpuolueen” jäsenissä. Työväenpuolueeseen liittyi hiilenkaivajain federaatio, ja kun hiilenkaivajien edustajat yhtyivät työväenryhmään, niin *osoittautui, että he ovat liberaaleja.* Eivätkä he muuttaneet katsomuksiaan. He yhtyivät Työväenpuolueeseen *vain nimellisesti...*

Jowettin päätöslauselma vie koko parlamentarismen järjestelmän aivan mahdolltomuuksiin. Jokaisen äänestyksen seuraukset on välttämättä otettava huomioon.

...Minä kehottaisin hylkäämään sekä päätöslauselman että korjaus ehdotuksen” (!!!)

Lansbury kannattaa Jowettin päätöslauselmaa:

„Keir Hardie yritti turhaan esittää sen typerän naurettavassa asussa, ikään kuin se kehottaisi äänestämään eri kysymyksistä ottamatta varteen kaikkia asianhaaroja. Päätöslauselma kehottaa olemaan ottamatta lukuun *vain* sitä näkökohtaa, millainen on oleva äänestyksen tulos hallituksen kestävyys suhteen. Minä tulin sosialismiin sen jälkeen, kun aloin inhota niiden poliittisten liikemiesten menettelytapoja, jotka pitävät alahuonetta kourissaan yksityiskokouksilla ja „suuntaamalla” edustajia. Ja kokemuksenäni on minulle osoittanut, että jokaista herätettyä kysymystä on pohdittu nimenomaan siltä kannalta, miten mikin äänestys vaikuttaa hallituksen kohtaloon.

Työväenpuolue ei voi juuri ollenkaan eristää itseään liberaalisesta puolueesta. En tiedä sellaista lainsäädännön kysymystä, missä Työväenpuolueen olisi onnistunut erottautua liberaaleista. Työväenvakuumusta koskevassa kysymyksessä me puolueena olimme hallituksen kiinteänä elimellisenä osana. Työväenpuolue äänesti koko ajan hallituksen ja sen lakiluonnoksen puolesta.

Äänestys Haswellin ojennuslaitosta koskevassa kysymyksessä herättää minussa häpeäntunnetta. Pojan räikkääminen on tosiasia, poika kuoli räikkäykseen, mutta me äänestämme hallituksen puolesta puhdistaan räikkääjää syytöksestä! Meidän „patistajamme” („whips” — valvojat eli parlamenttiryhmänsä äänestystä seuraamaan valtuutetut) juoksentelivat pitkin alahuonetta kokoamassa työväenedustajia, ettei hallitus vain joutuisi tappiolle... Ihmisten totuttaminen äänestämään omaatuntoaan vastaan merkitsee kuolettavan iskun antamista demokration tulevaisuudelle synnyinmaassamme”...

Philip Snowden, parlamentin jäsen, eräs kiihkeimmistä opportunisteista, kiemurtelee kuin käärme.

„Taisteluvaistoni kutsuu minua äänestämään päätöslauselman puolesta, mutta terve järkeni, älyni, kokemuksen kehottaa minua äänestämään vastaan. Myönnän, että nykyisellä parlamenttijärjestelmällä on demoralisoiva vaikutus niihin, jotka ovat tulleet parlamenttiin idealismin ja poliittisen innostuksen kannustamina, mutta en luule, että Jowettin päätöslauselman hyväksyminen saisi aikaan oleellisen muutoksen. Asian olemusta käsiteltäessä ei saa rajoittaa yksistään vain tämän tapauksen asianhaaroihin. On kysymyksiä, jotka ovat Työväenpuolueelle tärkeämpiä kuin mitkään äänestyksen seuraukset hallitukselle — sellainen on esim. naisten äänioikeutta koskeva kysymys, — mutta saako olla välittämättä äänestysten seurauksista missä tahansa pikku kysymyksessä? Sellainen politiikka tekisi tiheät yleiset vaalit välttämättömiksi, ja yleisölle ei mikään ole sen vastenmielisempää... Politiikka on kompromissi”.

Äänestyksessä annettiin päätöslauselman puolesta 73 ääntä ja *vastaan* 195.

Opportunistit pääsivät voitolle. Se ei ole ihmeteltävää sellaisessa opportunistisessa puolueessa kuin on Englannin

„Riippumaton työväenpuolue”. Mutta se, että opportunisti herättää oppositiota tuon puolueen omissa riveissä,— se on nyt lopullisesti todettu tosiasia.

Opportunistin vastustajat menettelivät monin verroin oikeammin kuin menettelevät useinkin heidän hengenheimolaisensa Saksassa, jotka puolustavat opportunistien kanssa tehtäviä mätiä kompromisseja. Oman päätöslauselmansa avoin esittäminen herätti erittäin tärkeitä periaatteellisia väittelyjä, ja nämä väittelyt tekevät syvän vaikutuksen Englannin työväenluokkaan. Liberaalinen työväenpolitiikka pysyy perinnäistavan, rutiinin, opportunististen johtomiesten oveluuden varassa, mutta sen vararikko proletariaatin joukoissa on kiertämätön.

Kirjoitettu lokakuussa 1912

*Julkaistu ensi kerran
huhtikuussa 1913 aikakauslehdessä
„Prosvetshenije”, № 4
Allekirjoitus: W.*

*Julkaistaan aikakauslehdessä
tekstin mukaan*

KADETTIPROFESSORI

Eräs kadettipuolueen ehdokkaista, hra professori Tugan-Baranovski kuuluu niihin Venäjän taloustieteilijöihin, jotka olivat nuoruudessaan miltei marxilaisia, mutta sitten pian „viisastuivat”, „parantelivat” Marxia porvarillisten teorioiden riekaleilla ja turvasivat suurilla luopioansioillaan itselleen yliopistokatederit ylioppilaiden tieteellistä puijausta varten.

Marxilaisesta liberaaliksi kehittynyt hra Tugan tarjosi muutama päivä sitten „Retsh” lehdessä seuraavan järkeilyn elinkustannusten kalleutta koskevasta päivänpolttavasta kysymyksestä:

„Minun (?) näkökannaltani elinkustannusten kallistumisen pääasiallisin (vai niin!) syy on aivan selvä. Se on väestön ja etupäässä juuri kaupunkilaisväestön tavaton lisääntyminen. Väestön lisääntyminen aiheuttaa voimaperäisempiin viljelymenetelmiin siirtymisen, mikä maataloustyön *alenevan tuottavuuden tunnetun lain* mukaan johtaa tuoteyksikön työarvon suurenemiseen”.

Hra Tuganilla on tapana huutaa: „minä”, „minun”. Itse asiassa hän toistelee pätkiä porvarillisista opeista, jotka Marx on jo aikoja sitten kumonnut.

„Tunnettu alenevan tuottavuuden laki” on vanhaa porvarillista romua, jota sivistymättömät ja porvariston palkkaamat oppineet käyttävät *kapitalismin puolusteluun*. Marx on jo kauan sitten kumonnut tuon „lain”, joka työntää syyn *luonnon* niskoille (työn tuottavuus nähkääs alenee,— min-käpä sille mahtaa!), vaikka todellisuudessa syy on *yhteiskunnan kapitalistisessa rakenteessa*.

„Maataloustyön alenevan tuottavuuden laki” on porvarillista valhetta. *Maankoron* kasvun, se on

maanomistajien tulojen kasvun laki kapitalismin vallitessa on totuus.

Eräänä elinkustannusten kalleuden syynä on monopoli-oikeus maahan, toisin sanoen se, että maa on yksityisomaisuutta. Sen vuoksi maanomistajat ottavat *suurenevasta* työn tuottavuudesta yhä suuremman veron. Vain työläisten järjestyminen etujensa puolustamista varten, vain kapitalistisen tuotantotavan lakkauttaminen tekee lopun elinkustannusten kalleudesta.

Yksinomaan vain porvariston mielistelijät, sellaiset kuin kadetti hra Tugan, voivat puolustaa lorua maataloustyön alenevan tuottavuuden „laista”.

„Pravda” № 147,
lokakuun 19 pnä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

MAAILMANHISTORIAN UUSI LUKU

Koko Euroopan porvarillinenkin lehdistö, joka taantumuksellisissa ja omahyötyisissä tarkoituksissa puolusti surullisen kuuluisaa status quo'ta (entistä, muuttumatonta tilannetta) Balkanilla, myöntää nyt yksimielisesti, että on alkanut maailmanhistorian uusi luku.

Turkin nujertaminen on epäilemätöntä. Neliliittoon yhdistyneiden Balkanin valtioiden (Serbian, Bulgarian, Montenegron ja Kreikan) voitot ovat valtavan suuret. Näiden neljän valtion liitto on tullut tosiasiaksi. „Balkan balkanilaisille kansoille” — se on jo saavutettu.

Mikä merkitys sitten on maailmanhistorian uudella luvulla?

Itä-Euroopassa (Itävallassa, Balkanilla, Venäjällä) on yhä vielä poistamatta voimallisia keskiaikaisuuden jätteitä, jotka pidättävät hirveästi yhteiskunnallista kehitystä ja proletariaatin kasvua. Noita jätteitä ovat absolutismi (rajoittamaton itsevaltius), feodalismi (maaorjuuttajatilannerhojen maanomistus ja etuoikeudet) sekä kansallisuuksien polkeminen.

Balkanin maiden valveutuneet työläiset ovat ensimmäisinä nostaneet tunnuksiksi Balkanin kansallisuuskysymyksen johdonmukaisen demokraattisen ratkaisun. Tämä tunnus on: federatiivinen Balkanin tasavalta. Demokraattisten luokkien heikkous nykyisissä Balkanin valtioissa (proletariaatti on vähälukuinen, talonpojat poljettuja, hajanaisia, lukutaidottomia) on johtanut siihen, että taloudellisesti ja poliittisesti välttämätön liitto on muodostunut Balkanin monarkioiden liitoksi.

Kansallisuuskysymys Balkanilla on ottanut tavattoman suuren edistysaskeleen ratkaisuaan kohti. Koko itä-Euroopasta on nykyään *yksin vain Venäjä* jäänyt takapajuisimmaksi valtioksi.

Siitä huolimatta, että Balkanilla on muodostunut monarkioiden liitto eikä tasavaltojen liitto,— siitä huolimatta, että liitto on toteutunut sodan kautta eikä vallankumouksen kautta,— siitä huolimatta on otettu suuri askel eteenpäin keskiaikaisuuden jätteiden hävittämiseen koko itä-Euroopassa. Ja liian aikaisin te riemuitsette, herrat nationalistit! Tämä askel on otettu teitä *vastaan*, sillä Venäjällä on keskiaikaisuuden jätteitä *eniten!*

Ja länsi-Euroopassa proletariaatti julistaa yhä voimakkaammin tunnuksen: ei mitään puuttumista! Balkan balkanilaisille kansoille!

„Pravda” № 149,
lokakuun 21 pnä 1912

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KADETTIT JA NATIONALISTIT

Kun osoitimme, että kadetit ovat peruskatsomuksiltaan kansallisliberaaleja, että he asettelevat kansallisuuskysymyksen aivan *epädemokraattisesti*, niin „Retsh” vastasi meille vihaisesti ja korskeasti, syyttäen meitä tietämättömyydestä ja vääristelyistä.

Tässä on asiakirja, eräs monista. Punnitkoot ja päättäköt lukijat ja valitsijat.

Lokakuun 18 p:nä hra M. M. Kovalevskilla oli „slaavilaiskysymyksestä kiinnostuneiden henkilöiden kerhon” toinen kokous. Luettiin yhteiskuntapiireille osoitettu vetoamus, jonka olivat allekirjoittaneet J. Anitshkov, Karejev, L. Pantelejev (oli kadettien ehdokkaana), G. Falborck, sitten tietysti hra M. M. Kovalevski y.m.

Eiköhän „Retsh” halunne päästä kantamasta vastuuta Karejevistä, Pantelejevistä ja kumpp?

Perussisältönä liberaalien vetoamuksessa yhteiskuntapiireille on se, että

„venäläinen sydän yleisessä nousussa... sykähtelee myötätunnosta slaavilaisia kohtaan ja toivosta, että venäläinen kansallinen itsetietoisuus auttaa turvaamaan heille heidän voittojensa hedelmät”.

Eroaako tämä mitenkään „Novoje Vremjan” ja kumpp. nationalismista ja shovinismista? Vain valkoisten hansikkaiden ja diplomaattisesti varovaisempien sanontojen kannalta. Mutta valkoisissakin hansikkaissa ja hienoimpiakin puhetapoja käyttäessään shovinismi on inhottavaa.

Demokraatit eivät tule koskaan puhumaan „yleisestä noususta”, kun vierellä (ja ylhäällä!) ovat venäläiset nationalistit, jotka sortavat kaikin tavoin useita kansoja.

Demokraatit eivät tule koskaan sietämään yksinkertaisesti slaavilaisen asettamista turkkilaista vastaan, kun on asetettava slaavilainen talonpoika ja turkkilainen talonpoika yhdessä slaavilaisia ja turkkilaisia tilanherroja ja bashi-bozukkeja vastaan.

Demokraatit eivät tule koskaan sallimaan „venäläisen kansallisen itsetietoisuuden” soluttamista *kaikkien* kansallisuuksien vapauden puoltajien ja sarron vihollisten *itsetietoisuuden* tilalle,—kun sorretaan ja jahdataan puolalaisia, juutalaisia, ylipäänsä „muukalaissyntyisiä”.

Älköön ainoakaan rehellinen demokraatti, yksikään vilpittömän sorrettujen kansallisuuksien puoltaja äänestäkö kadetteja!

„Pravda” № 151,
lokakuun 24 pnä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

SODAN KAUFUJÄ

Sotivat puolet koettavat kaikkiin mokomin salata „syryjäisiltä”, s.o. koko maailmalta sen, mitä Balkanilla tapahtuu. Kirjeenvaihtajia petkutetaan, pidätetään ja vasta pitkän ajan kuluttua taistelujen päättymisestä päästetään taistelutantereelle.

Siitä johtuu, että vain poikkeustapaukset antavat silloin tällöin mahdollisuuden saada tietää sodasta totuuden. Sellaiset poikkeustapaukset lienevät auttaneet englantilaisen „Daily Chronicle”* lehden kirjeenvaihtajaa, hra Donohoeta. Hänen onnistui olla turkkilaisessa armeijassa läsnä Lüleburgazin luona käydyssä taistelussa; sitten hän ajoi autolla Konstantinopoliin ja matkusti sieltä meritse Konstanzaan (Romania). Konstanzasta hän saattoi sähköttää vapaasti Lontooseen.

Turkkilaisten tappio oli kauhea. Heitä kaatui noin 40.000 (!) miestä. Katastrofi oli ainakin Mukdenin katastrofin veroinen — kirjoittaa englantilainen. Kolme neljäsosaa turkkilaisten tykeistä jäi bulgarialaisten saaliiksi. Bulgarialaiset päästivät turkkilaiset aivan lähelle, antoivat näiden aloittaa käsikähmän,— sitten perääntyivät nopeasti ja... *konekiväärit* niittivät turkkilaisia sadoittain ja tuhansittain.

Turkkilaisten perääntyminen oli hullaantuneiden, nälkäisten, nääntyneiden, järkensä menettäneiden laumojen sekasortoista pakoa. Kirjeenvaihtajan auto juuttui pakenevien sekaan. Nälkäiset turkkilaiset pyytelivät häneltä leipää. Haavat täytyi sitoa kunkin itsensä. Lääkäreitä oli vähän.

* — „Päivän Kronikkaa”. Toim.

Sidontavälineitä puuttui. Muonaa puuttui. Olen saanut nähdä monia sotaretkiä — kirjoittaa englantilainen — mutta näin kauheata hätää, tällaista nälkäisten, nääntyneiden, kiusaantuneiden, avuttomien anatolialaisten (Aasianpuoleinen Turkki) talonpoikien joukkosurmaamista en ollut milloinkaan edes kuvitellut mielessäni.

„Pravda“ № 155,
lokakuun 28 pnä 1912
Allekirjoitus: V. F r.

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

KADEIT JA SUURPORVARISTO

Kadettien voitot Moskovan ja Pietarin 1. kaupunkikuuriassa ja sitten teollisuutta edustavien Valtakunnan-neuvoston jäsenten vaaleissa sekä vihdoin se epäilemättä toteennäytetty tosiasia, että *taantumukselliset* auttoivat kadetteja sosialidemokraatteja vastaan — kaikki nämä ovat yhteiskuntamme *kaikkien* luokkien hyvin mielenkiintoisen poliittisen kehityksen tunnusmerkkejä.

Palautamme mieleen sosialidemokraattien tärkeimmän päätöksen kadettipuolueen olemuksesta, päätöksen, joka koskee vuotta 1907: „Liberaalis-monarkistisen porvariston puolueet — ja tärkein näistä puolueista, kadetit — ovat jo nyt selvästi kääntäneet selkensä vallankumoukselle ja pyrkivät keskeyttämään sen tekemällä sopimuksen vastavallankumouksen kanssa; sellaisten puolueiden yhteiskunnallisena perustana ovat taloudellisesti edistyksellisimmät porvariston kerrokset, erikoisesti porvarillinen intelligenssi, samalla kun osa kaupunkien ja maaseudun pikkuporvaristosta kulkee vielä näiden puolueiden perässä vain tradition (sokean tottumuksen) voimalla ja suorastaan liberaalien pettämänä”⁸⁸.

Tämän luonnekuvan ovat tapahtumat täydelleen todistaneet oikeaksi. Toisesta kaupunkikuuriasta (missä *on paljon* demokraattisia valitsijoita) demokraatit *tunkevat pois* kadetteja. Ensimmäisestä kaupunkikuuriasta kadetit *tunkevat pois* lokakuulaisia.

Mitä enemmän taantumus riehuu, mitä näkyvämpiä ovat vaaliväärennykset, sitä enemmän suurpääoma siirtyy liberaalismin puolelle. Kadettipuolueen luokkaolemus, jonka marxilaiset osoittivat vuosina 1906 ja 1907, *paljastuu* nyt havainnollisesti joukoille.

Kadetteja kaupungin *keskikerrosten* puolueeksi luulleiden erehdys käy ilmeiseksi. Kadettien ja taantumuksellisten liitto muuttuu salaisesta vähitellen *julkiseksi*: taantumukselliset vievät läpi kadetti Mansyrevia sosialidemokraatti Predkalnia vastaan ja kadetti Nikolajevia sosialidemokraatti Pokrovskia vastaan.

Sosialidemokraattisen politiikan voimat ja sen voittamattomuus riippuvat nimenomaan siitä, että kapitalistisen yhteiskunnan *koko* kehitys osoittaa yhä enemmän tuon politiikan oikeaksi. Kadetit liittyvät yhteen suurporvariston kanssa, joka kaikessa vastavallankumouksellisuudessaan *ei voi olla* tyytyväinen. Demokraatit loittonevat kadeteista *vasemmalle*.

„Pravda“ № 157,
marraskuun 1 päivä 1912

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

AITO VENÄLÄISIÄ TAPOJA

„Zemshtshina” lehti julkaisi äskettäin Purishkevitshin runojen vieressä pikku artikkelin „kuuluisasta” (tästä lähin lainausmerkeittäkin kuuluisasta) virallisesta „Rossijan” sanomalehtimiehestä Gurjevista. „Zemshtshina” uskottelee, että Gurjev on „juutalais-liberaaliseen vivahtava lehtimies”. Kummallista! Onko sitten virallinen „Rossijakin” juutalais-liberaalinen lehti?

Mistä on kuitenkin kysymys? Siitä, että Gurjev on Pietarin lankamanufaktuurin yhtiökokouksessa erotettu yksimielisesti sen hallinnon jäsenen toimesta. Sitä paitsi on päätetty kääntyä prokuraattorin puoleen pyytäen haastamaan Gurjev oikeuteen väärästä menettelystä.

Osoittautui, että Gurjev oli maksanut osuusmaksuna 1.000 ruplaa ja saanut oikeuden *kolmannekseen* voitosta, vaikka kaksi tehtailijakumppania oli maksanut 100.000 ruplaa! Mistä sellainen kapitalistien aulius Gurjevia kohtaan johtuu?

Siitä, että tuo miekkonen on todellinen valtioneuvos, virallisen „Rossija” lehden avustaja j.n.e. j.n.e. Hän on ollut Witten yksityissihteerinä. Hänellä on „erinomaisia yhteyksiä”. Hän oli luvannut... *hallituksen apurahoja!*

Herrat kapitalistit ovat siis „arvioineet” hallitus-, yhteydet” jotakuinkin korkeaan hintaan: täsmälleen 49 tuhanteen ruplaan! Tavara on teidän — raha meidän. Teillä on „yhteyksiä hallitukseen”, mahdollisuus apurahojen hankkimiseen — meillä on rahaa. Osto- ja myyntitoimitus. Niin ja niin monesta tuhannesta „yhteydet hallitukseen”, niin ja niin monesta tuhannesta apurahojen lupaaminen, niin ja niin monesta tuhannesta työskentely virallisessa „Rossija” lehdessä. Siitä saatte, hra Gurjev!

Gurjev sai — ja veti nenästä. Lupauksia hän ei täyttänyt, vaan rupesi vaatimaan voittoa enemmän kuin kolmanneksen ja vieläpä alkoi vehkeilläkin, s.o. kiristää rahaa uhkaamalla horjuttaa liikkeen luottoa.

Kuvaava juttu. Tyypillinen juttu. Tavanomainen ilmiö. Havainnollistusta aiheeseen: yhteyksistä hallitukseen ja apurahoista niiden suhteessa pääomaan.

Mutta hyvät „Zemshtshinan” herrat, mitä tekemistä tässä on „juutalais-liberaalisella vivahteella”? Tämä on aito venäläinen, aito konservatiivinen vivahdel! Älkää ujostelko, Purishkevitchin ystävä!

„Pravda” № 160,
marraskuun 4 pnä 1912
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

REFORMISTIEN OHJELMA JA VALLANKUMOUKSELLISTEN SOCIALIDEMOKRAATTIEN OHJELMA

Vuoden 1912 alkupuoliskolla Venäjällä alkoi ilmetä selvästi vallankumouksellinen nousu. Poliittisten lakkojen osanottajien määrä nousi viidessä kuukaudessa tehtailijain laskelmien mukaan 515.000 henkeen. Millaisia olivat näiden lakkolaisten tunnuslauseet, millaisia olivat heidän vaatimuksensa, millainen oli heidän mielenosoitustensa, joukkokokoustensa y.m. poliittinen sisältö,— sitä todistaa erikoisen tärkeä asiakirja, joka julkaistiin kokonaan pää-äänenkannattajan 27. numerossa, nimittäin Pietarin työläisten vappuvetoamus.

Noina muistorikkaina päivinä Pietarin työläiset eivät esittäneet reformistisia tunnuksia, vaan vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnuksia: perustava kokous, 8-tuntinen työpäivä, tilanherrain maiden konfiskointi, tsaarinhallituksen kukistaminen, demokraattinen tasavalta.

Sotilaiden ja matruusien kapinat ja kapinayritykset — Turkestanissa, Itämeren laivastossa ja Mustalla merellä — antoivat uuden *objektiivisen* todistuksen siitä, että Venäjällä on vastavallankumouksen riehunnan ja työväenliikkeen hiljaiskauden pitkien vuosien jälkeen alkanut uusi vallankumouksellinen nousu.

Tämän nousun kanssa samaan aikaan tapahtuivat IV Valtakunnanduuman vaalit, jolloin kaikkien puolueiden, kaikkien poliittisten suuntien *täytyi* tavalla tai toisella esittää *yleinen* poliittisen tilanteen arvio. Ja jos nyt sitten haluamme analysoida vakavasti poliittisia tehtäviämme työväenluokan tehtävinä eikä pikku ryhmien hyvinä toivomuksina, jos tahdomme marxilaisesti tarkastaa ohjelmia ja toimintasuunnitelmia verraten niitä joukkotaistelun

tosiasioihin ja kyseisen yhteiskunnan *kaikkien* luokkien esiintymisiin, niin meidän on nimenomaan *tämän* joukkojen *vallankumouksellisen nousun* koetinkivellä koeteltava, kokeiltava myöskin erilaisia vaaliohjelmia. Sillä sosialidemokratialle vaalit eivät merkitse erityistä poliittista operaatiota, valtakirjojen pyydystämistä millaisten lupaus-ten tahi julistusten hinnalla tahansa, vaan ainoastaan erityistä kiinnekohtaa valveutuneen proletariaatin perusvaatimusten ja poliittisen maailmankatsomuksen perusteiden puolesta agitoimiseksi.

Kaikkien hallituspuolueiden ohjelmat ja toimintasuunnitelmat mustasotnialaisista Gutshkoviin saakka eivät herätä mitään epävarmuutta. Vastavallankumouksellisuus on niissä ilmeistä, julkista. On yleisesti tunnettua, että näiltä puolueilta puuttuu vähänkin huomattava kannatus ei ainoastaan työväenluokan ja talonpoikaiston keskuudessa, vaan *myös* porvariston laajoissa kerroksissa. Lokakuulaisille nämä viimeainitut kerrokset ovat kääntäneet selkäsä miltei kokonaan.

Liberaalis-porvarillisten puolueiden ohjelmat ja toimintasuunnitelmat on osaksi julkaistu miltei virallisesti (muhamettilaisen ryhmän toimintasuunnitelma), ja osaksi ne tunnetaan aivan tarkkaan „suuresta” poliittisesta lehdistöstä („progressistien”, kadettien toimintasuunnitelmat). Lörpöttelyintoinen kadetti Gredeskul on ilmituonut kaikkien näiden ohjelmien ja toimintasuunnitelmien *ydinajatuksen* verrattoman hyvin lausunnoissaan, jotka on lainattu „Retsh” lehteen ja sitten joutuneet marxilaiseen lehdistöön.

„Venäjän uuden vallankumouksen *tarpeellisuuden* julkinen *kieltäminen*” — näin on hra Gredeskul itse muotoillut näkökantansa (vrt. „Sotsial-Demokrat” № 27, s. 3), ja hän on myös asettanut vallankumouksellisten vastapainoksi liberaalien (ja heidän etunenässään kadettien) *todellisen* toimintasuunnitelman: „tarvitaan *vain* rauhallista, sitkeätä ja varmaa *perustuslaillista* toimintaa”.

Alleviivaamme sanat: todellinen toimintasuunnitelma, sillä myös Venäjällä, kuten kaikissa porvarillisissa maissa, toimintasuunnitelmat ovat enimmäkseen *näytteeksi* asetettuja toimintasuunnitelmia.

Asian ydin taas on juuri siinä, mitä hra Gredeskul tunnusti (vilpittömyydenpuuskan harvinaisena hetkenä). Libe-

raalis-monarkistinen porvaristo on uutta vallankumousta *vastaan* ja puoltaa *vain* perustuslaillisia reformeja.

Propagoidessaan uutta vallankumousta sosialidemokraatit puoltavat johdonmukaisesti ja porvarilliset demokraatit (narodnikit) horjuvasti sen „tarpeellisuutta”. *Joukkotaistelun nousu on alkanut*. Vallankumoukselliset sosialidemokraatit koettavat laajentaa ja lujittaa nousua auttaen sitä kehittymään vieläkin korkeammalle tasolle, *vallankumousvaiheeseen* saakka. Reformistit taas pitävät nousua vain „elpymisenä”, heidän politiikkansa on perustuslaillisten myönnytysten, perustuslaillisten reformien saavuttamiseen tähtäävää politiikkaa. Porvaristo ja proletariaatti ovat siis tälläkin Venäjän historian „etapilla” ryhtyneet taisteluun vaikutusvallasta „kansaan”, joukkoihin. Taistelun lopputulosta ei voi ennustaa kukaan, mutta kenelläkään ei voi myöskään olla epärointiä sen suhteen, mille paikalle VSDTP:n on asetettava *tässä* taistelussa.

Siten ja vain siten voidaan ryhtyä arvioimaan *puolueen* vaaliohjelmaa — sitäkin vaaliohjelmaa, jonka likvidaattori-konferenssin valitsema „Organisaatiokomitea” äskettäin julkaisi.

Puolueen vaaliohjelma, jonka Keskuskomitea julkaisi tammikuun konferenssin jälkeen, oli laadittu *ennen* huhtikuun toukokuun tapahtumia. Nämä tapahtumat osoittivat, että ohjelma *on oikea*. Koko vaaliohjelman läpi kulkee sama ajatus: *nykyajan* Venäjän perustuslaillisten reformien toivottomuuden, utooppisuuden arvostelu ja vallankumouksen propagoiminen. Vaaliohjelman tunnuslauseet on valikoitu *juuri* niin, että saataisiin mitä selvimmin ilmaistuksi vallankumoukselliset tehtävät ja että niiden sekoittaminen perustuslaillisten reformien lupailuun olisi aivan mahdotonta. Puolueen vaaliohjelma on sellainen, että se sisältää vallankumouksellisen sosialidemokraatin suoranaisen *vetoimuksen sadoille tuhansille* poliittisille lakkolaisille, miljoonaisen talonpoikaisen sotaväen etutaistelijoille, joille *selitetään* kapinan tehtäviä. Vallankumouksellinen puolue ei voi uneksiakaan paremmasta vaaliohjelmansa tarkastuksesta, paremmasta elämän sille antamasta vahvistuksesta, kuin on tämä toukokuun lakkojen ja kesä—heinäkuun sotilaallisten kapinayritysten muodossa ilmennyt suoranaisten vastaus puolueen selityksiin.

Katsokaa likvidaattorien vaaliohjelmaa. Sen likvidaattorilainen olemus on peitetty taitavasti Trotskin vallankumouksellisilla fraaseilla. Naiiveja ja aivan kokemattomia ihmisiä tuo peite saattaa toisinaan sokaista, ja voipa se näyttää likvidaattorien ja puolueen „sovinnoltakin”. Mutta vähäinkin huomio hälventää pian tuon itsepetoksen.

Likvidaattorien vaaliohjelma on kirjoitettu toukokuun lakkojen ja kesällisten kapinayritysten *jälkeen*. Ja etsien asiallista reaalista vastausta tuon ohjelman olemusta koskevaan kysymykseen me kysymme ennen kaikkea: *miten* se arvioi nuo lakot ja nuo yritykset?

„Taloudellinen nousu”... „lakkoliikkeensä kasvulla proletariaatti osoitti uuden yhteiskunnallisen nousun alkavan”... „yhdistymisvapautta vaatinut mahtava proletariaatin liike huhtikuussa” — siinä *kaikki*, mitä likvidaattorit sanoivat vaaliohjelmassaan huhti- ja toukokuun lakoista.

Mutta eihän se ole totta! Se on huutavaa asian vääristelyä! Siinä on jätetty pois *tärkein*, nimittäin poliittisen lakon *vallankumouksellinen* luonne, lakon, joka *juuri ei* tähtääkään jonkin yhden perustuslaillisen reformin aikaansaamiseen, vaan hallituksen *kukistamiseen*, s.o. vallankumoukseen.

Kuinka on mahdollista, että illegaalisessa, vallankumouksellisessa, „punaisia” fraaseja täynnä olevassa julistuksessa puhutaan tuollaista valhetta? — Niin *on täytynyt* käydä, sillä *niin katsovat* liberaalit ja likvidaattorit asioita. He näkevät lakoissa sen, mitä he haluavat nähdä, — taistelua perustuslaillisten reformien puolesta. He eivät näe sitä, mitä eivät halua nähdä, s.o. vallankumouksellista nousua. Reformin puolesta me, liberaalit, tahdomme taistella, vallankumouksen puolesta emme tahdo — siinä se luokkasenteen *totuus*, joka on saanut ilmauksensa likvidaattorien *valheessa*.

Kapinayrityksistä luemme:,väkivallalla, nöyryytyksillä ja nälällä sotilaat kasarmissa saatetaan *epätoivoisen protestin purkauksiin* ja sitten rauhoitetaan lyijyllä, nuoralla” j.n.e. ...

Tämä on liberaalien arvio. Me, vallankumoukselliset sosialidemokraatit, näemme kapinayrityksissä *joukkojen kapinan alun*, epäonnistuneen, sopimattomaan aikaan puhjenneen, väärän alun, mutta me tiedämme, että vain menestymättömien kapinain kokemuksesta *joukot oppivat*

menestyksellisen kapinan taidon,— samalla tavalla kuin Venäjän työläiset useissa menestymättömissä ja toisinaan erikoisen epäonnistuneissa poliittisissa lakoissa vuosina 1901—1904 oppivat viemään läpi vuoden 1905 lokakuun onnistuneen lakon. Työläiset ja talonpojat, jotka ovat kasarmien eniten masentamia, *ovat alkaneet* nousta kapinaan,— sanomme me. Tästä seuraa selvä ja suora johtopäätös: heille täytyy *selittää*, mitä varten ja miten on valmistettava *menestyksellistä* kapinaa.

Liberaalit arvelevat toisin: sotamiehet „saatetaan” „*epätoivoisen* protestin purkauksiin”, sanovat he. Liberaalin mielestä kapinallinen sotamies ei ole vallankumouksen subjekti, ei ole kapinaan nousevan massan ensimmäinen airtu, vaan hallituksen pahuuden („saatetaan epätoivoon”) *objekti* tuon pahuuden esiintuomista varten.

Katsokaas, miten paha meidän hallituksemme on, kun se *saattaa* sotilaat *epätoivoon* ja sitten rauhoittaa lyijyllä — sanoo liberaali (johtopäätös: mutta jos me, liberaalit, olisimme vallassa, niin meillä ei olisi sotilaskapinoita).

Katsokaas, kuinka vallankumouksellinen tarmo kypsyy syvissä ja laajoissa joukoissa — sanoo sosialidemokraatti — kun myös kasarmikurin masentamat sotamiehet ja matruusit alkavat nousta kapinaan ja kapinoidessaan huonosti he oppivat menestyksellisen kapinan taitoa.

Te näette: likvidaattorit „*selittivät*” (senaatille ominaisessa selittää-sanan merkityksessä) Venäjän keväällisen ja kesällisen vallankumousnousun.

Sen jälkeen he „selittävät” puolueemme ohjelmaa.

VSDTP:n ohjelmassa sanotaan:

„...VSDTP asettaa *lähimmäksi* poliittiseksi tehtäväkseen tsaristisen itsevaltiuden kukistamisen ja sen vaihtamisen demokraattiseen tasavaltaan, jonka perustuslaki *turvaa*: 1) kansan itsevallan”... j.n.e.,— seuraa „vapauksien” ja „oikeuksien” luettelo.

Luulisi, että tätä ei voida olla ymmärtämättä. „Lähimpänä tehtävänä” on itsevaltiuden kukistaminen ja sen vaihtaminen tasavaltaan, joka *turvaa* vapaudet.

Likvidaattorit ovat kaiken tämän muuttaneet.

„...Sosialidemokratia” — luemme heidän vaaliohjelmastaan — „kehottaa kansaa taistelemaan demokraattisen tasavallan puolesta...

...Pyrkien tähän päämäärään, jonka kansa voi toteuttaa *vain vallankumouksen tuloksena*, sosialidemokratia *tässä vaalikampanjassa*

(kuulkaa!) kehottaa työtätekeviä joukkoja liittymään yhteen seuraavien *päiväjärjestyksessä olevien* vaatimusten ympärille: 1) yleinen j.n.e. äänioikeus... *Valtakunnanduuman vaaleissa*” j.n.e.

Eserräläinen likvidaattori hra Peshehonov kirjoitti syksyllä vuonna 1906, jolloin hän oli perustamassa „julkista puoluetta” (ja oli jo perustamaisillaan... mutta poliisi esti, pisti putkaan!),— että tasavalta on „*etäisyyteen* häipyvä perspektiivi”, että „tasavaltakysymys vaatii ääretöntä varovaisuutta”, että *päiväjärjestyksessä olevina* vaatimuksina ovat nyt — reformit.

Mutta eserräläinen likvidaattori oli naiivi, yksinkertainen ja kömpelö ja puhui kiertelemättä. Menettelevätkö „eurooppalaisetkin” opportunistit siten? Eivät menettele, he ovat viekkampia, ovelampia, diplomaattisempia...

He eivät luovu tasavalta-tunnuksesta,— sehän on parjausta! He vain „selittävät” sitä asianomaisella tavalla pitäen ohjeenaan jokaiselle poroporvarille ilmeisiä näkökohtia. Tuleeko vallankumous vai eikö tule, se on vielä kysymys,— sanoo poroporvari yksinkertaisesti ja samaa toistaa Trotski oppineesti „Nasha Zarjassa” (№ 5, s. 21). Tasavalta tulee „*vain* vallankumouksen tuloksena”, mutta „nykyisessä vaalikampanjassa” ovat perustuslailliset reformit „*päiväjärjestykseen kuuluvia*”!

Kaikki kävi hyvin sujuvasti: tasavalta sekä tunnustettiin että lykättiin etäisyyteen. Räiskyvän vallankumouksellisia sanoja ladeltiin runsain mitoin — mutta itse asiassa „nykyisessä vaalikampanjassa” (koko vaaliohjelma kirjoitetaan vain tätä *nykyistä kampanjaa* varten!) reformivaatimukset asetetaan „*päiväjärjestykseen kuuluviksi*”.

Niin, niin, likvidaattorien konferenssissa istui suuria „diplomaattialan mestareita”... Mutta kuinka surkeita nuo mestarit olivatkaan! Joskin kerholaisdiplomaatteja he saavat riemastuksiin, joskin tyhmän-yksinkertaisen „sovittelijan” he saavat pois tolalta, niin marxilainen tulee pitämään heille toisenlaisia puheita.

Poroporvari tyytyy siihen kiistattomaan, pyhään ja *sisällyksettömään* totuuteen, ettei voida tietää etukäteen, tuleeko vallankumous vai ei. Marxilainen ei tyydy siihen; hän sanoo: meidän propagandamme ja kaikkien sosialidemokraattisten työläisten propaganda *on eräs niistä tekijöistä*, jotka osoittavat, tuleeko vallankumous vai ei. Sadat

tuhannet poliittisten lakkojen osanottajat, sotaväen eri joukko-osastojen etutaistelijat kyselevät meiltä, puolueeltamme, mitä kohti heidän on kuljettava, minkä nimessä nouseva kapinaan, mihin pyrittävä, onko alkanutta nousua laajennettava vallankumoukseen asti vai onko se suunnattava taisteluun reformien puolesta?

Vallankumouksellinen sosialidemokratia on antanut vastauksen näihin kysymyksiin, jotka ovat hiukan mielenkiintoisempia ja tärkeämpiä kuin poroporvarillis-trotskyilainen „nenänsä kaiveleminen”: kukapa sen tietää, tuleeko vallankumous vai eikö tule?

Meidän vastauksemme on: perustuslaillisten reformien utooppisuuden arvostelu, niihin luottamisen erheellisuuden selittäminen, *vallankumouksellisen* nousun edistäminen kaikin puolin ja kaikin tavoin, vaalikampanjan käyttäminen *sen hyväksi*. Tuleeko vallankumous vai eikö tule,— se riippuu muustakin *eikä vain* meistä. Mutta me teemme *omaa* työtämme eikä tuo työ mene milloinkaan hukkaan. Se kylvää syvälle joukkoihin demokratismia ja proletaarisen itsenäisyyden siemeniä, ja nämä siemenet nousevat *varmasti* oraalle, joko huomenna demokraattisessa vallankumouksessa tai ylihuomenna sosialistisessa vallankumouksessa.

Ne taas, jotka saarnaavat *joukoille* typerää, intelligentististä, bundilais-trotskyilaista skeptisismiään: „ei sitä tiedetä, tuleeko vallankumous vai ei, mutta „*päiväjärjestyksessä*” ovat reformit”,— ne *jo nyt* turmelevat joukkoja, saarnaavat joukoille liberaalisia utopioita.

Sen sijaan, että vaalikampanja *kyllästettäisiin* sen nykyisen, reaalisen, „*todellisen*” poliittisen tilanteen hengellä, jolloin puoli miljoonaa työläistä ryhtyy vallankumouksellisiin lakkoihin, jolloin talonpoikaisen sotaväen esitaistelijat ampuvat aatelisupseereita,— sen sijaan he *siirtävät* tuon reaalisen tilanteen (jossa on perin vähän „eurooppalaista” ja hyvin paljon „kiinalaista”, *toisin sanoen* demokraattis-vallankumouksellista) loitommaksi muka „eurooppalaisista” (hehän ovat meillä niin eurooppalaisia, niin eurooppalaisia, nuo likvidaattorit!) „parlamentti”-näkökohdistaan ja loitontaessaan sen luotaan muutamien mihinkään velvoittamattomien fraasien avulla,— he julistavat reformistisen kampanjan *oikeaksi* vaalikampanjaksi!

Sosialidemokraattinen puolue tarvitsee IV Duuman vaalien ohjelmaa voidakseen vielä kerran *sekä* vaalien johdosta

että vaalien yhteydessä ja vaaleja koskevissa väittelyissä selittää joukoille vallankumouksen *välttämättömyyttä*, *ajan-kohtaisuutta* ja *kiertämättömyyttä*.

He, likvidaattorit, tarvitsevat vaaliohjelmaa vaaleja „*varten*”, s.o. sitä varten, että voisivat siirtää vallankumousta koskevat näkökohdat kohteliaasti syrjään eräänä epämääräisenä mahdollisuutena ja julistaa „oikeaksi” sen vaalikampanjan, jota käydään perustuslaillisten reformien luettelemisen nimessä.

Sosialidemokraattinen puolue haluaa käyttää vaaleja *herättääkseen* joukoissa yhä uudelleen ajatuksen vallankumouksen välttämättömyydestä, alkaneesta nimenomaan vallankumouksellisesta noususta. Sen vuoksi sosialidemokraattinen puolue sanoo vaaliohjelmallaan *IV Duuman* valitsijoille lyhyesti ja selvästi: *ei* perustuslaillisia reformeja, vaan tasavalta, *ei* reformismia, vaan vallankumous.

Likvidaattorit käyttävät *IV Duuman* vaaleja siihen, että propagoivat perustuslaillisia reformeja ja *heikentävät* vallankumous-ajatusta. Sitä *varten*, sen vuoksi sotilaskapinat kuvataan „epätoivoisen protestin purkauksiksi”, joihin sotilaat on „saatettu”, eikä joukkoluontoisen kapinan *aluksi*, kapinan, joka tulee paisumaan tahi sammumaan riippuen muun muassa siitäkin, rupeavatko *kaikki* Venäjän sosialidemokraattiset työläiset tukemaan sitä aivan heti kaikin voimin, kaikella tarmollaan, koko innollaan.

Sitä varten toukokuun lakot on „selitetty” vallankumouksellisten asemesta reformistisiksi.

Sitä varten on „selitetty” puolueen ohjelmaa ja sen sijaan, että „lähimpänä” tehtävänä olisi tasavallan perustaminen, joka *turvaa* vapauden, on määrätty, että „nykyisessä vaalikampanjassa” *päiväjärjestyksessä oleviksi* — siis *IV Valtakunnanduuma* varten, leikki pois! — tehtäväksi on katsottava kaikenlaisten vapauksien vaatiminen.

Kuinka paljon muinaiskiinalaista onkaan Venäjän elämässä! Kuinka paljon vanhaa kiinalaisuutta onkaan meidän tsarissamme ja kuinka paljon sitä onkaan likvidaattoreissamme, jotka tahtovat sovittaa parlamenttitaistelun ja reformismin „seremonian” sellaiseen tilanteeseen, jolloin ylhäällä ovat Purishkevitshit ja Treshtshenkovit ja alhaalla joukkojen vallankumoukselliset yritykset! Kuinka paljon muinaiskiinalaista onkaan noissa intelligenssin pinnistyksissä suojella itseään Hvostoveilta ja Makaroveilta esittä-

mällä suosituskirjeen MacDonaldilta ja Jaurèsilta, Bisso-
latilta ja Bernsteiniltä, Kolbilta ja Frankilta!..

Likvidaattorien katsomusten ja puolueen näkökantojen diplomaattinen „sovittelu”, jota Trotski pelasi likvidaattorien konferenssissa, ei itse asiassa „sovita” kerrassaan mitään. Se ei tee olemattomaksi sitä erittäin tärkeää poliittista tosiasiaa, joka määrää nykyisellä Venäjällä koko yhteiskunnallis-poliittisen tilanteen. Nimittäin reformistisen ja vallankumouksellis-sosialidemokraattisen ohjelman taistelua; nimittäin porvariston esiintymistä liberaalisten puoluejohtajiensa persoonassa Venäjän uuden vallankumouksen välttämättömyyttä vastaan ja yksinomaan perustuslaillisen „toiminnan” tien puolesta — vastapainoksi satojen tuhansien proletaarien esiintymiselle vallankumouksellisessa lakossa, joka kutsuu joukkoja todelliseen taisteluun vapauden puolesta.

Se, että tehdään kumarrus reformistien puoleen ja toinen vallankumouksellisten sosialidemokraattien puoleen, ei merkitse tuon objektiivisen poliittisen tosiasian poistamista, ei merkitse vähääkään sen voiman ja painon vähentämistä. Hyvät aikomukset tämän tosiasian aiheuttamien erimielisyyksien hälventämiseksi — vaikka nuo aikomukset olisivatkin todella aivan „hyviä” ja vilpittömiä — eivät pysty muuttamaan koko vastavallankumouksellisen tilanteen synnyttämiä ja sovittamattoman vihamielisiä poliittisia tendenssejä.

Proletariaatti on noussut vallankumouksellis-sosialidemokraattisine lippuineen, ja neljännen, mustan Duuman aattona se ei laske lippuansa alas liberaalien edessä, ei kääri sitä kokoon reformistien mieliksi, ei suostu tylsentämään tai sammuttamaan vaaliohjelmaansa kerhodiplomatian näkökohtia silmälläpitäen.

Vallankumouksellisen sosialidemokratian ohjelma reformismien ohjelmaa vastaan — niissä merkeissä pidettiin toukokuun lakot, niissä merkeissä VSDTP menee myöskin tilanherra- ja pappisduuman vaaleihin, niissä merkeissä tulee tapahtumaan puolueen koko toiminta tuossa Duumassa sekä laajoissa kansanjoukoissa.

ILLEGAALINEN PUOLUE JA LEGAALINEN TOIMINTA

Kysymys illegaalisesta puolueesta ja sosialidemokraattien legaalisesta toiminnasta Venäjällä on eräs kaikkein tärkeimmistä puoluekysymyksistä; se on askarruttanut VSDTP:tä *koko* vallankumouksenjälkeisen kauden kuluessa, se on aiheuttanut puolueen riveissä toiminta sisäistä taistelua.

Likvidaattorien ja antilikvidaattorien välistä taistelua on käyty enimmäkseen tämän kysymyksen ympärillä, ja tuon taistelun ankaruus on täysin selitettävissä sillä, että se *on huipentunut* siihen, pitääkö meidän vanhan, illegaalisen puolueemme säilyä vai ei. VSDTP:n joulukuun konferenssi vuonna 1908 tuomitsi jyrkästi likvidaattoruuden ja määritteli selvästi erikoisessa päätöslauselmassa puolueen katsantokannan organisaatiokysymyksessä: puolueen muodostavat illegaaliset sosialidemokraattiset solut, joiden on luotava itselleen „toiminnan tukikohtia joukkojen keskuudessa” monenlaisten legaalisten työväenyhdistysten mahdollisimman laajan ja monihaaraisen verkoston muodossa.

Sekä Keskuskomitean täysistunnon päätökset tammikuussa 1910 että Yleisvenäläinen tammikuun konferenssi vuonna 1912 vahvistivat täydellisesti puolueen tämän näkökannan. Sen täydellistä täsmällisyyttä ja järkähtämättömyyttä luonnehtinee havainnollisimmin tov. Plehanovin viimeksi ilmestynyt „Dnevnik” (№ 16 — huhtikuu 1912). Sanomme: havainnollisimmin, sillä nimenomaan Plehanov asettui silloin neutraalille kannalle (tammikuun konferenssin merkitystä koskevassa kysymyksessä). Ja pysyen neutraalilla näkökannallaan hän vahvisti täydellisesti tuon vakiintuneen puoluekatsomuksen sanomalla, että niin

sanottuja „aloiteryhmiä” — jotka ovat erkaantuneet puoluejärjestöstä tahi paenneet siitä taikka muodostuneet sen ulkopuolella — ei voida pitää puolueeseen kuuluvina ilman illegaalisten solujen edustajakokouksen tai konferenssin erikoista päätöstä. Jos „aloiteryhmien” *itsensä* annetaan määritellä puolueeseen kuuluvaisuutensa, niin se on anarkismia periaatteellisessa suhteessa, se on likvidaattoruuden tukemista ja laillistamista käytännöllisessä suhteessa, — kirjoitti tov. Plehanov.

Luulisi, että kysymys, jonka puolue on niin monta kertaa täysin selvästi ratkaissut, on katsottava tällä neutraalin Plehanovin viimeisellä selityksellä pohdituksi loppuun asti. Mutta likvidaattorien viime konferenssin päätöslauselma pakottaa palaamaan siihen vielä kerran, koska on tehty uusia yrityksiä selvitetyn sotkemiseksi ja selkeän asian hämähäyttämiseksi. „Nevski Golos” (№ 9) on mitä raivokkaimmin antilikvidaattoreihin kohdistuvien sadatuksin julistanut, että uusi konferenssi ei ollut likvidaattorilainen. Mutta kuitenkin sen päätöslauselma eräästä kaikkein tärkeimmistä kysymyksestä, illegaalisesta puolueesta ja legaalisesta toiminnasta, todistaa aivan ilmeisesti, että konferenssi oli läpeensä likvidaattorilainen.

Tuo päätöslauselma täytyy siis eritellä seikkaperäisesti ja sen vuoksi siteerata se kokonaan.

I

Likvidaattorien konferenssin päätöslauselma on nimetty näin: „Puolueen rakentamisen järjestömuodoista”. Mutta itse asiassa jo sen ensimmäinen pykälä osoittaa, ettei ole kysymys rakentamisen „muodoista”, vaan siitä, *millaista* puoluetta, vanhaa vaiko uutta, siinä tahdotaan „rakentaa”. Tässä tuo ensimmäinen pykälä:

„Käsiteltyään kysymyksen puolueen rakentamisen muodoista ja menetelmistä konferenssi on tullut seuraavaan johtopäätökseen:

1. Sosialidemokratian muuntaminen sosialidemokraattisen proletariaatin itsehallinnalliseksi järjestöksi voi tapahtua vain sikäli, mikäli sosialidemokraattinen järjestö muodostuu siinä prosessissa, joka vetää työläisjoukkoja mukaan julkiseen yhteiskunnallis-poliittiseen elämään sen kaikissa ilmenemismuodoissa”.

Siis puolueen *rakentamista* koskevan päätöslauselman ensimmäisenä sanana on se, että myönnetään ehdottomasti sosialidemokratian *muuntamisen* välttämättömyys. Se on vähintäänkin kummallista. Jokaisella puolueen jäsenellä on tietysti oikeus vaatia puolueen „muuntamista”, mutta kysymyshän on *tietävästi* jo 4 vuoden ajan ollut *vanhan* puolueen tunnustamisesta tai kieltämisestä! Kukapa ei sitä tietäisi?

Puolueen päätöslauselma (joulukuussa 1908) puhuu päinvänselvästi likvidaattorien tuomitsemisesta, jotka haluavat „vaihtaa” vanhan puolueen uuteen puolueeseen. Huhtikuussa 1912 Plehanov kysyi likvidaattorikonferenssia koollekutsuvien (ja sen koollekutsuneiden) „aloiteryhmien” puoltajilta, kysyi heiltä tiukasti: „onko meidän vanha puolueemme olemassa vai eikö ole?” („Dnevnik Sotsial-Demokrata”, № 16, s. 8, huhtikuu 1912).

Tätä kysymystä ei saa kiertää. Sen on nostanut esiin nelivuotinen taistelu. Siinä on niin sanotun puolue-„kriisin” koko kärkeyyys.

Kun meille *sellaiseen* kysymykseen vastataan: „socialidemokratian *muuntaminen*... voi tapahtua vain”... , niin näemme heti, ettei se ole vastaus, vaan pelkkä veruke.

Puolueen muuntamisesta voivat puhua *vanhan* puolueen jäsenet. *Kiertäessänne* kysymyksen siitä, onko vanha puolue olemassa, ja dekreetoidessanne suoraan (puolueeseen *kuulumattomien* „aloiteryhmien” osanotolla) „muuntamisen” te, herrat, vain todistatte täydellisesti olevanne likvidaattoruuden kannalla! Tämä seikka käy vieläkin ilmeisemmäksi silloin, kun päätöslauselma — „socialidemokraattisen proletariaatin itsehallinnallista järjestöä” koskevien aivan sisällyttömien, julisteluluontoisten fraasien jälkeen — kuittaa asian sillä, että „muuntaminen” „*voi* tapahtua *vain* sikäli, mikäli socialidemokraattinen järjestö muodostuu”... (emme kajoa tässä naurettavaan, pöyhkeään ja tyhmään fraseologiaan)... „siinä prosessissa, joka vetää työläisjoukkoja mukaan *julkiseen yhteiskunnallis-poliittiseen* elämään”!!

Mitä tämä merkitsee? Nimittävätkö tuon ihmeellisen päätöslauselman laatijat lakkoa ja mielenosoitusta „joukkojen vetämiseksi mukaan julkiseen” j.n.e. elämään? Logiikan mukaan asia on niin, että *nimittävät!* Siinä tapauksessa päätöslauselma on pelkkää jonninjoutavuutta, sillä jokainen

tietää mainiosti, että „järjestö *muodostuu*” muutenkin kuin lakoissa ja mielenosoituksissa. Järjestö — herrat kaikki-
viisaat — on olemassa pysyvästi, mutta joukot esiintyvät *julkisesti* vain aika ajoin.

Herrat likvidaattorit tarkoittavat „julkisella yhteiskunnallis-poliittisella elämällä” (kylläpä ovat valinneetkin moisen virallisen liberaalisen tyylin — aivan kuin „Russkije Vedomostissa” 30 vuotta sitten!) työväenliikkeen *legaalisia* muotoja eivätkä ollenkaan lakkoja, mielenosoituksia y.m.s. Hyvä on. Siinäkin tapauksessa päätöslauselma on joutavuutta, koska järjestö ei „muodostu” eikä ole muodostunut meillä suinkaan „vain” siinä prosessissa, jossa joukkoja vedetään mukaan legaaliseen liikkeeseen. Meillä on järjestö monissa sellaisissakin paikoissa, missä *ei* sallita *mitään* legaalisen liikkeen muotoja.

Näin ollen päätöslauselman peruspykälä (järjestö muodostuu „*vain sikäli*”...) ei kelpaa kerrassaan mihinkään. Se on pelkkää sekasotkua.

Mutta tuossa sekasotkussa näkyy selvästi likvidaattorilainen *sisältö*. Muuntaminen on mahdollista *vain* siinä prosessissa, joka vetää joukkoja mukaan *legaaliseen* liikkeeseen — kas sitä on itse asiassa 1:sen pykälän lampaanlatina. Ja se juuri onkin silkkaa likvidaattoruutta.

Puolue on 4 vuotta puhunut: järjestömme on muodostettu illegaalisista soluista, joita ympäröi mahdollisimman monihaaraainen legaalisten yhdistysten verkosto.

Likvidaattorit ovat 4 vuotta väittäneet, etteivät he ole likvidaattoreita, ja 4 vuotta jankuttaneet: muuntaminen *on mahdollista vain* siinä prosessissa, kun joukkoja vedetään mukaan legaaliseen liikkeeseen. Kysymystä siitä, mistä puolueemme *on muodostettu*, millainen tämä *vanha* puolue on, kierretään ja kierretään juuri siten, kuin legalisteille on tarpeen. Keskustelu muistuttaa loppumatonta satua; Plehanov kysyy huhtikuussa 1912 — onko meidän vanha puolueemme olemassa vai ei? — Likvidaattorikonferenssi vastaa: „muuntaminen on mahdollista *vain sikäli*, mikäli joukkoja vedetään mukaan legaaliseen liikkeeseen”!

Se on puolueesta erkaantuneiden legalistien vastaus, legalistien, jotka eilen olivat voimakkaita ja härnäsivät puoluetta, mutta tänään (kärsittyään tappion) ovat tulleet aroiksi ja puolustautuvat kaunopuheisuudella.

II

Päätöslauselman toisessa §:ssä sanotaan:

„2. Koska yhteiskunnallis-poliittiset olosuhteet ovat muuttuneet vallankumousta edeltäneeseen kauteen verrattuna, olevien ja vasta muodostuvien illegaalisten puoluejärjestöjen on sopeuduttava julkisen työväenliikkeen uusiin muotoihin ja menetelmiin”.

Logiikkaa tämäkin. Yhteiskunnallisten olojen *muuttumisesta* seuraa vain järjestömuodon *muuttuminen*, mutta tuon muutoksen *suunta* ei ole päätöslauselmassa millään perusteltu.

Miksi päätöslauselma vetoaa „yhteiskunnallis-poliittisten olosuhteiden muuttumiseen”? Nähtävästi todistaakseen, perustellakseen, tehdäkseen oman käytännöllisen johtopäätöksensä: illegaalisen järjestön on välttämättä sopeuduttava legaaliseen liikkeeseen. Mutta edellytyksestä ei suinkaan seuraa sellainen johtopäätös. „Koska olosuhteet ovat muuttuneet”, niin legaalisen on sopeuduttava illegaaliseen — sellainen johtopäätös olisi yhtä laillinen!

Mistä tuo sekasotku likvidaattoreilla johtuu?

Siitä, että he pelkäävät sanoa totuutta ja yrittävät istua kahdella tuolilla.

Totuus on siinä, että likvidaattorit ovat „nykytilanteen” *likvidaattorilaisen* (Levitskin, Larinin, Jeshovin y.m. antaman) arvion kannalla, sillä sen selville saaminen, *kuinka* „yhteiskunnallis-poliittiset olosuhteet ovat muuttuneet”, juuri onkin ajankohdan arviointia.

Mutta he pelkäävät esittää tämän arvion suoraan. Heidän konferenssinsa ei rojhennut edes nostaa kysymystä siitä. Vaiteliasta, salavihkaa, salakuljettamalla se soluttaa selaista näkökantaa, että on tapahtunut (*jonkinlaisia*) muutoksia, jotka vaativat illegaalisen „sopeutumista” legaaliseen.

Tuo on katsantokanta, joka ei mitenkään eroa kadettilaisesta katsomuksesta, kuten sosialidemokraattinen puoluelehdistö on jo monta kertaa osoittanut. Kadetit tunnustavat täydellisesti, että heidän puolueensa „on kokonaisuudessaan pakotettu pysymään illegaalisena” (ks. 3. § likvidaattorien päätöslauselmassa) ja että illegaalisen puolueen on olosuhteiden muuttumisen vuoksi sopeuduttava legaaliseen liikkeeseen. Kadeteille se riittää. Heille heidän puolueensa toi-

minnan kieltäminen, sen oleminen illegaalisena on sattuma, „epänormaalisuus”, jäte, mutta pääasiallisinta, oleellisinta, tärkeintä on heidän legaalinen toimintansa. Heillä tuo näkökanta juontuu *loogillisesti* siitä „tilannearviosta”, jonka hra Gredeskul esitti: uutta vallankumousta ei tarvita, tarvitaan vain „perustuslaillista toimintaa”.

Kadettipuolueen illegaalisuus on sattuma, se on poikkeus „perustuslaillisen toiminnan” yleisessä systeemissä. Loogillisesti tästä seuraa, että illegaalisen järjestön on „sopeuttava legaaliseen liikkeeseen”. Niin se kadeteilla onkin.

Sosialidemokraattinen puolue taas katsoo asioita toisin. Perusjohtopäätös meidän tilannearviostamme, puolueen tilannearviosta on se, että *vallankumous on tarpeellinen ja se tulee*. Vallankumoukseen vievän kehityksen *muodot* ovat muuttuneet, mutta vallankumouksen *vanhat tehtävät* ovat jääneet. Seuraa johtopäätös: järjestön muotojen täytyy muuttua, „solujen” muotojen täytyy olla joustavia, niiden laajeneminen ei useinkaan käy itse solujen laajentamisen, vaan niiden legaalisen „periferian” laajentamisen tietä j.n.e. Kaikki tämä on sanottu monta kertaa puolueen päätöslauselmissa.

Mutta tämä illegaalisen järjestön *muotojen* muuttaminen ei suinkaan vastaa sanontaa: „sopeuttaa” se legaaliseen liikkeeseen. Tämä on aivan toista! Legaaliset järjestöt ovat *tukikohtia illegaalisten soiujen* aatteiden johdattamiselle joukkoihin. Me siis muutamme vaikutuksen muotoa, jotta entinen vaikutus kulkisi *illegaaliseen* suuntaan.

Järjestöjen *muodon* puolesta illegaalinen „sopeutetaan” legaalisen mukaan. Puolueemme toiminnan *sisällön* puolesta legaalinen toiminta „sopeutetaan” illegaalisten aatteiden mukaan. (Sanottakoon sulkeissa, että tästä johtuu „vallankumouksellisen menshevismän” koko sota likvidaattoreita vastaan.)

Ajatelkaahan, millaista on likvidaattoriemme syvämielisyys, kun he ovat *ensimmäisen* edellytyksen (toiminnan muodosta) hyväksyneet, mutta toisen (toiminnan *sisällöstä*) unohtaneet!! Ja kadettilaisen viisautensa otsikoksi he ovat ottaneet järkeilyn puolueen *rakentamisen* järjestömuodoista, joten heillä syntyi tällainen ajatus:

„Puoluetta on rakennettava niin, että (sitä) muunnettaisiin vetämällä joukkoja legaaliseen liikkeeseen ja illegaalinen järjestö sopeutettaisiin sen mukaiseksi”.

Herää kysymys: näyttääkö tämä puolueen vastaukselta? — (puolueen rakentaminen merkitsee illegaalisten solujen lujittamista ja lisäämistä ympäröimällä ne legaalisten tukikohtien verkostolla).

— Vai näyttääkö tämä likvidaattorien takaportin laillistamiselta, koska tämä on kadettien ja kansansosialistien ajatusten toistamista? — Kansansosialisti hra Peshehonov puolusti *nimenomaan* näitä aatteita elokuussa 1906, jolloin hän perusti „julkista puoluetta”; ks. „Russkoje Bogatstvon” 8. n:o:a, 1906, ja „Proletarin” 4. n:o:a, artikkeli „Eserräläiset menshevikit” *.

III

Päätöslauseلمان III §:ssä sanotaan:

„3. Sosialidemokraattisen puolueen on jo nykyään, kun sen järjestö kokonaisuudessaan on pakotettu pysymään illegaalisena, pyrittävä hoitamaan puoluetönsä erinäisiä osia julkisesti ja perustamaan sitä varten vastaavanlaisia laitoksia”.

Olemme jo osoittaneet, että tämä on kirjaimellisen tarkka, ensimmäisestä viimeiseen sanaan asti oikea kuva *kadetti*-puolueesta. Mutta sana „socialidemokraattisen” on siinä aivan turhaan.

Kadettien puolue on todellakin „kokonaisuudessaan” „pakotettu” pysymään illegaalisena,— he todellakin „jo” nyt (kun meillä, luojan kiitos, on perustuslaki...) tavoittelevat puoluetönsä osien julkista hoitamista.

Ääneen lausumaton edellytys, joka kuultaa tuon likvidaattoripäätöslauseلمان jokaiselta riviltä, merkitsee nimenomaan „perustuslaillisen toiminnan” tunnustamista yksinomaiseksi — vähintäänkin tärkeimmäksi, kestäväksi, perustyöksi.

Se on aivan väärin. Nämä ne ovatkin liberaalisen työväenpolitiikan näkökantoja.

Socialidemokraattinen puolue on illegaalinen sekä „kokonaisuudessaan” että jokaisen solunsa kohdalta ja — mikä *kaikkein oleellisinta* — toimintansa koko sisällön puolesta, joka propagoi ja valmistelee vallankumousta. Sen vuoksi socialidemokraattisen puolueen julkisimmankaan

* Ks. Teokset, 11. osa, ss. 180—189. Toim.

solun *kaikkein* julkisintakaan toimintaa *ei* voida katsoa „puoluetyön julkiseksi hoitamiseksi”.

Esimerkiksi vv. 1907—1912 VSDTP:n kaikkein „julkisimpana” soluna oli sosialidemokraattinen duumaryhmä. Se saattoi puhua kaikkein „julkisimmin”. Se *yksin* oli legaalinen ja saattoi puhua legaalisesti *hyvin monista asioista*.

Mutta ei kaikesta! Eikä vain ylipäänsä „ei kaikesta”, vaan ei edes muun muassa omasta puolueestaan, omasta puoluetyöstään „ei kaikesta” eikä kaikkein tärkeimmästä. Sen vuoksi emme voi hyväksyä likvidaattorien päätöslauselman kolmatta pykälää *edes* sosialidemokraattisen duumaryhmän kohdalta. Eikä muista puolueen „erinäisistä osista” kannata puhuaakaan.

Likvidaattorit kannattavat „julkista”, legaalista puoluetta. He pelkäävät nyt (työläiset ovat pakottaneet heidät pelkäämään, Trotski neuvoo heitä pelkäämään) sanoa sitä suoraan. He ovat ruvenneet puhumaan *sitä* samaa *hieman peitetysti*. He ovat vaiti puolueen legalisoimisesta. He propagoivat sitä, että puolue legalisoitaisiin *osa osalta!*

Erkaantuneiden legalistien „aloiteryhmät” ovat puolueenvastaisia — sanoi neutraali Plehanov likvidaattoreille huhtikuussa 1912.— Erkaantuneiden legalistien „aloiteryhmät” — ne juuri ovatkin „puoluetyön” erinäisten osien julkista hoitamista, vastaa likvidaattorien konferenssi; — ne juuri ovatkin sitä „julkista liikettä”, *johon* illegaalisen puolueen on „sopeuduttava”; — ne juuri ovatkin sitä „julkista elämää”, *johon* „mukaan vetäminen” on puolueen välttämättömän „muuntamisen” mittapuu ja tae.

Minkähänlaisia tyhmän yksinkertaisia ihmisiä onkaan likvidaattorien pitänyt löytää, jos ovat totta heidän kertomuksensa, että Trotskin tuomat „antilikvidaattorit” ovat muka hyväksyneet sellaiset katsomukset!

IV

Päätöslauselman viimeinen §:

„4. Koska sosialidemokraattisella järjestöllä illegaalisen olotilansa vuoksi ei ole mahdollisuutta saada puitteisiinsa niitä laajoja työläispiirejä, joihin sen vaikutus ulottuu, on sen otettava yhteys poliittisesti aktiivisiin proletariaatin kerroksiin ja niiden kautta myöskin joukkoihin muodostamalla kaikenlaisia enemmän tai vähemmän määrätyn muodon saavia legaalisia tai illegaalisia poliittisia järjestöjä ja

kaikenlaisia legaalisia peitejärjestöjä (vaalikomiteita, maaliskuun 4 päivän lain nojalla perustettavia poliittisia yhdistyksiä, kunnallisyhtiöitä, elinkustannusten kalleutta vastaan taistelevia yhdistyksiä y.m.s.), sekä myöskin koordinoimalla toimintojaan epäpoliittisten työväenjärjestöjen kanssa”.

Tässäkin on kiistattomilla järkeilyillä legaalisista peitejärjestöistä *peitetty* ei ainoastaan sitä, mikä on kiistanalaista, vaan myös se, mikä on suorastaan likvidaattorilaista.

Legaalisten poliittisten järjestöjen muodostaminenhan onkin sitä, mitä Levitski ja N. R-kov saarnasivat, sehän onkin puolueen legalisointia osa kerrallaan.

Olemme jo toista vuotta puhuneet likvidaattoreille: riittää sanoja, perustakaa toki omia „legaalisia *poliittisia* yhdistyksiänne”, sellaisia kuin „työväenluokan etujen puolustamisyhdistys” y.m.s. Riittää fraaseja, ryhtykää toki tekoihin!

Mutta he eivät voi ryhtyä tekoihin, koska *nykyisellä* Venäjällä ei voida toteuttaa liberaalista utopiaa. He voivat vain *suojella* tällaisella salamyhkäisellä tavalla „aloiteryhmiään”, jotka harrastavat hyödyllisiä keskusteluja ja keskinäistä kannustusta, ehdotuksia ja järkeilyjä „legaalisista poliittisista järjestöistä”.

He suojelevat „aloiteryhmiään” ilmoittamalla virallisesti päätöslauselmassa, että illegaalisten järjestöjen *täytyy* „ottaa yhteys *poliittisesti aktiivisiin proletariaatin kerroksiin* ja niiden kautta joukkoihinkin”!!! Siis „poliittisesti aktiiviset” ovat nimenomaan solujen *ulkopuolella!* — eikö tuo ole yksinkertaisesti niiden tunnettujen fraasien ja huudahdusten toistelua, että kaikki se, mikä on aktiivista, *on paennut* „kuoleutuneesta puolueesta” „aloiteryhmiin”?

Sen, mitä „Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni” ovat sanoneet suoraan *soimatessaan* illegaalista puoluetta, sen Trotski ja puolueesta erotetut likvidaattorit sanovat „lievemmin”: nimenomaan suppean illegaalisen puolueen ulkopuolella on muka „*aktiivisin*” aines, siihen juuri onkin „otettava yhteys”. Me — erkaantuneet likvidaattorit — olemme aktiivista ainesta; meidän kauttamme on „puolueen” otettava yhteys joukkoihin.

Puolue on sanonut täysin selvästi: taloudellisen taistelun johtamisessa tarvitaan sosialidemokraattisten puoluesolujen yhteistoimintaa ammattiliittojen kanssa, niissä olevien sosialidemokraattisten solujen kanssa, ammatillisen liikkeen eri toimihenkilöiden kanssa. Tahi — Duuman vaalikampan-

jassa on tarpeen, että liitot kulkisivat puolueen rinnalla. Tämä on selvää, täsmällistä ja ymmärrettävää. Tämän asemesta likvidaattorit propagoivat hämärää puolueen toiminnan „koordinoimista” yleensä „epäpoliittisten”, s.o. puolueettomien liittojen kanssa.

P. B. Axelrod antoi Trotskille likvidaattoruuden aatteet. Trotski neuvoi Axelrodia, tämän „Nasha Zarjassa” kärsimien katkerien epäonnistumisten jälkeen, verhoamaan nuo aatteet niitä sotkevilla fraaseilla.

Mutta tuon porukan ei onnistu pettää ketään. Likvidaattorien konferenssi opettaa työläisiä syventymään tarkemmin hämävien fraasien sisältöön. Työläisille tuo konferenssi ei anna mitään muuta kuin tämän karvaan, ikävän, mutta porvarillisessa yhteiskunnassa kyllä hyödyllisen „opetuksen”.

Olemme tutkineet Levitskin kotinuttuun puettuja liberaalisen työväenpolitiikan aatteita, mutta ei niitä ole vaikea tuntea myöskään Trotskin koreankirjavassa asussa.

Illegaalista järjestöä ja sen legaalista toimintaa koskevat puolueen aatteet esiintyvät yhä vaikuttavampina kaikkiin noihin ulkokultaisiin naamiaisiin verrattuna.

SERBIAN JA BULGARIAN VOITTOJEN YHTEISKUNNALLINEN MERKITYS

„Makedonian joutuminen Bulgarian ja Serbian valtaan merkitsee sille porvarillista vallankumousta, omalaatuista vuotta 1789 tai 1848”,— nämä itävaltalaisen marxilaisen Otto Bauerin sanat paljastavat heti Balkanin nykyisten tapahtumien perusolemuksen.

Vallankumous vuonna 1789 Ranskassa, 1848 Saksassa ja muissa maissa oli porvarillinen vallankumous, koska maan vapautuminen absolutismista sekä tilanherrain, maaorjuuttajain etuoikeuksista antoi itse asiassa kehitymisvapauden pääomalle. Mutta on itsestään selvää, että työväenluokan edut vaativat sellaista vallankumousta mitä tinkimättömminkin, ja jopa „puolueettomatkin”, luokaksi järjestäytymättömät työläiset olivat vuosina 1789 ja 1848 Ranskan ja Saksan vallankumouksen esitaistelijoita.

Makedonia, samoin kuin kaikki muutkin Balkanin maat, on taloudellisesti kovin takapajulla. Siellä on vielä säilynyt erittäin tuntuvia jätteitä maaorjuudesta, talonpoikain keskiaikaisesta riippuvaisuudesta tilanomistajafeodaaleista. Sellaisiin jätteisiin kuuluu talonpoikain maksama vero (rahana tai tuotteina) tilanherralle, sitten kahdavieljely (Makedoniassa talonpoika luovuttaa tilanherralle kahdavieljelyssä tavallisesti kolmasosan sadosta, vähemmän kuin Venäjällä) y.m.s.

Makedoniassa tilanherrat (niin sanotut *spagit*) ovat turkkilaisia ja muhamettilaisia, talonpojat taas ovat slaavilaisia ja kristittyjä. Sen vuoksi uskonnolliset ja kansalliset ristiriidat kärjistyvät luokkaristiriitaa.

Näin muodoin serbialaisten ja bulgariaalaisten voitot merkitsevät feodalismien herruuden järkkymistä Makedoniassa,

ne merkitsevät enemmän tai vähemmän vapaan maanomistaja-talonpoikien luokan muodostumista, merkitsevät sitä, että tulee turvatuksi koko Balkanin maiden yhteiskunnallinen kehitys, jota absolutismi ja maaorjuussuhteet ovat viivyttäneet.

Porvarilliset sanomalehdet „Novoje Vremjasta” „Retshiin” saakka jaarittelevat Balkanin *kansallisesta* vapauttamisesta jättäen varjoon *taloudellisen* vapauttamisen. Mutta todellisuudessa juuri tämä viimeksi mainittu onkin pääasia.

Kun vapauduttaisiin täydellisesti tilanherroista ja absolutismista, niin kiertämättömänä tuloksena olisi kansallinen vapautuminen ja kansojen täysi itsemääräämisyvapaus. Jos päinvastoin tilanherrojen ja Balkanin monarkioiden sorto kansoja kohtaan säilyy, niin välttämättä säilyy suuremmissa tai pienemmässä määrässä myös kansallinen sorto.

Jos Makedonian vapautuminen tapahtuisi vallankumouksen tietä, toisin sanoen sekä serbialaisten että bulgarialaisten ja myös *turkkilaisten* talonpoikien käydessä taistelua *kaikkien* kansallisuuksien tilanherroja vastaan (sekä balkanilaisia tilanherrain hallituksia vastaan), niin vapautuminen vaatisi Balkanin kansoilta varmasti sata kertaa vähemmän ihmishenkiä kuin nykyinen sota. Vapaus saavutettaisiin äärettömän paljon helpommalla hinnalla ja se olisi äärettömän paljon täydellisempi.

Herää kysymys: mitkä historialliset syyt ovat aiheuttaneet sen, että kysymystä ratkaistaan sodalla eikä vallankumouksella? Tärkeimpänä historiallisena syynä siihen on talonpoikaisjoukkojen heikkous, hajanaisuus, kehittymättömyys ja sivistymättömyys kaikissa Balkanin maissa sekä myöskin sellaisten työläisten vähälukuisuus, jotka ymmärsivät hyvin asiain tilan ja vaativat Balkanin federatiivista (liitto-) tasavaltaa.

Tästä selviää, mikä perusero on Euroopan porvariston ja Euroopan työväen suhtautumisessa Balkanin kysymykseen. Porvaristo, jopa liberaalinenkin, meikäläisten kadettien tapainen, huutaa „slavaivilaisten” „kansallisesta” vapauttamisesta. Siten suorastaan vääristellään Balkanin nykyisten tapahtumien sisältöä ja historiallista merkitystä, siten *vaikeutetaan* Balkanin kansojen todellista vapautumista. Siten *tuetaan* poliittisen oikeudettomuuden, kansallisen sorron ja tilanherrain etuoikeuksien säilymistä suuremmissa tai pienemmässä määrässä.

Päinvastoin vain työläisdemokraatit yksin puoltavat Balkanin kansojen todellista ja täydellistä vapauttamista. Vain loppuun asti suoritettu Balkanin kaikkien kansallisuuksien *talonpoikien* taloudellinen ja poliittinen vapauttaminen voi hävittää kaiken mahdollisuuden kaikkinaiseen kansallisuussortoon.

„Pravda” № 162,
marraskuun 7 pnd 1912
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

UUDISTUNUT KIINA

Kiinan uudistuminen ei kiinnosta edistynyttä ja sivistynyttä Eurooppaa. Neljäsataa miljoonaa takapajuista asia-laista on saavuttanut vapauden, herännyt poliittiseen elämään. *Neljäsosa* maapallon väestöstä on noussut niin sanoaksemme unenhorroksesta valoon, liikkeeseen ja tais-teluun.

Sivistynyttä Eurooppaa se ei liikuta. Tähän asti ei edes Ranskan tasavalta ole vielä tunnustanut virallisesti Kiinan tasavaltaa! Siitä tehdään pian välikysymys Ranskan edustajakamarissa.

Mistä tuo Euroopan välinpitämättömyys johtuu? Siitä, että kaikkialla Lännessä on vallassa imperialistinen porvaristo, joka on kolmelta neljäsosaltaan jo mädännyt, on valmis myymään koko „sivilisaationsa” mille seikkailijalle tahansa saadakseen „kuritus”-toimenpiteitä työläisiä vastaan taikka viisi kopeekkaa lisävoittoa ruplalta. Tuo porvaristo pitää Kiinaa *vain* saaliin palasena, jota japanilaiset, englantilaiset, saksalaiset j.n.e. alkanevat repiä nyt, kun Venäjä on „syleillyt hellästi” Mongoliaa.

Mutta Kiinan uudistuminen edistyy kuitenkin. Tätänykyä alkavat parlamentin, entisen despoottisen valtion *ensimmäisen* parlamentin vaalit. Alahuoneen muodostavat 600 jäsentä, „senaatin” 274 jäsentä.

Äänioikeus *ei* ole yleinen *eikä* välitön. Valitsevat vain ne, jotka ovat täyttäneet 21 vuotta ja asuneet kyseisellä äänestysalueella vähintään 2 vuotta, jos he maksavat noin 2 ruplaa välittömiä veroja tahi omistavat noin 500 ruplan arvosta omaisuutta. Ensin valitaan valitsijamiehet, jotka sitten valitsevat edustajat.

Jo tällainen äänioikeusjärjestyskin osoittaa varakkaan talonpoikaiston olevan liitossa porvariston kanssa sekä sitä, ettei ole proletariaattia tai että se on aivan voimaton.

Samaan seikkaan viittaa Kiinan poliittisten puolueiden luonne. Tärkeimpiä puolueita on kolme:

1) „Radikaalisosialistinen”, jossa todellisuudessa ei ole *kerrassaan mitään* sosialismia samoin kuin meidän „kansansosialisteissammekaan” (ja $\frac{9}{10}$:ssa „sosialistivallankumouksellisista”). Se on pikkuporvarillisen *demokratian* puolue. Sen perusvaatimuksia ovat: Kiinan valtiollinen yhdistäminen, kaupan ja teollisuuden kehittäminen „sosiaaliseen suuntaan” (yhtä hämärä fraasi kuin „työperuste” ja „tasasuhtaisuus” meidän narodnikeillamme ja eserrillämme), rauhan säilyttäminen.

2) Toinen puolue — liberaalit. He ovat liitossa „radikaalisosialistisen” puolueen kanssa muodostaen yhdessä „kansallisen puolueen”. Todennäköisesti tulee tällä puolueella olemaan enemmistö Kiinan ensimmäisessä parlamentissa. Tämän puolueen johtajana on tunnettu tohtori Sun Jat-sen. Nyt hän askartelee erikoisesti laajan rautatieverkon suunnitelman laatimiseksi (venäläisten narodnikkien tietoon: Sun Jat-sen tekee tätä *sitä varten*, että Kiina „välttäisi” kapitalismin kohtalot!).

3) Kolmas puolue on nimeltään „tasavaltalaisliitto” — eräs näyte siitä, kuinka pettäviä ovat politiikassa nimikilvet! Todellisuudessa se on *konservatiivinen* puolue, joka nojautuu pääasiallisesti *pohjois*-Kiinan, s.o. maan takapajuisimman osan virkamiehiin, tilanherroihin ja porvareihin. „Kansallinen” puolue taas on etupäässä enemmän teollistuneen, edistyneemmän, kehittyneemmän *etelä*-Kiinan puolue.

„Kansallisen puolueen” tärkeimpänä tukena ovat laajat talonpoikaisjoukot. Sen johtajat ovat ulkomailla kasvatuksen saanutta sivistyneistöä.

Kiinan vapauden on valloittanut talonpoikaisdemokratian ja liberaalisen porvariston liitto. Kykenevätkö talonpojat ilman proletariaatin puolueen johtoa säilyttämään demokraattisen asenteensa liberaaleja *vastaan*, jotka vain odottavat sopivaa hetkeä loikatakseen oikealle, — sen näyttää lähitulevaisuus.

AMERIKAN PRESIDENTINVAALIEN TULOKSET JA MERKITYS

Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen presidentiksi on valittu Wilson, „demokraatti”. Hän sai yli 6 miljoonaa ääntä, Roosevelt (uusi „Kansallinen edistyspuolue”) sai yli neljä miljoonaa, Taft („Tasavaltalainen puolue”) — yli kolme. Sosialisti Eugene Debs sai 800.000 ääntä.

Amerikan vaalien maailmanmerkitys ei ole niinkään paljon siinä, että sosialististen äänien lukumäärä on kovasti kasvanut; — Amerikan vaalien merkitys on *porvarillisten puolueiden* valtavassa *kriisissä*, siinä, miten hämmästyttävän voimakkaasti on tullut ilmi niiden rappeutuminen. Ja vihdoin vaalien merkitys on siinä, että *porvarillinen reformismi* esiintyi tavattoman selvästi ja räikeästi taistelukeinona sosialismia vastaan.

Kaikissa porvarillisissa maissa ne puolueet, jotka ovat kapitalismin näkökannalla, t.s. porvarilliset puolueet, ovat muodostuneet hyvin kauan sitten ja sitä lujemmiksi, mitä enemmän on poliittista vapautta.

Amerikassa vapaus on täydellisintä. Ja *kahden* porvarillisen puolueen piirteenä siellä on kokonaisen *puolen vuosisadan* kuluessa — orjanomistuksen vuoksi puhjenneen vuosien 1860—1865 sodan jälkeen — ollut erinomainen vankkuus ja voimakkuus. Entisten orjanomistajien puolue on niin sanottu „demokraattinen puolue”. Kapitalistien puolue, joka kannatti neekerien vapauttamista, on kehittynyt „tasavaltalaisten puolueeksi”.

Neekerien vapauttamisen jälkeen näiden puolueiden välinen ero on tullut yhä pienemmäksi. Näiden puolueiden välistä taistelua on käyty etupäässä tullimaksujen suurempaa tai pienempää tasoa koskevasta kysymyksestä.

Kansanjoukoille tällä taistelulla *ei ole ollut* mitään *vakaavaa* merkitystä. Kansaa on petetty, kahden porvarillisen puolueen ulkonaisesti vaikuttavilla, mutta sisällyksettömillä *kaksintaisteluilla* kansan huomiota on käännetty pois sen elintärkeistä eduista.

Tämä Amerikassa ja Englannissa vallinnut niin sanottu „kahden puolueen järjestelmä” on ollut eräänä tehokkaimmista keinoista, jolla on ehkäisty itsenäisen työväenpuolueen, s.o. todella sosialistisen puolueen muodostumista.

Ja kahden puolueen järjestelmä on nyt kärsinyt haaksirikon Amerikassa, edistyneimmän kapitalismin maassa! Mikä on aiheuttanut tämän haaksirikon?

Työväenliikkeen voimakkuus, sosialismin kasvu.

Vanhon porvarillisten puolueiden („demokraattisen” ja „tasavaltalaisen”) katse on käännetty menneisyyteen, neekerien vapauttamisen aikakauteen. Uusi porvarillinen puolue, „Kansallinen edistyspuolue”, on kääntänyt kasvonsa *tulevaisuuteen*. Puolueen koko ohjelma pyörii sen kysymyksen ympärillä, pitääkö kapitalismin olla olemassa vai ei, nimenomaan niiden kysymysten ympärillä, jotka koskevat työväen suojelua ja „trusteja”, kuten kapitalistien liittoja Amerikassa nimitetään.

Se aikakausi, jonka tehtävänä oli mahdollisimman nopea kapitalismin kehittäminen, synnytti vanhat puolueet. Puolueiden taistelu tähtäsi siihen, *miten* tuota kehitystä olisi voitu parhaiten jouduttaa ja helpottaa.

Nykyinen aikakausi, joka asettaa kysymyksen itse kapitalismin olemassaolosta, on synnyttänyt uuden puolueen. Vapaimmassa ja edistyneimmässä maassa, Amerikassa tämä kysymys asettuu päiväjärjestykseen kaikkein selvimmän, laajakantoisimmin.

Rooseveltin ja „edistysmielisten” koko ohjelma, heidän koko agitaationsa pyörii sen ympärillä, *miten kapitalismi voitaisiin pelastaa... porvarillisten reformien avulla*.

Se porvarillinen reformismi, joka vanhassa Euroopassa esiintyy liberaalisten professorien jaaritteluna, tuo porvarillinen reformismi on vapaassa amerikkalaisessa tasavallassa tullut esiin heti 4-miljoonaisena puolueena. Amerikkalaiseen tapaan.

— Me pelastamme kapitalismin reformeilla — sanoo tämä puolue.— Me laadimme edistyneimmän tehdaslainsäädännön. Me otamme valtion valvontaan *kaikki* trustit (Ameri-

kassa se merkitsee *koko* teollisuuden!). Me otamme ne valtion valvontaan, ettei olisi kurjuutta, jotta kaikki saisivat „kunnollista” palkkaa. Me pystytämme „sosiaalisen ja teollisen oikeudenmukaisuuden”. Me vannomme ja vakuutamme *kaikkien* reformien nimessä... me emme tahdo vain yhtä „reformia”: *kapitalistien pakkoluovutusta!*

Amerikan koko kansallisrikkauden lasketaan olevan nykyään 120 biljoonaa (tuhatta miljoonaa) dollaria, s.o. noin 240 biljoonaa ruplaa. Siitä *noin kolmasosa*, noin 80 biljoonaa ruplaa, kuuluu *kahdelle* trustille, Rockefellerin ja Morganin trustille, tai on näiden trustien alainen! Enintään 40.000 perhettä, jotka muodostavat nämä kaksi trustia, omistaa 80 miljoonaa palkkaorjaa.

On selvää, että koska nämä nykyajan orjanomistajat ovat olemassa, niin kaikki „reformit” ovat pelkkää petkutusta. Ovelat miljardienomistajat ovat *tarkoituksella* palkanneet Rooseveltin saarnaamaan tuota petosta. Heidän lupailemansa „valtion valvonta” muuttuu — pääoman pysyessä kapitalistien hallussa — taistelukeinoksi lakkoja vastaan, niiden tukahduttamiskeinoksi.

Mutta Amerikan proletaari on jo herännyt ja seisoo vartiopaikallaan. Rooseveltin menestykset hän ottaa vastaan reippaalla ivalla. Vai olette saanut 4 miljoonaa henkeä puolellenne lupailemalla reformeja, rakas veijari Roosevelt? Erinomaista! Huomenna nämä neljä miljoonaa näkevät, että teidän lupauksenne ovat petkutusta, ja nämä miljoonathan kulkevat teidän perässänne *vain* sen vuoksi, että tuntevat, *ettei voida* elää vanhaan tapaan.

„Pravda” № 164,
marraskuun 9 pnä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

PUOLUEEMME „KIPEITÄ KYSYMYKSIÄ“

„LIKVIDAATTORUUS“ JA „KANSALLISUUS“-KYSYMYKSIÄ

Elokuussa 1912 Puolan ja Liettuan sosialidemokratian Päähallinto kutsui koolle Puolan sosialidemokratian „aluepiirikonferenssin”. On tunnettua, että tuo Puolan sosialidemokratian Päähallinto on nykyään hallinto *ilman* puoluetta. Puolan pääkaupungin Varsovan paikallinen sosialidemokraattinen järjestö tuomitsi jyrkästi Päähallinnon harjoittaman hajotuspolitiikan, ja vastaukseksi siihen Päähallinto ryhtyi esittämään katalia, anonyymejä syytöksiä provokaatiosta, muodosti itselleen näennäisen varsovalaisen järjestön ja kiiruhti kutsumaan koolle „oman”, vastaavalla tavalla kasatun aluepiirikonferenssinsa.

Valtakunnanduuman vaalit Varsovan työväenkuuriassa todistivat myöhemmin lopullisesti Päähallinnon kannattajien olevan näennäisiä: 66 valtuutetusta oli 34 sosialidemokraattia, siinä luvussa vain 3 Päähallinnon kannattajaa (ja nekin epävarmoja).

Tämä ennakkohuomautus on tarpeen siksi, että lukija pitäisi sitä Puolan ja Liettuan sosialidemokratian aluepiirikonferenssin päätöslauselmaa, josta aiomme puhua, *vain* yksinomaan *Tyszkan* Päähallinnon päätöslauselmana eikä missään tapauksessa Puolan sosialidemokraattisten työläisten päätöksenä.

I

Kysymys Puolan sosialidemokratian suhtautumisesta VSDTP:hen on erittäin tärkeä ja päivänpolttava. Sen vuoksi *Tyszkan* konferenssin tästä kysymyksestä hyväksymään päätökseen sietää tutustua huolellisemmin, niin vaikeaa kuin onkin ottaa tuota päätöstä *vakavalta* kannalta.

On vaikeaa suhtautua vakavasti herjauksia täynnä olevaan *Tyszkan* päätöslauselmaan jopa yksistään sen

kannan vuoksi, joka siinä on otettu *peruskysymykseen*, likvidaattoruuskysymykseen nähden.

Se on ollut peruskysymyksenä VSDTP:ssä vuosina 1908—1912. Vastavallankumous on tavattomasti runnellut puoluetta. Puolue ponnistaa kaikki voimansa palauttaakseen ennalleen järjestönsä. Ja *kaikkien neljän* vastavallankumousvuoden aikana puolue on käynyt *herkeämätöntä* taistelua niitä sosialidemokraattien keskuudessa olevia pikku ryhmiä vastaan, jotka tahtovat likvidoida puolueen.

Eikö tästä johdu selvästi, että se, joka ei ole ratkaissut lopullisesti kysymystä likvidaattoruudesta, nimittää itseään *suotta* puolueen jäseneksi?

Tyszkan konferenssi niin ikään kiinnittää VSDTP:hen suhtautumista koskevassa päätöslauselmassaan eniten huomiota likvidaattoruuteen. Konferenssi toteaa, että likvidaattoruus on „mitä suurin VSDTP:n kehityksen jarru ja vakava vaara itse sen olemassaololle”.

„Avoin ja johdonmukainen likvidaattoruus ja vallankumouksellinen sosialidemokratia sulkevat pois toisensa”, sanotaan päätöslauselmassa.

Kuten näette, Tyszka ja kumpp. kävivät rohkeasti ja varmasti käsiksi ongelmaan — ja verukehtivat itsensä irti antamasta vastausta!

Keitä ne „avoimet ja johdonmukaiset” likvidaattorit ovat? Ja mihin käytännölliseen johtopäätökseen on *nelivuotisen* likvidaattoruutta vastaan käydyn *taistelun kokemus* johtanut?

Tammikuussa 1912 pidetty VSDTP:n konferenssi vastasi näihin luonnollisiin ja välttämättömiin kysymyksiin selvästi, täsmällisesti ja vakuuttavasti: likvidaattorit ovat „Nasha Zarja” ja „Zhivoje Delo” julkaisujen ympärillä oleva ryhmä. Tämä ryhmä on saattanut itsensä puolueen ulkopuolelle.

Tätä vastausta voidaan pitää oikeana tai vääränä, mutta ei voida kieltää sen selvyyttä, ei voida välttää oman kannan selvää määrittelyä!

Mutta Tyszkan konferenssi nimenomaan yrittää välttää sitä kiemurrellen ja luikerrellen kuin näpistelijä. Ellei ole totta, että „Nasha Zarjan” julkaisijat ovat avoimia ja johdonmukaisia likvidaattoreita, kuten sanoimme selvästi tammikuussa 1912, niin mikseivät Tyszka ja kumpp. osoittaneet elokuussa 1912 puolalaisille sosialidemokraattisille

työläisille meidän virhettämme? Ellei ole totta, että „Nasha Zarja” on saattanut itsensä puolueen *ulkopuolelle*, jos te, herrasväki Tyszka, Rosa Luxemburg ja Varski pidätte sitä *puolueeseen kuuluvana*, niin miksette sanoneet sitä suoraan? Se oli teidän suoranainen velvollisuutenne puolalaisia sosialidemokraattisia työläisiä kohtaan!

Ja sadatelkaa, kiroilkaa, sättikää miten paljon tahansa tammikuussa 1912 pidettyä „leniniläistä” konferenssia, ette te kuitenkaan saa tuolla melullanne petetyksi ketään, paitsi niitä, jotka haluavat olla petettyjä. Sillä tammikuun konferenssin jälkeen on mahdotonta olla tietoinen ja rehellinen sosialidemokraatti, on mahdotonta puhua asioiden tilasta VSDTP:ssä, ellei vastaa selvästi ja täsmällisesti kysymykseen: onko „Nasha Zarja” likvidaattorilehti ja missä tuon ryhmän paikka on: puolueessa vaiko puolueen ulkopuolella?

II

Se vuolas, monipuolinen ja sanarikas soimaustulva, jolla Tyszkan konferenssi kestittää „leniniläisiä”, sisältää vain yhden asian: syytöksen *kahtiajaosta*.

VSDTP:n tammikuun konferenssi totesi, että puolueen ulkopuolella on vain „Nasha Zarjan” ryhmä. Tämä on yleisesti tunnettu tosiasia. Jopa Tyszka ja hänen ystävänsä olisivat voineet tehdä tästä tosiasiaista sen yksinkertaisen ja ilmeisen johtopäätöksen, että kun syytetään kahtiajaosta, niin siten tunnustetaan „Nasha Zarjan” ryhmän *puoluekantaisuus*.

Lapsikin käsittää tämän johtopäätöksen kiertämättömyyden. Mutta Tyszka ja kumpp. ovat jo aikoja sitten sivuuttaneet lapsuusiän...

Niillä, jotka syyttävät meitä kahtiajaosta, pitäisi olla edes sen verran alkeellista miehuullisuutta, alkeellista rehellisyyttä, että sanoisivat suoraan: „„Nasha Zarjan” ryhmä ei ole likvidaattoriryhmä”, „sen *ei* pidä olla puolueen ulkopuolella, vaan sen paikka on puolueen *puitteissa*”, „se on *laillinen suuntavivahde* puolueessa” j.n.e.

Siinähan koko asian ydin juuri onkin, että Tyszkan kaltaiset herrat, jotka syyttävät meitä kahtiajaon aikaansaamisesta, sanovat tämän (sillä tämä *jo sinänsä* liittyy kahtiajakovalitukseen) *salaviihkaa*, häveliäästi ja kautta rantain, *peläten* sanoa sitä suoraan!

Ei ole helppoa sanoa ja todistaa, että „Nasha Zarjan” pitää kuulua puolueeseen. Ken sanoo sillä tavalla, hän ottaa kannettavakseen tietyn vastuun — ratkaisee tietyn periaatteellisen kysymyksen — puolustaa avoimesti likvidaattoruuden johtomiehiä. Sellaista henkilöä voidaan (ja tulee) pitää likvidaattorien kannattajana, mutta ei voida kieltää, etteikö hän olisi vakaumusten mies, etteikö hänellä olisi poliittista rehellisyyttä, vaikkapa vain rajoitetussa kysymyksessä, kysymyksessä tietyn likvidaattoriryhmän puoluekantaisuudesta tai ei-puoluekantaisuudesta.

Mutta kun kokonaisen aluepiirin kokonainen, luvallanne sanoen, järjestö tai järjestöjen summa kiemurrellen ja salavihkaa, häveliäästi ja puhumatta asioita selväksi puolustaa likvidaattoreita ja syyttää kahtiajaosta niitä, jotka erottivat likvidaattorit puolueesta, eikä uskalla sanoa suoraan: „tämän likvidaattoriryhmän pitää kuulua puolueeseen”, — niin seuraa kiertämättä johtopäätös: se ei ole sosialidemokraattien järjestö, sosialidemokraattien, jotka hyväksyvät ne ja ne katsomukset, vaan sellaisten *juonittelijain kerho*, jotka pyrkivät haalimaan kokoon poliittista pääomaa „käytämällä hyväkseen” likvidaattorien ja antilikvidaattorien välistä taistelua.

Ja sille, joka tuntee VSDTP:n sisäiset asiat vuodesta 1907 alkaen, on jo aikoja sitten lakannut olemasta salaisuus, että bundilaisten lisäksi Tyszka ja kumpp. ovat tuollaisten juonittelijain tai, kuten sosialidemokraattien keskuudessa heitä tavallisesti nimitetään, „painon mukaan mitattavien marxilaisten”, „Tushinon loikkarien”, esikuvia. Samoin kuin eräät bundilaiset Tyszka perustaa koko „asenteensa” puolueessa *peliiin* likvidaattorien ja antilikvidaattorien välillä, välitykseen, hyödyn hankkimiseen olemalla „vaa’anpunnuksena”, jota ilman likvidaattoreilla enempää kuin antilikvidaattoreillakaan ei tule olemaan enemmistöä!

Syksyllä 1911, kun tämä Tyszkan vanha ja kaikkia kylästäyttävä „peli” ajoi hänet karille, niin *kummankin* vastakkaisen virtauksen — sekä likvidaattorien että antilikvidaattorien — äänenkannattajat nimesivät hänet julkisesti lehdistössä juonienpunojaksi.

Asettukaapa todellakin „vaa’anpunnuksen” katsantokannalle, niin silloin Tyszkan konferenssin epäloogilliset, lapsellisen naiivit, naurettavan mitättömät ja avuttomat päätöslauselmat käyvät heti *aivan* selviksi. Niin, juuri niin pitää

juonittelijan sanoakin: tuomitsen likvidaattoruuden... mutta en sano suoraan, kuka on julkinen ja johdonmukainen likvidaattori! Tunnustan, että likvidaattoruus vaarantaa itse puolueen olemassaolon... mutta en sano suoraan, pitäisikö sellaisen ja sellaisen ryhmän kuulua puolueeseen vai pitääkö sen olla puolueen ulkopuolella! Sellaisesta „asenteesta” voin *aina* ja kaikissa oloissa hyötyä sekä saada „poliittista pääomaa”, sillä *ilman minua* antilikvidaattori ei voita likvidaattoria, *ilman minua* likvidaattorilla ei tule olemaan varmaa paikkaa puolueessa!!

„Tyszkalainen” politiikka ei ole satunnainen, yksityisluontoinen ilmiö. Kahtiajakaantumisen tapahtuessa ja yleensä ankan taistelun riehussa suuntausten välillä on *kierämätöntä*, että ilmaantuu sellaisia ryhmiä, jotka perustavat olemassaolonsa lakkaamattomaan puolelta toiselle loikkimiseen ja pikku vehkeilyihin. Se on puolueemme elämän surkea, epämiellyttävä piirre, jota maanpakolaisuudessa suoritettavan vallankumouksellisen työn ehdot erikoisesti kärjistävät. Juonittelijaryhmät, juonittelun piirteet eräiden, varsinkin heikot yhteydet Venäjään omaavien ryhmien politiikassa — siinä ilmiö, joka on tiedettävä, ettei joutuisi sumutetuksi, ettei joutuisi kaikenlaisten „väärinkäsitysten” uhriksi.

III

„Yhtenäisyys”-tunnus on tietenkin „suosittu” laajoissa työläispiireissä, jotka eivät tiedä, *kenen kanssa* tämä yhtenäisyys on luotava, *mitä* tietyille ryhmälle tehtäviä *myönnytyksiä* tuo *yhtenäisyys* merkitsee ja *mille perustoille* likvidaattorien puolueeseen ottamisen tai puolueesta erottamisen politiikka rakentuu.

Ei tietenkään ole mitään helpompaa kuin käyttää demagogisesti tämän asian olemuksen *ymmärtämättömyyttä* päästäkseen huutamaan „kahtiajaosta”. Ei ole mitään helpompaa kuin verhota kerhodiplomatiaa vaatimalla jo lopullisesti jakaantuneiden suuntausten „yhtenäisyyttä”.

Mutta niin „suosittu” kuin „yhtenäisyys”-tunnus onkin valveutumattomien ihmisten keskuudessa, niin mukavaa kuin kaikenkarvaisten demagogien, juonittelijain ja kerhodiplomaattien onkin piiloutua nykyään tämän tunnuksen taakse, emme me kuitenkaan lakkaa vaatimasta, että jokai-

nen tietoinen sosialidemokraatti antaisi selvän ja täydellisen vastauksen kysymykseen, jonka VSDTP:n tammikuun konferenssi 1912 ratkaisi.

Vuoden 1912 elokuussa koollekutsuttu likvidaattorien konferenssi osoitti selvästi, että kaikkien kiistojen ytimenä on nimenomaan kysymys likvidaattoruudesta, kysymys likvidaattoriryhmien puoluekantaisuudesta tai ei-puoluekantaisuudesta (jopa puolueenvastaisuudesta). Ken kiertää tämän kysymyksen olemuksen, hän johtaa harhaan itseään sekä muita.

Onhan jaarittelu tammikuun konferenssin „ryhmäkuntalaisuudesta” y.m.s. nimenomaan tällaista asian olemuksen *kiertämistä*. Hyvä on, herrat, voidaan jaarittelijoille vastata: olettaamme, että tammikuun konferenssi oli aito ryhmäkuntalainen, hajottava konferenssi, vailla päätösvaltaa j.n.e. Mutta näillä „pelottavilla sanoilla” te *pääsette pälkähästä vain omissa silmissänne*. Osa sosialidemokraateista — samantekevää mikä osa — julisti tammikuussa, että „Nasha Zarja” edustaa puolueenvastaisia, puolueen ulkopuolella olevia likvidaattoreita. Tämä mielipide on perusteltu yksityiskohtaisessa, motivoitussa ja puolueen nelivuotisesta historiasta juontuvassa päätöslauselmassa.

Ken haluaa vilpittömästi selittää ja kumota esim. näiden „tammikuun” sosialidemokraattien virheen, hänen on eriteltävä ja kumottava tämä päätöslauselma, sanottava ja todistettava, että „Nasha Zarjan” pitää olla puolueessa, että sen aatteet eivät ole tuhoisia puolueelle, että tälle ryhmälle on tehtävä sellaisia ja sellaisia myönnytyksiä, että siltä on vaadittava sellaisia ja sellaisia sitoumuksia, että näiden sitoumusten täyttämisen takeena pitää olla sen ja sen, että tämän ryhmän vaikutuksen laajuus puolueessa on määriteltävä sillä ja sillä tavalla.

Kysymyksen *tällainen* asettelu merkitsee tammikuun sosialidemokraattien vakaumuksen tunnollista ja rehellistä kumoamista, merkitsee virheellisenä pidettävän *selittämistä* työläisille. Mutta siinäpä se kysymyksen ydin onkin, *ettei yksikään* nykyisistä tyhjänpäiväisistä kirkujista, jotka huutavat kahtiajaosta, ole ottanut askeltakaan kysymyksen tällaista asettelua kohti!!

Ja siitä syystä me syrjäyttäen halveksivasti demagogit ja juonittelijat, toistamme rauhallisesti: likvidaattorien erottamista koskevaa päätöslauselmaamme ei ole kumottu eikä

sitä voida kumota. Uudet tosiasiat — sellaiset kuin trotskilaisille fraaseille läheiseksi käyneen likvidaattorien „*Lutsh*” lehden⁸⁹ ilmestyminen — vain lisäävät satakertaisesti päätöslauselmamme voimaa. Tosiasiat — toukokuun esiintymiset, satojen työläisryhmien liittyminen antilikvidaattorien sanomalehden ympärille, IV Valtakunnanduuman vaalit työväenkuuriassa — todistavat *lopullisesti*, että likvidaattoreita vastustava kantamme on oikea.

Kirkuminen „kahtiajaosta” ei horjuta tätä vakaumusta, sillä tuo kirkuminen on likvidaattorien pelkurimaista, peiteltyä, ulkokultaista *puolustelua*.

IV

VSDTP:n tammikuun konferenssi 1912 asetti vielä erään vakavan periaatteellisen kysymyksen, kysymyksen puolueemme *rakenteesta* kansallisessa mielessä. Tilan puutteen takia kajoan vain lyhyesti tähän kysymykseen.

Täydellinen vaiko epätäydellinen federaatio, „pahimman tyyppinen federaatio” vaiko täydellinen yhtenäisyys? Siten on tämä kysymys asetettu.

Tyszkan konferenssi vastaa tähänkin ongelmaan vain sättien ja huutaen: „petosta”, „tosiasiain vääristelyä” j.n.e. Miten tyhjiä kirkujia tuo Tyszka ja hänen seurueensa ovatkaan!

Latvialaisten, puolalaisten ja juutalaisten (Bund) sosialidemokraattien täydellinen eristyneisyys on tosiasia. Jokainen puolalainen sosialidemokraatti tietää, ettei Puolassa ole ollut eikä ole *mitään* Bundin kanssa yhtenäisyyttä muistuttavaa. Samoin on asianlaita venäläisilläkin Bundin y.m.s. suhteen. „Kansallisilla” on omat erikoiset järjestönsä, omat keskuslaitoksensa, edustajakokouksensa j.n.e. Venäläisillä ei ole *sellaisia*, ja *heidän* Keskuskomiteansa ei voi ratkaista Venäjän kysymyksiä ilman keskenään taistelevien ja Venäjän asioihin perehtymättömien bundilaisten, puolalaisten ja latvialaisten osanottoa.

Se on tosiasia. Sitä ei voida kumota millään sättimisellä. Vuodesta 1907 alkaen ovat *kaikki* puolueessamme nähneet sen. Kaikki ovat havainneet sen luonnottomuuden. Konferenssimme ristikin sen „*pahimman tyyppiseksi federaatioksi*” *.

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 444—445. *Toim.*

Kysymyksen tällaiseen aseteluun on rehellisten ja vilpittömien sosialidemokraattien vastattava asiallisesti.

Tämän asettelun oikeellisuuden on todistanut mitä vakuuttavimmin elokuun konferenssi, joka — jopa Plehanovinkin lausunnon mukaan — „kansallista kulttuuri”-autonomiamia koskevassa kuulussa päätöslauselmassaan „sopeutti sosialismin nationalismiin”.

Sekä Bund että Tyszkan Päähallinto vannovat yhtäläisesti kaikkien pyhimysten nimessä kannattavansa yhtenäisyyttä, mutta Varsovassa, Lodzissa y.m. niiden välillä vallitsee mitä täydellisin hajaannus!

„Likvidaattoruuskysymyksen” yhteys „kansallisuuskysymykseen” ei ole meidän keksintömme, sen on itse elämä nostanut esiin.

Asettakoot ja käsitelköt kaikki vakavasti ajattelevat sosialidemokraatit myöskin „kansallisuuskysymyksen”. Federaatio vaiko yhtenäisyys? Federaatio „kansallisuuskille” erillisine keskuksineen ilman erillistä keskusta venäläisille vaiko täydellinen yhtenäisyys? Nimellinen yhtenäisyys Bundin tosiasiallisin kahtiajakaantumisin (tai poislohkeamisin) paikallisjärjestöissä vaiko tosiasiallinen yhtenäisyys alhaalta ylös asti?

Ken luulee, että nämä kysymykset voidaan kiertää, hän erehtyy katkerasti. Ken perustaa laskelmansa vuosien 1907—1911 „pahimman tyypin federaation” yksinkertaiseen uudistamiseen, hän johtaa harhaan itsensä sekä toiset. Tuota federaatiota on jo mahdoton palauttaa ennalleen. Tuo keskonen ei enää herää eloon. Puolue on kaikonnut siitä ainaaksi.

Mihin se on kaikonnut? „Itävaltalaiseen” federaatioon? ⁹⁰ Vaiko täydelliseen federaatiosta luopumiseen, tosiasialliseen yhtenäisyyteen? Me kannatamme viimeksi mainittua. Me vastustamme „socialismin sopeuttamista nationalismiin”.

Harkitkoot siis kaikki tätä kysymystä kaikinpuolisesti ja ratkaiskoot sen lopullisesti.

Kirjoitettu marraskuussa 1912

Julkaistu ensi kerran
elokuussa 1913 aikakauslehdessä
„Pismo Dyskusyjne”
(„Väittelylehti”) № 1
Allekirjoitus: N. Lenin

Julkaistaan aikakauslehden
tekstin mukaan
Käännös puolasta

KYSYMYKSEEN ERÄISTÄ TYÖLÄISEDUSTAJAIN PUHEISTA ⁹¹

Mitkä perusajatukset olisi otettava työläispuhujan *ensimmäisen* esiintymisen pohjaksi Duumassa?

On luonnollista, että työläiset odottavat *ensimmäistä* puhetta erittäin kärsimättöminä ja erikoisella huomiolla. Luonnollisesti he odottavat, että nimenomaan ensimmäisessä puheessa esitetään pääasia, keskitetty mielipide niistä kysymyksistä, jotka kiinnostavat erikoisesti kaikkia ja sijoituvat eritoten etualalle yleensä maan politiikassa ja varsinkin käytännöllisessä työväenliikkeessä (sekä poliittisessa *että taloudellisessa*).

Niihin kuuluvat seuraavat kysymykset:

1) *Periytyvyys* IV Duuman sosialidemokraattisen ryhmän toiminnassa. Periytyvyydellä tulee ymmärtää *kiinteän yhteyden* säilymistä kaikkien edellisten Duumain entisiin sosialidemokraattisiin ryhmiin, jota paitsi on erikoisesti pidettävä silmällä yhteyttä toisen Duuman sosialidemokraattiseen ryhmään, koska se joutui vastavallankumouksen tekemän tietyn hyökkäyksen uhriksi.

Periytyvyyttä on tärkeä korostaa, sillä toisin kuin porvarilliset puolueet työläisdemokraatit pitävät *omaa* toimintaansa I, II, III ja IV Duumassa *tietyinä kokonaisuutena ja yhtenäisenä* jaksona antamatta minkäänlaisten tapahtumain käännteiden (tai minkäänlaisten kesäkuun 3 päivän valtiokaappausten tapaisten mullistusten) vieroittaa itseään tehtäviensä täyttämisestä, muuttumattomien päämääriensä tavoittelusta.

2) Toisena työläisedustajan ensimmäiseen puheeseen tarvittavana teesinä on sosialismi. Se sisältää oikeastaan 2 teemaa. Toinen on se, että Venäjän sosialidemokratia on

C

Къ вопросу о политическом
препятствии пар. демократии

Къ какому результату пришла мысль о
той роли, которую играет политическое
препятствие в развитии демократии?

Следует сказать, что политическое препятствие
играет роль в развитии демократии в том
отношении, что оно способствует развитию
демократии в том направлении, которое
необходимо для развития демократии.
Следует сказать, что политическое препятствие
играет роль в развитии демократии в том
отношении, что оно способствует развитию
демократии в том направлении, которое
необходимо для развития демократии.
Следует сказать, что политическое препятствие
играет роль в развитии демократии в том
отношении, что оно способствует развитию
демократии в том направлении, которое
необходимо для развития демократии.

Къ какому результату пришла мысль о
той роли, которую играет политическое

socialistisen proletariaatin kansainvälisen armeijan eräs osasto. Kirjaimellisesti näin sanoi myös Pokrovski III Duumassa (ks. hänen julistustaan pikakirjoituspöytäkirjojen virallisesta julkaisusta, s. 328, 7. istunto, marraskuun 16 p:nä 1907). Tämän seikan mainitseminen on tietenkin ehdottoman välttämätön.

Mutta on toinenkin, meidän päivinämme erittäin tärkeä seikka. Tämä seikka on sosialismin *nykyinen* asema ja tehtävät *koko* maailmassa. Mikä on luonteenomaista tälle asemalle? a) Työväenluokan ja porvariston välisen taistelun tavaton kärkevyys (elinkustannusten kalleus — joukkolakot — suurvaltojen *imperialismi*, niiden välinen vimmuttu kilpataistelu markkinoista, sodan läheisyys niissä) ja b) sosialismin toteutumisen läheisyys. Koko maailman työväenluokka taistelee *vallasta*, uudesta yhteiskuntajärjestelmästä eikä siitä, että tulisi tunnustetuksi sen oikeus sosialistiseen puolueeseen. On erittäin tärkeää sanoa tästä Duuman puhujalavalta, tiedottaa Venäjän työläisille sosialismin puolesta käytävien suurtaistelujen alkamisesta Euroopassa ja Amerikassa, sosialismin voiton (kiertämättömän voiton) *läheisyydestä* sivistyneessä maailmassa.

3) Kolmas teesi — Balkanin sodasta, kansainvälisestä tilanteesta ja Venäjän ulkopoliitikasta.

Tätä päivänpolttavinta teemaa ei voida sivuuttaa. Se jakaantuu seuraaviin kysymyksiin:

a) Balkanin sota. Myöskin venäläisen työläisedustajan on julistettava Balkanin federatiivisen tasavallan tunnus. Slaavilais-turkkilaisia vihollisuuksia vastaan. Balkanin *kaikkien* kansojen vapauden ja tasa-arvoisuuden *puolesta*.

b) Toisten valtakuntien Balkanin sotaan sekaantumista vastaan. On välttämätöntä yhtyä siihen mielenosoitukseen rauhan hyväksi, joka tapahtui Baselissa, kansainvälisessä sosialistikongressissa⁹². Sota sodalle! Kaikkea puuttumista vastaan! Rauhan puolesta! Sellaiset ovat työläisten tunnukset.

c) Venäjän hallituksen ulkopoliitikkaa vastaan yleensä — mainiten erikoisesti Bosporin, — turkkilaisen Armenian, — Persian, — Mongolian anastamis-, halusta” (ja alkaneista anastuksista).

d) Hallituksen nationalismia vastaan tuoden esille sorretut kansat: Suomen, Puolan, Ukrainan, juutalaiset j.n.e. On

erittäin tärkeää, että osoitetaan täsmällisesti kaikkien kansallisuuksien *poliittisen itsemääräämisen* tunnus vastapainona kaikenlaisille vaillinaisille sanonnoille (kuten *pelkkä „tasa-arvoisuus“*).

e) Liberaalista nationalismia vastaan, joka ei ole niinkään karkeaa, mutta on vahingollista erittäinkin tekopyhytensä johdosta, sen johdosta, että se pettää kansaa „hiotusti“. Missä tuo liberaalinen (progressistilais-*kadettilainen*) nationalismi ilmenee? — shovinistisissa puheissa „slavaavilaisten“ tehtävistä, — puheissa Venäjän „suurvaltalastehtävistä“ — puheissa Venäjän sopimuksesta Englannin ja Ranskan kanssa toisten maiden *ryöstämiseksi*.

4) Neljäs teesi — Venäjän poliittinen tilanne. Teeman sisältönä tässä on oikeudettomuuden ja mielivallan kuvaaminen, sen selittäminen, että poliittinen vapaus on *ehdottoman* välttämätön.

Tässä on erikoisesti viitattava seuraavaan:

(a) Välttämättömyyteen mainita vankiloista — Kutomarrassa, Algatshissa j.n.e.⁹³

(b) Osoitettava vaaliväärennykset — bonapartistiset menetelmät, luottamuksen menetys hallitukseen jopa niidenkin luokkien (tilanherrat ja porvaristo) keskuudessa, joihin kesäkuun 3 päivän kaappaus perusti laskelmansa.

Papit pakotettu äänestämään omaatuntoa vastaan.

Duuma on käynyt oikeistolaisemmaksi, maa on käynyt vasemmistolaisemmaksi.

(c) On erittäin tärkeää esittää oikein likvidaattorien kuulun „liittoutumisvapaus“-tunnuksen ja yleensä *poliittista vapautta* koskevien tehtävien välinen suhde. On erittäin tärkeää sanoa, että paino-, liittoutumis-, kokoontumis- ja lakkovapaus on *ehdottoman* välttämätön työläisille, mutta *juuri* sen aikaansaaminen vaatii ymmärtämään, että ne ovat *erottamattomassa yhteydessä* poliittisen vapauden yleisiin perustoihin, koko poliittisen järjestelmän *perusteelliseen* muuttamiseen. Ei liittoutumisvapauden liberaalinen utopia kesäkuun 3 päivän järjestelmän *oloissa*, vaan taistelu koko linjalla *tätä järjestelmää* vastaan, tämän järjestelmän *perustoja* vastaan vapauden *nimessä* yleensä ja liittoutumisvapauden nimessä erikoisesti.

5) Viides teesi: talonpoikaiston sietämätön asema. 30 miljoonaa nälänhädässä vuonna 1911. Maaseudun köyhtymi-

nen ja kurjistuminen. Hallituksen suorittama „maanjärjestely” vain *pahentaa* asiaa. Raha-asiain kuntoisuus on katinkultaa, näennäistä kuntoisuutta, joka perustuu verojen kiskomiseen ja kansan juottamiseen. Jopa III Duuman oikeistolaisalonpoikien („43 talonpojan”) vaatimaton maa-lakiehdotuskin⁹⁴ on pantu vihreän veran alle. Talonpoikien täytyy päästä vapaiksi tilanherrain sorrosta ja tilanherra-maanomistuksesta.

6) Kuudes teesi: kolme leiriä IV Duuman vaaleissa ja kolme leiriä maassa:

(a) hallituksen leiri. Voimaton. Vaaliväärennykset.

(b) liberaalien leiri. Tässä on erittäin tärkeää mainita vaikkapa parilla sanalla liberaalien vastavallankumouksellisuudesta: he *vastustavat* uutta vallankumousta. Voidaan esittää kirjaimellisesti Gredeskulin sanat, jotka on julkaistu „Pravdan” 85. numerossa (elokuun 8 pnä)*: „toista kansan liikettä (se tahtoo sanoa toista vallankumousta) ei tarvita, tarvitaan vain rauhallista, sitkeää ja varmaa perustuslaillista toimintaa” — kirjaimellisesti niin sanoi Gredeskul ja „Retsh” lehti julkaisi sen.

Liberaalien toiveet perustuslaillisista *reformeista* nykyisen järjestelmän *perustojen säilyessä, ilman* laajaa kansan liikettä ovat *utopiaa*.

(c) kolmas leiri — demokraatit. Sen johdossa on työväenluokka. Kolmannessa persoonassa voidaan menneisyyden johdosta sanoa se, mitä kirjoitti jopa „Golos Moskvyy”, nimittäin, että työväenluokka lähti vaaleihin ohjelmanaan *kolme* tunnusta: (1) demokraattinen tasavalta; (2) 8-tuntinen työpäivä; (3) kaikkien tilanherramaiden konfiskointi talonpoikien hyväksi.

7) Seitsemäs teesi: maininta vuoden 1912 poliittisesta liikkeestä ja lakoista.

(a) On erittäin tärkeää mainita, että *poliittisten* lakkojen osanottajien luku nousi miljoonaan. Koko vapausliikkeen elpyminen.

(b) On erittäin tärkeää mainita siitä, että poliittisissa lakoissaan työläiset asettivat itselleen *yleiskansallisia* päämääriä, että he eivät esittäneet yksityisluontoisia, vaan *yleiskansallisia* tehtäviä.

* Ks. tätä osaa, ss. 230—240. *Toim.*

(c) On mainittava, että nimenomaan poliittisten ja taloudellisten lakkojen välinen *yhteys* antaa voimaa ja pirteyttä liikkeelle.

(d) Mainittava työläisten protestista matruusien teloitusta vastaan.

8) Kahdeksas, oleellinen teesi, joka juontuu kaikesta edellä esitetystä ollen kiinteässä yhteydessä siihen, on proletariaatin hegemonia. Sen johtava osuus. Sen tehtävä johtajana. Se johdattaa koko kansaa, laajoja kansanjoukkoja. Se vaatii vapautta ja johdattaa taisteluun vapaudesta. Se näyttää esimerkkiä, se on esikuvana. Innostaa. Luo uutta mielialaa.

9) Yhdeksäs ja viimeinen teesi: lyhyt kertaus ja yhteenvedo. Kolmannessa persoonassa on valveutuneista työläisistä sanottava, että he ovat „järkkymättömän uskollisia” *kolmelle* periaatteelle: ensinnäkin sosialismille; toiseksi „vanhan, taisteluissa koetellun Venäjän sosialidemokratistisen työväenpuolueen periaatteille”: työläiset ovat sille uskollisia. Tämä *tosiasia* on sanottava; kolmanneksi työläiset ovat uskollisia „tasavaltalaisille vakaumuksilleen”. Kysymys ei ole kehotuksesta eikä tunnuksesta, vaan uskollisuudesta vakaumuksille. (Useissa monarkistisissa maissa, Englannissa, Ruotsissa, Italiassa, Belgiassa y.m., on olemassa julkiset tasavaltalaiset puolueet.)

P. S.* Saattaa herätä vielä kysymys siitä, että „liittoutumisvapaus” olisi esitettävä *erikoisesti*. On otettava huomioon, että tämän lipun alla likvidaatorit vievät läpi perustuslaillista reformia koskevaa liberaalista vaatimusta, *jättäen* koskemattomiksi *perustat* kesäkuun 3 päivän — **.

Kirjoitettu marraskuussa 1912

Julkaistu ensi kerran v. 1930
V. I. Leninin Teosten 2. ja 3.
painoksessa, XVI osa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. Toim.

** Käsikirjoitus katkeaa tähän. Toim.

DUUMAN TYÖLÄISEDUSTAJIA JA HEIDÄN JULKILAUSUMAANSA KOSKEVASTA KYSYMYKSESTÄ ⁹⁵

Esiintyessään IV Valtakunnanduuman puhujalavalta sosialidemokraattinen ryhmä julistaa, että sen toiminta on katkeamattomassa periytyvässä yhteydessä edellisten sosialidemokraattisten ryhmien toimintaan Valtakunnanduomissa ja varsinkin toisen Duuman sosialidemokraattiseen ryhmään, jonka suhteen vastavallankumous suoritti ennen kuulumattoman poliittisen kostotoimenpiteen. Venäjän sosialidemokratia on sosialistisen proletariaatin suuren kansainvälisen vapausarmeijan joukko-osasto. Tämä armeija kasvaa nyt erittäin nopeasti kaikkialla maailmassa; yleinen elinkustannusten kalleus, liittoihin, kartelleihin, trusteihin ja syndikaatteihin yhdistyneen pääoman harjoittama sorto ja suurvaltojen harjoittama imperialistinen politiikka tekevät työläisjoukkojen aseman sietämättömäksi, kärjistävät pääoman ja työn välistä taistelua; lähestyy nopeasti se aika, jolloin tehdään loppu kapitalismista, jolloin miljoonat yhteenliittyneet proletaarit luovat sellaisen yhteiskuntajärjestelmän, jossa ei tule olemaan joukkojen kurjuutta, ei tule olemaan ihmisen harjoittamaa toisen ihmisen riistoa.

Socialidemokraattinen duumaryhmä liittää äänensä kaikkien maiden työläisten ääniin, jotka Baselin kansainvälisessä kongressissa lausuivat julki jyrkän protestinsa sota vastaan. Työläiset vaativat rauhaa. Työläiset protestoivat mitä tahansa Balkanin asioihin puuttumista vastaan. Vain Balkanin kansojen täydellinen vapaus ja itsenäisyys, vain Balkanin federatiivinen tasavalta voi turvata parhaimman ulospääsyn nykyisestä kriisistä ja kansallisuuskysymyksen todellisen ratkaisun tunnustamalla poikkeuksetta kaikkien

kansallisuuksien tasa-arvoisuuden ja niiden ehdottoman poliittisen itsemääräämisoikeuden.

IV Valtakunnanduuman sosialidemokraattinen ryhmä lausuu erikoisen protestinsa Venäjän hallituksen ulkopoliitiikkaa vastaan. Se leimaa häpeällä ne pyyteet, joiden tarkoituksena on laajentaa valtiomme aluetta anastamalla vieraita maita Bosporissa, turkkilaisessa Armeniassa, Persiassa ja Kiinassa, se leimaa häpeällä Mongolian anastuksen, mikä seikka loukkaa ystäväsuhteita suureen Kiinan veljestasavaltaan.

Minkälainen shovinismi ja nationalismi tahansa saa itselleen säälimättömän vihollisen sosialidemokraattisesta ryhmästä, olkoon sitten kysymys hallituksen julmasta, petomaisesta nationalismista, joka polkee ja kuristaa Suomea, Puolaa, Ukrainaa, juutalaisia ja kaikkia ei-isovenäläisiä kansoja,— tai siitä tekopyhästi verhotusta, hiotusta nationalismista, jota liberaalit ja kadetit harjoittavat ollen valmiit rupattelemaan Venäjän suurvaltatehtävistä sekä Venäjän ja toisten suurvaltojen välisestä sopimuksesta vieraiden maiden ryöstämiseksi.

Hallitsevat luokat yrittävät tuloksettomasti kääntää nationalistisella puhetulvalla kansan huomion pois Venäjän sietämättömästä sisäisestä tilanteesta. Neljännen Duuman vaalien ennenkuulumaton vääreennys, joka muistuttaa seikkailija Napoleon III bonapartistisia menetelmiä, osoitti sadannen ja tuhannennen kerran, että hallitus ei voi nojautua yhteenkään väestöluokkaan. Se ei voi edes pysyttää pystyssä sitä liittoa tilanherrain ja suurporvariston kanssa, jonka nimessä vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän valtiokaappaus suoritettiin. Duuma on käynyt oikeistolaisemmaksi samaan aikaan kun koko maa on käynyt vasemmistolaisemmaksi.

Koko Venäjä on näentymäisillään oikeudettomuuden ja mielivallan ikeen alle. Koko sivistynyt maailma saa suuttumuksesta vavisten kuulla poliittisten vankien kidutuksista ja kärsimyksistä Kutomaran, Algatshin y.m. vankiloissa, joissa piinataan maamme parhaimpia miehiä. Venäjä tarvitsee poliittista vapautta niin kuin ihminen tarvitsee ilmaa hengittäääkseen. Venäjä ei voi elää ja kehittyä ilman painoa-, kokoontumis-, liittoutumis- ja lakkovapautta, ja ennen kaikkea, kaikkein eniten tarvitsee näitä vapauksia proletariaatti, jota Venäjän elämän oikeudettomuus sitoo käsistä ja jaloista

sille välttämättömässä taistelussa korkeampien työpalkkojen, lyhemmän työpäivän ja paremman elämän puolesta. Pääoman ies, elinkustannusten kalleus, kaupungeissa valitseva työttömyys ja maaseudun kurjistuminen tekevät erikoisen välttämättömäksi työläisten yhdistymisen liittoihin ja heidän taistelunsa elämisen oikeudesta, mutta poliittisen vapauden puuttuminen pitää työläistä orjan tai maaorjan asemassa. Mitkään uhrit eivät pysäytä työläisiä taistelussa vapaudesta, koska he tietävät hyvin, että vain Venäjän elämän kaikkien poliittisten olojen perinpohjainen muuttaminen, vain poliittisen vapauden perustojen ja periaatteiden täydellinen turvaaminen pystyvät takaamaan työläisille vapauden taistella pääomaa vastaan.

Neljännän Duuman vaalit ja työläisten poliittiset joukkolakot vuonna 1912, joihin osallistui noin miljoona työläistä, osoittivat, että lähestyy aika, jolloin työläiset lähtevät uudestaan kaikkien demokraattisten joukkojen etunenässä valloittamaan vapautta. Kolme leiriä mitteli voimiaan vaalitaistelussa. Vastavallankumouksellinen hallituksen leiri osoittautui niin voimattomaksi, että sen täytyi väärentää jopa kesäkuun 3 päivän lain nojalla toimitettuja vaaleja pakottamalla peloteltuja maaseudun pappeja äänestämään omaatuntoaan vastaan, vakaumuksiaan vastaan. Liberalismin leiri siirtyi vielä enemmän demokraattien puolelta suurporvariston puolelle. Kadetit todistivat vastavallankumouksellisuutensa solmimalla Riiassa ja Jekaterinodarissa, Kostromassa ja Pietarin 1. kuuriassa vaaliliiton mustasotnialaisten kanssa sosialidemokraatteja vastaan. Liberaalinen utopia perustuslaillisista reformeista nykyisen poliittisen järjestelmän perustojen säilyessä, ilman voimallista kansanliikettä, tämä utopia kadottaa yhä enemmän maaperää demokraattien keskuudessa. Liberaalien tunnuksena on: „toista vallankumousta ei tarvita, tarvitaan vain perustuslaillista toimintaa”. Ja tietoisena tämän tunnuksen valheellisuudesta työväenluokka kävi taisteluaan vaaleissa kooten ympärilleen kaikki demokraattiset voimat.

Kaikille on tunnettua, ja jopa hallituksen lehdet kirjoittivat, että työväenluokalla oli vaalikampanjaan lähtiessään kolme tunnusta: demokraattinen tasavalta, 8-tuntinen työpäivä ja kaiken tilanherramaan konfiskointi talonpoikain hyväksi.

Sosialidemokraattisen proletariaatin vakaumuksen mukaan nämä kolme vaatimusta vievät välttämättömästi päätökseen sellaiset kaikkien demokraattien hyväksymät vaatimukset kuin yleinen äänioikeus, paino-, kokoontumis-, liitoutumis- ja lakkovapaus, tuomarien ja virkamiesten valinnaisuus kansan toimesta, vakinaisen armeijan lakkauttaminen ja kansanmiliisin perustaminen, kirkon erottaminen valtiosta ja koulun erottaminen kirkosta ja niin edespäin.

Talonpoikaisjoukkojen asema Venäjällä käy yhä sietämättömämmäksi. Niin sanottu hallituksen „maanjärjestely” vain huonontaa enemmistön asemaa, koska se köyhdyttää maaseutua, on syössyt 30 miljoonaa ihmistä viimevuotiseen nälänhätään eikä tuo maanviljelykselle yleensä mitään pysyvää parannusta. Raha-asiajn näennäinen kuntoisuus perustuu verojen kiskomiseen ja väestön juottamiseen hallituksen lykätessä tuonnetuksi vararikkoaan solmimalla yhä uusia lainasopimuksia. III Duuman 43 oikeistolais-talonpoikaisten vaatimaton maalakiehdotuskin on pantu vihreän veran alle. Ei ole ihme, että talonpoikaiston koko parhain osa kääntää yhä enemmän katseensa työväenluokkaan, joka on ainoa kansan johtaja taistelussa vapauden puolesta. Ei ole ihme, että kaikki demokraatit näkevät vuoden 1912 poliittisissa lakoissa, jotka ovat erottamattomassa yhteydessä työväenluokan taloudelliseen liikkeeseen, uuden elämän koiton,— uuden, valtavamman vapausliikkeen koiton.

Neljännän Duuman sosialidemokraattinen ryhmä tulee puoltamaan tuon liikkeen etuja ja tarpeita. Tämä ryhmä ei katso voivansa salata IV Duuman enemmistöltä sitä, mitä Venäjän kaikki valveutuneet työläiset ajattelevat ja tuntevat. Valveutuneet työläiset ovat järkkymättömän uskollisia sosialismille. He ovat järkkymättömän uskollisia vanhan, taistelussa koetellun Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen periaatteille. Näiden periaatteiden nimessä he ovat järkkymättömän uskollisia tasavaltalaisille vakaumuksilleen.

*Kirjoitettu marraskuun
puolivälissä 1912*

Julkaistaan ensi kerran

*Julkaistaan N. K. Krupskajan
tekemän jäljennöksen mukaan*

KYSYMYKSEEN MARRASKUUN 15 PÄIVÄN TAPAHTUMASTA

(PITÄMÄTÖN PUHE)

Marraskuun 15 päivänä avattiin IV Duuma. Marraskuun 15. tapahtui työläisten mielenosoitus Pietarissa⁹⁶. Sitä edeltäneiden poliittisten lakkojen yhteydessä ja näiden lakkojen pohjalla tällä mielenosoituksella oli suuren historiallisen tapahtuman merkitys. Lakoista siirryttiin mielenosoituksiin. Joukkojen liike nousi korkeammalle asteelle: luonteeltaan poliittisista lakoista katumielenosoituksiin. Se on suuri askel eteenpäin, jota proletariaatin kaikkien tietojen johtajien pitää korostaa, joka heidän pitää panna merkille ja arvioida ansion mukaan.

Tämä askel eteenpäin saa sitäkin suuremman merkityksen, kun se sattui yhteen samanaikaisesti IV Duuman, tilanherraduuman, kesäkuun 3 p:n mustan Duuman avajaisien kanssa. Erinomaisesti valittu hetki mielenosoitusta varten! Se on mainiota proletaarista vaistoa, kykyä asettaa vastakkain ja rinnakkain mustan „parlamentin” avajaiset ja punaiset liput pääkaupungin kaduilla!

Mainiota proletaarista vaistoa, kykyä asettaa palatsissa tapahtuneen nöyristelevän, orjailevan, kadettilais-lokakuulaisen „mielenosoituksen” (Rodzjankon „perustuslaista” lausumien viheliäisten fraasien johdosta⁹⁷) vastapainoksi oikeaa tyyppiä oleva mielenosoitus, todella kansan, todella demokraattinen, puhtaasti työläisten mielenosoitus (sivistyneistöä ei valitettavasti ollut saapuvilla, jos on uskomisen sanomalehtiin).

Nöyristelevä jaarittelu „perustuslaista” (eli sammesta äikäjuurikastikkeen kera à la* Rodzjanko) mustassa

* — tapaan. *Toim.*

Duumassa ja mallinäyte alkavasta taistelusta vapauden ja kansanedustuslaitoksen (ilman lainausmerkkejä) puolesta, tasavallan puolesta Duuman ulkopuolella,— tässä vastakkainasettelussa ilmeni vallankumouksellisten joukkojen syvä, oikea vaisto.

Se, että liberaalien ja likvidaattorien „Lutsh” „varoitti” lähtemästä tällaiseen mielenosoitukseen, on sopivaa työväen asian peppureille.

Mutta kuinka sosialidemokraattinen duumaryhmä saattoi „varoittaa”? Kuinka se saattoi vajota kadettien tasolle? — orjan tasolle? Kuinka sen eri jäsenet saattoivat alistua? — suostua sellaiseen häpeään??

Herää otaksuma, joka esitetään toisinaan „yksityistietä”: ehkä jossain „kehottaneessa” ryhmässä piili provokaatiovaara?

Olettakaamme hetkiseksi, että tuollainen otaksuma oli olemassa. Puhdistaa se sosialidemokraattisen ryhmän? Ei. Tai oikeammin: se puhdistaa tämän ryhmän ottaman askeleen *subjektiivisesti*, mutta se ei puhdistaa sen ottamaa askelta *poliittisesti*. Se puhdistaa sosialidemokraattisen duumaryhmän sellaisilta epäilyiltä, että se olisi pettänyt työväen asian, mutta se ei puhdistaa sitä poliittista virhettä koskevalta moitteelta.

Todellakin, mitä tekisi *työläisedustaja*, todellinen työläisedustaja, jos hän, kultuaan kolmena päivänä viestejä tämänluontoisesta valmisteilla olevasta mielenosoituksesta, saisi viimeisenä päivänä kuulla „huhun” (mahdollisesti *myös* provokatorisen?): „ehkä siinä piilee provokaatio?”.

Työläisedustaja löytäisi tien joidenkin vaikutusvaltaisten työläisten luo. Työläisedustaja käsittäisi, että *sellaisina* hetkinä hänen paikkansa on huomattavien työläisten rinnalla, että tällöin on sata kertaa tärkeämpää olla siellä työläisten kanssa kuin duumaryhmän istunnoissa. Työläisedustaja saisi tietää huomattavilta työläisiltä, parilta kolmelta (ellei 4—5) pääkaupungin *vaikutusvaltaiselta* työläiseltä, *kuinka asianlaita on*, mitä työläiset *ajattelevat, millainen on joukkojen mieliala?*

Työläisedustaja ottaisi siitä selvän, hän *pystyisi* ottamaan siitä selvän, hän saisi tietää, että lakko järjestetään (15—50 *tuhantia*!! porvarillisen lehdistön kertoman mukaan), että mielenosoitus pidetään, että työläisten mie-

lessä eivät ole väkivaltaisuuDET ja mellakat, joten *siis* huhut provokaatiosta ovat perättömiä huhuja.

Työläisedustaja ottaisi selvän siitä eikä antaisi katalan „aloiteryhmän” peloteltujen liberaalisten intelligenttipahasten pettää itseään.

Huhuja provokaatiosta. Olettakaamme niin. Mutta eikö niitä sitten ollut gaponilaisuuden aikana? Olisipa sekin työläinen tai työläisjohtaja, joka ei erottaisi gaponilaisuuden aikana alkanutta omaperäistä joukkojen heräämistä provokaattori Gaponista, Gaponia tuuppivista poliisiprovoakaattoreista!!

Olettakaamme, että marraskuun 15 päivän mielenosoituksen valmistelussa olivat pelissä poliisin ja provokaattorien näpit. Olettakaamme niin (vaikka sitä ei ole todistettu eikä se ole todennäköistä; todennäköisempää on, että *provokatorisia* olivat *huhut* provokaatiosta).

Mutta olettakaamme niin. Mitä siitä seuraa? Ei pidä suorittaa väkivaltaisuuksia, koska niistä ei ole ollut puhettakaan. On varoitettava suorittamasta väkivaltaisia tekoja. Mutta varoitus ryhtymästä rauhalliseen lakkoon silloin, kun joukoissa on *kuohuntaa*? Varoitus lähtemästä *mielenosoitukseen??*

Valitettavan, kerrassaan valitettavan virheen teki sosialidemokraattinen duumaryhmä kokonaisuudessaan. Ja olisi mieluisaa saada tietää, että eivät kaikki tehneet tuota virhettä ja että monet sen tehneistä ovat käsittäneet sen eivätkä tule sitä toistamaan.

Venäjän proletariaatin liike (metkuilkoon poliisi miten tahansa ja missä tahansa) on noussut *korkeammalle asteelle*.

*Kirjoitettu marraskuun
toisella puoliskolla 1912*

*Julkaistu ensi kerran
v. 1930 V. I. Leninin
Teosten 2. ja 3. painoksessa,
XVI osa
Allekirjoitus: E i - e d u s t a j a*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KIRJE J. V. STALINILLE ⁹⁸

Hyvä ystävä. Paikalliset Puolan sanomalehdet kirjoittavat, että Jagello on hyväksytty ryhmään, mutta että hänelle on myönnetty vain neuvottelu-oikeus ⁹⁹. Jos se on totta, niin se on puoluekantaisuuden ratkaiseva voitto. „Lutshin” harjoittaman agitaation vuoksi on välttämätöntä: 1) Julkaista kirjoitus „Den” lehdessä ¹⁰⁰ (luonnoshahmotelman lähetän tänään)... kollegiossa ¹⁰¹ (heitä pitää ehdottomasti opettaa ja yhä uudestaan opettaa itse paikalla reagoimaan kaikkeen tärkeään päätöslauselmin ja lähettämään viipymättä niiden jäljennökset tänne). Tällaisen päätöslauselman tyyppi-luonnos: „Käsiteltyään kaikki asianhaarat Jagellon hyväksymisestä sosialidemokraattiseen ryhmään, tutustuttuaan sitä koskeviin marxilaisessa sanomalehdessä „Pravdassa” ja likvidaattorien lehdessä „Lutshissa” julkaistuihin kirjoituksiin, otettuaan huomioon sen ja sen henkilön selostuksen niistä keskusteluista, joita tästä kysymyksestä käytiin sosialidemokraattisessa duumaryhmässä, ja Venäjän eri sosialidemokraattisten järjestöjen mielipiteistä kollegio päättää: todetaan, että kieltäytyminen hyväksymästä Jagelloa duumaryhmään päätösvaltaisina äänioikeuksin oli puoluekantaisuuden näkökannalta ainoa oikea ratkaisu, sillä Jagello ei ole sosialidemokraattisen puolueen jäsen ja valittiin IV Duumaan vastoin Varsovan kaupungin työväenkuurien valitsijamiesten enemmistön tahtoa. Tuomien sen puolueenvastaisen agitaation, jota „Bund” ja likvidaattorit ovat harjoittaneet Jagellon hyväksymiseksi

duumaryhmään, collegio toivoo, että neuvottelevan ääni-oikeuden antaminen edustaja Jagellolle auttaa kaikkia Puolan valveutuneita työläisiä tulemaan lähemmäksi Puolan sosialidemokratian ympärille ja liittymään täydellisesti yhteen kaikkiin kansallisuuksiin kuuluvien työläisten kanssa VSDTP:n yhtenäisiin järjestöihin”.

Mutta jos likvidaattorit ovat vastoin odotuksia voittaneet ja Jagello on hyväksytty, niin on kuitenkin välttämätöntä ja kaksinverroin välttämätöntä, että kirjoitetaan samansisältöinen päätöslauselma, jossa lausutaan valittelu ja käännytään koko puolueen puoleen.

Edelleen on äärimmäisen tärkeää, että collegio „tekisi korjauksen” tunnettua, marraskuun 13 päivänä tehtyä päätöslauselmaa vastaavasti ja hyväksyisi uuden. Esimerkiksi: „Käsiteltyään kaikki asianhaarat, jotka ovat yhteydessä marraskuun 15 päivän lakkoon, collegio on sitä mieltä, että niin sosialidemokraattisen duumaryhmän kuin myös Pietarin komitean tekemät varoitukset lakkoa vastaan johtuivat yksinomaan siitä, ettei osa järjestöstä ollut valmis esiintymään sinä päivänä. Kokemus kuitenkin osoitti, että vallankumouksellisen proletariaatin liike levisi silti laajaksi ilmeten katumielenosoituksina tasavallan, 8-tuntisen työpäivän ja tilanherrain maiden konfiskoinnin puolesta, mikä nosti koko Venäjän työväenliikkeen korkeammalle asteelle. Tuomiten sen vuoksi jyrkästi vallankumouksellisia lakkoja vastaan tähdätyn propagandan, jota harjoittavat likvidaattorit, heidän... ryhmä ja „Lutsh”, collegio kehottaa työläisiä suuntaamaan kaikki voimansa katumielenosoitusten ja poliittisten vastalauselakkojen yhä laajempaan ja vakavampaan, yksimielisempään valmisteluun tehden viimeksi mainituista mahdollisimman lyhyitä (yksi-päiväisiä) ja yksimielisiä. Collegio pyrkii kehittämään agitaatiota lakon ja mielenosoituksen järjestämiseksi tammikuun 9 päivänä 1913 erikoisena vastalauseena Venäjää orjuuttavan ja sen verta vuodattavan Romanovien hallitsijasuvun 300-vuotispäivää vastaan”.

Edelleen on äärimmäisen tärkeää ja välttämätöntä, että viisi edustajaa (kuurian edustajaa) laatisi Badajevin asiasta perustellun päätöslauselman. Esimerkiksi: „Ottaen huomioon parjaukspanjan, jota likvidaattorit käyvät „Lutshissa” ja Pietarin työläisten keskuudessa tov. Badajevia vastaan, viisi työväenkuurian edustajaa päättää —

1) olla herättämättä tätä kysymystä duumaryhmässä, koska se hyväksyi Badajevin eikä ryhmän sisällä kukaan esittänyt protestia Badajevin hyväksymistä vastaan; 2) tutkia Badajevin valitsemiseen liittyvät asianhaarat, sillä ehdolla, että hän pidättäytyy äänestämästä tässä kysymyksessä; 3) todettu viiden edustajan tarkastama tosiasia, että — a) sisällöltään likvidaattoruudenvastainen evästys julkaistiin ennakolta ja hyväksyttiin yksimielisesti valtuutettujen kokouksessa, kaikki valitsijamiehet ja valtuutetut, jotka olivat Badajevin puolesta, toimivat VSDTP:n Pietarin komitean kehotuksesta yksimielisesti, yhteenliittyneinä ja vakaumuksellisina samoinajattelijoina, — b) että sosialidemokraattivaltuutettujen kokouksessa Pietarin komitean listaa kannatti 15 ja likvidaattorien listaa 9 ja että „Lutshin” valtuutettujen ja valitsijamiesten keskuudessa eivät kaikki toimineet siten kuin likvidaattorien kanssa samoin ajattelevat, vaan osa heistä oli horjuvia (Sudakov y.m.), — c) että kun valituksi tuli 3 ja 3 valitsijamiestä, niin Badajevin kannattajat täyttivät velvollisuutensa ehdottaen, että kysymys ratkaistaisiin vetämällä arpaa, ettei kiista tulisi porvariston tietoon, — d) että se tosiasia, että Badajevin kannattajat tekivät sellaisen ehdotuksen ja se tosiasia, että likvidaattorit kieltäytyivät... P:n ja M:n¹⁰² (likvidaattorin) kysymystä — kaikkea tätä silmällä pitäen päätetään: todeta, että Badajev on kieltämättä Pietarin sosialidemokraattisten työläisten enemmistön valitsema edustaja ja todella Pietarin komitean ehdottama ehdokas, että kaikki syy sosialidemokraattisen puolueen vaalien desorganisoinnista Pietarin työväenkuuriassa lankeaa likvidaattorien niskoille, koska likvidaattorit, tietäessään olevansa vähemmistössä, tekivät tyhjäksi enemmistön tahdon, ja että likvidaattorien kieltäytyminen vetämästä arpaa on mieltä kuohuttavaa ja työväenliikkeessä ennen kuulumatonta sosialidemokratian velvollisuuden rikkomista¹⁰³. Tämä päätöslauselma julkaistakoon lehdissä ja esiinnyttäköön yksimielisesti työläisten keskuudessa Badajevin puolesta ja likvidaattorien harjoittamaa agitaatiota vastaan”.

Tällainen päätöslauselma on tarpeellinen. Kysymys Badajevista on joutunut jo kansainväliseen lehdistöön. Steklov on julkaissut „Neue Zeit”issa* kierteleviä, mutta katalia

* — „Uusi Aika”. Toim.

fraaseja. Saksalaisessa kirjasessa, jonka likvidaattorit julkaisivat Kansainvälisen kongressin edellä saksan kielellä, on kirjoitettu hitto ties mitä. Ei saa vaieta. Nimenomaan kuurian edustajien on tarkastettava tosiasiat ja tehtävä puhdistava päätöslauselma, Badajevin tietenkin pidättyessä äänestyksestä.

*Kirjoitettu marraskuussa 1912
Julkaistaan ensi kerran*

*Julkaistaan poliisidepartementin
arkistossa säilyneen jäljennöksen
mukaan*

KIRJE J. V. STALINILLE¹⁰⁴

Vasiljevia varten

6/XII

Hyvä ystävä, mitä tulee tammikuun 9 päivään, niin on erittäin tärkeää harkita asiaa tarkoin ja valmistella se etukäteen. On valmistettava etukäteen lentolehtinen, jossa kehoitetaan pitämään joukkokokouksia, yksipäiväinen lakko ja mielenosoituksia (tämä asia on ratkaistava itse paikalla, siellä se on selvempää)¹⁰⁵. On „korjattava” marraskuun 15 päivänä tehty virhe, korjattava tietenkin opportunisteja vastaan. Lentolehtisen tunnuksina pitää olla kolme vallankumouksellista perustunnusta (tasavalta, 8-tuntinen työpäivä ja tilanherrain maiden konfiskointi) ja erikoisesti on korostettava „häpeäpilkun” — Romanovien hallitsijasuvun — 300-vuotispäivää. Ellei ole täyttä, ehdottoman täyttä varmuutta siitä, että lentolehtinen voidaan tehdä Pietarissa, niin pitää se valmistaa etukäteen, aikanaan täällä ja toimittaa sinne. Likvidaattorien häikäilemättömyys Jagellon kysymyksessä on ennen kuulumaton. Koska meillä kaikki kuusi ovat työväenkuuriasta, niin ei pidä alistua vaieten joidenkin siperialaisten tahtoon. Jos kuusikkoa majorisoidaan, niin sen on ehdottomasti esitettävä mitä jyrkin vastalause, julkaistava „Den” lehdessä vastalause ja ilmoitettava, että kuusikko vetoaa joukkoihin, työväen järjestöihin. Likvidaattorit haluavat paisuttaa enemmistöään ja saada aikaan erkaantumisen Puolan sosialidemokratiaista. Tokkopa kuuden työläiskuvernementin työväenedustajat alistuvat Skobelevien ja kumpp. tai satunnaisen siperialaisen tahtoon¹⁰⁶? Kirjoittakaa useammin ja enemmän, mahdollisimman yksityiskohtaisesti.

„Lutshin” kirjoitukset lakkoja vastaan ovat halpamaisuuden huippu. Tarvitaan jyrkkää illegaalista esiintymistä. Kirjoittakaa pikemmin, minkä hahmottelemistanne tällaisen esiintymisen suunnitelmista valitsette.

Tervehdys.

P. S.* Palauttakaa henkilöllisyystodistus — sitä on epä-mukava käyttää, omistaja saattaa olla Pietarissa.

*Julkaistu ensi kerran v. 1923
kirjassa: „Vuosien 1911—1914
„Zvezdan” ja „Pravdan”
kaudelta”. III vihko*

*Julkaistaan N. K. Krupskajan
tekemän jäljennöksen mukaan*

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

REFORMISMITAUTI

„Mitä me sairastamme?” — kysyi näin otsikoidun kirjoituksen laatija hiljattain „Lutshissa”; kirjoitus oli laadittu marraskuun 15 päivän lakon vaikutelmien alaisena.

Vastaus käy selväksi seuraavista kahdesta lainauksesta:

„Niille, jotka vaativat itselleen johtajanosaa, pitäisi kai olla selvää, että nykypäivien taistelun ja lähimmän tulevaisuuden tehtävänä on yksinomaan vaatimus poikkeustilamääräysten lakkauttamisesta ja liittoutumisvapaudesta, kun taas vallitsevan järjestelmän muuttaminen, josta julistuksessa puhutaan, on jotain muuta. Sitä ei saavuteta lakkoiluleikillä, jollaista nykyään saamme nähdä, vaan kovalla suunnitelmallisella työllä, valloittamalla aseman toisensa jälkeen, ponnistamalla kaikki voimat, moitteettomalla järjestyneisyydellä ja vetämällä tähän taisteluun mukaan laajat kansanjoukot, eikä yksistään työväenluokkaa...

Suhtautumalla tietoisesti tehtäviimme, puolustamalla suunnitelmallisesti etujamme, leimahtamatta tänään ettemme huomenna jäähtyisi, luomme itsellemme sekä voimakkaat ammatilliset järjestöt että julkisen poliittisen puolueen, joiden kimppuun ei kukaan uskalla käydä”.

Nämä lainaukset ovat riittäviä voidaksemme sanoa kirjoittajalle: hyvä herra, kysykää mieluummin, „mitä te itse sairastatte?” Ja me vastaamme teille: te sairastatte reformismia, se on ilmeistä. Teillä on „pakkomielle”, stolyпинilaisen työväenpuolueen aate. Se on vaarallinen tauti. „Lutshin” lääkärit vievät lääkinnällään hautaan.

Vastoin yleisiä poliittisen vapauden vaatimuksia kirjoittaja propagoi aivan selvästi ja tietoisesti „julkista poliittista puoluetta”. Kahden ylläolevan lainauksen vertailu ei jätä sen suhteen epäilyksen häivääkään. Verukkeet olisivat siinä turhia.

Kysymme kirjoittajalta: minkä vuoksi pikkuporvarillisiin demokraatteihin kuuluvien opportunistien (vuoden 1906 „kansansosialistien”) ja suurporvaristoon kuuluvien liberaalien (vuosien 1906—1907 ja sitä seuraavien vuosien kadettien) „julkinen puolue” osoittautui utopiaksi, mutta teidän „julkinen” työväenpuolueenne ei ole utoppinen?

Te myönnätte (tai ainakin „julkinen” esiintyminen vaa-leissa *pakotti* teidät myöntämään), että kadetit ovat vasta-vallankumouksellisia, että he eivät ole demokraatteja eivätkä yleensä joukkojen puolue, vaan varoissa olevan porvariston puolue, „ensimmäisen kuurian” puolue. Ja kuitenkin te, „selväjärkinen reaalipoliitikko”, „leimahdusten ja nyrkillä huitomisen” vihollinen, esitätte muka työläisten nimissä sellaisen „lähimmän” vaatimuksen, joka osoittautui utoppiseksi, kadeteille saavuttamattomaksi!! Te olette suuri utopisti, mutta teidän utopianne on pientä, matalaa ja sää-littävää.

Itsekään sitä tietämättä te olette sairastunut muotitau-tiin — nyt on sellainen liikkeellä! — alakuloisuuden, heikko-luontoisuuden, toivottomuuden ja uskomattomuuden tautiin. Ja tämä tauti työntää teitä opportunismin kuoppaan, oppor-tunismin, joka on jo saattanut yleisen pilkan kohteeksi sekä kansansosialistit että kadetit.

Te pidätte poikkeustilamääräysten lakkauttamisen ja liit-toutumisvapauden vaatimusta päiväjärjestykseen kuuluvana ja asiallisena, „suunnitelmanmukaisena” ja „tietoisuuteen” pohjautuvana. Teidän ajatuksenne eroavat perin juurin sosialidemokraattien ajatuksista, sillä sosialidemokraatit *käsittävät* tällaisten reformien toteuttamisen (ja niiden vaka-vuuden) yleiset ehdot. Teidän ajatuksenne käyvät oleelli-sesti yhteen progressistien ja lokakuulaisten kanssa, sillä nimenomaan tämä väki pettää itseään ja muita jaarit-telemalla... reformeista ja „vapauksista” nykyisen asiain-tilan pohjalla. Italialainen reformisti Bissolati petti työväen-luokan niiden reformien takia, jotka *liberaalinen* ministeri Giolitti oli luvannut *kaikkien* luokkien puolueiden saadessa toimia „julkisesti”. Mutta te petätte työväenluokkaa sellais-ten reformien takia, joita *eivät edes* Izgojevit eivätkä Bulgakovitkaan odota Makarovilta.

Te puhutte halveksuvasti „lakkoiluleikistä”. Minulla ei ole tässä mahdollisuutta vastata teille tämän suhteen niin kuin pitäisi. Mainitsen vain lyhyesti, että on suorastaan

typerää nimittää syvää historiallista liikettä „leikiksi”. Te vihoittelette lakoille, samoin kuin „Novoje Vremja” (ks. marraskuun 17 pn numeroa, Neznamovin kirjoitusta), Izgojevit ja Bulgakovit vihoittelevat niille. Ja te vihoittelette siksi, että elämä särkee säälimättömästi teidän liberaaliset kuvitelmanne. Työväenjoukot tunnustavat täydellisesti organisaation, systeemin, valmistelun ja suunnitelmallisuuden välttämättömyyden, mutta teidän puheisiinne ne suhtautuvat ja tulevat suhtautumaan halveksuvasti.

Teidät saastuttaneen vaikean taudin on aiheuttanut hyvin laajalle levinnyt basilli. Se on liberaalisen työväenpolitiikan eli toisin sanoen likvidaattoruuden basilli. Sitä on ilmassa. Vihoitelkaa kuinka paljon tahansa tapahtumain kululle yleensä ja marraskuun 15 päivälle erikoisesti, mutta niiden kulku on kuolettava tälle basillille.

„Pravda” № 180, marraskuun
29 pnä 1912
Allekirjoitus: V. I l l i n

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KURJISTUMINEN KAPITALISTISESSA YHTEISKUNNASSA

Porvarilliset reformistit ja heidän mukanaan myös eräät opportunistit sosialidemokraattien riveissä väittävät, että kapitalistisessa yhteiskunnassa ei tapahdu joukkojen kurjistumista. „Kurjistumisteoria” on muka väärä: joukkojen hyvinvointi kasvaa, vaikkakin hitaasti,— omistajien ja omistamattomien välinen kuilu ei suurene, vaan pienenee.

Näiden väitteiden koko valheellisuus on viime aikoina selvinnyt joukoille yhä havainnollisemmin. Eläminen käy yhä kalliimmaksi. *Jopa* mitä voimakkaimman ja työläisille *kaikkein* menestyksellisimmän lakkotaistelun oloissa työläisten palkkojen nousu on paljon hitaampaa kuin työvoiman välttämättömien menojen kasvu. Ja rinnan sen kanssa kapitalistien rikkaudet kasvavat päätähuimaavalla nopeudella.

Esitän muutamia numerotietoja Saksasta, missä työläisten asema on verrattomasti parempi kuin Venäjällä, koska siellä on korkeampi kulttuuritaso, *lakko-* ja *yhdistymisvapaus*, poliittinen vapaus, ammattiliittojen monimiljoonainen jäsenjoukko ja työväenlehtien monimiljoonainen lukijakunta.

Virallisiin lähteisiin nojautuvien *porvarillisten* sosiaalipoliitikkojen tietojen mukaan Saksan työläisten palkka on viimeisten 30 vuoden aikana noussut keskimäärin 25%. Samana aikana ovat elinkustannukset kallistuneet *vähintään* 40%!!

Sekä ravintoaineet että vaatetus, sekä polttoaineet että asunnot — kaikki ovat kallistuneet. Työläinen kurjistuu *ehdottomasti*, t.s. tulee suorastaan entistä köyhemmäksi, hänen on pakko elää huonommin, syödä niukemmin, nähdä enemmän nälkää, asua kellareissa ja ullakoilla.

Mutta vielä havainnollisempaa on työläisten *suhteellinen* kurjistuminen, t.s. heidän *osuutensa* pieneneminen yhteiskunnallisessa tulossa. Työläisten *verrannollinen* osuus nopeasti rikastuvassa kapitalistisessa yhteiskunnassa käy yhä pienemmäksi, koska miljonäärit rikastuvat yhä nopeammin.

Venäjällä ei ole tuloveroa, ei ole tietoja yhteiskunnan varakkaiden luokkien rikkauden kasvusta. Meidän vieläkin surullisemmat tosiolomme ovat verhon peittämiä, pimeyden ja salaisuuden verhon peittämiä.

Saksassa on olemassa täsmälliset tiedot omistavien luokkien rikkaudesta. Esimerkiksi Preussissa *ensimmäiset* 10 miljardia markkaa (5 miljardia ruplaa) verotetusta omaisuudesta kuuluivat vuonna 1902 — 1.853 henkilölle, mutta vuonna 1908 — 1.108 henkilölle.

Suurimpien pohattojen luku on pienentynyt. Heidän rikkautensa on lisääntynyt: kullakin heistä oli vuonna 1902 omaisuutta keskimäärin 5 miljoonan markan (2½ milj. ruplan) arvosta, mutta vuonna 1908 — 9 miljoonan markan (4½ milj. ruplan) arvosta!

Puhutaan „ylimmistä 10.000:sta”. Preussissa „ylimmillä 21 tuhannella” pohatalla oli omaisuutta 13½ miljardin markan arvosta, mutta muilla 1.300.000 omistajalla oli verotettua omaisuutta 3 miljardin markan arvosta.

Neljällä Preussin suurimmalla miljonäärillä (yksi ruhtinas, yksi herttua, 2 kreiviä) oli vuonna 1907 omaisuutta 149 miljoonan markan arvosta, mutta vuonna 1908 481 miljoonan markan arvosta.

Rikkaus kasvaa kapitalistisessa yhteiskunnassa uskottomalla nopeudella — rinnan työläisjoukkojen kurjistumisen kanssa.

„Pravda” № 181,
marraskuun 30 pnä 1912
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

TYÖVÄENLUOKKA JA SEN „PARLAMENTTI“-EDUSTUSTO

Venäjän valveutuneet työläiset eivät ole ensi kertaa tekemisissä työväenluokan kollektiivisen valtakunnanduumaedustuston kanssa. Ja joka kerta, kun tällainen edustusto muodostettiin II, III ja IV Duumassa (emme puhu ensimmäisestä, jota sosialidemokraattien enemmistö boikotoi), joka kerta oli havaittavissa sosialidemokraattien *enemmistön* ja sosialidemokraattien duumaedustuston katsomusten, mielipiteiden ja suunnan *epäsuhdetta*.

Toisen Valtakunnanduuman suhteen on olemassa tarkat tiedot tästä epäsuhteesta. Vuoden 1907 keväällä todettiin virallisesti ja kiistattomasti, mitkä katsantokannat, suunnat, virtaukset tai puoluryhmät ovat vallitsevina sosialidemokratiassa ja mitkä sosialidemokraattisessa duumaryhmässä.

Osoittautui, että lähettäessään yhden edustajan kutakin 500 sosialidemokraattista työläistä kohti, bolshevikeilla oli silloin 105 edustajaa, menshevikeillä 97 ja puoluryhmien ulkopuolella olevia oli 4¹⁰⁷.

Ilmeinen enemmistö oli bolshevismien puolella.

„Kansallisista” sosialidemokraateista puolalaisilla oli 44 edustajaa, bundilaisilla 57 ja latvialaisilla 29. Koska latvialaisten keskuudessa olivat silloin opportunistien, menshevikkien ja Bundin vastustajat voimakkaana enemmistönä, niin „kansallistenkin” keskuudessa oli „virtausten” suhde yleensä sama kuin niiden suhde sosialidemokratian „venäläisessä” osassa.

Mutta sosialidemokraattisessa duumaryhmässä oli silloin 36 menshevikkiä ja 18 bolshevikkia, ja työväenkuurian edustajista oli 12 menshevikkiä ja 11 bolshevikkia¹⁰⁸. On selvää, että enemmistönä olivat menshevikit.

„Virtausten” voimasuhteet sosialidemokratiassa ja duumaryhmässä eivät siis jakaantuneet samalla tavalla, vaan aivan päinvastaisesti.

Oliko se sattuma?

Ei. Tavallisesti maailman kaikissa maissa on havaittavissa työväenpuolueiden parlamenttiedustajain kokoonpanon *suurempi opportunistisuus* itse työväenpuolueiden kokoonpanoon verrattuna. Tämän ilmiön syytä ei ole vaikea huomata: ensinnäkin kaikki porvarillisten maiden vaali-järjestelmät, jopa kaikkein demokraattisimmatkin, *rajoittavat* todellisuudessa työläisten äänioikeutta joko ikärajalla (Venäjällä 25 vuotta) tahi asuin- ja työpaikan vakinaisuudella (Venäjällä puoli vuotta) j.n.e. Nämä rajoitukset koskevat tavallisesti eniten nimenomaan proletariaatin nuoria, valveutuneimpia ja päättäväisimpiä kerroksia.

Toiseksi, työväenpuolueiden ei-proletaariset ainekset — työväenliittojen virkailijat, pikkuisännät, toimitsijat ja varsinkin „intelligenssi” — spesialisoituvat porvarillisessa yhteiskunnassa *minkälaisen* äänioikeusjärjestyksen vallitessa hyvänsä (ammattinsa, „yhteiskunnallisen” asemansa ja valmentuneisuutensa johdosta) helpommin „parlamentti”-ammattiin.

Mitä johtopäätöksiä tästä tosiasiasta seuraa ja kuinka oli asianlaita kolmannessa ja neljännessä Duumassa toiseen verrattuna,— näille kysymyksille omistamme seuraavan kirjoituksen.

„*Prauda*” № 191,
joulukuun 12 pnä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Prauda*” lehden
tekstin mukaan

NATIONALISTIEN JA KADETTIEN „SOVINTO“

Hallituksen julkilausuman johdosta Duumassa käytyjen keskustelujen suurimpana poliittisena tuloksena on *nationalistien*, lokakuulaisten ja *kadettien* liikuttava yhtyminen. Meillä Venäjällä niin sanotut „yhteiskuntapiirimme“ ovat siksi herkkäuskoisia paukkuvien ja tyhjänpäiväisten fraasien suhteen, että täytyy erikoisesti korostaa tätä *kaikkien* puolueiden antaman arvostelun *todellista* lopputulosta, arvostelun, joka koskee politiikan periaatteellisia kysymyksiä.

„Puolueet ovat kadonneet“ — kirjoitti *nationalistinen* „Novoje Vremja“ (№ 13199). „Edustaja Maklakovin mainio puhe (joulukuun 7 päivän istunnossa) liitti yhteen koko Valtakunnanduuman, joka aplodeerasi hänelle unohtaen kaikki puolueiden väliset riidat ja erimielisyydet“.

Nämä *nationalistisen* sanomalehden, kaikenlaista pokkurointia, juutalaisten ja muukalaissyntyisten vainoa suosivan päälehden lausunnot sietää jokaisen vakavasti politiikkaan kiinnostuneen henkilön painaa mieleensä ja harkita niitä.

Lokakuulaiset ja nationalistit, gutshkovilaiset ja novojevremjalaiset eivät aplodeeranneet Maklakoville puolueiden välisten erimielisyyksien „unohtamisen“ vallassa, vaan siksi, että he käsittivät oikein liberaalisen porvariston ja nationalististen tilanherrain välisen syvän *yksimielisyyden*.

Maklakov havaitsi tämän yksimielisyyden sisä- ja ulkopolitiikan peruskysymyksissä. „Vaikka Venäjä ei etsikään sotaa, niin ei se sitä myöskään pelkää“, huudahti tämä kadetti *nationalistien* aplodeeratessa pitkään. Ja olihan heillä syytä aplodeerata. Jokaiselle poliittisesti tietoiselle

henkilölle on selvää, että näillä sanoilla kadetit ilmaisivat *suostumuksensa* sodallauhkailemis-politiikkaan, militarismiin, maa- ja merivoimien aseistamisen politiikkaan, joka sortaa ja kurjistaa kansanjoukkoja.

Militarismia tukevat liberaalit eivät pelota taantumusta, sillä taantumukselliset päättelevät aivan oikein: militarismin tukeminen merkitsee *tekoja*, mutta liberaaliset huudahdukset *tyhjäänpäiväisiä sanoja*, joita yksinkertaisesti ei voida toteuttaa taantumuksen herruuden aikana. „Myönnä meille miljoonia aseistukseen — me taputamme käsiämme sinun liberaalisille fraaseillesi”, näin jokainen järkevä maaorjuuttajatilanherra sanoo ja hänen täytyykin sanoa Duuman Balalaikineille.

Entä millainen on Maklakovin kanta sisäpolitiikassa? Onko sattuma, että oikeistolaispappi on „äärimmäisen tyytyväinen”, kuten itse „Retsh” toteaa, — tai että „Novoje Vremja” julkaisee riemun vallassa Maklakovin „johtomotiiivin”: „älköön jaettako Venäjää kahteen leiriin — maa ja hallitus”?

Ei, se ei ole sattuma, sillä ulvonnallaan „sovinnon” toivottavuudesta Maklakov *itse asiassa* toistaa Kokovtsovin sanoja. Kokovtsov myös haluaa „sovintoa”!

Kokovtsov *ei* halua yhteiskunnallisten voimasuhteiden muuttumista. Maklakovilla ei ole *pienintäkään* käsitystä siitä, *minkälainen* muutos on tarpeen ja *miten* se saadaan aikaan. „Sovinto” on juuri se sana, joka *verhoaa* ainoan vakavan kysymyksen tämän muutoksen edellytyksistä ja keinoista, — verhoaa mädänneellä fraasilla, joka ei sano mitään, joka tylsistää joukkojen kansalaistietoisuutta ja tuudittaa ne uneen.

Ne „yhteiskuntapiirit”, jotka voivat taputtaa käsiään Maklakovin „sovinto”-puheille, ovat halveksittavia.

Mutta työläisten edustajan Malinovskin puheessa hallituksen julkilausuman johdosta koettivat sekä nationalistit että kadetit olla huomaamatta demokraattien kysymyksen *asettelua*. Eikä Malinovskin puhe ollut tarkoitettukaan tätä, *ei* lainkaan tätä yleisöä varten.

KANSALLISLIBERAALIT

Viime vuosina on Venäjän liberaalien keskuudessa selvästi havaittavissa tiettyä kerrostumiin jakautumista. Yleisliberaalisesta leiristä alkaa erota „todellinen” porvaristo. Liberaalinen pääoma muodostaa *oman* erikoisen puolueensa, johon tulevat kuulumaan (ja kuuluvat) monet, aikaisemmin lokakuulaisten mukana kulkeneet porvariainekset ja johon toisaalta liittyvät kadettipuolueen maltillisimmat „edustavat” suurporvariainekset.

Kolmannen ja neljännen Duuman „progressistien” ryhmä, samoin kuin Valtakunnanpuolueen „progressiivinen” ryhmä ovat muuttumaisillaan tämän kansallisliberaalisen porvariston viralliseksi puolue-edustustoksi parlamentti-areenalla. Hiljattain pidetty „progressistien” edustajakokous oikeastaan hahmottelikin sen kansallisliberaalisen ohjelman, jota „Russkaja Molva” lehti¹⁰⁹ nyt toteuttaa.

Mitä niin sanotut „progressistit” tahtovat? Miksi me nimitämme heitä kansallisliberaaleiksi?

He *eivät* tahdo tilanherrojen ja byrokraattien täyttä ja rajatonta herruutta. He tavoittelevat — ja sanovat sen suoraan — maltillista suppeaa sensus-perustuslakia kaksikamarijärjestelmiseen ja antidemokraattisine äänioikeusjärjestelmiseen. He haluavat „voimakasta valtaa”, joka harjoittaisi „patrioottista” politiikkaa valloittaakseen tulella ja miekalla uusia markkinoita „kotimaista teollisuutta” varten. He haluavat, että byrokraatit pitäisivät heitä yhtä suuressa arvossa kuin Purishkevitsheja. Ja silloin he ovat valmiit unohtamaan „vanhat kalavelkansa” taantumuksellisille ja työskentelemään käsi kädessä heidän kanssaan „suuren” kapitalistisen Venäjän luomiseksi.

Lokakuulaisten puolueesta tämä väki eroaa siinä, että lokakuulaisten puolueessa on kovin voimakkaasti edustettuna tilanherra-aines, ja se, että lokakuulaisten puolue on voimattomuuteen saakka myöntäväinen. Kadettien puolueesta he eroavat siinä, että suhtautuvat vihamielisesti kadettien harjoittamaan demagogiseen demokraattien liehittelyyn. Kadettien valheelliset jaarittelut yleisestä ääni-oikeudesta ja maan pakollisesta luovutuksesta (vaikkapa lunastamallakin) tuntuvat näistä „vakavista” perustuslaillisuuden kannattajista kerrassaan tarpeettomilta ja sallimattomilta.

Kansallisliberaalit paiskivat suoraan: ei pidä pelätä, että syytetään „taantumuksellisten voimain sukoilemisesta”, pitää taistella avoimesti „tilanherramaiden anastuskehotuksia vastaan” ja „sitä vastaan, että lietsotaan vihaa omistavia luokkia kohtaan”; „sotilaallisen mahdin” kysymyksissä ei pidä olla oikeistolaisia eikä vasemmistolaisia:

„Olemme palanneet kotimaahamme... Venäjän armeija on... *meidän* armeijamme... Venäjän oikeus ei ole Shemjakan oikeus, vaan *meidän* oikeutemme... Venäjän ulkoinen mahti ei ole virkavallan kunnianhimoinen oikku, vaan *meidän* voimamme ja ilomme”. (Ks. „Russkaja Molva” lehden ohjelmajulistusta.)

Kansallisliberaaleilla on epäilemättä tietty „tulevaisuus” Venäjällä. Niistä tulee „todellisen” kapitalistisen porvariston puolue, jollaisen näemme Saksassakin. Aito sivistyneistö, heikolla „maapohjalla” olevat liberaaliset ainekset jäävät kadettien joukkoon. Kansallisliberaalit saavat itselleen sellaisia ideologeja kuin Struve, Maklakov, Protopopov, Kovalevski ynnä muut, jotka jo kauan sitten ovat seisoneet toisella jalallaan taantumuksen leirissä. Heihin liittyvät epäilemättä myös maltillisimmat „shipovilaiset” zemstvotilanherra-ainekset, jotka niin ikään kannattavat suppeaa sensus-perustuslakia,— rikkaiden „perustuslakia”. (Eihän hra Struve suotta niin hellästi muistellut äskettäin hra Shipovia...)

„Progressistien” haaveet liberaalista politiikkaa harjoittavasta „voimakkaasta vallasta” eivät tietenkään toteudu lähi aikoina. Päivänsankareiksi jäävät Hvostovit ja Purishkevitchit. Ehkäpä kansallisliberaalinen puolue ei nyt vielä lopullisesti muodostukaan ja kansallisliberaalien sanomalehti menehtyy niin kuin sanomalehti „Slovo”¹¹⁰, jonka

päämäärät olivat ylipäänsä samat, menehtyi 3 vuotta sitten. (Duumassa „progressistit” kuitenkin ovat kadetteihin verrattuna suhteellisesti voimistuneet.) Mutta kansallisliberaalisen porvariston julkinen esiintyminen merkitsee joka tapauksessa luokkaristiriitojen huomattavaa kypsymistä Venäjällä.

Työläisten on vastattava kapitalistisen porvariston itsemääräytymiseen kymmenkertaistamalla *omaa* järjestäytymistään ja *omaa* itsemääräytymistään luokkana.

„Pravda” № 200,
joulukuun 22 pnä 1912

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

SUHTAUTUMISESTA LIKVIDAATTORUUTEEN JA YHTENÄISYYDESTÄ

TEESIT

1. 4-vuotinen taistelu likvidaattoruutta vastaan.
Puolueen antama määritelmä likvidaattoruudesta *joulukuussa* 1908. Likvidaattoruuden tuomitseminen — ei legaalisesta toiminnasta, vaan puolueen hajottamisesta. Antilikvidaattoruuden voitto legaalisella areenalla vuonna 1912 („*P r a v d a*” ja vaalit).
2. Likvidaattorien toimeenpanema kahtiajako. Likvidaattorit erkaantuneet puolueesta. Heidän aloiteryhmänsä ovat kahtiajakaantumisen tuote ja ilmaus.
3. Vuoden 1912 elokuun konferenssi oli kokoonpanoltaan puoluevastainen, kuten jopa sovittelijainkin täytyi tunnustaa.
Sietämätöntä on, että ulkomaiset pikku ryhmät, joilla ei ole minkään Venäjällä toimivan sosialidemokraattisen järjestön suoranaisia valtuuksia ja jotka eivät toimi sopusoinnussa sen kanssa, esiintyvät sosialidemokraattisen puolueen nimessä.
4. Elokuun konferenssin päätöslauselmille liikkeen tärkeimmistä kysymyksistä ja ennen kaikkea peruskysymyksestä, illegaalisen puolueen täydellisestä ja vilpittömästä tunnustamisesta on ominaista — mahdollisimman lievästi sanoen — „diplomatia”, s.o. niissä vältetään antamasta suoraa vastausta kysymykseen. Todellisuudessa ne ovat likvidaattorilaisia päätöslauselmia.
5. Likvidaattoriryhmän poliittinen käyttäytyminen „Nasha Zarjassa” ja „Lutshissa” konferenssin (elokuussa pidetyn) jälkeen osoitti, että tämä ryhmä on epäilemättä puoluevastainen, mikä ilmeni (a) julkisen puolueen propagoimisena; (b) „maanalaisuuden” pilkkaamisena

legaalisisessa lehdistössä; (c) taisteluna vallankumouksellisia lakkoja ja yleensä vallankumouksellista joukko-taistelua vastaan.

Tarvitaan päättävää taistelua tätä ryhmää, puoluevastaista ryhmää, vastaan.

6. Yhtenäisyyden julistaminen legaalisisessa lehdistössä, jossa kierretään ja hämätään asian olemus, nimittäin: kysymys illegaalisen puolueen *todellisesta tunnustamisesta* on työläisten pettämistä.
7. Ehdottoman välttämätöntä on, että illegaalisen järjestön kaikki virtaukset ja suuntavivahteet ovat yhtenäisiä. Tähän yhtenäisyyteen kehottaminen.

Kirjoitettu joulukuussa 1912

*Julkaistu ensi kerran v. 1939
aikakauslehdessä „Bolshevik“ № 1*

*Julkaistaan
käsikirjoliituksen mukaan*

**TIEDONANTO VSDTP:n KESKUSKOMITEAN
JA PUOLUETYÖNTEKIJÄIN
NEUVOTTELUKOKOUKSESTA
JA SEN PÄÄTÖSLAUSELMAT¹¹¹**

*Painatettu helmikuussa 1913
erillisenä kirjasena VSDTP:n
Keskuskomitean julkaisemana*

*Julkaistaan kirjasen tekstistä, joka on
tarkastettu: „Tiedonanto” — käsikirjoit-
uksen mukaan, „Päätöslauselmat” —
hektografilla monistetun julkaisun
mukaan*

TIEDONANTO

Kuluvan vuoden helmikuussa pidettiin VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin neuvottelukokous. Kokoukseen saatiin mukaan illegaalisten, puolueeseen kuuluvien järjestöjen jäseniä Pietarista (viisi), Moskovan alueelta (kaksi), Etelästä (kaksi), Uralilta ja Kaukasiasta. Paikallisissa järjestöissä ei ollut mahdollisuutta suorittaa edustajain vaaleja, minkä vuoksi neuvottelukokousta ei julistettu konferenssiksi. Osa Keskuskomitean jäsenistä ei voinut osallistua poliisin takia.

Miltei kaikilla neuvottelukokouksen osanottajilla on ollut huomattava osuus erilaisissa työväen legaalisisissa yhdistyksissä ja niin sanotuissa „legaalisisissa mahdollisuuksissa”. Näin ollen neuvottelukokouksen kokoonpano antoi oikean kuvan koko puolueyöstä Venäjän kaikilla tärkeimmillä seuduilla.

Neuvottelukokous piti 11 istuntoa ja laati päätöslauselmat seuraavista päiväjärjestyksen kohdista: 1) Vallankumouksellinen nousu, lakot ja puolueen tehtävät. 2) Illegaalisen järjestön rakentaminen. 3) Sosialidemokraattinen duumaryhmä. 4) Puoluelehdistö. 5) Vakuutuskampanja. 6) Suhtautuminen likvidaattoruuteen. Kysymys yhtenäisyydestä. 7) „Kansallisista” sosialidemokraattisista järjestöistä.

Päätöslauselmat hyväksyttiin yksimielisesti; poikkeuksena oli vain yhden toverin pidätyminen äänestämästä „vakuutus”-päätöslauselman kahta kohtaa ja toisen — „kansallisen” päätöslauselman yksityiskohtia.

Keskuskomitean vahvistamat neuvottelukokouksen päätöslauselmat ovat puoluekokemuksen kokoelma ja niissä on esitetty johtava linja nykyisen Venäjän sosialidemokraattisen toiminnan kaikkien tärkeimpien kysymysten alalla.

* * *

Sosialidemokratian tärkeimpänä tehtävänä on ottaa järjestelmällisesti oppia vuoden 1912 kokemuksesta, sillä tuo vuosi oli suuren, historiallisen murroksen vuosi Venäjän työväenliikkeessä. Ei siinä vielä kaikki, että lamaannuksen ja hajaannuksen kausi muuttui vilkastumisen kaudeksi. Työväenluokka siirtyi joukkohyökkäykseen kapitalisteja ja tsaristista monarkiaa vastaan. Taloudellisten ja poliittisten lakkojen aalto kohosi niin korkealle, että siinä suhteessa Venäjä on jälleen *edellä* maailman *kaikista*, jopa edistyneimmistäkin maista.

Tämä tosiasia ei saa tietenkään ketään valveutunutta työläistä unohtamaan sitä, kuinka paljon edelle meistä ovat vapaiden maiden proletaarit päässeet joukkojen järjestämisessä ja luokkakasvatuksessa. Mutta tämä tosiasia osoitti, että Venäjä on astunut *uuden vallankumouksen* nousun kauteen.

Työväenluokalle lankeaa suuri tehtävä: herättää vallankumoukseen ja kasvattaa taistelussa kaikki demokraattiset joukot, johdattaa ne valtavaan rynnäkköön, jonka tulee antaa Venäjälle vapaus ja tasavalta tuhoamalla Romanovien monarkia. Joukkojen avoimen vallankumoustaistelun kaikinpuolinen tukeminen, tämän taistelun järjestäminen, laajentaminen, syventäminen ja voimistaminen — sellainen on nykyhetken tärkein tehtävä. Ken ei käsitä tätä tehtävää, ken ei toimi jossain vallankumouksen kehitystä edistävässä illegaalisessa järjestössä, ryhmässä tai solussa, hän ei ole sosialidemokraatti.

* * *

Proletariaatin vallankumouksellinen nousu vuonna 1912 oli demokraattisten piirien mielialassa tapahtuneen ja kaikkien tunnustaman muutoksen tärkeimpänä liikkeellepanijana. Sosialidemokratia saavutti suuria voittoja sekä IV Duuman vaaleissa että perustettaessa legaalaisia työväenlehtiä, joissa voitiin julistaa edes aapistotuuksia marxilaisuuden teoriasta. Tsaarihallitus ei voinut ehkäistä näiden menestysten saavuttamista yksinomaan siksi, että joukkojen avoin vallankumoustaistelu muutti koko yhteiskunnallis-poliittisen tilanteen. Jatkaen järkkymätöntä,

C

Совокупные Ц.К. Росс. С.Д. Раб.
Партия с партийным руководством.

Из собрания материалов рода
создано собрание Ц.К. Росс. С.Д.
Р.П. с партийным руководством. В со-
ставлении входят следующие членские
собрания, партийные организации: Кем-
денга (нагорск), Илоновской общины (Ил-
на), Юра (Юванка), Урама и Кавага. Ура-
мская община (Урама) и другие организа-

Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta
„Tiedonanto” VSDTP:n Keskuskomitean
ja puoluejohtajain neuvottelukokouksesta.—Tammikuu 1913

Pienennetty

sitkeää ja järjestelmällistä työtään ehdottomasti kaikkien ja kaikkinaisten „legaalisten mahdollisuuksien” käyttämiseksi aina mustan Duuman puhujakorokkeesta kaikenlaisiin raittiusseuroihin saakka, VSDTP ei unohda hetkeksikään, että puolueen jäsenen korkean nimen ansaitsee vain se, joka suorittaa kaiken työn joukkojen keskuudessa todella puolueen päätösten hengessä, päätösten, jotka on laadittu ja hyväksytty pitäen silmällä kasvavaa vallankumousta eikä kesäkuun 3 päivän „legaalisuutta”. Ei pidä antautua sen hajaannuksen ja lamaanuksen valtaan, joka on säilynyt vuosilta 1908—1911, vaan on taisteltava sitä vastaan — sellainen on tehtävämme. Ei pidä ajelehtia kaaosmaisen ja periaatteettoman legaalisuuden virran mukana, vaan on käytettävä kaikki legaalinen kaiken elinkykyisen keskittämiseksi vähitellen illegaalisen puolueen ympärille — sellainen on tehtävämme. Ei mitään rauhaa niiden kanssa, jotka käyttävät väärin legaalisuutta kylvääkseen skeptisismiä ja välinpitämättömyyttä joukkojen vallankumoukselliseen taisteluun tai jopa suorastaan jarruttaakseen sitä — sellainen on tunnuksemme.

Vaativustemme toteutettavuuden takeena ei ole niiden mataloittaminen, ei ohjelmamme tyypistäminen eikä sellainen taktiikka, että kehittymättömiä ihmisiä vedetään mukaan peittäväällä tunnuksella tämän tai tuon perustuslaillisen reformin toteuttamisen helppoudesta Venäjän tsarismien oloissa. Ei. Tuona takeena on joukkojen kasvattaminen johdonmukaisen demokratismien hengessä ja perustuslaillisten harhojen valheellisuuden käsittämisen hengessä. Tuona takeena on etumaisen luokan, proletariaatin, vallankumouksellinen järjestäytyminen ja joukkojen suuri vallankumouksellinen innostus.

Vastavallankumouksen riehunnan kausi jätti meille perinnöksi aatteellisen rikkinäisyyden ja rappiotilan, organisatorisen hajanaisuuden monissa työväenliikkeen keskuksissa, toisissa — näpertelyn ja omasta tahdosta riippumattoman puolueesta erkaantumisen ja toisissa halveksuvan ja jopa vihamielisen suhtautumisen „maalalaisuuteen”, joka pitää kiinni vallankumouksen opetuksista ja kehittää vallankumouksellista taktiikkaa. Likvidaattorien erkaantuminen sosialidemokraattisesta puolueesta, heidän tosiasiallinen eristymisensä ja paikotellen sosialidemokratian periaatteiden unohtaminen sekä „kansallisten”

socialidemokraattisten järjestöjen hajoaminen — kaikki se on äärimmäisyyteen saakka tehostanut *yhtenäisyyden* vaatimusta.

Socialidemokraattisen proletariaatin yhtenäisyys on sen voittojen välttämätön ehto.

Socialidemokraattisen proletariaatin yhtenäisyys on mahdoton ilman *sen* puolueen — VSDTP:n — yhtenäisyyttä.

Ja tässä huomaamme heti, ettei voida ratkaista kysymystä tuosta yhtenäisyydestä, ellei ole ratkaistu teoissa eikä vain sanoissa kysymystä illegaalisien puolueiden välttämättömyydestä. Ken puhuu yhtenäisyydestä, julistaen samanaikaisesti „avointa työväenpuoluetta”, hän pettää itseään ja työläisiä. Ken puhuu yhtenäisyydestä teeskennellen, että tämä kysymys voidaan ratkaista, voidaan selittää, voidaan edes herättääkään legaalisuuden puitteissa, — hän pettää itseään ja työläisiä.

Ei. Eivät tyhjät fraasit „yhtenäisyydestä” legaalisisessa lehdistössä, eivät sopimukset kaikenkarvaisten „erikseen löntystävien” pienten sivistyneistöryhmien kanssa eikä ulkomaisten neuvottelujen diplomatia, vaan *ainoastaan kaikkien* VSDTP:hen kuuluvien työläisten *yhdistyminen* paikkakunnilla, *liittyminen* todella yhtenäiseksi illegaalisiksi järjestöksi, — vain se yksin ratkaisee kysymyksen yhtenäisyydestä.

Työläiset ryhtyivät jo itse, alhaalta käsin, ratkaisemaan kysymystä yhtenäisyydestä tällä ainoalla vakavalla ja ainoalla asiallisella tavalla. Neuvottelukokous kehottaa kaikkia socialidemokraatteja astumaan tälle tielle.

Socialidemokraattiset työläiset elvyttävät kaikkialla VSDTP:n yhtenäisiä illegaalisia järjestöjä tehdassolujen, tehdaskomiteain, piiriryhmien, yleiskaupunkilaisten keskusten, *kaikenlaisissa* legaalisisissa laitoksissa muodostettavien socialidemokraattiryhmien y.m.s. muodossa. Ken ei halua jäädä voimattoman yksilön asemaan, hän menköön näihin järjestöihin. Illegaalisien puolueiden tunnustaminen ja joukkojen vallankumouksellisen taistelun tukeminen tapahtuu niissä työläisten oman valvonnan alaisena.

* * *

Hajaannuksen kausi alkaa olla ohi. On koittanut voimien keräämisen aika. Liittykäämme siis tiiviisti yhteen

VSDTP:n illegaalisiksi järjestöiksi. Ne eivät sulje oviaan yhdeltäkään sosialidemokraatilta, joka haluaa toimia niissä ja auttaa proletariaatin järjestämistä, sen taistelua pääomaa vastaan, sen alkanutta vallankumouksellista rynnäkköä tsaarin monarkiaa vastaan.

Yleiskansallinen poliittinen kriisi kypsyy Venäjällä hitaasti, mutta varmasti. Kesäkuun 3 päivän järjestelmä oli mustasotnialaisen tsaristisen monarkian viimeinen pelastamisyritys, yritys uudistaa se porvariston ylimpien kerrosten kanssa solmittavalla liitolla, mutta tämäkin yritys meni myttyyn. Demokratian uudet voimat kasvavat ja voimistuvat Venäjän talonpoikaiston ja kaupunkilaisporvariston keskuudessa ei päivä päivältä, vaan tunti tunnilta. Maa-seudulla ja kaupungeissa kasvaa entistä nopeammin proletarien lukumäärä, kasvaa heidän järjestyneisyytensä, yhteenliittyneisyytensä ja heidän varmuutensa siitä, että he ovat voittamattomia, minkä joukkolakkojen kokemus vahvistaa.

Järjestäen tämän proletariaatin etujoukkoja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi VSDTP:n on johdettava se vallankumouksellisiin taisteluihin entisten vallankumouksellisten vaatistemme nimessä.

VSDTP:n Keskuskomitea

Helmikuu 1913

PAATÖSLAUSELMAT

VALLANKUMOUKSELLINEN NOUSU, LAKOT JA PUOLUEEN TEHTÄVÄT

1. Työväenliikkeen ja Venäjän vallankumouksen historian suurimpana tapahtumana vuonna 1912 on proletariaatin niin taloudellisen kuin poliittisenkin lakkotaistelun erinomainen kehitys. Poliittisten lakkolaisten lukumäärä on kohonnut miljoonaan.

2. Erikoista huomiota ansaitsee vuoden 1912 lakkotaistelun luonne. Työläiset esittävät useissa tapauksissa taloudellisia ja poliittisia vaatimuksia samanaikaisesti, taloudellisten lakkojen kausi vaihtuu poliittisten lakkojen kaudeksi ja päinvastoin. Taistelu kapitalisteja vastaan vuoden 1905 saavutusten puolesta, jotka vastavallankumous on riistänyt pois, ja elinkustannusten kallistuminen nostattavat yhä uusia työläiskerroksia asettaen niiden ratkaistavaksi poliittisia kysymyksiä mitä kärkevimässä muodossa. Kaikki nämä taloudellisen ja poliittisen taistelun yhtymis- ja yhteenpunoutumismuodot ovat liikkeen voimakkuuden ehto ja tae, samalla kun ne luovat vallankumouksellisen joukkolakon.

3. Kapinain ja tyytymättömyyden purkausten alku laivastossa ja sotaväessä, mikä on lyönyt leimansa vuoteen 1912, on kieltämättömässä yhteydessä työläisten vallankumouksellisiin joukkolakkoihin ja osoittaa, että ilmenee kasvavaa kuohuntaa laajoissa demokraattisissa kerroksissa ja muun muassa talonpoikaiston keskuudessa, joka antaa perusjoukon sotaväkeen.

4. Kaikki nämä tosiseikat ynnä maan yleinen vasemmistuminen, mikä tuli ilmi IV Duuman vaaleissa huolimatta mustasotnialaisen tsaarihallituksen harjoittamasta tavattoman häikäilemättömästä vaalien väärennyksestä, todistivat

lopullisesti, että Venäjällä on alkanut uusi joukkojen avoimen vallankumouksellisen taistelun kausi. Uusi vallankumous, jonka alkuvaihetta me elämme, on tsarismmin harjoittaman kesäkuun 3 päivän politiikan vararikon kiertämätön tulos. Tämä politiikka ei voinut tyydyttää edes nöyristelevintä suurporvaristoakaan. Kansanjoukkojen, varsinkin sorrettujen kansallisuuksien asema on käynyt entistä oikeudettommammaksi, talonpojat, monen monet miljoonat, kärsivät taas nälkää.

5. Näissä oloissa ovat vallankumoukselliset joukkolakot erittäin tärkeitä vielä siksikin, että ne muodostavat erään mitä tehokkaimman keinon maatalousproletariaatin ja talonpoikaiston masentuneisuuden, epätoivon ja hajaantuneisuuden voittamiseksi, sen poliittisen omatoimisuuden herättämiseksi, sen vetämiseksi mukaan mahdollisimman yksimielisiin, samanaikaisiin ja laajoihin vallankumouksellisiin esiintymisiin.

6. Laajentaessaan ja voimistaessaan agitaatiota VSDTP:n lähimpien vaatimusten — demokraattinen tasavalta, kahdeksantuntinen työpäivä ja kaikkien tilanherramaiden konfiiskointi talonpoikaiston hyväksi — puolesta puolueen järjestöjen on toiminnassaan asetettava etutilalle niin vallankumouksellisten joukkolakkojen kaikinpuolinen tukeminen kuin myös joukkojen kaikenlaisten vallankumouksellisten esiintymisten kehittäminen ja järjestäminen. Erikoisesti on nostettava lähimmäksi tehtäväksi vallankumouksellisten katumielenosoitusten järjestäminen niin samanaikaisesti poliittisten lakkojen kanssa kuin erillisinä esiintymisinäkin.

7. Se, että eräät kapitalistit käyttävät työnsulkuja (joukkoeroittamisia) lakkoilevia työläisiä vastaan, asettaa työväenluokalle uusia tehtäviä. On otettava tarkasti huomioon lakon taloudelliset ehdot kussakin piirissä, kullakin teollisuudenalalla, kussakin eri tapauksessa etsien uusia taistelumuotoja työnsulkujen torjumiseksi (esim. italialainen lakko) ja vaihtaen poliittiset lakot vallankumouksellisiin joukkokokouksiin ja vallankumouksellisiin katumielenosoituksiin.

8. Eräät legaaliset sanomalehdet, aivan riippumatta siitä, kuinka ne arvioivat tuon taikka tämän lakon, harjoittavat yleistä agitaatiota vallankumouksellisia joukkolakkoja vastaan. Liberaalisen lehdistön ohessa tällaista agitaatiota

harjoittaa esimerkiksi likvidaattoriryhmä „Lutsh” lehdessä vastoin niiden työläisten enemmistön mielipidettä, jotka tavalla tai toisella tukevat tätä sanomalehteä. Sen vuoksi kaikkien puolueeseen kuuluvien sosialidemokraattisten työläisten tehtävänä on: 1) käydä päättäväistä taistelua tuota ryhmää vastaan; 2) selittää järjestelmällisesti ja sitkeästi kaikille työläisille, suuntauseroavuuksista huolimatta, mainitun propagandan vahingollisuutta ja 3) liittää yhteen kaikki proletariaatin voimat vallankumouksellisen agitaa-tion ja joukkojen vallankumouksellisten esiintymisten edelleen kehittämiseksi.

ILLEGAALISEN JÄRJESTÖN RAKENTAMINEN

1. Tehden yhteenvedon työväenliikkeestä ja puolueen toiminnasta vuonna 1912 neuvottelukokous on sitä mieltä, että:

alkanut joukkojen vallankumouksellisten esiintymisten uusi aalto on vahvistanut täydellisesti oikeiksi VSDTP:n aikaisemmat päätökset (ja erikoisesti vuoden 1912 tammi-kuun konferenssin päätökset), jotka koskevat kysymystä puolueen rakentamisesta. Lakkotaistelun kulku vuonna 1912, sosialidemokraattien vaalikampanja IV Duuman vaaleissa, vakuutuskampanjan kulku j.n.e. ovat epäilemättä osoittaneet, että organisatorisen rakennustoiminnan ainoa oikea tyyppi nykykautena on illegaalinen puolue, joka koostuu legaalisten ja puolilegaalisten työväenyhdistysten verkoston ympäröimien puoluesolujen summasta.

2. Illegaalisen rakennustyön organisatoristen muotojen soveltaminen paikallisiin oloihin on ehdottoman välttämätöntä. Illegaalisen järjestön elinkykyisyyden takeena on illegaalisten solujen peittämismuotojen moninaisuus ja mahdollisimman suuri joustavuus toimintamuotojen soveltamisessa paikallisiin elinoloihin.

3. Nykyhetken tärkeimpänä lähi tehtävänä organisatorisen rakennustyön alalla on: aktiivisimmista työläisainek-sista kokoonpantujen aito puoluekantaisten illegaalisten tehdaskomiteain perustaminen kaikkiin tehtaisiin ja tuotantolaitoksiin. Työväenliikkeen valtava nousu luo ehdot, joiden vallitessa enimmillä paikkakunnilla käy mahdolliseksi perustaa jälleen puolueen tehdaskomiteat ja lujittaa jo olemassaolevat komiteat.

4. Neuvottelukokous toteaa, että nyt on käynyt aivan välttämättömäksi muodostaa jokaisessa keskuksessa hajanaisista paikallisista ryhmistä yksi johtava järjestö.

Yleiskaupunkilaisen järjestön tyyppinä on esimerkiksi Pietarissa tullut esiin johtava kaupunkikomitea, joka muodostettiin yhdistämällä valinnallisuusperiaate, jolloin piirisolut valitsevat kaupunkikomitean jäsenet, ja kooptaatioperiaate.

Tällainen järjestötyyppi tekee mahdolliseksi luoda mitä kiinteimmät ja välittömimmät yhteydet johtavan elimen ja perussolujen välille ja luo samalla mahdollisuuden muodostaa kokoonpanoltaan suppean, liikuntakykyisen ja parhaiten konspiroidun toimeenpanevan elimen, jolla on oikeus millä hetkellä hyvänsä esiintyä koko järjestön nimissä. Neuvottelukokous suosittelee myös toisille työväenliikkeen keskuksille tätä tyyppiä huomioonottaen ne muutokset, jotka johtuvat paikallisista oloista.

5. Paikallisten järjestöjen ja Keskuskomitean välisen kiinteän yhteyden luomiseksi, samoin kuin puolue työn ohjaamiseksi ja yhdistämiseksi neuvottelukokous katsoo ehdottoman välttämättömäksi aluekeskusten muodostamisen työväenliikkeen tärkeimmillä alueilla.

6. Eräänä tärkeimpänä käytännöllisenä tehtävänä katkeamattoman elävän yhteyden luomiseksi Keskuskomitean ja paikallisten sosialidemokraattisten ryhmien välille sekä joustavien muotojen luomiseksi paikallisen toiminnan johtamista varten suurissa työväenliikkeen keskuksissa on luottamusmiesjärjestelmä. Luottamusmiehiä on värvättävä paikallista toimintaa johtavien työläisten keskuudesta. Vain eturivin työläiset voivat omin voimin lujittaa ja vankistaa puolueen keskuskoneistoa niin eri paikkakunnilla kuin koko Venäjälläkin.

7. Neuvottelukokous lausuu toivomuksen, että Keskuskomitea järjestäisi mahdollisimman usein neuvotteluja sosialidemokraattisen työn eri aloilla toimivien paikallisten puolue työntekijäin kanssa.

8. Neuvottelukokous muistuttaa monta kertaa toistuneista puolueen päätöksistä, joissa sanotaan, että työväenpuolue ei voi olla olemassa muuten kuin säännöllisten jäsenmaksujen ja työläisten suorittamien keräysten varassa. Ilman

tällaisia keräyksiä, varsinkin nykyoloissa, puolueen vaatimattomimmankaan keskuslaitoksen (paikallisen ja yleisvenäläisen) olemassaolo on aivan mahdoton.

9. (Ei kuulu julkaistavaksi.)

SOSIALIDEMOKRAATTISESTA DUUMARYHMÄSTÄ

1. Neuvottelukokous toteaa, että hallituksen toimeenpanemista ennenkuulumattomista vainoista ja vaaliväärennyksistä huolimatta, siitä huolimatta, että useilla paikkakunnilla oli sosialidemokratiaa vastassa täysin määrittynyt mustasotnialais-liberaalinen liittoutuma,— VSDTP saavutti erittäin suuria voittoja IV Duuman vaaleissa. Miltei kaikkialla kasvoi sosialidemokraateille annettujen äänten määrä 2. kaupunkikuuriassa, jota sosialidemokraatit vetävät yhä enemmän pois liberaalien käsistä. Puolueellemme tärkeimmässä, työväenkuuriassa, VSDTP säilytti jakamattoman herruutensa, ja työväenluokka osoitti erikoisen yksimielisesti järkkymättömän uskollisuutensa vanhalle VSDTP:lle ja sen vallankumouksellisille opetuksille valitsemalla kaikki kuurian bolshevikkiehdokkaat.

2. Neuvottelukokous tervehtii IV Duuman sosialidemokraattisten edustajain tarmokasta toimintaa, joka ilmenee siinä, että he ovat pitäneet useita puheita Duumassa, tehneet välikysymyksiä ja esittäneet sellaisen julkilausuman, jossa on ilmaistu yleensä oikein sosialidemokratian peruseriaatteen.

3. Todeten ainoaksi oikeaksi sen puolueessamme vakiintuneen perinteen, jonka mukaan sosialidemokraattinen duumaryhmä on elin, joka alistuu kokonaisuuden muodostavalle puolueelle sen keskuselinten kautta,— neuvottelukokous on sitä mieltä, että työväenluokan poliittista kasvatusta ja Duumassa suoritettavan työn oikeaa järjestämistä silmälläpitäen puolueen on suhtauduttava tarkkaavaisesti jokaiseen sosialidemokraattisen ryhmän ottamaan askeleeseen ja siten toteutettava puolueen valvontaa ryhmän suhteen.

4. Neuvottelukokoukselta ei voi jäädä näkemättä se suoranainen puoluevelvollisuuden rikkominen sosialidemokraattisen duumaryhmän taholta, joka ilmenee Jagelloa koskevassa päätöslauselmassa. Tässä päätöslauselmassa kannatetaan Bundin ottamaa hajottavaa askelta, Bundin, joka teki sopimuksen ei-sosialidemokraattisen puolueen

(PPS) kanssa Puolan sosialidemokraatteja vastaan ja vei läpi ei-sosialidemokraatti Jagellon vastoin kaikkien sosialidemokraattisten valitsijamiesten tahtoa, jotka muodostivat enemmistön työläisvalitsijamiesten kollegiossa. Näin ollen duumaryhmä on syventänyt kahtiajakaantumista Puolan työläisten keskuudessa ja vaikeuttanut yhtenäisyyden aikaansaamista koko puolueessa.

5. Se, että tov. Tshhenkeli duumaryhmän nimissä puolusti kansallista kulttuuriautonomiiaa sillä verukkeella, että „jokaisen kansallisuuden vapaata kehitystä varten on perustettava tarvittavat laitokset”, on puolueen ohjelman suoranaista rikkomista ¹¹². Itse asiassa aivan samanlainen sanonta hyljättiin erityisellä äänestyksellä puolueen II edustajakokouksessa, jossa hyväksyttiin puolueen ohjelma ¹¹³. Myönnytyksen tekeminen nationalistisille mielialoille, vaikkapa näinkin verhotussa muodossa, on sallimaton proletariaiselle puolueelle.

6. Se, että sosialidemokraattinen ryhmä äänesti ministeristön julkilausumaa koskevassa kysymyksessä progressistien (todellisuudessa lokakuulaisten) esittämää päätöslauselmaa päiväjärjestykseen siirtymisestä eikä esittänyt omaa sosialidemokraattista päätöslauselmaansa, on laiminlyönti, josta puolueen on huomautettava, koska se on aiheuttanut ilkeämielisiä kommentaareja liberaalisessa lehdistössä ¹¹⁴.

7, 8 ja 9. (Eivät kuulu julkaistaviksi.) ¹¹⁵

ILLEGAALISESTA KIRJALLISUUDESTA

Käsiteltyään kysymyksen illegaalisen kustannustoiminnan kaikinpuolisen kehittämisen välttämättömyydestä ja laadittuaan tästä kysymyksestä useita konkreettisia ohjeita neuvottelukokous kehottaa vakavasti kaikkia paikallisia puoluejärjestöjä, kaikkia työläissoluja ja yksityisiä työläisiä olemaan itsenäisempiä ja aloitekykyisempiä kuljetuksen järjestämisessä ja yhteyksien ylläpitämisessä KK:n byrooseen illegaalisen kirjallisuuden levittämiseksi.

VAKUUTUSKAMPANJASTA

Todeten, että työväenluokka ja sen puolue ovat kaikista vainoista huolimatta toimineet tarmokkaasti proletariaisten etujen puolustamiseksi vakuutuslain voimaansaattamisen yhteydessä,— neuvottelukokous pitää tarpeellisena:

1. On taisteltava mitä tarmokkaimmin ja yksimielisimmin hallituksen ja kapitalistien niitä yrityksiä vastaan, joiden avulla työläiset aiotaan pakottaa valitsemaan valtuusmiehensä sairaspukassoihin summamutikassa, työläisten kokouksia sallimatta.

2. Työläisten on pyrittävä kaikkialla omaa oikeutta käyttäen järjestämään kokouksia esittääkseen ennakolta halumansa valtuusmiehehdokkaat.

3. Työläisten on järjestettävä vallankumouksellisia joukkokokouksia vastalauseeksi sitä väkivaltaa ja pilkkua vastaan, jota harjoitetaan vakuutuslakien voimaansaattamisen yhteydessä.

4. Joka tapauksessa on laadittava ennakolta työläisten valtuusmiehehdokaslista vaikutusvaltaisimmista sosialidemokraattityöläisistä ja yksimielisesti vietävä läpi tätä listaa sielläkin, missä ei onnistuta järjestämään mitään kokouksia.

5. Valtuusmiesvaalien boikotointia neuvottelukokous pitää epätarkoituksenmukaisena ja vahingollisena. Kapitalistien suurimmat ponnistukset on nykyään suunnattu siihen, etteivät työläiset saisi käsiinsä tiettyjä proletaarisia tehdassoluja, jollaisia työläisten sairaspukassoista pitäisi tulla. Koska boikotointi hajottaisi nykyhetkellä työläisiä, olisi se vain hyödyksi mainitulle kapitalistien pyrkimykselle.

6. Ei saa keskeyttää hetkeksikään taistelua oikealla tavalla suoritettavista sairaspukassojen edustajain vaaleista. Samalla kun kaikin keinoin, kaikin voimin laajennetaan ja kehitetään työläisten taistelua, käyttäen hyväksi jokaista sopivaa tilaisuutta, antamatta teollisuudenharjoittajille hetkeksikään perusteita pitää tuotannon normaalia kulkua turvattuna,—samalla ei saa kieltäytyä myöskään sosialidemokraattien listan läpiviemisestä kaikista esteistä huolimatta. Vaalit eivät sulje pois taistelun edelleen kehittymistä. Päinvastoin, valitsemalla edustajiksi johdonmukaisia sosialidemokraattityöläisiä me helpotamme myöhempää taistelua oikealla tavalla suoritettavista vaaleista, sitä taistelua, jossa edustajat tulevat kaikin voimin auttamaan työläisiä.

7. Kaikkialla, missä vaalit toimitetaan ilman kokouksia, on agitoitava sen puolesta, että valtuusmiehet valittaisiin todellisen vaalivapauden oloissa ja että tällöin järjestettäi-

siin kokouksia,— agitoitava kaikin työläisille mahdollisin keinoin.

8. Sosialidemokraattisen duumaryhmän on esitettävä viipymättä uusi välikysymys sen johdosta, että työläisiltä on kielletty vaalikokousten pito.

9. Koko vakuutuksen voimaansaattamiseen liittyvä agitaatio on suoritettava kiinteässä yhteydessä koko tsaristisella Venäjällä vallitsevan asiointilan valaisemiseen selittämällä samalla sosialistisia periaatteitamme ja vallankumouksellisia vaatimuksiamme.

SUHTAUTUMISESTA LIKVIDAATTORUUTEEN JA YHTENÄISYYDESTÄ

1. Neljä vuotta jatkunut puolueen taistelu likvidaattoruutta vastaan on todistanut täysin oikeaksi sen määritelmän, jonka VSDTP:n joulukuun konferenssi, koko puolueen konferenssi v. 1908 antoi seuraavassa sanamuodossa:

„Puolueintelligenssin tietyn osan yrityksiä hinnalla millä hyvänsä likvidoida VSDTP:n olemassaoleva järjestö ja vaihtaa se epämuotoiseen yhdistykseen legaalisuuden puitteissa, vaikka tämä viimeksi mainittu ostettaisiin puolueen ohjelmasta, taktiikasta ja perinteistä ilmeisen luopumisen hinnalla”.

Siis likvidaattoreita ei tuomita lainkaan siitä, että he esittävät legaalisen toiminnan välttämättömyyttä, vaan siitä, että he kieltäytyvät illegaalisesta puolueesta ja hajottavat sitä.

Venäjän ensimmäisen marxilaisen, jokapäiväisen työväenlehden perustaminen ja kaikkien kuurian bolshevikki-edustajain valitseminen työväenkuuriassa ovat todistaneet lopullisesti, että syrjäytettyään likvidaattorit puolue on kyennyt ottamaan haltuunsa legaalisen toiminnan.

2. Eroamalla illegaalisesta puolueesta ja ryhmittymällä erilleen paikallisista järjestöistä likvidaattorit ovat suorittaneet kahtiajaon, jota he ovat varmentaneet muodostamalla useissa paikoin, varsinkin Pietarissa, niin sanottuja aloiteryhmiä. VSDTP:n tammikuun konferenssi 1912, joka päätti, että „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” kirjallijain likvidaattoriryhmä, joka muodostaa aloiteryhmien ydinjoukon, „on saattanut itsensä lopullisesti puolueen

ulkopuolelle *,— siten vain totesi likvidaattorien suorittaneen kahtiajaon.

3. Vuoden 1912 elokuun konferenssi, joka nimitti itseään „VSDTP:n järjestöjen konferenssiksi”, oli todellisuudessa likvidaattorien konferenssi, koska sen tärkeimmän ja johtavan osan muodosti puolueesta erkaantunut ja Venäjän työväenjoukoista irtaantunut likvidaattorien kirjailijaryhmä.

4. Eturivin työläisten valtaosan uskollisuus illegaaliselle puolueelle pakotti elokuun konferenssin tekemään näennäisen myönnytyksen puoluekantaisuudelle ja muka tunnustamaan illegaalisien puolueen. Todellisuudessa tämän konferenssin kaikki päätöslauselmat ovat läpeensä likvidaatoruuden kyllästämiä, ja heti konferenssin jälkeen „Nasha Zarja” ja elokuun päätöksiin yhtymisestään ilmoittanut „Lutsh” ryhtyivät harjoittamaan entistä kiihkeämmin likvidaattoripropagandaa

- a) julkisen puolueen puolesta,
- b) maanalaisuutta vastaan,
- c) puolueen ohjelmaa vastaan (kansallisen kulttuuri-autonomian puolustaminen, III Duuman agrarilakien tarkistus, tasavalta-tunnuksen siirtäminen taka-alalle j.n.e.),
- d) vallankumouksellisia joukkolakkoja vastaan,
- e) reformistisen, yksinomaan legalistisen taktiikan puolesta.

Sen vuoksi puolueen eräänä tehtävänä on edelleenkin taistella päättäväisesti „Nasha Zarjan” ja „Lutshin” likvidaattoriryhmää vastaan ja selittää työväenjoukoille tämän ryhmän harjoittaman propagandan suurta vahingollisuutta.

5. „Yhtenäisyys”-kampanja, johon likvidaattorit ovat ryhtyneet legaalisessa lehdistössä, kiertää ja hämää peruskysymyksen, kysymyksen illegaaliseseen puolueeseen kuulumisesta ja toiminnasta siinä, johtaen siten työläisiä harhaan, sillä tätä kysymystä ei voida edes herättää legaalisessa lehdistössä. Todellisuudessa likvidaattorit käyttäytyvät edelleenkin hajottavasti, minkä osoittivat erittäin havainnollisesti Pietarissa toimitetut vaalit: kun valitsijamiehet jakaantuivat kahteen yhtä suureen osaan, niin juuri likvidaattorit hylkäsivät ehdotuksen arvanhei-

* Ks. Teokset, 17. osa, s. 461. Toim.

tosta, joka yksin olisi voinut ehkäistä työläisten kahtiajakaantumisen porvarillisten puolueiden edessä.

6. Jos VSDTP:n illegaalinen järjestö tunnustetaan ja siihen liitytään, niin kaikkiin suuntauksiin ja vivahteisiin kuuluvien sosialidemokraattisten työläisten yhtenäisyys on ehdottoman välttämätön ja kaikki työväenliikkeen edut vaativat sitä tiukasti.

Juuri näillä perusteilla tapahtuva yhdistyminen on jo saatu aikaan Narvan piirijärjestössä Pietarissa ja eräissä maaseutujärjestöissä.

7. Neuvottelukokous kannattaa mitä tarmokkaimmin tällaista yhdistymistä ja suosittelee, että kaikkialla aloitetaisiin viipymättä samanlainen yhdistyminen alhaalta käsin: tehdaskomiteoista, piiriryhmistä j.n.e. ja että tällöin työläistoverit tarkastaisivat käytännössä, tunnustetaanko illegaalinen järjestö ja ollaanko valmiita tukemaan joukkojen vallankumoustaistelua ja vallankumouksellista taktiikkaa. Vain sikäli kuin luodaan tämä todellinen yhtenäisyys alhaalta käsin, tulee puolueen lopullinen yhteensiihtyminen ja yhtenäisyyden täydellinen lujittuminen koko Venäjän mitassa viedyksi päätökseen.

„KANSALLISISTA” SOSIALIDEMOKRAATTISISTA JÄRJESTOISTA

1. Vuoden 1912 kokemus on todistanut täydellisesti oikeaksi VSDTP:n (v. 1912) tammikuun konferenssin päätökset tästä kysymyksestä *. Se seikka, että Bund kannatti ei-sosialidemokraatti Jagelloa vastoin Puolan sosialidemokraattien tahtoa ja että likvidaattorien, Bundin ja latvia-laisten sosialidemokraattien konferenssi elokuussa (1912) rikkoi puolueen ohjelmaa nationalismiin hyväksi, on erittäin havainnollisesti paljastanut federalististen perustojen täydellisen vararikon sosialidemokraattisen puolueen rakentamisessa ja sen suuren vahingon, jonka „kansallisten” sosialidemokraattisten järjestöjen eristyneisyys aiheuttaa proletariin asialle.

2. Sen vuoksi neuvottelukokous kehottaa Venäjän kaikkiin kansallisuuksiin kuuluvia työläisiä tekemään mitä

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 444—445. *Toim.*

tarmokkainta vastarintaa taantumuksen taisteluhenkiselle nationalismille, taistelemaan työtätekevien joukkojen keskuudessa esiintyviä nationalistisen hengen kaikkia ja kaikinlaisia ilmenemismuotoja vastaan, ja sosialidemokraattityöläisiä paikkakunnilla liittymään tiukasti yhteen ja yhdistymään sellaisiksi VSDTP:n yhtenäisiksi järjestöiksi, jotka toimisivat paikallisen proletariaatin kaikilla kielillä ja toteuttaisivat käytännössä yhtenäisyyttä alhaalta käsin, kuten on jo kauan sitten tehty Kaukasiassa.

3. Neuvottelukokous lausuu syvän valittelunsa Puolan sosialidemokratian riveissä tapahtuneen kahtiajakaantumisen johdosta, mikä seikka heikentää erittäin suuresti Puolan sosialidemokraattisten työläisten taistelua. Neuvottelukokouksen täytyy todeta, että Puolan sosialidemokratian Päähallinto, joka ei nykyään edusta Puolan proletariaatin sosialidemokraattisten järjestöjen enemmistöä, turvautuu sallimattomiin keinoihin taistelussaan tätä enemmistöä vastaan (esim. perusteeton epäily, että koko Varsovan järjestö on syyllistynyt provokaatioon). Neuvottelukokous kehottaa kaikkia Puolan sosialidemokraattisiin työläisiin kosketuksissa olevia puoluejärjestöjä myötävaikuttamaan todellisen yhtenäisyyden aikaansaamiseen Puolan sosialidemokratiassa.

4. Neuvottelukokous panee erikoisesti merkille äärimmäisen opportunistin ja likvidaattoruuden Bundin viimeisen (IX) konferenssin päätöksissä; tämä konferenssi hylkäsi tasavaltatunnuksen, siirsi taka-alalle illegaalisen toiminnan ja unohti proletariaatin vallankumoukselliset tehtävät. Samanlaisen paheksumisen ansaitsee myös se, että Bund vastustaa kaikkien sosialidemokraattisten työläisten yhdistymistä paikkakunnilla (Varsovassa, Lodzissa, Vilnossa j.n.e.),— yhdistymistä, jota VSDTP on vuodesta 1906 alkaen monta kertaa vaatinut edustajakokouksissaan ja konferensseissaan.

5. Neuvottelukokous tervehtii Latvian järjestön vallankumouksellisia sosialidemokraattisia työläisiä, jotka harjoittavat itsepintaista propagandaa likvidaattoruudenvastaisessa hengessä, ja lausuu valittelunsa sen johdosta, että Latvian sosialidemokratian Keskuskomitea on taipuvainen tukemaan likvidaattorien puolueenvastaisia askeleita.

6. Neuvottelukokous on täysin vakuuttunut siitä, että alkanut vallankumouksellinen nousu, taloudelliset ja poliit-

tiset joukkolakot, katumielenosoitukset ja muut joukkojen avoimen vallankumouksellisen taistelun muodot auttavat kaikkiin kansallisiin kuuluvia sosialidemokraattisia työläisiä liittymään tiukasti yhteen ja yhdistymään täydellisesti paikkakunnilla ja voimistavat siten rynnistystä Venäjän kaikkia kansoja sortavaa tsarismia vastaan ja Venäjän kaikkien kansakuntien yhteenliittyvää porvaristoa vastaan.

ENGLANNIN TYÖVÄENLIIKE VUONNA 1912

Kuluneen vuoden huomattavimpana tapahtumana oli hiilenkaivajain lakko. Kun rautatieläisten lakko vuonna 1911 jo toi ilmi Britannian työläisten „uuden hengen”, niin hiilenkaivajain lakko muodosti sanan täydessä merkityksessä aikakauden.

Niin kovasti kuin hallitsevat luokat valmistautuivatkin „sotaan”, niin kovasti kuin porvaristo ponnistelikin yrittäessään nujertaa pääoman tottelemattomien orjien vastarinnan, lakko kuitenkin onnistui. Hiilenkaivajain järjestyneisyys oli esimerkillinen. Lakkorikkureista ei ollut jälkeäkään. Ei voinut tulla kysymykseenkään hiilen kaivaminen sotilaiden tai kokemattomien ammattitaidottomien työläisten avulla. Ja kuusi viikkoa kestäneen taistelun jälkeen Englannin porvarillinen hallitus havaitsi, että maan koko teollinen elämä pysähtyy, että käyvät toteen työväen laulun sanat: „kaikki rattaat lakkaa pyörimästä, jos sinun kätesi vain tahtoo sitä”...¹¹⁶

Hallitus alkoi tehdä myönnytyksiä.

„Kaikkien aikojen mahtavimman maailmanvaltakunnan pääministeri tuli hiilikaivosten omistajain lakkoilevien orjien edustajain kokoukseen ja rukoili heitä suostumaan kompromissiin”. Näin kuvaa taistelun tuloksia eräs asiaa tunteva marxilainen.

Englannin hallitus, joka reformeja lupaillessaan tavallisesti syöttää työläisiä vuosikausia pelkillä puheilla, on nyt alkanut jo vakavasti pitää kiirettä. *Viidessä päivässä* vietiin parlamentissa läpi uusi laki! Tämä laki saattoi voimaan työ-palkkaminimin, s.o. säännön sellaisen palkkarajan määräämisestä, jota *alemmaksi* palkkaa ei saa laskea.

Tosin tuo laki, samoin kuin kaikki porvarilliset reformit, on mitätön puolinainen toimenpide ja osittain se on pelkkää työläisten petkuttamista, sillä vaikka alin palkkaraja onkin määrätty, niin isännät sittenkin sortavat palkkaorjiaan. Mutta kuitenkin kaikki, jotka tuntevat Englannin työväenliikettä, väittävät, että hiilenkaivajain lakon jälkeen Englannin proletariaatti *ei ole enää sitä*, mitä se oli ennen. Työläiset oppivat taistelemaan. He näkivät sen *tien*, joka vie heidät voittoon. He tulivat tuntemaan voimansa. He lakkasivat olemasta sellaisia nöyriä lampaita, jollaisilta he olivat niin kauan näyttäneet kaikkien palkkaorjuuden puolustajain ja ylistäjain mielihyväksi.

Englannin yhteiskunnallisissa voimasuhteissa on tapahtunut muutos, jota ei voi ilmaista numeroilla, mutta jonka kaikki tajuavat.

Puolueasioissa on edistys Englannissa valitettavasti vähäinen. Kahtiajakaantuminen „Britannian sosialistisen puolueen” (entinen Sosialidemokraattinen federaatio) ja „Riippumattoman” (sosialismista riippumattoman) „työväenpuolueen” välillä jatkuu. Tätä jälkimmäistä puoluetta edustavien parlamentin jäsenten opportunistinen menettely aiheuttaa, kuten ennenkin, työläisten keskuudessa *syndikalistisia* tuulahduksia. Onneksi ne eivät ole voimakkaita.

Englannin ammattiliitot kääntyvät hitaasti, mutta varmasti sosialismin puoleen — vastoin monien, työläisten keskuudesta lähtöisin olevien parlamentin jäsenten tahtoa, jotka puolustavat itsepintaisesti vanhaa liberaalista työväenpolitiikkaa. Mutta nämä viimeiset mohikaanit eivät saa entisiä aikoja säilymään!

„Pravda” № 1,
tammikuun 1 päivä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

PAREMPI MYÖHÄÄN KUIN EI MILLOINKAAN

Minun on suuresti myöhästyneenä kumottava se, mitä L. Martov kirjoitti „Lutshissa” (№ 37, lokakuun 28 pnä 1912). Mutta mikä neuvoksi? On helppo puhua valhetta. Sen sijaan totuuden *selville saaminen* vaatii joskus paljon aikaa.

L. Martov soimasi minua „Lutshin” 37. numerossa varsin valikoiduin haukkumasanoin tälle kirjoittajalle ominaisilla „hämärillä” ilkeämielisillä viittailuilla höystettynä. Koska olen kymmenen vuoden aikana tottunut näihin L. Martovin taistelumenetelmiin, en edes lukenut loppuun hänen kirjoitustaan. Mutta työtoverit osoittivat minulle, että L. Martov panee Saksan sosialidemokraattien Keskuskomitean jäsenen toveri Haasen kontolle sanat, että muka „Lenin *pettää* Internationalea”.

Totuuden selvillesaamiseksi piti etsiä Martovin sanojen alkulähde. Hän viittasi jonkin „Vuorityöläisten Lehden” 225. numeroon. Sitä en löytänyt. „Vorwärtsissä” * (Saksan sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattajassa) ei ole sellaisia sanoja. Löysin ne vasta „Bremer Bürger-Zeitung” ** lehdestä (Bremenin sosialidemokraattien äänenkannattaja).

Välttyäksemme L. Martovin kevytmielisyyden jäljittelyltä piti kääntyä itsensä Haasen puoleen.

Saksan sosialidemokraattien Keskuskomiteaan lähetettiin kirjallinen kysely.

Tässä on Haasen vastaus:

* — „Eteenpäin”. *Toim.*

** — „Bremenin Kansalaislehti”. *Toim.*

Saksan sosialidemokraattisen puolueen
Keskuskomitea.
Berliini, joulukuun 31 pnä 1912

Kunnioitettavat toverit! Vastaukseksi kyselyynne ilmoitan, että se selostus, joka — sanojenne mukaan — on julkaistu „Lutshissa” puheestani, jonka pidin Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa, ei vastaa todellisuutta. Istunnossa käsiteltiin kysymystä, voiko Organisaatiokomitea vaatia edustusta Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa. Sanoin, että se ei käy päinsä, koska jopa Organisaatiokomitean oman lausunnon mukaan se ei ole järjestö, vaan ainoastaan haluaa olla ryhmien liitto järjestön yhtenäisyyden palauttamiseksi. Tämän yhteydessä herätin kysymyksen, kenellä nimenomaan on nykyisen tilanteen vallitessa Venäjän puolueessa oikeus olla edustettuna, ja huomautin, että jos se väite, että Keskuskomitea suhteissaan Kansainväliseen toimistoon esiintyy „VSDTP:nä”, on oikea, niin tuo nimitys voi aiheuttaa väärinkäsityksiä.

Näin ollen siinä ei ollut mitään hyökkäystä Leniniä vastaan eikä huomautus yleensä ollut suinkaan loukkaava. Tahdoin ainoastaan päästä selville asiain tilasta yllämainitun väitteen yhteydessä ja ennen kaikkea herättää kysymyksen, eikö jo ole tullut aika ottaa askeleita kaikkien venäläis-puolalaisten ryhmien yhdistämiseksi. Olin kovin pahoillani, ettei Lenin ollut läsnä.

Vain täydellisyyden vuoksi mainitsen, että sana „petos” ei lähtenyt minun huuliltani.

Toverillisin tervehdyksin *Haase*.

Niinpä siis sättiäkseen minua tuhannennen kerran L. Martov toisti (jonkun perästä) *valheen* Haasesta.

Haase *vastusti* Organisaatiokomitean tulemistä edustuksi, Haase *ei vastustanut* sitä, että Keskuskomitea olisi edustettuna.

Haase ei pidä Keskuskomiteaa *koko* VSDTP:n edustajana, liittäen tällöin VSDTP:n kokoonpanoon sekä „kansalliset” että likvidaattorit, mutta itse Keskuskomiteakaan, mikäli tiedän, ei ole *koskaan* tahtonut olla edellisten enempää kuin jälkimmäistenkään edustajana.

„Kansallisilla” (puolalaiset, Bund, latvialaiset) on omat erikoiset edustajansa.

Rajoitun tähän tosiasioista laadittuun kumoavaan lausuntoon...

N. Lenin

Kirjoitettu tammikuun 6 (19) pnä 1913

*Julkaistu tammikuun 11 pnä 1913
„Pravda” lehdessä 8. n:ossa*

*Julkaistaan lehdessä
tekstin mukaan*

VALLANKUMOUKSELLISTEN LAKKOJEN JA KATUMIELENOSOITUSTEN KEHITYS

Jo aikoja sitten on osoitettu ja yleisesti tunnustettu, että vuosi 1912 on merkillepantava ilmiö lakkotaistelun kehityksessä. Mutta kaikki eivät ole käsittäneet eivätkä arvostaneet oikein tätä ilmiötä.

Ottakaamme tiedot poliittisista lakoista vuoden ensimmäisten 11 kuukauden ajalta. Ne ovat tällaiset:

Vuonna 1905.....	1.052	tuhatta
" 1906.....	642	"
" 1907.....	540	"
.....
vuonna 1912.....	noin 900	tuhatta

Poliittisten lakkojen osanottajien määrä oli ensimmäisten 9 kuukauden aikana kaikkein varovaisimpien laskelmien mukaan 700 tuhatta henkeä. Valtuutettujen jäävämmisen johdosta puhjenneisiin lakkoihin Pietarissa osallistui noin 50 tuh. työläistä, vastalauselakkoon Sevastopolin teloitusten johdosta ja marraskuun 15 päivän, Duuman avajaispäivän, lakkoon osallistui Moskovan *tehtailijain yhdistyksen* tietojen mukaan 188 tuh. henkeä. Nämä tiedot koskevat aikaa ennen marraskuun 20 päivää. On selvää, että 900 tuhatta on minimaalinen luku. Vaikkapa vähentäisimme 100 tuhatta, joita tuskin voidaan verrata vuosiin 1905—1907 (tehtaat, jotka *eivät* kuulu tehdastarkastuksen toimivaltaan), saamme 800 tuhatta.

Joka tapauksessa liike on kieltämättä sivuuttanut vuodet 1906 ja 1907 ja *jäänyt hiukan jälkeen* vuodesta 1905!

Mitä se merkitsee?

Liikkeen yleiskansallinen mittavuus on nykyhetkellä tietenkin paljon vähäisempi kuin vuonna 1905. Vallankumouksellisen nousun *alku* on niin muodoin nyt *verrattomasti korkeampi* kuin se oli ensimmäisen vallankumouksen edellä. Lähestyvässä toisessa vallankumouksessa niin muodoin ilmenee jo nyt, että proletariaatilla on *paljon suuremmat* vallankumouksellisen tarmon varat. Proletariaatin lukumäärä on suurentunut minimum* 20 prosentilla. Proletariaatin keskittyminen on kasvanut. Nopeassa tahdissa tapahtuvan maasta vapautumisen ansiosta liikkeen aito proletaarinen perustuki on voimistunut. „Koti”-teollisuudessa, käsityöammateissa ja maataloudessa ovat proletaarisen ja puoliproletaarisen väestön joukot lisääntyneet niin suunnattomasti, että sitä on mahdoton laskea.

Ja vihdoin on kasvanut edistyneimmän demokraattisen luokan tietoisuus, kokemus ja päättäväisyys. Siitä ovat kaikki samaa mieltä, mutta mitä siitä seuraa, sitä eivät kaikki rohkene ajatella loppuun saakka. Kaikki eivät uskalla katsoa totuutta suoraan silmiin ja myöntää, että olemme tekemisissä *vallankumouksellisten* joukkolakkojen, *vallankumouksellisen* nousun alkuvaiheen kanssa.

Siihen viittaa ennen kaikkea tärkein ja objektiivisin tosi-seikka, jossa on vähiten subjektiivisen tulkinnan varaa: liikkeen mittasuhteet. Ainoassakaan maassa maailmassa — ilman vallankumouksellisen yhteiskunnallisen tilanteen luomia ehtoja — ei voitaisi monta kertaa vuodessa nostattaa satoja tuhansia työläisiä mitä erilaisimpien vaikutteiden aiheuttamiin poliittisiin esiintymisiin. Mutta meillä tällainen nousu on käynnissä valtoimesti, on käynnissä siksi, että puoliproletaariseen ja talonpoikaisväestöön kuuluvat kymmenet miljoonat ihmiset siirtävät, niin sanoaksemme, etujoukolleen keskittyntä suuttumuksen mielialaansa, joka kuohuu ja pursuaa yli äyräitten.

Venäjän työväen vallankumouksellinen lakkoliike vuonna 1912 oli luonteeltaan yleiskansallista sanan täydessä merkityksessä. Sillä yleiskansallista liikettä ei pidä käsittää lainkaan sellaiseksi liikkeeksi, jonka kanssa koko porvaristo tai ainakin liberaalinen porvaristo on — porvarillis-demokraattisen vallankumouksen oloissa — solidaarinen. Niin

* — vähintään. *Toim.*

käsittävät vain opportunistit. Ei. Yleiskansallista on se liike, joka ilmentää koko maan objektiivisia tarpeita ja antaa samalla raskaita iskujaan maan kehitystä haittaavan vihollisen päävoimille. Yleiskansallista on se liike, joka saa osakseen väestön valtavan enemmistön myötätunnon.

Nimenomaan tällaista on kuluvana vuotena työväen poliittinen liike, jota kaikkien työtätekevien ja sorrettujen, koko laajojen kansanjoukkojen myötätunto tukee, niin heikkoja, poljettuja, hajanaisia ja avuttomia kuin nämä joukot ovatkin. Liberaalien ja demokraattien rajojen selveneminen (mitä ei ole saatu aikaan ilman taistelua niitä vastaan, jotka haaveilivat „Duuman tempaamisesta taantumuksen käsistä”) on tavattoman suuri plussa uudelle liikkeelle. Menestyäkseen on vallankumouksen mahdollisimman tarkasti tiedettävä, kenen kanssa voidaan mennä yhdessä taisteluun, kuka on epäluotettava liittolainen ja missä on todellinen vihollinen.

Sen vuoksi liberaalien (kadettien) suoranaissilla esiintymisillä uutta vallankumousta vastaan onkin niin suuri merkitys. Sen vuoksi Venäjällä nimenomaan nyt onkin aivan poikkeuksellinen (Eurooppaan verrattuna) merkitys tasavalta-tunnuksella, joka puhdistaa taistelunhaluisten kansanjoukkojen tietoisuuden niistä monarkistisista (myös „perustuslaillisista”) harhoista, jotka niin suuresti heikensivät vuoden 1905 rynnäkköä. Venäjän uuden vallankumouksen kehitymisessä on kahdella seikalla historiallinen merkitys: ensinnäkin, huhti—toukokuun lakot, jolloin Pietarin työläiset — jopa huolimatta heidän johtavan elimensä, Pietarin komitean, vangitsemisesta — esittivät tunnuksen: tasavalta, 8-tuntinen työpäivä ja maiden konfiskointi. Toiseksi, marraskuun lakot ja mielenosoitukset (ks. kirjeitä Riiasta ja Moskovasta¹¹⁷; Pietarissa tapahtui samaa, mutta vangitsemiset riistivät meiltä kirjeenvaihtajamme). Näiden mielenosoitusten tunnuksena ei ollut ainoastaan „alas kuolemanrangaistus! alas sota!”, vaan myös „eläköön vallankumouksellinen työväenluokka ja vallankumousarmeija!”

Pietarin, Riian ja Moskovan kaduilla proletariaatti ojensi kätensä talonpojista kokoonpannun sotaväen parhaimmistolle, joka oli noussut sankarillisesti taisteluun monarkiaa vastaan.

* * *

Liberaalinen porvaristo on uutta vallankumousta vastaan, vallankumouksellista joukkolakkoa vastaan. Mutta liberaalit eivät lainkaan ole poliittisia lakkoja vastaan yleensä, jos ne merkitsevät vain „elpymistä” ja kannattavat vain liberaalista perustuslaillisten reformien tunnusta. Ja likvidaattorimme, huolimatta „hyvistä” aikeistaan, ovat objektiivisesti aivan tavallisia vastavallankumouksellisen porvariston käskyläisiä, jotka kunnioittivat molempia historiallisia nousukausia „esiintymisillä”... vallankumouksellisia lakkoja vastaan!! „Nevski Golos” lehden 1. numerossa toukokuun 20 pnä 1912 nousi unohtumaton ja verraton V. Jezhov vastustamaan taloudellisten lakkojen „mutkistamista” poliittisilla ja päinvastoin, hän nousi niiden „vahingollista toisiinsa sekoittamista” vastaan (vertaa „Sotsial-Demokrat” № 27, s. 4 *).

Marraskuussa 1912 myöskin likvidaattorien „Lutsh” hyökkäsi lakkoja vastaan. Sitten se yritti johdattaa vaarinpitämättömät ihmiset „väärälle tielle” vedoten siihen, että myöskin sosialidemokraattinen ryhmä oli marraskuun 15 päivän lakkoa vastaan. Mutta ken vähänkin syventyy tapahtumain merkitykseen, huomaa helposti „Lutshin” tekemän väärennyksen.

Aivan niin, sekä sosialidemokraattinen ryhmä että Pietarin komitea pitivät marraskuun 15 päivän lakkoa sopimattomaan aikaan julistettuna lakkona. Ne varoittivat, ettei kyseistä lakkoa pidä julistaa tuona päivänä. Työväenlehdistö oli velvollinen tiedottamaan siitä. Sekä „Lutsh” että „Pravda” tekivätkin sen.

Mutta „Lutsh” ei rajoittunut siihen.

Marraskuun 15 päivän tapahtumain jälkeen (jolloin kaikkein innokkaimmin lakkoili se samainen Viipurin puoli, joka on tähän saakka ollut eniten sidottu menshevikkeihin), sen jälkeen, kun liike oli paisunut mielenosoitukseksi, kaikkiviisas „Lutsh” julkaisi kirjoituksia (pääkirjoitus ja marraskuun 17 päivän pääkirjoituksen jälkeen alakertakirjoitus marraskuun 21 pnä), joissa se pauhasi „voimien vaarallista haaskausta” vastaan ja uskotteli, että „jos lakkoihin turvaudutaan tiheään, niin ne eivät saa osakseen

* Ks. tätä osaa, ss. 102—103. *Toim.*

myötämielisyyttä”, ja esitti tunnuksen: „etsikäämme toinen tie”, „kapinalemahduksilla (!?) ei saada mitään aikaan”, ja kiljui „lakkoiluleikkiä” vastaan.

Juuri tämä tällainen „filosofianne”, herrat likvidaattorit, johon Pietarin työläiset ovat jo aikoja sitten saaneet tutustua sekä „Nevski Golos” lehdestä että teidän „aloite-ryhmänne” jäsenten puheista, on herättänyt Pietarin työläisissä oikeutettua vihaa ja inhoa teitä kohtaan. Jokin erillinen lakko saattaa epäonnistua tai puhjeta sopimattomaan aikaan. Mutta vain liberaalit ja vastavallankumoukselliset voivat puhua „lakkoiluleikistä” silloin, kun on käynnissä eräs maailman mahtavimmista liikkeistä, joka on nostattanut liikkeelle miltei miljoona proletaaria!

Tiheään toistuvat lakot saattavat näännyttää työläisiä. On täysin mahdollista, että tällöin joudutaan kehottamaan lyhempiin lakkoihin ja paremmin valmistettuihin mielenosoituksiin. Mutta marraskuun 15 päivän tapahtuma onkin merkillepantava juuri siksi, että se on uusi askel eteenpäin mielenosoitusliikkeessä!

Sen sijaan, että olisitte tunnustaneet rehellisesti virheenne (sillä te olette ilmeisesti erehtyneet marraskuun 15 päivän merkityksen suhteen),— te, likvidaattorit, ryhdyitte mitä häikäilemättömimpien liberaalien tavoin puhumaan vallankumouksellisen vetoamuksen „poliittisesta tökeryydestä”,— te, jotka tankkaatte liberaalisen politiikan aakkosia!

Päätelköt työläiset itse, mitä arvoa on likvidaattorien imartelevilla puheilla heidän „yhtenäisyydestään” puolueen kanssa, kun he vallankumouksellisten lakkojen ja mielenosoitusten puhkeamisen ja kehittymisen kaudella nousevat taisteluun niitä vastaan soimaten legaalissa lehdistössä illegaalisia lakkovetoamuksia!!

* * *

On muuten olemassa syvällisempikin syy siihen, miksi likvidaattorit julistivat sotaretken lakkoja vastaan. Likvidaattorit ovat liberaalien orjia. Liberaalit taas voivat pahoin vallankumouksellisten lakkojen sitkeydestä. Myös „progressisti”-tehtailija on alkanut motkottaa ja jopa raivota. Miljukovit ovat alkaneet pelätä Rodzjankon kanssa solmimansa „liiton” turvallisuutta.

Likvidaattorien politiikka pyrkii alistamaan työläiset liberaaleille. Marxilainen politiikka nostattaa työläiset *talonpoikaiston* johtajien tehtävään. Siitä ei voida puhua julkisesti, hrat likvidaattorit, mutta sitä pitää harkita ja siitä pitää puhua niiden, jotka tahtovat olla vallankumouksellisia sosialidemokraatteja.

Vapaassa, perustuslaillisessa Euroopassa poliittisen lakon tarkoituksena on toistaiseksi (niin kauan kuin *sosialistinen* vallankumous ei vielä ole alkanut) taistelu erillisten reformien puolesta. Orja-Venäjällä, aasialaisella, tsaristisella Venäjällä, joka kulkee seuraavaa *porvarillis-demokraattista* vallankumousta kohti, poliittinen lakko on ainoa todellinen keino, jolla talonpoikaisto ja talonpojista muodostetun sotaväen parhaimmisto voidaan saada liikkeelle, innostumaan, kuohumaan ja nostetuksi vallankumoukselliseen taisteluun! Venäjän onneksi on jo eletty ohi se aika, jolloin ei ollut muita „kansaan menijöitä” kuin sankarilliset narodnikkiyksilöt. On menemässä menojaan se aika, jolloin terroristi-tyksilöt saattoivat puhua kansan „innostamisesta” terrorin avulla. Venäjä on jättänyt jälkeensä nuo surulliset ajat. Vallankumouksellinen proletariaatti löysi vuonna 1905 toisenlaisen „tien kansaan”, toisenlaisen keinon joukkojen vetämiseksi mukaan liikkeeseen.

Tämä keino on vallankumouksellinen lakko, sitkeä, paikasta toiseen, maan ääreltä toiselle kantautuva lakko, toistuva lakko,—lakko, joka nostattaa takapajuisia uuteen elämään taistelullaan taloudellisten parannusten puolesta,—lakko, joka leimaa häpeällä ja piiskaa jokaista suurta, tsarismiin toimeenpanemaa väkivaltaisuutta, mielivaltaisuutta ja rikosta,—mielenosoituslakko, joka nostaa punaisen lipun hulmuamaan pääkaupunkien kaduilla ja vie *joukkoihin*, kansaan vallankumouksellisia puheita sekä vallankumouksellisia tunnuksia.

Sellaista lakkoa ei saada puhkeamaan keinotekoisesti, mutta sitä ei voida myöskään pysäyttää, kun siihen jo osallistuu monia satoja tuhansia.

Antaa liberaalin, joka on heltynyt siitä, että hänet istutettiin tuolille „itsensä” Rodzjankon rinnalle, puhua työläisille: „veljet! ei pidä kapinoida, etsikää toista tietä, ryhtykää rauhalliseen ammatilliseen liikkeeseen, valmistakaa itseänne vakavasti julkiseen eurooppalaismalliseen puolueeseen, älkää nostattako talonpoikaa mellakoimaan, älkää hukatko

tarmoanne lakkoihin, muussa tapauksessa „me” lakkaamme olemasta teille myötämielisiä”!

Työläiset osaavat arvostaa tällaiset puheet ja tuntevat ne jopa siinäkin „melkein marxilaisessa” sana-asussa, jonka kuka tahansa „Lutshin” kynäilijöistä on niille antanut.

Työläiset keskittävät kaiken huomionsa valtoimesti kasvavan vallankumouksellisen lakon *tietoiseen* tukemiseen, voimistamiseen, kehittämiseen ja vankistamiseen talonpoikaiston ja sotaväen valmentamiseksi kapinaan. Jos lakot näännyttävät työläisiä, niin on niihin ryhdyttävä vuoroitellen, antaen toisten levätä ja nostattaen taisteluun toisia, levänneitä tai „vereksiä” voimia. On järjestettävä lyhempiä lakkoja. Silloin tällöin on lakkojen asemesta järjestettävä mielenosoituksia. Mutta pääasia on, että lakkoja, joukkokokouksia ja mielenosoituksia järjestetään jatkuvasti, että koko talonpoikaisto ja koko sotaväki saa tietää työläisten sitkeästä taistelusta, että maaseutu, jopa kaukaisin syrjäseutukin, näkee, että kaupungissa on rauhatonta, että „omat” ovat nousseet, että he taistelevat elämästä ja kuolemasta, että he taistelevat paremman elämän ja suuremman palkan puolesta, viranomaisten harjoittaman väkivallan ja mielivallan lakkauttamisen puolesta, tilanherramaiden talonpojille luovuttamisen puolesta, tsaristisen tilanherramonarkian kukistamisen puolesta, tasavallan puolesta. Työläisten vallankumouksellisesta lakosta on saatava muodostetuksi keskiö, joka vetää puoleensa maaseudun syvälle syöpynyttä kiihtymystä ja hillittyä tyytymättömyyttä ynnä kasarmeissa vallitsevaa suuttumusta. Sen hyväksi on työkenneltävä herkeämättä,— ja me saamme nähdä sen päivän, jolloin proletariaatti yhdessä talonpoikaiston ja sotaväen kanssa, nousten kansankapinaan, suistaa alas tilanherrat ja kukistaa tsaristisen monarkian.

P. S.* „Lutsh” edistyy: avomielisen V. A:n (№ 56) jälkeen — diplomaatti F. D.¹¹⁸ (№ 65). Mutta „diplomatiasta” huolimatta F. D:n puheiden sisältö on sama: vallankumouksellista lakkoa *vastaan!* Edessämme on aito liberaali, jolla ei ole *edes mielessä* sellaista, että lakot herättävät talonpoikia, johdattavat heitä kapinaan, kehittävät *vallanku-*

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

mouksellista agitaatiota joukkojen keskuudessa, herättävät sotaväkeä, että lakoista (mikäli ne näännyttävät) on siirryttävä katumielenosoituksiin j.n.e.

F. D:n äitelät liberaaliset fraasit „taistelusta järjestäytymisoikeuden puolesta” „lähimpänä tehtävänä” — perustuslaillinen reformi „päiväjärjestyksessä” Treshtshenkovin kaudella! — ovat ainoana verhona peittämässä sitä taistelua, jota „Lutsh” käy vallankumouksellisia lakkoja vastaan. Vähältä tämä tuntuu, herrat likvidaattorit!

„Sotsial-Demokrat” № 30,
tammikuun 12 (25) pnä 1913

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

**ALKUPERÄINEN JÄLKIKIRJOITUS ARTIKKELIIN
„VALLANKUMOUKSELLISTEN LAKKOJEN
JA KATUMIELENOSOITUSTEN KEHITYS“ 119**

Kiinnitämme sosialidemokraattien erikoisen huomion F. D:n „Lutshissa” julkaisemiin „Taktillisiin kirjoitelmiin”. Miten pian onkaan himmennyt näennäisen sovittelun ja Trotskin hengessä lausuttujen „yhtenäisyys”-fraasien pinta-maalaukset! Miten selvästi onkaan tullut ilmi „Lutshin” *reaalinen* suunta — alaston likvidaattoruus!

Legaaliossa äänenkannattajassa F. D. sotii järjestelmällisesti kaikkea joukkojen keskuudessa harjoitettavaa vallankumouksellista agitaatiota vastaan eikä ainoastaan vallankumouksellisia joukkolakkoja vastaan (kapinasta puhumattakaan). F. D. menee itse asiassa paljon pitemmälle kuin V. A. („Lutshin” 56. numerossa) ja samalla paljastaa täydellisen aatteellisen sukulaisuutensa bundilaisten julistamaan vallankumouksen „poispyyhkimiseen”. Siihen se johtaa, kun likvidaattorit kieltäytyvät suoranaisesta, selvästä ja virallisesta „ajankohdan arvioinnista”: F. D. yhtyy itse asiassa juuri Larinin antamaan arvioon kieltäessään ne *objektiiviset* ehdot, jotka *vaativat* työläisiltä järjestäytymistä *vallankumouksen hyväksi*, yleensä joukkojen ja varsinkin talonpoikaiston vetämiseksi mukaan *vallankumousliikkeeseen*.

F. D:n kirjoituksiin me vielä palaamme.

*Kirjoitettu tammikuussa 1913
Julkaistaan ensi kerran*

*Julkaistaan
käskikirjoituksen mukaan*

KAHTIAJAKAANTUMINEN PUOLAN SOSIALIDEMOKRATIASSA

Nykyinen kahtiajakaantuminen Puolan sosialidemokratiassa on tulos jo muutama vuosi sitten alkaneesta selkkauksesta. Jo puolueen VI edustajakokouksessa vuonna 1908 tuli esiin toisaalta Päähallinnon ja toisaalta Varsovan ja Dombrovskin piirin järjestöjen välillä niin kärkevä ristiriita, että edustajakokous hylkäsi ehdotuksen luottamuslauseen antamisesta Päähallinnolle. Selkkaus oli organisatorista laatua, mutta sillä oli suuri poliittinen merkitys. Paikallisjärjestöt vaativat, että niille annettaisiin mahdollisuus vaikuttaa puolueen poliittiseen asenteseen, ne vaativat, että järjestöissä käsiteltäisiin laajasti puolueen jokainen askel.

Päähallinto jäi kuitenkin samojen henkilöiden käsiin. Ja Päähallinnon enemmistö, johtajanaan kuulu Tyszka, ei muuttanut taktiikkaansa, vaan käytti hyväkseen puolueen heikkenemistä, palamisia ja vastavallankumouksen olosuhteita. VSDTP:ssä Tyszka isännöi ja punoi juonia Puolan ja Liettuan sosialidemokratian nimessä tiedustelematta lainkaan viimeksi mainitun tahtoa. Puolueen politiikassa alkoi periaatteettomuuden ja horjunnan kausi, esimerkiksi ammattiliittokysymyksessä, kysymyksessä suhtautumisesta Puolan sosialistiseen puolueeseen (PPS), kysymyksessä Puolan sosialidemokratian taktiikasta VSDTP:n sisällä. Tovereilta, jotka paljastivat Päähallinnon politiikassa esiintyviä ristiriitoja ja vaativat johdonmukaisen periaatteellisen linjan noudattamista, Päähallinto tukki suun eikä sallinut väitteilyä lehdistössä ja, mikä on vieläkin pahempaa, *alituisesti* lupaili aloittaa väittelyn „lähiaikoina” ja sitten yhdellä kertaa julkaista myös toverien vastalauseet tätä taktiikkaa vastaan. Tyszkan vastustajat itse Päähallinnossa, kaikki

vanhat, koko puolueen hyvin tuntemat työntekijät syrjäytettiin yksitellen. Eräs heistä kieltäytyi jo VI edustajakokouksessa uudelleenvalinnasta selittäen, että Tyszkan kanssa on mahdotonta työskennellä; toinen syrjäytettiin vuonna 1909, kolmas kieltäytyi osallistumasta Päähallintoon vuonna 1911.

Mutta sitä mukaa kuin liike vuoden 1911 alusta alkaen kasvoi ja elpyi, alkoi tyytymättömyyttä ilmetä paikkakunnillakin. „Kapinan” johtoon tuli Varsovan järjestö, huomattavin ja voimakkain ja — mikä tärkeintä — vallankumouksellisessa mielessä järkkymättömin järjestö, joka vuodesta 1905 lähtien aina tähän päivään saakka on ollut Puolan sosialidemokratian vasempana siipenä.

Päähallinto tietenkin tuli levottomaksi ja valmistautui „tekemään lopun” siitä. Merkinä hyökkäykseen oli joulukuussa 1911 pidetty Varsovan piirienvälinen konferenssi. Tämä konferenssi rohkeni vaatia voimakkaampaa edustustoa „piirikunnalle” lähimmässä puoluekonferenssissa, t.s. vaati siten — mikä jumalaton ajatus — Päähallinnon vaikutuksen heikentämistä konferenssissa. Mutta ei sekään vielä mitään: samanlaisen päätöksen teki myös Lodzin konferenssi. Varsova menetteli rikollisemmin: se osoitti, ettei se vaadi sitä turhanpäiten, vaan *poliittisessa tarkoituksessa*. Se hyväksyi muutamia Tyszkalle epämieluisia poliittisia päätöslausemia: lausui muun muassa tyytymättömyytensä sen johdosta, että Päähallinto ei esittänyt sille toimintaselostustaan, vaati, että Päähallinto selostaisi puolueelle toimintaansa VSDTP:ssä ja ettei se tekisi „Venäjän”-politiikkaansa salassa Puolan työläisiltä j.n.e.

Alkoi avoin taistelu. Tyszka sinkautti useita „kiertokirjeitä” ja „selityksiä”. Hän „selitti”, että 1) Varsovan järjestö on polkenut jalkoihinsa puolueen säännöt ja pannut alulle kahtiajakaantumisen; 2) että sen päätöslausemat ovat boikotismin, otzovismin ja anarkismin ilmausta; 3) ettei sillä ole mitään aatteellisia erimielisyyksiä Päähallinnon kanssa, joten siis kahtiajakaantuminen on kokonaan vailla poliittista perustaa; 4) että Varsovan järjestöä ei ole olemassa, että konferenssi oli näennäinen, ja siis mitään kahtiajakoa ei ole eikä ole ollut; 5) että Varsovan järjestö ei ole kyennyt julkaisemaan itsenäisesti yhtään lentolehtistä jättäen koko kirjallisen työn Päähallinnon niskoille; että se on hankkinut laittomasti kahtiajakaantu-

mista palvelevan oman teknillisen kalustonsa ja julkaisee omia lentolehtisiään. Hän niin ikään luonnehti persoonallisesti, perheasioita myöten, paria varsovalaista sivistyneistöön kuuluvaa verholia * ja selitti, että he ovat aiheuttaneet kahtiajakaantumisen, mutta eivät ole toimineet eivätkä toimi järjestössä.

Vihdoin nähtyään Varsovan järjestön pysyvän kannassaan Tyszka päätti käyttää... „sankarillisia” keinoja. Hän päätti kutsua koolle *näennäisen* konferenssin ja olla laske-matta sinne oppositiota — s.o. piirikunnassa toimivien toverien valtavaa enemmistöä. Siinä tarkoituksessa Tyszka julisti järjestöistä voimakkaimman — Varsovan järjestön — „hajotetuksi”, ja parista kolmesta Tyszkan asiamiehestä perustettiin erillinen kahtiajakoa palveleva „Varsovan järjestö”.

Mutta kuohuttavinta asiassa on se „perustelu”, jota käyttäen Tyszka „hajotti” Varsovan järjestön. Tyszka ilmoitti, että tämä häntä tottelematon järjestö on vain poliisiprovo-kaation välikappale. Tyszka ei ole kuitenkaan esittänyt vielä yhtään edes vähänkään vakavaa tosiseikkaa, joka osoittaisi sen todeksi. Hän ei ole julkaissut *yhtään nimeä*, ei ainoakaan epäilyksenalaisen henkilön nimeä. Enemmänkin: turvatakseen itselleen perääntymistien Tyszka kirjoitti Kansainväliselle toimistolle lähettämässään ilmoituksessa pelkurimaisesti, että Varsovaan, *samoin kuin jokaiseen* nykyoloissa toimivaan järjestöön, saattoi hyvin helposti pesiä provokaatio.

Tyszka katsoi kuitenkin parhaaksi „hajottaa” Varsovan järjestön ja jopa julistaa sen VSDTP:n ulkopuolella olevaksi. Kuten lukija näkee, tuo ei ole enää puolueyhmiön välistä taistelua, vaan suorastaan jotain kriminaalirikollisuutta.

On selvää, että kiihkonsa vallassa Tyszka herätti tällä toimenpiteellä vielä kymmenen kertaa voimakkaamman suuttumuksen. Valiokunta, jonka Tyszka itse määräsi tutki-maan provokaatiota, esiintyi häntä vastaan. Vastaukseksi siihen Tyszka erotti puolueesta kolme vuosikausia toimi-nutta ja yleistä luottamusta nauttivaa puolueen jäsentä, Puolan sosialidemokratian toimihenkilöä. 44 vanhaa puolue-työntekijää julkaisi mitä jyrkimmän vastalauseen ketä

* — vehkeilijää. *Toim.*

tahansa vallankumousmiestä nöyryyttävää „Päähallinnon” menettelyä vastaan. Sekä piirikunnassa että ulkomailla vaaditaan „Päähallinnon” edesvastuuseen vetämistä. Varsovan järjestö ei tietenkään hajaantunut, kuten Tyszka olisi halunnut, vaan jatkaa toimintaansa, joka on muodostuneissa oloissa kovin vaikeata. Nimenomaan „oppositio” suoriutui loistavasti vaaleista Varsovan työväenkuuriassa. Sosialidemokraatit saivat vaaleissa ehdottoman enemmistön kaikkiin muihin puolueisiin verrattuna. 34:stä sosialidemokraattisesta valtuutetusta on 31 opposition kannattajia, 2 horjuvaa ja vain yksi Tyszkan kannattaja. Mutta sen sijaan provinssissa, missä „työtä” suorittavat Päähallinto ja sen kannattajat, on vaalikampanjassa *kaikkialla* kärsitty tappio.

Tyszkan menettelyn aiheuttama pikkumainen, sopimaton torailu varmaankin pian häipyä menneisyyteen ja periaatteelliset erimielisyydet hahmottuvat selvemmin. Konkreettisemmin tulee ilmi myös Puolan sosialidemokraattisten työläisten tahto liittyä tiukemmin organisatorisesti yhteen venäläisten toverien kanssa. Tyszkan menettely VSDTP:ssä saattoi Päähallinnon sellaiseen asemaan, että se on tykkänään irtaantunut koko puolueen elämästä, ettei sillä ole ainoatakaan liittolaista VSDTP:ssä ja kumpikin puoli (likvidaatit ja antilikvidaatit) kohauttelee yhtäläillä olkapäitään Tyszkan ja hänen „Päähallintonsa” kummalliselle ja aatteettomalle „taktiikalle”.

Puolan sosialidemokratia elää raskasta aikaa. Mutta lopputulos on jo hahmottunut. Kaikki Puolan sosialidemokratian terveet ainekset liittyvät yhteen. Eikä ole enää kaukana se aika, jolloin Puolan sosialidemokratiasta tulee puoluekantaisten sosialidemokraattisten työläisten järjestö, työläisten, joilla on omat periaatteensa ja taktiikkansa, ja jolloin se ei enää ole leikkikaluna periaatteettoman vehkeilijän käsissä.

Pidämme tarpeellisenä täydentää tiedotusta kahtiajakautumisesta Puolan sosialidemokratiassa eräillä tiedoilla „provokaatio”-syytöksen myöhemmistä vaiheista. Sen suhteen meille tiedotetaan seuraavaa:

Rosa Luxemburg (Puolan sosialidemokratiaa edustava Kansainvälisen sosialistisen toimiston jäsen) kirjoitti Kan-

sainväliselle sosialistiselle toimistolle paperin, että muka Varsovan komitea on kokoonpantu hajottajista ja että se on *ohranan käsissä*, sanoen samalla, että paperi ei ole tarkoitettu julkaistavaksi!

Mutta samanaikaisesti Tyszka *itse* julkaisi tuon inhottavan parjauksen Puolan sosialidemokraattisessa kirjallisuudessa!!

Saatuaan Kansainvälisen sosialistisen toimiston sihteeriltä Huysmansilta Tyszkan kirjelmän jäljennöksen Lenin lähetti tietysti Huysmansille kirjeen, että se on „mitä valapattoisin” kostotoimenpide, että puolueessa kaikki tuntevat Keskuskomitean entiset jäsenet Maleckyn ja Ganeckyn;— että itsensä Tyszkan määräämä tutkimusvaliokunta *ei ole havainnut* mitään provokaatiota; — että kun kirjoitetaan lehtiin provokaatiosta poliittisten vastustajain keskuudessa eikä mainita nimiä, niin se on mitä likaisin ja katalin tempu*.

Päähallinto vastasi pelkin soimauksin.

Pidettiin Baselin kongressi. *Kaikki* VSDTP:n edustajat, sekä likvidaattorit että latvialaiset, sekä vperjodilaiset että bundilaiset kuin myös trotskilaiset tunnustivat *yksimielisesti* Varsovan komitean edustajiston!

Molemmat Varsovan vaaleissa läpi menneet työväen valitsijamiehet olivat *Varsovan komitean kannattajia*, Tyszkaa ja kumpp. vastustavia sosialidemokraatteja.

Tyszkan perustaman rinnakkaisjärjestön näennäisyys on todistettu ilmeisesti. Rehellinen tie — provokaatiosyytöksen peruminen — ei ole Tyszkan ja hänen Päähallintonsa voimien mukaista.

Mutta parhaita ovat meikäläiset likvidaattorimme ja heidän Organisaatiokomiteansa, jotka pitävät „yhtenäisydestä”. „Lutsh”, joka on virallisesti *yhtynyt* elokuun konferenssiin, on *kaksi kertaa julkaissut* Tyszkan inhottavan valheen!!

Ensimmäisellä kerralla sen teki nimikirjainten taakse piiloutunut herra. Toisella kerralla — herra *Augustovski* ¹²⁰.

Onpa siinä urhoja! Levittäessään inhottavia juttuja piiloutuvat Päähallinnon selän taakse. Eihän meillä ole mitään tekemistä tämän asian kanssa, emme me ole

* Ks. tätä osaa, ss. 262—263. *Toim.*

vastuussa, emme me levitä inhottavia juttuja, me „vain” tiedotamme siitä *tosiasiasta*, että Päähallinnon nimissä *on julkaistu* (inhottavia juttuja)!!

Martov, Trotski, Lieber, latvialaiset ja kumpp. levittävät *anonymisti* sitä inhottavaa juttua, jonka Tyszka on laske-
nut liikkeelle, ja piiloutuvat Tyszkan selän taakse — tekevät
niin legaalaisessa lehdistössä, jossa ei voida esittää asia-
kirjoja!

„Sotsial-Demokrat” № 30,
tammikuun 12 (25) pnä 1913

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehdessä
tekstin mukaan

BOLSHEVISMISTA ¹²¹

Bolshevismin alkuperä on erottamattomassa yhteydessä siihen taisteluun, jota niin sanottu „ekonomismi” (opportunisti, joka kielsi työväenluokan poliittisen taistelun ja sen johtavan osuuden) kävi vallankumouksellista sosialidemokratiaa vastaan vuosina 1897—1902. Bundin tukema ekonomismi torjuttiin ja voitettiin vanhan „Iskran” (München, Lontoo ja Geneve vuosina 1900—1903) käymässä tunnetussa kampanjassa, joka palautti ennalleen — marxilaisuuden ja vallankumouksellisten sosialidemokraattisten periaatteiden perustoilla — sosialidemokraattisen puolueen (joka perustettiin v. 1898, mutta joka vangitsemisten vuoksi sitten hajosi). VSDTP:n II edustajakokouksessa (elokuu 1903) iskralaiset jakaantuivat kahteen osaan: *enemmistö* heistä kannatti vanhan „Iskran” periaatteita ja taktiikkaa, *vähemmistö* taas kääntyi opportunistiin saaden osakseen entisten „Iskran” vihollisten, ekonomistien ja bundilaisten, kannatuksen. Siitä johtuvat nimitykset: bolshevismi ja menshevismi (bolshevikit ja menshevikit). Vuosina 1903—1904 oli tärkeimpänä taistelun kohteena menshevikkien opportunisti organisaatiokysymyksissä. Vuoden 1904 lopussa tulivat tärkeimmiksi taktiikkaerimielisyydet. *Uuden*, menshevikkien käsiin siirtyneen, „Iskran” „zemstvokampanjasuunnitelma” (vuoden 1904 syksy) asettui puolustamaan taktiikkaa: „ei saa pelotella liberaaleja”. Vuosi 1905 muotoili lopullisesti taktilliset erimielisyydet (bolshevikkien edustajakokous, VSDTP:n III Lontoon edustajakokous toukokuussa 1905 ja samanaikaisesti menshevikkien „konferenssi” Genevessä). Menshevikit mukauttivat työväenluokan taktiikkaa liberalismiin. Bolshevikit asettivat työväenluokan tarkoituksiperäksi porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa: viedä se loppuun saakka, viedä mukanaan demokraattinen talonpoikaisto liberalismiin petoksista huolimatta. Näiden

suuntausten väliset peruserimielisyydet olivat käytännössä seuraavat — syksyllä 1905: bolshevikit Bulyginin Duuman boikotoinnin kannalla, menshevikit Duumaan osallistumisen kannalla. Keväällä 1906 — sama Witten Duuman suhteen. Ensimmäinen Duuma: menshevikit kannattivat tunnusta — duuma-(kadetti-)ministeristö, bolshevikit puolsivat tunnusta — vasemmistolaisten (sosialidemokraattien ja trudovikkien) toimeenpaneva komitea joukkojen välittömän taistelun järjestämiseksi j.n.e. Asian yksityiskohtaisempi esitys on mahdollista vain ulkomaisissa julkaisuissa. Tukholman edustajakokouksessa (1906) voittivat menshevikit, Lontoon edustajakokouksessa (1907) bolshevikit. Vuosina 1908—1909 bolsheveikeista erkaantuivat „vperjodilaiset” (machilaisuus filosofiassa ja „otzovismi” eli III Duuman boikotointi politiikassa: Bogdanov, Aleksinski, Lunatsharski y.m.). Taistellessaan vuosina 1909—1911 heitä vastaan (vertaa V. Iljin: „Materialismi ja empiriokritisismi”, Moskova, 1909 *) sekä likvidaattoreita (menshevikit, jotka kielsivät illegaalisen puolueen) vastaan bolshevismi läheni puoluekantaisia menshevikkejä (Plehanov y.m.), jotka julistivat päättävän taistelun likvidaatoruutta vastaan. Bolshevikkien äänenkannattajia olivat: „Vperjod” ja „Proletari” (Geneve 1905), „Novaja Zhizn” (Pietari 1905), „Volna”, „Eho” y.m. (Pietari 1906), „Proletari”, ilmestyi Suomessa (1906—1907), Genevessä (1908) ja Pariisissa (1909), „Sotsial-Demokrat” Pariisissa (1909—1912). Eräiden bolshevismien tärkeimpien tuotteiden kokoelma on V. Iljinin „Kahdentoista vuoden ajalta”, Pietari, 1908, siinä on myös yksityiskohtaisempi kirjallisuusluettelo. Tärkeimmät bolshevikkikirjailijat: G. Zinovjev, V. Iljin, J. Kamenev, P. Orlovski y.m. Viime vuosina bolshevikit ovat olleet tärkeimpinä avustajina sanomalehdissä: „Zvezda” (1910—1912), „Pravda” (1912) Pietarissa ja aikakauslehdissä: „Mysl” (1910) Moskovassa, „Prosvestsheniye” (1911—1913) Pietarissa.

*Kirjottettu tammikuun alkupuoliskolla
1913*

*Julkaistu ensi kerran v. 1913
kirjassa: N. A. Rubakin.
„Kirjojen parissa”,
II osa, 2. painos, Moskova*

*Julkaistaan
kirjan tekstin mukaan*

* Ks. Teokset, 14. osa. *Toim.*

POINCARÉN VALITSEMISEN MERKITYS

Ranskan tasavallan uutta presidenttiä onnitellaan ahkerasti. Vilkaiskaa mustasotnialais-pogromilaista „Novoje Vremjaa” ja liberaalista „Retshia”: miten liikuttavan yksimielisiä ovatkaan presidentti Poincaréille osoitetut onnitelut ja tyytyväisyyden ilmaukset!

Ulkopolitiikan ja länsimaissa vallitsevan asiointilan arviointi paljastaa erittäin havainnollisesti mustasotnialais-temme ja liberaalimme välillä olevan syvän sisäisen sukulaisuuden. Kun sekä edelliset että jälkimmäiset tervehtivät Ranskan suurporvariston ja klerikaalis-feodaalisen taantumuksen liiton valitsemää „kansallista” presidenttiä Poincaréta, niin jokaiselle selviää, että mustasotnialaisia ja liberaaleja erottaa toisistaan vain se katsantokanta, joka kummallakin on sosialismia vastaan käytävän taistelun *keinoihin* nähden.

Mutta Poincarén valitsemisella on suurempi merkitys kuin se, mitä utterat „onnittelijat” siitä ajattelevat. Harkitessaan näiden vaalien merkitystä valveutuneet työläiset panevat merkille kolme seikkaa.

Ensinnäkin Poincarén valitseminen merkitsee vielä askelta eteenpäin Ranskassa edessäolevan luokkataistelun kärjistymisessä. Poincaré oli pääministerinä, kun *radikaaleilla* oli edustajakamarissa enemmistö. Mutta presidentiksi hänet valittiin radikaalien ehdokasta Pamsia *vastaan*, valittiin *klerikaalis-feodaalisten* taantumuksellisten avulla, hänet valitsi *oikeistolaisliitto*.

Mitä se merkitsee? Ranskassa hallitsee *äärimmäinen* porvarillinen puolue, radikaalit. Ero sen ja „taantumuksen” välillä käy yhä pienemmäksi. *Koko* porvaristo,

radikaalisesta taantumukselliseen saakka, liittyy yhä tiukemmin sosialistista proletariaattia vastaan, ja rajat kummankin porvariston väliltä katoavat yhä enemmän. Erikoisen selvästi se ilmeni Poincarén valitsemisessa. Tällainen yhtenäisyys on luokkaristiriitojen äärimmäisen kärjistymisen varma merkki.

Toiseksi, Poincarén virkaura on huomion arvoinen — se on sellaisen porvarillisen toimihenkilön tyypillinen virkaura, joka myy itsensä vuoron perään kaikille puolueille politiikassa ja kaikille pohatoille politiikan „ulkopuolella”. Ammatiltaan Poincaré on asianajaja, 20-vuotiaasta alkaen. 26-vuotiaana hänestä tuli kansliapäällikkö, 33-vuotiaana ministeri. Kaikkien maiden pohatat ja raharuhtinaat pitävät suuressa arvossa tällaisten taitavien kiipijäin poliittisia yhteyksiä. „Loistava” asianajajaedustaja ja poliittinen keinoittelija ovat *synonyymejä* „sivistyneissä” maissa.

Kolmanneksi, Ranskan sosialistien toimeenpanema mielenosoitus Poincaréta valittaessa on huomion arvoinen. Vaillant puolesta äänestäminen oli mielenosoitus Kommuunin kunniaksi. Vaillant on elävä muisto siitä. Sen ymmärtämiseksi ei tarvitse muuta kuin kerran nähdä, kuinka Pariisin työläiset ottavat vastaan valkohapsisen Vaillant in ilmestymisen puhujalavalle.

Ja niinpä siis siinä samassa Versailles'sa, jossa v. 1871 porvarillinen Ranska kauppasi isänmaataan Bismarckille tukahduttaakseen proletariaatin kapinan — siinä samassa salissa, jossa 42 vuotta sitten kajahteli kuningasta itselleen haluavien Ranskan mustasotnialaisten tilanherrain petomainen kiljunta, äänestivät työväenluokan edustajat vanhan kommunardin puolesta.

„Pravda” № 11,
tammikuun 15 pñä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

AVOMIELISYYTTÄ

Lehdessämme kerrottiin jo, että Duuman lakiehdotus zemstvon perustamisesta Arkangelin kuvernementtiin ei mennyt läpi Valtakunnanneuvostossa. Mutta tämän tosiasian merkitykseen sietää kajota yhä uudestaan ja uudestaan, sillä kaikesta vähäpätöisyydestään huolimatta se on samalla erittäin luonnehtiva tosiasia.

Aateliszemstvo, joka turvaa feodaalistyyppisen (venäjäksi: maaorjuuttajatyypin) *tilanherran* ehdottoman hallitsevan aseman, on ollut olemassa jo puoli vuosisataa. Ja vain muutamissa kuvernementeissa, esim. Vjatkan kuvernementissa, jossa ei ole juuri lainkaan aateliston maanomistusta, zemstvo on talonpoikaisempi; mutta sen sijaan se on siellä vielä enemmän kiedottu kaikenlaisten virkamiesten asettamien kieltojen, esteiden ja rajoitusten sekä evästysten verkkoon. Tällaista, kuten luulisi, vaarattomaksi tehtyä ja kynittyä zemstvoa on myös Arkangelin kuvernementti tavoitellut jo yli puoli vuosisataa.

Ja nyt sitten Valtakunnanneuvosto on *hylännyt* tilanherrojen ja porvariston mustan, III Duuman päätöksen Arkangelin zemstvon perustamisesta. Miten hämmästyttävän kirkkaasti tämä „pikkuseikka” valaiseekaan meidän „uudistetun” järjestelmämme *olemusta!* Miten mainio poliitiikan luokkajuuria koskeva opetus!

Zemstvon vastustajain perustelut Valtakunnanneuvostossa ovat avomielisiä: nähkääs, siellä ei ole aatelistoa. Koko läänissä on kaikkiaan vain 2.660 desj. „yksityistä” maata — huudahti hra Stishinski, joka teki alustuksen Valtakunnanneuvostossa.

Koska siis ei ole aatelistilanherroja, niin „rahvas” ei pysty edes korjaamaan teitä ja järjestämään sairaaloita. Mutta

kun ei ole tilanherroja, niin niitä on tuotava muualta välitömmästi tai välillisesti.

Mistä tuotava? Keski-Venäjältä, missä niitä on riittämiin. Tilanherrat keskisen mustanmullan seudulta, missä maaorjuuden jäljet ovat tuoreimmat, missä „barshtshina” (talouden työllämaksujärjestelmä) on eniten säilynyt, missä kurskilaisten porhojen kaltaiset mahtimiehet ovat rajattomina valtiaina, hallitsijoina ja määrääjinä, — heihin voidaan nojautua valtiollisissa ja yhteiskunnallisissa asioissa. Tässä mielessä Valtakunnanneuvoston suhtautuminen Arkangelin zemstvokysymykseen on erittäin opettavainen ja havainnollinen valtioelämässämme.

„Pravda” № 13,
tammikuun 17 pnä 1913
Allekirjottus: V.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

BRIANDIN HALLITUS

Tunnettu luopio Briand, joka aikoinaan oli peräti vallankumouksellinen ja „yleislakon” julistaja, on taaskin Ranskan ministeristön johdossa. Samoin kuin John Burns Englannissa, hän petti työväenluokan ja myi itsensä porvaristolle.

Hänen uuden hallituksensa kokoonpano on mielenkiintoinen. Määräysvalta siinä on kolmikolla: Jonnart—Etienne—Baudin. Keitä he ovat?

Silmäilkää liberaalisia sanomalehtiä, esim. „Retshin” 11. numeroa. Löydätte sieltä mitä seikkaperäisimmän selostuksen siitä, missä ministerit ovat opiskelleet ja missä toimineet. Saatte nähdä häikäilemätöntä mainostusta ja palveluhalua: Jonnart on kuningas Edvardin ystävä! Baudin — kommunardin veljenpoika!

„Jomini ja Jomini, vain viinasta ei halaistua sanaa”¹²². „Retsh” vaikenee asian *olemuksesta*. Tämä olemus on kuitenkin perin yksinkertainen: koko kolmikko on paatuneiden ja häikäilemättömien rahamiesten ja keinottelijain kopa. Etienne on osallistunut kaikkiin likaisiin miljoonaskandaaleihin, *Panamasta alkaen*. Hän on tekijä rahaoperaatioissa siirtomaissa, sellaisissa kuin meillä Bashkirian maat... Jonnart on osallistunut yhtä „puhtaaseen” toimiluvan hankkimiseen Ouensan (Afrikassa) rikkaisiin rautamalminesiintymiin. Hänen sukulaisensa istuvat suurimpien osakeyhtiöiden johtokunnissa. Baudin on kapitalistien, laivaveistämöiden työnjohtajien ja omistajien käskyläinen. Hänen paikkansa on juuri meriministeriössä... lähellä niitä tilauksia ja toimituksia, joita tehdään laivastoa varten!

Marxin sanat: porvarilliset hallitukset ovat kapitalistiluokan käskyläisiä¹²³, eivät saa missään niin selvää vahvistusta kuin Ranskassa. Ja Ranskan suuri edistys on siinä, että työväenluokka on repäissyt pois kaikki valeverhot, tehnyt selväksi sen, mikä on ollut epäselvää, „heitännyt pois kahleita koristaneet tekokukat — ei sitä varten, että ihmiskunta kantaisi edelleenkin näitä kahleita niiden nykyisessä asussa, joka on kokonaan vailla iloa ja nautintoa, vaan sitä varten, että se katkoisi kahleet ja ojentaisi kätensä elävää kukkaa kohti”¹²⁴.

*„Pravda” № 14,
tammikuun 18 pnä 1913
Allekirjoitus: I.*

*Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan*

VAALIEN TULOKSET

Neljännän Duuman vaalikampanja on osoittanut oikeaksi sen historiallista ajankohtaa koskevan arvion, jonka marxilaiset ovat antaneet vuoden 1911 jälkeen. Tuon arvion sisältönä on se, että Venäjän vastavallankumouksen historian ensimmäinen kausi on päättynyt. On alkanut toinen kausi, jolle on luonteenomaista porvarillisten demokraattien „kevyiden osastojen” herääminen (ylioppilasliike), hyökkäävä taloudellinen ja vielä enemmän ei-taloudellinen työväenliike j.n.e.

Ensimmäiselle kaudelle (1907—1911) on luonteenomaista taloudellinen lamatila, vastavallankumouksen päättäväinen hyökkäys, demokratian voimien perääntyminen ja hajoaminen sekä luopuruusaatteiden, „vehiläisten”, likvidaattoruusaatteiden voittokulku „edistyksellisessä leirissä”. Toiselle kaudelle (1911—1912) sen sijaan ovat luonteenomaisia sekä taloudellisessa, poliittisessä että aatteellisessa suhteessa päinvastaiset piirteet: teollisuuden nousu, vastavallankumous ei kykene hyökkäämään edelleen yhtä voimakkaasti tai tarmokkaasti j.n.e., demokraattiset mielialat heräävät, mikä pakottaa *kätkemään* vehiläiset, luopuruus- ja likvidaattoruusmialialat.

Sellainen on yleinen tausta, joka on otettava huomioon, kun halutaan antaa oikea arvio vuoden 1912 vaalikampanjasta.

I. VAALIEN „TEKEMINEN”

Neljännän Duuman vaalien eniten silmään pistävänä piirteenä on hallituksen suorittama järjestelmällinen vaalien väärentäminen. Tarkoituksenamme tässä ei ole tehdä yhteenvetoja „vaalien tekemisestä”; *koko* liberaalinen ja

demokraattinen lehdistö on kirjoittanut siitä kyllin riittävästi; samasta asiasta puhutaan myös siinä yksityiskohtaisessa välikysymyksessä, jonka kadetit tekivät IV Duumassa; tästä kysymyksestä voimme luultavasti kirjoittaa erikoisen kirjoituksen, kun saadaan yhteen laaja ja määrällisesti yhä kasvava asiakirja-aineisto.

Tällä kertaa sen sijaan puhumme vain vaalien tekemisen perusyhteenvedoista ja tämän „tekemisen” tärkeimmästä poliittisesta merkityksestä.

Papiston mobilisointi liberaali- ja lokakuulaistilanherroja vastaan; — rankaisutoimenpiteiden kymmenkertaistaminen ja porvarillista demokratiaa vastaan tähdätty mitä häikäilemättömin lain rikkominen kaupungeissa ja maaseudulla; — yritykset näillä samoilla keinoilla temmata työväenkuuria sosialidemokraattien käsistä — sellaiset ovat vuoden 1912 vaalien tekemisen perusmenetelmät. Koko tämän bonapartisin politiikkaa muistuttavan politiikan päämääränä oli oikeistolais-nationalistisen enemmistön muodostaminen Duumaan, ja kuten tunnettua, tätä päämäärää ei saavutettu. Mutta alempana saamme nähdä, että hallitus onnistui „säilyttämään” entisen, kolmannen Duuman aikaisen tilanteen meidän, suokaa anteeksi sanontani, parlamentissamme: IV Duumaan on jäänyt kaksi enemmistöä, oikeistolais-lokakuulainen ja lokakuulaiskadettilainen.

Vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän vaalilaki „rakensi” valtion hallintojärjestelmän — eikä yksistään hallintojärjestelmää — maaorjuuttajatilanherröiden ja porvariston ylimpien kerrosten liiton perustalle, jolloin edellinen yhteiskunta-aines säilytti tässä liitossa valtavan ylivoiman ja *kummankin* aineksen yläpuolella oli tosiasiallisesti vanha valta rajoittamattomana. Siitä, millainen oli ja millaisena pysyy tämä vallan, maaorjuuden y.m.s. vuosisataisen historian luoman vallan, erikoistunut luonne, ei ole nyt syytä puhua. Joka tapauksessa vuonna 1905 otettu edistysaskel, vanhan romahdus, joukkojen ja luokkien avoimet ja mahtavat esiintymiset ovat pakottaneet etsimään *liittoa* niiden tai näiden yhteiskunnallisten voimien kanssa.

„Maanjussiin”, musikkaan pannut toiveet, joita esiintyi vuosina 1905—1906 (Bulyginin ja Witten vaalilait), menivät myttyyn. Kesäkuun 3 päivän järjestelmä „pani toiveensa voimakkaisiin”, tilanherröihin ja porvarikihoihin.

Mutta vain viitisen vuotta jatkunut III Duuman kokemus alkoi jo järkyttää tätäkin „toivetta"! Ei voida kuvitella suurempaa nöyristelyä kuin oli lokakuulaisten nöyristely vuosina 1907—1912, mutta lokakuulaisetkaan „eivät kelvanneet". Ei edes heidän kanssaan tullut toimeen vanha valta (niin sanottu „byrokratia"), olemukseltaan heille hyvin läheinen valta. Porvarillista politiikkaa maaseudulla (marraskuun 9 päivän laki) ja kaikkinaista kapitalismin edistämistä — kaikkea sitä ohjasivat yhä samat Purishkevitshit, ja tulokset olivat mitä surkeimmat. Purishkevitshilaisuus, jota oli uudistettu, korjailtu, putsattu uudella agraaripolitiikalla ja uudella edustuslaitosten järjestelmällä, sorti edelleenkin kaikkea ja kaikkia, jarruttaen kehitystä.

Osoittautui, että kesäkuun 3 päivän järjestelmässä oli aukko. Vaalien „tekeminen" kävi kiertämättömäksi, samoin kuin bonapartisin menetelmät ovat historiallisesti kiertämättömiä silloin, kun ei ole olemassa lujaa, vahvaa, koetuksen kestänyttä ehjää yhteiskunnallista tukinojaa, kun joudutaan luovimaan erilaisten ainesten välillä. Jos demokraattiset luokat ovat voimattomia tai väliaikaisten syiden suuresti heikentämiä, niin moiset menetelmät saattavat olla „menestyksellisiä" useiden vuosien kuluessa. Mutta jopa Bismarckin viime vuosisadan 60-luvulla tai Napoleon III antamat „klassilliset" esimerkit osoittavat, että ilman mitä perusteellisimpia mullistuksia (Preussissa sitä oli „ylhäältä käsin suoritettu vallankumous" ja eräät erittäin menestykselliset sodat) ei asiasta tule mitään.

II. UUSI DUUMA

Määritelläksemme vaalien tulokset otamme viralliset tiedot IV Duuman puoluekokoonpanosta ja vertaamme niitä III Duuman puoluekokoonpanoon, ei ainoastaan sen olemassaolon lopussa (1912), vaan myös alussa (1908). Saamme seuraavan opettavaisen kuvan*:

* Numerotiedot on otettu Duuman julkaisuista: „Opas", v. 1908; „Hakemistokirja", v. 1912 ja „Valtakunnanduuman (IV) Hakemistokirjan Lisälehti", 1912, № 14, joulukuun 2 pnä 1912, korjatut tiedot vuoden 1912 joulukuun 1 päivää edeltäneeltä ajalta.—Kolme kansallista ryhmää: puolalaiset, valkovenäläiset ja muhamettilaiset.

	Kolmas Duuma		Neljäs Duuma
	1908	1912	
Oikeistolaiset	49	46	65
Nationalistit ja maltilliset oikeistolaiset	95	102	120
Lokakuulaiset	148	120	98
Progressistit	25	36	48
Kadetit	53	52	59
Kolme kansallista ryhmää	26	27	21
Trudovikit	14	14	10
Sosialidemokraatit	19	13	14
Puolueettomat	—	27	7
<i>Yhteensä</i>	429	437	442

Ensimmäinen johtopäätös näistä tiedoista on se, että IV Duumaan on jäänyt kaksi entistä enemmistöä: oikeistolais-lokakuulainen — 283 ääntä (65 + 120 + 98) ja lokakuulais-kadettilainen — 226 ääntä (98 + 48 + 59 + 21).

Itsevaltiudelliselle hallitukselle on käytännöllisesti tärkeintä, että sillä olisi „oma” enemmistönsä Duumassa. Ero III ja IV Duuman välillä on tässä suhteessa mitätön. Kolmannessa Duumassa oikeistolais-lokakuulaisella enemmistöllä oli alussa 292 ääntä ja lopussa 268 ääntä. Nyt sillä on keskimäärä näiden lukujen väliltä: 283.

Oikeistolaisen enemmistön pieneneminen III Duuman olemassaolon loppuun mennessä oli kuitenkin niin huomattava, että hallitus, joka pysyi itsevaltiudellisena hallituksena, ei voinut muuta kuin turvautua kiireellisiin toimenpiteisiin vaalien tekemiseksi. Tämä tekeminen ei ole satunnaista eikä poikkeamista järjestelmästä, kuten Meyendorfit, Maklakovit ja kump. mielellään esittävät asian, vaan välttämättömyyttä „järjestelmän” ylläpitämiseksi.

Herrat Maklakovin johtamat liberaalit, puhutteko te „vallanpitäjien sovinnosta maan kanssa” (s.o. porvariston kanssa)? Jos asia on siten, niin silloin on valittava jompikumpi. Joko teidän *puheenne sovinnosta* eivät ole tyhjiä sanoja,— silloin teidän on hyväksyttävä myös „vaalien tekeminen”, sillä sellainen on reaalisen vallan kanssa tehtävän sovinnon reaalinen ehto. Tehän pidätte niin kovasti „reaalisesta politiikasta”! Tahi *teidän vastalauseenne* „vaalien tekemistä” vastaan eivät ole tyhjiä sanoja,— ja silloin teidän ei pidä puhua sovinnosta, vaan jostain sellaisesta, mikä ei lainkaan muistuta sovintoa...

Kesäkuun 3 päivän järjestelmän toinen, lokakuulais-liberaalinen enemmistö käsitti 252 ääntä III Duuman alussa, 235 sen lopussa ja pieneni 226:een IV Duumassa. Itse asiassa hallituksen „vaalikampanja” siis onnistui; hallitus saavutti päämääränsä todistaen yhä uudelleen käytännössä yksinvaltiutensa. Sillä meluaminen oikeistolais-nationalistisesta enemmistöstä oli vain kaupanhierontaa suuremman hinnan kiristämiseksi. Todellisuudessa kuitenkin hallitus tarvitsee molempia enemmistöjä, jotka *kummatkin* seisovat vastavallankumouksellisella maaperällä.

On mahdotonta korostaa kylliksi tätä viimeksi mainittua seikkaa, jonka liberaalit hämäävät vetääkseen kansanjoukkoja nenästä ja jonka liberaaliset työväen poliitikot (likvidaatit) hämäävät ymmärtämättömydessään. Kadettien ja lokakuulaisten liitto, joka tuli niin selvästi ilmi Rodzjankoa valittaessa (ja vielä selvemmin tuo liitto ehken ilmeni Rodzjankon puheen johdosta kirjoitetuissa „Retshin” säädötyömissä, orjamielisissä fraaseissa),— tuo liitto ei ole lainkaan pelkkä „teknillinen” kysymys. Tuo liitto ilmentää yleensä porvariston, Gutshkovista Miljukoviin saakka, vastavallankumouksellisten tavoitteiden yhtenäisyyttä; tuo liitto on mahdollinen vain näiden mielialojen ansiosta.

Toisaalta liberaalis-lokakuulainen enemmistö on tarpeen hallituksellekin, koko kesäkuun 3 päivän järjestelmän kannalta katsoen. Sillä III (ja IV) Duuma ei ole mikään „korttitalo”, kuten „vasemmisto”-narodnikit, jotka ovat vajonneet auttamattomasti Ropshinin elämysten ja „otzovistisen” sanahelinän suohon¹²⁵, useasti lavertelevat. Ei III ja IV Duuma ovat vaihe itsevaltiuden kehityksessä ja porvariston kehityksessä, ne ovat vuoden 1905 voittojen ja tappioiden jälkeen tarpeellinen itsevaltiuden ja porvariston todellinen lähentymisyritys. Ja tämän yrityksen fiasko ei ole ainoastaan Stolypinin ja Makarovin fiasko, ei ainoastaan Markov 2:sen ja Purishkevitchin, vaan myös „sovitteija” Maklakovin ja kumpp. fiasko!

Hallitus tarvitsee liberaalis-lokakuulaista enemmistöä yrittääkseen viedä Venäjää eteenpäin Purishkevitchien kaikkivallan säilyessä. Ja keinoja erittäin nopean, ylenpalttisen raisun liberaalis-lokakuulaisen „progressismin” taltuttamiseksi ja jäähdyttämiseksi hallituksella on vaikka kuinka paljon: sekä Valtakunnan neuvosto että paljon muuta...

III. MUUTOKSET KESÄKUUN 3 PÄIVÄN JÄRJESTELMÄSSÄ

Edellä esitetyt tiedot ovat mielenkiintoista aineistoa, joka koskee poliittisten puolueiden, ryhmittymien ja suuntausten kehitystä tilanherrain ja porvariston keskuudessa vastavallankumouksen kaudella. III ja IV Duuman kokoonpano ei puhu juuri mitään demokraateista, enempää porvarillisista (talonpoikaisista) kuin työläisdemokraateistakaan, siitä yksinkertaisesta syystä, että kesäkuun 3 päivän järjestelmä on rakennettu tarkoituksellisesti demokraattien pois-sulkemiseksi. Kesäkuun 3 päivän järjestelmä vartavasten sortaa ja painostaa samalla tavalla „kansallisiakin” puolueita, s.o. niitä, jotka eivät kuulu „johtavaan” kansakuntaan.

Sen vuoksi otamme vain oikeistolaiset, lokakuulaiset ja venäläiset liberaalit — puolueet, joilla on varma jalansija kesäkuun 3 päivän järjestelmässä ja joita tämä järjestelmä suojelee demokratialta, — ja tarkastelemme näissä puolueissa tapahtuneita muutoksia.

	Kolmas Duuma		Neljäs Duuma	Neljäs Duuma verrattuna kolmannen alkuun
	1908	1912		
Oikeistolaiset.....	144	148	185	+41, s.o. + 28%
Lokakuulaiset.....	148	120	98	-50 „ „ - 34%
Liberaalit (progr. ja kadetit).....	78	88	107	+29 „ „ + 37%

Tästä näkyy selvästi, kuinka niin sanottu „keskusta” etuoikeutettujen kerrosten keskuudessa hupenee ja kuinka niiden oikeistolainen ja liberaalinen siipi voimistuvat. Mielenkiintoista on, että liberaalit lisääntyvät tilanherrojen ja porvariston keskuudessa *nopeammin* kuin oikeistolaiset huolimatta niistä mitä kiireellisimmistä toimenpiteistä, joihin hallitus ryhtyi vaalien väärentämiseksi oikeistolaisten hyväksi.

On olemassa henkilöitä, jotka näitä tosiasioita tarkoittaen puhuvat mielellään koreita sanoja kesäkuun 3 päivän järjestelmän ristiriitojen kärjistyisestä, maltillisen porvaril-

lisen progressismin lähenevästä voitosta j.n.e. Nämä henkilöt unohtavat ensinnäkin sen, että kun tilanherrojen ja varsinkin porvariston keskuudessa liberaalien luku kasvaa, niin nopeimmin kasvaa liberaalien oikeistosiipi, joka rakentaa koko politiikkansa täydellisesti oikeistolaisten kanssa tehtävän „sovinnon” perustalle. Tästä puhumme heti yksityiskohtaisemmin. Toiseksi, nämä henkilöt unohtavat, että paljon puhuttu „porvariston vasemmistuminen” on vain demokraattisten joukkojen todellisen vasemmistumisen merkki, joukkojen, jotka *yksin* voivat antaa liikkeellepanevat voimat järjestelmän vakavaa muuttamista varten. Kolmanneksi, nämä henkilöt unohtavat, että kesäkuun 3 päivän järjestelmässä on vartavasten pantu laskelmat liberaalisen porvariston ja tilanherrain taantumuksellisuuden välisen antagonismin hyvin laajamittaiseen hyväksikäyttöön samalla kun toisaalta niiden *yhteinen* antagonismi kaikkia demokraatteja ja varsinkin työväenluokkaa kohtaan on paljon syvempi.

Edelleen. Liberaalimme kuvaavat mielellään asian siten, että lokakuulaisten tappion on aiheuttanut „vaalien tekeminen”, mikä on jättänyt tämän muka „hallituksen viimeisen määräyksen puolueen” vaille kannatusta j.n.e. Itse liberaalit tietenkin esiintyvät tällöin rehellisen opposition, riippumattomien henkilöiden, jopa „demokraattienkin” osassa, vaikka todellisuudessa jonkun Maklakovin ja lokakuulaisten välinen ero on aivan näennäinen.

Tarkastelkaa muutoksia, jotka ovat tapahtuneet III ja IV Duuman välillä, ja verratkaa niitä III Duuman alku- ja loppuvaiheen välillä tapahtuneisiin muutoksiin. Silloin huomaa, että III Duumassa lokakuulaisten puolue menetti enemmän jäseniään (28) kuin IV Duuman vaaleissa (22). Se ei tietenkään merkitse, että „vaalien tekemistä” ei ollut; sitä oli aivan ylettömästi, varsinkin demokraatteja vastaan. Mutta se merkitsee, että kaikenlaisen vaalien tekemisen lisäksi, jopa hallituksen harjoittaman painostuksen ja yleensä „politiikan” lisäksi, on Venäjän omistavien luokkien keskuudessa käynnissä puoluekarsinoituminen, vastavallankumouksen oikean, maaorjuudellis-taantumuksellisen siiven karsinoituminen *saman* vastavallankumouksen liberaalis-porvarillisesta siivestä.

Duuman oikeistolais-lokakuulaisten enemmistön eri ryhmien ja fraktioiden (oikeistolaiset, nationalistit, maltilliset

oikeistolaiset, „keskusta”, oikeistolokakuulaiset j.n.e.) välinen ero on yhtä muuttuvainen, epämääräinen, satunnainen ja usein keinotekoisesti lavastettu kuin eroavuudet lokakuulais-liberaalisenkin enemmistön (vasemmistolaiset lokakuulaiset, progressistit, kadetit) sisällä. Nykykaudellemme ei ole luonteenomaista lainkaan se, että hallituksesta riippuvaisia lokakuulaisia työntää syrjään muka riippumaton (Maklakov riippumaton!) perustuslaillinen demokraatti. Se on typerää liberaalista satua.

Luonteenomaista on se, että on käynnissä todellisten luokkapuolueiden perustamisprosessi, ja muun muassa sen hälinän turvin, joka on syntynyt kirkuvan oppositiohenkistä huudoista ja imelistä puheista „vallanpitäjien sovinnosta maan kanssa”, on käynnissä vastavallankumouksellisen liberalismiin puolueen tiivistyminen.

Venäjällä laajimmin levinnyt liberaalinen lehdistö tekee kaikkensa hämäämään tämän prosessin. Sen vuoksi käännymme vielä kerran täsmällisten duumatilastojen puoleen. Muistakaamme, että puolueita, samoin kuin erillisiä henkilöitäkin, pitää arvostella heidän tekojensa eikä sanojensa mukaan. *Todellisuudessa* kadetit ja progressistit ovat kaikista tärkeimmistä kysymyksistä samaa mieltä, nämä kummatkin kannattivat useissa kysymyksissä lokakuulaisia sekä III että IV Duumassa ja äskettäin päättyneissä vaaleissa (Jekaterinoslavin kuvernementti: Rodzjankon ja kadettien liitto!).

Tarkastelkaamme siis näitä kolmea puoluetta koskevia tietoja:

	Kolmas Duuma		Neljäs Duuma	Neljäs Duuma verrattuna kolmannen alkuan
	1908	1912		
Lokakuulaiset	148	120	98	—50, s.o. — 34 %
Progressistit	25	36	48	+23 „ „ + 92 %
Kadetit	53	52	59	+ 6 „ „ + 11 %

Näemme tavattoman suurta ja jatkuvaa laskua lokakuulaisilla; — mitätöntä laskua, sitten pientä nousua kadeteilla; — *tavattoman suurta ja jatkuvaa nousua progressisteilla*, joiden luku on miltei kaksinkertaistunut 5 vuoden aikana.

Jos ottaisimme vuoden 1908 sarakkeeseen tiedot, jotka hra Miljukov esitti vuoden 1912 „Retshin Vuosikirjassa”, s. 77, niin kuva olisi vielä paljon selvempi. Hra Miljukov on sitä mieltä, että III Duumassa vuonna 1908 oli 154 loka-kuulaista, 23 progressistia ja 56 kadettia. Neljänteen Duumaan verrattuna se lisää aivan mitättömästi kadettien määrää ja *enemmän kuin kaksinkertaistaa* progressistien määrän.

Vuonna 1908 progressistit olivat enemmän kuin kaksi kertaa kadetteja heikompia. Nyt progressistien määrä on yli 80% kadettien määrästä.

Tuloksena siis on se kiistämätön tosiasia, että *luonteenomaisinta* Venäjän liberalismissa vastavallankumouksen aikana (1908—1912) on progressismin valtava kasvu.

Entä keitä ovat progressistit?

Sekä kokoonpanoltaan että ideologialtaan he ovat *loka-kuulaisten ja kadettien sekamuoto*.

Kolmannessa Duumassa progressisteja vielä nimitettiin rauhallisiksi uudistajiksi, ja eräs heidän johtajistaan, vastavallankumouksellinen aatelismies Lvov oli I Duumassa kadettina. Kolmannessa Duumassa progressistien luku, kuten näimme, lisääntyi 25:stä 36:teen, s.o. 11 henkilöllä; näistä 11 edustajasta 9 siirtyi progressistien riveihin muista puolueista, nimittäin: 1 kadeteista, 2 maltillisista oikeistolaisista, 1 nationalisteista ja 5 lokakuulaisista.

Progressistien nopea kasvu Venäjän liberalismien poliittisten edustajain keskuudessa ja „Vehi” julkaisun menestys „yhteiskuntapiireissä” ovat saman mitalin kaksi puolta. Progressistit toteuttivat käytännön politiikassa sitä, mitä „Vehi” julisti teoriassa, mustaten vallankumousta, kieltäytyen demokratiasta ja ylistäen porvariston likaista rikastumista jumalan tahtona maan päällä j.n.e. y.m.s.

Kun kadetti Maklakov puhuu vallanpitäjien sovinnosta maan kanssa, niin hän vain ylistelee sitä, mitä progressistit tekevät.

Mitä kauemmaksi meistä jäävät vuodet 1905—1906, sitä selvemmäksi käy, kuinka oikeassa bolshevikit olivat silloin, kun paljastivat kadetit hetkellä, jolloin kadettien „voittojen” synnyttämä huumaus oli korkeimmillaan, ja osoittivat kadettien puolueen todellisen olemuksen*, jonka koko tapahtumain kulku nyt tuo yhä selvemmin esille.

* Ks. Teokset, 10. osa, ss. 191—270. Toim.

Venäjän demokraatit eivät saavuta ainoatakaan voittoa, elleivät he järkytä ratkaisevasti kadettien „arvovaltaa” joukkojen keskuudessa. Ja päinvastoin, kadettien tosiasiallinen yhteenliittyminen vehiläisten ja progressistien kanssa on proletariaatin johdolla tapahtuvan demokraattien yhteenliittymisen edellytyksenä ja merkinä.

IV. MISTÄ VAALEISSA TAISTELTIIN?

Tämä kysymys on eniten joutunut taka-alalle tai jopa kokonaan hämätty suurimmassa osassa vaaleja koskevia puheita ja kirjoituksia. Mutta se on kuitenkin kysymys vaalikampanjan aatteellis-poliittisesta sisällöstä, se on tärkein kysymys, jota selvittämättä kaikki muut kysymykset, kaikki tavalliset numerotiedot „opposition prosenttisuhteesta” j.n.e. ovat aivan arvottomia.

Laajimmin levinnyt vastaus tähän kysymykseen on se, että taistelua käytiin siitä, pitääkö olla perustuslaki vai ei. Sitä mieltä ovat oikeistolaiset. Sitä mieltä ovat liberaalit. Koko oikeistolainen ja koko liberaalinen lehdistö on sen ajatuksen läpitunkema, että taistelua kävi itse asiassa kaksi leiriä, toinen oli perustuslain puolesta, toinen sitä vastaan. Kadettipuolueen johtaja hra Miljukov ja tämän puolueen virallinen äänenkannattaja „Retsh” julistivat avoimesti tätä kahden leirin teoriaa ja sitä paitsi julistivat sitä kadettipuolueen konferenssin nimessä.

Tarkastelkaa tätä „teoriaa” vaalien tuloksen kannalta. Kuinka se on kestänyt käytännön koetuksen?

Uuden Duuman ensimmäisenä askeleena oli kadettien ja lokakuulaisten (ja jopa osittain oikeistolaistenkin) liitto, jonka pohjana oli „perustuslaillinen” ehdokas Rodzjanko; tämän puhetta, joka muka sisälsi perustuslaillisen ohjelman, kadetit tervehtivät ihastuneina*.

Lokakuulaisten johtaja Rodzjanko, jonka katsotaan kuuluvan, kuten tunnettua, oikeistolaislokakuulaisiin, pitää itseään konstitutionalistina, samoin kuin „keskustaryhmän” eli vanhoillisten konstitutionalistien johtaja Krupenskikin.

* „Retshin” silloisten kirjoitusten lisäksi ks. hra Miljukovin lausuntoa Duumassa joulukuun 13 p:nä 1912: „Puheenjohtaja (Rodzjanko) piti puheen, ...esitti julkilausumansa, jonka me tunnustimme omaksemme” („Retsh”, № 343, joulukuun 14 p:nä)! Sellainen on kadettien perustuslaillinen (leikki pois!) julkilausumat

Kun sanotaan, että taistelua käytiin perustuslaista, niin se merkitsee, ettei sanota mitään, sillä heti paikalla herää kysymys, *mistä* perustuslaista on puhe? Krupenskin malliin laaditusta perustuslaistako? vai Rodzjankon? vai Jefremovin-Lvovin? vai Maklakovin-Miljukovin malliin laaditusta perustuslaista? Ja sitten seuraa vielä tärkeämpi kysymys, ei kysymys toivomuksista, lausunnoista, ohjelmista,— jotka jäävät paperille,— vaan kysymys todellisista *keinoista* toivotun saavuttamiseksi.

Tässä tärkeimmässä (ja ainoassa vakavassa) kysymyksessä jää kumoamattomaksi ja kumoamattoman oikeaksi „Retsh” lehden (№ 117) vuonna 1912 julkaisema hra Gredeskulin lausunto siitä, ettei uutta vallankumousta tarvita, että tarvitaan „vain perustuslaillista työtä”. Tämä lausunto liittää kadetit ja lokakuulaiset *aatteellis-poliittisesti* yhteen paljon lujemmin, paljon syvemmin kuin mitä tuhatkertaiset vakuuttelut uskollisuudesta perustuslaille ja jopa... demokratialle heitä muka erottavat.

Kaikista Venäjällä luetuista sanomalehdistä lokakuulaisten ja liberaalien julkaisut muodostavat luultavasti siinä 90%. Tyrkyttäessään lukijoille ajatusta kahdesta leiristä, joista toinen on perustuslain kannalla, koko tämä lehdistö vaikuttaa erittäin turmiollisesti joukkojen poliittiseen tietoisuuteen. Kannattaa vain muistaa, että koko tämä kampanja päättyy Rodzjankon „perustuslaki”-julkilausumaan, jonka Miljukov hyväksyy!

Tällaisessa tilanteessa ei voida kyllin riittävästi vaatia poliittisen tieteen vanhojen — ja monien unohtamien — totuuksien toistamista. Mitä on perustuslaki? — siinä Venäjän *päivänpolttava* kysymys.

Perustuslaki on vanhan (aatelisen, maaorjuudellisen, feodaalisen, absolutistisen) yhteiskunnan historiallisten voimien ja liberaalisen porvariston välinen lehmäkauppa. Tämän lehmäkaupan reaaliset ehdot, vanhan tekemien myönnytysten tai liberaalisen porvariston voittojen suuruuden, määräävät ne menestykselliset voitot, joita demokraatit, laajat kansanjoukot (ja ensi kädessä työläiset) saavuttavat vanhan yhteiskunnan voimista.

Vaalikampanjamme saattoi päättyä Miljukovin antamaan hyväksymiseen Rodzjankon „julkilausumalle” vain siksi, että liberaalit eivät *todellisuudessa* pyri hävittämään vanhan yhteiskunnan (taloudellisia, poliittisia y.m.s.) *etuoikeuksia*,

vaan *jakamaan ne* (lyhyesti sanoen) tilanherrojen ja porvariston kesken. Liberaalit pelkäävät demokraattista joukkoluontoista kansanliikettä enemmän kuin taantumusta: siitä johtuu pääoman taloudellisen voiman kannalta hämmästyttävä *liberalismin voimattomuus* politiikassa.

Kesäkuun 3 päivän järjestelmässä liberalismi on siedetyn, puolilegaalisen opposition monopoliasemassa, ja uuden poliittisen elpymisen (käytämme liian heikkoa ja epätäsmällistä sanaa) alku saattaa uusien, nousevien demokraattien laajat kerrokset näiden monopolistien vaikutusvaltaan. Sen vuoksi Venäjän poliittista vapautta koskevan kysymyksen koko *ydin* sisältyy nyt nimenomaan sen selvittämiseen, että taistelua ei käy kaksi, vaan kolme leiriä, sillä vain tuolla viimeksi mainitulla, liberaalien hämäämällä leirillä *on* todella *voimaa* saavuttaa poliittinen vapaus.

Vuoden 1912 vaaleissa ei käyty taistelua lainkaan „perustuslaista”, sillä kadetit — tärkein liberaalinen puolue, joka pääasiassa hyökkäili lokakuulaisten kimppuun ja löylytti näitä — yhtyivät Rodzjankon julkilausumaan. Taistelua käytiin kesäkuun 3 päivän järjestelmän poliisipihtien puristuksessa *itsenäisen*, liberalismin horjunnoista ja „lokakuulaissympatioista” vapaiden *kansanjoukkojen* herättämisestä, lujittamisesta ja tiivistämisestä.

Senpä vuoksi vaalikampanjan todellisen aatteellis-poliittisen sisällön tarkasteleminen *vain* „parlamentariselta” kannalta on perusvirhe. Kysymys siitä, kuinka eri puolueet ja ryhmät suhtautuivat v. 1912 esiintyneeseen poliittiseen lakkoliikkeeseen, on sata kertaa reaalisempi kuin kaikki „perustuslailliset” ohjelmat ja toimintasuunnitelmat.

Suhtautuminen taloudellisiin lakkoihin on eräs parhaita tarkistuskeinoja minkä tahansa maan porvarillisten puolueiden erottamiseksi proletaarisista puolueista. Kun kerran tietty puolue *ei* taistele lehdistönsä palstoilla, järjestöissään ja parlamenttipuheissaan yhdessä työläisten kanssa taloudellisissa lakoissa, niin sellainen puolue on porvarillinen puolue, vannokoon se miten paljon hyvänsä „kansanomaisuutensa”, „radikaalisen sosialisminsa” y.m.s. nimeen. Venäjällä on mutatis mutandis (vastaavine muutoksineen) sanottava samaa puolueista, jotka halusivat, että niitä pidettäisiin demokraattisina: älä vanno sellaista, että olet kirjoittanut sellaiselle ja sellaiselle paperipalaselke perustuslain, yleisen äänioikeuden, yhdistymisvapauden,

kansallisuuksien tasa-arvoisuuden j.n.e., sellaisilla sanoilla *ei ole mitään arvoa*, vaan näytä minulle, mitä olet tehnyt vuoden 1912 poliittisen lakkoliikkeen suhteen! Sekään kriteeri *ei vielä ole* täydellinen, mutta se on kuitenkin käytännön kriteeri eikä tyhjä lupaus.

V. ELÄMÄ TARKASTAA VAALITUNNUKSET

Vaalikampanja kiinnostaa suuresti jokaista tietoista poliittista toimihenkilöä siksi, että se antaa *objektiivista* aineistoa kysymykseen eri yhteiskuntaluokkien mielipiteistä, mielialasta ja siis myöskin intresseistä. Edustuslaitoksen vaaleja voidaan tässä suhteessa verrata väenlaskuun: vaalit antavat poliittista tilastoa. Tämä tilasto voi tietenkin olla hyvä (yleisen j.n.e. äänioikeuden vallitessa) ja voi olla myöskin huono (meidän, suokaa anteeksi sanontani, parlamenttimme vaalit); tätä tilastoa, kuten kaikkia muitakin tilastoja, on tietenkin opittava arvostelemaan ja arvostelevasti käyttämään. Vihdoin tämä tilasto on tietenkin otettava sidottuna ylipäänsä koko yhteiskunnalliseen tilastoon, ja niille, jotka eivät sairasta parlamenttikretinismiä, voi esimerkiksi lakkotilasto olla sata kertaa tärkeämpi ja vakavampi asia kuin vaalitulasto.

Mutta kun otetaan vaari kaikista näistä varauksista, niin epäilemättömästi on, että vaalit antavat *objektiivista* aineistoa. Subjektiiivisten toivomusten, mielialojen ja katsantokantojen tarkistaminen sen perusteella, miten eri luokkiin kuuluvat väestöjoukot äänestävät, on aina oleva arvokasta politiikolle, tämän sanan hiukankin vakavassa merkityksessä. Puolueiden todellinen, valitsijain nähden käymä taistelu ja tulosten laskeminen antaa aina aineistoa, jonka avulla voidaan *tarkistaa* käsityksemme yhteiskunnallisista voima-suhteista maassa ja yksien ja toisten „tunnusten” merkityksestä.

Tältä kannalta yritämmekin silmällä vaalien tuloksia.

Tärkeintä, mitä tässä tulee sanoa poliittista tilastoa koskevassa kysymyksessä, on se, että suurin osa tästä tilastosta on ilmeisen kelvotonta hallitusviranomaisten häikäilemättömien „toimenpiteiden” johdosta: „selitykset”, painostus, vangitsemiset, karkotukset j.n.e. j.n.e. loppumatomiin. Esimerkiksi hra Tsherevanin, joka „Nasha Zarjan”

9.—10. numerossa tekee yhteenvetoja muutamia satoja eri kuurioiden valitsijamiehiä koskevista numerotiedoista, on pakotettu tunnustamaan, että oppositiomielisten valitsijamiesten prosenttisuhteen alenemista (III Duuman vaaleihin verrattuna) toisessa kaupunkikuuriassa ja talonpoikaiskuuriassa „*olisi naurettavaa*” pitää oikeistolaistumisen merkinä. Ainoa kuuria, jossa Mymretsovit, Hvostovit, Tolmatshovit, Muratovit ja kumpp. *eivät voineet* tehdä väärennyttä, oli ensimmäinen kaupunkikuuria. Ja siinä on „oppositiomielisten” valitsijamiesten luku kasvanut 56%:sta 67%:iin, samalla kun lokakuulaisten luku on laskenut 20%:sta 12%:iin ja oikeistolaisten 24%:sta 21%:iin.

Mutta vaikka „selitykset” tekivät tyhjiksi valitsijamiehiä koskevan vaalitulaston merkityksen, vaikka yleensä etuoikeutetuista kesäkuun 3. päivän miehistä *erotetut* demokraattiset luokat kokivat nahassaan noiden selitysten koko ihanuuden, *niin* liberaalien *suhde* demokraatteihin tuli vaaleissa sittenkin ilmi. Tästä kysymyksestä saatiin kaikesta huolimatta objektiivinen aineisto, joka teki mahdolliseksi elämän kokemuksen avulla tarkastaa sen, mitä eri „virtaukset” ajattelivat ja puhuivat vaalien *edellä*.

Kysymys liberaalien ja demokraattien välisistä suhteista ei ole lainkaan „vain puolue”-kysymys, s.o. sellainen kysymys, joka on oleellinen *vain* jomman kumman tiukan puolueelinjan kannalta. Ei. Tällä kysymyksellä on mitä oleellisin merkitys *jokaiselle*, ken pyrkii poliittiseen vapauteen Venäjällä. Tässä on kysymys nimenomaan siitä, *kuinka* voitaisiin saavuttaa se tavoite, johon pyrkii kaikki, mikä Venäjällä on kunnollista ja rehellistä.

Aloittaessaan vuonna 1912 vaalikampanjan marxilaiset asettivat etutilalle juuri *johdonmukaisen* demokratismin tunnukset vastakohtana liberaaliselle työväenpolitiikalle. Näitä tunnuksia voidaan tarkastaa kahdella eri tavalla: ensinnäkin muista maista saatujen mielipiteiden ja kokemusten nojalla; toiseksi vuoden 1912 *kampanjan kokemuksen avulla*. Olivatko marxilaisten tunnukset oikeita vai eivät, pitäisi nyt näkyä siitä, millaiset suhteet ovat muodostuneet *käytännössä* liberaalien ja demokraattien välille. Tämän tunnusten tarkastuksen objektiivisuus onkin siinä, ettemme me itse ole niitä tarkastaneet käytännössä, vaan sen ovat tehneet *joukot*, eivätkä ainoastaan joukot yleensä, vaan eritoten *vastustajamme*.

Muodostuivatko liberaalien ja demokraattien väliset suhteet vaaleissa ja vaalien tuloksena sellaisiksi kuin marxilaiset olettavat? vai sellaisiksi kuin liberaalit olettavat? vai sellaisiksi kuin likvidaattorit olettavat?

Selvittääksemme tämän kysymyksen palautamme mieleen ensin nämä „oletukset”. Aivan vuoden 1912 alussa, jolloin vaalikysymys vasta heräsi, jolloin kadetit (konferenssissaan) nostivat yhtenäisen opposition (siis *kahden leirin*) ja vasemmistolokakuulaisten kanssa sallittavien liittoutumien lipun,—työväen lehdistö herätti kysymyksen tunnuksesta Martovin ja Danin artikkeleissa, jotka julkaistiin „Zhivoje Delo” lehdessä, F. L—kon ¹²⁶ ynnä muiden artikkeleissa, jotka julkaistiin „Zvezda” lehdessä (n:ot 11 (47) ja 24 (60); „Zhivoje Delon” n:ot 2, 3 ja 8).

Martov esittää tunnuksen: „lyötävä taantumus pois duuma-asemistaan”; Dan — „temmattava Duuma taantumuksen käsistä”. Martov ja Dan syyttävät „Zvezda” lehteä liberaalien *uhkailuista* ja pyrkimyksestä *kiristää* liberaaleilta duumapaikkoja.

Muotoutui selvästi kolme katsantokantaa:

1) Kadetit olivat yhtenäisen opposition (s.o. kahden leirin) kannalla ja pitivät sallittavana liittoutumia vasemmistolokakuulaisten kanssa.

2) Likvidaattorit puolsivat tunnusta: „temmattava Duuma taantumuksen käsistä”, helpotettava kadettien ja progressistien „valtaan pääsyä” (Martov „Zhivoje Delon” 2. numerossa). Ei ole *kiristettävä* liberaaleilta paikkoja demokraateille.

3) Marxilaiset vastustivat tunnusta: „temmattava Duuma taantumuksen käsistä”, sillä se merkitsee *tilanherran* tempaamista taantumuksen käsistä. „Käytännön tehtävänämme vaaleissa ei suinkaan ole „taantumuksen lyöminen asemista, jotka sillä on Duumassa”, vaan yleensä demokraattien ja eritoten työläisdemokraattien voimistaminen” (F. L—ko „Zvezdan” 11. (47.) numerossa)*. Liberaaleja pitää *uhkailla*, heiltä pitää *kiristää* paikkoja, käydä heidän kimppuunsa pelkäämättä kiljuntaa mustasotnialaisvaarasta (sama kirjoittaja 24. (60.) numerossa **). Liberaalit „pääsevät valtaan” *vasta sitten*, kun demokraatit voittavat liberaalien horjunnoista *huolimatta*.

* Ks. Teokset, 17. osa, s. 469. Toim.

** Ks. Teokset, 17. osa, s. 538. Toim.

Marxilaisten ja likvidaattorien väliset erimielisyydet ovat erittäin syvällisiä ja sovittamattomia, niin helpolta kuin kaikenlaisista hyväsydämisistä ihmisistä tuntuneekin sovittaa sanallisesti yhteen se, mikä on sovittamaton. „Temmattava Duuma taantumuksen käsistä” — se on kokonainen aatesarja, kokonainen politiikan järjestelmä, joka *objektii-visesti* merkitsee hegemonian luovuttamista liberaaleille. „Temmattava demokraatit liberaalien käsistä” — se on päinvastainen politiikan järjestelmä, joka perustuu siihen, että vain demokraatit, jotka ovat vapautuneet riippuvaisuussuhteesta liberaaleihin, *kykenevät todella* murtamaan taantumuksen.

Katsotaanpa, miten todellisuudessa päättyi tämä taistelu, jota tällä tavoin pohdittiin ja vatvottiin *ennen* sen alkua.

Ottakaamme taistelun tuloksia arvioivaksi todistajaksi hra V. Levitski „Nasha Zarjasta” (№ 9—10), — hän on luultavasti *sellainen* todistaja, jota ei enää kukaan epäile myötämieliseksi „Zvezdan” ja „Pravdan” linjaa kohtaan.

Tämä todistaja arvioi seuraavasti taistelun tulokset 2. kaupunkikuuriassa, joka, kuten tunnettua, on ainoa kuuria, jossa vaalit muistuttivat ainakin etäisesti „eurooppalaisia” vaaleja ja jossa on edes hiukkasen mahdollisuutta tehdä yhteenvetoja liberaalien ja demokraattien „yhteenotoista”.

Todistaja on laskenut sosialidemokraattien esiintyneen 63 kertaa, joista 5 tapauksessa oli *pakko* luopua ehdokkaasta, 5 tapauksessa solmittiin sopimus toisten puolueiden kanssa ja 53 tapauksessa esiintyminen oli itsenäinen. Näistä 53 tapauksesta 4 oli neljässä suurkaupungissa ja 49 valitsijamiesten vaaleissa.

Näistä 49 tapauksesta 9:ssä ei tiedetä, ketä vastaan sosialidemokraatit taistelivat; 3 tapauksessa — oikeistolaisia vastaan (kaikissa 3 tapauksessa sosialidemokraatit saivat voiton); yhdessä tapauksessa trudovikkeja vastaan (socialidemokraatit saivat voiton); *muissa 36 tapauksessa liberaaleja vastaan* (socialidemokraatit saivat 21 voittoa ja kärsivät 15 tappiota).

Kun otamme erikseen *venäläiset* liberaalit, niin saamme 21 tapausta, jolloin sosialidemokraatit taistelivat heitä vastaan. Tulokset olivat seuraavat:

	Voittivat		Kaikkiaan tapauksia
	sosde- mit	sosdemien vastustajat	
Sosdemit kadetteja vastaan	7	8	15
„ muita liberaaleja* vastaan.....	4	2	6
<i>Kaikkiaan</i>	11	10	21

Näin ollen sosialidemokraattien päävastustajina olivat *liberaalit* (36 tapausta 3 vastaan); *huomattavimmat* tappiot sosialidemokraateille aiheuttivat *kadetit*.

Edelleen, viidestä sopimustapauksesta kahdessa oli opposition yleinen sopimus oikeistolaisia vastaan; *kolmessa* „voidaan puhua vasemmistoblokista kadetteja vastaan” (kursivointi minun; „Nasha Zarja”, № 9—10, s. 98). Sopimusten luku oli siis pienempi kuin $\frac{1}{10}$ niiden tapausten luvusta, jolloin yleensä asetettiin ehdokkaita. 60% sopimuksista on sopimuksia kadetteja vastaan.

Vihdoin, neljässä suurkaupungissa olivat tulokset seuraavat **:

	Annettu ääniä (maksimiluvulla):			
	Pietarissa	Moskovassa	Riiassa ensimm. vaaleissa	uusinta- vaaleissa
Kadeteille	19.376	20.310	3.754	5.517
Sosdemeille	7.686	9.035	4.583	4.570
Lokakuulaisille	4.547	2.030	3.674	—
Oikeistolaisille	1.990	1.073	272	—
Trudovikeille.....	1.075	—	—	—

Näin ollen *kaikissa* 4 suurkaupungissa sosialidemokraatit taistelivat *kadetteja vastaan*, jolloin yhdessä tapauksessa kadetit saivat voiton uusintavaaleissa *lokakuulaisten avulla* (lukien „Baltian maiden perustuslaillisen puolueen” ehdokkaan heihin kuuluvaksi).

Todistajan omat johtopäätökset:

„Kadettien monopolista kaupunkilaisdemokraattien edustajina on tulossa loppu. Sosialidemokraattien lähimpänä tehtävänä tällä alalla on voittaa liberaaleilta edustusto kaikissa 5 kaupungissa, joilla on itsenäinen edustusto. Psykologiset” (??) „ja historialliset” (entä taloudelliset?) „edellytykset — demokraattisen valitsijan „vasemmistolaistuminen”, kadettien politiikan kelvottomuus ja proletaarien omatoimisuuden uusi ilmaus — ovat sitä varten jo olemassa” („Nasha Zarja”, siteerattu nide, s. 97).

* Progressistit ja kadetit yhdessä progressistien tai trudovikkien kanssa.

** V. I. Leninin käyttämässä tilastoaineistossa (aikakauslehti „Nasha Zarja”, 1912, № 9—10, ss. 95—96) on yhteenvedot IV Duuman vaalien tuloksista neljästä suurkaupungista: Pietarista, Moskovasta, Riiasta ja Odessasta. Viimeksi mainittua kaupunkia koskevia tietoja Lenin ei ole ottanut taulukkoon. *Toim.*

VI. KADETTIPUOLUE-ILLUUSIOIDEN „LOPPU”

1. Tosiasiat ovat osoittaneet, että kadettien „yhtenäisen opposition” eli „kahden leirin” tunnus merkitsi todellisuudessa demokratian puijaamista, sitä, että liberaalit anastivat petollisesti itselleen demokraattisen heräämisen hedelmät, että liberaalit *rajoittivat, typistivät ja heikensivät* tätä heräämistä, ainoaa voimaa, joka kykenee viemään Venäjää eteenpäin.

2. Tosiasiat ovat osoittaneet, että ainoan, edes jossain määrin „julkista”, „eurooppalaista” muistuttavan vaalitaistelun sisältönä oli *nimenomaan* demokraattien tempaaminen pois liberaalien käsistä. Tämä tunnus oli *elävää elämää*, tämä tunnus ilmensi uusien demokraattisten ainesten reaalista heräämistä uuteen liikkeeseen. Mutta likvidaattorien tunnus: „temmattava Duuma taantumuksen käsistä” oli liberaalisen intelligenttikerhon mätä keksintö.

3. Tosiasiat ovat osoittaneet, että vain se „hurja” taistelu kadetteja vastaan, vain se „kadettien syöminen”, josta liberaalien selkärangattomat lakeijat, likvidaattorit, meitä moittivat, ilmaisi todellisen joukkokampanjan tositarvetta, sillä kadetit osoittautuivat käytännössä *vieläkin huonommiksi* kuin olimme heitä kuvailleet. Kadetit osoittautuivat mustien suoranaisiksi liittolaisiksi sosialidemokraatti Priedkalnia vastaan, sosialidemokraatti Pokrovskia vastaan! ¹²⁷

Tämähän on historiallista murroskautta Venäjällä: mustat, jotka vihasivat sokeasti kadetteja ja pitivät heitä päävihollisenaan, on tapahtumain kulku johdattanut äänestämään kadetteja sosialidemokraatteja vastaan. Tämä näennäisesti pieni tosiseikka ilmentää mitä suurinta puoluekannan muutosta, joka osoittaa, miten pintapuolisia itse asiassa mustien hyökkäilyt kadetteja vastaan ja *päinvastoin* olivat,— miten helposti Purishkevitch ja Miljukov itse asiassa *löysivät itsensä* ja sopivat yhteistoiminnasta sosialidemokraatteja vastaan.

Elämä on osoittanut, että me bolshevikit emme ole aliarvioineet kadettien kanssa solmittavien liittoutumien mahdollisuuksia (toisessa vaiheessa j.n.e.), vaan pikemminkin olemme yhä vielä *yliarvioineet* niitä, sillä *todellisuudessa* kadetit ja lokakuulaiset liittoutuivat useissa tapauksissa meitä vastaan! Se ei tietenkään merkitse, että me olisimme

eräissä tapauksissa *kieltäytyneet* (kuten eräät ylenpalttisen innokkaat eiliset otzovistit ja heidän ystävänsä halusivat) käyttämästä hyväksemme, esimerkiksi kuvernementtien vaalikokouksissa, meidän ja kadettien välisiä liittoja oikeistolaisia vastaan. Se merkitsee, että elämä on osoittanut oikeaksi *yleisen linjamme* (3 leiriä; demokraatit kadetteja vastaan) ja lujittanut sitä entisestään.

Sivumennen. Herrat Levitski, Tsherevanin ynnä muut „Nasha Zarjan” avustajat ovat kaikkinaista kiitosta ansaitsevalla innokkuudella ja ahkeruudella keränneet arvokasta aineistoa vaalitulastoamme varten. Valitettavaa vain on, etteivät he ole tehneet yhteenvetoja siitä — aineistoa heillä ilmeisesti on,— kuinka monta välitöntä ja välillistä liittoa ovat kadetit solmineet lokakuulaisten ja oikeistolaisten kanssa sosialidemokraatteja *vastaan*.

Priedkain ja Pokrovski eivät ole yksin; kuvernementtien vaalikokouksissa oli useita samanlaisia tapauksia. Niitä ei pidä unohtaa. Niihin kannattaa kiinnittää enemmän huomiota.

Edelleen. „Todistajamme”, jonka on täytyntä tehdä ylempänä esitetyt johtopäätökset kadeteista, ei ole lainkaan ajatellut, minkälaisen arvion kadettipuolueesta nämä johtopäätökset *vahvistavat*. Kuka nimitti kadetteja kaupungin keskikerrosten puolueeksi? Ja kuka on *vuoden 1906 maaliskuusta alkaen*, ehkenpä jo aikaisemminkin, osoittanut, että tämä liberaalinen puolue pysyy pystyssä pettämällä demokraattisia valitsijoita?

Likvidaattorit ovat nyt alkaneet iivana Muistamattomien tavoin hokea: „kadettien monopolista on tulossa loppu”... „Monopoli” oli siis olemassa? Mitä se merkitsee? Monopoli on kilpailun poistamista. Oliko sosialidemokraattien ja kadettien välinen kilpailu paremmin poistettu vuosina 1906—1907 kuin vuonna 1912??

Hra Levitski toistaa vulgäärin fraasin *ajattelematta* lausumiensa sanojen merkitystä. Monopolin hän käsittää „yksinkertaisesti” siten, että kadeteilla oli ylivoima, mutta nyt siitä on tullut loppu. Ja jos te tahdotte käydä marxilaisista, hyvät herrat, niin teidän pitää edes hiukan syventyä kysymykseen puolueiden luokkaluonteesta eikä suhtautua niin huolettomasti eilisiin sanoihinne.

Jos kadetit ovat kaupungin keskikerrosten puolue, niin silloin heidän ylivoimansa ei ole „monopoli”, vaan tulos

kaupunkilaisdemokraattien *luokkaintresseistä!* Jos taas heidän ylivoimansa osoittautui muutaman vuoden kuluttua olevan „monopolia”, s.o. jotain satunnaista ja epänormaalia kapitalismin yleisten lakien ja peruslakien sekä kapitalistisen yhteiskunnan luokkien voimasuhteiden kannalta katsoen, niin silloin ne henkilöt, jotka pitivät kadetteja kaupungin keskikerrosten puolueena, olivat siis opportunisteja, antoivat hetkellisen menestyksen pettää itseään, polvistuivat kadettilaisuuden muotiloiston edessä ja loittoivat kadettien marxilaisesta arvostelusta näiden liberaalisen orjailun puoleen.

Hra V. Levitskin johtopäätös vahvistaa *täydellisesti, sana sanalta* oikeaksi bolshevikkien Lontoossa vuonna 1907 hyväksymän päätöksen kadettipuolueen luokkaluonteesta, päätöksen, jota vastaan menshevikit kiivaasti väittivät. Jos kaupunkilaisdemokraatit kulkivat kadettien mukana „*perinnäistapaa noudattaen ja suorastaan liberaalien pettäminä*”, kuten tuossa päätöksessä sanotaan, niin silloin on aivan selvää, että vuosien 1908—1911 raskaat opetukset hälvensivät „perustuslaillisia harhoja”, järkyttivät „perinnäistapaa”, paljastivat „petoksen” ja siten tekivät lopun „monopolista”.

Meidän aikanamme on levinnyt liian laajalle vanhan tahallinen ja tahtomaton unohtaminen, — äärimmäisen kevytmielinen suhtautuminen niihin täsmällisiin, suoriin ja selviin vastauksiin, joita on saatu kaikkiin politiikan tärkeisiin kysymyksiin, sekä näiden vastausten tarkastamiseen vuosien 1905—1907 ja 1908—1912 rikkaan kokemuksen perustalla. Herääville demokraattisille aineksille ei ole mitään niin vahingollista kuin tämä unohtaminen ja tämä suhtautuminen.

VII. ERAÄSTÄ „AATELISTON MAANOMISTUSTA UHKAAVASTA ERITTAIN SUURESTA VAARASTA”

Tehdessään yhteenvetoja vaalitaistelusta hra Tsherevanin laskelmoi, että oppositiolta „*temmattiin aivan keinoitekoisesti, vain pelkkien erikoistoimenpiteiden avulla 49 paikkaa*”. Kun nämä paikat lisätään todella saatuihin paikkoihin, niin hänen mielestään saadaan luku 207, s.o. vain 15 vähemmän kuin mitä tarvitaan absoluuttiseen enemmistöön. Kirjoittajan johtopäätös: „*aatelisten maaorjuuttajien*

taantumus olisi kesäkuun 3 päivän järjestelmän pohjalla kärsinyt vaaleissa täydellisen ja ratkaisevan (??!) tappion, ellei se olisi turvautunut keinotekoisiiin erikoistoimenpiteisiin”.

„Tämän aateliston maanomistusta uhkaavan erittäin suuren vaaran hetkellä”, jatkaa kirjoittaja, ei pappien ja tilanherrain välisillä yhteenotoilla ole merkitystä (siteerattu kirja, s. 85).

Siinä seuraukset tunnuksesta: temmattava Duuma taantumuksen käsistä! Tsherevanin on rangaissut Martovia kovasti viemällä tämän tunnuksen järjettömyyteen saakka ja varmistamalla, niin sanoakseni, yhdessä „vaalitaistelun tulosten” kanssa likvidaattorien harhatoiveiden tulokset.

Neljännän Duuman progressistilais-kadettilainen enemmistö olisi „erittäin suuri vaara aateliston maanomistukselle”! Tämä on suorastaan kukkanen.

Mutta se ei ole sanonnan hataruutta, vaan kiertämätön seuraus koko siitä aatteellisesta sisällöstä, jonka liberaalit ja likvidaattorit olivat pyrkineet antamaan vaalikampanjalle.

Progressistien osuuden suunnaton kasvu kadetteihin verrattuna,—koko kadettien luopuruuden (vehiläisyyden) olennoituminen näiden progressistien politiikassa,—kadettien itsensä tosiasiallinen siirtyminen vaieten ja salassa progressistilaisuuden kannalle,—kaikkea tätä likvidaattorit *eivät halunneet* huomata ja kaikki se saattoi heidät „tsherevaninilaiseen” kukkaseen saakka. „Ei pidä puhua liian paljon kadettien vastavallankumouksellisuudesta” — näin tai suunnilleen näin kirjoitti aikoinaan trudovikki (narodnikkilikvidaattori) hra Vodovozov. Likvidaattoriemme katsomukset olivat juuri samanlaiset.

He ovat unohtaneet jopa III Duuman antaman opetuksen, kun kadetti Berezovski „selitti” virallisessa puheessaan kadettien agrariohjelmaa ja todisti, että se on aatelistilanherrerojen *etujen mukainen*. Ja nyt, vuonna 1912, pitäisi „oppositiomieliseltä” tilanherrain Duumalta, progressisteilta, noilta ulkonäköään hiukan uusineilta lokakuulalaisilta, koitua muka „erittäin suuri vaara aateliston maanomistukselle”...

Kuulkaahan, hra Tsherevanin... rakentakaa tuulentupia, mutta älkää menkö mahdottomuuksiin!

Tsherevaninin yhteenvedot likvidaattorien taktiikasta antavat erinomaisen havainnollista aineistoa vaalien

yhteenvedoiksi. IV Duuma hyväksyi 132 äänellä 78 vastaan progressistien ponnen.

Nimenomaan lokakuulainen Antonov ilmoitti virallisesti olevansa täysin tyytyväinen tähän matalamieliseen, tyhjäpäiväiseen ponteen, pitäen sitä lokakuulaisten pontena! Hra Antonov on tietenkin oikeassa. Progressistit esittivät aito lokakuulaishenkisen ponnen. Progressistit tekivät tehtävänsä lokakuulaisten ja kadettien sovittajina.

Lokakuulaisuus on lyöty, eläköön lokakuulaisuus! Gutshkovin lokakuulaisuus on „lyöty”, Jefremovin—Lvovin lokakuulaisuus elää*.

VIII. TAPPION PEITTELY

Meidän on vielä tarkasteltava vaalituloksia tärkeimmässä, työväenkuuriassa.

Kukaan ei ole epäillyt eikä epäile sitä, että tämä kuuria on sosialidemokraattien puolella. Siinä ei enää käyty taistelua narodnikkeja vastaan: narodnikkien keskuudessa *ei tehty* vastarintaa narodnikkilaiselle likvidaattoruudelle (Pariisissa ilmestyvälle „Potshin”¹²⁸ lehdelle ja Pietarin kansansosialisteille) eikä narodnikkilaiselle otzovismille, ja se, ettei rappeutumismvirtauksille tehty vastarintaa, saattoi vasemmistonarodnikit *nolliksi*.

Työväenkuuriassa käytiin taistelua ainoastaan marxilaisten ja liberaalisten työväenpoliitikkojen, likvidaattorien, välillä. Tammikuussa 1912 marxilaiset julistivat suoraan ja selvästi, avoimesti ja ilman halveksittavaa juonittelua, että *työväenkuuriassa* (ja vain siinä) ei voida sallia sopimuksia työväenpuolueen *hajottajien* kanssa**.

Tämä on yleisesti tunnettu tosiasia. Yleisesti tunnettua on sekin, että jopa sovittelija Plehanov sanoi likvidaattorien elokuun konferenssia „säällittäväksi”, likvidaattorilaiseksi (huolimatta „Nasha Zarjan” vannomisista) ja sen päätöslauselmaa „*diplomatiaksi*”, s.o. suoraan sanoen petkutukseksi.

Mitä vaalien tulokset osoittivat?

* Joulukuun 16 päivän „Retsh” väitti, että sosialidemokraatitkin äänestivät progressistien kurjan ponnen puolesta. Se on uskomatonta. „Pravda” ei puhu siitä. Paljon mahdollista, että paikoillaan istuvat (tai poistuakseen seisomaan nousseet) sosialidemokraatit „laskettiin” ponnen *puolesta* äänestäneiden joukkoon.

** Ks. Teokset, 17. osa, s. 449. *Toim.*

Antoivatko ne vai eivät antaneet *objektiivista* aineistoa siihen kysymykseen, mikä suhde tammikuun ja elokuun julkilausumilla oli käytäntöön? Kenen puolella olivat työväenluokan valitsevat edustajat?

Tästä on olemassa mitä tarkinta tilastoaineistoa, jota likvidaattorit yrittävät (turha yritys!) kiljunnalla ja soimauksilla hämätä, peitellä ja tukahduttaa.

Toisesta Duumasta alkaen (ensimmäistä sosialidemokraattien enemmistö boikotoi) ovat olemassa tarkat tiedot työväenkuurian valitsemista Duuman edustajista jaoteltuina sosialidemokraattisessa puolueessa esiintyvien „virtausten” kesken. Esitämme nuo tiedot:

Työväenkuuriasta valitut Valtakunnanduuman edustajat:

	Menshe- vikit	Bolshe- vikit	%:ssa vil- meksi mal- nittuja
II Duuma(1907)	12	11	47
III „(1908—1912)	4	4	50
IV „(1912)	3	6	67

Nämä luvut puhuvat itse puolestaan!

Vuonna 1907 oli bolshevikeilla virallisesti laskettu enemmistö puolueessa (105 bolshevikkiedustajaa ja 97 menshevikkiedustajaa). Näin ollen 47% työläiskuuriassa (koko ryhmässä oli 18 bolshevikkia + 36 menshevikkia = 54) muodosti työväenpuolueessa noin 52%.

Vuonna 1912 *kaikki* kuusi *kuurian* valitsemaa edustajaa olivat ensi kerran bolshevikkeja. On tunnettua, että nämä 6 kuvernementtia ovat tärkeimpiä teollisuuskuvernementteja. On tunnettua, että niihin on keskittynyt verrattomasti enemmän proletariaattia kuin muihin kuvernementteihin. Sen vuoksi on selvä,— ja todistettu täydellisesti vertaamalla vuoteen 1907 — että 67% työväenkuuriassa merkitsee enemmän kuin 70% työväenpuolueessa.

Kolmannen Duuman aikana, jolloin intelligenssi pakeni työväenpuolueesta ja likvidaattorit hyväksyivät sen, työläiset pakenivat likvidaattoreita. Likvidaattori Belousovin pako III Duuman sosialidemokraattisesta ryhmästä ja koko tämän ryhmän (3/4:ltaan menshevistinen) kääntyminen menshevismistä antilikvidaattoruuteen* olivat merkinä ja

* Likvidaattori Oskarov tunnustaa huvittavalla tavalla tämän kieltämättömän tosiasian: bolshevikit „saivat aikaan sen, mitä halusivat: mitä vastuunalaisimmalla hetkellä he tosiasiallisesti, elleivät muodollisesti, jakoivat kahtia ryhmän”

varmana osoituksena siitä, että työläispiireissä on käynnissä *sama* prosessi. Ja IV Duuman vaalit näyttivät sen toteen.

Sen vuoksi Oskarov, Martov, Tsherevanin, Levitski j.n.e. vihoittelevat „Nasha Zarjassa” hirveästi ja latelevat satoja ehta purishkevitchilaisia „kohteliaisuuksia” muka lahkolaiselle, muka leniniläiselle, muka kerholle.

Kohtalainen kerho ja mukiinmenevää lahkolaisuutta, kun sitä kannattavien luku vuosina 1908—1912 on työväenkuuriassa jatkuvasti kasvanut aina 67%:iin saakka tästä kuuriasta IV Duumassa! Likvidaattorit ovat taitamattomia väittelijöitä. He soimaavat* meitä niin kovasti kuin voivat, mutta se onkin meille mitä parhain kohteliaisuus.

Riitakysymysten ratkaiseminen paljolla huudolla, sättimisellä ja perusteettomilla vakuutteluilla on juuri sivistyneistökerhojen tavanomainen tapa. Työläiset pitävät parempana muita keinoja: *objektiivisia* numerotietoja. Ja Venäjällä ei ole eikä voikaan olla sen nykyisissä poliittisissa oloissa muuta *objektiivista* mittapuuta työväenluokan keskuudessa esiintyvän tietyn virtauksen voiman ja vaikutuksen mittaamiseksi kuin työväenlehdistö ja Duuman työväenkuuria.

Sen vuoksi, herrat likvidaattorit, mitä enemmän te meluatte ja sätitte „Nasha Zarjassa” ja „Lutshissa”, sitä rauhallisemmin me esitämme työläisille kysymyksen: osoitakaa jokin muu objektiivinen, yhteyttä joukkoihin ilmaiseva kriteeri, paitsi työväenlehdistöä ja Duuman työväenkuuriaa.

Harkitkoot lukijat, joita huumataan pitämällä melua „Leninin lahkolaiskerhosta” j.n.e., rauhallisesti näitä objektiivisia tietoja työväenlehdistöstä ja Duuman työväenkuuriasta. Nämä objektiiviset tiedot osoittavat, että likvidaattorit meluavat peittääkseen täydellisen tappionsa.

Erikoisen opettavaista on kuitenkin verrata toisiinsa „Lutshin” syntyä — ilmestyi *vaalipäivänä* yksityisaloit-

(„Nasha Zarja”, siteerattu nide, s. 3) — kolmannen Duuman ryhmän. „Kahtlajakaantumiseksi” tässä sanotaan joko likvidaattori Belousovin pakenemista tahi sitä, että 2 ryhmän jäsentä avusti likvidaattorien sanomalehteä ja 8 antillikvidaattorien lehteä, loput olivat neutraalisia.

* Klertäen työväenkuurian vaalituloksia likvidaattorit meluunmin meluavat Pietarista: sehän on häpeä! Tietysti häpeä, hyvät herrat! Häpeä niille, joita vastaan hyväksyttiin ennakolta *julkaistu evästys*, s.o. järjestön hyväksymä evästys. On häpeä viedä *henkilö* vaaleissa läpi *evästys* vastaisesti. Vieläkin häpeällisempää oli arvanheitosta kieläytyminen, kun äänet jakaantuivat 3 ja 3. Pietarissa tunnettu „pravdalainen” P. ehdotti likvidaattori M:lle suoraan arvanheiltoa, mutta tämä kieläytyi siitä! Pietarin vaalit ovat häpeäksi likvidaattoreille!

teesta — ja „Pravdan” syntyä. Työväenliikkeen huhtikuun aalto on eräs suurimmista työväen joukkoliikkeen historiallisista aalloista Venäjällä. Tähän liikkeeseen osallistui, jopa tehtailijainkin laskelmien mukaan, satoja tuhansia työläisiä. Ja *itse tämä liike synnytti* sivutuotteenaan „Pravdan” — vahvistettuaan ensi aluksi „Zvezdaa”, muutettuaan sen viikkolehdestä joka toinen päivä ilmestyväksi lehdeksi ja kohotettuaan työläisten keskuudessa „Pravdan” hyväksi suoritettujen rahankeräysten luvun 76:een maaliskuussa ja 227:ään huhtikuussa (kun otetaan lukuun vain työläisten suorittamat ryhmäkeräykset).

Tämä on eräs klassillinen esimerkki siitä, kuinka liike, joka laadultaan ei ole lainkaan reformistista, saa aikaan sivutuotteenaan joko reformeja tahi myönnytyksiä tahi puitteiden laajentumista j.n.e.

Reformistit pettävät työväenliikettä esittäessään sen suurelle mittavuudelle reformistisia tunnuksia (kuten likvidaattoimme tekevät). Reformismin vastustajat sen sijaan eivät ainoastaan ole uskollisia proletariaatin tyypistämättömille tunnuksille, vaan he ovat myös parhaita „käytännönmiehiä”: nimenomaan laaja mittavuus, nimenomaan tyypistämättömät tunnuksukset takaavatkin sen voiman, jonka aikaansaannoksena, lisätuotteena on joko myönnytys tai reformi, joko puitteiden laajentuma tai se, että huippukerosten on pakko ainakin väliaikaisesti sietää alimpien kerosten vastenmielistä liikehtimistä.

Kun likvidaattoirit vuosina 1908—1912 sättivät „maanalaisuutta”, hyväksyivät siitä „pakenemisen”, jaarittelivat „julkisesta puolueesta”, — niin *koko* työväenkuuria käänsi heille selkänsä, eivätkä he pystyneet käyttämään hyväkseen ensimmäistä ja suurta huhti—toukokuun aaltoa!

Hra Martov tunnustaa „Nasha Zarjassa” tämän hänelle valitettavan seikan pukien tunnustuksensa erittäin huvittavaan asuun. Hän soimaa ja sanoo nolliksi plehanovilaisten ja vperjodilaisten ryhmiä, joita *likvidaattoirit itse* vielä eilen sanoivat keskuksiksi ja virtauksiksi, vaikka me vaadimme, että on otettava huomioon vain Venäjällä olevat järjestöt. Ja Martov tunnustaa surkutellen ja kiukkuisena, syytäen suunnattoman määrän myrkyllisiä (burenilaisesti myrkyllisiä) kompasanoja, että muka „leniniläinen” „lahkolaiskerho” „on pitänyt puolensa” ja „jopa siirtyy hyökkäykseenkin” „lujittuneena areenoilla, joilla ei ole mitään yhteistä

maanalaisuuden kanssa” („Nasha Zarja”, siteerattu nide, s. 74).

Mutta koko tämä Martovin tunnustus panee hymyilemään. Ihmisen luonto on sellainen, että kun vihollinen tekee virheen, niin me riemuitsemme, mutta kun hän ottaa oikean askelen, niin me joskus suutumme lapsellisesti.

Kiitämme kohteliaisuudesta, joka teidän *oli pakko* sanoa meille, liberaalinen likvidaattori! Vuoden 1908 lopusta saakka olemme vaatineet käyttämään liikkeen julkisia muotoja, vuoden 1909 keväällä katkaisimme sen takia suhteemme moniin ystäviimme¹²⁹. Ja kun meistä tuli näillä „areenoilla” voima, niin vain siksi, ettemme me uhranneet asian olemusta muodon tähden. Muodon käyttämiseksi oikeaan aikaan, huhtikuun nousun oivaltamiseksi ja marxilaiselle kalliin työväenkuurian myötätunnon hankkimiseksi piti puolustaa lujasti vanhan aatteita, vanhan perinteitä ja aineellisia perustoja eikä sanoutua irti vanhasta eikä suhtautua siihen luopiomaisesti. Juuri *nämä* aatteet kyllästivät huhtikuun liikkeen, juuri ne olivat vallitsevina vuoden 1912 työväenkuuriassa, ja vain ne, jotka olivat uskollisia näille aatteille kaikilla areenoilla ja kaikissa muodoissa, kykenivät kulkemaan sekä tämän nousun että tämän kuurian tasolla.

Kirjoitettu tammikuussa 1913

*Julkaistu tammikuussa 1913
aikakauslehdessä „Prosvestsheniye” № 1
Allekirjoitus: V. I l l i n*

*Julkaistaan aikakauslehden
tekstin mukaan*

ELÄMÄ OPETTAA

Ken on vilpittömästi kiinnostunut maamme vapausliikkeen kohtalosta, hän ei voi olla kiinnittämättä huomiota ennen kaikkea *työväen*liikkeeseemme. Nousun vuodet, samoin kuin vastavallankumouksenkin vuodet, osoittivat selvääkin selvemmin, että työväenluokka kulkee *kaikkien* vapausvoimien *etunenässä* ja että työväenliikkeen kohtalo on sen vuoksi mitä kiinteimmin punoutunut Venäjän yhteiskunnallisen liikkeen kohtaloon yleensä.

Tarkastelkaa käyrää, joka kuvaa työläisten *lakkoliikettä* viimeisten 8 vuoden ajalta! Koettakaa sitten piirtää samanlainen käyrä, joka kuvaa ylipäänsä koko Venäjän vapausliikkeen kasvua ja laskua noina vuosina. Molemmat käyrät lyövät tarkalleen yhteen. Toisaalta yleensä koko vapausliikkeen ja toisaalta työväenliikkeen välillä on olemassa erittäin kiinteä, erottamaton yhteys.

Tarkastelkaa numerotietoja Venäjän lakkoliikkeestä vuodesta 1905 alkaen.

Vuodet	Lakkojen luku	Osanottajien luku (tuhansissa)
1905	13.995	2.863
1906	6.114	1.108
1907	3.573	740
1908	892	176
1909	340	64
1910	222	47
1911	466	105
1912	noin 1½ miljoonaa (taloudell. ja poliitt.).	

Eivätkö nämä tiedot sitten osoita mitä havainnollisimmin, että Venäjän koko yleiskansallisen vapaustaistelun parhaimpana ilmapuntarina on Venäjän työläisten lakkoliike?

Korkeimman nousun aikana (1905) oli lähes 3 miljoonaa lakkolaista. Vuosina 1906 ja 1907 liike laimeni, mutta pysyi kuitenkin vielä hyvin korkealla tasolla; silloin oli keskimäärin 1 miljoona lakkolaista. Sitten liike alkoi mennä

nopeasti alas ja laskea — laskea aina vuoden 1910 loppuun saakka: vuosi 1911 oli murrosvuosi. Käyrä alkoi — vaikkakin vielä arasti — nousta. Vuosi 1912 oli uuden, tavattoman suuren nousun vuosi. Käyrä nousi varmasti ja päättävästi vuoden 1906 tasolle pitäen ilmeisesti tavoitteena sitä vuotta, jolloin kolmimiljoonainen luku löi *maailmanennätyksen*.

On koittanut *uusi kausi*. Siitä ei voi nyt olla pienintäkään epäilystä. Vuoden 1913 alku on parhaimpana takeena siitä. Työläisjoukot siirtyvät erillisistä *yksityisluontoisista* kysymyksistä *yleisen* kysymyksen asetteluun. Mitä laajimpien joukkojen huomio ei ole enää kiintynyt yksinomaan Venäjän elämän erinäisiin epäkohtiin. On asetettu kysymys näistä *kaikista* epäkohdista *yhdessä*, kokonaisuutena, kysymys ei ole reformeista, vaan reformista.

Elämä opettaa. Elävä taistelu ratkaisee parhaiten ne kysymykset, jotka vielä äskettäin olivat niin kiistanalaisia. Luokaa nyt, vuoden 1912 jälkeen, silmäys vaikkapa kiistoihimme „anomuskampanjasta” ja „yhdistymisvapaus”-tunnuksesta. Mitä kokemus osoitti?

Osoittautui mahdottomaksi kerätä varsin maltilliseen anomukseen edes muutamia kymmeniä tuhansia työläisten allekirjoituksia. Mutta *miljoona* yksistään *poliittisten* lakkojen osanottajaa osoittautui tosiasiaksi. Puheet siitä, ettei pidä mennä „yhdistymisvapaus”-tunnusta pitemmälle, sillä joukot eivät muka ymmärrä meitä eivätkä lähde liikkeelle, osoittautuivat elämästä irtaantuneiden henkilöiden tyhjänpäiväisiksi, jonninjoutaviksi puheiksi. Elävät, reaaliset miljoonaiset joukot lähtivät liikkeelle nimenomaan mitä laajimpien, vanhojen, ty pistämättömien tunnuslauseiden alla. Vain nämä tunnuslauseet sytyttivät joukkojen innostuksen. Nyt on kyllin vakuuttavasti osoitettu, kuka todellisuudessa kulki yhdessä joukkojen kanssa ja kuka ilman joukkoja ja niitä vastaan.

Joukkojen oma rivakka, raikas ja voimakas liike lakaisee tieltään keinotekoiset ja työhuoneissa haudotut reseptit kuin tarpeettoman rojun ja menee eteenpäin, yhä eteenpäin.

Sellainen on silmiemme edessä tapahtuvan valtavan liikkeen historiallinen merkitys.

UUSIA DEMOKRAATTEJA

„Retsh” lehden uudenvuoden numeron „Kirjavia kohtaustuksia” nimisessä artikkelissa hra Tan on kajonnut tärkeään kysymykseen, johon työläisten on kiinnitettävä vakavaa huomiota. Se on kysymys uusien demokraattien kasyusta.

„On kulunut jo vuosi tai ehkä enemmänkin”, kirjoittaa hra Tan, „kun elämän väylä on taas alkanut muuttua ja sulaa. Vesi ei vähene, vaan lisääntyy herra ties mistä, maan uumenista ja kaukaisista lähteistä. Kolme vuotta oli kaikki hiljaista ja autiota. Nyt ilmestyy ihmisiä, heitä ryömii toinen toisensa jälkeen ulos kaikista raoista ja onkaloista...”

...Mielenkiintoisimpia ovat pohjalta tulleet talonpoikaissäättyyn kuuluvat ihmiset. Heitä on legio. He ovat ottaneet haltuunsa elämän keskialat, tavoittelevatpa korkeimpiakin, varsinkin maaseudulla. Teknikot, kirjanpitäjät, agronomit, opettajat, kaikenlaiset zemstovirkailijat. Kaikki he ovat toistensa kaltaisia. Harmaakasvoisia, suuriluisia, ulkonaisesti kömpelöitä; eivät ole taipuvaisia reflekseihin, päinvastoin, he ovat sitkeähenkisiä kuin kissat... Elämä on nähtävästi noussut vielä askelman, sillä me, raznotshinetsit, olemme heihin verrattuna samassa suhteessa kuin aateliset olivat meihin verrattuna”.

Sattuvasti ja oikein sanottu, vaikkakaan ei pidä unohtaa, että vanhat raznotshinetsit kuin myös uusi, „talonpoikaissäättyinen” demokraattinen sivistyneistö ja puolisivistyneistö ovat porvaristoa erotuksena maaorjuuttaja-aateleista.

Mutta porvaristossa on eri kerroksia, joille ovat ominaisia erilaiset historialliset mahdollisuudet. Porvariston ylimmille kerroksille ja rikkaalle porvarilliselle sivistyneistölle: asianajajille, professoreille, sanomalehtimiehille, duumaedustajille j.n.e., on miltei aina ominaista tavoitella liittoa Purishkevitshien kanssa. Tuhannet taloudelliset siteet sitovat tätä porvaristoa heihin.

Talonpoikaisporvaristo ja uusi, „talonpoikaissäätyinen” sivistyneistö on sitä vastoin tuhansin langoin sidottu oikeudettoman, poljetun, pimeän ja nälkäisen talonpoikaiston suuriin *joukkoihin* ja kaikkien elämänehtojensa puolesta se vihaa *kaikkea* purishkevitshilaisuutta ja mitä tahansa liittoa sen kanssa.

Nämä uudet, monilukuisemmat, miljoonien elämälle läheisemmät demokraattiset ainekset oppivat, lujittuvat ja kasvavat nopeasti. Ne ovat enimmäkseen täynnä epämääräisiä oppositiomielialoja, niiden ravintona on liberaalinen roska. Valveutuneiden työläisten suoritettavana on suuri ja vastuunalainen tehtävä — autettava näitä demokraattisia aineksia vapautumaan liberaalisten ennakkoluulojen vaikutusvallasta. Vain sitä mukaa kuin ne voittavat nämä ennakkoluulot, heittävät pois tyhmit liberaaliset harhat, tekevät pesäeron liberaaleista ja ojentavat kätensä työläisille — voivat ne, Venäjän uudet demokraattiset ainekset, tehdä jotain vakavaa vapauden asian hyväksi.

„Pravda” № 15,
tammikuun 19 pnä 1918
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

NARODNIKKILAISUUDESTA

„Russkoje Bogatstvon” 12. numerossa hra A. V. P.¹³⁰ julkaisi „päiväjärjestyksessä” olevasta aiheesta kirjoittamansa „johtavan” artikkelin, jonka otsikkona on: „Kansansosialismi vai proletaarinen sosialismi?”.

Tuo artikkeli sinänsä on erittäin kevytmielinen ja sisällyksetön. Tuollaista tyhjänpäiväistä sanarykelmää, tuollaista välttelevien, pelkkien fraasien paljoutta, tuollaista katsantokantojen sekoitusta (eklektisismiä) emme ole pitkiin aikoihin tavanneet vakavana pidetyn narodnikkien aikakauslehden „johtavissa” artikkeleissa.

Mutta artikkelille on luonteenomaista se, että siinä kosketellaan erittäin vakavaa ja ajankohtaista kysymystä narodnikkilaisuuden hajoamisesta. Narodnikkilaisuus on Venäjän talonpoikaisdemokratian ideologia (katsantokantojen järjestelmä). Sen vuoksi jokaisen valveutuneen työläisen on seurattava tarkasti, miten tämä ideologia muuttuu.

I

Narodnikkilaisuus on hyvin vanhaa. Sen perustanlaskijoina pidetään Herzeniä ja Tshernyshevskiä. Aktiivisen narodnikkilaisuuden kukoistuskautta oli 70-luvun vallankumouksellisten „kansaanmeno” (talonpoikaiston keskuuteen). Narodnikkien taloudellista teoriaa kehittivät täydellisimminkin V. V. (Vorontsov) ja Nikolai —on¹³¹ viime vuosisadan 80-luvulla. XX vuosisadan alussa ilmaisivat vasemmistonarodnikkien katsantokantoja edustavimmin sosialistivallankumoukselliset.

Vuoden 1905 vallankumous, joka toi näkyviin luokkien avoimessa joukkotoiminnassa Venäjän *kaikki* yhteiskunnalliset voimat, muodostui narodnikkilaisuuden yleistarkastukseksi ja määritteli sen paikan. Talonpoikaisdemokratia muodostaa narodnikkilaisuuden ainoan reaalisen sisällön ja yhteiskunnallisen merkityksen.

Se, mihin Venäjän liberaalisen porvariston on taloudellisen asemansa vuoksi pakko pyrkiä, ei ole Purishkevitshin ja kumpp. etuoikeuksien *hävittäminen*, vaan niiden *jakaminen* maaorjuuttajien ja kapitalistien kesken. Sitä vastoin Venäjän porvarillisten kansanjoukkojen — talonpoikaiston — on pakko pyrkiä *hävittämään* kaikki nämä etuoikeudet.

Narodnikkien fraasit „socialismista”, „maan sosialisoinnista”, tasasuhtaisuudesta j.n.e. ovat pelkkää sanahelinää, joka verhoaa sen reaalisen tosiasian, että talonpojat tavoittelevat täydellistä tasa-arvoisuutta politiikassa ja maaorjuudellisen maanhallinnan täydellistä hävittämistä.

Vuoden 1905 vallankumous paljasti lopullisesti tuon narodnikkilaisuuden yhteiskunnallisen olemuksen, sen luokkaluonteen. Joukkojen liike: niin vuoden 1905 talonpoikaissiittojen muodossa ja sen taistelun muodossa, jota talonpojat kävivät paikkakunnilla vuosina 1905 ja 1906, kuin myös molempien ensimmäisten Duumain vaalien muodossa („trudovikki”-ryhmien muodostaminen) — kaikki nämä suuret yhteiskunnalliset tosiasiat, joissa saimme nähdä miljoonat talonpojat *toiminnassa*, ovat pyyhkineet pois narodnikkilaisen, muka sosialistisen fraasin kuin pölyn ja tuoneet esiin asian ytimen: talonpoikaiset (porvarilliset) kansanjoukot, joilla on tavattoman suuret, vielä käyttämättömät voimavarat.

Ketä uuden, nykypäivien Venäjän suurenmoisen kauden *kokemus* ei ole saanut opetetuksi erottamaan narodnikkilaisuuden reaalista sisältöä sen sanallisesta kuoresta, hän on toivoton, häntä ei voida ottaa vakavalta kannalta, hän voi olla sanoilla leikkivä kirjoittelija (kuten A. V. P. „Ruskoje Bogatstvosta”), mutta ei poliittinen toimihenkilö.

Seuraavassa artikkelissa tarkastelemme lähemmin narodnikkilaisuuden hajoamista ja tätä kirjoittelijaa.

II

Vuoden 1905 kokemus on nimenomaan siksi tavattoman tärkeää, että se *pakotti* tarkistamaan narodnikkien teorian joukkoliikkeen kautta. Ja tämän tarkistuksen tuloksena oli heti narodnikkilaisuuden hajoaminen, narodnikkien teoriain romahdus.

Jo eserrien ensimmäisessä edustajakokouksessa, joulukuussa 1905, alkoivat heistä erkaantua „kansansosialistit”, jotka vuoden 1906 syksyyn mennessä erkaantuivat lopullisesti.

Nämä „kansansosialistit” ennakoivat meidän likvidaatorimme. He veisasivat prikulleen samalla tavalla „julkisesta puolueesta”, prikulleen samalla tavalla he likvidoivat johdonmukaisten demokraattien tunnuksia ja pitivät luopuripuheita (ks. esimerkiksi hra Peshehonovin kirjoitusta „Ruskoje Bogatstvon” 8. numerosta vuodelta 1906). He olivat talonpoikaiskadedetteja, ja toinen Duuma (jota narodnikit *eivätkä* edes eserrät boikotoineet) *osoitti*, että suurempi osa talonpoikaisedustajista kulki „Ruskoje Bogatstvon” opportunistien mukana ja pienempi — eserrien mukana. Toinen Duuma vahvisti lopullisesti sen, mikä näkyi jo „vapauden päivien” (vuoden 1905 syksy ja vuoden 1906 kevät) aikaisista narodnikkien sanomalehdistä, nimittäin: eserrät eivät voi olla mitään muuta kuin Venäjän talonpoikaisdemokraattien vasen siipi, sen ulkopuolella he eivät ole mitään.

Narodnikkilaisuuden hajoaminen todistaa sen yhä selvemmin. Vastavallankumouksen riehunnan aikana tämä hajoaminen tapahtui nopeasti: vasemmistonarodnikit „kutsuivat” itsensä „pois” Duuman trudovikkiryhmästä. Vanha puolue tosiasiallisesti likvidoitiin, uutta ei perustettu. Luopuruus (mukaan lukien Ropshinin häpeälliset teokset „Valju hevonen” ja „Se, mitä ei ollut”) löysi itselleen leveän tien jopa „vasemmisto”-narodnikkienkin keskuuteen. Osa heistä („potshinilaiset”) hylkää boikotin. Osa kallistuu marxilaisuuteen (N. Suhanov, vaikkakin hänellä on vielä kosolti sekasotkua). Osa — anarkismiin. Hajaannus on yleensä verrattomasti pahempi kuin sosialidemokraateilla, sillä viralliset keskuukset ovat olemassa, mutta *ei ole* selvää, johdonmukaista, periaatteellista linjaa, joka kykenisi *taistelemaan* rappeutumista vastaan.

Hra A. V. P. onkin esimerkki tästä aatteellisesta rappeutumisesta. Narodnikeilla oli aikoinaan oma teoriansa. Nyt ovat jäljellä enää vain sieltä täältä kokoon haalitut marxilaisuutta koskevat „varaukset”. Kuka tahansa innokkaan porvarillisen lehden periaatteeton pakinoitsija allekirjoittaa — altistamatta mitään, sitomatta mitenkään itseään ja *tunnustamatta mitään* — hra A. V. P:n „kansan”-sosialismia puolustavan artikkelin. Sillä „kansan”-sosialismi on työpö tyhjä fraasi, jolla pyritään *kiertämään* kysymys siitä, mikä luokka tai yhteiskuntakerros taistelee kaikkialla maailmassa sosialismin puolesta.

Riittää, kun mainitsee pari esimerkkiä hra A. V. P:n jaarittelusta.

„...Osoittautuu”, kirjoittaa hän, „että proletaarisen sosialismin opin omaksunut puolue on todellisuudessa valmis kehittämään voimiaan toisten, „puoliproletaaristen” ja jopa „porvarillisten” kerrosten, kustannuksella”.

Tämä vastaväite on kunniaksi lukion neljäsluokkalaiselle, eikö totta? Maailman kaikissa sosialistisissa puolueissa on sekä puoliproletaareja että porvareita... *siis?* Siis,— päätelee hra A. V. P.,— voidaan sivuuttaa se tosiasia, että koko maailmassa *vain* proletariaatti 1) käy järjestelmällistä taistelua kapitalistiluokkaa vastaan ja 2) on sosialidemokraattisten puolueiden *joukkotukena*.

Toinen esimerkki:

„Ottakaamme vaikkapa ylioppilaat”, kirjoittaa innokas hra A. V. P., „hehän ovat mitä aidointa porvaristoa, mutta sosialistit heidän keskuudessaan olivat, en tiedä miten nyt, mutta vielä aivan hiljattain miltei enemmistönä”.

Mutta tämä on jo verratonta! Tämä väite on kunniaksi naiiville eserräläiselle lukiolaistyytöselle, eikö totta? Vuosien 1905—1907 jälkeen ei huomata sitä, kuinka kymmenet miljoonat talonpojat ja miljoonat työläiset ovat erottuneet kaikkien poliittisten esiintymisten areenalla,— ja pidetään merkityksellisenä (*argumenttina* „proletaarista sosialismia” *vastaan!*) sitä tosiasiaa, että Venäjän liberaalinen ja demokraattinen opiskeleva nuoriso on myötämelistä eserrille ja sosdemeille! Kuulkaahan, hra A. V. P., älkää sentään menkö mahdottomuuksiin...

Valveutuneiden työläisten on harjoitettava narodnikkien suhteen rehtiä ja selvää politiikkaa. On ivattava säälimättä muka-sosialistisia fraaseja *eikä ole annettava kätkeä niihin* ainoata vakavaa kysymystä, kysymystä johdonmukaisesta *demokratismista*.

„Kansan“-sosialismi, tasasuhtaisuus, maan sosialisointi, osuustoiminta, työperuste? Tuollaista ei kannata edes kumota. Elämä ja vallankumous ovat jo aikoja sitten *pyyhkaisseet* tuon kokonaan pois politiikan vakavien kysymysten joukosta. Tuolla jaarittelulla te vain hämääte *vakavan* kysymyksen: *demokratismista*. Teidän pitää sanoa selvään ja suoraan, oletteko uskollisia *johdonmukaisen* demokratismin tunnuksille? Tahdotteko ja osaatteko soveltaa näitä tunnuksia *järjestelmälliseen* työhön, jota tehdään täysin määrättyyn yhteiskuntakerrokseen kuuluvien *joukkojen* keskuudessa? Jos vastauksenne on myöntävä, niin työläisdemokraatti on liittolaisenne ja ystävänne kaikkia demokration vihollisia vastaan. Jos ei, niin menkää pois, te olette yksinkertaisesti lörpöttelijä.

„Pravda“, n:ot 16 ja 17;
tammikuun 20 ja 22 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

SOSIALIDEMOKRAATEILLE¹³²

Painatamme täydellisesti pietarilaisen „Lutsh” lehden viimeisen numeron pääkirjoituksen (tammikuun 19 piltä 1913, № 15—101):

TYÖLAISJOUKOT JA MAANALAISSUUS

„Metallityöläisiltä on taas evätty liittonsa rekisteröinti. Kaikista niistä myönnytyksistä huolimatta, joihin työläiset olivat suostuvaisia, virasto on katsonut peräti kaikki pykälät mahdottomiksi hyväksyä. Onko tämän puuhan takana tehtailijain yhdistys, joka on vaatinut, kuten sanomalehdet aikoinaan kertoivat, ettei metallityöläisille saa antaa lupaa uuden ammattiliiton perustamiseen, vai onko virasto itse päättänyt ehkäistä sellaisen liiton syntymisen — se ei muuta asiaa. Pietarin työläisten edistynein ja valistunein osa menettää siis senkin mitättömän pienen oikeuden, joka kuuluu työläisille liittoja ja yhdistyksiä koskevien väliaikaisten säädösten perusteella! Miten paljon voimia onkaan kulutettu, miten monta ihmishenkeä menetetty taistelussa tämän oikeuden sirusen puolesta, joka nyt yhdellä ainoalla kädenviittauksella tehdään tyhjäksi!

Ja kaikkein kummallisinta on se, että laajat työläisjoukot eivät laisinkaan reagoi tähän oikeuksien riistämiseen. Kaikkien viimeaikaisten legaalisiin järjestöihin kohdistuneiden vainotoimenpiteiden vaikutuksesta siellä täällä työläisten keskuudessa jopa elpyy ja voimistuu myötätunto „maanalaisuutta” kohtaan. Me emme lainkaan sulje silmiämme näkemästä tätä mielestämme surullista tosiasiaa. Mutta koska emme ole tottuneet kumartelemaan vaistonvaraisuuden edessä, yritämme selittää itsellemme tämän tosiasian merkityksen.

Nykyiset puheet „maanalaisuudesta” muistuttavat suurella määrin entisiä, nähtävästi nyt jo perusteellisesti unholaan jääneitä väittelyjä terrorista. Monet niin ikään „kumartelivat” terrorin edessä peittääkseen oman kelpaamattomuutensa. Onhan se nähkääs hyvä asia, että on olemassa sankareita, me kyllä jotenkuten laahustamme heidän perässään. Samoin nytkin. Me emme viitsi ajatella, emme viitsi etsiä uusia teitä, odotamme, että maanalaisuuden toimihenkilöt päättäisivät meidän puolestamme, ja sitten me kyllä toimimme toisten kantaessa vastuun

siitä. Jos onnistutaan, niin hyvä on, ellei onnistuta, niin onhan meillä kenen niskoille syyn voi langettaa.

Juuri tämä psykologia, jolla — emme kiellä sitä — on juurensa meidän nykyisessä poliittisessa tilanteessamme ja joka voidaan vallan hyvin selittää niistä raskaista uhreista johtuvaksi, jotka on jo kannettu julkisen liikkeen alttarille — juuri tämä vastuuttomuuden psykologia, sen tiedottoman halun psykologia, että tahdotaan „pysyä syrjässä” silloin kun epäonnistutaan, saneleekin työväenjoukkojen monille kerroksille kasvavan kunnioituksen maanalaisuutta kohtaan. Me puhumme kunnioituksesta maanalaisuutta kohtaan emmekä pakenemisesta maanalaisuuteen, sillä maanalaisuudessa ovat tosiasiallisesti olleet aina vain yksilöt — joukoilla ei maanalaisuudessa ole mitään tekemistä, — ja nämä yksilöt, jotka eivät ole velvollisia tekemään kenellekään tiliä, ovat johtaneet joukkoesiintymisiä.

Mutta sanotaan, että „legaaliset mahdollisuudet” on jo tyystin käytetty, ja tuloksena on legaalisten järjestöjen miltei täydellinen hävittäminen. Juuri se ei olekaan totta, että kaikki mahdollisuudet on käytetty. Todellisuudessa on vielä tavattoman vähän käytetty sitä perusmahdollisuutta, jota ilman ei mikään työväenluokan voitto ole ajateltavissa. Puhuimme joukkojen suunnitelmanmukaisesta osallistumisesta järjestöjensä puolustamiseen. Kaikki se, mitä tähän saakka on tehty, ei ole ollut kyllin *suunnitelmanmukaista* eivätkä *joukot* ole riittävästi osallistuneet siihen. Tuhannet allekirjoitukset yhdistymisvapaus-anomuksen alla eivät ole mitään verrattuna satoihin tuhansiin tehdastyöläisiin. Meidän ammatti-, valistus- ja kaikenlaisten muiden yhdistystemme kymmeniin ja joskus satoihin nouseva jäsenmäärä on kuin pisara meressä verrattuna niiden työläisten suunnattomaan lukumäärään, jotka työskentelevät kyseisellä ammattialalla, asuvat tietyssä korttelissa j.n.e. Ja henkilöitä, jotka ovat todella kiinnostuneita liitoista ja toimivat niissä, on tosiasiaa sitäkin vähemmän.

Nostettuaan työläisintelligenssin parhaimmiston legaalisten järjestöjen vaarallisimmille paikoille joukot herpaantuvat helposti ja ovat valmiit luopumaan koko asiasta, kun nämä eturivin taistelijat temmataan pois näiden joukkojen riveistä. Juuri siinä on nykyisen työväenliikkeen heikkouden syy, ja juuri siinä se ääretön sarka, jolla sosialidemokraattien on tehtävä sitkeästi ja lujasti työtä”.

On vaikea kuvitella sosialidemokraattisen puolueemme kipeitä kysymyksiä valaisevaa täydellisempää, tarkempaa ja vakuuttavampaa asiakirjaa kuin tämä kirjoitus. „Lutshin” 101. numeron pääkirjoitus on tehnyt ihanteellisen oikean yhteenvedon „Lutshin” kaikista sadasta numerosta ja likvidaatoreiden P. B. Axelrodin, F. Danin, V. Jezhovin, Levitskin, Potresovin, Martovin, Martynovin y.m. koko viisivuotisesta propagandasta.

Tämän pääkirjoituksen kommentoimiseksi perusteellisesti pitäisi kirjoittaa kokonainen nide ja toistaa kaikki se, mitä

kaikkien virtausten marxilaiset ovat vuosina 1909—1912 kirjoittaneet lehdistössä likvidaattoreita vastaan.

Panemme merkille vain joitain seikkoja. Työväenjoukoissa elpyy ja voimistuu myötätunto maanalaista toimintaa kohtaan, kasvaa kunnioitus sitä kohtaan. Kun tätä tosiasiaa pidetään valitettavana, niin se merkitsee, että ollaan liberaaleja eikä sosialidemokraatteja, vastavallankumouksellisia eikä demokraatteja. Maanalaisen toiminnan vertaaminen terroriin on joukkojen keskuudessa suoritettavan vallankumouksellisen toiminnan ennenkuulumatonta pilkkaamista. Vain maanalaisuudessa toimivat asettavat ja ratkaisevat kehkeytyvän vallankumouksen kysymyksiä, antavat suunnan sosialidemokraattien vallankumoukselliselle toiminnalle ja vetävät työväenjoukkoja puoleensa nimenomaan tällä toiminnallaan.

Maanalaisiin ovat aina kuuluneet ja kuuluvat tietoisimmat, parhaimmat ja joukoissa pidetyimmät eturivin työläiset. Maanalaisten yhteys joukkoihin voi nyt olla ja on vielä laajempi ja kiinteämpi kuin ennen, pääasiassa siitä syystä, että joukot ovat tietoisempia, ja osittain myös nimenomaan „legaalisten mahdollisuuksien” ansiosta. Puheet julkisesta puolueesta ovat typeriä ja katalia, mutta sosialidemokraattiset puoluesolumme eivät toiminnassaan joukkojen keskuudessa ole suinkaan ammentaneet loppuun *eivätkä voi* „ammentaa loppuun” kaikkia „legaalisia mahdollisuuksia”.

Eiköhän „Lutshin” 101. numeron pääkirjoitus ravistele liikkeelle kaikkia sosialidemokraatteja? Löytyneekö yhtään sosialidemokratian „virtausta”, joka sietäisi moista propagandaa?

Eiköhän tämä yhteenvetoja tekevä pääkirjoitus auta ratkaisemaan *kipeätä* kysymystä, kysymystä sosialidemokraattisen puolueen *yhtenäisyydestä*?

Likvidaattoruuden diplomaatit on lopullisesti paljastettu „Lutshin” 101. numerossa. Heidän kasvoiltaan on reväisty pois naamio. Vain teeskentelijät voivat nyt puhua yhtenäisyydestä „Lutshin” ja „Nasha Zarjan” likvidaattoriryhmän kanssa.

Niiden sosialidemokraattien, jotka ovat tähän saakka erilaisten syiden vuoksi horjuneet eivätkä ole antaneet selvää vastausta kysymykseen, niiden, jotka ovat kierrellen suostuneet „sopimukseen” „Lutshin” kanssa ja „yhtenäisyydestä” puhumalla verhonneet yhtymistään „Lutshin”

kanssa,— niiden on jo aika lopettaa horjunta ja ilmaista mielipiteensä suoraan.

Yhtenäisyys „Lutshin” kanssa on mahdoton, yhtenäisyys „Lutshia” *vastaan* on täysin mahdollinen ja ehdottoman välttämätön. Sillä kysymys on „*maanalaisten*” yhtenäisyydestä, illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen, VSDTP:n, yhtenäisyydestä ja sen joukkojen keskuudessa suorittaman vallankumouksellisen työn yhtenäisyydestä.

*Kirjoitettu tammikuun 22
(helmikuun 4) pnä 1913*

*Monistettu hektografilla
erillisenä lentolehtisenä*

*Julkaistaan lentolehtisen
tekstin mukaan*

AZEFIEN MAAILMASSA

Nationalistinen lehdistö on nostanut hirveän melun Aljohinin „tapauksen” johdosta. Herra siunatkoon! Itävaltalaiset ovat loukanneet Venäjää, he ovat vanginneet syyttömästi venäläisen insinöörin epäiltynä vakoilusta ja häväisseet vangittua! „Patrioottisia” tempauksia Itävaltaa vastaan on ollut loppumattomasti.

Ja nyt on paljastunut tämän asian koko olemus — yksinkertainen, vanha, jo kauan tunnettu olemus. Hra Aljohin oli joutunut itävaltalaisen poliisi-„asiamiehen” Weismannin uhriksi, 2.000 kruunusta (800 ruplasta) kuukaudessa Weismann käyttäili venäläisiä vakoilijoita Itävallassa.

Saksaa taitamaton — ja sen lisäksi nähtävästi vielä puolittain metsäläinen — venäläinen insinööri tarttui naiivisti provokaattorin onkeen tämän kuljetellessa häntä katsomaan arsenaaleja.

„Novoje Vremja” ja muut mustasotnialaisten ja hallituksen suuntaa noudattavat sanomalehtemme puolustavat kaikkiin voimin *venäläisiä* Azefeja. Mutta kun Azef osoittautui olevan Itävallan palveluksessa, niin se synnytti lojaaleissa venäläisissä „rehellistä” suuttumusta.

Ja sitä paitsi osoittautui, että Weismann on entinen *venäläinen* vakoilija ja provokaattori. Tämän Weismannin virkaura on mitä opettavaisin.

Hänen isänsä oli porttolan omistaja. Tällaisen valmenuksen jälkeen pojasta tuli venäläinen vakoilija Itävallassa, Wienissä, minkä lisäksi hän piti silmällä venäläisiä poliittisia emigrantteja. Näin ollen vuodesta 1901 vuoteen 1905

Weismann oli Venäjän poliisin palveluksessa, ollen samanaikaisesti sekä poliittisena että sotilasvakoilijana.

Sitten Weismann joutui riitoihin Venäjän poliisin kanssa ja siirtyi Itävallan poliisin palvelukseen.

Hyvin yksinkertaista.

Aljohin poloinen joutui entisen venäläisen vakoilijan uhriksi. Kuinka siis tämä Itävallan „kavaluus” voisi olla saattamatta suuttumuksen valtaan Venäjän lakeijalehtiä?

„Pravda” № 20,
tammikuun 25 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

PORVARISTO JA REFORMISMI

„Retshin” järkeilyt päivänpolttavasta lakkokysymyksestä ansaitsevat työläisten suuren huomion.

Liberaalinen lehti esittää viralliset tiedot lakkoliikkeestä:

Vuodet	Lakkoja	Työläisiä (tuhansissa)
1905	13.995	2.863
1906	6.114	1.108
1907	3.573	740
1908	892	176
1909	340	64
1910	222	47
1911	466	105
1912	1.918	683

Mainitsemme ohimennen, että luvut vuodelta 1912 ovat ilmeisesti pienennettyjä: poliittisia lakkolaisia on laskettu olevan kaikkiaan 511 tuhatta. Heitä oli noin kaksi kertaa enemmän. Johdatamme niin ikään mieleen, että vielä vuoden 1912 toukokuussa „Retsh” kielsi sen, että työväenliikkeemme on luonteeltaan poliittista, ja vakuutteli, että koko liike on luonteeltaan yksinomaan taloudellista. Aikomuksemme kuitenkin on pysähtyä nyt asian toiseen puoleen.

Minkälaisen arvion antaa tästä ilmiöstä liberaalinen porvaristomme?

„Venäjän kansalaisten poliittisen tietoisuuden” (miksi vain *tietoisuuden??*) „perustarpeita ei ole tyydytetty”, kirjoittaa „Retsh”.

„Työväenluokka on kaikkialla kaupunkilaisväestön vilkkain ja vastaanottavaisin kerros... kansan toimintakykyisin kerros... Perustuslaillisissa oloissa... normaaleissa poliittisissa oloissa... ei olisi mennyt hukkaan (Putilovin lakon takia) kymmeniä tuhansia työpäiviä sellaisella tuotantoalalla, jolla nykyään, ulkoisten selkkausten takia, on erittäin suuri merkitys” (№ 19).

Porvariston katsantokanta on selvä. „Me” tahdomme harjoitettavan imperialismin, vieraiden maiden valtauksen politiikkaa. „Meitä” häiritsevät lakot. „Me” menetämme lisäarvon „hukkaan menneiltä” työpäiviltä. „Me” tahdomme riistää työläisiä yhtä „normaalisti” kuin Euroopassa.

Mainiota, herrat liberaalit! Pyrkimyksenne on oikeudenmukainen, olemme valmiit kannattamaan tavoitettanne... ellei... *ellei* se ole kuollut, tyhjä!

„Retsh” jatkaa: „Preussin valtiomiehet (olisi pitänyt sanoa: Preussin tilanherrat) eivät „*legalisoineet sosialidemokraattista puoluetta*” myötätunnosta vapauksia kohtaan. Reformit tuottavat vastaavia tuloksia, kun ne toimeenpannaan aikanaan”.

Sellaista on porvaristomme loppuunkehitetty reformismi. Porvaristo rajoittuu huokailuihin, se haluaa saada Purishkevitshit vakuuttuneiksi loukkaamatta heidän etujaan, se haluaa tehdä sovinnon Purishkevitshien kanssa syrjäyttämättä heitä. Jokaiselle ajattelevalle ihmiselle pitäisi olla selvää, että tunnus „socialidemokraattisen puolueen legalisoimisesta” on *objektiiviselta* merkitykseltään (t.s. riippumatta erillisten ryhmäkuntien hyvistä aikeista) tämän tyhjänpäiväisen ja voimattoman porvarillisen reformismin erottamaton osa.

Tähdennämme vain seuraavaa. Bismarckin onnistui toimeenpanna reformit vain siksi, että hän ylitti reformismin puitteet: kuten tunnettua, hän toimeenpani eräitä „vallankumouksia ylhäältä käsin”, hän ryöväsi maailman eräältä rikkaimmalta maalta 5 miljardia frangia, hänellä *oli mahdollisuus* antaa kultavirtojen ja ennenkuulumattomien sotilaallisten menestysten päihdyttämälle kansalle yleinen äänioikeus ja todellinen oikeusjärjestys.

Luuletteko, herrat liberaalit, että jokin tuontapainen on mahdollista Venäjällä?? Minkä vuoksi te sitten jopa Arkan gelin zemstvo-kysymyksen (olipa sekin „reformi”!) johdosta julistitte, että reformit ovat Venäjällä toivottomia??

JULKISESTA PUOLUEESTA

Sanomalehti „Lutsh”, joka osaa „meluta” intelligenssi-piireissä sitä enemmän, mitä vähemmän työläiset sitä lukevat, jatkaa propagandaansa *julkisen työväenpuolueen* hyväksi uutteruudella, joka ansaitsisi tulla käytetyksi parempaan asiaan.

Tämän lehden uudenvuodenpääkirjoituksesta saamme lukea vanhan valheen, että vuosi 1912 olisi muka „esittänyt päiväjärjestyksessä olevaksi tunnuslauseeseen ja työväen Venäjän taistelulipuksi kysymyksen taistelusta liittoutumisvapauden puolesta ja kysymyksen taistelusta sosialidemokraattisen työväenpuolueen julkisesta olemassaolosta”.

Kaikki, jotka ovat todella olleet kosketuksissa työväen joukkoliikkeeseen vuonna 1912 ja ovat huolellisesti tarkkailleet sen poliittisia ilmenemismuotoja, tietävät mainiosti, että „Lutshin” edustamat likvidaattorit eivät puhu tässä totta. Päiväjärjestyksessä olevaksi tunnuslauseeksi ja taistelulipuksi työläiset esittivät *jotain muuta*. Se tuli ilmi erittäin havainnollisesti esim. vapunpäivinä, jolloin erilaisiin virtauksiin kuuluvat eturivin työläiset (ja jopa narodnikkien vähemmistön ollessa mukana sosialidemokraattien enemmistön keskuudessa) *itse* esittivät *toisenlaisen* tunnuslauseen, nostivat toisenlaisen „taistelulipun”.

„Lutshin” edustama intelligenssi tietää sen, mutta kuitenkin tyrkyttää työläisille *omaa* uskonpuutettaan, *omaa* suppeata käsityskantaansa, *omaa* opportunistiaa. Tuttu ja vanha näkymä! Venäjällä taas moinen väärennys käy päinsä sen sepittäjiltä sitäkin helpommin, koska sillä on tietyillä areenoilla „julkisen” ilmiön monopoli.

Mutta „Lutshin” valhe pysyy valheena. Ja se pahenee, kun „Lutsh” jatkaa:

„Vuonna 1913 työväenjoukkojen poliittisen mobilisaation keskeisimpänä tunnukseen tulee olemaan nimenomaan tämä tunnuslause”...

Toisin sanoen: *huolimatta* työväenjoukoista, jotka ovat esittäneet jo *toisen* tunnuslauseen, „Lutshin” edustama intelligenssi ryhtyy kynimään ja ty pistämään sitä! Kukin tekee niin kuin tahtoo — mutta se, mitä te herrat teette, ei ole lainkaan sosialidemokraattinen, vaan liberaalinen teko.

Palauttakoon lukija mieleensä „Lutshin” ja „Pravdan” välillä hiljattain käydyn väittelyn julkisesta puolueesta. Miksei kadettienkaan onnistunut perustaa julkista puoluetta? — kysyi „Pravda” *. Ja F. D. vastasi „Lutshissa”:

„Kadetit myönsivät, että heidän halunsa on utopiaa”, kun heidän sääntöjään ei vahvistettu, ja likvidaattorit taas tekivät „kovaa suunnitelmanmukaista työtä valloittaen aseman toisensa jälkeen” (ks. „Lutshin” 73. numeroa).

Huomaatte, että F. D. ei vastannut kysymykseen! Kadetitkin tekivät kovaa työtä, hekin „valloittivat asemia” legaalisisessa kirjallisuudessa ja legaalisisissa liitoissa. Mutta julkista *puoluetta ei ole* edes kadeteilla.

Miksi sitten kadetit edelleenkin haaveilevat ja puhuvat julkisesta puolueesta? Siksi, että he ovat vastavallankumouksellisen liberaalisen porvariston puolue, joka suostuu *tekemään sovinnon* Purishkevitshien kanssa korvaukseksi tietyistä pienistä myönnytyksistä liberaaleille, pienistä myönnytyksistä „rauhalliselle” julkiselle kadettipuolueelle.

Sellainen on julkista puoluetta koskevien puheiden objektiivinen, t.s. hyvistä aikomuksista ja koreista sanoista riippumaton merkitys kesäkuun 3 päivän järjestelmän kaudella. Nuo puheet ilmentävät johdonmukaisesta demokratiasta *luopumista* ja Purishkevitshien kanssa solmittavan *rauhan* saarnaamista.

Ei ole tärkeää se, mitä *tarkoituksperiä* likvidaattorit tavoittelevat puhuessaan julkisesta puolueesta, mitkä ovat heidän tarkoituksensa ja pyrkimyksensä. Se on subjektiivinen kysymys; on tunnettua, että helvetti on kivetty „hyvillä”

* Ks. tätä osaa, s. 423. *Toim.*

aikomuksilla. Tärkeää on se, millainen on julkisesta työväenpuolueesta juttuamisen objektiivinen merkitys kesäkuun 3 päivän järjestelmän vallitessa, kun liberaalinen puolue ei ole julkinen, j.n.e.

Nämä likvidaattorien julkisesta puolueesta pitämät puheet merkitsevät objektiivisesti luopumista demokraattisten joukkojen yleiskansallisista ja perustavaa laatua olevista ehdoista ja vaatimuksista.

Jokainen tietoinen työläinen suhtautuukin sen takia kielteisesti likvidaattorien juttuihin, sillä kysymys „julkisesta puolueesta” on *peruskysymys*, kysymys työväenluokan puolueen *varsinaisesta olemassaolosta*. Likvidaattorien jutut horjuttavat perin juurin todellisen työväenpuolueen olemassaoloakin.

„Pravda” № 24,
tammikuun 30 pnä 1918
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

TALONPOIKAIN MAIDEN MOBILISAATIO

Maiden mobilisaatioksi sanotaan maanomistusoikeuden siirtymistä henkilöltä toiselle. Meidän talonpoikiimme nähdän on sekä laissa että „yleisessä” mielipiteessä (jopa liberaalisessa, kadettien keskuudessa) säilynyt sellainen *maaorjuudellinen* katsantokanta, että talonpoikain maiden mobilisaatio on vahingollista ja että se on kiellettävä tai sitä on rajoitettava.

Demokratian kannalta katsoen jo pelkkä ajatuskin siitä, että talonpojilta — aikaihmisiltä ja oikeuksia nauttivilta kansalaisilta — voitaisiin kieltää maittensa myyminen tai vaikeuttaa sitä, on mitä julkeinta talonpoikaiston häpäisemistä. Vain sellaisessa maassa kuin Venäjä, jossa kaikkien virkamiesten ja liberaalien suuren joukon keskuudessa ovat vielä vallalla vanhat, maaorjuudelliset käsitteet holhouksenalaisesta, älyttömästä ja vajaa oikeudellisesta „musikasta”, voi säilyä tällainen suhde mobilisaatioon.

Talouden kannalta on kaikkien mobilisaatiokieltöjen ja -rajoitusten vahingollisuus äärettömän suuri. Jos elin ehdot ovat hiukankin siedettävät, *ei* talonpoika *ikinä* myy maataan. Mutta jos puute tai muut seikat (asuinpaikan muutto, työntekijän kuolema y.m.s.) *pakottavat* myymään, niin *mikään laki* ei voi sitä estää. Lakia tullaan *aina* kiertämään ja kiellot vain huonontavat maan myynnin ehtoja.

„Russkaja Myslin” — äärimmäisten oikeistolaisen kadettien, liberaalien ja mustasotnialaisten sekoituksen äänenkannattajan — tammikuun niteessä joku ruhtinas V. Obolenski, joka nähtävästi hyväksyy tavanomaisen mustasotnialais-liberaalisen mielipiteen mobilisaatiosta, oli pakotettu

esittämään *tosiasioita*, jotka todistavat mobilisaation rajoittamisen typeryyden ja vahingollisuuden. Ei-talonpojilta kielletään maaosuuksien ostaminen. Ostaja kirjaa itsensä talonpojaksi! Yhdeltä henkilöltä kielletään enemmän kuin kuuden hengen maaosuuden ostaminen. Ostaja solmii näennäisiä valesopimuksia sukulaisten y.m.s. nimissä! Kielletään osuusmaiden panttaaminen. Siten juuri helpotetaan keinottelijain vehkeilyä ja vaikeutetaan keskitalonpojan maanhankintaa!

Vain maaorjuuttajat ja teeskentelijät voivat odottaa mobilisaation rajoittamisesta „apua” talonpojille. Valveutuneet talonpojat etsivät ulospääsyä kokonaan muualta.

„Pravda” № 26,
helmikuun 1 pnä 1913
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

YHTÄ JA TOISTA LAKOISTA

Sanomalehti „Lutsh” on useissa artikkeleissaan esiintynyt joukkolakkoja vastaan.

Emme tietenkään voi tässä esittää sellaisia vastaväitteitä „Lutshille”, jollaisia se ansaitsisi.

Rajoitumme eräisiin puhtaasti teoreettisiin huomautuksiin „Lutshin” juttujen *luonteesta*. Tuomalla uutterasti esimerkkejä länsimaista ja toistamalla tuhansin eri tavoin sanoja: „anarkosyndikalismi” y.m.s.,— „Lutshin” kirjailijat osoittivat siten, etteivät he lainkaan ymmärrä Venäjällä vuonna 1912 puhjenneiden lakkojen historiallista omaperäisyyttä.

Missään muualla Euroopassa ei XX vuosisadan lakoilla ole ollut, ei ole eikä voi olla sitä merkitystä kuin Venäjällä nykykautena. Miksi?

Siksi, että syvälisten demokraattisten uudistusten kausi on kaikkialla Euroopassa jo kauan sitten lopullisesti päätynyt, mutta Venäjällä ovat nimenomaan tällaiset uudistukset — tämän sanan historiallisessa mielessä — päiväjärjestyksessä.

Siitä johtuu taloudellisten ja sitäkin enemmän ei-taloudellisten lakkojen yleiskansallinen luonne Venäjällä. Sellaista yleiskansallista luonnetta (maan demokraattisten uudistusten kannalta katsoen) *ei ole* Euroopassa puhjenneilla lakoilla, jotka ovat aivan toisenlaisten uudistusten enteitä. Edelleen, lakkojen ja maatalouden pientuottajain (talonpoikain) aseman välinen suhde Venäjällä ei taaskaan ole lainkaan samanlainen kuin tämä suhde länsimaissa.

Tarkastellessamme kaikkea tätä yhdessä käsitämme, että „Lutshin” jutut jättävät varjoon Venäjällä vuonna 1912

olleiden taloudellisten ja ei-taloudellisten lakkojen nimenomaan yleiskansallisen, demokraattisen merkityksen. Proletariaatin esiintyminen hegemonina (johtajana) *vastoin* liberaalien demokrationvastaisia mielialoja — se on tärkeintä ja historiallisesti omaperäistä lakoissamme. Juuri tätä eivät „Lutshin” kirjailijat ymmärrä eivätkä likvidaattorilaiselta kannaltaan voikaan ymmärtää.

Kysymys ei tietysti ole lainkaan tämän tai tuon erillisen lakon tarkoituksenmukaisuuden arvostamisesta. Kysymys ei ole lainkaan siitä, että lakkoihin on valmistauduttava ehdottoman suunnitelmallisesti ja että toisinaan lakko on jopa korvattava *samanlaatuisella* toiminnalla. Kysymys on siitä, että likvidaattorit eivät *yleensä* ymmärrä *sitä* lakkojen yleistä merkitystä, joka tekee „liittoutumisvapauden” tai „julkisen puolueen” tunnuksen sopimattomaksi, nykyistä asiaintilaa vastaamattomaksi.

Ei erinäisiä tapauksia, vaan liikkeen koko luonteen esittävät likvidaattorit miinukseksi silloin, kun marxilaiset ja valveutuneet työläiset merkitsevät sen plussaksi. Juuri sen takia työläiset ovat vihanneet ja vihaavat oikeutetusti „Lutshin” juttuja.

„Pravda” № 27,
helmikuun 2 pnä 1918
Allekirjoitus: I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

VENÄLÄISET JA NEEKERIT

Siinäpä kummallinen rinnastus — ajattelee lukija.— Kuinka voidaan asettaa rinnakkain tietty rotu ja tietty kansallisuus?

Rinnastus on mahdollinen. Neekerit ovat vapautuneet orjuudesta myöhemmin kuin kutkaan muut ja yhä vieläkin kantavat eniten orjuuden raskaita peruja — jopa edistyneimmissäkin maissa, sillä kapitalismiin ei „mahdu” muuta kuin juridinen vapauttaminen, ja sitäkin rajoitetaan kaikin tavoin.

Venäläisistä historia kertoo, että he „miltei” vapautuivat maaorjuudesta vuonna 1861. Suunnilleen samaan aikaan, amerikkalaisia orjanomistajia vastaan käydyn kansalais sodan jälkeen, neekerit vapautuivat orjuudesta Pohjois-Amerikassa.

Amerikan orjien vapauttaminen ei tapahtunut niin „reformatorisesti” kuin Venäjän orjien vapauttaminen.

Sen vuoksi nyt, puolen vuosisadan kuluttua, on venäläisissä säilynyt *paljon enemmän* orjuuden jälkiä kuin neekereissä. Ja olisi jopa täsmällisempää, elleimme puhuisi ainoastaan jäljistä, vaan myös laitoksista... Tässä pikku kirjoituksessa rajoitumme kuitenkin siihen, että esitämme erään pienen esimerkin sanotun valaisemiseksi: kysymyksen lukutaitoisuudesta. On tunnettua, että lukutaidottomuus on eräs orjuuden jätteistä. Maassa, jota pashat, Purish-kevitshit y.m.s. sortavat, suurin osa väestöstä ei voi olla lukutaitoista.

— Venäjällä on *lukutaidottomia* 73⁰/₁₀₀, ellei oteta lukuun alle 9 vuoden ikäisiä lapsia.

Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen neekerien keskuudessa on lukutaidottomia (v. 1900) — 44¹/₂⁰/₁₀₀.

Näin tavattoman korkea lukutaidottomuusprosentti on häpeäksi sivilisoidulle, edistyneelle maalle, Pohjois-Amerikan tasavallalle. Ja sitä paitsi kaikille on tunnettua, että *ylensä* neekerien asema Amerikassa alentaa sivilisoidun maan arvoa: kapitalismi *ei voi* antaa *täyttä* vapautta eikä edes *täyttä* tasa-arvoisuutta.

Opettavaista on, että valkoihoisten keskuudessa Amerikassa on lukutaidottomia kaikkiaan 6%. Mutta kun jaamme Amerikan entisiin orjanomistajapiireihin (amerikkalaiseen „Venäjään”) ja ei-orjanomistajapiireihin (amerikkalaiseen ei-Venäjään), niin saamme lukutaidottomuusprosentiksi *valkoihoisten keskuudessa*: edellisissä piireissä 11—12% ja jälkimmäisissä 4—6%!

Entisissä orjanomistajapiireissä on lukutaidottomien prosentti *valkoihoisten keskuudessa kaksi kertaa suurempi*. Orjuuden jälkiä on muissakin kuin neekereissä!

Neekerien asema on häpeäksi Amerikalle!..

Kirjoitettu tammikuun lopulla 1913

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
aikakauslehdessä „Krasnaja Niva” № 3
Allekirjoitus: W.*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

ERÄÄSTÄ LÖYDÖSTÄ

Porvarillinen yhteiskunta elää ja pysyy pystyssä yksinomaan miljoonien palkkатыöllä. Ilman sitä eivät olisi mahdollisia enempää tilanherrojen tulot ja kapitalistien voitot kuin myöskään kaikenlaiset kylläisen elämän „lisä”-tulot, kuten honoraarit, virkapalkat y.m. Ja nälkä on se voima, joka ajaa miljoonia palkkатыöläisten riveihin.

Tämä on vanha, yleisesti tunnettu, kulunut tosiasia. Porvarillinen yleisö on tottunut siihen, se „ei huomaa” sitä. Mutta ylellisyyden rinnalla havaitut räikeät esimerkit puutteesta ja kurjuudesta pakottavat — varsinkin jos herrojen porvariain terveys ja hyvinvointi vaarantuvat! — tekemään silloin tällöin „löytöjä”. Jokaisessa suurkaupungissa, millä hyvänsä maaseudun syrjäisellä kolkalla „löydetään” tämän tästä pöyristyttävää, inhottavaa, ihmisen arvoa alentavaa likaa, kurjuutta, epäkuntoa. „Löydetään”, tiedotetaan yleisölle „surten” lehtien kautta, puhutaan pari päivää ja unohtetaan. Kylläinen ei ymmärrä nälkäistä...

Joku pietarilainen tohtori Kozlovski, joka oli tarkastanut 251 nurkkakortteeria Rozhdestvenskin kortteleissa, tutustutti hiljattain yleisöä erääseen tällaiseen „löytöön”.

„Pimeitä, kosteita huoneita, tukehduttava ilma, likaista, nukutaan kirstujen päällä tai lattialla, äärettömän ahdasta (251 asumuksessa 3.578 asukasta), seinillä tapettuina luteita, kauhistuttava näkymä” („Novoje Vremja” № 13236).

Kansanterveyden huoltoseura, joka kuuli ja käsitteli tämän selostuksen, päätti valmistella kysymyksen... esittää pyynnön... anoa tarkastusta... t.s. teki kaiken voitavansa.

Muutamia numeroita Pietarin kaupungin tilastosta vuodelta 1911. „Erikoisen kerjäläisten tutkimus- ja holhousviraston” määrättäväksi tuli 16.960 kerjäläistä. Heistä 1.761 *vedettiin oikeuteen* — älä häiritse puhtaan herrasväen rauhaa! — 1.371 lähetettiin kotiseudulleen (maaseutu „on tottunut” puuhaamaan kurjuuden parissa), 1.892 jätettiin viraston laitoksiin holhottavaksi ja 9.694 *vapautettiin*.

Virastossa on siis uurastettu, tehty „tutkimukset”. Ei siellä turhaan palkkaa makseta.

Samana vuonna, 1911, kävi kaupungin työpörssissä (Moskovan tulliportin takana) 43.156 sekatyöläistä hakien työtä. Työtä sai 6.076 henkeä.

„Vapaat” („holhouksesta” vapaat kerjäläiset ja työstä vapaat sekatyöläiset) yöpyvät ulkona, yömajoissa, nurkkakortteereissa... Siinä on aineistoa löytöjä varten.

„Pravda” № 29,
helmikuun 5 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

ENGLANNIN TYÖVÄENPUOLUEEN EDUSTAJAKOKOUS

Tammikuun 29—31 p:nä u.l. oli Lontoossa koolla Britannian Työväenpuolueen XIII edustajakokous. Läsnä oli 500 edustajaa.

Edustajakokous hyväksyi sodanvastaisen päätöslauselman ja huomattavalla äänen enemmistöllä päätöslauselman, jossa puolueen parlamenttiedustajat veloitettiin äänestämään kaikkia sellaisia vaalireformilakiehdotuksia vastaan, jotka jättävät naiset vaille äänioikeutta.

Englannin „Työväenpuolue”, joka on olemassa *rinnan* opportunistisen „Riippumattoman työväenpuolueen” ja sosialidemokraattisen „Britannian sosialistisen puolueen” kanssa, on jonkinlaisen *laajan työväenpuolueen* tapainen puolue. Se on kompromissi sosialistisen puolueen ja ei-sosialististen ammattiliittojen välillä.

Tämän kompromissin ovat synnyttäneet Englannin historian erikoisuudet, työväenluokan *aristokratian* eristyminen ei-sosialistisiin, liberaalisiin ammattiliittoihin. Näissä liitoissa alkanut kääntyminen sosialismiin synnyttää paljon sekavia väliasenteita.

Esimerkiksi puoluekuria koskevasta kysymyksestä hyväksyttiin päätöslauselma, joka uhkaa puolueen ja *parlamenttiryhmän* päätösten rikkomisesta puolueesta erottamisella.

Syntyi sellaista kiistaa, joka on mahdotonta missään muussa maassa: ketä vastaan tämä päätöslauselma on tähdäty, liberaaleja vastaan vaiko sosialisteja vastaan?

Asia on niin, että parlamentin 40 työläisedustajasta on 27 *ei-sosialisteja!* Kolmetoista sosialistia — sanoi sosialisti William Thorne, joka vastusti päätöslauselmaa,— halutaan

situa ei-sosialistien tahdon alaisiksi. Jopa Bruce Glasier, Riippumattoman työväenpuolueen jäsen, joka puolusti päätöslauselmaa, myönsi, että on olemassa *puolisen tusinaa* sellaisia työläisedustajia, joiden paikka olisi vanhoillisten keskuudessa.

Päätöslauselma tuli hyväksytyksi.

Päätöslauselmaehdotus siitä, että puolueen huoneistoihin ripustettaisiin muidenkin kuin opportunistisen päivälehdessä „Päivän Sanomien” julisteita,— äänestettiin kumoon 643.000 äänellä 398.000 vastaan. Äänestettäessä otetaan huomioon se jäsenmäärä, jota edustajat edustavat.

Edustajakokouksen enemmistö oli ei-sosialisteilla ja tavattoman huonoilla sosialisteilla. Mutta kajahteli selviä ääniä, että työväenjoukot ovat tyytymättömiä tällaiseen puolueeseen, että ne vaativat edustajilta vähemmän lainsäädäntäpeliiä ja enemmän sosialistista propagandaa.

„Pravda” № 30,
helmikuun 6 p:nä 1913
Allekirjoitus: B.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

PERUSTUSLAILLISTEN HARHOJEN ROMAHDUS

„Meillä on, luojan kiitos, perustuslaki”, huudahti hra Miljukov vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän jälkeen. Liberaalisen porvariston johtaja lohdutteli itseään tällaisilla hupaisilla uskotteluilla peitellen liberaalisen porvariston epäluottamusta kansaan, tämän porvariston haluttomuutta ja pelkoa poiketa „perustuslailliselta” tieltä.

On erittäin kuvaavaa, että juuri nyt, kun tuo samainen hra Miljukov tai hänen teennäisen säädyllinen, virallisen liberaalinen „Retshinsä” myöntävät „yhteiskunnallisen nousun alkaneen” (№ 26), käy noiden perustuslaillisten harhojen romahdus selväksi. Näiden harhojen perustana on halu jättää huomaamatta epämieluisa todellisuus (ja sen tien epämieluisa välttämättömyys, joka ei ole „perustuslaillisen” tien kaltainen) ja pyrkimys tuuditella itseään ja toisia „perustuslaillisella” sanahelinällä.

Katsokaapa liberaalien lausuntoja nykyisestä ajankohdasta!

„Duumassa on ikävää, koska siellä ei ole taistelua” (№ 25).

Itsehän te herrat sanoitte, että meillä on perustuslaki!

„Kaikki sanottava on sanottu. Nyt tarvitaan tekoja, mutta niihin ei luoteta. Siitä se välinpitämättömyyskin johtuu” (sama).

Te tuuditteitte itseänne sillä, että uskoitte *sanoihin*, jotka osoitte pääasiassa lokakuulaisille. Nyt te myönnätte peitelleenne noilla sanoilla sitä, ettette *usko tekoihin*.

Herrat liberaalit, te olette itse julistaneet oman tuomionne.

Demokraateilla yleensä — ja varsinkaan työläisillä — uskoa sanoihin (perustuslaista) ei ol-*

*Kirjoitettu tammikuun
lopulla 1913
Julkaistaan ensi kerran*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* — Artikkelin käsikirjoitus ei ole säilynyt täydellisenä. *Toim.*

KIITÄMME AVOMIELISYYDESTÄ

Kiitämme mustasotnialaista „Novoje Vremja” lehteä sen johdosta, että se on julkaissut Valtakunnanneuvoston oikeiston johtajan Kobylinskin avomieliset sanat. Kiitämme myös itse „johtajaa”.

„Tämän tästä käy ilmi”, huudahti hra Kobylinski, „Valtakunnanduuman jäsenten tietämättömyys ja taitamattomuus lainsäädäntöasioissa... *Vain pikkukauppiaat laativat lakeja näin.*

...Meitä syytetään siitä, että hylkäsimme lakiesityksen zemstvon perustamisesta Arkangelin kuvernementtiin... Valtakunnanduuma ei ole lainkaan ajatellut sitä, että kulttuuriainesten puuttumisen ja Arkangelin kuvernementin harvan asutuksen vuoksi siellä jouduttaisiin valitsemaan zemstvohallintoihin, kuten meillä naljailaan, *yksi musikka*, yksi poro ja yksi karhu.

...*Musikkazemstvoa*, jollaiseksi III Duuma sen suunnitteli, *emme missään tapauksessa salli muodostettavan*”.

Kuinka voisi olla kiittämättä Valtakunnanneuvoston oikeiston johtajaa, t.s. Valtakunnanneuvoston johtomiestä, tällaisesta avomielisyydestä?

Valtakunnanneuvostoa *vastaan* tähdättyjen kuluneiden, sisällyksettömien, liberaalisten fraasien asemesta suosittelemme lukijoille kaikesta sydämestämme tätä selvää, totuudenmukaista, Valtakunnanneuvostoa *puolustavaa* kysymyksenasettelua.

Valtakunnanduumassa pikkukauppiaita... zemstvossa musikkoja ja karhuja... emme päästä kauppiaita ja musikoja. Se on maaorjuuttajatilanherran suorasukaista kieltä.

Ja pankaa merkillä: hän, tuo maaorjuuden kannattaja, on oikeassa siinä, että Duumassa *ei ole* enemmistöä ilman „pikkukauppiaita”, t.s. valveutuneen työläisen (eikä metsäläistilanherran) kielellä — ilman *porvaristoa*. Hän,

tuo tilanherra, on oikeassa siinä, että itsehallinto olisi käytännössä *talonpoikain* (tätä sanaa valveutuneet työläiset pitävät parempana kuin sanaa „musikkain”, jota metsäläis-tilanherrat käyttävät) itsehallintoa. Talonpoikia on enemmistö.

Valtakunnanneuvosto ei ole mikään satunnainen poliittinen laitos, vaan *luokan* elin, sitä osoittaa Kobylinskin totuudenmukainen puhe. Tuo luokka on suurtilanomistajat. He *eivät päästä* „pikkukauppiaita ja musikoita”.

Oppikaa siis, herrat Venäjän liberaaliset „kauppiaat”, herrat lokakuulaiset ja kadetit, poliittisten kysymysten vakavaa asettelua Kobylinskilta!

„Pravda” № 35,
helmikuun 12 pnä 1913

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KYSYMYS YHTENÄISYYDESTÄ

Kostroman työläisten edustajan Shagovin kirje „Pravdaan” (№ 22—226) osoitti erittäin selvästi, millä ehdoilla työläiset katsovat mahdolliseksi toteuttaa sosialidemokratian yhtenäisyyden. Monien muiden työväenkuurian edustajain kirjeet („Pravda”, n:ot 21—28) ovat vahvistaneet tuon mielipiteen. Työläisten itsensä on „alhaalta käsin” toteutettava yhtenäisyys. Likvidaattorien ei pidä taistella maanalaista toimintaa vastaan, vaan heidän on itsensä oltava siinä mukana.

On ihmeteltävää, että noin selvän ja suoran kysymyksenasettelun jälkeen löydämme „Lutshin” 27. numerosta (113) Trotskin vanhoja ja koreita, mutta aivan sisällöttömiä fraaseja. Ei sanaakaan kysymyksen *olemuksesta!* Ei pienintäkään yritystä esittää *tarkkoja tosiasioita* ja eritellä niitä kaikinpuolisesti! Ei vihjaustakaan *reaalisista* yhtenäisyyden *ehdoista!* Pelkkiä huudahduksia, koreita sanoja, pöyhkeitä tempauksia vastustajia vastaan, jotka kirjoittaja jättää mainitsematta, mahtipontisen tärkeitä vakuutteluja — siinä Trotskin koko pakaasi.

Tämä ei kelpaa, herrat. Te puhutte „työläisille” *kuin lapsille*, milloin pelotellen heitä tavattoman kauheilla sanoilla („kerholaisuuden kahleet”, „pöyristyttävää polemiikka”, „feodaalis-maajorjuudellinen kausi puolueemme historiassa”), milloin „suostutellen” heitä niin kuin suostutellaan pikku lapsia, ei vakuuttamalla eikä selittämällä asiaa.

Työläiset eivät anna pelotella eivätkä suostutella itseään. He *itse* vertailevat „Lutshia” ja „Pravdaa” toisiinsa, lukevat esim. pääkirjoituksen „Lutshin” 101. numerosta („Työ-

läisjoukot ja maanalainen toiminta”) ja yksinkertaisesti viittaavat kintaalla Trotskin julistelulle.

„Näennäisesti periaatteellisen kysymyksen maanalaisesta toiminnasta sosialidemokratian kaikki osat ratkaisevat käytännössä aivan samalla tavalla”... kirjoittaa Trotski kursiivilla. Pietarin työläiset tietävät kokemuksesta, ettei asia ole niin. Venäjän kaikkien kolkkien työläiset — jos he lukevat „Lutshista” mainitun pääkirjoituksen — huomavat heti, ettei Trotski puhu totta.

„On naurettavaa ja typerää väittää”, kirjoittaa hän, „että muka „Lutshin” ja „Pravdan” poliittisten tendenssien välillä on olemassa sovittamaton ristiriita”. Saatte uskoa, hyvä kirjoittaja, etteivät työläiset pelästy enempää sanaa „typerä” kuin sanaa „naurettavakaan”, vaan he pyytävät teitä puhumaan kanssaan *niinkuin* puhutaan *aikuisten kanssa, asiallisesti*: osoittakaa nuo tendenssit! todistakaa „Lutshin” 101. numeron pääkirjoituksen olevan „sopusoinnussa” sosialidemokratian kanssa!

Ei. Fraaseilla, „sovitteluhenkisilläkään”, mitä imelimilläkään fraaseilla, ei työläisiä tyydytetä.

„Historialliset puolueryhmämme, bolshevismi ja menshevismi”, kirjoittaa Trotski, „ovat alkujaan puhtaasti intelligenssiluontoisia muodostumia”.

Tuo on liberaalisen lorun toistelemista. Itse asiassa koko Venäjän tosiolot ovat asettaneet työläisten ratkaistavaksi kysymyksen suhteesta liberaaleihin ja talonpoikaistoon. Vaikkei mitään intelligenssiä olisi ollut olemassakaan, *eivät* työläiset *olisi voineet* sivuuttaa tätä kysymystä: onko kuljettava liberaalien *mukana* vaiko *vastoin* liberaalien tahtoa johdettava talonpoikia.

Tuo erimielisyyksien perustan esittäminen „intelligenssin” aikaansaannokseksi *on edullista* liberaaleille. Mutta Trotski vain saattaa itsensä häpeään toistaessaan liberaalista satua.

MITÄ TAPAHTUU NARODNIKKIEN KESKUUEDESSA JA MITÄ TAPAHTUU MAASEUDULLA?

Aikakauslehti „Russkoje Bogatstvo” osoittaa meille juuri ne Venäjän elämässä olevat narodnikkilaisen eli trudovikkilaisen suuntauksen eli virtauksen kaksi haarautumaa, jotka voidaan havaita muidenkin poliittisen tiedon suoranaistempien, välittömämpien lähteiden kautta.

Palauttakaamme mieleen esimerkiksi keskustelut I ja II Duumassa. Valitettavasti molempien Duumain pikakirjoituspöytäkirjat on nyt poistettu myynnistä. Olkoon miten tahansa, mutta näissä pöytäkirjoissa oleva Venäjän talonpoikaiston ja Venäjän trudovikkilaisuuden katsantokantojen ja pyrkimysten tutkimiseen kelpaava valtava poliittinen aineisto on jo tullut ja osittain tulee vastaisuudessa jokaisen sivistyneen ihmisen käytettäväksi. Tästä aineistosta juontuva perusjohtopäätös on se, että *sivistyneistöön kuuluvat* trudovikit (mukaan luettuna myös sivistyneistöön kuuluvat eserrät) ja *talonpoikaistrudovikit* ovat olemukseltaan erilaisia poliittisia virtauksia.

Sivistyneistöön kuuluvia narodnikkeja vetää puoleensa sovitteluhenkinen eli „yleisinhimillinen” sanahelinä. Heissä on aina liberaalin tuntua. Luokkataistelukanta on heille elimellisesti vieras. He ovat lavertelijoita. He vetävät demokraattista talonpoikaistoa *taaksepäin*, elävästä ja välittömästä taistelusta luokkaviihollistaan vastaan hämärän, tuskalla pinnistetyn, voimattoman muka sosialistisen sanahelinän pariin.

Talonpoikaisnarodnikit ovat kahdessa ensi Duumassa tulta ja intomieltä. He ovat kokonaan välittömän ja päättäväisen toiminnan tavoittelun vallassa. He ovat takapajuisia, sivistymättömiä, naiiveja, mutta luokkaviihollistaan vastaan

he nousevat niin suorasukaisina, leppymättöminä ja sellaisen vihan tuntein, että *huomaatte* heidän olevan vakava yhteiskunnallinen voima.

Toisin sanoen: sivistyneistöön kuuluvat narodnikit ovat tavattoman huonoja sosialisteja ja häilyviä demokraatteja. Talonpoikaistrudovikit eivät lainkaan pelaa sosialismia, joka on heille ehdottoman vierasta, mutta he ovat „sielultaan” vilpittömiä, tulsia ja voimakkaita demokraatteja. Voittaako Venäjällä talonpoikaisdemokratia, sitä ei voi kukaan etukäteen sanoa, sillä se riippuu kovin monimutkaisista objektiivisista ehdoista. Mutta on aivan epäilemättöntä, että trudovikkitalonpoikaisto *voi* saavuttaa voiton vain *vastoin* niitä tendenssejä, joita narodnikkilaisintelligenssi tuo sen liikkeeseen. Elinvoimaiset, verokset, vilpittömät demokraattiset ainekset *voivat* saavuttaa voiton suotuisan historiallisen tilanteen vallitessa,— mutta „socialistinen” *sanahelinä*, narodnikkilainen lavertelu ei voita koskaan.

Tämä johtopäätös on mielestäni eräs Venäjän vallankumouksen tärkeimmistä opetuksista ja toivon voivani perustella sen jolloinkin toisten erittelemällä yksityiskohdaisesti narodnikkien kahdessa ensimmäisessä Duumassa pitämät puheet ja käyttämällä muuta poliittista aineistoa vuosilta 1905—1907. Nyt sen sijaan haluaisin osoittaa tälle johtopäätökselle erinomaisen vahvistuksen, joka on „Russkoje Bogatstvo”, narodnikkien tärkeimmän ja vakaimman äänenkannattajan, viimeksi ilmestyneessä (1912, № 12) nitessä.

Tässä nitessä olevat kaksi artikkelia ovat vaikutukseltaan kieltämättä tyypillisiä. Hra A. V. P:n artikkeli („Kansansosialismi vai proletaarinen sosialismi?”) on mallinäyte „kansansosialistien” ja eserrien intelligenssimäisistä järkeilyistä.

Jos Venäjän talonpoikaiston joukkovoiman olisi kiertämättä suuntauduttava sinne, minne se herrojen A. V. P:n ja kumpp. *järkeilyjen* mukaan „suuntautuu”, niin Venäjän porvarillisen demokratian asia olisi auttamattomasti hävitty. Sillä fraaseista ja lavertelusta *ei voi* syntyä historiallista *toimintoa*. Tällainen narodnikkilaisuus olisi auttamattomasti hedelmätön.

Hra Krjukovin artikkelissa „Ilman tulta” eräs imelä pappipahanen kertoo talonpoikaistosta ja talonpoikain

elämästä sekä heidän psykologiastaan kuvaten talonpoikaiston juuri sellaiseksi, jollaisena se *itse* on esiintynyt ja esiintyy. Jos tuo kuvaus on oikea, niin Venäjän porvarillisten kansanjoukkojen — nimenomaan talonpoikaiston hahmossa — osana on oleva suuri historiallinen toiminto, jolla on kaikki mahdollisuudet päästä voitolle, jos myötäseuraavat tapahtumat muodostavat hiukankin suotuisan tilanteen.

Selittääksemme tätä luonnehdimme lyhyesti hra A. V. P:n „aatteita” ja esitämme muutamia sitaatteja imelän papin esittämästä Venäjän talonpoikaiston kuvauksesta.

Hra A. V. P. puoltaa narodnikkilaisuuden perustoja „Zavety” julkaisun kynäilijän Suhanovin hyökkäilyiltä, joka *luopuu* marxilaisuuden hyväksi useista narodnikkilaisuuden kardinaalisista teoreettisista väittämistä julistaen samalla jotain marxilaisten ja narodnikkien yhteenliittymisen tapaista.

Hra A. V. P. ei ole yhteenliittymistä vastaan, mutta hän ei aio „luopua” narodnikkilaisuuden periaatteista. Ja juuri se, että tällainen kieltämättä pätevä ja huomattava narodnikki kuin hra A. V. P. *puoltaa* narodnikkilaisuuden periaatteiden puhtautta ja järkkymättömyyttä, osoittaa selväkin selvemmin hänen asenteensa täydellisen *toivottomuuden*, *tällaisen* narodnikkilaisuuden *ehdottoman elinkyvyttömyyden*.

Hra Suhanov on mennyt puheissaan niin pitkälle, että hän pitää luonnostaan sosialistisena luokkana vain proletariaattia. Tietenkin, jos ajatellaan vähänkin johdonmukaisesti, niin se merkitsee marxilaisuuden tunnustamista ja suuren ristin vetämistä narodnikkilaisen *sosialismin* yli.

Hra A. V. P. nousee hra Suhanovia vastaan, mutta hänen argumenttinsa ovat jotain ennenkuulumattoman surkeaa. Ne ovat pelkkiä varauksia, korjauksia, kysymysmerkkejä ja eklektisiä huomautuksia siitä, että revisionismi „paisuttaa liiaksi” niitä korjauksia, joita elämä tuo teoriaan, kun taas ortodoksia turhaan kiistää ne. Hra A. V. P:n tarjoama sekasotku on pikulleen samanlaista kuin kaikkien Euroopan maiden „humanitäärisen” porvariston tavanomaiset vastaväitteet luokkataistelua ja luokkasosialismia vastaan.

Sitä yleisesti tunnettua perustosiasiaa, että koko maailmassa vain proletariaatti käy jokapäiväistä järjestelmällistä taistelua pääomaa vastaan, että juuri proletariaatti on

sosialististen puolueiden joukkotuki, hra A. V. P. ei rohkene kieltää. Että talonpoikaistossa ilmenee vaikka heikkoakin sosialistisuutta *sitä vähemmän, mitä vapaampi* maa on poliittisesti,— sen hra A. V. P. 'varmasti tietää. Ja *sotkeakseen* asian hän yksinkertaisesti *leikkii* Euroopan porvarillisten professorien ja opportunistien irrallisilla ajatuksienriekaleilla eikä edes yritä esittää marxilaisuutta vastaan mitään sellaista, mikä hiukankin muistuttaisi eheää, suoraa ja selvää yhteiskunnallista teoriaa.

Sen tähden ei ole mitään sen ikävämpää kuin hra A. V. P:n artikkeli. Ei ole mitään, mikä ilmaisisi havainnollisemmin Venäjän narodnikkilaisen *sosialismin* täydellisen aatteellisen kuoleman. Se on kuollut. Hra A. V. P:n „aatteet” löydätte täydellisesti mistä tahansa Lännen porvarillisesta sosialireformatorisesta julkaisusta. Niiden kumoaminenkin on ikävystyttävää.

Mutta kun Venäjän narodnikkilainen *sosialismi* on kuollut, kun vuoden 1905 vallankumous on sen surmannut ja hrat A. V. P:t haudanneet, kun siitä on jäljellä vain mätä fraasi, niin Venäjän demokraattiset talonpoikaisjoukot, jotka eivät suinkaan ole sosialistisia, vaan yhtä porvarillisia kuin vuoden 1860 Amerikan, XVIII vuosisadan loppupuolen Ranskan, XIX vuosisadan alkupuoliskon Saksan j.n.e. j.n.e. demokraattiset joukot, nämä demokraattiset joukot *elävät*.

Imelän papin maaseutua koskeva kertomus, jonka hra Krjukov esittää, vahvistaa sanotun täydellisesti. Ja se, mitä Krjukov tiedottaa — huomautamme ohimennen,— juontuu ehkä vielä selvemmin ja täsmällisemmin demokratian tunnetun vihollisen, vehiläisen Bulgakovin havainnoista, jotka on julkaistu „Russkaja Myslissä” (1912, № 11: „Vaa-leissa”).

„Orjamielisyyttä ja pelkuruutta”, sanoo Krjukovin pappi Venäjän papistosta, „sitä on aina ollut.. Mutta ero on siinä, ettei milloinkaan ole ollut näin *pöyristyttävän rauhallista* ja vaiteliasta kirkosta irtoamista kuin nyt. Aivan kuin elämän henki kirkossa olisi sammunut. Toistan: ei ainoastaan intelligenssi ole irronnut.— kansa on irronnut... se on tunnustettava,— olenhan kaksi vuotta ollut maaseutupappina”.

Imelä pappi muistelee vuotta 1905. Pappiraiska oli selittänyt silloin talonpojille manifestia.

„Ja minä kun odotin silmäin avautumista”, ruikuttaa hän, „lujaa liittoa, *rakkautta*, raittiutta, selvää järkeä, heräämistä, tarmoa... Silmät ikään kuin avautuivatkin, mutta yhteenliittymisen asemesta syntyikin

vihaa ja eripuraisuutta. Ja kaikkein ensimmäiseksi maaseutu tönäisi juuri minuakin, ja tönäisi aika lujasti. Olin mielestäni pitävinäni koko sielun ja sydämen pohjasta sen puolta... Selitin niitä samaisia vapauksia ynnä muuta sellaista. Ja kyllä väki kuunteli! Luulin, ettei mitään sen laajasuuntaisempaa kuin minun puheeni voi ollakaan, mutta eipäs... maalle tunkeutui toisenlaisiakin puheita. Ja nuo uudet selittäjät keittivät paljon sakeamman sopan: puhuivat maasta, tasa-arvoisuudesta ja herroista. *Musikat tietenkkin ymmärsivät ja omaksuivat sen silmänräpäyksessä.* Ja ensi töikseen tulivat luokseni ja ilmoittivat, etteivät he maksa minulle papinsaattavia kahta sataa, vaan sata...

...Mutta erikoisesti mieltäni ei kuitenkaan *katkeroitannut* tämä, sadan ruplan asia, vaan kaikki se yhdessä, mikä uudisti maaseudun kasvot sellaisella tulipalokiireellä. Jos miltä puolelta koetettiin avata sen silmät, poistaa kaihtimet, luoda valoa sen pimeyteen! Ja jos totta puhutaan, niin onnistuttiinkin. Sokea näki kuin näkikin valonpilkahduksen ja siitä hetkestä alkaen hän ei ollut enää sokea... vaikei hänestä tullutkaan täysin näkevää. Mutta tuo puolittainen näkökyky toi tullessaan hänelle vain murheellisen tietoisuuden ja ahdistavan vihan... Ja kuka ties, ehkä hän joskus huokaa tietämättömyyttään. Maaseudulla vallitsee nyt sellainen viha, ihan sellainen, että tuntuu kuin koko ilma olisi nyt sen kyllästämä... Veitsi, nuija, punainen kukko. Voimattomuuden silminnähtävyys, katkerat, kostamattomat loukkaukset, eripuraisuus, sokea viha, kateus kaikkea parempaa, kodikkaampaa, vauraampaa kohtaan. Oli sitä tietysti ennenkin kateutta, vihaa ja surua kuin myös löyhkäävää syntiä, mutta ihmiset uskoivat jumalan tahtoon ja maallisen hyvän turhuuteen, he uskoivat ja he *jaksoivat kärsiä* toivossa päästä taivaaseen. Nyt ei enää ole tuota uskoa. Nyt siellä on tällainen usko: me olemme orjuuttajia, he—orjuutettuja. Kaikista vapautta koskevista puheista on maaseudun maaperälle kasvanut rikkaruohoa... Ja nyt sitten tuo uusi maalaki,—veli nousi veljeään vastaan, poika isäänsä vastaan, naapuri naapuriaan vastaan! On syntynyt sellainen viha ja sekamelska, että maaseutu tukehtuu siihen, varmasti tukehtuu”.

Alleiviivasimme eräitä tässä imelän papin (mitä aidoin intelligenssiin kuuluva narodnikki!) maaseutukuvauksessa esiintyviä erikoisen luonteenomaisia sanoja.

Pappiraiska on „rakkauden” puoltaja, „vihan” vastustaja. Siinä suhteessa hänen mielipiteensä käyvät täysin yhteen sen tolstoilaisen (voidaan sanoa myös: sen kristillisen) syvästi taantumuksellisen mielipiteen kanssa, jota kadettimme ja heidän kaltaisensa jatkuvasti kehittälevät. Tuollainen pappiraiska varmasti haaveilee mielellään jostain „maan sosialisoinnista”, lavertelee osuustoiminnan „sosialistisesta” merkityksestä ja „maanomistusnormeista”, mutta kun kysymykseen tuli viha „rakkauden” asemesta, niin silloin hän alkoi heti perua, hän velttoni ja pillahiti itkuun.

Sanahelinästä, fraaseista koostunutta „sosialismia” („kansan sosialismia eikä proletaarista sosialismia”) kuinka paljon hyvänsä, sen Euroopassakin jokainen kirjantaitava pikkuporvari hyväksyy. Mutta jos kysymyksessä on „viha” „rakkauden” asemesta, niin silloin tuli loppu. Humaanista fraasisosialismia me kannatamme; vallankumouksellista demokratiaa — vastustamme.

Siinä, mitä imelä pappi sanoo kuluneesta aiheesta, „huliganismista” maaseudulla, ei ole tosiasiallisesti mitään uutta. Mutta hänen omasta kertomuksestaan näkyy selvästi, että „huliganismi” on *maaorjuuden kannattajien* tuoma käsite. „Katkeria, kostamattomia loukkauksia” — sellaista tämä imelä pappi toteaa. Ja se on epäilemättä jotain sellaista, joka on hyvin kaukana „huliganismista”.

Taistelussa narodnikkilaisuutta vastaan marxilaiset ovat jo kauan sitten pitäneet tehtävänään hävittää manilovilaisuus, imelät fraasit, sentimentaalinen luokkien yläpuolella oleva katsantokanta, äitelä „kansan”-sosialismi, joka sopii jonkin liikehommailussa ja afääreissa paatuneen ranskalaisen „radikaalisosialistin” arvolle. Mutta marxilaiset ovat samalla jo kauan sitten pitäneet yhtä välttämättömänä tehtävänään *demokraattisen* ydinosan erottamista narodnikkien katsantokannoista. Narodnikkien sosialismi on mätä ja haiseva raato. Demokraattiset talonpoikaisjoukot, jos Krjukovin imelä pappiraiska antaa niistä oikean kuvan, ovat Venäjällä elävä voima. Ja niiden pitääkin välttämättä olla elävä voima, niin kauan kuin Purishkevitshit ovat isäntinä, kunnes kolmekymmentä miljoonaa kerrallaan kärsii nälänhätää.

„Sokeaa vihaa”, sanotaan meille. Ensinnäkään siinä ei ole koko totuus. Mihin tuo viha kohdistuu, sitä eivät näe Purishkevitshit, eivät näe virkamiehet eikä kaunosieluinen intelligenssi. Toiseksi, olihan Venäjällä jopa työväenliikkeen alkuaikoina tiettyä „sokean vihan” ainesta, esimerkiksi koneiden särkeämisen muodossa viime vuosisadan 60—80-luvun lakoissa. Se meni pian ohi. Asian ydin ei ole siinä. Olisi typerää vaatia „valkoisia hansikkaita” henkilöiltä, jotka menettävät kärsivällisyytensä kyseisessä tilanteessa.

Oleellista on se, että kieltäydytään jyrkästi vanhasta, toivottoman taantumuksellisesta maailmankäsityksestä,

omaksutaan syvällisesti nimenomaan se oppi „riistetyistä”, joka on elävän elämän eikä sikeän unen takeena.

Narodnikkien sosialismi, kaikkein vasemmistolaisinkin, on mädännyt. Demokraattisten joukkojen puhdistaminen, valistaminen, herättäminen ja yhteenliittäminen pitäen perustana tietoista kieltäytymistä „rakkauden”, „kärsivällisyyden” y.m.s. opeista, se on elävä ja elämää vastaava tehtävä. Imelä pappiraiska suree. Meillä taas on syytä iloita siitä, että on olemassa valtava virkeän toiminran sarka.

*„Prosvestshenije” № 2,
helmikuu 1913
Allekirjoitus: V. I.*

*Julkaistaan aikakauslehti
„Prosvestshenijen”
tekstin mukaan*

KASVAVA EPÄSUHDE

PUBLISISTIN KIRJOITUKSIA

I

Hiljattain pidettiin kadettipuolueen duumaedustajain ja tämän puolueen paikallisten toimihenkilöiden vuoromukainen neuvottelukokous.

Kuten saattoi odottaa, olivat käsiteltävänä nykyisen poliittisen ajankohdan erikoisuudet. Liberaalien arvio tästä ajankohdasta on seuraavanlainen:

„Kiinnitetään huomiota siihen, että epäsuhde, joka syntyy siitä, että maa tarvitsee peruslainsäädäntöä, mutta tätä tarvetta ei lakiasäättävien laitosten nykyisen rakenteen vallitessa ja vallanelinten nykyisenlaisen kansanedustuslaitokseen suhtautumisen vallitessa voida tyydyttää, tuo epäsuhde kasvaa”.

Kieli on yhtä sotkuista kuin lankakerä, jolla kissanpoika on pitkän aikaa leikkinyt. Poloiset liberaalimme, heillä ei ole missä voisivat esittää ajatuksensa selvästi!

Mutta tarkastelkaa asiaa lähemmin: onnettomuus ei ole niinkään paljon siinä, ettei ole *missä* sanoa, kuin siinä, ettei liberaaleilla ole *mitä* sanoa. Epäsuhde ei kasva ainoastaan maan tarpeiden ja „nykyisen rakenteen” toivottomuuden y.m.s. välillä, vaan myös maan tarpeiden ja liberaalien *avuttomuuden* välillä.

Miksei maan tarpeita voida tyydyttää, herrat liberaaliset poliitikot? Kadettien vastaus: sen estää lakiasäättävien laitosten nykyinen rakenne ja vallanelinten nykyinen suhde kansanedustuslaitokseen.

Johtopäätös: tarvitaan toisenlaista rakennetta ja vallanelinten toisenlaista suhtautumista. Minkälaista nimenomaan, sen saamme nähdä, kun seuraavissa artikkeleissa erittelemme kadettien neuvottelukokouksen „neljää teesiä”.

Mutta ennen sitä meidän on asetettava peruskysymys: kuinka on selitettävissä „nykyinen” „rakenne ja suhtautuminen”? Kuinka voidaan saada aikaan *toisenlainen*? Kadetit eivät ole edes ajatelleet sitä! Heidän vaikenemissensa tästä peruskysymyksestä on piintynyttä, aasialaista poroporvarillisuutta, jotain sellaista, että kun on ollut huonoja neuvonantajia, niin voi olla hyviäkin neuvonantajia...

Herrat kadetit, eiköhän vain ole yhteyttä „nykyisen” ja jonkin luokan, esimerkiksi suurtilanomistajien *luokan etujen* välillä? Tai „nykyisen” ja rikkaimpien porvarien etujen välillä? Eikö „nykyisen” ja *tiettyjen luokkien* etujen välillä ole täydellistä *vastaavaisuutta*? Eikö ole selvää, että kun ryhdytään käsittelemään poliittista ajankohtaa eikä oteta huomioon kaikkien luokkien välisiä suhteita, niin se on jonninjoutavaa jaarittelua?

Oh-hoh! Paitsi jaarittelua kadeteilla ei ole millä verhota „kasvavaa epäsuhdetta” politiikkansa ja maan tarpeiden välillä.

II

Liberaalimme yleensä — ja heidän mukanaan myös liberaaliset työväenpoliitikot (likvidaattorit) — puhuvat mielellään ja loppumattomiin Venäjän „eurooppalaistumisesta”. Pikkuinen totuus hämääntää tässä suuren valheen.

Epäilemätöntä on, että Venäjä ylipäänsä puhuen eurooppalaistuu, t.s. järjestää elämänsä Euroopan esikuvan ja mallin mukaan (jota paitsi „Eurooppaan” on nyt luetava — vastoin maantiedettä — myöskin Japani ja Kiina). Mutta tätä eurooppalaistumista on tapahtunut yleensä jo Aleksanteri II:n, ellei Pietari Suuren ajoista alkaen, sitä on tapahtunut sekä nousun aikana (1905) että *taantumuksen aikana* (1908—1911), on tapahtunut sekä poliisilaitoksessa että Markovin kaltaisissa tilanherroissa, jotka „eurooppalaistavat” niitä menetelmiä, joita he käyttävät taistelussa demokraattisia piirejä vastaan.

Sana „eurooppalaistuminen” on niin ylimalkainen, että se palvelee asian sotkemista, politiikan päivänpolttavien kysymysten hämäämistä.

Liberaalit tahtovat Venäjän eurooppalaistamista. Mutta myöskin Yhdistyneen aateliston neuvosto tavoittelee *omalla*, vuoden 1906 marraskuun 9 päivän (vuoden 1910 kesäkuun 14 päivän) laillaan eurooppalaistamista.

Liberaalit tahtovat saada eurooppalaisen perustuslain. Mutta Euroopan eri maissa voimaansaattetut perustuslait ovat tulos pitkäaikaisesta ja raskaasta luokkataistelusta toisaalta feodalismiin ja absolutismiin, toisaalta porvariston, talonpoikien ja työläisten välillä. Kirjoitetut ja kirjoittamattomat perustuslait, joilla liberaalit panevat „häpeämään” taantumuksellisiämme, ovat sinänsä vain loppuyhteenveto taistelun *tuloksista*, jotka saavutettiin sen jälkeen, kun uusi oli saanut useita kalliiksi käyneitä voittoja vanhasta ja vanha oli tuottanut useita tappioita uudelle.

Liberaalit tahtovat, että meillä olisi tuloksia *ilman* sitä plussien ja miinuksien yleissummaa, joka muodostaa tulokset! Liberaalien ohjelman ja liberaalien taktiikan sisältö on seuraava: muodostukoon meillä eurooppalainen järjestelmä *ilman* sitä raskasta taistelua, joka sen oli Euroopassa luonut!

Ymmärrettävää on, että Kobyliinskimme vastaavat liberaalien toivomuksiin ja perusteluihin ylenkatseellisin tempauksin „kauppiaita” ja „musikkoja” vastaan.— Te, herrat liberaalit, sanovat Kobyliinskit, haluatte kirjoittaa paperille ne voitot, joita ette ole vielä saavuttaneet elämässä.

III

Kadettien neuvottelukokous hyväksyi taktiikkakysymyksestä 4 teesiä. Ensimmäisessä sanotaan:

„Koko oppositiorintaman yhteisen toiminnan taktiikka, joka on Valtakunnanduuman edessäolevan asiallisen toiminnan välttämätön ehto, ei silti takaa opposition lakialoitteille varmaa ja vakinaista enemmistöä Valtakunnanduomassa eikä niiden lakialoitteiden toteuttamista käytännössä, jotka oppositio voisi viedä läpi Valtakunnanduomassa Duuman keskustan avulla”.

Selvälle kielelle käännettynä tämä lampaanlatina merkitsee seuraavaa:

Liberaalit voivat muodostaa enemmistön Valtakunnanduomassa vain yhdessä lokakuulaisten kanssa. Tällainen enemmistö ei ole vakinainen eivätkä sen päätökset mene käytännössä läpi.

Oikein. Mutta tästä seuraa johtopäätös, että kun noita päätöksiä sanotaan „välttämättömäksi”, „edessäolevaksi” ja „asialliseksi” (!??) toiminnaksi, niin se on sekä itsensä pettämistä että kansan pettämistä.

Ajaessamme oikeistolaisia karille äänestämällä lokakuulaisten kanssa älkäämme asettuko IV Duumassa lainsäädäntäkannalle, älkäämme kylväkö perustuslaillisia harhakuvia — näin olisi pitänyt kadettien sanoa kansalle, elleivät he olisi halunneet olla demokraatteja vain sanoissa.

Kadettien neuvottelukokouksen ensimmäinen „teesi” on hämmästyttävän epäloogillinen. Sitä, että IV Duuman tilapäinen ja epävarma enemmistö hyväksyy käytännössä toteuttamattomia lakiehdotuksia, sanotaan „asialliseksi” toiminnaksi!! Kadetit itse ovat satoja kertoja nimittäneet, ja nimittäneet oikein, sitä vermiselliksi ja tympeydeksi.

Mutta kadettien taktiikka, joka on huutavan typerää logiikan kannalta, käy ymmärrettäväksi luokkaetujen kannalta. Palauttakaamme mieleen se, mitä sosialidemokraatit ovat sanoneet III ja IV Duumasta vuodesta 1907 alkaen. Duumassa on kaksi enemmistöä, sanoivat he: oikeistolaislokakuulainen ja lokakuulais-kadettilainen. Kumpikin on vastavallankumouksellisella maaperällä (vertaa „Prosvestshenije”, 1913, № 1, s. 13)*.

Kadettien neuvottelukokous helmikuussa 1913 vahvisti sen, mitä olemme kirjoittaneet virallisissa päätöksissämme vuodesta 1907 alkaen.

„Koko oppositiorintaman yhteisen toiminnan taktiikka... Duuman keskustan avulla” onkin kadeteille *välttämätön* siksi, että he ovat kuten lokakuulaisetkin vastavallankumouksellisella maaperällä. Koska nämä ovat sisäisesti läheisiä toisilleen, on ymmärrettävää, että ne pyrkivät „asialliseen” yhteistoimintaan, vaikka se onkin nykyään toivotonta.

Lokakuulaiset ruikuttavat loputtomasti lehdissään, soimaavat vallankumousta, soimaavat hallitusta, oikeistolaisia ja Valtakunnan-neuvostoa,— mutta Duumassa he rajoittuvat reformien toivomiseen ja kulkevat hallituksen mukana.

Kadetit ruikuttavat vielä enemmän lehdissään, soimaavat vallankumousta, soimaavat hallitusta, oikeistolaisia, Valtakunnan-neuvostoa ja lokakuulaisia,— mutta Duumassa he rajoittuvat reformien toivomiseen ja pyrkivät sovittamaan oppositiohenkensä lokakuulaisten oppositiohengen malliin.

* Ks. lätä osaa, ss. 487—488. *Toim.*

IV

Toisessa kadettien neuvottelukokouksen teesissä sanotaan:

„Valtakunnanduunmaa, tätä lakiasäättävää ja poliittista voimatekijää, voidaan oleellisesti voimistaa vain toteuttamalla kolme perusehtoa: vaalilain demokratisointi (yleinen äänioikeus), Valtakunnanneuvoston perinpohjainen uudistus ja vastuuvollinen ministeristö”.

Tässä esitetyn taktiikan olemus voidaan ilmaista yhdellä sanalla: reformismi.

Historiatiede sanoo meille, että kyseisen poliittisen järjestelmän reformistinen ja ei-reformistinen muuttaminen eroaa yleensä puhuen siten, että edellisessä tapauksessa valta jää entisen hallitsevan luokan käsiin; jälkimmäisessä tapauksessa valta siirtyy entiseltä luokalta uudelle luokalle. Kadetit eivät ymmärrä historiallisten uudistusten luokkajohdantoa. Teorian kannalta se on kadettien perusvirhe.

Käytännön kannalta mainittu teoreettinen eroavuus sisältyy siihen, muuttuuko osa, jos yleinen ja perusuudistus pysyy muuttumattomana, vai muuttuuko tämä viimeksi mainittu.

Eri maissa, historian eri ajankohtina on porvaristo ollut reformistista, ja on ollut myös sellaista, ettei se ole rajoittunut reformismiin. Toisaalta työväenluokka, joka ei ole koskaan tunnustanut, että reformeilla voidaan saada aikaan oleellisia muutoksia, ei suinkaan ole tietyissä oloissa esittämättä lähimpiä vaatimuksiaan reformien muodossa.

Kysymys on siis siitä, että kadetit pitävät kiistattomana herruuden säilyttämistä nykyisen hallitsevan luokan käsissä, t.s. feodaalistyypin suurmaanomistajien käsissä. Kadettien kantana on edelleenkin oppositio omantunnon osalta, he ovat edelleenkin sitä mieltä, että „Venäjällä, luojan kiitos, on perustuslaki”.

Toisin sanoen kadettien „kolme perusehtoa” ovat liberaalisen porvariston esittämät ehdot taloudellisten ja poliittisten etuoikeuksien *sovinto*jaosta feodaalisen maanomistuksen ja pääoman kesken.

Lokakuulaisten mielipide on sama („valtiovallan sovinto maan kanssa” — Maklakovin kielellä, Maklakovin, josta ei saa selvää, onko hän lokakuulainen vaiko kadetti), jota paitsi lokakuulaiset esittävät maanomistuksen kannalta „liehrittelevämpiä” jakoheitoja.

Lokakuulaisten uttera liehittely on kärsinyt vararikon. Mitä perusteita on odottaa kadettien vähäiseltä liehittelyltä toisenlaista tulosta? Reformismin kannalta katsoen lokakuulaiset ovat paljon johdonmukaisempia, sillä sen, joka asettuu tälle kannalle, on otettava huomioon reformien *soveliaisuus*, ja lokakuulaisten „reformit” ovat paljon „soveliaampia”.

On vain yksi johtopäätös: epäsuhde liberaalisen reformismin ja maan tarpeiden välillä kasvaa.

V

Kolmannessa kadettien neuvottelukokouksen teesissä sanotaan:

„Näiden ehtojen valmistelun pitää olla kadettien taktiikan perustehtävänä ja tällöin pitää käyttää hyväksi yhdessä toisten oppositioryhmiin ja keskustan kanssa suoritettavaa päiväjärjestyksessä olevaa lainsäädännöllistä toimintaa, mikäli se on toimeenpantavissa, mutta sen ei pidä olla ristiriidassa näiden perustehtävien toteuttamisen kanssa” („Retsh” № 34, helmikuun 4 pnä).

Edellinen „teesi” oli myönnytys vasemmistokadeteille tai oikeammin sanoen houkutin demokraateille: tukekaa meitä, kadetteja, sillä me olemme „demokraatteja”, me olemme yleisen äänioikeuden kannalla!

Vasemmalle tehdyn päännökyksen jälkeen — vakava käänös oikealle: kolmas teesi, joka lampaanlatinasta selvälle kielelle käännettynä kuuluu: me kadetit tunnustamme yhdessä *progressistien ja lokakuulaisten kanssa* suoritettavan päiväjärjestyksessä olevan lainsäädännöllisen toiminnan!

Mutta tuo „päiväjärjestyksessä oleva” lainsäädäntähän saa aikaan sellaisia lakialoitteita, joita *ei voida toteuttaa*, kuten ensimmäisessä teesissä on myönnetty? Kadeteilla on varaus: „mikäli on toimeenpantavissa”. Siis suoraan sanoen tulemme puuhaamaan vermiselliä, mutta langetkoon vastuu lokakuulaisille! Aika veitikoita nuo kadettimme...

Edelleen. Progressistit enempää kuin lokakuulaisetkaan, jotka ovat *reformistisella* kannalla johdonmukaisemmin kuin kadetit, eivät suostu sellaisiin „ylenpalttisen” liberaaliin vaatimuksiin kuin yleinen äänioikeus, Valtakunnan-neuvoston perinpohjainen uudistus j.n.e. Kuinka siis voivat

kadetit, jotka edelleenkin pitävät itseään demokraatteina, julistaa suorittavansa päiväjärjestyksessä olevaa lainsäädännöllistä toimintaa *yhdessä* noiden ilmettyjen demokration *vastustajain* kanssa?

Tätäkin tapausta varten on kadeteilla varaus: me, kadetit, *valmistelemme* yleisen äänioikeuden voimaansaattamista, *valmistelemme* sitä *yhteistoiminnassa* lokakuulaisten kanssa, mutta tämän toiminnan „ei pidä olla ristiriidassa” yleisen äänioikeuden „toteuttamisen kanssa”!

Yksinkertainen takaportti: julistamme Rodzjankon puheen „perustuslailliseksi”, äänestämme (emme erehdyksessä niin kuin sosialidemokraatit, vaan vakaumuksesta) lokakuulaisten päätöslauselmaa ministeristön julkilausuman johdosta, sillä siinä *ei ole* mitään *ristiriidassa* yleisen äänioikeuden „valmistelun” kanssall!

Tässä ei voida enää sanoa, että kadetit ovat veitikkoja. Tässä pitäisi käyttää *toista* sanaa...

Kaikissa Euroopan maissa vastavallankumouksellinen, demokraattisille joukoille selkensä kääntänyt liberaalinen porvaristo uskottelee edelleenkin, että se *valmistelee* (Preussissa yhdessä kansallis-liberaalien kanssa, Ranskassa yhdessä kaikkien progressistien kanssa) demokraattisia „perus”-reformia.

Se porvaristo, joka on lopullisesti siirtynyt reformistiselle tielle, on mätää porvaristoa, voimatonta liberalismissaan, toivotonta demokraattisia muutoksia koskevassa kysymyksessä, vihamielistä työläisille, kansan *puolelta* oikeistolaisten *puolelle* siirtynyttä porvaristoa.

VI

Kadettien neuvottelukokouksen viimeisessä, neljännessä, teesissä sanotaan:

„Kokous toteaa, että on ajankohtaista herättää rinnan mainittujen kolmen tunnuksen esittämisen kanssa kysymys aktiivisempien taktillisten toimenpiteiden käytäntöönottamisesta parlamenttitaistelussa”.

Ainoastaanko parlamenttitaistelussa? ja ainoastaanko herättää kysymys?

Mitä oikeastaan merkitsee: „aktiivisemmat taktilliset toimenpiteet parlamenttitaistelussa”, — sen yksin jumala

tietää. Kadettien neuvottelukokous aivan kuin varta vasten on muotoillut teesinsä mahdollisimman hämärästi.

Puhuessaan aktiivisemmista toimenpiteistä kadetit haluavat selvästi näyttää, että he vasemmistolautuvat. Mutta se onkin nimenomaan vain *näyttämistä*, sillä mitään konkreettista ei sieltä löydy.

Mitä parlamenttitaistelun „toimenpiteitä” voidaan yleensä puhuen sanoa aktiivisemmiksi?

Ei äänestetä lokakuulaisten ja progressistien päätöslauselmien puolesta.

Ei pidetä puheita „valtiovallan sovinnosta maan kanssa”.

Ei vaieta silloin, kun oikeistolais-lokakuulainen enemmistö ajaa läpi demokratianvastaisia toimenpiteitä.

Ei suostuta yleisen, periaatteellisen keskustelun lopettamiseen ja tyypistämiseen.

Älköön kukaan niistä, jotka joutuvat kosketuksiin kadettien kanssa, unohtako kysyä heiltä: ovatko he „herättäneet” kysymyksen aktiivisemmista toimenpiteistä? kuinka he ovat ratkaisseet tuon kysymyksen, jos he ovat olleet aikeissa herättää sen? kuinka he toteuttavat käytännössä „aktiivisempia toimenpiteitä”?

Maa vasemmistuu. Uusia demokraattisia aineksia herää eloon. Kadettien vähäisellä, näytteille asetetulla vasemmistolautumisella on täysin määrätty poliittinen merkitys: pettää nuo uudet demokraattiset ainekset, viedä ne mukanaan, esittää itsensä niiden edustajiksi.

Demokraattien ajankohtaisena tehtävänä on ehkäistä tuo petos. Ken ei ole tehnyt menneisyyden raskaista opetuksista sitä johtopäätöstä, että demokraattisten ainesten osittainkin johtaminen kadettien taholta aiheuttaa väistämättä hoipertelua, petosta ja kunniattomia tappioita ilman taistelua — hän ei ole mitään oppinut. Häntä on pidettävä demokratian vihollisena.

VII

Kokonaisuudessaan otettuna on kadettien neuvottelukokous mielenkiintoinen asiakirja „keskustamme” poliittisesta elämästä. Tällaisiin asiakirjoihin, järjestyneiden puolueiden täsmällisiin ja virallisiin päätöksiin lehdistömme ei tavallisesti kiinnitä erikoisempaa huomiota. Meillä ei pidetä

„päättöslauselmista”. Etusija annetaan haastatteluille ja juoruille.

Mutta vakava suhtautuminen politiikkaan vaatii mitä huolellisinta puoluepäätösten erittelyä, ja marxilaiset tekevät kaiken voitavansa tämän erittelyn suorittamiseksi.

Sanoimme kadetteja „keskustaksi”. Niin on *totuttu* sanomaan lokakuulaisia, jotka ovat oikeistolaisen ja opposition välimailla.

Mutta puolueita analysoitaessa ei saa — ei poliittisten puolueiden luokkaperustan kannalta eikä yleensä *nykyisen* politiikan olemuksen kannalta — rajoittua Duumaan, ei saa pitää yksistään lokakuulaisia „keskustana”.

Tarkastelkaa puolueittemme luokkaperustaa: oikeistolaiset ja nationalistit ovat yleensä maaorjuuttajatilanherraja. He ovat nykyisen järjestelmän säilyttämisen ja „syventämisen” *kannalla*.

Lokakuulaisten, progressistien ja kadettien joukossa näemme kieltämättä enemmänkin porvaristyyppisen tilanherran ja sitten myös suuren joukon suurporvareita. Kaikki nämä puolueet haluavat *reformejä*. Kaikki ne muodostavat *todellisen* keskustan maaorjuuttajatilanherrajen ja demokraattien (talonpoikais- ja työläisdemokraattien) välillä.

Porvaristo pelkää demokraattisia joukkoja enemmän kuin taantumusta; tämä koskee sekä progressisteja että kadetteja. Kahden viimeksi mainitun puolueen oppositiohenkisyys on tietenkin otettava huomioon jokapäiväisen politiikan käytännöllisiä tehtäviä määriteltäessä, mutta tuon oppositiohenkisyyden ei pidä antaa verhota meiltä niiden puolueiden ja lokakuulaisten keskeistä luokkasukulaisuutta.

Maaorjuuttajatilanherrat hallitsevat niin yksinään kuin myös liitossa porvariston ylimpien kerrosten kanssa. Maaorjuuttajat vastustavat reformejä. Porvaristo on ylipäänsä reformien kannalla ja sitä paitsi se rajoittuu reformistiseen kannanottoon, jota ei voida sanoa talonpoikais- ja varsinkin työläisdemokraateista.

Kadettien neuvottelukokous tuo meille selvästi esiin kadettien *reformismin*, joka on heidän ainoa taktiikkansa. Tärkeintä on tehdä itselleen selväksi tämän taktiikan ja porvariston luokkaetujen välinen *yhteys* sekä tämän taktiikan *riittämättömyys*, sen ja maan tarpeiden „kasvava

epäsuhde". Tärkeintä on tehdä selväksi kadettien ja lokakuulaisten kantasukulaisuus ja että kansanjoukkojen on kerrassaan mahdollonta saavuttaa kadettien johdolla mitään menestyksiä.

VIII

Olin jo kirjoittanut loppuun artikkelini, kun sain „Golos Moskvyy” lehden 30. numeron, jossa on kadettien neuvottelukokouksen johdosta pääkirjoitus: „Entä mitä edelleen?”.

Helmikuun 6 pnä Duumassa suoritetun äänestyksen (ponnen hyväksyminen Kasson selitysten johdosta)¹³³ yhteydessä tämä kirjoitus on niin merkityksellinen ja valaisee niin kirkkaasti kysymystä kadettien ja lokakuulaisten välisistä suhteista, että käy ehdottoman välttämättömäksi puhua niistä.

Lokakuulaisten virallinen äänenkannattaja „Golos Moskvyy” kuvaa kadettien neuvottelukokouksen (se sanoo tätä kokousta jostain syystä konferenssiksi) Miljukovin johtamien vasemmistokadettien voitoksi oikeistokadeteista.

„Lainsäädännöllistä toimintaa”, näin „Golos Moskvyy” selostaa kadettien päätöslauselmaa, „voidaan hyväksikäyttää vain sikäli, mikäli se ei ole ristiriidassa niiden perustehtävien kanssa” (t.s. yleisen äänioikeuden, Valtakunnanneuvoston uudistamisen ja ministeristön vastuuvollisuuden kanssa).

„Yksinkertaisemmin sanoen tuollaisen päätöslauselman hyväksyminen olisi samaa kuin kieltäytyminen yleensä kaikesta lainsäädännöllisestä työstä, jota tehdään reaalisen toteutettavuuden puitteissa, ja kadettioppositio on tästä lähtien oleva luonteeltaan avoimesti vastuuton”.

„Golos Moskvyy” tekee tästä johtopäätöksen, että ei ole muuta keinoa kuin laskea Duuma hajalle, sillä lokakuulaiset eivät milloinkaan asetu niin „tiukalle (leikki pois!) kannalle” kuin on kadettien kanta, Duumassa ei ole minikäänlaista enemmistöä, vallitsee „täydellinen toivottoisuus”...

Näin kirjoitetaan historiaal

Tästä käy mainiosti ilmi kadettien ja lokakuulaisten mitä täydellisin sukulaisuus ja heidän „riitojensa” todellinen luonne: lystikseen lempivät torailevat...

Helmikuun 6 pnä lokakuulaisten virallinen äänenkannattaja ilmoittaa Moskovassa, kuten näimme, lokakuulaiskadettilaisen liiton täysin hajonneeksi sen kadettien neuvot-

telukokouksen jälkeen, joka pidettiin *ennen helmikuun 4 päivää* (helmikuun 4 pnä „Retsh” tiedotti neuvottelukokouksesta).

Samana helmikuun 6 pnä Pietarissa lokakuulaiset ja kadetit *yhdessä* hyväksyvät IV Valtakunnanduumassa 173 äänellä 153 vastaan *lokakuulais-kadettilaisen* päätöslauselman Kasson selitysten johdosta — päätöslauselman, joka sitten tarkastusäänestyksessä tuli sattumalta kumotuksi!!

Mainiota, eikö totta?

Tämä on suorastaan klassillinen esimerkki siitä, kuinka lokakuulaiset ja *kadetit* tekevät poliittisia „tekosiaan”. He eivät kuulu mihinkään „liittoutumaan”, herra varjelkoon! Mutta he jakavat keskenään osat yleisön pettämiseksi niin „ovelasti”, että mikään virallinen liittoutuma ei loisi heille sellaisia „mahdollisuuksia”. Kadetit näkevät, että maa vasemmistolaiistuu, ilmaantuu uusia demokraattisia aineksia, ja siksi he leikkivät vasemmistolaisuutta laskien neuvottelukokouksensa kautta liikkeelle muutamia aivan tyhjänpäiväisiä, aivan sisällöttömiä, mutta *vasemmistolaisilta tuntuvia* fraaseja. Lokakuulaiset *pitävät yllä* yleisössä sellaista mielialaa tai vaikutelmaa, että kadetit ovat muka vasemmistolaiistuneet, pitävät yllä siten, että ilmoittavat *virallisesti*, „Golos Moskvyn” toimitusartikkelissa, kadettien asenteen olevan tiukan, ilmoittavat, että enemmistön muodostaminen Duumassa lokakuulaisten ja kadettien yhdistymisen tietä on mahdoton, ruoskivat kadetteja vasemmistolaisuuden johdosta, meluavat Duuman hajallelaskemisesta j.n.e. y.m.s.

Mutta käytännössä lokakuulaiset salavihkaa hierovat kauppoja kadettien kanssa ja juuri hyökätessään jyrkimmin kadettien vasemmistolaisuutta vastaan *solmivat lehmäkaupan* näiden kanssa yhteisen päätöslauselman pohjalla!!

„Sudet kyläisiä ja lampaat ehjin nahoin”. Demokraatteja on vedetty nenästä, petetty, maaniteltu kadettien laumaan (ovathan kadetit niin vasemmistolaisia... näettehän, kuinka lokakuulaiset haukkuvat heitä vasemmistolaisuudesta!) ja lokakuulaisten ja kadettien liittoutuma mustassa Duumassa on säilytetty, lujitettu ja kehitetty.

Väkisinkin tekee mieli huudahtaa: voi taivas! Milloinkahan Venäjän demokraatit hoksaavat nuo kadettien liberaalisen puijauksen yksinkertaiset metkut? Pelaavathan

liberaaliset porvaripoliitikot kaikissa Euroopan maissa muodossa tai toisessa nimenomaan tuota samaa peliä: kansanedessä, vaalitarkoituksissa, virallisissa puheissa he pauhaavat ja vannovat olevansa demokraatteja, radikaaleja („vapaamieliset” Saksassa, Lloyd George ja kumpp. Englannissa), jopa sosialisteja (radikaalisosialistit Ranskassa). Mutta käytännössä, todellisessa politiikassaan he kulkevat yhdessä ehdottomasti demokratianvastaisten hallitusten ja puolueiden kanssa, eri vivahteisten ja eri kansallisuuksiin kuuluvien lokakuulaisten kanssa.

Kuinka vanha tämä juttu onkaan ja kuinka äärettömän usein kadetit sitä toistavatkaan!

IX

„Golos Moskvy” lehdessä vakuutetaan, että vaalien edellä kadetit

„polemisoiivat kiihkeästi vasemmistolaisten kanssa todistellen laisäädännällisen toiminnan välttämättömyyttä reaalisten edellytysten puitteissa. Sen vuoksi voitiinkin luottaa Duuman keskustan ja oppositio välisen sopimuksen mahdollisuuteen. Mutta vaalien jälkeen tapahtui kadettipuolueen johtomiesten mielipiteissä oleellinen muutos. Miljukovin esittämä ja konferenssin hyväksymä päätöslauselma duumataktiikasta eroaa perinpohjaisesti kaikesta siitä, mitä vaalien aikana puhuttiin, jolloin nähtävästi haluttiin saada itselleen kaupungin suurporvariston äänet. Suurporvaristo tuskin olisi suostunut kannattamaan kadetteja sen ohjelman pohjalla, jonka konferenssi on nyt esittänyt”.

Siinä on näyte ajatuksenjuoksusta, josta ei tiedä, mitä pitäisi ihmetellä: naiivia viekkautta vaiko naiivia typeryyttä.

Kadettien mielipiteet eivät ole muuttuneet ollenkaan. Kadetit ovat aina olleet ja ovat liberaalinen puolue, joka saa petoksella johdatetuksi mukaansa demokraattisia aineksia. Myös vuoden 1912 vaaleissa kadetit näyttivät suurporvaristolle „todelliset” kasvonsa, liikemies-„solidarisuutensa”, „selväjärkisyytensä” kapitalistiluokan palvelijoina. Mutta demokraattiselle äänestäjälle nämä samaiset kadetit samanaikaisesti vakuuttamalla vakuuttivat, että he ovat demokraatteja ja että heidän duumataktiikkansa ei mitenkään oleellisesti eroa sosialidemokraattien taktiikasta.

Nämä kadettien politiikan kaksi puolta ovat kaikkien sivistysmaiden jokaisen liberaalisen puolueen välttämätön

„puvunosa”. Tietenkin jotkut puolueen jäsenet valitsevat usein ammatikseen: toiset — demokratismpelin ja toiset — „intoilijain” hillitsemisen sekä „vakaan” porvarillisen politiikan harjoittamisen. Mutta niinhän on kaikissa maissa. Esimerkiksi tunnettu liberaalinen puoskari Englannissa, Lloyd George, kuvaa itsensä kansalle pitämässään puheissa suorastaan vallankumousmieheksi ja hiukkasta vaille sosialistiksi, mutta tosiasiaa tämä ministeri seuraa politiikassa johtajaansa Asquith'ia, joka ei jää missään jälkeen vanhoillisesta.

Kun hra Miljukovia pidetään „Golos Moskvyn” artikkelissa vasemmistokadettien edustajana, niin sille voi vain hymyillä. Todellisuudessa hra Miljukov on virallisen kadetti-diplomatian edustaja, diplomatian, joka sopeuttaa yhteen puolueen epädemokraattisen olemuksen ja demokraattisen fraasin.

„Golos Moskvyn” kirjoittaa:

„Tuota hra Miljukovin uutta „vaalienjälkeistä” kantaa konferenssi ei hyväksynyt läheskään yksimielisesti. Huomattava osa sen osanottajista vaati sellaista taktiikkaa, että Duuman keskustan kanssa on sovittava, tarkoituksena erillisten lakialoitteiden ja kulttuurireformien läpivieminen. Tämän katsantokannan puoltajat todistelivat, että erilaisia lakialoitteita käsiteltäessä parlamenttiryhmän on suostuttava kompromisseihin ja yritettävä viedä ne läpi liberaalisessa hengessä tekemättä niitä sellaisiksi, etteivät ne tule hyväksytyiksi”. Seuraa hyökkäys „kadettien kuuluisaa kuria” vastaan, sitä vastaan, että kadetit „alistuvat kuuliaisesti” hra Miljukovin „itsevaltiudelliseen tahtoon”.

Ilmeistä peliä. Se on hyvin läpinäkyvää. Lokakuulaiset „härnäävät” oikeistokadetteja yrittäen kuvata heidät voiteuiksi ja yllyttää heidät jyrkempään taisteluun vasemmistokadetteja vastaan. Mutta tuo lokakuulaisten peli (joka ei kävisi laatuun, elleivät kadetit ja lokakuulaiset kuuluisi samaan perhekuuntaan) ei tee olemattomaksi sitä kiistatonta tosiasiaa, että vasemmisto- ja oikeistokadettien, meikäläisen liberalismin Lloyd George'ien ja Asquith'ien välillä on olemassa vivahde-ero.

Luokaa silmäys „Russkaja Molvaan”. Tuo progressistien äänenkannattaja, lokakuulaisten ja kadettien välistä kompromissia julistava äänenkannattaja, haalii ympärilleen yhä enemmän kadettipuolueen *virallisia* jäseniä. Ei kerralla, vaan vähitellen, „vehiläisten” johtajan Struven jäljessä sinne tulivat Mansyrev ja Maklakov, Obolenski, Gredeskul

ja Aleksandrov. Se, että moista väkeä veti lähemmäksi lokakuulaisia, on kiistatonta. Eikä muuten voinut ollakaan. Mutta yhtä kiistatonta on, että Miljukov rakentaa rauhaa heidän ja „vasemmistokadettien” välille sellaisen ohjelman perustalla, jonka kyltti on demokraattinen ja sisältö loka-kuulainen.

X

Kasson selitysten johdosta Duumassa esitetyt eri puolueiden päätöslauselmaehdotukset ovat erittäin mielenkiintoisia. Ne antavat meille tarkan, eri puolueiden edustajain virallisesti hyväksymän aineiston poliittista erittelyä varten. Nimenomaan erittelyä tuosta aineistosta tavallisesti eniten puuttuukin. Se on siroteltu päivälehtien kirjoituksiin tai Duuman pikakirjoituspöytäkirjaröykkiöön. Mutta eri puolueiden todellisen olemuksen selvillesaamiseksi siihen kannattaa hyvinkin pysähtyä.

Seuraavana päivänä epäluottamuslauseen hyväksymisen jälkeen „Retshin” toimitusartikkelissa kirjoitettiin: „Näin ollen Venäjän yhteiskuntapiirit saivat Valtakunnanduumalta sen, mitä niillä oli oikeus siltä odottaa” (№ 37, helmikuun 7 pnä). Siis ikään kuin „yhteiskuntapiirien” pitäisi vain tietää: luottaako Duuma herra Kassoon vai ei luota, eikä mitään muuta!

Se ei ole niin. Kansan ja demokraattien on saatava tietää epäluottamuslauseen *motiivit, käsittääkseen* sen ilmiön syyt, joka politiikassa katsotaan epänormaaliksi, ja löytääkseen *ulospääsyn* normaaliin. Kadettien, lokakuulaisten ja sosialidemokraattien yhtyminen yksistään vain sanojen „emme luota” pohjalla on liian vähän näissä mitä vakavimmissa kysymyksissä.

Tässä lokakuulaisten päätöslauselma:

„Valtakunnanduumaa... pitää: 1) kaikkinaista keskikoulun oppilaiden vetämistä mukaan poliittiseen taisteluun turmiollisena Venäjän nuorten voimien henkisellem kehitykselle ja vahingollisena yhteiskuntaelämän normaalille kulle; 2) välttämättömänä ehkäisytoimenpiteitä niissä tapauksissa, jolloin viranomaiset ovat ajoissa havainneet sopimattomia ilmiöitä keskikoulussa, eikä odottamista, kunnes ilmiöt saavat epänormaalin luonteen*; 3) panee jyrkän vastalauseen sitä vastaan, että

* Tämä teksti esitettiin tammikuun 25 päivän istunnossa. Helmikuun 1 päivän istunnossa 2 § muutettiin tällaiseksi: „Todeten tämän yksityistapauksen perusteella, että keskikoulussa vallitsee muodollinen ja välinpitämätön suhde oppilaisiin, että opettajakunta vieroksuu oppilain kotia, on aikaansaattava yleinen myönteellinen kannanotto kasvavan polven suhteen”.

oppilaisiin sovelletaan luonnollisten kasvatustieteiden vaikutuskeinojen asemesta sellaisia poliisitoimenpiteitä, jollaisia toimeenpantiin 10.XII.1912 koululaitoksen johdon tietämättä; 4) toteaa kasvatustieteiden vastaiseksi sen hitauden, jolla ratkaistaan kouluista erotettujen oppilaiden kohtaloa, ja toivoen tämän tapauksen viipymätöntä likvidointia oppilaille myötämielisellä tavalla — siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Mitkä ovat tämän päätöslauselman poliittiset suunta-
viivat?

Politiikka on koulussa vahingollista. Oppilaat ovat syyllisiä. Mutta heitä pitää rangaista opettajien eikä poliisien. Olemme tyytymättömiä hallitukseen sen liian niukan „myötämielisyyden” ja hitauden vuoksi.

Nämä ovat demokratianvastaisia ajatuksia. Tämä on liberaalista oppositiota: jääköön vanhan vallan järjestelmä ennalleen, mutta *sitä* on sovellettava lievemmin. Lyö, mutta lyö kohtuullisesti äläkä julkisesti.

Katsokaapa progressistien päätöslauselmaa:

„...,Duuma toteaa: 1) että kansanvalistusministeriö, joka tiesi, mitä Pietarin keskikouluissa viime aikoina tapahtui, on suhtautunut välinpitämättömästi velvollisuuksiinsa eikä ole varjellut keskikoulua poliisin tunkeutumiselta sinne; 2) että poliisiviranomaisten käyttämiä menetelmiä, joita toimeenpantiin kansanvalistusministeriön esittämättä vastalauseetta — kouluissa suoritettuja etsintöjä, lasten pidätyksiä ja poliisilaitoksessa arestissa pitämisiä sekä sallimattomia kuulustelumenetelmiä — ei voida millään muotoa puolustaa, koska kysymyksessä ei tässä tapauksessa ole valtion turvallisuus, vaan järjestyksen palauttaminen keskikoulussa; 3) kansanvalistusministeriön käyttämien toimenpiteiden järjestelmä, jonka tavoitteena on koulun erottaminen perheestä sydämättömällä formalismilla, joka sortaa nuoren polven moraalista ja henkistä kehitystä, luo suotuisan maaperän epänormaalien ilmiöiden syntymiselle kouluelämässä. Pitäen kansanvalistusministeriön selityksiä epätyytyttävänä Duuma siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tämä päätöslauselma esitettiin tammikuun 30 p:nä, ja progressistit ilmoittivat silloin, että he äänestävät lokakuulaisten päätöslauselmaa, jos nämä lisäävät epäluottamuslauseen. Tämän kaupanhieronnan tulokset saimme nähdä ylempänä.

Millä pohjalla *saatettiin* kauppoja hieroa? Sillä, että peruskysymyksissä on yksimielisyys.

Progressistitkin pitävät politiikkaa koulussa epänormaalina, hekin vaativat „palauttamaan järjestyksen”

(maaorjuudellisen). Heilläkin on oppositio omantossijassa, ei oppositio vanhaa valtajärjestelmää vastaan, vaan sen „välinpitämätöntä, sydämetöntä” j.n.e. soveltamista vastaan. 1860-luvulla Pirogov hyväksyi sen, että pitää piiskata, mutta vaati, *ettei* piiskattaisi välinpitämättömästi, sydämettömästi. Progressistit eivät ole sitä vastaan, että nykyiset sosiaaliset ainekset „palauttaisivat järjestyksen”, mutta niitä neuvotaan tekemään se „osaaottavaisemmin”. Onpa meillä edistytty puolen vuosisadan aikana!

Kadettien päätöslauselma:

„Kuultuaan kansanvalistusministerin selitykset ja todettuaan: 1) että niissä sekoitetaan täydellisesti kasvatustieteelliset ja poliisihenkilöiden katsomukset; 2) että noissa selityksissä kielletään täydellisesti ne normaaliperustat, joille voidaan luoda ystävälliset yhteistyösuhteet koulun ja kodin välille; 3) että ministeriön harjoittama politiikka, joka saa aikaan suurta tyytymättömyyttä oppilaiden keskuudessa ja oikeutettua kiihtymystä yhteiskuntapiireissä, myötävaikuttaa itse sellaisen ilmapiirin muodostumiseen, joka edistää opiskelevan nuorison varhaista politiikan harrastamista, ja näin ollen itse luo niitä olosuhteita, joiden muodostuminen sen pitäisi ehkäistä; 4) että suhtautuminen koululaisiin kuin valtiollisiin rikollisiin runtelee kasvavan polven lahjakkaimpien edustajain elämän, tempaa sen riveistä monilukuisia uhreja ja vaarantaa Venäjän tulevaisuuden,— Duuma katsoo ministerin selitykset epätydyttäväksi ja siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tuntuu lievemässä ja fraasien hämäävässä muodossa tässä *niin ikään* tuomitaan „varhainen” vetäminen politiikkaan. Se on demokratianvastainen katsantokanta. Sekä lokakuulaiset että kadetit tuomitsevat poliisitoimenpiteet vain siksi, että vaativat niiden tilalle *ehkäisytoimenpiteitä*. Järjestelmän ei pidä hajottaa kokouksia, vaan ehkäistä ne. Selvää on, että tällainen reformi vain kaunistelee itse järjestelmää, mutta ei muuta sitä. Olemme tyytymättömiä ministeriön politiikkaan, sanovat kadetit, ja he siis ovat aivan samaa mieltä kuin lokakuulaisetkin, että *voidaan toivoa* tuon politiikan muuttamista ilman että toimeenpannaan jokin paljon syvällisempi muutos.

Kadetit puhuvat hallitusta vastaan paljon jyrkemmin kuin lokakuulaiset, ja poliittisesti kehittymättömät ainekset eivät huomaa näiden jyrkkien sanojen takaa sitä, että liberaalinen, demokratianvastainen *kysymyksenasettelu* on kadeteilla sekä lokakuulaisilla aivan samanlainen.

Duuman on opetettava vakavasti kansalle politiikkaa. Ken opettelee politiikkaa kadeteilta, hän ei kehitä tietoisuuttaan, vaan turmelee sitä.

Se, että lokakuulaiset, progressistit ja kadetit hieroivat kauppoja ja tekivät kaupat yhteisen päätöslauselman pohjalla, ei ole sattuma, vaan tulos heidän aatteellis-poliittisesta solidaarisuudestaan peruskysymyksissä. Ei ole mitään mitättömämpää kuin kadettien politiikka: selitysten toteuttamiseksi epätydyttäväksi suostutaan suoranaisesti tuomitsemaan politiikka kouluissa. Mutta kadetit suostuivat siihen siksi, että he itse tuomitsevat „varhaisen” vetämisen politiikkaan.

Trudovikkiryhmän päätöslauselma:

„Ottaan huomioon: 1) että se raaka väkivalta, jota käytettiin 9.XII.1912 keskikouluissa opiskelemaan nuorisoon nähden ja joka jyrkkä yhteiskuntapiirejä vetäessään häpeällisesti ohranalaitoksen suorittamaan keskikoulun oppilaiden pedagogisen valvojan tehtävää, sai kansanvalistusministerin hra Kasson selityksessä vain täydellistä hyväksymistä ja yleisen mielipiteen ilkamoivaa ivailua; 2) että urkinta- ja ohranajärjestelmä, joka on tulos kokoomushallituksen ja muun muassa kansanvalistusministeri Kasson koko politiikasta, vie lopulliseen hävitykseen ja uhkaa kasvavaa polvea tulevaisuudessa suurilla järkytyksillä,— Valtakunnanduuma vaatii: kaikkien 9.XII erotettujen viipymätöntä takaisin ottamista ja, todeten kansanvalistusministeri Kasson selitykset epätydyttäväksi,— hänen viipymätöntä eroamistaan, sekä siirtyä päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tämä päätöslauselma on itse asiassa jyrkkä liberaalinen päätöslauselma, mutta siinä ei ole sitä, mitä demokraatin olisi pitänyt sanoa *erotuksena* liberaalista. Liberaalikin voi todeta häpeälliseksi ohranan asettamisen pedagogisten valvojain tehtävään, mutta demokraatin on sanottava (ja opetettava kansa sanomaan), että *millään* „valvonnalla” ei ole oikeutta loukata kerhojen ja politiikasta pidettävien keskustelujen vapaata järjestämistä. Liberaalikin voi tuomita „koko kokoomushallituksen politiikan”, mutta demokraatin on Venäjällä selitettävä, että on olemassa eräitä yleisiä syitä, joiden vuoksi mikä tahansa muukin ministeristö olisi pakotettu noudattamaan itse asiassa samaa politiikkaa.

Trudovikkien päätöslauselman demokratismi ilmenee *vain* sen sävyssä, sen laatijain mielialassa. Sanomattakin on selvää, että mieliala on poliittinen oire. Mutta ei ole

pahitteeksi vaatia päätöslauselmalta harkittuja ajatuksia eikä pelkästään „mieltä ylentäviä” mielialilmauksia.

Sosialidemokraattien päätöslauselma:

„Kuultuaan kansanvalistusministerin selitykset ja todeten, että niissä: 1) ilmenee jyrkkä aikomus taistella sitä luonnollista ja ilahduttavaa ilmiötä vastaan, että opiskeleva nuoriso pyrkii laajentamaan henkistä näköpiiriään itseopiskelun avulla ja järjestämään toverillista kanssakäymistä; 2) hyväksytään korkea-, keski- ja alkeiskouluissa käytäntöön otettu virkaformalismin, vakoilun ja poliisiurkinnan järjestelmä, joka turmelee henkisesti ja moraalisesti nuorison, tukahduttaa säälimättömästi kaikkinaiset itsenäisen ajattelun ja riippumattoman luonteen ilmentymät sekä saa aikaan itsemurhaepidemian oppilaiden keskuudessa,— Valtakunnanduuma pitää näitä selityksiä epätydyttävänä. Todeten samalla, että 1) poliisihenkisten katsantokantojen vallitsevaisuus kansanvalistustyössä on erottamattomassa yhteydessä ohranan herruuteen koko Venäjän elämässä, kansalaisten kaikkien järjestyneen itsetoiminnan muotojen tukahduttamiseen ja kansalaisten oikeudettomuuteen ja että 2) vain valtiorakenteen ja valtionhallintajärjestelmän perinpohjainen uudistaminen voi vapauttaa kansalaiset poliisien kahleista, voi vapauttaa siitä myös koulun,— Valtakunnanduuma siirtyy päiväjärjestyksessä oleviin kysymyksiin”.

Tuskin tätäkään päätöslauselmaa voidaan pitää moitteetomana. Ei voida olla toivomatta sille helppotajuisempaa ja seikkaperäisempää sanamuotoa, ei voida olla valittamatta sitä, ettei siinä ole osoitettu poliittiseen toimintaan osallistumisen laillisuutta j.n.e. y.m.s.

Mutta näitä *kaikkia päätöslauselmia* koskeva arvostelumme ei lainkaan tähtää niiden muodollisiin yksityiskohhtiin, vaan yksinomaan niiden kirjoittajain *tärkeimpiin poliittisiin ajatuksiin*. Demokraatin piti sanoa pääasia: kerhot ja keskustelutilaisuudet ovat *luonnollisia ja ilahduttavia* ilmiöitä. Siinä on asian ydin. Kaikkinaisen, vaikkapa „varhaisenkin”, politiikkaan mukaanvetämisen tuomitseminen on teeskentelyä ja obskurantismia. Demokraatin piti nostaa kysymys „kokoomushallituksesta” aina valtiolliseen järjestelmään saakka. Demokraatin piti osoittaa „erottamaton yhteys” ensinnäkin „ohranan herruuteen” ja toiseksi feodaalistsyppisten suurtilanomistajain luokan herruuteen taloudellisessa elämässä.

Kirjoitettu helmikuun 6—9 (19—22) pnä
1913

Julkaistu maalis- ja huhtikuussa 1913
aikakauslehdessä „Prosvestshenje”
№№ 3 ja 4

Allekirjoitus: V. I. Lenin

Julkaistaan aikakauslehdessä
tekstin mukaan

MUUTAMIA „MAAKYSYMYKSEN JÄRJESTELYN“ YHTEENVETOJA

Minkälaiset ovat uuden agraaripolitiikan tulokset? Tämä kysymys kiinnostaa — ja aivan oikeutetusti — kaikkia työläisiä. Hallituksen tilastoa hoidetaan niin huonosti ja niin puolueellisesti, ettei siihen voida luottaa. On selvää, että uusi agraaripolitiikka on *porvarillista* politiikkaa, mutta se on kokonaan herrojen Purishkevitchien, Markovien ja kumpp., t.s. vanhan tyypin maaorjanomistajien hoidossa. Tällaiselta „hoitamiselta” ei kai voida odottaa muuta kuin vararikkoa.

Mainitsemme hra V. Obolenskin johtopäätökset, jotka hän on tehnyt „Russkaja Myslin” viimeisessä niteessä (1913, № 2). Tuo aikakauslehti on mustasotniaalais-kadettilainen. Artikkelin kirjoittaja on niin ikään vastavallankumouksellinen,— siis pikemminkin tilanherroille myötämielinen todistaja. Tämä kirjoittaja on löytänyt Samaran kuvernementista ujestin (Novouzenskin), jossa „maan järjestelyä” on suoritettu „valtavalla” menestyksellä: enemmän kuin puolet talonisännistä on saanut maansa yhdestä paikasta.

Mutta johtopäätös, joka kirjoittajan on kuitenkin *pitänyt* tehdä, on tällainen:

„...Mitä tulee uuden agraarireformin lähimpiin tuloksiin, niin... tuskinpa niitä voidaan pitää edes jossain määrin ilahduttavina... Huomattava määrä osuusmaita on siirtynyt polkuhinnasta talonpoikaispuoliproletaareilta varakkaille talonpojille ja välittäjäkeinottelijoille... Vuokrahinnat ovat kohonneet... Lohkotilanomistuksen ja sekasarkaisen yhteisömaanhallinnan välinen eroavuus viljelyskulttuurin kannalta on aivan mitätön... Uusi laki... on edistänyt ristiriitojen kärjistymistä talouselämän ehtojen ja tämän elämän sisäisen olemuksen välillä... Ehkäpä talonpojan ajattelu on nyt kiihkeämpää kuin mitä se oli menneen vallankumouksen ollessa kuumimmillaan”.

Siitä, *mihin* talonpoikain ajattelu on suunnattu, ei „Ruskaja Myslin” liberaalilta kannata edes kysyäkään. Hän ei ole suotta jättänyt kokonaan varjoon kysymystä maaorjataloudesta tilanherramailla.

Liberaalisen tilanherran johtopäätöksiä kannattaa silti harkita. Kaikki ristiriidat ovat kärjistyneet, riisto on voimistunut, vuokrahinnat ovat kasvaneet, talouden kehitys on *aivan mitätöntä*. Talonpojan ajatus toimii varmasti eikä „ehkäpä”.

„Pravda” № 45,
helmikuun 23 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KARL MARXIN OPIN HISTORIALLISET KOHTALOT

Pääasia Marxin opissa on proletariaatin, sosialistisen yhteiskunnan luojan, maailmanhistoriallisen tehtävän selvittäminen. Onko tapahtumain kulku koko maailmassa vahvistanut tämän opin sen jälkeen kun Marx oli sen esittänyt?

Marx esitti sen ensi kerran vuonna 1844. Vuonna 1848 ilmestynyt Marxin ja Engelsin „Kommunistisen puolueen Manifesti” antaa jo eheän, järjestelmällisen, vielä nytkin laatuaan parhaan esityksen tästä opista. Maailmanhistoria on tuosta ajankohdasta lähtien jakaantunut selvästi kolmeen pääkauteen: 1) vuoden 1848 vallankumouksesta Pariisiin Kommuuniin (1871); 2) Pariisin Kommuunista Venäjän vallankumoukseen (1905); 3) Venäjän vallankumouksesta eteenpäin.

Luokaamme silmäys Marxin opin kohtaloihin kullakin näistä kausista.

I

Ensimmäisen kauden alussa ei Marxin oppi ole suinkaan vallitseva. Se on vain eräs tavattoman monilukuisista sosialismin fraktioista ja virtauksista. Vallitsevina ovat sitävästoin sellaiset sosialismin muodot, jotka ovat pääasiassa sukua meidän narodnikkilaisuudellemme: historiallisen liikkeen materialistisen perustan ymmärtämättömyys, kykenemättömyys kapitalistisen yhteiskunnan kunkin luokan osuuden ja merkityksen arvioimiseen, demokraattisten uudistusten porvarillisen olemuksen peittelemine erilaisilla, muka sosialistisilla fraaseilla „kansasta”, „oikeudenmukaisuudesta”, „oikeudesta” y.m.s.

Vuoden 1848 vallankumous antaa kuolettavan iskun kaikille näille äänekkäille, kirjaville, kirkuville marxilaisuutta *edeltäneen* sosialismin muodoille. Vallankumous näyttää kaikissa maissa yhteiskunnan eri luokat *toiminnassa*. Tasavaltalaisen porvariston toimeenpanema työläisten ampuminen kesäkuun päivinä 1848 Pariisissa osoittaa lopullisesti, että *ainoastaan* proletariaatti on olemukseltaan sosialistista. Liberaalinen porvaristo pelkää tämän luokan itsenäisyyttä sata kertaa enemmän kuin mitään taantumusta. Pelkurimaiset liberaalit matelevat taantumuksen edessä. Talonpoikaisto tyytyy feodalismien jätteiden lakkauttamiseen ja siirtyy järjestyksen puolelle, vain silloin tällöin horjuen *työväenjoukkojen ja liberaalisen porvariston välillä*. Kaikki opit *ei-luokkasosialismista ja ei-luokkapolitiikasta* osoitautuvat tyhjäksi loruksi.

Pariisin Kommuuni (1871) saattaa päätökseen tämän porvarillisten uudistusten kehityksen; tasavalta, s.o. se valtiojärjestyksen muoto, jossa luokkasuhteet esiintyvät kaikkein peittelemättömimmässä muodossa, saa kiittää lujittumisestaan ainoastaan proletariaatin sankaruutta.

Kaikissa muissa Euroopan maissa sekavampi ja vähemmän loppuunviety kehitys johtaa samaan muotoutuneeseen porvarilliseen yhteiskuntaan. Ensimmäisen kauden (1848—1871), myrskyjen ja vallankumousten kauden loppupuolella marxilaisuutta edeltänyt sosialismi *kuolee*. Syntyvät itsenäisiä *proletaarisia* puolueita: ensimmäinen Internationale (1864—1872) ja Saksan sosialidemokratia.

II

Toinen kausi (1872—1904) eroaa ensimmäisestä siinä, että se on luonteeltaan „rauhallinen”, että ei ole vallankumouksia. Länsi oli vienyt päätökseen porvarilliset vallankumoukset. Itä ei ollut vielä kasvanut niiden tasolle.

Länsi astuu tulevien uudistusten aikakauden „rauhallisen” valmistelun vaiheeseen. Kaikkialla muodostuu pohjaltaan proletaarisia sosialistisia puolueita, jotka opettelevat käyttämään hyväkseen porvarillista parlamentarismia, luomaan omaa päivälehdistöään, omia valistuslaitoksiaan, ammattiliittojaan ja osuusliikkeitään. Marxin oppi saa täyden voiton ja — *leviää*. Proletariaatin voimien keräämis-

ja kokoamisprosessi, sen valmentaminen edessäoleviin taisteluihin edistyy hitaasti, mutta herkeämättä.

Historian dialektiikka on sellainen, että marxilaisuuden voitto pakottaa sen vihollisia *pukeutumaan* marxilaisiksi. Sisäisesti mätä liberalismi koettaa päästä elpymään sosialistisen *opportunistin* muodossa. Kauden, jonka kuluessa valmistellaan voimia suuriin taisteluihin, marxilaisuuden viholliset tulkitsevat näistä taisteluista luopumiseksi. Orjien aseman parantamisen taistelua varten palkkaorjuutta vastaan he selittävät siinä mielessä, että orjat myykööt kolkosta oikeutensa vapauteen. He saarnaavat raukkamaisesti „yhteiskunnallista rauhaa” (s.o. rauhaa orjanomistuksen kanssa), luopumista luokkataistelusta j.n.e. Heillä on hyvin paljon kannattajia sosialististen parlamentaarikkojen, erilaisten työväenliikkeen virkamiesten ja „myötämielisen” sivistyneistön keskuudessa.

III

Opportunistit eivät olleet ehtineet kyllikseen kehua „yhteiskunnallista rauhaa” ja sitä, että myrskyt eivät ole välttämättömiä „demokratian” vallitessa, kun avautui uusi valtavien maailmanmyrskyjen pesäke Aasiassa. Venäjän vallankumouksen jälkeen seurasi Turkin, Persian ja Kiinan vallankumous. Me elämme nyt juuri näiden myrskyjen ja niiden Eurooppaan kohdistuvan „takaisinheijastumisen” aikakautta. Olkoot Kiinan suuren tasavallan, jota vastaan kaikenlaiset „sivistyneet” hyeenat hiovat nyt hampaitaan, kohtalot millaiset tahansa, mutta mitkään voimat maailmassa eivät voi palauttaa vanhaa maaorjuutta Aasiassa, eivät saa pyyhkäistyksi pois maan päältä kansanjoukkojen sankarillista demokratismia aasialaisissa ja puoliasialaisissa maissa.

Eräitä ihmisiä, jotka eivät seuraa tarkkaavaisesti joukko-taistelun valmistelun ja kehityksen ehtoja, on kapitalismin-vastaisen ratkaisevan taistelun pitkälinen lykkäytyminen Euroopassa saattanut epätoivon ja anarkismin valtaan. Me näemme nyt, kuinka lyhytnäköistä ja raukkamaista anarkistinen epätoivo on.

Ei epätoivoa, vaan reippautta on ammennettava siitä tosiasista, että kahdeksansatamiljoonainen Aasia on

tullut mukaan taisteluun samojen eurooppalaisten ihanteiden puolesta.

Aasian vallankumoukset ovat näyttäneet meille sen samaisen liberaalien selkärangattomuuden ja halpamaisuuden, sen samaisen demokraattisten joukkojen itsenäisyyden erittäin suuren merkityksen, proletariaatin samaisen selvän pesäeron ylipäänsä kaikesta porvaristosta. Se, joka Euroopan ja Aasian kokemuksen jälkeen puhuu *ei*-luokkapoliitikasta ja *ei*-luokkasosialismista, ansaitsee yksinkertaisesti tulla suljetuksi häkkiin ja asetetuksi näytteille jonkin australialaisen kengurun rinnalle.

Aasian jälkeen alkoi myös Eurooppa liikehtiä — vaikkakaan ei aasialaisesti. Vuosien 1872—1904 „rauhallinen” kausi on siirtynyt peruuttamattomasti ikuisuuteen. Elin-kustannusten kalleus ja trustien harjoittama sorto kärjistäivät ennenkuulumattomasti taloudellista taistelua, joka on saanut hievahtamaan paikoiltaan jopa liberalismin eniten turmelemat Englannin työläiset. Silmiemme edessä kypsyy poliittinen kriisi kaikkein „kivenkovimmassa” porvariston ja junkkerien maassa, Saksassa. Hurja asevarustelu ja imperialismiin politiikka tekevät nykyisestä Euroopasta selläisen „sosiaalisen rauhan”, joka muistuttaa parhaiten ruutitynnyriä. Mutta *kaikkien* porvarillisten puolueiden hajoaminen ja proletariaatin kypsyminen edistyy herkeämättä.

Marxilaisuuden ilmaantumisen jälkeen on kukin maailmanhistorian kolmesta suuresta aikakaudesta tuonut marxilaisuudelle uutta vahvistusta ja uusia voittoja. Mutta vielä suuremman voiton marxilaisuudelle proletariaatin oppina tuo edessäoleva historian aikakausi.

„Pravda” № 50,
maaliskuun 1 pnä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

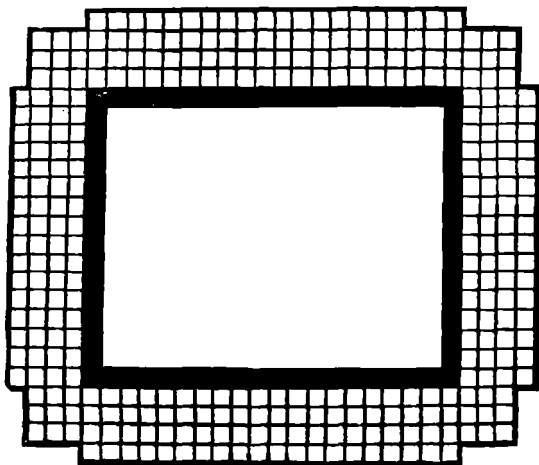
TILANHERRAIN SUURMAANOMISTUS JA TALONPOIKAIN PIENMAANOMISTUS VENÄJÄLLÄ

Vuoden 1861 helmikuun 19 päivän vastikään menneen vuosipäivän johdosta ei liene haitaksi muistuttaa, kuinka maa Euroopan-Venäjällä on nykyään jaettu.

Sisäasiain ministeriö on julkaissut tuoreimmat viralliset tilastotiedot maan jakaantumisesta Euroopan-Venäjällä, ja ne koskevat vuotta 1905.

Näiden tilastotietojen mukaan oli yli 500 desjatiinaa maata omistavia suurtilanherroja (pyöreissä luvuissa) noin 30.000 ja niillä noin 70.000.000 desjatiinaa maata.

Noin 10.000.000 köyhällä talonpoikaistaloudella on *saman verran* maata.

Näin siis kutakin suurtilanherraa kohti tulee keskimäärin noin 330 köyhää talonpoikaisperhettä ja kullakin talonpoikaisperheellä on maata noin 7 (*seitsemän*) desjatiinaa, *kullakin* suurtilanherralla noin 2.300 (*kaksituhatta kolmesataa*) desjatiinaa.

Ylempänä painettu piirros on laadittu havainnollistamaan tätä asiaa.

Iso valkoinen suorakaide keskellä merkitsee suurtilanherran tilaa. Pienet ruudut sen ympärillä merkitsevät talonpoikain pikku palstoja.

Pieniä ruutuja on kaikkiaan 324 ja valkoisen suorakaiteen pinta-ala on yhtä suuri kuin 320 pienen ruudun pinta-ala yhteensä.

„Pravda“ № 51,
maaliskuun 2 pnr 1913

Julkaistaan „Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan

VÄÄRIÄ NUOTTEJA

Hra Miljukovin puhe Valtakunnanduumassa yleistä ääni-oikeutta koskevasta kysymyksestä on tavattoman kiintoisa siksi, että puhuja joutui koskettelemaan useita sellaisia aiheita, joilla on ensiarvoinen merkitys demokraateille.

Lehdistöömme yleensä — myös liberaaliseen lehdistöön — on yhä vankemmin juurtunut iljettävän periaatteeton tapa: kuitataan asia ylistelevillä (hra Litovtsev „Retshissä”) tai haukkumakirjoituksilla, kun on kysymys Duumassa pide-tyistä puheista, eikä *milloinkaan* analysoida puheiden *aatteellista* sisältöä!

Työläiset eivät usko porvarilliseen politikointiin. Työläiset tahtovat *oppia* politiikkaa. Täyttääksemme tämän toivomuksen koetamme analysoida hra Miljukovin puhetta.

„...Teitä”, sanoo hra Miljukov kääntyen *koko ajan* lokakuulaisten puoleen, „teitä eivät sido esivaltaan tietyt sitoumukset, teitä ei sido siihen edes kiitollisuuden tunne” —

sillä vaaleja, nähkääs, väärennettiin teitä vastaan.

Hra Miljukov, eräs sivistyneimmistä kadeteista, professori, toimittaja j.n.e., kehitteli mitä vakavimmin tätä argumenttia ja vieläpä lisäsi:

„...Venäjällä ei nähtävästi ole sellaista yhteiskuntakerrosta, joka kannattaisi hallituksen nykyistä politiikkaa”... („Rossija” № 2236).

Näiden järkeilyjen vilpillisyys on huutavaa. Samainen hra Miljukov siteerasi edelleen ranskalaista Schasles'ia, joka sanoo aivan oikein, että „*tehtävän solmukohtana*” „*on agraarikysymys*”.

„Jotta III Duumasta olisi tullut vanhoillinen”, sanoo Schasles, „piti talonpoikaisemmistö muuttaa tilanherraemmistöksi... Maanomistajat ja rikas ylimystö voivat muodostaa vaaliliiton, jolla on $\frac{5}{8}$ äänistä (Valtakunnanduuman jäseniä valittaessa vaalilakimme mukaan), ja vähemmistö on kirjaimellisesti nujerrettu: lainsäätäjät kutsuu talonpojat, keskiluokan ja kaupungin demokraattiset ainekset — ei tekemään vaaleja, vaan katsomaan vaaleja, ei osallistumaan niihin, vaan olemaan läsnä”.

Taantumuksellinen Schasles järkeilee viisaasti ja oikein. Kiitämme hra Miljukovia mielenkiintoisista sitaateista, ...jotka *lyövät laudalta* hra Miljukovin fraseologian! Ilmeisesti Venäjällä on olemassa yhteiskunta-„kerros” (tilanherrain — feodaalien eli maaorjanomistajien luokka), joka kannattaa hallituksen politiikkaa ja on sidottu „esivaltaan” luokkaetusiteillä. „Sitoumusten” ja „kiitollisuuden” siteet sen sijaan ovat ylipäänsä typeryyttä,— painakaa se mieleenne, hra oppinut kadetti!

Seuraavassa artikkelissa * kerromme, kuinka tuo oppinut kadetti kiertää kuin kissa kuumaa puuroa taantumusmies Schasles'in aivan oikein osoittamaa „tehtävän solmukoh-taa” (t.s. agraarikysymystä).

„Pravda” № 55,
maaliskuun 7 p:nä 1913
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

* Ks. tätä osaa, ss. 581—582. Toim

„TEHTÄVÄN SOLMUKOHTA“

Näimme, että ranskalainen taantumusmies Schasles, jota Miljukov siteeraa, pitää aivan oikein agraarikysymystä Venäjän edessä olevan „tehtävän solmukohtana”*.

Hra Miljukov on siteerannut viisaan taantumusmiehen viisaita sanoja, mutta ei ole ymmärtänyt niistä kerrassaan mitään!

...„Voidaanko siitä talonpojasta, jonka te (t.s. lokakuulaiset ja hallitus: hra Miljukov keskustelee *niiden kanssa!*) itse omakätisesti valitsitte tänne, voidaanko hänestä tehdä riippuvainen? Hänhän puhuu tältä korokkeelta maasta ja puhuu samaa, mitä puhui I ja II Valtakunnanduuman riippumaton talonpoika. Ei, herät, Venäjän elämässä ei ole riippumattomampaa ja järkkymättömämpää ainesta kuin venäläinen talonpoika”. (Suosionosoituksia vasemmalta ja ääniä: oikein.)

Ilmeistä on, että vain teeskentelevät kadetit taputtivat käsiään, sillä kaikille on tunnettua ensinnäkin, että se, mitä talonpojat III ja IV Valtakunnanduudessa puhuvat, *ei ole aivan „samaa”*, vaan paljon laimeampaa kuin I ja II Valtakunnanduudessa,— ja toiseksi, että Venäjän elämässä *on olemassa* riippumattomampi ja järkkymättömämpi aines. Hra Miljukov itse oli *pakotettu* tunnustamaan puheessaan, että *työläiset* ovat tehneet „eniten” Venäjän poliittisen vapauden hyväksi. Vai voidaanko „riippumattomuutta” mitata jollain muulla mitalla?

Mutta asian ydin ei ole siinä. Asian ydin on siinä, ovatko 130.000 tilanherran ja talonpoikaisjoukkojen *édut nyt* sovitettavissa? Hra Miljukov pyöri tämän kysymyksen ympärillä *päästäkseen vastaamasta siihen.*

* Ks. tätä osaa, ss. 579—580. *Toim.*

Ja hra S. Litovtsev, jonka „Retsh” palkkasi ylistämään P. Miljukovia, kirjoitti, että hänen puheensa

„häv lensi sumun tämän kärkevän ja kiistanalaisen kysymyksen ympäriltä. Yleinen äänioikeus on yhä vielä useiden mielestä jonkinlainen pelätin, vallankumouksellisuuden huippu”.

Siinä taas uusi näyte fraasikeikailusta!

Ottakaa oppia taantumusmies Schasles'ilta, herrat liberaaliset lörpöttelijät! Tehtävän solmukohtana on agraari-kysymys. Ovato tässä kysymyksessä *nyt* sovitettavissa 130.000 tilanherraperheen ja 10.000.000 talonpoikaisperheen edut? Ovato ne sovitettavissa vai eivätkö ole?

Siinä on yleistä äänioikeutta koskevan kysymyksen „*solmukohta*”, hra Miljukov, ja te *turmelette* kansan poliitista tietoisuutta *hämätessänne* fraaseilla tämän asian olemuksen, joka on ilmeinen jokaiselle järkevälle ihmiselle.

Jos vastaatte tuohon kysymykseen: *kyllä*, niin kumoan väitteenne *teidän* omalla lausunnollanne siitä, että III ja IV Valtakunnanduomassa talonpojat puhuvat (vaikkakin laimeammin) „*samaa*”, mitä he puhuivat I ja II Valtakunnanduomassa.

Jos vastaatte tuohon kysymykseen: *ei*, niin silloin luhistuu *koko* teidän lörpöttelyenne yleisen äänioikeuden sovittlevasta, *ei-„yksipuolisesta”* luonteesta nykyisellä Venäjällä.

Ja tieteelliset viittaukset Bismarckiin ovat pelkkää lapsellisuutta, sillä Bismarck „antoi” yleisen äänioikeuden silloin, kun Saksan porvarillinen kehitys *oli jo sovittanut* yhteen tilanherrain ja kaikkien varakkaiden talonpoikain, jopa osittain keskitalonpoikainkin edut.

Teräväjärkinen lukija ehkä kysyy: eikö tästä seuraa, että yleinen äänioikeus on Venäjällä mahdoton? — Ei, vastamme teräväjärkiselle lukijalle, siitä seuraa vain se, että reformistinen katsantokanta on Venäjällä mahdoton.

MAAORJUUDEN LIBERAALISTA KAUNISTELUA

Liberaalinen historioitsija hra Miljukov, kadettipuolueen johtomies, kirjoitti hiljattain „Retshin” pääkirjoituksessa:

„Sosiaalinen epätasa-arvoisuus (maaorjuus) osoittautui Venäjällä hatarammaksi ja enemmän satunnaisesti luoduksi kuin missään muualla sivistysmaailmassa. Se antoi perään, tekemättä vastarintaa (III), heti ensimmäiselle kynänpiirrolle. Miljutin ja Solovjov toteuttivat vaikeuksitta sen, minkä mahdollisuutta kreivi Stroganov ennusti jo Aleksanteri I aikana”.

Olemme tottuneet siihen, että kaikki liberaaliset ja osittain narodnikkilaiset historioitsijat kaunistelevat maaorjuutta ja maaorjuudellista valtiovaltaa Venäjällä. Mutta tuollaisia häpeällisiä „kukkasia”, kuin juuri mainitsemamme, ei ole vielä kukaan ladellut.

Venäjän maaorjuus ja maaorjuudellinen tilanherrasäätö ei ollut hatara eikä satunnaisesti luotu, vaan paljon „vankempi”, lujempi, mahtavampi ja kaikkivoipaisempi „kuin missään muualla sivistysmaailmassa”. Se ei luovuttanut pieniä siruja etuoikeuksistaan „tekemättä vastarintaa”, vaan mitä ankarinta vastarintaa tehden. Tai ehkä hra liberaali tuo meille „sivistysmaailmasta” Tshernyshevskin kohtaloa muistuttavia esimerkkejä?

Miljutin ja Solovjov *itse* puolustivat maaorjanomistajien etuoikeuksia ja vaativat erittäin suurta „*lunastusmaksua*” näistä etuoikeuksista. Vaietessaan tästä hra Miljukov vääristelee historiaa, joka on todisteena siitä, että „sitkeähenkiset” maaorjuudelliset etuoikeudet, niiden kaikkivoipaisuus ja kaikkivaltaisuus kestivät Miljutinin ja kumpp. jälkeen, „*heidän*” maaorjuusreforminsa jälkeen vielä puoli vuosisataa.

Miksi liberaaliset historioitsijat kaunistelevat maaorjuusjärjestelmää ja maaorjuusreformia? Siksi, että he näkevät sellaisten reformien toimeenpanijoissa heille mieluisaa nöyristelyä maaorjanomistajien edessä, heitä ilahduttavaa demokraattien pelkoa, heille läheistä pyrkimystä liittoon taantumuksen kanssa, heille tuttua luokkataistelun kaunistelua.

Kysymys on kaukaisesta menneisyydestä. Ja kuitenkin liberaalien („liberaalein muoto heillä, sielu virkamiehien”¹³⁴) silloinen ja nykyinen suhtautuminen luokkataisteluun on samanlaista.

Kaunistelemalla maaorjuutta hra Miljukov luonnehti mainiosti itseään, puoluettaan ja kaikkia Venäjän porvarillisia liberaaleja, jotka lukeutuvat demokraattien joukkoon pettääkseen tyhmeliinejä.

„Pravda” № 57,
maaliskuun 9 pnä 1913
Allekirjoitus: I.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

„TIETEELLINEN“ HIOTUSJÄRJESTELMÄ

Amerikan kapitalismi on edellä kaikista muista. Pisimmälle kehittynyt tekniikka, nopein edistys — kaikki se pakottaa vanhaa Eurooppaa tarpomaan jenkkien perässä. Mutta Euroopan porvaristo ei omaksu Amerikalta demokraattisia laitoksia, ei poliittista vapautta eikä tasavaltaista valtiojärjestelmää, vaan uusimpia työläisten riistämismenetelmiä.

Euroopassa ja osittain myös Venäjällä puhutaan nykyään eniten amerikkalaisen insinööri Frederick Taylorin „järjestelmästä”. Hra Semjonov selosti hiljattain rautatieinsinöörien instituutin juhlasalissa Pietarissa tätä järjestelmää. Taylor on itse esitellyt tätä järjestelmää nimittäen sitä „tieteelliseksi”, ja Euroopassa hänen kirjaansa käännetään ja propagoidaan ahkerasti.

Millainen tuo „tieteellinen järjestelmä” on? Sellainen, että työläisestä puserretaan kolme kertaa enemmän työtä saman työpäivän aikana. Voimakkain ja näppärin työläinen pannaan tekemään työtä; erikoisen kellon mukaan merkitään — sekunneissa ja sekunnin murto-osissa — jokaisen työvaiheen ja jokaisen liikkeen suoritukseen kulunut aika; säädetään taloudellisimmat ja tuottavimmat työmenetelmät; parhaan työläisen työ kuvataan filminauhaan j.n.e.

Tulos on se, että samojen 9—10 työtunnin aikana työläisestä puserretaan kolme kertaa enemmän työtä, hänen kaikki voimansa kulutetaan säälimättä, palkkaorjan hermoja lihasenergian jokainen pisara imetään kolme kertaa nopeammin. Entä jos kuolee ennen aikojaan? — Porttien ulkopuolella on paljon toisia!..

Kapitalistisessa yhteiskunnassa tekniikan ja tieteen edistys merkitsee edistymistä hiotustaidossa.

Tässä esimerkki Taylorin kirjasta.

Vertaillaan työtä, joka käytetään edelleen muokattavaksi menevän takkiraudan lastaamiseen kärryille, vertaillaan vanhaa järjestelmää ja uutta, „tieteellistä” järjestelmää:

	Vanha järjestelmä:	Uusi
Lastaustyössä olevien työläisten luku.....	500	140
Yksi työläinen lastaa keskimäärin tonneja (tonni on 61 puutaa)	16	59
Työläisen keskipalkka.....	2 rpl. 30 kop.	3 rpl. 75 kop.
Tehtailijan menot yhden tonnin lastaamiseen	14,4 kop.	6,4 kop.

Pääoman menot pienenevät *kaksinkertaisesti* ja enemmänkin. Voitto kasvaa. Porvaristo riemuitsee ja kehuu kehumasta päästyään Tayloreja!

Ensin työläinen saa palkanlisää. Mutta sadoille työläisille annetaan lopputili. Se, joka jää, työskentelee neljä kertaa voimaperäisemmin, ponnistellen yli voimiensa. Työläisestä puserretaan kaikki voimat ja sitten hänet potkitaan pois. Otetaan vain nuoria ja voimakkaita.

Hikeä puserretaan tieteen kaikkien sääntöjen mukaan...

„Pravda” № 60,
maaliskuun 13 pnä 1913
Allekirjoitus: W.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

MEIDÄN „SAAVUTUKSEMME“

Sekä finanssiministeri budjettiin liittyvässä selityskirjelmässään että kaikki hallituspuolueet vakuuttelevat itselleen ja muille, että budjettimme on vankalla pohjalla. Tällöin viitataan muun muassa „saavutuksiin” teollisuudessa, joka on viime vuosina epäilemättä elänyt nousukautta.

Teollisuutemme, samoin kuin Venäjän koko kansantalous, on kehittynyt ja kehittyä kapitalistisesti. Se on kiistatonta. Sitä ei tarvitse todistella. Mutta kun rajoitutaan numero-tietoihin „kehityksestä” ja omahyväisen kerskuviin viittauksiin: „on lisääntynyt niin ja niin monella prosentilla” — niin se merkitsee, että *ummistetaan silmät* näkemästä sitä Venäjän *uskomattoman suurta* takapajuisuutta ja köyhyyttä, mikä näistä tiedoista käy ilmi.

Koko tehdasteollisuutemme tuottoarvo v. 1908 oli 4.307 milj. rpl. ja v. 1911 noin 4.895 milj. rpl., riemuitsee finanssiministeri.

Katsokaapa, *mitä* nuo numerot *merkitsevät*. Amerikassa suoritetaan tilastokyselyjä joka kymmenen vuoden kuluttua. Löytääksemme luvun, joka *muistuttaisi* meidän lukujamme, on palattava vuoteen 1860, jolloin Amerikassa vallitsi vielä neekeriorjuus.

Vuonna 1860 Amerikan jalostavan teollisuuden tuote-arvon laskettiin olevan 3.771 milj. ruplaa, mutta v. 1870 jo 8.464 milj. ruplaa. Vuonna 1910 näemme siellä jo 41.344 milj. rpl. suuruisen summan, t.s. melkein *yhdeksän kertaa* suuremman kuin Venäjällä. Venäjän väkiluku on 160 milj., mutta Amerikan 92 milj. vuonna 1910 ja 31 milj. vuonna 1860!

Venäjän tehdastyöläisen keskipalkka v. 1911 oli 251 rpl. vuodessa, 8,2% enemmän (kaikkien työpalkkojen summan nojalla) kuin v. 1910, riemuitsee finanssiministeri.

Amerikassa oli v. 1910 teollisuustyöläisen keskipalkka *1.036 ruplaa*, t.s. yli *neljä kertaa* korkeampi kuin Venäjällä. Vuonna 1860 tuo palkka oli *576 ruplaa*, t.s. kaksi kertaa korkeampi kuin *nykyään* Venäjällä.

XX vuosisadan Venäjä, kesäkuun 3 päivän „perustuslain” Venäjä *on jäljessä orjuudenaikaisesta Amerikasta*.

Yhden tehdastyöläisen vuotuinen tuotto oli Venäjällä v. 1908 — 1.810 rpl., mutta Amerikassa v. 1860 — 2.860 rpl. ja v. 1910 — 6.264 ruplaa.

Nämäkin muutamat luvut ovat riittäviä selittämään lyhyesti, mitä on *nykypäivien* kapitalismi ja mitä on kapitalismia puristava keskiaikainen maaorjuussorto, joka on syynä laajojen talonpoikaisjoukkojen raskaaseen asemaan.

Ja talonpoikien asema tekee kiertämättä sisäisten markkinain mittasuhteet mitättömiksi ja vetää alas työläistä, joka v. 1911 ansaitsi puolet siitä, mitä amerikkalainen työläinen orjuuden aikana. Mutta kaiken muun ohella maailmanmarkkinain ehdot panevat Venäjän valitsemaan: joko kilpailijamaat, joiden kapitalismi menee eteenpäin toisenlaista vauhtia ja todella laajalla perustalla, nujertavat Venäjän, tahi Venäjän on vapauduttava kaikista maaorjuuden jätteistä.

„Pravda” № 61,
maaliskuun 14 pnd 1913
Allekirjoitus: V.

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

SOPIMUS VAIKO KAHTIAJAKO?

(KYSYMYKSEEN ERIMIELISYYKSISTÄ SOSIALIDEMOKRAATTISESSA
DUUMARYHMÄSSÄ)

Sosialidemokratian yleistä mielipidettä huolestuttaa ryhmän kahtiajakamisvaara, joka pilkistää 7 edustajan kirjeestä. Kysymys herättää työläisten keskuudessa oikeutetusti hyvin vilkasta mielenkiintoa. Tilanne on selvitettävä tarkasti ja määräperäisesti.

Toisella puolella ovat kaikki kuusi työläiskuurian edustajaa, eli kuten jokainen ymmärtää, Venäjän työväenluokan valtavan enemmistön edustajat. Toisella puolella — muut 7 edustajaa, joilla on ryhmän sisällä satunnainen yhden äänen enemmistö.

Päältä katsoen väittelyä käydään siitä, että 7 edustajaa tahtoisu pakottaa muut 6 edustajaa „Lutshin” avustajiksi; he esittävät „Pravdan” ja „Lutshin” yhdistämistä. Nämä 7 edustajan vaatimukset tuntuvat meistä — sanomme muitta mutkitta — suorastaan kevytmielisiltä. Voidaanko joku pakottaa „äänten enemmistöllä” työskentelemään lehdessä, jonka suuntaa hän ei hyväksy? (Puhumattakaan siitä, että jokainen itseään arvossa pitävä toimitus itse kieltäytyisi tällaisista väkivaltaisesti tuoduista, epävapaista „avustajista”.) Voidaanko puhua vakavasti „Pravdan” ja „Lutshin” yhdistämisestä?

Ei tietenkään! Ja sanomme suoraan, että katsoisimme proletariaatin asian *pettämiseksi*, jos „Pravda” kieltäytyisi taistelusta likvidaattoruutta vastaan, ja siis myös „Pravdan” ja „Lutshin” yhdistämisen, *niin kauan kuin „Lutsh” jatkaa likvidaattori-propagandaa — „maalalaisuutta” vastaan, poliittisia lakkoja vastaan* j.n.e. Tuskinpa vakavat sosialidemokraattiset toimihenkilöt uskovat siihen, että „Pravda” ja 6 työväenedustajaa päättäisivät lopettaa päivänsä vain sen vuoksi, että „Lutsh” tavoittelee sitä. Siitä ei voi olla puhuttakaan, ja 7 edustajaa tekevät hyvin, elleivät enää

palaa „suunnitelmaansa”, joka on aivan kelvoton ja mahdoton toteuttaa.

Kysymys ryhmässä esiintyvistä erimielisyyksistä ei kuitenkaan rajoitu tähän. Jokainen tuntee, että sen ulos näkyvän väittelyn takana, jota käydään „Lutshin” epävapaasta avustamisesta, piilee vielä jokin muu, vakavampi ja tärkeämpi väittely. Tätä väittelyä käydään siitä, *kuinka ryhmän kumpikin osa suhtautuu likvidaattoruuteen.*

Ja tuntuu siltä, että tässä tapauksessa työläisillä on ennen kaikkea oikeus vaatia seitsemältä edustajalta, *että he sanoisivat suoraan, täsmällisesti, selvästi ja määrätysti, kuinka he suhtautuvat likvidaattoruuteen?* Nämä seitsemän edustajaa ovat velvolliset tekemään sen yhtä avoimesti kuin sen tekivät kuusi työväenedustajaa. Kolmannen Valtakunnanduuman ryhmässä oli edustajain valtava enemmistö *menshevikkejä.* Mutta likvidaattoruuteen he suhtautuivat jyrkän *kielteisesti.* Entä kuinka 7 edustajaa suhtautuu nyt siihen? He itse ovat herättäneet kysymyksen „Lutshista”, t.s. likvidaattoruudesta. Sen vuoksi he ovat kaksinkertaisesti velvolliset sanomaan avoimesti ja täsmällisesti: kuinka he suhtautuvat „Lutshin” propagandaan maanalaista toimintaa vastaan (ks. „Lutshin” 101. n:o:a y.m.), poliittisia lakkoja vastaan ja työväenluokan hegemoniaa vastaan vapausliikkeessä j.n.e. Ilman sitä ei voida ottaa askeltakaan syntyneestä tilanteesta pääsemiseksi.

Me sanomme suoraan: jos sosialidemokraattisessa ryhmässä olisi vaikka yksikin edustaja, joka alkaisi Duuman puhujalavalta pitää „Lutshin” 101. numerossa julkaistun artikkelin kaltaisia puheita (myötätunnon kasvu „maanalaisuutta” kohtaan on „surullinen” tosiasia j.n.e.), *niin välien katkaiseminen sellaiseen edustajaan olisi väistämätön.* Ja se sosialidemokraattinen edustaja, joka ei nousisi eikä sanoisi, että tuo puhuja ei ilmaise sosialidemokraattien mielipidettä, jättäisi täyttämättä velvollisuutensa työväenluokkaa kohtaan.

Onko tämä mielipiteemme oikea vai ei? Rauhallisin mielin jätämme tämän kysymyksen työläisten ratkaistavaksi...

Kun duumaryhmän kahden osan välillä on olemassa vakavia erimielisyyksiä, niin yhtenäisyys saadaan säilymään vain siinä tapauksessa, *jos kumpikin puoli pyrkii yhtäläisesti sopimukseen.* Ohjelmakysymysten „ratkaiseminen” satunnaisella yhden äänen enemmistöllä on *kahtiajaon*

lietsomista. Sen ymmärtää jokainen. Henkilöt, jotka pyrkivät vakavasti yhtenäisyyteen, eivät milloinkaan lähde „ratkaisemaan” kysymystä tuolla tavalla.

Onko tuo sopimus ryhmässä, sen nykyisessä kokoonpanossa, mahdollinen? Tähän saakka se *on ollut* mahdollinen. Esimerkki: ryhmän julkilausuma, joka luettiin IV Duuman toimintakauden alussa. Ryhmä hylkäsi likvidaattorien vaatimukset; se teki mahdolliseksi sopimuksen molempien osien välillä. Jos on hyvää tahtoa, ellei seitsemän edustajaa valmista kahtiajakoa, niin sopimus *on* edelleenkin mahdollinen kaikissa tärkeissä poliittisissa kysymyksissä.

Julkilausumaa koskeva esimerkki on esimerkki siitä, *mitä pitää tehdä*, että välttyttäisiin kahtiajaolta. Mutta „kansallista kulttuuriautonomiää” koskeva esimerkki on esimerkki siitä, *mitä pitää jättää tekemättä*, että välttyttäisiin kahtiajaolta. Tämän vaatimuksen esittäminen, niin kuin sen teki tov. Tshhenkeli, merkitsee sosialidemokraattien ohjelman *hylkäämistä*. Kun likvidaattorit ovat tähän saakka uskotelleet, että tuo vaatimus „ei ole ristiriidassa” ohjelman kanssa, niin nyt heidät ovat paljastaneet itse bundilaisetkin, jotka (ks. „Zait” *, № 9) onnittelevat Tshhenkeliä nimenomaan sen johdosta, että hän on „luopunut siitä piintyneestä kannasta, johon virallinen kansallisuuskysymyksen teoria perustuu”. Kun ohjelma hylätään 7 äänellä 6 vastaan, niin se *merkitsee kahtiajakaantumisen* valmistelua. Jokainen tietoinen työläinen käsittää sen.

Siis *joko sopimus tahi kahtiajako!* Siitä on kysymys.

Mitä me ehdotamme? — *Sopimusta!*

Onko tuo sopimus mahdollinen? — On!

Onko tuo sopimus toivottava? — On!

Mitä tarvitaan tämän sopimuksen aikaansaamiseksi? — Sitä, ettei hylätä ohjelmaa, ei mustata „maanalaisuutta”, vaan ollaan uskollisia vanhalle lipulle! Kuten lukija näkee, vaatimuksemme ovat vaatimattomia.

Seitsemän ja kuuden sopimuksen puolesta, kahtiajakoa vastaan! Sitä on kaikkien tietoisten työläisten vaadittava.

„Pravda” № 62,
maaliskuun 15 pnä 1913
Allekirjottus: B. B.

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstiin mukaan

„VAPAAT KÄTEISVARAT“ 135

Hallituksen sanomalehdet mateleva „Novoje Vremja” etunenässä ylistelevät hallitustamme valtiontalouden erinomaisten tulosten johdosta. Ajatelkaa toki: 450 miljoonaa ruplaa „vapaita käteisvaroja”! Ei ulos kodista, vaan kotiin päin — niin „me” isännöimme, suvaitkaa huomata.

Ja „Novoje Vremja”, mustasotnialaisten tilanherrojen ja lokakuulaiskauppiaiden lehti, tekee johtopäätöksen, että tuollaisen 450 milj. ruplan suuruisen varaston turvin ei sotiminenkaan ole yhtään pelottavaa.

Tarkastelkaamme kuitenkin finanssiministerin selityskirjelmää vuoden 1913 tulo- ja menoarvioon; — eikö siitä löytyisi itsensä ylistelyn (sitä ryönää kirjelmässä on vaikka kuinka paljon!) ohessa *täsmällisiä tietoja* paljon puhuttujen „vapaiden käteisvarojen” lähteestä?

Avaamme hra ministerin selityskirjelmän ja luemme siitä (I osa, s. 15), että viisivuotiskautena, 1908—1912, *lainat* antoivat valtiolle 339½ miljoonaa ruplaa. Saman ajan kuluessa lunastettiin lainoja 252,1 milj. ruplaa.

Näin siis lainat *lisääntyivät* yleensä *87,4 milj. ruplalla*. Siinä on ensimmäinen „vapaiden varojen” „lähde”. Yksinkertainen lähde, kuten näette.

Mutta menkäämme eteenpäin. On tunnettua, että *vuoden 1908 lokakuun 1 päivästä* valtion viinan hintaa korotettiin äärimmäiseen rajaansa, nimittäin 8 ruplasta 8 ruplaan 40 kop. ämpäriltä (tavallinen viina, kun taas pöytäviina nousi 11 ruplasta 12 ruplaan).

Tämän „finanssitoimenpiteen” tuloksena valtion viinan keskihinta viisivuotiskautena 1908—1912 oli 8 ruplaa 48 kop. ämpäriltä, t.s. tasan *42 kopeekkaa* kalliimpi kuin edellisenä nelivuotiskautena (vuosina 1904—1907, jolloin se oli 8 rpl. 06 kop. ämpäriltä).

Valtio myi 5 vuoden aikana (vv. 1908—1912) kaikkiaan 440¹/₂ miljoonaa ämpäriä nelikymmenprosenttista sikunaa. Voiton suureneminen 42 kopeekalla ämpärieltä antoi 185 miljoonaa ruplaa.

Siinä on toinen „vapaiden varojen” lähde!

Kolmas lähde, valtion rautatiet, antoi neljässä vuodessa (1908—1911) „puhdasta voittoa” 53 miljoonaa ruplaa, ellei oteta lukuun valtion käyttämien pääomien, 2¹/₄ miljardin ruplan, korko- ja kuoletusmaksuja! Laskemme v. 1912 tämän „voiton” yhtä suureksi kuin v. 1911, t.s. 105 milj. rpl. Saamme koko viisivuotiskaudelta „voitoksi” 158 milj. rpl. Selvää on, että sellainen valtion „taloudenhoito”, kun miljardeihin nousevien menojen korko- ja kuoletusmaksuja „ei oteta lukuun”, muistuttaa enemmän valtiollista silmäkääntötemppeilua. Huomautamme, ettei mikään „vasemistolainen sanomalehtimies” (herra varjelkoon!), vaan itse Valtionkontrolli on määritellyt valtion käyttämien rautatiepääomien korko- ja kuoletusmaksut 397,6 miljoonaksi ruplaksi 4 vuoden ajalta (1908—1911). Koko viisivuotiskaudelta, 1908—1912, se tekee 500 miljoonaa ruplaa! Se on näyte ryöstötaloudesta.

Teemme yhteenvedon „vapaiden käteisvarojen” kolmesta lähteestä:

1) lainoista.....	87,4 milj. rpl.
2) valtion sikunan hinnan korottamisesta...185	“ ”
3) valtion rautateistä (ottamatta lukuun 500 milj. rpl. käytettyjen pääomien korko- ja kuoletusmaksuja).....	158 “ ”
Kaikkiaan.....	430,4 milj. rpl.

Eiköhän riittäne? Pienempiä „lähteitä” ei kannata osoittaa.

Eikö ole selvää, että maaorjuuttajatilanherramme ovat mitä suurimpia finanssineroja? Lainataan rahaa, korotetaan sikunan hintaa, „ei oteta lukuun” käytettyjen („talouteen” käytettyjen) miljardien korko- ja kuoletusmaksuja — eikö se ole nerokkuutta?

Eikö tämä muka ole todistus budjettimme „vankkuudesta”?

HUOMAUTUKSIA

- ¹ „*Ruskoje Bogatstvo*” („Venäjän Rikkaus”) — kuukausijulkaisu; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1876 vuoden 1918 puoliväliin. 90-luvun alusta julkaisu oli liberaalisten narodnikkien äänenkannattaja. Vuonna 1906 „*Ruskoje Bogatstvo*” tuli tosiasiallisesti enessien („kansansosialistien”) puolittain kadettilaisen puolueen äänenkannattaja. — 1.
- ² „*Sovremennik*” („Aikalainen”) — kirjallis-poliittinen kuukausijulkaisu; ilmestyi Pietarissa vuosina 1911—1915. Tämän lehden ympärille ryhmittäytyivät likvidaattori-menshevikit, eserrät, kansansosialistit ja vasemmistoliberaalit. Lehdellä ei ollut minkäänlaista yhteyttä työläisjoukkoihin. Lehden suunnasta Lenin sanoi vuonna 1914, että se on narodnikkilaisuuden ja marxilaisuuden sekoitusta. — 1.
- ³ „*Zaprosy Zhizni*” („Elämän Vaatimukset”) — viikkolehti; ilmestyi vuosina 1909—1912 Pietarissa. Lehteä avustivat kadetit, kansansosialistit ja likvidaattori-menshevikit. Lenin nimitti tätä lehteä „likvidaattorilais-trudovikkilais-vehiläiseksi”. — 2.
- ⁴ Puhe on Venäjän keisarikunnan Rikoslain 129. pykälästä, jossa säädettiin ankaria rangaistuksia, pakkotöihin karkottamiseen saakka, tsaarihallitusta vastaan tähdätyistä julkisista esiintymisistä ja samanluontoisten teosten levittämisestä. — 3.
- ⁵ *R—kov* — N. A. Rozhkov, historioitsija, sosialidemokraatti, oli lähellä likvidaattori-menshevikkejä. — 4.
- ⁶ „*Zhivoje Delo*” („Elävä Asia”) — likvidaattori-menshevikkien legaalinen viikkolehti; sitä julkaistiin Pietarissa vuonna 1912, ilmestyi 16 numeroa. — 4.
- ⁷ Lenin tarkoittaa „*julkisen työväenliikkeen sosialidemokraattisten toimihenkilöiden aloiteryhmiä*”, joita likvidaattori-menshevikit perustivat vuoden 1910 lopusta lähtien vastakohtana illegaalisille puoluejärjestöille. Luopuen vallankumouksellisesta ohjelmasta ja taktiikasta likvidaattorit pyrkivät hävittämään proletariaatin vallankumouksellisen illegaalisuuden puolueen. He pitivät „aloiteryhmiä” stolypinilaiseen valtakomentoon sopeutuvan uuden, laajan, julkisen

puolueen soluina. Likvidaattorien onnistui muodostaa „aloiteryhmät” Pietariin, Moskovaan, Jekaterinoslaviin ja Konstantinovkaan (Donetsin kaivosalue). Ne olivat vähälukuisia intelligenssiryhmiä, joilla ei ollut minkäänlaista yhteyttä työväenluokkaan. Ne esiintyivät työläisten lakkotalistelua ja vallankumouksellisia mielenosoituksia vastaan, kävivät taistelua bolshevikkeja vastaan IV Duuman vaaleissa. „Aloiteryhmien” keskuksia olivat: „Golos Sotsial-Demokrata”, jota julkaistiin ulkomailla, sekä legaaliset likvidaattorien äänenkannattajat Venäjällä — „Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni”.— 4.

⁸ „*Nasha Zarja*” („Meidän Sarastuksemme”) — likvidaattori-menshevikkien legaalinen kuukausijulkaisu; ilmestyi vuosina 1910—1914 Pietarissa. „Nasha Zarjan” ympärille muodostui Venäjällä olleiden likvidaattorien keskus.— 4.

⁹ *Bulgarin F. V.* — taantumuksellinen sanomalehtimies ja kustantaja XIX vuosisadan alkupuoliskolla; harjoitti ilmiantoa ja parhausta aikansa edistyksellisiä aikakauslehtiä ja etumaisia kirjailijoita vastaan; tunnettu A. S. Pushkinia vastaan tekemistään ilmiannoista.

Burenin V. P. — sanomalehtimies, taantumuksellisen „Novoje Vremja” lehden työntekijä; vainosi kiukkuisesti kaikkia edistyksellisten yhteiskunnallisten ja poliittisten suuntien edustajia.

Lenin käyttää näitä nimiä yleisnimenä niistä, jotka harjoittavat polemiikkia epärehellisesti.— 6.

¹⁰ „*Vorwärts*” („Eteenpäin”) — sanomalehti, Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattaja. VSDTP:n Prahan konferenssia vastaan tähdättyjen, „Vorwärtsissä” julkaistujen parjaukskirjoitusten laatija oli Trotski.— 6.

¹¹ Tarkoitetaan *Organisaatiokomiteaa*, joka perustettiin tammikuussa 1912 likvidaattorien — Bundin, Kaukasian aluekomitean ja Läntimaan sosialidemokratian edustajien neuvottelukokouksessa. OK oli virallinen elin, jonka tehtävänä oli kutsua koolle likvidaattorien elokuun konferenssi.— 6.

¹² „*Pravda*” („Totuus”) (wieniläinen) — likvidaattori-menshevikkien lehti, Trotskin ryhmän äänenkannattaja; ilmestyi vuosina 1908—1912 Wienissä. „Puolueryhmien ulkopuolella olemisen” naamiota käyttäen lehti asettui kaikissa peruskysymyksissä likvidaattorien kannalle sekä kannatti myös otzovisteja ja ultimatisteja. Lehteä autoivat sovittelijat, todellisuudessa Trotskin salaiset asiamiehet Zinovjev ja Kamenev, jotka tammikuussa 1910 VSDTP:n Keskuskomitean täysistunnossa yrittivät tehdä siitä Keskuskomitean äänenkannattajan. Vuonna 1912 Trotski ja hänen lehtensä olivat puolueenvastaisen Elokuun blokin järjestäjiä.— 7.

¹³ „*Za Partiju*” („Puolueen Puolesta”) — pariisilaisten menshevikki- ja sovittelijaryhmien lehti; ilmestyi Pariisissa epä säännöllisesti huhtikuusta 1912 helmikuuhun 1914.— 8.

- ¹⁴ Lenin siteeraa A. I. Herzenin teosta „Loput ja alut” (ks. A. I. Herzen, Valittuja teoksia, 1937, s. 349).— 9.
- ¹⁵ Lenin siteeraa kirjoitetta „Vanhalle toverille” (neljättä ja toista kirjoitetta). Ks. A. I. Herzen, Valittuja teoksia, 1937, ss. 385, 379.— 11.
- ¹⁶ „Kolokol” („Kello”)— poliittinen aikakauslehti; ilmestyi tunnustalausein: „Elossa olevia kutsunt” („Vivos vocol”). Sitä julkaisivat A. I. Herzen ja N. P. Ogarjov A. I. Herzenin perustamassa Vapaassa venäläisessä kirjapainossa vuodesta 1857 huhtikuuhun 1865 Lontoossa ja vuodesta 1865 joulukuuhun 1868 Genevessä kerran tai kahdesti kuussa. Vuonna 1868 lehti ilmestyi ranskankielisenä; samalla siinä julkaistiin venäjänkielisiä liitteitä.— 12.
- ¹⁷ „Poljarnaja Zvezda” („Pohjantähti”) — kirjallis-poliittinen kokoelma; sitä julkaisivat: ensimmäiset kolme kokoelman nidettä A. I. Herzen, seuraavat niteet A. I. Herzen ja N. P. Ogarjov Lontoossa, Vapaassa venäläisessä kirjapainossa vuosina 1855—1862. Kokoelman viimeinen nide julkaistiin Genevessä vuonna 1868. Ilmestyi kaikkiaan kahdeksan nidettä.— 12.
- ¹⁸ „Zvezda” („Tähti”)— bolshevikkien legaalinen sanomalehti; ilmestyi Pietarissa joulukuun 16 (29) päivästä 1910 huhtikuun 22 (toukokuun 5) päivään 1912 (ensin kerran viikossa, tammikuusta 1912 kaksi kertaa ja maaliskuusta lähtien kolme kertaa viikossa). Lehteä avustivat: N. N. Baturin, K. S. Jeremejev, V. M. Molotov, M. S. Olminski, N. G. Poletajev, J. V. Stalin sekä myös A. M. Gorki. Puolue mies-menshevikit (plehanovilaiset) avustivat „Zvezdaa” vuoden 1911 syksyyn saakka. Aatteellisesti lehteä johti (ulkomailta käsin) Lenin. Lenin julkaisi „Zvezdassa” noin 30 kirjoitustaan.
- Leninin ohjaama legaalinen „Zvezda” lehti oli taisteluhenkinen bolshevikkien äänenkannattaja, joka puolsi illegaalisen puolueen ohjelmaa. „Zvezda” järjesti laajalle kannalle työläiskirjeosaston saaden aikaan vakinaisen, lujan yhteyden työläisiin. Sen eräiden numeroiden painosmäärä nousi 50—60 tuhanteen. Lehti joutui alituisesti hallituksen vainotoimenpiteiden kohteeksi: 69 numerosta 30 takavarikoitiin ja 8 numerosta sakotettiin.
- „Zvezda” valmisti bolshevikkien päivälehdessä „Pravdan” perustamisen; hallitus lakkautti „Zvezda” lehden „Pravdan” ilmestymispäivänä.— 21.
- ¹⁹ *Trudovikkien konferenssi* pidettiin Pietarissa maaliskuussa 1912; se käsitteli pääasiallisesti IV Valtakunnanduuman vaalikampanjaa koskevia kysymyksiä. Konferenssin päätöksistä on annettu arvio Leninin kirjoituksessa „Liberalismi ja demokratia” (ks. Teokset, 17. osa, ss. 546—555).— 26.
- ²⁰ „Vehi” („Tienviitat”) — kadettien kirjoituskokoelma; ilmestyi Moskovassa keväällä 1909 ja sisälsi N. Berdjajevin, S. Bulgakovin, P. Struven, M. Herschensonin ja muiden vastavallankumouksellisen

liberaalisen porvariston edustajien kirjoituksia. Venäjän intelligenssiä koskeissa kirjoituksissaan „vehiläiset” yrittivät mustata Venäjän kansan parhaimpien edustajien, muun muassa V. G. Belinskin ja N. G. Tshernyshevskin vallankumouksellis-demokraattisia perinteitä; he herjasivat vuoden 1905 vallankumousliikettä ja kiittelivät tsaarihallitusta siitä, että tämä „pistimillään ja vankiloillaan” pelastaa porvaristoa „kansan raivolta”. Kokoelma kehotti intelligenssiä palvelemaan itsevaltiutta. Lenin vertasi „Vehi” kokoelman ohjelmaa niin filosofian kuin publisistiikankin alalla mustasotnia-laisen „Moskovskije Vedomosti” („Moskovan Sanomat”) lehden ohjelmaan nimittäen kokoelmaa „liberaalisen luopuruuden tietosanakirjaksi”, „demokratian niskaan kaadetuksi läpeensä taantumukselliseksi likavesiryöpyksi” (ks. Teokset, 16. osa, ss. 114—122).— 26.

- ²¹ „*Novoje Vremja*” („Uusi Aika”) lehdestä ks. tätä osaa, ss. 260—261.

„*Svet*” („Valo”) — porvarillis-nationalistinen jokapäiväinen lehti; ilmestyi Pietarissa vuosina 1882—1917.

„*Golos Moskvy*” („Moskovan Ääni”) — jokapäiväinen lehti, lokakuulaisten — teollisen suurporvariston ja suurtilanherrojen vastavallankumouksellisen puolueen — äänenkannattaja; ilmestyi Moskovassa vuosina 1906—1915.— 32.

- ²² Kirjoitus „*Kyselylomake suurpääoman järjestöistä*” julkaistiin „*Prosveshtshenije*” aikakauslehden 5.—7. numerossa.

„*Prosveshtshenije*” („Valistus”) — bolshevikkien yhteiskunnallis-poliittinen ja kirjallinen kuukausijulkaisu; ilmestyi legaalisesti Pietarissa joulukuusta 1911 kesäkuuhun 1914. Aikakauslehti perustettiin Leninin kehotuksesta tsaarihallituksen lakkauttaman bolshevistisen, Moskovassa ilmestyneen „*Mysl*” aikakauslehden tilalle. Lenin johti „*Prosveshtshenijen*” julkaisutyötä ulkomailta käsin; toimitti kirjoituksia ja oli säännöllisessä kirjeenvaihdossa toimituskollegion jäsenten kanssa. Aikakauslehdessä julkaistiin Leninin teokset: „Marxilaisuuden kolme lähdeä ja kolme perusosaa”, „Arvostelevia huomautuksia kansallisuuskysymyksestä”, „Kansakuntien itsemääräämisoikeudesta” ynnä muita.

„*Prosveshtshenijen*” vakituisena avustajana oli V. M. Molotov; aikakauslehden työhön osallistui J. V. Stalin. Kirjallis-taiteellista osastoa toimitti A. M. Gorki. Toimituskollegiossa työskentelivät: M. A. Saveljev, M. S. Olminski, A. I. Jelizarova y.m. Lehden painosmäärä lähenteli viittä tuhatta.

Ensimmäisen maailmansodan edellä hallitus lakkautti lehden. „*Prosveshtshenijen*” julkaiseminen uudistettiin syksyllä 1917, mutta ilmestyi vain yksi numero (kaksoisnumero), jossa julkaistiin Leninin teokset „Kykenevätkö bolshevikit pitämään valtiovallan?” ja „Puolueohjelman tarkistamisesta”.— 41.

- ²³ *Gushka A. O.* ja myöhemmin saman kirjoituksen tekstissä mainittu *A. Jermanski* ovat likvidaattori-menshevikin O. A. Koganin kirjailijanimiä.— 41.

- ²⁴ Valtion peruslakien 87. pykälä antoi Ministerineuvostolle oikeuden esittää Valtakunnanduuman toiminnan väliaikoina lakiesityksiä suoraan tsaarille vahvistettavaksi.— 47.
- ²⁵ „*Retsj*” („Puhe”) — jokapäiväinen lehti, kadetti puolueen pää-äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1906 helmikuusta lähtien; Pietarin Neuvoston Sotilaallinen vallankumoukskomitea lakkautti sen lokakuun 26 (marraskuun 8) pnä 1917.— 56.
- ²⁶ „*Nevskaja Zvezda*” („Nevan Tähti”) — legaalinen bolshevistinen sanomalehti, jota julkaistiin Pietarissa helmikuun 26 (maaliskuun 10) päivästä lokakuun 5 (18) päivään 1912. Ilmestyi 27 numeroa. „*Nevskaja Zvezda*” lehteä julkaistiin alussa samanaikaisesti „*Zvezda*” („Tähti”) lehden kanssa ja sen piti korvata tämä lakkautus- tai takavarikointitapauksissa; vuoden 1912 huhtikuun 22 (toukokuun 5) pn jälkeen sitä julkaistiin lakkautetun „*Zvezdan*” asemesta. Lehdessä julkaistiin 20 Leninin kirjoitusta.
Lehden toimituksessa työskentelivät V. M. Molotov, M. S. Olinski, N. N. Baturin y.m.— 59.
- ²⁷ R. P.— R. M. Blanck, publisisti, kadetti.— 65.
- ²⁸ Lenin tarkoittaa P. N. Miljukovin puhetta, jonka tämä piti kesäkuussa 1909 Lontoon kaupungin lord mayorin tarjoamalla lounaalla III Valtakunnanduuman ja Valtakunnanneuvoston valtuuskunnan oleskellessa Englannissa. Miljukov sanoi kadettien olevan uskollisia tsaarin itsevaltiudelle ja tähdensi, että niin kauan kuin Venäjällä on Duuma, „venäläinen oppositio pysyy hänen majesteettinsa oppositiona eikä oppositiona hänen majesteettiaan vastaan”.— 66.
- ²⁹ „*Russkije Vedomosti*” („Venäläiset Sanomat”) — jokapäiväinen lehti; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1863 Moskovan yliopiston liberaalisten professorien ja zemstvotoimihenkilöiden julkaisemana; edusti liberaalisten tilanherrojen ja porvariston etuja. Vuodesta 1905 — oikeistokadettien äänenkannattaja; lehti lakkautettiin kohta vuoden 1917 Lokakuun vallankumouksen jälkeen.— 72.
- ³⁰ „*Nevski Golos*” („Nevan Ääni”) — likvidaattori-menshevikkien legaalinen sanomalehti; ilmestyi Pietarissa toukokuusta elokuuhun 1912.— 72.
- ³¹ Tarkoitetaan asetusta, jonka Stolypin julkaisi marraskuun 9 (22) pnä 1906 ja joka koski talonpoikien eroamista kyläyhteisöstä.— 76.
- ³² Lenin luonnehti uutta vallankumouksellista nousua ja määritteli bolshevikkipuolueelle uusissa olosuhteissa lankeavat tehtävät ennen kuin julkaistiin kirjoitus „Vallankumouksellinen nousu”: huhtikuun 26 (toukokuun 9) pnä VSDTP:n Ulkomaisen järjestön Pariisiin jaoston istunnossa pitämässään selostuksessa Venäjän tapahtumista ja niiden sanelemasta puoluetaktiikasta sekä toukokuun 31 (kesäkuun 13) pnä esitelmässä aiheesta „Venäjän proletariaatin

vallankumouksellinen nousu". VSDTP:n Ulkomaisen järjestön Pariisin jaoston painattama ilmoitus sisältää esitelmän jäsenyyksen, joka käy yhteen tämän kirjoituksen jäsenyyksen kanssa.— 87.

- ³³ „Sotsial-Demokrat” („Sosialidemokraatti”) — illegaalinen sanomalehti, VSDTP:n Pää-äänenkannattaja; sitä julkaistiin helmikuusta 1908 tammikuuhun 1917; ilmestyi 58 numeroa. Ensimmäinen numero ilmestyi Venäjällä, mutta sitten julkaiseminen siirrettiin ulkomaille; ensin Pariisiin, myöhemmin Geneveen. VSDTP:n KK:n päätöksen mukaisesti Pää-äänenkannattajan toimitus oli muodostettu bolshevikkien, menshevikkien ja Puolan sosialidemokraattien edustajista.

„Sotsial-Demokratissa” julkaistiin yli kahdeksankymmentä Leninin artikkeleita ja pienempää kirjoitusta. Sen toimituksen sisällä Lenin kävi taistelua johdonmukaisen bolshevistisen linjan puolesta. Osa toimituskunnasta (Kamenev ja Zinovjev) suhtautui likvidaattoreihin sovittellavasti ja yritti estää leniniläisen linjan toteuttamisen. Toimituksen menshevikkijäsenet Martov ja Dan sabotoivat Pää-äänenkannattajan toimituksen työtä ja samaan aikaan puolustivat avoimesti likvidaattoruutta „Golos Sotsial-Demokrata” („Sosialidemokraatin Ääni”) lehdessä.

Leninin leppymätön taistelu likvidaattoreita vastaan johti Martovin ja Danin eroamiseen toimituksesta kesäkuussa 1911. Joulukuusta 1911 lähtien „Sotsial-Demokrat” lehteä toimitti Lenin.— 89.

- ³⁴ „Niin on ollut ja niin tulee olemaan” — sisäasiainministeri Makarovin sanat, jotka hän lausui Valtakunnanduuman istunnossa huhtikuun 11 (24) pnä 1912 vastaukseksi sosialidemokraattisen duumaryhmän kyselyyn Lenan verilöylyn johdosta.— 94.

- ³⁵ „Budushtsheje” („L'Avenir”) („Tulevaisuus”) — liberaalisten porvarien viikkolehti; ilmestyi Pariisissa lokakuusta 1911 tammikuuhun 1914 V. L. Burtsevin toimittamana venäjän kielellä (muutamia kirjoituksia julkaistiin ranskan kielellä). Lehteä avustivat menshevikit ja eserrät.— 99.

- ³⁶ Lenin tarkoittaa likvidaattorien Organisaatiokomitean päätöstä Puolan sosialistisen puolueen (PPS:n) „levitsan” kutsumisesta elokuun konferenssiin.

PPS — Puolan sosialistinen puolue (Polska partia socjalistyczna) — pikkuporvarillinen nationalistinen puolue, joka perustettiin vuonna 1892. Otettuaan ohjelmansa perustaksi taistelun riippumattoman Puolan puolesta PPS harjoitti separatistista, nationalistista propagandaa puolalaisten työläisten keskuudessa ja pyrki vieroittamaan heidät venäläisten työläisten kanssa käytävästä yhteisestä taistelusta itsevaltiutta ja kapitalismia vastaan. Vuonna 1906 PPS jakaantui PPS-„levitsaan” * ja oikeistolaiseen, shovinistiseen, niin kutsuttuun „Vallankumoukselliseen PPS:n puolue-ryhmään”.

* — vasemmistoon. Suom.

VSDTP(b):n vaikutuksesta ja myös Puolan sosialidemokraattisen puolueen (P ja LSD) sekä rivityöläisten — PPS-„levitsan” jäsenten vaikutuksesta PPS-„levitsa” vapautui vähitellen nationalisista. Ensimmäisen maailmansodan vuosina suurin osa PPS-„levitsasta” asettui internationalistiselle kannalle ja joulukuussa 1918 yhtyi P ja LSD:hen; yhdistyneet puolueet muodostivat Puolan Kommunistisen työväenpuolueen (niin nimitettiin Puolan Kommunistista puoluetta vuoteen 1925 saakka).

Oikeisto-PPS jatkoi ensimmäisen maailmansodan aikana nationalistista shovinismipolitiikkaa; se järjesti puolalaisia legioonia, jotka taistelivat itävaltalais-saksalaisen imperialismin puolella.

Puolan porvarillisen valtion muodostamisen jälkeen oikeisto-PPS otti taas nimekseen PPS. Asetuttuaan hallituksen johtoon se luovutti vallan Puolan porvaristolle ja harjoitti sitten järjestelmällisesti neuvostovastaista ja kommunisminvastaista agitaatiota, kannatti Neuvostomaata vastaan tähdättyä agressiopolitiikkaa, Länsi-Ukrainan ja Länsi-Valkovenäjän valtaamisen ja siirtomaasorron politiikkaa. Pilsudskin toimeenpaneman fasisin vallankaappauksen (toukokuu 1926) jälkeen PPS oli muodollisesti oppositiossa, mutta todellisuudessa se oli yhteistyössä fasistien kanssa ja harjoitti edelleenkin neuvostovastaista propagandaa.

Toisen maailmansodan aikana PPS jakaantui uudelleen. Sen taantumuksellinen, shovinistinen osa, joka otti nimekseen „Wolność, równość i niepodległość” („Vapaus, tasa-arvoisuus ja riippumattomuus”), — WRN, oli yhteistoiminnassa fasistien kanssa ja osallistui puolalaisten emigranttien taantumukselliseen lontoolaiseen „hallitukseen”. Vuonna 1942 perustetun Puolan työväenpuolueen (PPR) vaikutuksesta PPS:n toinen, vasemmistolainen osa, joka nimitti itseään „Puolan sosialistien työväenpuolueeksi” (RPPS), liittyi yhteisrintamaan taistelussa hitleriläisiä miehittäjiä vastaan, kävi taistelua Puolan vapauttamiseksi fasisisesta orjuutuksesta ja asettui kannattamaan ystävyssiteiden aikaansaamista Puolan ja Neuvostoliiton välillä.

Vuonna 1944, sen jälkeen, kun Puolan itäosa oli vapautettu saksalaisesta miehitysvallasta ja oli muodostettu Puolan kansallisen vapautuksen komitea, RPPS otti jälleen nimen PPS ja osallistui yhdessä PPR:n kanssa kansandemokraattisen Puolan rakentamiseen. Joulukuussa 1948 PPR ja PPS yhtyivät ja muodostivat Puolan yhdistyneen työväenpuolueen (PORP).— 104.

³⁷ Ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, s. 203.— 104.

³⁸ „Dnevnik Sotsial-Demokrata” („Sosialidemokraatin Päiväkirja”) — epäsuorasti ilmestynyt lehti, jota G. V. Plehanov julkaisi; ilmestyi Genevessä pitkin väliajoin maaliskuusta 1905 huhtikuuhun 1912; ilmestyi 16 numeroa. „Dnevnikiä” alettiin julkaista uudelleen Pietarissa vuonna 1916; ilmestyi yksi numero.— 106.

³⁹ Helmikuussa 1912 III Duuman sosialidemokraattisesta ryhmästä erosi Irkutskin kuvernementin edustaja likvidaattori-menshevikki

T. O. Belousov. Ks. V. I. Leninin kirjoitusta „Edustaja T. O. Belousovin eroamisesta sosialidemokraattien duumaryhmästä” (Teokset, 17. osa, ss. 500—505).— 106.

- ⁴⁰ „Lapsenkengissä kävelevillä poliitikoilla” tarkoitetaan tässä sovitelija-bolshevikkeja, joilla oli omia pikku ryhmiä Venäjällä sekä ulkomailla; „kokeneilla diplomaateilla” tarkoitetaan Wienissä ilmestyneen trotskilaisen „Pravdan” likvidaattoriryhmää ja Bundin johtajia.— 119.
- ⁴¹ Lenin tarkoittaa vuoden 1905 joulukuun 11 (24) p:n lakia Valtakunnanduuman vaaleista. Tämän lain mukaan valitsijat jaettiin 4 kuuriaan: maanomistajain (tilanherrojen), kaupunkien (porvariston), talonpoikain ja työväen kuuriaan. Äänioikeus oli 25 vuotta täyttäneillä henkilöillä. Maanomistajain ja kaupunkien kuuriolle säädettiin omaisuussensus, talonpoikaiskuuriassa vaalioikeus oli vain talonisännillä ja työväenkuuriassa henkilöillä, jotka olivat työskennelleet tuotantolaitoksissa vähintään 6 kuukautta. Vaalit eivät olleet yhtäläiset. Yksi tilanherran ääni vastasi kolmea kapitalistin ääntä, viittätoista talonpojan ääntä ja neljäkymmentä viittä työläisen ääntä. Vaalioikeutta vailla olevat: naiset, maataloustyöläiset, sekatyöläiset, käsityöläiset, opiskelijat ja sotapalveluksessa olevat henkilöt. Työväenkuuriassa vaalioikeuden saivat niiden tehtaiden työläiset, missä oli vähintään viisikymmentä työmiestä. Ne tehtaat, missä oli enemmän kuin tuhat työläistä, valitsivat kutakin täyttä tuhatta kohti yhden valtuutetun. Vaalit olivat moniasteiset: tilanherralla ja kapitalisteilla — kaksiasteiset, työläisillä — kolmiasteiset ja talonpojilla neliasteiset.— 126.
- ⁴² Kesäkuun 3 (16) p:nä 1907 tsaarihallitus hajotti II Valtakunnanduuman ja julkaisi uuden lain Duuman vaaleista. Uusi laki lisäsi suuresti tilanherrain sekä kauppa- ja teollisuusporvariston edustusta Duumassa ja moninkertaisesti vähensi talonpoikien, työläisten ja ei-venäläisten kansallisuuksien edustajain lukua. Kaupunkikuuria jaettiin kahtia: suurporvaristo erotettiin ensimmäiseen kaupunkikuuriaan ja muut valitsijat kaupungeissa — toiseen. Uuden lain mukaan tuli yksi valitsijamies: maanomistajain kuuriassa (tilanherrat) — 230 valitsijaa kohti; ensimmäisessä kaupunkikuuriassa — tuhatta valitsijaa kohti; toisessa kaupunkikuuriassa — 15 tuhatta valitsijaa kohti; talonpoikaiskuuriassa — 60 tuhatta valitsijaa kohti ja työväenkuuriassa — 125 tuhatta valitsijaa kohti. Kuudessa teollisuuskuvernementissa: Pietarin, Moskovan, Vladimirin, Jekaterinoslavin, Kostroman ja Harkovin kuvernementeissa oli välttämättä valittava 1 työläisedustaja työväenkuurioista. Kesäkuun 3 päivän vaalilaki turvasi tilanherrain ja suurporvariston mustasotnialaiselle liittoutumalle täyden herruuden III ja IV Valtakunnanduomassa.— 126.
- ⁴³ Ks. K. Marx. „Lisäarvoteorioita”, II osa, 2. nide, 1936, ss. 7—9. Nämä Marxin väittämät Lenin on esittänyt ja selittänyt teoksessa „Agraarikysymys Venäjällä XIX vuosisadan lopulla” (ks. Teokset, 15. osa, ss. 127—129).— 131.

- ⁴⁴ „*Työväenlehti*” („*Gazeta Rabotnicza*”) — illegaalinen Puolan ja Liettuan sosialidemokratian Varsovan komitean äänenkannattaja; ilmestyi toukokuusta lokakuuhun 1906. Vuonna 1912 sitä alettiin julkaista uudelleen. Jakaantumisen jälkeen vuonna 1912 Puolan sosialidemokratiassa muodostui rinnakkaisia puoluekomiteoita. Oli kaksi Varsovan komiteaa ja julkaistiin kahta äänenkannattajaa „*Työväenlehden*” nimellä: toista julkaisivat Päähallinnon kannattajat Varsovassa ja toista julkaisi oppositiokannalla ollut Varsovan komitea Krakovassa. V. I. Leninin kirjoitus „Tilanne VSDTP:ssa ja puolueen lähimmät tehtävät” julkaistiin Krakovassa ilmestyneen „*Työväenlehden*” 15.—16. numerossa. Puolan ja Liettuan sosialidemokratian kahtiajakaantumisesta ks. V. I. Leninin kirjoitusta „Kahtiajakaantuminen Puolan sosialidemokratiassa” (tämä osa, ss. 471—476).— 136.
- ⁴⁵ „*Golos Sotsial-Demokrata*” („*Sosialidemokraatin Ääni*”) — likvidaattori-menshevikkien äänenkannattaja; ilmestyi helmikuusta 1908 joulukuuhun 1911 Genevessä, sitten Pariisissa. „*Golos Sotsial-Demokrata*” lehden luonnehdintaa ks. Leninin kirjoituksesta „Likvidaattorien „*Golos*” vastustaa puoluetta” (Teokset, 16. osa, ss. 148—156).— 138.
- ⁴⁶ Tarkoitetaan likvidaattorien neuvottelukokousta, joka pidettiin tammikuussa 1912 Venäjällä ja jossa muodostettiin Organisaatio-komitea likvidaattorien elokuun konferenssin koollekutsumista varten.— 142.
- ⁴⁷ Kirjoituksen „*Vastaus likvidaattoreille*” Lenin kirjoitti „*Pravdaa*” varten, ja toimitus sai sen heinäkuun 11 (24) pnä 1912.— 144.
- ⁴⁸ „*Pravda*” („*Totuus*”) — bolshevikkien legaalinen jokapäiväinen lehti; sitä julkaistiin Pietarissa; perustettiin Pietarin työläisten aloitteeseen nojautuen huhtikuussa 1912.
- „*Pravda*” oli työväen joukkolehti, sitä julkaistiin työläisten itsensä keräämillä varoilla. Lehden ympärille muodostui laaja työläiskirjeenvaihtajien ja työläiskynäilijäin piiri. Niinpä yhtenä julkaisuvuotena siinä julkaistiin yli 11 tuhatta työläisten kirjettä. „*Pravdaa*” levisi keskimäärin 40 tuhatta kappaletta, ja muutamina kuukausina sen painosmäärä nousi 60 tuhanteen kappaleeseen päivässä.
- Oleskellen ulkomailla V. I. Lenin johti „*Pravdaa*”, kirjoitti lehteen miltei joka päivä, antoi sen toimituskunnalle ohjeita, keräsi lehden ympärille puolueen parhaita kirjailijavoimia. Lehden työhön osallistuivat aktiivisesti V. M. Molotov, J. M. Sverdlov, J. V. Stalin ja M. I. Kalinin. Vakituksina toimitustyöntekijöinä olivat M. S. Olminski, N. G. Poletajev, K. N. Samoilova, N. N. Baturin, A. I. Jelizarova, K. S. Jeremejev ynnä muut. „*Pravdan*” työhön ottivat toimeliaasti osaa IV Valtakunnanduuman bolshevikkiedustajat: A. J. Badajev, G. I. Petrovski, M. K. Muranov, F. N. Samoilov, N. R. Shagov.
- „*Pravda*” joutui alituisesti poliisivainojen alaiseksi. Olemassaolonsa ensimmäisenä vuotena se takavarikoitiin 41 kertaa, toimittajia

vastaan nostettiin 36 oikeusjuttua ja toimittajat istuivat vankilassa yhteensä 47½ kuukautta. Kahden vuoden ja kolmen kuukauden aikana tsaarihallitus lakkautti „Pravdan” kahdeksan kertaa, mutta se ilmestyi jälleen uusilla nimillä: „Rabotshaja Pravda” („Työväen Totuus”), „Severnaja Pravda” („Pohjolan Totuus”), „Pravda Truda” („Työn Totuus”), „Za Pravdu” („Totuuden Puolesta”), „Proletarskaja Pravda” („Proletaarinen Totuus”), „Putj Pravdy” („Totuuden Tie”), „Rabotshi” („Työmies”), „Trudovaja Pravda” („Työn Totuus”). Heinäkuun 8 (21) pnä 1914, ensimmäisen maailmansodan aattona, lehti lakkautettiin.

„Pravdaa” alettiin julkaista uudelleen vasta Helmikuun vallankumouksen jälkeen. Maaliskuun 5 (18) pstä 1917 „Pravda” alkoi ilmestyä VSDTP(b):n Pää-äänenkannattajana. Huhtikuun 5 (18) pnä, palattuaan ulkomailta, V. I. Lenin tuli toimituskunnan kokoonpanoon ja asettui „Pravdan” johtoon. Heinäkuun 5 (18) pnä 1917 junkkerit ja kasakat hävittivät „Pravdan” toimituksen. Heinälokakuussa 1917 „Pravda” Väliaikaisen hallituksen vainoamana muutti monta kertaa nimeään ja ilmestyi nimellä „Listok „Pravdy”” („„Totuuden” Lehtinen”), „Proletari” („Proletaari”), „Rabotshi” („Työmies”), „Rabotshi Putj” („Työmiehen Tie”). Lokakuun 27 (marraskuun 9) pstä lehti alkoi ilmestyä alkuperäisellä nimellään — „Pravda”.— 144.

- ⁴⁹ Tarkoitetaan teoksia: 1) K. Marx, „Filosofian kurjuus”, 1941, ss. 131—141; 2) K. Marx, Pääoma, III osa, 1953, ss. 662—686; 3) „Lisäarvoteorioita”, II osa, I nide, 1936, ss. 192—202.— 153.
- ⁵⁰ Tarkoitetaan Pietarin leipurien liiton johtokunnan päätöslauselmaa, jossa esitettiin vaatimus joka päivä ilmestyvän likvidaattorien-vastaisen työväenlehden julkaisemisesta. Johtokunta tervehti tulevaa „Pravdan” ilmestymistä ja kehotti kaikkia liiton jäseniä järjestämään rahakeräyksiä sen hyväksi. Tiedotus päätöslauselmasta julkaistiin „Zvezdan” 27. numerossa huhtikuun 8 (21) pnä 1912.— 160.
- ⁵¹ „Zavety” („Testamenti”) — eserräsuuntainen legaalinen kirjallis-poliittinen kuukausijulkaisu, ilmestyi Pietarissa vuosina 1912—1914.— 166.
- ⁵² Tarkoitetaan portugalilaisten monarkistien yritystä järjestää kesällä vuonna 1912 kapina monarkian palauttamiseksi. Kapina kukistettiin.— 168.
- ⁵³ Artikkelin „Puolen vuoden työn tulokset” on kirjoitettu heinäkuun alkupuoliskolla vuonna 1912. On säilynyt Leninin ja „Pravdan” toimituksen välinen kirjeenvaihto tämän artikkelin julkaisemisesta. Kirjeessään toimitukselle Lenin pyysi julkaisemaan „Muutamia yhteenvetoja puolen vuoden toiminnasta” „Pravdan” neljässä numerossa, erillisinä alakertakirjoituksina, ja suostui vain sensuurin vuoksi tehtäviin korjauksiin. Artikkelin julkaistiin „Pravdassa” niin kuin Lenin oli ehdottanut.— 172.

- ⁵⁴ Lenin tarkoittaa likvidaattori-menshevikkien uhkausta, että he asettavat IV Duuman vaaleissa työväenkuuriassa bolshevikki-ehdokkaita vastaan omia ehdokkaitaan.— 183.
- ⁵⁵ „*Vetoomus Järkeen*” („Appeal to Reason”) — amerikkalaisten sosialistien sanomalehti; perustettiin Kansainvälinen osavaltiossa (Amerikan Yhdysvalloissa) vuonna 1895; ensimmäisen maailmansodan aikana se oli internationalistisella kannalla.— 186.
- ⁵⁶ „*Gazeta-Kopeika*” („Kopeekalehti”) — bulevardilehden tyyppinen porvarillinen päivälehti; sitä julkaistiin Pietarissa vuodesta 1908; lakkautettiin vuonna 1918.— 187.
- ⁵⁷ Kirjassen „*VSDTP:n nykytilanteesta*” Lenin kirjoitti Krakovassa, ja se julkaistiin ensi kerran Leipzigissa saksan kielellä syyskuussa 1912. Kirjassen perussisällön muodostaa VSDTP:n Keskuskomitean kirje, joka on kirjoitettu heinäkuun 16—17 (29—30) p:nä. Kirje oli vastaus Saksan sosialidemokraattisen puolueen Hallinnon vetoomukseen VSDTP:n ulkomaisten „keskusten” ja „ryhmien” kutsumisesta koolle jakamaan niitä rahoja, mitkä Saksan sosialidemokraattisen puolueen johto oli myöntänyt IV Duuman vaalikampanjaan. VSDTP:n Keskuskomitea kieltäytyi osallistumasta neuvottelukokoukseen; neuvottelu jäi pitämättä. Osan rahoista Saksan sosialidemokraattisen puolueen Hallinto antoi likvidaattorien Organisaatiokomitean ja Kaukasian aluekomitean käytettäväksi sekä Bundille ja Latvian sosialidemokraattisen puolueen Keskuskomitealle antaen siten tukea likvidaattoreille bolshevikkeja vastaan. „*Sotsial-Demokrat*” lehden toimitus lähetti kirjassen „*VSDTP:n nykytilanteesta*” Saksan sosialidemokraattisen puolueen alue- ja piirikuntakeskuksille, Chemnitzissä syyskuussa 1912 pidetyn puoluekokouksen edustajille sekä Saksan tärkeimpien sosialidemokraattisten lehtien toimituksille.— 188.
- ⁵⁸ „*Spilka*” („Liitto”) — Ukrainan sosialidemokraattinen järjestö; perustettiin vuoden 1904 lopulla; kuului VSDTP:n kokoonpanoon autonomisen aluejärjestön oikeuksin. VSDTP:n sisäisessä puolue-taistelussa se oli menshevikkien puolella. Taantumuskaudella „*Spilka*” hajosi. Vuonna 1912 oli olemassa pieniä ja hajanaisia „*Spilkan*” ryhmiä. Siihen mennessä sen jäsenet olivat enimmäkseen muuttuneet porvarillisiksi nationalisteiksi. Likvidaattorilainen Trotskin „*Pravda*” (wieniläinen) ilmestyi „*Spilkan*” äänenkannattajana vain vuonna 1908 (ensimmäiset kaksi numeroa).— 192.
- ⁵⁹ II Internationalen sääntömääräinen (IX) Kansainvälinen sosialistinen kongressi aiottiin kutsua koolle Wieniin syksyllä 1913. Mutta vuonna 1912 Balkanilla alkaneen sodan vuoksi kutsuttiin Baseliin koolle ylimääräinen kongressi marraskuussa 1912.— 201.
- ⁶⁰ Kysymys on *likvidaattorien elokuun konferenssista*, joka pidettiin Wienissä elokuussa 1912 ja jossa muotoutui puolueenvastainen Elokuun blokki. Blokin järjestäjänä oli Trotski. Konferenssissa oli

edustajia Bundista, Kaukasian aluekomiteasta, Lätinmaan sosialidemokratiasta sekä ulkomailla olleista likvidaattoriryhmistä: „Golos Sotsial-Demokratian” toimituksesta, Trotskin wieniläisestä „Pravdasta” ja „Vperjod” ryhmästä. Venäjältä olivat lähettäneet edustajia: pietarilainen ja moskovalainen likvidaattorien „aloiteryhmä” sekä likvidaattorien julkaisujen „Nasha Zarjan” ja „Nevski Golosin” toimitukset; läsnä oli myös „Spilkan” Ulkomaankomitean edustaja. Edustajien valtavan enemmistön muodostivat ulkomailla asuvat henkilöt, jotka eivät olleet yhteydessä Venäjän työväenluokkaan.

Konferenssi hyväksyi kaikissa sosialidemokratian taktiikkaa koskeissa kysymyksissä puolueenvastaiset likvidaattorilaispäätökset ja esiintyi illegaalisen puolueen olemassaoloa vastaan.

Monenkarvaisista aineksista muodostettu Elokuun blokki alkoi hajota jo itse konferenssissa. Likvidaattorit eivät voineet valita Keskuskomiteaa, vaan rajoittuivat Organisaatiokomitean muodostamiseen. Bolshevikkien iskuista puolueenvastainen Elokuun blokki hajosi pian lopullisesti.— 202.

- ⁶¹ Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa. Otsikon on laatinut NKP:n Keskuskomitean Marxismin-leninismien instituutti.— 206.
- ⁶² „*Tieteellinen Katsaus*” („La Revue Scientifique”) — aikakausjulkaisu; ilmestyy Pariisissa vuodesta 1863.— 209.
- ⁶³ Lenin siteeraa VSDTP:n V edustajakokouksen päätöslauselmaa „Suhtautumisesta porvarillisiin puolueisiin” (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, s. 159).— 214.
- ⁶⁴ Kirjoitus „*Kapinat armeijassa ja laivastossa*” julkaistiin „Rabotshaja Gazetan” 9. numerossa heinäkuun 30 (elokuun 12) pnä 1912.
- „*Rabotshaja Gazeta*” („Työväenlehti”) — bolshevikkien populääriinen lehti; julkaistiin Pariisissa lokakuun 30 (marraskuun 12) päivästä 1910 heinäkuun 30 (elokuun 12) päivään 1912; ilmestyi 9 numeroa. Lehteä avustivat myös puoluemies-menshevikit. „Rabotshaja Gazetan” perustajana ja johtajana oli Lenin. Lenin julkaisi lehdessä toistakymmentä kirjoitustaan. VSDTP:n Prahan konferenssi (tammikuu 1912) totesi, että „Rabotshaja Gazeta” puolusti päättäväisesti ja johdonmukaisesti puoluetta ja puoluekantaisuutta, ja julisti sen VSDTP:n (bolshevikkien) Keskuskomitean viralliseksi äänenkannattajaksi.— 218.
- ⁶⁵ „Rabotshaja Gazetan” 9. numerossa on osoitettu väärä ilmestymispäivä — elokuun 12 (30) päivä; oikea päiväys on: heinäkuun 30 (elokuun 12) päivä.— 221.
- ⁶⁶ „*VSDTP:n vaaliohjelman*” V. I. Lenin kirjoitti Pariisissa, piakkoin Prahan konferenssin jälkeen. Venäjällä vaaliohjelman julkaistiin erillisenä lentolehtisenä puolueen Keskuskomitean nimessä ja sitä toimitettiin 18 paikkakunnalle, muun muassa suurimpiin proletaariisiin keskuksiin. Venäläisestä painoksesta uudelleen painatettuna „VSDTP:n vaaliohjelman” lisättiin liitteenä „Sotsial-Demokrat”

lehden 26. numeroon. Myös monet paikalliset bolshevikkijärjestöt julkaisivat sen uudelleen. Tiflisissä ohjelman painatti uudelleen VSDTP:n Keskuskomitean Venäläinen byroo. (Ohjelman tekstiä ks. Teosten 17. osasta, ss. 485—491.) — 222.

- ⁶⁷ S. V.—Stanislav Volski—A. V. Sokolovin salanimi; otzovisti, eräs „Vperjod” ryhmän järjestäjistä.— 224.
- ⁶⁸ L. M.—L. Martov—eräs menshevismmin johtajista.— 226.
- ⁶⁹ „*Kirjeen Sveitsin työläisille*” V. I. Lenin kirjoitti seuraavien tapahtumien yhteydessä. Heinäkuussa 1912 VSDTP:n yhdistyneen järjestön likvidaattorilais-menshevistinen byroo Zürichissä lähetti kirjeen sosedmien „Die Eintracht” („Yksimielisyys”) järjestön hallinnolle ja Sveitsin Työväenliitolle. Kirjeessä byroo julisti olevansa VSDTP:n ulkomaisten ryhmien ainoa edustaja Zürichissä. Heinäkuun 27 (elokuun 9) pnä Zürichissä pidettiin VSDTP:n Ulkomaisen järjestön bolshevistisen Sveitsin-jaoston neuvottelukokous. Kokouksessa oli edustajia Zürichin, Davosin, Bernin, Lausannen ja Geneven bolshevikkiryhmistä. Siinä käsiteltiin ja hyväksyttiin päätöslauselmat: 1) asiain tilasta puolueessa; 2) asiain tilasta ulkomailla ja 3) protestipäätöslauselma likvidaattoribyroon kirjettä vastaan. Viimeksi mainittu päätöslauselma ja V. I. Leninin kirje, joka todisti Zürichin bolshevistisen jaoston toimivaltuudet, oli kirjoitettu saksan kielellä ja julkaistu hektografilla monistettuna lento-lehtisenä.— 230.
- ⁷⁰ Tarkoitetaan Venäjän tehdaslaitosten tutkimusta, jonka suoritti finanssiministeriön teollisuusosasto vuonna 1908. Ennakkotietoja tutkimuksen tuloksista julkaisi V. J. Varzar kirjoituksessa „Keisarikunnan jalostava tehdasteollisuus vuoden 1909 alussa”, „Vestnik Finansov, Promyshlennosti i Torgovli” lehden 50. numerossa joulukuun 11 (24) pnä 1911. Lenin käytti tämän kirjoituksen yhteenvetotaulukosta otettuja tietoja.— 241.
- ⁷¹ Tarkoitetaan „Tehdastarkastajien selostusten kokoelmaa vuodelta 1910”, Pietari, 1911, s. XXXVII.— 243.
- ⁷² Lenin on ottanut numerotiedot „Tehdastarkastajien selostusten kokoelmasta vuodelta 1910”, Pietari, 1911, s. XV.— 258.
- ⁷³ „*Rossija*” („Venäjä”) — poliisi- ja mustasotnialaishenkilön päivälehti, ilmestyi Pietarissa vuosina 1905—1914. Vuodesta 1906 se oli sisäasiainministeriön virallinen äänenkannattaja.— 274.
- ⁷⁴ Kirjoitukseen „*Likvidaattorit ja „yhtenäisyys”*” on „Pravdassa” liitetty erityinen osa, jossa arvostellaan niitä syytöksiä, joita likvidaattorit esittivät „Pravdalle”. Kirjoituksen tämän osan on kirjoittanut M. S. Olminski.— 276.
- ⁷⁵ „*Zemstshina*” („Zemstvolaisuus”) — mustasotnialaisten jokapäiväinen lehti; Valtakunnanduuman äärimmäisten oikeistoedustajien äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuosina 1909—1917.— 284.

- ⁷⁶ „*Russkaja Mysl*” („Venäläinen Ajatus”) — suuntaukseltaan liberaalis-porvarillinen kuukausijulkaisu; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1880 vuoden 1918 puoliväliin. Vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen — kadettipuolueen oikeistosiiiven äänenkannattaja. Näihin aikoihin Lenin sanoi „*Russkaja Mysliä*” „*Mustasotnialaisten Ajatuksiksi*”. — 298.
- ⁷⁷ Lenin on lainannut katkelman Nekrasovin runoelmasta „Kenen on hyvä elää Venäjällä” (ks. N. A. Nekrasov, Valitut teokset, 1947, s. 247).
Alempana tekstissä oleva nelisäe on otettu Nekrasovin runosta „Tuntemattomalle ystävälle, joka lähetti minulle runon „Ei voi olla”” (ks. N. A. Nekrasov, Valitut teokset, 1947, ss. 135—136). — 299.
- ⁷⁸ Sanat „*mukautuen konnuuteen*” Lenin on ottanut Saltykov-Shtshedrinin „*Liberaali*” nimisestä satiirisesta sadusta (ks. M. J. Saltykov-Shtshedrin, Valitut teokset, 1947, ss. 554—557). — 300.
- ⁷⁹ „*Russki Vestnik*” („Venäläinen Tiedonantaja”) — poliittinen ja kirjallinen aikakauslehti, jota julkaistiin vuosina 1856—1906. Vuosina 1856—1887 lehti ilmestyi Moskovassa, toimittajana ja kustantajana oli M. N. Katkov. Ensi alussa lehden suunta oli liberaalinen; XIX vuosisadan 60-luvulla lehti muuttui maaorjuuttajain taantumuksen äänenkannattajaksi. Katkovan kuoleman jälkeen „*Russki Vestnik*” julkaistiin vuosina 1888—1896 Pietarissa, vuosina 1896—1902 Moskovassa ja vuosina 1902—1906 taaskin Pietarissa. — 303.
- ⁸⁰ Tarkoitetaan seuraavia tosiasioita. Marras- ja joulukuussa 1908 Moskovassa pidettiin suurteollisuudenharjoittajain (Goujon, Krestovnikov y.m.) ja kadettilaisten toimihenkilöiden (Struve, Manuilov, Kiesewetter y.m.) salaisia neuvotteluja „päivänkysymyksistä”.
Lokakuussa 1910 III Valtakunnanduuman jäsen F. A. Golovin ilmoitti luopuvansa edustajanvaltuuksistaan ja jonkin ajan kuluttua alkoi toimia aktiivisesti rautatiekonsessiossa.
Maaliskuussa 1912 III Duuman jäsen V. A. Maklakov esiintyi edustajanimestään huolimatta puolustusasianajajana Tagijevin — suuren bakulaisen naftateollisuudenharjoittajan — jutussa, kun tätä syytettiin hänen palveluksessaan olleen insinööri Bebutovin räähkäämisestä. — 306.
- ⁸¹ Ks. K. Marx ja F. Engels, Teokset, VI osa, 1930, ss. 163 ja 340. — 318.
- ⁸² Ks. K. Marx ja F. Engels, Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, s. 24. — 330.
- ⁸³ Duuman puheenjohtaja ehdotti, että III Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen ryhmän jäsen A. A. Voiloshnikov erotettaisiin Duumasta 5 istunnon ajaksi asevelvollisuussääntöä koskevan puheen takia, jonka hän piti istunnossa joulukuun 2 (15) pñä 1911.

Samassa istunnossa Voiloshnikovin pitämän toisen puheen jälkeen erottamisaika pidennettiin 15 istuntoa kestäväksi. Kadetit äänestivät puheenjohtajan ensimmäisen ehdotuksen puolesta.— 333.

- ⁸⁴ Ks. A. S. Gribojedov, „Vastus viisaudesta”. Teokset, 1945, s. 11.— 336.
- ⁸⁵ Miljukovin ja ulkoministeri Sazonovin kohtaaminen, jonka aikana pohdittiin tsaarihallituksen Balkanilla harjoittamaa politiikkaa, tapahtui syyskuussa 1912.— 338.
- ⁸⁶ Tarkoitetaan K. Marxin kirjettä L. Kugelmannelle huhtikuun 12 piltä 1871; siinä on annettu arvio Pariisin Kommuunista (ks. K. Marx ja F. Engels, Valittuja kirjeitä, 1953, s. 263).— 344.
- ⁸⁷ Ks. F. Engelsin alkulausetta K. Marxin kirjan „Filosofian kurjuus” ensimmäiseen saksankieliseen painokseen (K. Marx, „Filosofian kurjuus”, 1941, s. 9).— 346.
- ⁸⁸ Ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, s. 159.— 363.
- ⁸⁹ „Lutsh” („Säde”)— likvidaattori-menshevikkien legaalinen jokapäiväinen lehti; ilmestyi Pietarissa syyskuusta 1912 heinäkuuhun 1913; pysyi pystyssä „porvaristoon kuuluvien rikkaiden ystävien varoilla” (Lenin).— 400.
- ⁹⁰ „Itävaltalaisella” federaatiolla tarkoitetaan Itävallan sosialidemokraattisen puolueen organisatorista rakennetta kansallisuuksittain. Wienin puoluekokouksessa vuonna 1897 yhtenäinen puolue lakkautettiin ja sen tilalle perustettiin kuuden kansallisen „socialidemokraattisen ryhmän”: saksalaisten, tshekkiläisten, puolalaisten, ruteenien, italialaisten ja eteläslaavilaisten federatiivinen liitto. Kaikkia näitä ryhmiä yhdisti yhteinen edustajakokous ja yhteinen Keskushallinto. Brünnin edustajakokouksessa vuonna 1899 puolueen Keskushallinnosta tehtiin liittoelin, joka oli kokoonpanttu kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden toimeenpanevista komiteoista. Organisatorisen federalismin seurauksena yhtenäinen Itävallan sosialidemokraattinen puolue hajosi.— 401.
- ⁹¹ Teesit „Kysymykseen eräistä työläisedustajain puheista” otettiin IV Duuman sosialidemokraattisen ryhmän julkilausuman perustaksi. Teesien käsikirjoitus ei ole säilynyt täydellisenä. Ennen julkilausuman hyväksymistä käytiin ankaraa taistelua ryhmän bolshevikkiedustajain ja menshevikkien seitsikön välillä. Bolshevikkiedustajat saivat aikaan sen, että julkilausumaan otettiin bolshevikkien ohjelman perusvaatimukset, mutta menshevikkien onnistui saada siihen kansallisen kulttuuriautonomian vaatimus. Sosialidemokraattisen ryhmän nimessä julkilausuman luki Duuman istunnossa joulukuun 7 (20) p:nä 1912 edustaja Malinovski (paljastettiin myöhemmin provokaattoriksi). Julkilausumaa esittäessään Malinovski jätti

lukematta eräitä kohtia, muun muassa yleistä äänioikeutta koskevan kohdan. Koska „Pravdassa” julkaistiin Duuman istunnon pika-kirjoituspöytäkirja, joka sisälsi julkilausuman tekstin, vedettiin lehden toimitus oikeudelliseen edesvastuuseen ja lehden numero takavarikoitiin.— 402.

- ⁹² *II Internationalen ylimääräinen kansainvälinen sosialistikongressi* pidettiin Baselissa marraskuun 24—25 pnä (uutta lukua) 1912. Kongressin avajaispäivänä oli runsasväkinen sodanvastainen mielenosoitus ja kansainvälinen protestikokous sotaa vastaan. Kongressin istunnossa marraskuun 25 pnä hyväksyttiin yksimielisesti manifesti, jossa työläisiä kehoitettiin käyttämään proletariaatin järjestöä ja voimaa vallankumoukselliseen taisteluun sodan uhkaa vastaan.— 405.
- ⁹³ Lenin tarkoittaa levottomuuksia poliittisten vankien keskuudessa Kutomaran ja Algatshin vankiloissa. Syynä levottomuuksiin oli loppukesällä 1912 annettu Baikalintakaisen sotilaskuvernöörin määräys siitä, että Nertshinskin karkotusalueen vankiloissa otetaan poliittisten vankien kohtelussa käytäntöön sotilassäännöt. Kutomaran vankilan poliittiset vangit vastasivat siihen 15 päivän nälkälakolla ja itsemurhilla. Samanlaisia tapauksia oli myös Algatshin vankilassa. Vastakaikuna noihin tapahtumiin olivat työläisten vastalauselakot Pietarissa, Moskovassa, Varsovassa ja Riissä. Sosialidemokraattisen ryhmän ja Työryhmän nimissä esitettiin IV Duumalle välikysymys poliittisten vankien räikkäämisestä. Välikysymyksen käsittely lykättiin äänten enemmistöllä eikä sen jälkeen kysymykseen palattu.— 406.
- ⁹⁴ Kysymys on *talonpoikaisedustajien* (puolueettomien ja oikeistolaisien) *maalakiehdotuksesta*, joka esitettiin III Duuman pohdittavaksi toukokuun 10 (23) pnä 1908. Lakiehdotuksessa esitettiin sellaisten tilanherramaiden, joita omistajat itse eivät viljele, pakollista luovutusta keskimääräisestä markkinahinnasta. Maareformin suorittamista varten ehdotettiin muodostettavaksi paikalliset maalautakunnat, jotka valittaisiin yleisellä äänestyksellä. Lenin on antanut arvion tästä lakiehdotuksesta artikkelissa „Keskustelut agraarikysymyksestä III Duumassa” (ks. Teokset, 15. osa, ss. 297—311).— 407.
- ⁹⁵ Asiakirja „*Duuman työläisedustajia ja heidän julkilausumaansa koskevasta kysymyksestä*” on sosialidemokraattisen duumaryhmän julkilausuman luonnos. Asiakirjan kirjoitti puhtaaksi N. K. Krupskaja ja se lähetettiin Duuman bolshevikkiedustajille Krakovasta marraskuun 13 (26) pnä 1912. Tsaarin poliisi kaappasi julkilausumaehdotuksen ja se löydettiin vuonna 1932 poliisihallinnon arkistosta.— 409.
- ⁹⁶ Mielenosoitus järjestettiin Pietarin eri piirejä ja tuotantolaitoksia edustavien bolshevikkien aloitteesta. Muutamaa päivää ennen Duuman avajaisia bolshevikit levittivät tuotantolaitoksiin lentolehtistä, jossa työläisiä kehoitettiin järjestämään marraskuun 15 (28) pnä

yhden päivän poliittinen lakko ja mielenosoitus Taurian palatsin edustalla. Likvidaattorit vastustivat „Lutsh” lehdessä mielenosoitusta. Marraskuun 13 (26) pnä IV Duuman sosialidemokraattinen ryhmä kutsui koolle neuvottelukokouksen, johon osallistuivat Pietarin komitean, „Pravdan” toimituksen, likvidaattorien johtavan keskuksen — Organisaatiokomitean — ja likvidaattorien „Lutsh” lehden edustajat. Bolshevikit kannattivat neuvottelukokouksessa työläisten ehdotusta, että mustasotnialaisen Duuman avajaispäivä merkittäisiin lakolla ja mielenosoituksella; likvidaattorit olivat jyrkästi sitä vastaan. Neuvottelukokouksen jälkeen sosialidemokraattinen duumaryhmä julkaisi lehdissä poliittisesti virheellisen ilmoituksen, että lentolehtinen, jossa työläisiä kehoitetaan lakkoon, ei ole lähtöisin yhdestäkään Pietarin arvovaltaisesta sosialidemokraattisesta ryhmästä. Huolimatta likvidaattorien vastarinnasta ja sosialidemokraattisen duumaryhmän tekemästä poliittisesta virheestä kymmenet tuhannet työläiset olivat Duuman avajaispäivänä lakossa. Useissa tuotantolaitoksissa järjestettiin lentäviä joukkokokouksia, joissa työläiset tekivät päätöksiä „Lutsh” lehden boikotoinnista.

Mielenosoituksen jälkeen Duuman bolshevikkiedustajat puhuivat työläisten kokouksissa tunnustaen virheensä.— 413.

⁹⁷ Lenin tarkoittaa Rodzjankon puhetta, jonka tämä piti tultuaan valituksi IV Duuman puheenjohtajaksi. Puheessaan Rodzjanko ilmoitti olevansa „horjumattoman uskollinen” tsaarille ja kannattavansa perustuslaillista edustuslaitosjärjestelmää.— 413.

⁹⁸ V. I. Leninin kirje lähetettiin Krakovasta Pietariin J. V. Stalinille marraskuun 28 (joulukuun 11) pnä 1912. N. K. Krupskaja oli jäljentänyt sen sympateettisella musteella. Matkalla kirjeen kaappasi poliisilaitos, desifroi sen ja jäljensi kirjoituskoneella. Kirjeen jäljennös löydettiin poliisilaitoksen arkistosta. Salamustekirjoitusta desifroitessa muutamista sanoista ei oltu saatu selvää, joten kirjeessä on poisjättöjä.— 416.

⁹⁹ *Jagello, E. J.*— Puolan sosialistisen puolueen (PPS) jäsen, valittiin IV Duuman edustajaksi Varsovan kaupungista. Bolshevikit vastustivat jyrkästi Jagellon hyväksymistä sosialidemokraattiseen duumaryhmään, koska Jagello tuli valituksi Duumaan porvariston kannatuksen sekä PPS:n ja Bundin vaaliliiton ansiosta. Ensimmäisessä äänestyksessä sosialidemokraattinen ryhmä jakautui kahtia: 6 edustajaa (menshevikit) äänesti Jagellon hyväksymisen puolesta ja 6 (bolshevikit) sitä vastaan. Irkutskin edustajan — oikeistolais-menshevikki Mankovin — saavuttua menshevikit saivat yliotteen, ja Jagello hyväksyttiin sosialidemokraattisen duumaryhmän jäseneksi. Mutta bolshevikkiedustajain painostuksesta hänen oikeutensa ryhmän sisällä olivat rajoitetut: kaikissa puolueen sisäisissä kysymyksissä Jagello sai vain neuvotteluoikeuden.— 416.

¹⁰⁰ „Den” („Päivä”) — „Pravda” lehteä tarkoittava peitenimi.— 416.

¹⁰¹ Asiakirjan tekstissä on poisjättö. *Kollegio* — IV Duuman sosialidemokraattisen ryhmän bolshevistinen osa.— 416.

- ¹⁰² Kirjeestä on jäänyt pois muutama sana. „P.” — N. G. Poletajev, bolshevikki, III Valtakunnanduuman jäsen. Likvidaattori „M.” — luultavasti J. Majeovski (V. A. Gutovskin salanimi), likvidaattorien „Lutsh” lehdien työntekijä. — 418.
- ¹⁰³ Lokakuun 5 (18) p:nä 1912 kokoontui työväenkuurian valtuutettujen edustajakokous; läsnä oli 50 valtuutettua; kuudesta edustajakokouksen valitsemasta valitsijamiehestä oli neljä bolshevikkia.
- Peläten sosialidemokraattien voittoa työväenkuuriassa tsaarihallitus jääväsi valtuutettujen vaalit 21:ssä Pietarin tuotantolaitoksessa. Vastaukseksi siihen bolshevikkien Pietarin komitea kehotti työläisiä yhden päivän poliittiseen lakkoon. Lakkoon osallistui noin 100 tuhatta työläistä. Hallituksen oli myönnyttävä, ja se julisti lisävaalit. Kaikissa tuotantolaitoksissa, joissa lisävaalit suoritettiin, työläiset hyväksyivät J. V. Stalinin kirjoittaman „Pietarin työläisten evästyksen työläisedustajalleen”. Lokakuun 17 (30) p:nä uusi kuvernementtikokous hyväksyi „Evästyksen”, mutta valitsijamiehiä toistamiseen valittaessa ei äänestysperustaksi otettukaan ohjelmaa, minkä vuoksi valituksi tuli 3 bolshevikkia ja 3 likvidaattoria. Bolshevikit ehdottivat likvidaattoreille, että Duuman edustajaehdokas työväenkuuriasta määrättäisiin arvalla. Likvidaattorit kieltäytyivät arvanvedosta. Valitsijamiesten kuvernementtikokouksessa valittiin Pietarin kuvernementin työväenkuurian edustajaksi bolshevikki A. J. Badajev. — 418.
- ¹⁰⁴ *Kirjeen J. V. Stalinille* on N. K. Krupskaja jäljentänyt sympateettisella musteella toisen kirjeen rivien väliin. Asiakirja on löydetty poliisihallinnon asiapapereista perlustroitujen kirjeiden joukosta.
- Vasiljev* — J. V. Stalin. — 420.
- ¹⁰⁵ *Vuoden 1913 tammikuun 9 päivän lentolehtisen* kirjoitti J. V. Stalin joulukuussa 1912 V. I. Leninin antamien ohjeiden mukaan ja julkaistiin VSDTP:n Keskuskomitean allekirjoituksella varustettuna (ks. J. V. Stalin, Teokset, 2. osa, 1948, ss. 291—296). — 420.
- ¹⁰⁶ Tarkoitetaan IV Duuman edustajaa, oikeistolaismenshevikkiä I. N. Mankovia. — 420.
- ¹⁰⁷ Lenin tarkoittaa VSDTP:n V edustajakokouksen kokoonpanoa. — 427.
- ¹⁰⁸ Lenin tarkoittaa II Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen ryhmän kokoonpanoa. — 427.
- ¹⁰⁹ „Progressistien” edustajakokous pidettiin Pietarissa marraskuun 11—13 (24—26) p:nä 1912. Edustajakokouksessa käsiteltiin kysymys IV Duuman edustajaryhmän taktiikasta. Edustajakokous hyväksyi päätöksen „progressisti”-ryhmien organisatorisesta muodostamisesta puolueeksi. Uuden puolueen ohjelman perustaksi otettiin perustuslaillis-monarkistisen järjestelmän vaatimus.
- „Progressistien” äänenkannattajaksi tuli „Russkaja Molva” -lehti, jota julkaistiin Pietarissa vuosina 1912—1913. — 431.

- ¹¹⁰ „Slovo” („Sana”)—jokapäiväinen lehti; julkaistiin Pietarissa vuosina 1904—1909. Marraskuusta 1905 heinäkuuhun 1906 oli loka-kuulaisten puolueen äänenkannattajana, sittemmin „rauhallisten uudistajain” perustuslaillis-monarkistisen puolueen äänenkannattajana. Lenin nimitti tätä puoluetta „rauhallisen ryöväyksen puolueeksi”.— 432.
- ¹¹¹ VSDTP:n KK:n ja puolueytöntekijäin neuvottelukokous, jota konspiraatiivisista syistä sanottiin „helmikuun” kokoukseksi, pidettiin Krakovassa joulukuun 26 päivästä 1912 tammikuun 1 päivään 1913 (tammikuun 8—14 pnä 1913). Siihen osallistui 14 henkeä, muun muassa KK:n jäseniä sekä IV Valtakunnanduuman bolshevikkiedustajia: V. I. Lenin, J. V. Stalin, G. I. Petrovski, A. J. Badajev, N. R. Shagov ja myös N. K. Krupskaja, A. A. Trojanovski, J. F. Rozmirovitsh ynnä muita.
- Valmistelutyön neuvottelukokouksen koollekutsumiseksi suoritti välittömästi V. I. Lenin. Neuvottelukokous pidettiin Leninin puheenjohtolla; hän puhui useista kysymyksistä, kirjoitti päätöslauselmat ja tiedotuksen neuvottelukokouksesta.
- Neuvottelukokous hyväksyi päätökset työväenliikkeen tärkeistä kysymyksistä sekä käsitteli paikkakuntien edustajien selostukset puoluejärjestöjen tilasta ja kysymyksen „Pravdan” toimituksen ja aikakauslehti „Prosveshtshenijen” työstä.
- Neuvottelukokouksen päätöslauselmat vahvistettiin Keskuskomiteassa ja julkaistiin hektografilla monistettuina. Helmikuun alkupuoliskolla päätöslauselmat ja „Tiedonanto” julkaistiin Pariisissa erillisenä kirjasena. Huhtikuussa 1913 puolueen KK:n Ulkomaan byroo kehotti kiertokirjelmässään puoluejärjestöjä, KK:n valtuutettuja ja erillisiä puolueytöntekijöitä käsittelemään „helmikuun” neuvottelukokouksen päätökset komiteoissa, puoluesoluissa ja -kerhoissa. A. M. Gorkille lähettämässään kirjeessä V. I. Lenin tähdensi, että neuvottelukokous „onnistui hyvin ja sillä tulee olemaan merkitystä”.— 437.
- ¹¹² Tarkoitetaan menshevikkiedustaja A. I. Tshhenkelin puhetta hallituksen julkilausuman johdosta Duuman istunnossa joulukuun 10 (23) pnä 1912.— 451.
- ¹¹³ VSDTP:n II edustajakokouksen hylkäämällä sanonnalla tarkoitetaan bundilaisen Goldblatt'in ehdotusta tehdä puolueen ohjelman 8. §:ään „kaikkien valtakuntaan kuuluvien kansakuntien itsemääräämisoikeudesta” lisäys: „ja sellaisten laitosten perustamisen, jotka takaavat kaikille kansakunnille täysin vapaan kulttuurillisen kehityksen”.— 451.
- ¹¹⁴ IV Duuman istunnossa joulukuun 15 (28) pnä 1912 hallituksen julkilausumasta käydyin keskustelun päätyttyä kadetit, „progressistit”, trudovikit ja nationalistit esittivät päätöslauselmaehdotuksensa päiväjärjestykseen siirtymisestä. Äänten enemmistöllä hyväksyttiin „progressistien” päätöslauselma, jossa lausuttiin vakaumus, että hallitus tulee toteuttamaan käytännössä vuoden 1905 lokakuun 17 päivän manifestin. Tämän päätöslauselman puolesta äänestivät

- myös sosialidemokraatit. Myöhemmin he tunnustivat äänestysensä virheelliseksi.— 451.
- ¹¹⁵ Sosialidemokraattisen duumaryhmän toimintaa koskevan päätöslauseلمان julkaisemattomissa pykälissä (7, 8 ja 9) neuvottelukokous velvoitti bolshevikkedustajat saamaan duumaryhmässä voimansa tasavertaisiksi menshevikkien seitsikon kanssa, pyyhkimään nimensä likvidaattorien „Lutsh” lehden avustajien luettelosta ja liittymään tiiviimmin yhteen puolueuon suorittamista varten. Näiden päätöslauselmapykälien teksti ei ole säilynyt.— 451.
- ¹¹⁶ Lenin siteeraa saksalaisen runoilijan Georg Herwegh'in kirjoittamaa työväenlaulua, jonka tämä kirjoitti vuonna 1864 Saksan Yhtenäistä työväenliittoa varten.— 458.
- ¹¹⁷ Tarkoitetaan „Sotsial-Demokrat” lehden 30. numerossa tammikuun 12 (25) pnä 1913 julkaistuja kirjeitä Riista ja Moskovasta. Niissä kerrottiin työläisten lakoista ja mielenosoituksista. Lokakuun 29 (marraskuun 11) pnä 1912 Riian työläiset järjestivät vastalausemielenosoituksen niitä kuolemanrangaistuksia vastaan, jotka Sevastopolin merisotaoikeus langetti panssarilaiva „Joann Zlatoustin” kymmenelle matruusille, poliittisten vankien kiduttamista vastaan Kutomaran pakkotyövängilässä ja Balkanilla alkanutta sotaa vastaan. Yli 1.500 työläistä kulki Riian katuja saaden osakseen väestön myötätunnon. Lokakuun 30 (marraskuun 12) pnä alkoi useissa Riian suurissa tehtaissa poliittinen lakko. Lokakuun 26 (marraskuun 8) pnä monien Moskovan tehtaiden työläiset tekivät lakon. Yritettiin järjestää mielenosoitus, mutta poliisi hajotti mielenosoitukseen kerääntyneet työläiset.— 464.
- ¹¹⁸ V. A.— V. M. Abrosimov, likvidaattori-menshevikki, myöhemmin paljastui provokaattoriksi.
F. D.— F. I. Dan, likvidaattori-menshevikien johtaja.— 468.
- ¹¹⁹ Käsikirjoituksessa ei ole otsikkoa. Otsikon on laatinut NKP:n KK:n Marxisin-leninisin instituutti.— 470.
- ¹²⁰ *Augustovski* — likvidaattori-menshevikki S. O. Zederbaumin salanimi.— 475.
- ¹²¹ Artikkelin „Bolshevismista” oli kirjoitettu N. A. Rubakinin kirjan „Kirjojen parissa” toista osaa varten. Lenin lähetti tämän artikkelin tammikuun 12 (25) pnä 1913 ja oheellisena kirjeen, jossa hän asetti artikkelin julkaisemisen ehdoksi sen, että siinä „ei saa olla mitään muutoksia”. Kirjoitus julkaistiin kokonaisuudessaan.— 477.
- ¹²² Lenin siteeraa D. V. Davydovin runoa „Vanhan husaarin laulu” (ks. D. V. Davydov, Runokokoelma, 1933, s. 106).— 483.
- ¹²³ Lenin tarkoittaa seuraavaa kohtaa „Kommunistisen puolueen manifestista”: „Nykyaikainen valtiovalta on vain toimikunta, joka

- hoitaa koko porvariluokan yhteisiä asioita" (K. Marx ja F. Engels, Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, s. 11).— 484.
- ¹²⁴ Lenin on itse kääntänyt otteen K. Marxin teoksesta „Hegelin oikeusfilosofian arvostelua. Johdanto" (ks. K. Marx ja F. Engels, Teokset, I osa, 1938, s. 386).— 484.
- ¹²⁵ „Ropshinin elämyksillä" Lenin tarkoittaa taantumuksellisia aatteita ja masentuneisuuden mielialoja, mitkä taantumusvuosina levisivät laajasti eserräläisen intelligenssin keskuuteen ja kuvastuivat kirkkaimmin Ropshinin (B. Savinkovin) kirjallisissa tuotteissa.— 489.
- ¹²⁶ *F. L—ko* — Leninin salanimi.— 499.
- ¹²⁷ Kysymys on IV Valtakunnanduuman vaaleista Riiassa ja Jekaterinodarissa, missä kadetit äänestivät yhdessä mustasotnialaisten oikeistolaispuolueiden kanssa sosialidemokraattien ehdokkaita vastaan.— 502.
- ¹²⁸ „Potshin" („L'Initiative") („Aloite") — suuntaukseltaan narodnikkilaiklikvidaattonlainen aikakauslehti; eserrien ryhmän julkaisu. Ilmestyi vain yksi numero kesäkuussa 1912 Pariisissa.— 506.
- ¹²⁹ Lenin tarkoittaa vuonna 1908 kokoontuneen VSDTP:n viidennen konferenssin päätöksiä ja kesäkuussa 1909 pidetyn „Proletarin" laajennetun toimituksen neuvottelukokouksen päätöslauselmaa (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä", 7. painos, I osa, 1954, ss. 195—205, 219—232).— 510.
- ¹³⁰ *A. V. P.* — „kansansosialistien" puolueen erään johtohenkilön, A. V. Peshehonovin nimimerkki.— 515.
- ¹³¹ *Nikolai —on* — XIX vuosisadan 80—90-luvun liberaalisen narodnikkilaisuuden erään ideologin N. F. Danielsonin nimimerkki.— 515.
- ¹³² Artikkelin „*Sosialidemokraateille*", joka oli tarkoitettu vain puolueen jäseniä varten, ilmestyi Krakovassa hektografilla monistettuna lehtisenä.— 520.
- ¹³³ Kansanvalistusministeri Kasson selitykset Duumassa johtuivat 44:n duumaedustajan joulukuun 14 (27) p:nä 1912 tekemästä välikysymyksestä, joka koski Pietarin keskikoulujen 34:n oppilaan vangitsemista Vitmerin yksityiskymnaasissa pidetyn kokouksen aikana. Ohranalaitos epäili oppilaita illegaaliseen kerhoon kuulumisesta. Välikysymystä pohdittiin viidessä Duuman istunnossa. Helmikuun 6 (19) p:nä 1913 hyväksyttiin äänten enemmistöllä päiväjärjestykseen siirtymisponsi, jossa tsaarin ministerin selitykset todettiin epätydyttäväksi.— 562.

- ¹³⁴ V. I. Leninin esittämät sanat on otettu muunnettuina N. A. Nekrasovin runosta „Kehtolaulu“:

„Virkamiehen muoto sulla,
Sielu lurjuksen...”

(ks. N. A. Nekrasov, Valitut teokset, 1947, s. 4).— 584.

- ¹³⁵ Tässä painoksessa on kirjoitukseen „„Vapaat käteisvarat””, sanojen „valtiollista silmänkääntötemppeilua” jälkeen lauseen „Se on näyte *ryöstötaloudesta*” edelle otettu vuonna 1941 löydetty lisäys, jota ei ollut kirjoituksen tekstissä, kun se julkaistiin ensi kerran „Pravdan” 62. numerossa maaliskuun 15 pnä 1913, eikä V. I. Leninin Teosten toisessa ja kolmannessa painoksessa.— 592.
-

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA
(Huhtikuu 1912 — maaliskuu 1913)

1912

- Huhtikuu—
kesäkuun toinen
dekadi (u.l.).* Lenin asuu Pariisissa.
- Huhtikuu, 22
(toukokuu, 5).* Ilmestyy bolshevikkien legaalisen jokapäiväisen lehden, „Pravdan” ensimmäinen numero.
- Huhtikuu, 25
(toukokuu, 8).* Leninin artikkelit „IV Duuman vaalikampanja ja vallankumouksellisen sosialidemokratian tehtävät”, „Likvidaattorit puoluetta vastaan” ja „Herzenin muistolle” julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden 26. numerossa.
- Huhtikuu, 26
(toukokuu, 9).* Lenin pitää selostuksen Lenan verilöylystä, lakoista Venäjällä ja näiden tapahtumien sanelemasta puolueen taktiikasta VSDTP:n Ulkomaisen järjestön Pariisin jaoston istunnossa.
- Toukokuu, 6
(19).* Leninin artikkeli „Maanomistus Euroopan-Venäjällä” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 3. numerossa.
- Toukokuu, 8 ja 9
(21 ja 22).* Leninin artikkeli „Trudovikit ja työläisdemokraatit” julkaistaan „Pravda” lehden numeroissa 13 ja 14.
- Toukokuu, 10
(23).* Leninin artikkeli „Poliittiset puolueet Venäjällä” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 5. numerossa.
- Toukokuu, 22
(kesäkuu, 4).* Leninin artikkelit „„Venäjän agraarikysymyksen” olemus” ja „Eräitä yhteenvedoja vaalimobilisatiosta” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 6. numerossa.
- Toukokuu, 31
(kesäkuu, 13).* Lenin pitää esitelmän aiheesta „Venäjän proletariaatin vallankumouksellinen nousu” VSDTP:n Ulkomaisen järjestön Pariisin jaoston järjestämässä kokouksessa salle de L'Alcazar'issa.

- Leninin artikkeli „Taloudellinen ja poliittinen lakko” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 10. numerossa.
- Kesäkuu, 3 (16).* Leninin artikkeli „Siirtolaiskysymys” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 11. numerossa.
- Kesäkuu, 4 (17).* Leninin artikkelit „Vallankumouksellinen nousu”, „Tammikuussa 1912 pidetyn VSDTP:n Yleisvenäläisen konferenssin tunnukset ja toukokuun liike”, „Likvidaattorit vallankumouksellista joukkolakkoa vastaan” ja „„Yhdistäjät”” julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden 27. numerossa.
- Lenin pitää Leipzigissä esitelmän „Vallankumouksellisesta noususta Venäjällä”.
- Kesäkuu, toinen dekad (u.l.).* Lenin siirtyy Pariisista Krakovaan saadakseen kiinteämmän yhteyden Venäjään ja voimistaakseen bolshevikkien duumaryhmän ja „Pravda” lehden toimituksen johtamista.
- Kesäkuu, 10 (23).* Leninin artikkeli „Liberaalien kanssa käymämme polemiikin luonteesta ja merkityksestä” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 12. numerossa.
- Kesäkuu, 17 (30).* Leninin kirjoitus „Kapitalismi ja „parlamentti”” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 13. numerossa.
- Kesäkuu, 21 (heinäkuu, 4).* Lenin asettuu Krakovassa asumaan Zvezhinetskadun varrella olevaan taloon № 218.
- Kesäkuu, 24 (heinäkuu, 7).* Leninin kirjoitus „Vaalit ja oppositio” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 14. numerossa.
- Kesäkuun loppu.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Tilanne VSDTP:ssä ja puolueen lähimmät tehtävät”. Artikkelin julkaistiin „Gazeta Robotnicza” lehden (Puolan ja Liettuan sosialidemokratian opposition — „rozlamovilaisen” — äänenkannattajan 15.—16. numerossa heinäkuun 3 (16) pnä.
- Heinäkuu, 1 (14).* Leninin artikkelit „Pietarin vaalien merkitys” ja „Stolypinin ja narodnikkien agraariohjelman vertailua” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 15. numerossa.
- Heinäkuu, 6 (19).* Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukseen kirjeen, jossa hän paljastaa Trotskin halpamaiseksi valehtelijaksi ja juonittelijaksi.

- Heinäkuu, viimeistään 8 (21).* Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukseen kirjoituksen „Vastaus likvidaattoreille” vaatien käymään päättäväisempää taistelua likvidaattoreita vastaan IV Duuman vaaleissa.
- Heinäkuu, 11 (24).* Lenin kirjoittaa „Nevskaja Zvezda” lehden toimitukseen kirjeen moittien räikeästi toimitusta sen johdosta, että se pelkää polemisoida likvidaattorien kanssa.
- Heinäkuu, 12 (25).* Leninin kirjoitus „Sveitsissä” julkaistaan „Pravdan” 63. numerossa.
- Heinäkuu, 12—15 (25—28).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Puolen vuoden työn tulokset” ja lähettää sen „Pravdan” toimitukseen osoittaen samalla, miten artikkeli on julkaistava. Artikkelin julkaistiin „Pravdan” numeroissa 78, 79, 80 ja 81 heinäkuun 29 ja 31 (elokuun 11 ja 13) pnä sekä elokuun 1 ja 2 (14 ja 15) pnä.
- Heinäkuu, 15 (28).* Leninin artikkeli „Demokratia ja narodnikkilaisuus Kiinassa” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 17. numerossa.
- Leninin kirjoitukset „Italian sosialistien edustajakokous” ja „Venäjän „sananvapaus”” julkaistaan „Pravdan” 66. numerossa.
- Heinäkuu, 17 (30).* Lenin laatii Saksan sosialidemokraattisen puolueen Hallinnon kyselyyn vastaukseksi lähetetyn VSDTP:n Keskuskomitean kirjeen tekstin; kysely koski VSDTP:n puolue-, -järjestöjen ja -ryhmien neuvottelukokouksen koollekutsumista yhtenäisyyden aikaansaamiseksi IV Duuman vaaleissa. Kirjeen teksti oli perussisältönä kirjasessa „VSDTP:n nykytilanteesta”.
- Heinäkuu, 19 (elokuu, 1).* Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukseen kirjeen vaatien vastaamaan, aikooko toimitus julkaista lehdessään likvidaattorienvastaista IV Duuman vaalien osastoa.
- Lenin kirjoittaa A. M. Gorkille kirjeen tiedottaen vallankumouksellisesta noususta Venäjällä ja joka-päiväisen työväenlehden „Pravdan” ilmestymisestä.
- Heinäkuu, 20 (elokuu, 2).* Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukseen kirjeen osoittaen, että IV Duuman vaalien edellä on „virittävä polemiikki” kadettilehdistöä vastaan.
- Leninin kirjoitus „Kapitalismi ja kansankulutus” julkaistaan „Pravdan” 70. numerossa.

- Heinäkuu, 22 ja 29 (elokuu, 4 ja 11).* Leninin artikkeli „Kuinka P. B. Axelrod paljastaa likvidaattoreita” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 18. ja 19. numerossa.
- Heinäkuu, 25 (elokuu, 7).* Leninin kirjoitus „Liberaalit ja klerikaalit” julkaistaan „Pravdan” 74. numerossa.
- Heinäkuu, 26 (elokuu, 8).* Leninin kirjoitus „Kadetit ja demokraatit” julkaistaan „Pravdan” 75. numerossa.
- Heinäkuu, 28 (elokuu, 10).* Leninin kirjoitus „Liberaalien sotaretki” julkaistaan „Pravdan” 77. numerossa.
- Heinäkuu, 30 (elokuu, 12).* Leninin kirjoitukset „Kapinat armeijassa ja laivastossa”, „IV Duuman vaalien aattona”, „Voiko työväenliikkeen perustana nykyään olla „liittoutumisvapauden” tunnus?” julkaistaan „Rabotshaja Gazetan” 9. numerossa.
- Heinäkuu, 31 (elokuu, 13).* Leninin kirjoitus „Periaatteellisia kysymyksiä” julkaistaan „Pravdan” 79. numerossa.
- Heinäkuun loppu — elokuun alku.* Leninin kirjoittama „Kirje Sveitsin työläisille” ilmestyy saksan kielellä Zürichissä hektografilla monistettuna lentolehtisenä.
- Elokuu, 5 (18).* Leninin artikkeli „Viimeinen venttiili” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 20. numerossa.
- Elokuu, 8 (21).* Leninin kirjoitukset „Pieni selitys” ja „Työläisten palkat ja kapitalistien liikevoitot Venäjällä” julkaistaan „Pravdan” 85. numerossa.
- Elokuu, 9 (22).* Leninin kirjoitus „Lakkotaistelu ja työpalkka” julkaistaan „Pravdan” 86. numerossa.
- Elokuu, 11 ja 12 (24 ja 25).* Leninin kirjoitukset „Työpäivä Moskovan kuvernementin tehtaisissa”, „Englannissa” ja „Tuotannon keskittyminen Venäjällä” julkaistaan „Pravdan” 88. ja 89. numeroissa.
- Elokuu, 12 (25).* Leninin artikkeli „Työpäivä ja työvuosi Moskovan kuvernementissa” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 21. numerossa.
- Elokuu, 18 (31).* Leninin kirjoitus „Virkaura” julkaistaan „Pravdan” 94. numerossa.

Lenin kirjoittaa kirjeen „Kansainvälisen sosialistisen toimiston Sihteeristöön”. Tässä kirjeessä hän protestoi Puolan ja Liettuan sosialidemokraattisen puolueen Päähallinnon kirjettä vastaan, jossa tie-

- dotetaan Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle kahtiajakautumisesta Puolan sosialidemokraattien keskuudessa.
- Elokuu, 19*
(syyskuu, 1). Leninin artikkeli „Kadetit ja agraarikysymys” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 22. numerossa.
- Elokuu, 21*
(syyskuu, 3). Leninin kirjoitus „Huono puolustus” julkaistaan „Pravdan” 96. numerossa.
- Elokuu, 22*
(syyskuu, 4). Lenin muuttaa Krakovassa toiseen asuntoon, Ljubomirskinkadun varrella olevaan taloon № 47.
- Elokuu, 24*
(syyskuu, 6). Leninin kirjoitus „Likvidaattorit ja „yhtenäisyys” ” julkaistaan „Pravdan” 99. numerossa.
- Elokuu, 26*
(syyskuu, 8). Leninin artikkeli „Keskustelua „kadettien syömisestä” ” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 23. numerossa.
- Elokuu, 29*
(syyskuu, 11). Leninin kirjoitus „Työläiset ja „Pravda” ” julkaistaan „Pravdan” 103. numerossa.
- Elokuu, 30*
(syyskuu, 12). Leninin kirjoitukset „Ennen ja nyt” ja „Tuomarien kansainvälinen edustajakokous” julkaistaan „Pravdan” 104. numerossa.
- Elokuu, 31*
(syyskuu, 13). Leninin kirjoitus „Sveitsissä” julkaistaan „Pravdan” 105. numerossa.
- Elokuun loppu.* Lenin kirjoittaa johdannon ja jälkisanat kirjaseen „VSDTP:n nykytilanteesta”.
- Syyskuu, 2 ja 9*
(15 ja 22). Leninin artikkeli „Vielä yksi sotaretki demokratiaa vastaan” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden numeroissa 24 ja 25.
- Syyskuu, 5 (18).* Leninin kirjoitus „Kadettien ja novojevremjalaisen yhteenliittyminen” julkaistaan „Pravdan” 109. numerossa.
- Syyskuu,*
15 (28). Leninin kirjoitus „N. S. Poljanskin kirjeen johdosta” julkaistaan „Pravdan” 118. numerossa.
- Syyskuu,*
16 (29). Leninin artikkeli „Poliittisesta linjasta” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 26. numerossa.
- Syyskuu, 18*
(lokakuu, 1). Leninin kirjoitus „Amerikan työväen saavutuksia” julkaistaan „Pravdan” 120. numerossa.
- Syyskuu, 28*
(lokakuu, 11). Leninin kirjoitus „Italian ja Turkin sodan loppu” julkaistaan „Pravdan” 129. numerossa.

- Syyskuun toinen puolisko.* Lenin kirjoittaa kirjeen A. M. Gorkille IV Duuman vaalien kulusta ja pyytää häntä kirjoittamaan „Pravdaan”.
- Leninin kirjanen „VSDTP:n nykytilanteesta” ilmestyy saksan kielellä Leipzigissä.
- Lokakuu, 4 (17).* Leninin kirjoitus „Uhkapeliä” julkaistaan „Pravdan” 134. numerossa.
- Lenin kirjoittaa A. M. Gorkille kirjeen, jossa ehdottaa, että Gorki avustaisi vakituisesti „Pravdaa”.
- Lokakuu, 5 (18).* Leninin kirjoitus „Papisto vaaleissa ja vaalit papiston kera” julkaistaan „Nevskaja Zvezda” lehden 27. numerossa.
- Lokakuu, 6 (19).* Leninin kirjoitus „Hra Miljukovin „asenne”” julkaistaan „Pravdan” 136. numerossa.
- Lokakuu, 13 (26).* Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukseen kirjeen, jossa vaatii tekemään päättäväisemmin selkoa bolshevikkien vaaliohjelmasta Pietarin työväenkuurian valtuutettujen edustajakokouksen edellä, julkaisemaan täydellisinä bolshevikkien valitsijamiesehdokkaiden luettelot ja omistamaan Duuman vaaleille „Pravdan” erikoisnumeron.
- Lokakuu, 16 (29).* Leninin kirjoitukset „Pietarin työläisten edustaja” ja „Balkanin kansat ja eurooppalainen diplomatia” julkaistaan „Pravdan” 144. numerossa.
- Lokakuu, 18 (31).* Leninin kirjoitukset „Ketusta ja kanalasta” ja „Häpeällinen päätöslauselma” julkaistaan „Pravdan” 146. numerossa.
- Lokakuu, 19 (marraskuu, 1).* Leninin kirjoitus „Kadettiprofessori” julkaistaan „Pravdan” 147. numerossa.
- Lokakuu, 21 (marraskuu, 3).* Leninin kirjoitus „Maailmanhistorian uusi luku” julkaistaan „Pravdan” 149. numerossa.
- Lokakuu, 24 (marraskuu, 6).* Leninin kirjoitus „Kadetit ja nationalistit” julkaistaan „Pravdan” 151. numerossa.
- Lokakuu, 28 (marraskuu, 10).* Leninin kirjoitus „Sodan kauhuja” julkaistaan „Pravdan” 155. numerossa.
- Lokakuu.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Englantilaisten kiistat liberaalisesta työväenpolitiikasta”; julkaistu vuonna 1913 aikakauslehti „Prosvestshenijen” 4. numerossa.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Kaksi utopiaa”.

- Lokakuun toinen puolisko — marraskuun alku.* Lenin lähettää „Sotsial-Demokrat” lehden kirjapainoon J. V. Stalinin laatiman „Pietarin työläisten evästyksen työläisedustajalleen”; hän tähdentää, että on äärimmäisen tärkeää säilyttää tämä asiakirja.
- Marraskuun alku.* Lenin kirjoittaa teesit „Kysymykseen eräistä työläisedustajain puheista” ohjeeksi sosialidemokraattisen duumaryhmän julkilausumaa laadittaessa.
- Marraskuu, 4 (17).* Leninin kirjoitus „Aito venäläisiä tapoja” julkaistaan „Pravdan” 160. numerossa.
- Marraskuu, 5 (18).* Leninin artikkelit „Reformistien ohjelma ja vallankumouksellisten sosialidemokraattien ohjelma” ja „Illegaalinen puolue ja legaalinen toiminta” julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden 28.—29. numerossa.
- Marraskuu, 7 (20).* Leninin artikkeli „Serbian ja Bulgarian voittojen yhteiskunnallinen merkitys” julkaistaan „Pravdan” 162. numerossa.
- Marraskuu, 8 (21).* Leninin kirjoitus „Uudistunut Kiina” julkaistaan „Pravdan” 163. numerossa.
- Marraskuu, 9 (22).* Leninin artikkeli „Amerikan presidentinvaalien tulokset ja merkitys” julkaistaan „Pravdan” 164. numerossa.
- Marraskuu, 11 (24).* Lenin lähettää „Pravdan” toimitukseen J. V. Stalinin kirjoittaman „Pietarin työläisten evästyksen työläisedustajalleen” ja kehottaa julkaisemaan sen „Pravdan” etusivulla suurin kirjaimin.
- Marraskuu, 13 (26).* Lenin lähettää IV Duuman bolshevikki-edustajille kirjoittamansa sosialidemokraattisen ryhmän julkilausuman luonnoksen.
- Marraskuu, toinen dekad.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kysymykseen marraskuun 15 päivän tapahtumasta (Pitämätön puhe)”.
- Marraskuu, 23 (joulukuun, 6).* Lenin kirjoittaa J. V. Stalinille kirjeen, jossa hän puhuu valmistautumisesta yksipäiväiseen lakkoon, joukkokokouksiin ja mielenosoituksiin tammikuun 9 päivän vuosipäivänä ja IV Duuman bolshevikki-edustajien tehtävistä taistelussa likvidaattoreita vastaan.

- Marraskuu, 28*
(joulukuu, 11). Lenin lähettää bolshevikkiedustajille Pietariin aikakauslehti „Prosvestshenijen” toimitukseen kyselykaavakkeen työväenkuuriassa suoritettujen vaalien yhteenvetojen tekemistä varten.
- Lenin kirjoittaa J. V. Stalinille kirjeen, joka sisältää IV Duuman bolshevikkiedustajia varten laaditut päätöslauselmaehdotukset edustaja Jagellon hyväksymisestä sosialidemokraattiseen ryhmään ja suhtautumisesta Duuman avajaispäivänä järjestettävään lakkoon.
- Marraskuu, 29*
(joulukuu, 12). Leninin artikkeli „Reformismimitauti” julkaistaan „Pravdan” 180. numerossa.
- Marraskuu, 30*
(joulukuu, 13). Leninin kirjoitus „Kurjistuminen kapitalistisessa yhteiskunnassa” julkaistaan „Pravdan” 181. numerossa.
- Marraskuu.* Lenin ohjaa Keskuskomitean istuntoa, jossa käsiteltiin kysymys „Pravdan” toimituksen rahapulasta.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Puolueemme „kipeitä kysymyksiä”. „Likvidaattoruus”- ja „kansallisuus”-kysymys”. Julkaistu ensi kerran elokuussa 1913 „Pismo Dyskusyjne'n („Väittelylehdisten”) 1. numerossa. Tätä lehtistä julkaisivat Puolan ja Liettuan sosialidemokraattisen puolueen Varsovan ja Lodzin komiteat.
- Joulukuu,*
12 (25). Leninin kirjoitus „Työväenluokka ja sen „parlamentti”-edustusto” julkaistaan „Pravdan” 191. numerossa.
- Joulukuu,*
15 (28). Leninin kirjoitus „Nationalistien ja kadettien „sovinto”” julkaistaan „Pravdan” 194. numerossa.
- Joulukuu, 22*
(tammikuun 4.
1913). Leninin artikkeli „Kansallisliberaalit” julkaistaan „Pravdan” 200. numerossa.
- Joulukuu.* Lenin kirjoittaa teesit „Suhtautumisesta likvidaattoruuteen ja yhtenäisyydestä” VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueuontekijäin „helmikuun” neuvottelukokousta varten.
- Joulukuu, 26—*
tammikuu, 1
(tammikuun
8.—14 1913). Lenin johtaa VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueuontekijäin „helmikuun” neuvottelukokousta. Neuvottelukokous hyväksyy Leninin kirjoittamat päätöslauselmaehdotukset: vallankumouksellinen nousu, lakot ja puolueen tehtävät; illegaalisien järjestön rakentaminen; sosialidemokraattisesta duumaryh-

mästä; illegaalisesta kirjallisuudesta; vakuutuskampanjasta; suhtautumisesta likvidaattoruuteen ja yhtenäisyydestä; „kansallisista” sosialidemokraattisista järjestöistä.

Neuvottelukokouksessa Lenin hahmottelee joukon toimenpiteitä „Pravdan” toimituksen työn parantamiseksi.

Lenin ohjaa Keskuskomitean ja bolshevikkiedustajain yhteistä istuntoa, jossa käsitellään IV Duuman bolshevistisen ryhmän toimintaa koskevia kysymyksiä.

1913

- Tammikuun alku.* Lenin toimittaa päätöslauselmat ja kirjoittaa „Tiedonannon” VSDTP:n Keskuskomitean ja puolue-työntekijäin „helmikuun” neuvottelukokouksesta.
- Tammikuu, 1 (14).* Leninin kirjoitus „Englannin työväenliike vuonna 1912” julkaistaan „Pravdan” 1. numerossa.
- Tammikuu, 6 (19).* Lenin kirjoittaa artikkelia „Parempi myöhään kuin ei milloinkaan”; artikkeli julkaistiin „Pravdan” 8. numerossa, tammikuun 11 (24) pnä.
- Tammikuu, 12 (25).* Leninin artikkelit „Vallankumouksellisten lakkojen ja katumielenosoitusten kehitys” ja „Kahtiajakaantuminen Puolan sosialidemokratiassa” julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden 30. numerossa.
- Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukseen kirjeen, jossa vaatii toimituksen uudelleenjärjestelyn suorittamista.
- Lenin lähettää artikkelin „Bolshevismista” N. A. Rubakinin kirjan „Kirjojen parissa” toista osaa varten.
- Tammikuu, 15 (28).* Leninin kirjoitus „Poincarén valitsemisen merkitys” julkaistaan „Pravdan” 11. numerossa.
- Tammikuu, 17 (30).* Leninin kirjoitus „Avomielisyyttä” julkaistaan „Pravdan” 13. numerossa.
- Tammikuu, 18 (31).* Leninin kirjoitus „Briandin hallitus” julkaistaan „Pravdan” 14. numerossa.
- Tammikuun toinen puolisko.* Lenin järjestää VSDTP:n Keskuskomitean ja puolue-työntekijäin „helmikuun” neuvottelukokouksen „Tiedonannon” ja päätöslauselmien julkaisemisen.

- Tammikuu, 19*
(helmikuu, 1). Leninin kirjoitukset „Elämä opettaa” ja „Uusia demokraatteja” julkaistaan „Pravdan” 15. numerossa.
- Tammikuu,*
20 ja 22
(helmikuu,
2 ja 4). Leninin artikkeli „Narodnikkilaisuudesta” julkaistaan „Pravdan” numeroissa 16 ja 17.
- Tammikuu, 22*
(helmikuu, 4). Lenin kirjoittaa vetoimuksen „Sosialidemokraateille”, joka on tähdätty likvidaattoreita vastaan; vetoamus julkaistiin Krakovassa hektografilla monistettuna lehtisenä tammikuussa 1913.
- Tammikuu, 25*
(helmikuu, 7). Leninin kirjoitus „Azefien maailmassa” julkaistaan „Pravdan” 20. numerossa.
- Tammikuu, 29*
(helmikuu, 11). Leninin kirjoitus „Porvaristo ja reformismi” julkaistaan „Pravdan” 23. numerossa.
- Tammikuu, 30*
(helmikuu, 12). Leninin artikkeli „Julkisesta puolueesta” julkaistaan „Pravdan” 24. numerossa.
- Tammikuu.* Lenin kirjoittaa A. M. Gorkille kirjeen, jossa tiedottaa suunnitelmasta, jonka mukaan Moskovassa tullaan julkaisemaan legaalista bolshevististä sanomalehteä ja laajentamaan aikakauslehti „Prosvestshenijea”; Lenin lähettää Gorkille „helmi-kuun” neuvottelukokouksen päätöslauselmat.
- Lenin lähettää „Pravdan” toimitukseen aineistoa käytettäväksi sosialidemokraattisen duumaryhmän edustajain puheissa IV Duumassa hallituksen budjetista.
- Leninin artikkeli „Vaalien tulokset” julkaistaan aikakauslehti „Prosvestshenijen” 1. numerossa.
- Tammikuun*
loppu. Lenin kirjoittaa artikkelin „Venäläiset ja neekerit”.
- Helmikuun*
alku. Lenin kirjoittaa artikkelin „Perustuslaillisten harjojen romahdus”.
- Helmikuu,*
viimeistään
1 (14). Lenin kirjoittaa A. J. Badajeville kirjeen, jossa hän arvostelee jyrkästi „Pravdan” toimitusta siitä, että se julkaisi 24. numerossaan A. Bogdanovin kirjeen.
- Helmikuu,*
1 (14). Leninin kirjoitus „Talonpoikain maiden mobiilisaatio” julkaistaan „Pravdan” 26. numerossa.
- Helmikuu,*
2 (15). Leninin kirjoitus „Yhtä ja toista lakoista” julkaistaan „Pravdan” 27. numerossa.

- Helmikuu,*
5 (18). Leninin kirjoitus „Eräältä löydöstä” julkaistaan „Pravdan” 29. numerossa.
- Helmikuu,*
6 (19). Leninin artikkeli „Englannin Työväenpuolueen edustajakokous” julkaistaan „Pravdan” 30. numerossa.
- Helmikuu, 6—9*
(19—22). Lenin kirjoittaa artikkelin „Kasvava epäsuhte. Publisistin kirjoituksia”, jossa arvostelee kadettien neuvottelukokouksen päätöksiä; artikkeli julkaistiin aikakauslehti „Prosveshtshenijen” numeroissa 3 ja 4.
- Helmikuu,*
8 (21). Lenin kirjoittaa „Pravdan” toimitukseen kirjeen, jossa onnittelee sitä lehden parantumisen johdosta ja huomauttaa, että on julkaistava erikoisnumero K. Marxin kuoleman 30-vuotispäiväksi.
- Helmikuu,*
12 (25). Leninin kirjoitus „Kiitämme avomielisyydestä” julkaistaan „Pravdan” 35. numerossa.
- Helmikuu, 16*
(maaliskuu, 1). Leninin kirjoitus „Kysymys yhtenäisyydestä” julkaistaan „Pravdan” 39. numerossa.
- Helmikuu, 23*
(maaliskuu, 8). Leninin kirjoitus „Muutamia „maakysymyksen järjestelyn” yhteenvetoja” julkaistaan „Pravdan” 45. numerossa.
- Helmikuu.* Leninin artikkeli „Mitä tapahtuu narodnikkien keskuudessa ja mitä tapahtuu maaseudulla?” julkaistaan aikakauslehti „Prosveshtshenijen” 2. numerossa.
- Maaliskuu,*
1 (14). Leninin artikkeli „Karl Marxin opin historialliset kohtalot” julkaistaan „Pravdan” 50. numerossa.
- Maaliskuu,*
2 (15). Leninin kirjoitus „Tilanherrain suurmaanomistus ja talonpoikain pienmaanomistus Venäjällä” julkaistaan „Pravdan” 51. numerossa.
- Maaliskuu,*
7 (20). Leninin kirjoitus „Vääriä nuotteja” julkaistaan „Pravdan” 55. numerossa.
- Maaliskuu,*
8 (21). Leninin kirjoitus „„Tehtävän solmukohta”” julkaistaan „Pravdan” 56. numerossa.
- Maaliskuu,*
9 (22). Leninin kirjoitus „Maaorjuuden liberaalista kaudistelu” julkaistaan „Pravdan” 57. numerossa.
- Maaliskuu,*
10—13 (23—26). Lenin johtaa VSDTP:n Keskuskomitean jäsenten neuvottelukokousta Krakovassa.

- Maaliskuu,*
13 (26). Leninin kirjoitus „„Tieteellinen” hiutusjärjestelmä” julkaistaan „Pravdan” 60. numerossa.
- Maaliskuu,*
14 (27). Leninin kirjoitus „Meidän „saavutuksemme” ” julkaistaan „Pravdan” 61. numerossa.
- Maaliskuu,*
15 (28). Leninin artikkelit „Sopimus vaiko kahtiajako? (Kysymykseen erimielisyyksistä sosialidemokraattisessa duumaryhmässä)” ja „„Vapaat käteisvarat” ” julkaistaan „Pravdan” 62. numerossa.
-

SISÄLTÖ

Esipuhe	IX
IV DUUMAN VAALIKAMPANJA JA VALLANKUMOUKSELLISEN SOSIALIDEMOKRATIAN TEHTAVAT	1— 5
LIKVIDAATTORIT PUOLUETTA VASTAAN	6— 8
HERZENIN MUISTOLLE	9—16
MAANOMISTUS EUROOPAN-VENÄJÄLLÄ	17—20
TRUDOVIKIT JA TYOLAISDEMOKRAATIT	21—28
I	21
II	23
III	26
POLIITTISET PUOLUEET VENÄJÄLLÄ	29—40
KYSELYLOMAKE SUURPÄÄOMAN JÄRJESTÖISTÄ	41—57
I	41
II	44
III	46
IV	50
V	53
VI	56
„VENÄJÄN AGRAARIKYSYMYKSEN” OLEMUS	58—62
ERÄITÄ YHTEENVETOJA VAALIMOBILISAATIOSTA	63—67
TALOUDELLINEN JA POLIITTINEN LAKKO	68—75
SIIRTOLAISKYSYMYKSIÄ	76—86

VALLANKUMOUKSELLINEN NOUSU	87— 95
TAMMIKUUSSA • 1912 PIDETYN VSDTP:n YLEISVENALAISEN KONFERENSSIN TUNNUKSET JA TOUKOKUUN LIIKE.....	96—101
LIKVIDAATTORIT VALLANKUMOUKSELLISTA JOUKKOLAKKOA VASTAAN	102—103
„YHDISTÄJÄT”	104—107
LIBERAALIEN KANSSA KÄYMÄMME POLEMIIKIN LUONTEESTA JA MERKITYKSESTÄ	108—114
KAPITALISMI JA „PARLAMENTTI”	115—117
VAALIT JA OPPOSITIO	118—121
PIETARIN VAALIEN MERKITYS	122—128
STOLYPININ JA NARODNIKKIEN AGRAARIOHJELMAN VERTAILUA	129—135
TILANNE VSDTP:ssä JA PUOLUEEN LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT	136—143
I.....	136
II.....	139
III.....	142
VASTAUS LIKVIDAATTOREILLE	144
SVEITSISSÄ	145—147
DEMOKRATIA JA NARODNIKKILAISSUUS KIINASSA	148—154
ITALIAN SOSIALISTIEN EDUSTAJAKOKOUS	155—157
VENÄJÄN „SANANVAPAAUS”	158—159
KUINKA P. B. AXELROD PALJASTAA LIKVIDAATTOREITA	160—171
I.....	160
II.....	165
PUOLEN VUODEN TYÖN TULOKSET	172—187
I.....	172
II.....	178
III	181
IV.....	185

VSDTP:n NYKYTILANTEESTA	188—205
Saksan sosialidemokraattisen puolueen Hallinnolle	189
Tilanne VSDTP:ssä tammikuun jälkeen 1912	189
Millainen on tähän asti neutraalina pysyneiden venäläisten sosialidemokraattien suhde niin sanottuun Organisaatiokomiteaan?	190
III Duuman sosialidemokraattinen ryhmä	193
Virallisesti tarkastettavissa olevia tietoja likvidaattorien vaikutusvallasta puolueen vaikutusvaltaan verrattuna	195
Julkisia, tarkastettavissa olevia tietoja likvidaattorien ja puolueen yhteyksistä työläisjoukkoihin Venäjällä	197
Loppusanat	200
Jälkikirjoitus	204
ALKUPERAINEN JÄLKIKIRJOITUS KIRJASEEN „VSDTP:n NYKYTILANTEESTA”	206—208
KAPITALISMI JA KANSANKULUTUS	209—211
LIBERAALIT JA KLERIKAALIT	212—213
KADETIT JA DEMOKRAATIT	214—215
LIBERAALIEN SOTARETKI	216—217
KAPINÄT ARMEIJASSA JA LAIVASTOSSA	218—221
IV DUUMAN VAALIEN AATTONA	222—226
VOIKO TYÖVAENLIIKKEEN PERUSTANA NYKYÄÄN OLLA „LIITTOUMISVAPAUDEN” TUNNUS?	227—229
KIRJE SVEITSIN TYÖLÄISILLE	230
PERIAATTEELLISIA KYSYMYKSIÄ	231—232
VIIMEINEN VENTTIILI	233—238
PIENI SELITYS	239—240
TYÖLÄISTEN PALKAT JA KAPITALISTIEN LIIKEVOITOT VENÄJÄLLÄ	241—242
LAKKOTAISTELU JA TYÖPALKKA	243—244
TYÖPÄIVÄ MOSKOVAN KUVERNEMENTIN TEHTAISSA	245—246
TYÖPÄIVÄ JA TYÖVUOSI MOSKOVAN KUVERNEMENTISSA	247—255
ENGLANNISSA	256—257
TUOTANNON KESKITTYMINEN VENÄJÄLLÄ	258—259

VIRKAURA	260—261
KANSAINVALISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON SIHTEERISTÖÖN	262—263
KADETTIT JA AGRAARIKYSYMYS	264—273
HUONO PUOLUSTUS	274—275
LIKVIDAATTORIT JA „YHTENÄISYYS”	276—277
KESKUSTELUA „KADETTIEN SYÖMISESTÄ”	278—284
TYÖLÄISET JA „PRAVDA”	285—287
ENNEN JA NYT	288—289
TUOMARIEN KANSAINVALINEN EDUSTAJAKOKOUS	290—292
SVEITSISSÄ	293—295
PAPISTO JA POLIITIIKKA	296—297
VIELÄ YKSI SOTARETKI DEMOKRATIAA VASTAAN	298—309
I	298
II	301
III	303
IV	305
V	307
KADETTIEN JA NOVOJEVREMJALAISTEN YHTEENLIITTYMINEN	310—312
N. S. POLJANSKIN KIRJEEN JOHDOSTA	313—314
POLIITTISESTA LINJASTA	315—321
AMERIKAN TYÖVÄEN SAAVUTUKSIA	322—323
ITALIAN JA TURKIN SODAN LOPPU	324—325
UHKAPELIA	326—327
PAPISTO VAALEISSA JA VAALIT PAPISTON KERA	328—331
HRA MILJUKOVIN „ASENNE”	332—333
PIETARIN TYÖLÄISTEN EDUSTAJA	334—335
BALKANIN KANSAT JA EUROOPPALAINEN DIPLOMATIA	336—337
KETUSTA JA KANALASTA	338—340
HÄPEÄLLINEN PÄÄTÖSLAUSELMA	341—342
KAKSI UTOPIAA	343—347

ENGLANTILAISTEN KIISTAT LIBERAALISESTA TYÖVÄENPOLI- TIIKASTA	348—354
KADETTIPROFESSORI	355—356
MAAILMANHISTORIAN UUSI LUKU	357—358
KADETIT JA NATIONALISTIT	359—360
SODAN KAUFUJA	361—362
KADETIT JA SUURPORVARISTO	363—364
AITO VENÄLÄISIÄ TAPOJA	365—366
REFORMISTIEN OHJELMA JA VALLANKUMOUKSELLISTEN SOSIALIDEMOKRAATTIEN OHJELMA	367—375
ILLEGAALINEN PUOLUE JA LEGAALINEN TOIMINTA.....	376—385
I	377
II	380
III.....	382
IV.....	383
SERBIAN JA BULGARIAN VOITTOJEN YHTEISKUNNALLINEN MERKITYS.....	386—388
UUDISTUNUT KIINA.....	389—390
AMERIKAN PRESIDENTINVAALIEN TULOKSET JA MERKITYS	391—393
PUOLUEEMME „KIPEITA KYSYMYKSIÄ”. „ <i>Likvidaattoruus</i> ”- ja „ <i>kansallisuus</i> ”-kysymys	394—401
I.....	394
II.....	396
III.....	398
IV.....	400
KYSYMYKSEEN ERAISTA TYÖLÄISEDUSTAJAIN PUHEISTA	402—408
DUUMAN TYÖLÄISEDUSTAJIA JA HEIDÄN JULKILAUSUMAANSA KÖSKEVÄSTÄ KYSYMYKSESTÄ	409—412
KYSYMYKSEEN MARRASKUUN 15 PÄIVÄN TAPAHTUMASTA (<i>Pitämätön puhe</i>)	413—415
KIRJE J. V. STALINILLE	416—419
KIRJE J. V. STALINILLE	420—421
REFORMISMITAUTI	422—424
KURJISTUMINEN KAPITALISTISESSA YHTEISKUNNASSA	425—426

TYÖVÄENLUOKKA JA SEN „PARLAMENTTI”-EDUSTUSTO	427—428
NATIONALISTIEN JA KADETTIEN „SOVINTO”	429—430
KANSALLISLIBERAALIT	431—433
SUHTAUTUMISESTA LIKVIDAATTORUUTEEN JA YHTENÄISY- DESTÄ. <i>Teesit</i>	434—435
TIEDONANTO VSDTP:n KESKUSKOMITEAN JA PUOLUETYÖN- TEKIJÄIN NEUVOTTELUKOKOUKSESTA JA SEN PÄÄTÖS- LAUSELMAT	437—457
Tiedonanto	439—445
Päätöslauselmat	446—457
Vallankumouksellinen nousu, lakot ja puolueen teh- tävät	446
Illegaalisen järjestön rakentaminen	448
Sosialidemokraattisesta duumaryhmästä	450
Illegaalisesta kirjallisuudesta	451
Vakuutuskampanjasta	451
Suhtautumisesta likvidaattoruuteen ja yhtenäisyydestä „Kansallisista” sosialidemokraattisista järjestöistä	453 455
ENGLANNIN TYÖVÄENLIIKE VUONNA 1912	458—459
PAREMPI MYÖHÄÄN KUIN EI MILLOINKAAN.....	460—461
VALLANKUMOUKSELLISTEN LAKKOJEN JA KATUMIELENOSOI- TUSTEN KEHITYS	462—469
ALKUPERÄINEN JÄLKIKIRJOITUS ARTIKKELIIN „VALLANKU- MOUKSELLISTEN LAKKOJEN JA KATUMIELENOSOITUSTEN KEHI- TYS”	470
KAHTIAJAKAANTUMINEN PUOLAN SOSIALIDEMOKRATIASSA.....	471—476
BOLSHEVISMISTA	477—478
POINCARÉN VALITSEMISEN MERKITYS	479—480
AVOMIELISYYTTÄ	481—482
BRIANDIN HALLITUS	483—484
VAALIEN TULOKSET	485—510
I. Vaalien „tekeminen”	485
II. Uusi Duuma	487
III. Muutokset kesäkuun 3 päivän järjestelmässä	490
IV. Mistä vaaleissa taisteltiin?	494
V. Elämä tarkastaa vaalitunnukset	497
VI. Kadettipuolue-illuusoiden „loppu”	502

VII. Eräästä „aateliston maanomistusta uhkaavasta erittäin suuresta vaarasta”	504
VIII. Tappion peittely	506
ELÄMÄ OPETTAA	511—512
UUSIA DEMOKRAATTEJA	513—514
NARODNIKKILAISUUDESTA	515—519
I	515
II	517
SOSIALIDEMOKRAATEILLE	520—523
Työläisjoukot ja maanalaisuus	520
AZEFIEN MAAILMASSA	524—525
PORVARISTO JA REFORMISMI	526—527
JULKISESTA PUOLUEESTA	528—530
TALONPOIKAIN MAIDEN MOBILISAATIO	531—532
YHTÄ JA TOISTA LAKOISTA	533—534
VENÄLÄISET JA NEEKERIT	535—536
ERÄÄSTÄ LÖYDÖSTÄ	537—538
ENGLANNIN TYÖVAENPUOLUEEN EDUSTAJAKOKOUS	539—540
PERUSTUSLAILLISTEN HARHOJEN ROMAHDUS	541
KIITÄMME AVOMIELISYYDESTÄ	542—543
KYSYMYS YHTENÄISYYDESTÄ	544—545
MITÄ TAPAHTUU NARODNIKKIEN KESKUUDESSA JA MITÄ TAPAHTUU MAASEUDULLA?	546—552
KASVAVA EPÄSUHDE. <i>Publisistin kirjoituksia</i>	553—570
I	553
II	554
III	555
IV	557
V	558
VI	559
VII	560
VIII	562
IX	564
X	566

MUUTAMIA „MAAKYSYMYKSEN JÄRJESTELYN” YHTEENVETOJA	571—572
KARL MARXIN OPIN HISTORIALLISET KOHTALOT	573—576
I	573
II	574
III	575
TILANHERRAIN SUURMAANOMISTUS JA TALONPOIKAIN PIEN- MAANOMISTUS VENÄJÄLLÄ	577—578
VAARIA NUOTTEJA	579—580
„TEHTÄVÄN SOLMUKOHTA”	581—582
MAAORJUUDEN LIBERAALISTA KAUNISTELUA	583—584
„TIETEELLINEN” HIOTUSJÄRJESTELMÄ	585—586
MEIDÄN „SAAVUTUKSEMME”	587—588
SOPIMUS VAIKO KAHTIAJAKO? (<i>Kysymykseen erimielisyyksistä sosialidemokraattisessa duumaryhmässä</i>)	589—591
„VAPAAAT KÄTEISVARAT”	592—593
<i>Huomautuksia</i>	595—618
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	619—632

K U V A T

Ensimmäinen sivu „Nevskaja Zvezda” lehden 15. numerosta heinäkuun 1 päivältä 1912; siinä julkaistiin V. I. Leninin kirjoitukset „Pietarin vaalien merkitys” sekä „Stolypinin ja narodnikkien agrariohjelman vertailua”	123
„Pravda” lehden 80. numeron etusivu elokuun 1 päivältä 1912, jossa julkaistiin jatkoa V. I. Leninin kirjoitukseen „Puolen vuoden työn tulokset”	173
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Kysymyk- seen eräistä työläisedustajain puheista”.— Marraskuu 1912....	403
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Tiedon- anto” VSDTP:n Keskuskomitean ja puolueyöntekijäin neu- vottelukokouksesta.— Tammikuu 1913	441

Karjalan ASNT
Kulttuuriasiain ministeriön
Poligrafizdatin
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32
